

DOBŘÝ PASTÝŘ

týdeník katolického kněžstva

Ročník II.

1946

VYDAVATEL EXERCIČNÍ DŮM, FRÝDEK

O B S A H

I. DELŠÍ POJEDNÁNÍ

Adámek ThLic. Jar. CSsR., Písmo svaté u lůžka nemocných	633
Adámek ThLic. Jarolím CSsR. Písmo svaté pro lid	497
Adámek ThLic. Jar. CSsR. Význam Nového Zákona pro duchovní život	513
Animas lucrari Christo	470
APÚ. Co je to APÚ? (Šebek V.)	657
Beran ThDr. Josef. J. E. nejd. pan arcibiskup pražský svým bohoslovcům	707
Bible a dnešní úkoly duchovní správy	545
Bible pro kněze	490
Biskup, V jednotě s biskupem (A. Sage)	514
Bogner Dr. V., Jak dlouho je lidstvo na zemi	292
Bohoslovci. Co poradit bohoslovcům	247
Boží Tělo. K svátku Božího Těla	360
Braitto Silv. O. P. Náboženská typologie	244, 279, 305, 325, 344, 408
Braitto Silv. O. P. Jedna z příčin neúčinnosti našeho slova	417
Braitto Silv. M. My kážeme Krista ukřižovaného	505
Braitto. O dvou kněžských podnicích ve Francii	81
Braitto P. Dr. Silv. M. Víra je ze slyšení	731
Březina P. Alois CSsR. Proč je nás málo?	741
Bureš Frant. O nový katechismus	209
Celibát	145, 164, 183, 217, 231
Celibát. K tématu o celibátu (Dr. Felix H.)	170
Cinek. Dr. Quasi modo geniti	243
Co dříve	562
Coufal Flor. Čím zvýšíme účinnost kázání	8, 26, 53
Cyril. Hus — sv. Cyril a Metoděj (Mikula Docent Dr. Felix)	391
Československá církev a Pravoslavná církev (Vojkovský Lad.)	556
Dawson Christopher. Křesťanství v chaosu dneška	17
Dnešní stav kritiky, zvláště textové, Nového Zákona (Merrel)	721
Dívčí mládež. Nábož. výchova a výuka dívčí mládeže (Sestry Nep. Poč.)	577
Dorost kněžský. Hnutí pro pomoc kněžím a kněžskému dorostu (Ludvík Frant.)	129
Dvořák P. JUDr. Ant. Celebrace manželství v kostelích eximované řehole	593, 617
Dvořák P. JUDr. Ant. Kanonický proces a Československý právní řád	392
Dvořák P. JUDr. Ant. Patronát — konfiskace — náhrada	133
Dvořák P. Ant. Salesián Ecce Sacerdos magnus	113
Dvořák P. Ant. Tu es Sacerdos in aeternum	449
Dvouletka a my	681, 700

Dvouletka a katolické kněžstvo	753
Dvouletka — kněžstvo — rozhlas	801
Esperanto. Nebezpečná lhostejnost (Filip Jan)	744
Esperanto ve službách Katolické akce (Filip prof. J.)	647
Farní věstník	502
Filip profesor J. Esperanto ve službách Katolické akce	647
Filip Jan. Nebezpečná lhostejnost	744
Frontalier Pierre le. Duch chudoby	481
Gabriel J. Pastorece ministrantů	152, 201
Gardijn P. Josef, Moderní apoštol dělníků	375
Girard—Reydet J. Dialektika lásky	434
Heidler ThLic. Alexander. K šedesátinám profesora Dr. Karla Kadlece	780
Heidler Alexander. Zpovědníkům doby velikonoční	177
Hlouch P. J. Jak pojistím svou farnost	7
Hlouch. Na odchodnou ze školy	328
Hlouch Dr. Jos. Rodina	775
Homiletika. Kapitoly homiletické (Srubek Fr.)	49, 72, 88, 104, 118, 138
Hus — svatý Cyril a Metoděj (Mikula Docent Dr. Felix)	391
Hus. K Husovým oslavám	321
Hus. Otázka husitská (Vojkovský Lad.)	342
Charita. Vedení školních dětí k charitnímu smýšlení	418
Chudoba. Duch chudoby (Frontalier Pierre le)	481
Jaroš. P. Za zemřelým P. Pejškou	346
Josef. Svatý Josef a kněz (Kunov J.) /	117, 136, 153, 162, 185, 194
Junáci konají nábož. psychologický výzkum mládeže	193
Junáci. Náboženské zkoušky Junáků (Veselý Dr. Ing.)	169
Junáctví. Skauting (junáctví) jako směr duchovního života mládeže	769
Junák. Ať mluví skutky	662
Kadlec Dr. Karel. K šedesátinám profesora Dra Karla Kadlece (Heidler)	780
Kanonický proces a Československý právní řád (Dvořák JUDr. Ant.)	392
Kartotéka farní (Nogol Josef)	181, 196, 214, 234
Katecheti. Vzdělání laických učitelů náboženství	340
Katechismus. O nový katechismus (Büreš Frant.)	209
Katechismus. Vydání nového katechismu (Tomášek Fr. ref.)	131
Katolická akce. Směrnice pro zakládání kroužků Katolické akce mládeže	613
Kázání. Čím zvýšíme účinnost kázání (Coufal Flor.)	8, 26, 53
Kněz a mládež (Dr. B. K.)	737
Kněz. Kněz a politika	65
Kněz. Pro kněžské srdce (Kunov J.)	87, 109
Kněz. Z kněžských porad na svatém Hostýně	549, 567
Knihy. Nová příloha „O knihách“	236
Knihy. Naše anketa o knihách	625, 645
Kroužky. Směrnice pro zakládání kroužků Katolické akce mládeže	613
Křišťan Ludvík. Ceterum autem censeo	469
Kubalík Dr. J. „Mission de France“	362
Kunčický H. Jak jsem se učil s Kubíčkem v ruce	422
Kunov J. Oremus	54

Kunov J. Pro srdce kněžské	87, 109
Kunov. J. Svatý Josef a kněz	117, 136, 153, 162, 185, 194
Kunov J. Vojevůdce v jesličkách	806
Kutal Msgre Dr. Bartol. K chystanému vydání Sýkorova překladu Nového Zákona	609
Laetare	179
Laik se dívá na nás (F. H.)	453
Lebeda Jan. Papežova cesta	273
Lesní školy	311
Lesy. Do lesů s mládeží	333
Lišta. Má vaše kazatelna sestru? (Tomáško Dr. Čeněk)	805
Liturgika. Liturgická pobožnost na neděli Sexagesima	107
Liturgická praxe (O chrámovém družstvu. Fr. Merth)	488
Ludvík Frant. Hnutí pro pomoc kněžím a kněžskému dorostu	129
Ludvík Frant. Ještě pohraničí	115
Marianov I. Pravoslaví a Čechové	2, 22,
Materialismus. Dialektický a histor. materialismus (Vašek Dr. B.)	568, 584, 597
Materialismus. Hledá se dialektický materialismus (Zvěřina Josef)	329
Med P. Oldřich. O práci mezi mládeží	695
Melka Msgre Antonín. Orate fratres	41
Melka ThDr. Ant. Sekreta	99
Merell Dr. Jan. Dnešní stav kritiky, zvláště textové, Nového Zákona	721
Merell Dr. Jan. Nový překlad žalmů	212
Merell Dr. Jan. Několik nesprávně užívaných textů na kazatelně a nový překlad žaltáře	241
Merth František. Liturgická praxe (O Chrámovém družstvu)	488
Miklík Dr. Josef. Pastorační zkušenosti z Terezína	763
Mikula Docent Dr. Felix. Hus — svatý Cyril a Metoděj	391
Mikula Docent Dr. Felix. Jak zachrániti svátky	529
Mikula Docent Dr. Felix. Křesťanská láska v konkrétní podobě	791
Mikulášek P. F. T. J. Práce mezi mládeží na základě spolkovém	729
Ministranti. Pastore ministrantů	152, 201
Missie. Hnutí „Mission” de France (Kubalík)	362
Mládež. Junáci konají nábož. psychologický výzkum mládeže	193
Mládež. Organizace katolické mládeže (Tomášek Frant.)	33
Mládež. O práci mezi mládeží (Med P. Oldřich)	695
Mládež. Směrnice pro zakládání kroužků Katolické akce mládeže	613
Muckermann. Apologetická metoda P. Bedřicha Muckermanna S. J.	438, 455
„Mysleli, že vidí ducha” P. A. B.	259
Nabb P. Vincenc O. P. Pro srdce kněžské	300
Nedostatek kněží. Kam spějeme	692
Nekatolíci. Pastore nekatolíků Ss.	10, 28
Nemocní. Písmo svaté u lůžka nemocných (Adámek Lic. Jar. CSsR.)	633
Nevědomost. O nevědomosti náboženské	532
Nogol Josef. Farní kartotéka	181, 196, 214, 234
Nový Zákon. K chystanému vydání Sýkorova překladu Nového Zákona (Kutal Msgre Dr. Bartolom.)	609

Nový Zákon. O českém vydání Nového Zákona	689
Nový Zákon. Proč právě překlad Sýkora—Hejčl?	561
Nový Zákon. Význam Nového Zákona pro duchovní život (ThLic. Adámek Jarolím CSsR.)	513
O „nepraktických“ spekulacích S. F.	83
Orate fratres (Melka Msgre Antonín)	41
Oremus (Kunov J.)	54
Organisovaná pastore. H. Sv.	261
Originály či kopie do kostelů	165
Oscott. Studium v anglickém semináři v Oscottu	411
Papež. V jednotě s papežem (Sage A.)	498
Papežova cesta (Lebeda Jan)	273
Pastore nekatolíků (Ss)	10, 28
Pastore organisovaná. H. Sv.	261
Pastore. Z pastoračního zápisníku (Zima P. Václav)	69, 91, 102, 198
Patronát — konfiskace — náhrada (Dvořák P. JUDr. A.)	133
Pecka Dominik. Dnešní kněz v dnešní škole	708, 726
Pecka Dominik. Duchovní otroctví	673
Pecka Dominik. O pracovní morálce	785
Pejška. Za zemřel. P. Pejškou (Jaroš P.)	346
Pícha. J. E. biskup Dr. Mořic, O křesťanském pozdravu	161
Písmo svaté pro lid (Adámek ThLic. Jarolím CSsR.)	497
Písmo svaté u lůžka nemocných (Adámek Jar. CSsR.)	633
Pohraničí (Svátek H.)	150
Pohraničí. Ještě pohraničí (Ludvík Fr.)	115
Pohraničí. Návrh a vzor pastore v pohraničí	109
Pohraničí. Necháme zahynouti tisíce a tisíce duší?	50
Pohraničí. Úvaha pohraniční (Svátek H.)	401
Pohraničí. Situace v pohraničí (arcidiecése Praha)	450
Pokora. Theologie pokory (Špurek St.)	19, 38
Politika. Kněz a politika	65
Politika. Ještě o politice	289
Politika. Politická výchova ve škole	451, 472
Politika. Po volbách	337
Pozdrav. O katolický pozdrav (Urban P.)	97
Pozdrav. J. E. biskup Dr. Mořic Pícha o křesťanském pozdravu	161
Pravoslaví a Čechové (Marianov I.)	2, 22
Pravoslavná. Církev Československá a Pravoslavná (Vojkovský Lad.)	458
Preface	227
Primice. Bude u vás primice? (Tomáško Dr. Čeněk)	353
Program. Náš	1
Pro srdce kněžské	249, 264
Pro srdce kněžské (Nabb P. Vincenc Mac O. P.)	300
Přesnost na kazatelně	563
Quasi modo geniti (Dr. Cinek)	243
Reban K. O základní školní zákon	230
Richter JUDr. Jindřich. Závěť kněze	257, 277, 294

Ritter Msgre Xaver	369
Ritter Msgre Xaver. Československému lidu	680
Rodina. (Hlouch Dr. Josef)	775
Rodina. To nejdůležitější	641
Rozvrh učiva. K hodinovému rozvrhu učiva	603
Sage A. V jednotě s papežem	498
Sage A. V jednotě s biskupem	514
Sakristie	552
Se srdcem nelze hrát	387
Sekrěta (Melka ThDr. Ant.)	99
Seminář. Myšlenky kněží z koncentráků o seminářích	237
Seminář. Studium v anglickém semináři v Oscottu	411
Sexagesima. Liturgická pobožnost na neděli Sexagesima	107
Skoupý J. E. ThDr. Karel	225
Snaha Jiří. Temperantia	377
Srubek Frant. Kapitoly homiletické	49, 72, 88, 104, 118, 138
Stanislav P. Ještě můj poslední pan farář	36
Svatek H. Pohraničí	150
Svatek H. Úvaha pohraniční	401
Svátky. Jak zachrániti svátky (Mikula Docent Dr. Felix)	529
Svatý Týden. Pro svatý Týden	210
Šebek V. Co je to APÚ?	657
Šebek V. Jednostrannost na kazatelně a ve zpovědnici	809
Šebek Václav. K tiskovým poměrům	794
Šebek Václav. Nekázat, co se mne týká	699
Šebek Václav. Nelámat si hlavu!	713
Škarek P. J. S. Jak se provádí úspěšně dvouletka v duchovní správě	811
Škola	501
Škola. Dnešní kněz v dnešní škole (Pecka Dominik)	708, 726
Škola. Na odchodnou ze školy (Hlouch J.)	328
Škola. O základní školský zákon (Reban K.)	230
Škola. Politická výchova ve škole	451, 472
Škola. Úmyslně či omylem? (Špunda)	682
Škola. Vedení školních dětí k charitnímu smýšlení	418
Špunda. Úmyslně či omylem?	682
Špurek St. Theologie pokory	19, 38
Štancl Dr. Komu patří děti	551
Šuránek Dr. Ant. Adventní zvonění	738
Šuránek Dr. Ant. Apoštol národů	802
Šuránek Dr. Ant. Boží armáda	676
Šuránek Dr. Ant. Budovatel chrámu	629
Šuránek Dr. Ant. Duch pravdy bude svědčiti o mně	322
Šuránek Dr. Ant. Dva vladaři	660
Šuránek Dr. Ant. Dvěma pánům sloužiti	691
Šuránek Ant. Já jsem s vámi po všechny dny	357
Šuránek Ant. Když zástupové na něho dohlédali	406
Šuránek Dr. Ant. Mesiáš — spravedlivý Kníže míru	760

Šuránek Ant. Na hoře Tábor	147
Šuránek Ant. Nad hrobem kněze	465
Šuránek Ant. Pertransiit benefaciendo	581
Šuránek Dr. Ant. Po letech	642
Šuránek Ant. Proč?	610
Šuránek Ant. Proste a vezmete, aby vaše radost byla úplná	308
Šuránek Ant. Přivedl mu hluchoněmého a prosili ho	531
Šuránek Dr. Ant. Radujte se v Pánu stále	771
Šuránek Dr. Ant. Řekněte malomyslným	787
Šuránek Ant. Sedmibolestná	564
Šuránek Dr. Ant. Sestry Panny Marie	711
Šuránek Ant. Srdce pastýřské, srdce hledající	388
Šuránek Ant. Svatý Michal — patron exercičních domů	595
Šuránek Ant. Tajemná činnost Ducha svatého v posvěcené duši	338
Šuránek Ant. Víme, co praví?	279
Šuránek Ant. Vyjdi na cesty a ke plotům	373
Šuránek Ant. Zármutek naplnil srdce vaše	291
Šuránek Dr. Ant. Znamení Syna člověka	724
Švýcarsko. Naši bohoslovci ve Švýcarsku	599, 615
Tábory. Rekreační tábory mládeže (Tomášek Dr.)	370
Temperantia. (Snaha Jiří)	377
Theologie. Sezonní theologie	583
Tisk. Poznámky starého praktika	485
Tomášek Dr. Frant. Hodinový rozvrh učiva	715
Tomášek Frant. Organizace katolické mládeže	33
Tomášek Dr. Frant. Rekreační tábory mládeže	370
Tomášek Dr. Frant. referent. Vydání nového katechismu	131
Tomáško Dr. Čeněk. Bude u vás primice?	353
Tomáško Dr. Čeněk. Má vaše kazatelna sestru?	805
Urban P. Jan Ev. OFM. Naléhavý kněžský problém	385
Urban P. Jan. O katolický pozdrav	97
Vašek Dr. Bedřich. Dialektický a historický materialismus	568, 584, 597
Velikonoční doba a pastore	67
Velikonoční aforismy. Pascha nostrum immolatus est Christus	226
Velikonoční. Zpovědníkům doby velikonoční (Heidler Alex)	177
Veselý Dr. Ing. Náboženské zkoušky junáků	169
Vincenc Dr. Dominik. Překážky pastore	754
Vojkovský Lad. Církev Československá a Pravoslavná církev	556
Vojkovský Lad. Husitská otázka	342
Zákon. O základní školský zákon (Reban)	230
Závěť kněze. (Richter JUDr. Jindřich)	257, 277, 294
Zdroje křesťanského smýšlení F. J.	310
Zima P. Václav. Z pastoračního zápisníku	69, 91, 102, 198
Zpovědník. Pro zpovědníka	536, 566, 631, 664, 743
Zpovědníkům doby velikonoční (Heidler Alex.)	177
Zvěřina Josef. Hledá se dialektický materialismus	329
Žalmy. Nový překlad žalmů (Merell Dr. Jan)	212

II. DROBNÉ ČLÁNKY

Advent. Taneční zábavy v době adventní	123	Bohoslovci. Kněz a bohoslovci	188, 316, 351
Afrika	268, 315	Bohoslužby. Návštěva bohoslužeb	446, 479, 509, 543
Akademici. Slova sv. Otce k italským akademikům	124	Brasilie	605, 784
Amerika. 14, 47, 62, 76, 125, 203, 251, 269, 284, 315, 350, 397, 413, 428, 477, 494, 667, 669, 719, 748, 799		Breviář. Povinnost breviáře	426
Anglie. 32, 239, 269, 443, 476, 508, 541—4, 655, 767		Brněnský seminář	702
Anketa o knihách	157	Bulharsko	425, 589
Antonín Padovský sv., proč se jmenoval Učitel Církve	428	Bursa k zaopatřování	703
Apoštolát modlitby. Láska k sv. Otci, k arcipastýři, a apoštolát modlitby	140	Cabrinj	414, 668
Apoštolát. Sv. Otec o apoštolátu modlitby	77	Ceylon	539
Arcibiskupské gymnasium v Praze	457	Církev a vládní formy	398
Argentina. Argentinský kardinál: O KA a politice	63	Církev. Má býti církevní školství opravdu u nás zrušeno	122
Arménie	204, 508	Církev neb církev	478
Australie	539, 634	Cizina. Co se o nás píše v cizině	517
Bavorsko	477	Čína 123, 284, 315, 335, 398, 413, 444, 477, 559, 575, 605, 636, 651, 652, 668, 686, 813	
Belgie	414, 477	Číslo o náboženském citění našeho lidu	734
Benediktini	334	Čistota. Výchova mládeže k mravní čistotě	430
Benediktinské kláštery	334	D' Argenlieu Thierry, velký řečník a velký Francouz	751
Beran Dr. J., Jak čísti nedělní perikopy	620	De Gasperi o Piu XII.	62
Beran. Vzpomínky na J. E. arcibiskupa Berana	765	Děti. Okamžitě pomozte trpícím dětem	125
Bezvěrci žádají stejnou podporu jako Církve	800	Děti. Pastore dětí	431
Bez vyznání. Svaz občanů bez vyznání	95	Dětství Ježíšovo. Dílo sv. dětství Ježíšova	684, 734
Bohoslovci. 286, 591, 655		Dobročinnost kněze	509
		Dogma o Nanebevzetí P. Marie	575
		Dominikáni	746
		Dorost kněžský	814
		Duchovní dny	655
		Důležité knihy pro mládež	506
		Egypt	494

Encyklika orientales omnes ecclesiae	125	Indonesie. Katolické misie v Indonesii	251
Eucharistické kroužky	224	Italie	443, 523, 800
Evangelíci. Jak to vidí evangelíci	121	Italie. Komunisté a katolíci v Itálii	204
Evangelík nám píše	319	Japonsko	268, 284, 316, 427, 459, 589, 635, 669
Exercicie pro kněze	415	Ježíšovo Tovaryšstvo	813
Exercitatory. Novinka pro exercitatory	525	JOC	637
Farář. Prospělo by nám to	127	Jugoslavie	350, 524, 538, 589, 686
Farní knihovny	191	Junák viz skaut	
Farní pomocnice. Diecéšní škola pro farní pomocnice ve Strasburgu	637	Kamerun	539
Farský. Málo známý pokus o obrácení Dr. Farského	573	Kanada	397, 539, 651
Fatima. List Lucie z Fatimy	413	Kancionál. Nový český kancionál	250, 509, 526
Filipiny	316	Karolíny	539
Film	303, 748	Kartotéky. K zavedení farní kartotéky	207, 286
Fleming. Létaující biskup	140	Kartotéka školní mládeže	494
Flores a Timor	316	Katecheta a rodiče	733
Ford Henry	459	Katecheta — „Koniáš“	303
Francie 47, 203, 221, 269, 284, 335, 397, 459, 476, 507, 524, 540, 541, 621, 703, 784		Katecheta. Kurs pro laické katechety a katechetky v Olomouci	282
Francie. Liturgické snahy ve Francii	188	Katecheta. Pokyny pro katechety	302, 313, 379
Galen Kard. Max	222	Katechismus nový	287, 317, 363, 378, 383, 462, 463, 495
Gardijn. Kanovník Gardijn v Americe	749	Katolická akce. Pius XII. o KA	397
Gramatické chyby v modlitbách	815	Katolická akce a politika	63
Grekokatolíci	220	Katolík. Tiskový apoštolát katolíka	141
Griffin, Westminsterský kard.	380	Kázání	495
Guinea Nová	316	Kázání. Kdy přinese naše kázání největší užitek	481
Gymnasium arcibiskupské v Praze	303	Kázeň. Hlavní podmínky dobré kázně	58
Habeš	477	Kněz a politika	75, 158, 159, 254
Halifax. Řeč lorda Halifaxe v katedrále	285	Kněz a svět	606
Holandsko	284, 541, 574, 812	Kněz jako dozorčí důvěrník	440
Hřbitov, správa	542	Kněz — komunista	348
Hus. K oslavám Husovým	367	Kněží. Činnost kněží poslanců v národních výborech	79
Huyn, J. E. Msgra P. úmrtí	719	Kněží. Odsun vojenského výcviku kněžím	155
Chiliasmus	284	Kněží. Jak nahraditi kněze	175
Chudoba. O zřetelnosti a chudobě kněžské	509	Kněží	172
Indie	316, 399, 507, 636, 799		
Indočína	589		

Kněží. Vojenská služba kněží		Misijní čtení	112
a bohoslovců	139, 155	Miskotte Dr. K. H., protestantský	
Knihovna. Farní knihovny	191	theolog o obnově křesťanství ve	
Knihy. Anketa o knihách	157	světě	15
Komunismu, materialismus,		Missae sacrificum	366
škola	251	Mládež. Co učiníme pro mládež,	
Komunisté a katolíci v Itálii	204	opouštějící školu	223
Kostel pevnost	688	Mládež. Pastorece mládeže	220, 347,
Kostelní budovy, umístění			363, 440
rozhlasu	430	Modlitba. O modlitbě	735
Kremace u nás	156, 175	Monte Cassino. Obnova Monte	
Kreslení. Základ. směrnice pro		Cassina	174
kreslení na tabuli (F. Tomášek)	44	Mše sv. Délka mše sv. (Urban	
Kříže ve školách	223	Dr. Jan O. F. M.)	14
Letáčky. Z dopisu laika	525	Náboženství v jednoroč. učebných	
Letáky	13, 15	kursech a v I. tř. měšť. škol	521
Lisieux	651	Necessarium utile	768
Liturgické snahy ve Francii	188	Nedělní pohřby	175, 255
Logos	384, 441	Nemocenské pokladny. Úprava	
Lovaňská universita	110	léceb. péče kněžské nemocenské	
Madagaskar	539, 635	pokladny pro rok 1946	520
Maďarsko	443, 458, 539, 634	Nemocnice. Hledám bratry své	365
Malovánky pro děti na dobu		Nemocnice. Pastorece v nemoc-	
postní	112	nicích	75, 382
Manželské rozvody v USA		Neužil Prokop, opat zemřel	813
a Anglii'	767	Německo	222, 335, 398, 414, 425,
Maria. Panna Maria a Čechové	60		523, 540, 541, 589, 623, 638, 748,
Maristé	622, 668		784
Maristé. Generální kapitola		Norimberk	621, 635
maristů	622	Nový Zákon	525
Materialismus. Komunismus,		Oblátů Nep. P. Marie Kongrega-	
materialismus: škola	251	ce misionářů	412
Materialismus nebo křesťanství	399	Oddavky v sobotu	142, 191
Materialismus. Pro informaci	317	Odměna. Úprava odměn za	
Matice Cyrilometodějská	558	vyučování nábožensvtí	590
Matky. Promluva sv. Otce ke		Odsun německých kněží a zabez-	
katolickým matkám	623	pečení far po nich	518
Matouš Msgre Dr. Lud	317, 670	Opravy. Postup při provádění	
Maxov	440	oprav	604
Mezinárodní Katolická infor-		Opravy. Stavební opravy kostelů	
mační ústředna	750	po zrušení patronátu	122
Misie. Stav katolických misii	425,	Orientales. Encyklika orientales	
	426	omnes ecclesias	125
Misie. Budoucnost Církve		Osvětové rady	95
v misiích	426	Ošetřovatelská služba okresní cha-	
Misie	767	rity v rodinách	315
Misie v katechesi	12, 31		

Paleček. 20. výročí smrti vldp. kanovníka Palečka, faráře v Kovářově	475	Postní doba. Taneční zábavy v době adventní a postní	123
Palestina. Arabská delegace z Palestiny ve Vatikáně	538	Potrasy v Maďarsku	540
Pallottini u nás	267	Pozdrav. K otázce o katolický pozdrav	158
Papež a fašismus a svoboda tisku	80, 461	Prázdninové osady	516
Papež a znárodnění průmyslu	522	Prázdninový zápisníček pro děti	304, 368
Papež. Návrh proti útokům na sv. Otce	205	Pro širší okolí Frýdku	304
Papež. Slova sv. Otce k italským akademikům	124	Profesorům náboženství	525, 685, 781
Papež. Sv. Otec o formách vládních	31	Projekce světelných obrazů	74, 447
Pasionisté. Nový generální převor Passionistů	719	Projekce. Metodika svět. projekce v katechesi	378
Pastorace. Je naše pastorace zastaralá?	720	Projekce. Několik upozornění zájemcům o světelnou projekci	60
Pastorace nekatolíků	94	Projekce. Přístroje a obrazový materiál světelné projekce	252
Pastorační fond	253	Projekce. Zájemcům o světelnou projekci	126
Pastorální konference	143	Protináboženské běsnění	458
Pastorální konference (témata)	283	Předplatné na DP	64, 112
Pastorační kurs v Brně	458	Předškolní nábož. výchova zbytečný přepych!	143
Pastorální konference	283	Příloha „O knihách“	784
Patronát. Zrušení patronátu	74, 352	Přímluvy	415, 526, 479
Pečujte o své filiální farnosti	429	Radostná ozvěna	208
Persekvování kněží	62, 122	Radio Vaticano	814
Písmo sv. Také na Slovensku nové vydání Písma sv.	812	Rakousko	204, 442, 458, 559, 634, 748, 783
Pius XII. 62, 77, 96, 268, 336, 349, 414, 442, 459, 750		Ranné sv. přijímání	95
Pohraničí 206, 266, 282, 351, 364, 475, 479		Rasová otázka	458
Pohraničí. Vyučování náboženství v pohraničí	507	Redemptoristé východního obřadu	512
Pohřby. Nedělní pohřby	175	Redemptoristky	480
Pohřební promluvy	432, 479	Ročenka	591
Politika. Kněz a politika	75, 158, 245, 721	Rodiče. Katecheta a rodiče žáků	733
Politika a KA	63	Rodina	429
Polsko 15, 79, 111, 156, 221, 443, 460, 477, 495, 507, 574, 622, 667, 686, 799		Rodokmen	704
Pomozte bohoslovcům	368	Roothan	525
Portugalsko	350	Rozhlas	121, 205, 271
Posměšek při výchově	494	Rozhlas. Kostelní budovy, umístění rozhlasu	430
		Rozvrh učiva podrobný	507
		Rumunsko. Orthodoxní církve v Rumunsku	812
		Rusko	541, 427, 669

Růžencová pouť do Lurd	654, 702	Světelné obrazy (viz projekce)	
Řím	335, 350, 459, 495, 508, 574, 588, 605, 668, 719	Svoboda. Katolíci a svoboda	270
Salesiáni v Oswiencimi	813	Škola. Komunismus, materialismus, škola	251
Salesiánské jubileum	412	Škola. O svobodnou školu ve Francii	397
Sanatorium. Kněžské sanatorium		Škola v Německu	476
plicní pavilon v Pasece	61	Škola v Rakousku	559
S Bohem	591	Školní mládež	511
Seminář a farnost	285	Školská neděle	396
Sestry. Jak nahraditi kněze	175	Školská otázka	396, 510
Schola kantorum	747	Školství. Má býti církevní školství opravdu u nás zrušeno	122
Sjednacení kostelních písní	61	Španělsko	349, 477, 507, 541, 589,
Skauti. Promluva Svatého otce ke skautům	622	Švédsko	748
Skříňky pro kartotéku	512	Švýcarsko	173, 477, 523, 813
Slovácko	734	Taneční zábavy v době adventní a postní	123
Slovensko. Slovenští biskupové u pana presidenta	78	Terezie Neumannová. Poslední zprávy o Terezii Neumannové	522
Sňatek čl. státního příslušníka katolíka se sovětskou příslušnicí	318	Tisk. Sv. Otec a svoboda tisku	461
Sociální otázka. Americké kněžstvo k sociální otázce	77	Tomášek Fr., Hlavní podmínky dobré kázně	58
Societas verbi divini (SVD)	316, 334, 335	Tomášek. Dr. Frant. „Mladá dívka se dívá do života“	670
Sokol	191	Tomášek Fr. Výzdoba školních místností	58
Spellman. Ze života kard. Francise Spellmana	187	Tomášek Fr., Základní směrnice pro kreslení na tabuli	44
Spirituál, předsevzetí	474	Tomáško Dr. Čeněk, Za sv. kněžství	96
Spirituálem	748	Truman. Bylo by škoda zapomenouti	349
Spojování tříd	718	Umění. Církevní umění	94
Společnost Slova Božího	316, 335, 334	Unijní pracovní sjezd na Velehradě	457
Spolek sv. Josefa pro podporu kněží deficientů v Čechách	518	Universita. Lovanská universita	110
Srbská církev pravoslavná	816	Universita katolická	607, 748
Srdce Ježíšovo, žádosti pahrbků věčných	703	Urban Dr. Jan O. F. M. Délka mše svaté	14
Stipendia missarum in festis suppressis	520	„Úsvit“	654
Střední školy. Vyučování náboženství na středních školách	606	Van Noort Dr. G. C.	686
Svátky	639, 665, 811	Vaněk Torso. Vaňkovy „Kazatelny“ uchováno	576
Svatostánek	368, 384	Varhaník	446, 592
Svatost pomazání nemocných	144	Vatikán	140, 414, 476, 522, 541, 588, 605, 607, 684, 719, 748, 751
Svaz řeholního a charitního ošetřovatelství	238		
SVP	316, 335		

Velehradský sborník	746	Žalmy	671
Velikonoční sv. zpověď	126	Zaměstnanci. Platy kostelních za-	
Velikonoční zpověď v diecési		městnanců	351
hradecké	520	přijímání a propouštění	351
Velikonoční sv. přijímání v olo-		Zaopatřování	382, 671
moucké arcidiécesi	520	Zaopatřování v městech	671
Vláda. Sv. Otec o formách		Zavřené kostely	606
vládních	31	Zdislava. Spolek „Zdislava“	155, 735
Vojenská služba kněží a boho-		Zemědělci. Papež zemědělcům	750
slovců	139, 155	Zištost. O zištnosti a chudobě	
Vojenský výcvik kněží. Odsun		kněžské	509
vojenského výcviku kněžím	155	Zkratky	752
Výchova	430	Život ve vesmíru	672
Vyšší Brod	475	Znárodnění podniků	622
Vyučování náboženství	45, 93	Zpěv v náboženství	287
Vyučování náboženství v pohra-		Zpěvník „K oltáři Páně“	735
ničí	507	Zpěvník. Komise pro vydání nové-	
Vyučování náboženství ve vyšších		ho kostelního zpěvníku	205
tř. středních škol	282	Z poselství II. směru církve čsl.	349
Výzdoba školních místností (To-		Zpověď	510
mášek Fr.)	58	Zpověď. Velikonoční sv. zpověď	126
Vzdělanost	768	Zpovídání: Poznámka ke zpoví-	
ZOD - Zájmový odbor duchoven-		dání mládeže	639
stva	650, 718	Zvony	239
Žaltář. Ještě něco o novém		Zvonící stroje	816
žaltáři	652		

Náš program

Jaké dáme předznamenání novému roku?

Nic jiného a nikoho jiného než Toho, jenž jest alfa a omega, počátek a konec všeho dobrého, krásného, svatého a pravdivého, jenž je cesta, pravda a život.

Svět kolem nás jde za hesly proteovsky proměnlivými a měněnými podle módy okamžiku.

Ježíš Kristus má porozumění pro každou dobu a pro každou vteřinu v toku času, neboť má porozumění pro každou bolest a každou nemoc. Nové doby, nové choroby. Ale sám se nemění s dobou. Stojí nad vlnami a bouřemi věků. Žádné z jeho slov nemusí býti odvoláno nebo korigováno. „Syn Boží, Ježíš Kristus, ... nestal se a n o i n e.“ (2. Kor. 1, 19.)

Kristus Ježíš se nikdy nestane směšností a přežitkem. Jest nesmrtelný, živý, vždy časový a vždy nadčasový ideál. „Ježíš Kristus jest týž včera i dnes i na věky.“ (Žid. 13, 8.)

Běží jen o to, abychom stále viděli, pronikali a prožívali, jaká je výška a hloubka a délka a šířka duchovní velikosti Kristovy, abychom byli uchváćeni jeho osobností a strhli s sebou za Kristem svoje věřící.

Pronikejme až na dno, či spíše na vrchol jeho osobnosti — *Deus de Deo, Lumen de Lumine, Deus verus de Deo vero*. Inkarnace je nejen imperativní, ale přímo dynamická skutečnost, která netoliko ukládá, nýbrž zrovna tvoří nový život věřících. Věřím-li jednou opravdově „*Verbum caro factum est*“, třeba přerušiti všechny cesty, obrátit všechny snahy a nastoupit za Kristem!

Skutečný Kristus, nezfalšovaný racionalismem, je rozdělovacím znamením lidstva, poněvadž je Bůh. „Kdo není se mnou, proti mně jest.“ Tak může mluvit jen Bůh. Kristus chce celého člověka, a jediný jej smí celého žádati — neboť jest Bůh.

Vystavme celé svoje nitro působení jeho osobnosti!

Kristus je Bůh, proto má všechnu pravdu, jest pravda sama. Držme se pevně této samozřejmé these a tríme ji proti všem bludům! Kristus je celá pravda, proto nikdo nemůže přinést lepší věrouku, světější mravouku, jistější směrnice pro štěstí člověka než přinesl on.

Kristus je Bůh, proto má všechno dobro, všechnu milost a všechnu moc na nebi a na zemi. Opřeme se tedy o něho ve všech

zápasech a všech útrapách, a silme sebe a své stádce silou jeho v modlitbě, oběti a svátostech!

Kristus je Bůh, proto je sám nekonečné dobro, proto je hoděn naší lásky z celého srdce, ze vši duše, ze vši síly.

Světu přinesl všechnu pravdu a všechnu milost pro duše, aby život měly a hojněji měly. Jako služebníci Kristovi a rozdavači tajemství Božích podávejme je dále svěřenému stádcí!

Jediným důstojným a plně dostačujícím programem kněžského života, kněžské práce i kněžských bolestí jest Ježíš Kristus, Bůh a člověk, Spasitel světa.

Pravoslaví a Čechové

I. Marianov:

1. — Eparchiální rada české pravoslavné církve v Praze vydala vloni tiskem Frant. Bartoše v Přerově dvojstránkový agitační leták „ČECHOVÉ!“, ve kterém ve dvaceti oznamovacích otázkách připomíná Čechům povinnost, aby i ve věcech víry „nejen přemýšleli, ale i domýšleli a rozhodli se“ — stát se členy pravoslavné církve.

České pravoslaví se v letáku prohlašuje za „splnění odvěkého ideálu českého národa po křesťanství ryzím, obecném a při tom národním“ — a česká pravoslavná církev za „legitimní obnovitelku a pokračovatelku díla apoštolů slovanských Cyrila a Metoděje“ a za „část jedné, svaté, obecné a apoštolské církve Kristovy, která objímá všechny pravoslavné národy, zejména slovanské“.

Nelze upřítí těmto tvrzením jistou odvážnost, uvážíme-li, že česká pravoslavná církev zahrnuje v sobě sotva tisícinu českého národa. Zatím co v r. 1925 měla ještě 9416 členů, čítala r. 1930 již jen 7350 vyznavačů.¹

Český národ ve svém celku — byť někdy po delších bouřlivých epizodách náboženského hledání — nacházel a nachází vždy splnění svého odvěkého náboženského ideálu po křesťanství ryzím, obecném a při tom národním — v čistém katolicismu, v němž uplatňuje a stělesňuje svůj vlastní národní charakter a v němž nachází uchované pravé cyrilometodějské dědictví.

Myšlenková souprava letáku je opakováním z agitačních pokusů pro pravoslaví z druhé polovice min. století. I vnější okolnosti jsou na pohled příbuzné. Ale nám se zdá, že přes všechno opačné jiné zdání, tyto okolnosti pro rozšíření pravoslaví nejsou o nic příznivější, než byly před více než padesáti lety.

Je známo, že to byla česká pouť na Národopismou výstavu v Moskvě r. 1867, od kdy se pravoslavná akce v Čechách začala

¹ Viz důkladnou studii Dra Frant. CINKA, *Orthodoxi dissidentes in Bohemia et Moravia*, uveřejněnou v ACTA ACADEMIAE VELEHRADENSIS (AAV) XVI, 1940 a XVII, 1941; uvedená statistika z r. 1930 je v AAV XVII, str. 308—309.

živěji ohlašovat. Ale sám Palacký jí nepředpovídal velkého úspěchu.² Z českých vedoucích osobností přešel na pravoslaví jen Dr Karel Sladkovský († 1880). Dr Julius Grégr († 1897) pravoslavnou myšlenku sice podporoval, ale k pravoslaví nepřešel. Ani nákladná restaurace kostela sv. Mikuláše na Starém Městě, provedená péčí ruského *Slavjanského blagotvoritel'ného občestva* v letech 1870 až 1874, nezaznamenala pozoruhodných výsledků v tomto směru. V Rusku patrně přecenili r. 1870 přestup 14 českých volyňských kolonistů k pravoslaví, jenž se přihodil v reakčním ovzduší proti Vatikánskému sněmu, který prohlásil papežskou neomylnost za článek víry. Dne 1. (13.) října 1870 byli tito Češi v Petrohradě v katedrále sv. Alexandra slavnostně přijímáni do pravoslavné církve samým petropolitou Isidorem.³ Rovněž jaksi opožděné snahy pravoslavných Rusů dáti jubileu sv. Metoděje 1885 ráz po výtce „pravoslavný“ — v protikladu ke katolické Církvi — nedovedly patrně ovlivnit a zvrátit spontánních projevů cyrilometodějství katolického mezi Slovany-katolíky.⁴ Prof. I. I. Malyševskij v jedné přednášce v Kyjevě o sv. Ludmile a sv. Václavu zabíral počátky úspěšného křesťanství v českých zemích pro protiřímské pravoslaví.⁵

Ale přes všechnu tiskovou propagandu a přes všechny „Listy pravoslavným Čechům o pravoslaví“, které vycházely z rukou

² PALACKÝ ve své *Politické závěti* přes zjištění stejného psychologického postoje k (nestejným) náboženským předmětům u ruských raskolníků (odštěpenců od ruské státní pravoslavné církve) a českých husitů XV.—XVIII. stol. (Českých bratří) — varuje před unáhlenými vývody, že Češi by se lehce přidali k pravoslavné církvi, kdyby ji poznali. Hlavní překážky k tomu vidí Palacký ne tak v dogmatice, jako v církevní bohoslužbě a disciplíně (dlouhé a monotónní, sentimentální bohoslužby bez patřičného zaměstnání a uplatnění rozumu a ducha, bez kázání, bez společného lidového bohoslužebného zpěvu (v Rusku zpívají spíše omezené sbory) — přísné posty, což vše sotva se v brzké době změní. PALACKÝ'S *politisches Vermächtnis*. Autorisierte deutsche Uebersetzung, Praha, Theodor Mourek, 1872, str. 34—35. (Český originál mi není, bohužel, právě dostupný.)

³ AAV XVI, 95—96.

⁴ O katolickém cyrilometodějství srovnej pokus o monografii: DR AL. KOLÍSEK, *Cyrillo-metodějství u Čechů a Slovaků do r. 1931*, Brno 1935; zvláště však studie DRA CINKA, zejména jeho *Velehrad víry*, Duchovní dějiny Velehradu, Olomouc, 1936.

⁵ *Svatá Ludmila a svatý Václav*. Přednáška prof. Kyjevské duchovní akademie I. I. Malyševského ve valné schůzi Kyjevského Slovanského spolku. Autorisovaný překlad M. Červené, Kyjev, 1890. —

Podobné myšlenky šířil a dokazoval: JUDR ŽIVNÝ, redaktor slovenského časopisu „Parlamentär“ ve Vídni: *Svátek sv. velikomučenníka Dimitrija*. Řeč, uveřejněná v brožuře *Dějiny slovanské církve*, Praha 1887; též VLADIMÍR GRUZÍN, *Slovanský svatý Václav*, Praha 1929.

ruského pravoslavného duchovenstva u sv. Mikuláše, počet pravoslavných Čechů byl stále nepatrný. Roku 1903 při zakládání „Pravoslavné besedy“ v Praze bylo 23 pravoslavných Čechů.

2. — Myšlenkový podklad letáku stojí na základně velmi vratké. Tu a tam se opírá o polopravdu anebo pravdu zdánlivou.

Tak je zvláště s pojmem PRAVOSLAVÍ, s „pravoslavím“ slovanských apoštolů a jejich živé tradice v českých zemích až do dob Jiřího z Poděbrad.

Sestavovatelé letáku pojímají „pravoslaví“ v jeho nynější (existenciální) slovanské formě, jak a pokud je vyhraněno proti katolické Církvi. Vždyť v tomto protikatolicismu je smysl letáku. Takto pojaté „pravoslaví“ promítají potom do „dob prvních křesťanů“, na osoby a dílo slovanských apoštolů sv. Cyrila a Metoděje a jejich pokračovatelů. Při tom počítají s úctou a láskou, které se těší u katolíků „křesťanství ve své ryzosti z dob prvních křesťanů“ — podobně jako osobnosti a dílo slovanských apoštolů. Rádi by ji uchvátili a obrátili směrem k nynějšímu pravoslaví, vlastně k české pravoslavné církvi.

V letáku velebené „od základu demokratické zřízení“ pravoslavné církve, kde církev „spravují ze dvou třetin volení laikové“ a kde „není možná nedemokratická jedinovláda a neomylnictví, poněvadž hlavou církve je jedině Kristus, strážcem víry je lid a vykonavatelem jeho vůle církevní sněmy“ — takové chápání pravoslaví nepochází ani „z dob prvních křesťanů“ ani od slovanských apoštolů — nýbrž je to užitá nauka o „sobornosti“ ruských slavjanofilů z první polovice min. století, především jejich teologického vůdce, laika Alexeje Stefanoviče Chomjakova (1804—1860) a bratří Kirejevských. Pravda, ačkoliv Chomjakov ve svých eklesiologických konstrukcích postupoval podle pravidel německé dialektiky (Hegela), přece však svému učení chtěl podvrhnout autoritu a vážnost křesťanského starověku a pomýšlel své dílko „Cerkov odna“ vydati v rouše starokřesťanského řeckého spisu. Učení slavjanofilů se právem setkalo v Rusku s rozhodným odporem pravoslaví, stojícího na hierarchickém principu apoštolské posloupnosti. Byla to spíše ideová bezradnost, jak ospravedlniti svůj odmítavý postoj vůči římské Apoštolské Stoliči a laskavé výzvě Pia IX. k církevní jednotě, když východní patriarchové ve svém okružním listě z r. 1848 akceptovali zásady slavjanofilské „sobornosti“, napuštěné protestantskou negací církevní hierarchie. Na straně východní vysoké hierarchie nelze v tom nespátrovati více méně neuvědomělý krok k církevní sebevraždě. Slavjanofilskou „sobornost“ rozvíjela po první světové válce ruská emigrantská hierarchie ve střední a západní Evropě, bezpochyby také ze snahy paralyzovat duchovní přitažlivost Petrovy Skály v Římě. Nelze tu nevzpomenouti metropolity Antonína Chrapovického, sídlícího ve Srémských Karlovcích v Jugoslavii.

A kde můžeme najít v Rusku do r. 1917, do pádu carismu,

ve skutečnosti tuto vychvalovanou lidovládu, tuto uskutečněnou sobornost? Oberprokurátoři Svatého Synodu rázu Konst. Pobědosceva (1880—1905; † 1907) jsou sami kategorickým popřením úspěšného výsledku každého podobného hledání. A po říjnové revoluci vláda lidu v Rusku se vyvíjela cestami necírkevními.

Není zde tedy nebezpečí, že náboženská a církevní lidovláda, sobornost, se musí označiti jen za nábožensko-dialektickou koncepci slavjanofilů a uměleckou visi Dostojevského, který přemítal o „národu-bohonosci“? —

Církev katolická se nebojí zpětného pohledu do „dob prvních křesťanů“, protože svými kořeny sahá až k nim, a přes ně k sv. Petrovi, a k svému božskému zakladateli, Ježíši Kristu. Veliký kardinál John Henry Newman (1800—1890), který zahájil „druhé jaro“ katolické Církve v Anglii, ve svých snahách, získati celou Anglii k návratu do Církve římskokatolické, opíral se o víru právě staré Církve „nerozdělené“ (the undivided Church). V Rusku podobně Vladimír Sergejevič Solovjev (1853—1900), kterého Mons. D'Herbigny nazval „ruským Newmanem“, usiloval o sjednocení pravoslavných s Církví katolickou na základě Církve sedmi všeobecných sněmů. To bylo východiskem.

Dnešní pravoslaví, jak je mají na mysli sestavovatelé letáku, může apelovat na „křesťanství v jeho ryzosti z dob prvních křesťanů“ ve svůj prospěch jen spíše právě pro své jméno „pravoslaví“, které, jak se domnívá, má s ním společné.

Než tu běží o jistý druh logické *quaternio terminorum*: Předpokládané společné jméno má totiž nespolečný obsah. A konec konců i jednota jména není úplná: je jen předpokládána.

Ryzost křesťanství, za kterou staří církevní Otcové tolik bojovali a trpěli, se nazývala řecky „*orthodoxia*“ — pravé smýšlení, pravá víra, v protikladu k nepravé víře a bludu: heterodoxia, *hairesis*. Tato řecká terminologie byla přejata bez překladu i do latinské církevní mluvy. Z toho je i přídavné jméno: *orthodoxos*, *orthodoxus*, *orthodoxní*.

Ranná staroslovanská literatura překládala slovo *orthodoxia*, *orthodoxos* správně *pravoverie*, *pravověrný*. Teprve od 14. stol., když se na Balkáně začalo šířiti pochybené učení Řehoře Palamy (palamismus, hesychasmus) o božském, nestvořeném světle: *doxa* (světlo, záře, *sláva* — vedle spíše staršího: mínění, víra), které se ukázalo při proměnění Spasitelově na hoře Tábor, a o přímém vidění a nazírání tohoto nestvořeného táborského světla — slávy pomocí psychotechnických metod — teprve od tehdy se začalo na slovanském Balkáně slovo *orthodoxia*, *orthodoxos* překládat slovem *pravoslavie*, *pravoslavný*, takže poznenáhlu slovem *pravoslavný* nahradili slovo *pravověrný* v celé oblasti slovanského církevního písemnictví.⁶

Tak církev, jež kdysi žářlily na slávou pokrytý název *pravověrný*, zděděný od velkých svatých Otců, tak tyto církev, když

již se ve skutečnosti začaly značně utvrzovati v odklonu od pravé věcné orthodoxie Otců, střežené římskou apoštolskou Stolicí — odklonily se, jakoby hnány tajemnou prozřetelnostní logikou událostí — odklonily se i od samého slova orthodoxie a staly se *pravoslavnými*.

Zdá se, že *slovný* odklon měl průběh všeobecně neuvědomělý. Ale *věcný* odklon byl také, aspoň pro masu prostých věřících, procesem neuvědomělým; jeho uvědomělí původci postupovali aspoň jistě *nelegálně*.

Nynější konkrétní pravoslaví se věcně i slovně odchýlilo od pravé orthodoxie, pravověrnosti, čili „ryzosti křesťanství z dob prvních křesťanů“ — a nemá tudíž práva na ni apelovat.⁷

(Pokračování.)

⁶ Sr. J. PAVIČ, „*Pravoslavní*“ ili „*pravovjerní*“, v časopise BOGOSLOVSKA SMOTRA XXV, 1937, str. 113nn.

⁷ Proto také chápeme, proč novější někteří katoličtí bohoslovci, znalí křesťanského Východu, se vzpěčují užívati o dnešních východních křesťanech nesjednocených výrazu *orthodoxní* bez uvozovek. Raději užívají v latině i v jiných západoevropských řečech slova *pravoslavný*, jež svou nekorrektností vhodně, podle nich, vyjadřuje stávající protikatolický postoj východních nesjednocených (*pravoslavus*, *pravoslaw*, *pravslave*). Tak si počíná důsledně zvláště prof. S. TYSZKIEWICZ T. J. — Sr. jeho poznámku v möhlerovském sborníku, který redigoval PIERRE CHAILLET S. J., *L'Église est une*. — Hommage á Moehler. Paris, 1939, str. 270. — P. MARTIN JUGIE A. A., *Theologia dogmatica Christianorum Orientalium*, I. Paříž 1926, str. 26., neradí rozkolné řeky a Rusy nazývati „*orthodoxními*“, a to z ohledu na pravdu a z důvodů křesťanské lásky, abychom je totiž neutvrzovali v mylném přesvědčení o správnosti jejich rozkolu. Radí, aby katolíci příslušníky heterodoxních církví pravidelně nazývali *dissidenty* nebo *odloučenými bratry* (*dissidentes*, *fratres separati*) nebo podobnými výrazy, které odezírají od formálního hříchu rozkolu nebo bludu (tamže, 24—25). — P. J. — M. CONGAR O. P., který si z tohoto hlediska všímal úředních výnosů Sv. Stolicе z poslední doby, zjistil, že se v těchto úředních dokladech nikde nesetkáváme s názvem *orthodoxní* („*jamais nous n'avons rencontré l'expression orthodoxe; Chrétiens désunis. Principes d'un oecuménisme catholique*, Paris, 1937, str. 382). Na jakousi úchytku od tohoto pravidla upozornil Prof. Dr B. SCHULTZE T. J. v *Motu proprio* BENEDIKTA XV. *Orientis catholici*, ze dne 15. října 1917, kterým byl zřízen v Římě Papežský východní Ústav. Sr. ACTA APOSTOLICAE SEDIS (AAS), 1917, str. 532. —

Než nemusíme býti v této věci úzkostlivými. Svátá Stoličе, jak patrnо, recipuje výraz „pravoslavný“ ve smyslu „pravověrný“. Nové římské vydání řeckoslovanských bohoslužebných knih ponechává v tomto smyslu slovo „pravoslavný“. Sr. na př. LITURGIKON sijest' SLUŽEBNIK, Rim, 1942 (verse „ruténská“), str. 218, 233, 332 atd; BOŽESTVENNAJA LITURGIJA... IOANNA ZLATOUSTAGO, Rim 1941 (verse ruská), str. 58, 74 atd.

Pokud jde о skutečné věcné odklony východních křesťanů od církevní

pravověrnosti (viz o nich u nás: Dr FR. GRIVEC, *Pravoslaví*, Kroměříž, 1921; přeložil M. CHUDOBA; M (ALATAKIS) M (AXIMOS), *Církev východní a západní*, Olomouc, 1928; přeložil Dr BONIFÁC SEGETA)— je známe, že Vladimír Solovjev tvrdil s důrazem, že tyto odklony jsou ilegální i se stanoviska samé pravoslavné církve, která uznává za jedinou nejvyšší autoritu ve věcech náboženských autoritu prvních sedmi všeobecných sněmů. Tedy že pravoslavná církev je *de iure orthodoxní*, pravověrná, katolická. V tom byl smysl jeho polemiky (proti chorvatskému františkánovi I. Markovičovi) v časopise KATOLIČKI LIST, 1886, č. 41, str. 321—323: *Je-li istočna Crkva pravoslavna?* — a č. 50, str. 401—402: *Kratki odgovor.* — Faktické protikatolické vložky jednotlivých bohoslovců, škol a hierarchů nemohou tak, podle Solovjeva, býti přičítány na vrub pravoslavné církve jako takové.

Takové smýšlení si osvojil rovněž zvěčnělý již metropolita lvovský hrabě ONDŘEJ ŠEPTYCKYJ a vyslovil je ještě na př. v pastýřském listě z 8. XII. 1942 (sr. L'VIVSKI EPARCHIJAL' NI VISTI 1942, str. 222). Ukrajinský sjednocený Protojerej PETRO TABINSKYJ mluvil z toho důvodu o *dvojím pravoslaví* (časopis NYVA, 1934, str. 20—25). —

Fotiův rozkol s Církví římskou byl urovnán, jak DR FRANT. DVORNÍK a P. VENANCE GRUMEL A. A. nezávisle na sobě usuzují po vědeckém bádání, již za druhého patriarchátu Fotiova (877—886).

A pokud jde o „definitivní roztržku“, již Vladimír SOLOVJEV poznámenal, že exkomunikace, kterou r. 1054 vyhlásil v Cařihradě kardinál Humbertus, se netýkala celé východní Církve (*La Russie et l'Eglise universelle*, Paris 1889, kniha I., hlava 3.). Ostatně exkomunikační listina, kterou kardinál HUMBERTUS položil dne 16. července na oltář Svaté Sofie, nebyla papežskou bullou, poněvadž ani nebyla dána jménem papežovým, který už 7. dubna téhož roku 1054 byl zemřel. — Srovnej: Aem. HERMAN, *Le cause storiche della separazione della Chiesa greca secondo le più recenti ricerche*, L'ORIENTE CRISTIANO E L'UNITA DELLA CHIESA, V, 1940, č. 3—4, str. 52—58; též, *I legati inviati da Leone IX. nel 1054 erano autorizzati a scomunicare il Patriarca Michele Cerulario?*, ORIENTALIA CHRISTIANA PERIODICA VIII, 1942, 209—218. — M. JUGIE A. A., *Schisme byzantin*, DICTIONNAIRE DE LA THÉOLOGIE CATHOLIQUE, XIV, 1335—1358. — Samostatně vyšlo knižně *Le schisme byzantin*, 1942.

Jak pojistím svou farnost?

P. J. Hlouch:

Při vši své pastorační práci se duchovní správce ohlíží po stálé duchovní pomoci. Potřebuje někoho, kdo by za farnost ruce k nebesům pozvedal jako Mojžíš za svůj lid. Kněz sám se svým breviářem na to nestačí. Proto se snaží každý prozíravý duchovní pastýř probudit ve své farnosti co nejvíce kněžských a řeholních povolání. Ví: Bude-li co nejvíce mých farníků zasvěceno službě Boží, pozná to má farnost na Božím požehnání. Vždyť každé řeholní povolání jest milost Boží, a každý kněz-řeholník, řeholnice ducha Kristova, tož živá fundace modliteb a obětí pro zájmy far-

nosti. Kdo duchovně vede řeholnice, ví, co to obětí za farnost, za kněze ...

Řeholní obláčka jest posvátný a dojemný obřad. Mne vždy dojímalo nad jiné, vidět ustaraného faráře, jak žehná před rodiči svému duchov. dítěti, které uvádí ze světa do svatyně řeholního povolání. „In Christo te genui.“ Nebýt rady toho kněze, nebylo by mnohého řeholního povolání. Vždy bude počet řeholních povolání z farnosti též obrazem náboženské horlivosti farnosti. Chápeme, že je leckdy líto farářů, rozloučit se s těmi nejlepšími a poslat je do ústraní kláštera, ale kněz ducha Kristova ví, že tím toho farníka neztrácí, jako ho neztrácejí rodiče dítěte, které obětuji Pánu Bohu. Když se modlí, když žije řeholní dokonalostí, více dělá pro farnost, poněvadž zvolil stav přísnější ...

Když řeholnice, ošetřovatelka nemocných připravila tisíce ke šťastné smrti, když byla nástrojem záchrany jejich duší, je to jistě velký přírůstek kapitálu zásluh farnosti. Vždyť farnost je také tajemný celek!

Ovšem do kláštera svolíme nebo radíme jen takové osobě, která má předpoklady: Zdraví, bezúhonné mládí, zbožný život, *dobrý úmysl*: sloužit Bohu v přísnějším způsobu života, a tím Boha oslavit, bližním pomoci a svou duši spasit, zkrátka: s čistým srdcem jít za pokorným, chudobným, poslušným Kristem. Dáti Bohu svůj život jako čistou oběť lásky. A když naši farníci již v klášteře jsou, nezapomínejme na ně! Netušíte, vd. confratres, jakým svátkem jest řeholnicím každá Vaše vzpomínka, zvláště když již nikoho na světě nemají!

Válkou prořídly řady řeholní. Pomozte je doplnit! Je bolestné, stále odmítat žádosti, zvláště za řeholní ošetřovatelky — pro nedostatek dorostu. Pošlete aspoň jednu zbožnou dívku do armády modlících se, obětujících se! V klášteřích se nyní konají modlitby za nový dorost. Kláštery věří, že se Otec nebeský postará — skrze Vás. Vaším ovečkám jsou otevřeny brány klášterů, zvláště těch, jež se věnují ošetřování nemocných: Premonstrátky, Sv. Kopeček, Milosrdné sestry III. řádu sv. Františka, Olomouc, Sestry sv. Kříže, Kroměříž, Sestry sv. Karla Boromejského, Frýdlant n. Ostr., Sestry sv. Vincence, Kroměříž atd.

Až zemřeme, nejdéle náš pohřební obrázek zůstane v breviáru řeholnice! Otázka: Kdo z mých farníků jest asi volán do řeholního stavu? ↗

Čím zvýšíme účinnost kázání

Flor. Coufal :

V dřívějších dobách znamenaly kazatelny světovádnu moc, a můžeme také s pýchou a hrdostí říci, že i za poslední války naše kazatelny splnily svůj úkol. Kazatelna byla za války, kromě svatostánku, jediným místem, odkud lid čerpal útěchu. Nemusíme se vykazovat aktivním odbojem, ale můžeme směle prohlásit, že

naše kazatelny vykonaly pro mír práci eminentní. Chceme-li však býti upřímní, musíme si bez omlouvání přiznat, že přitažlivá síla našich kázání je v současné době čím dále, tím slabší. Jen si třeba všimnout, jak ve městech poměrně malá část návštěvníků mše sv. naslouchá kázání a jak často slyšíme dnes i na venkově stížnosti, že velká část lidí po dobu kázání stojí venku. K těmto zjevům nesmíme dnes lhostejně přihlížet!

Toto vyhybání se slovu Božímu má různé příčiny: především je to materialistický názor světový, který nemiluje myšlenky nadpřirozena, příčinou je horečný chvat celého života a tíže pozemských starostí a to vše bičuje nervy, plodí duševní rozháranost. Dále je to otřesená, sama o sobě již slabá víra dnešního člověka, otřesené mravní zásady dnešní společnosti, která již dnes těžko rozeznává hranice mezi dobrem a zlem, zkrátka duševní struktura moderního člověka má dnes strašlivé trhliny, zesvětáčtěl až hrůza, a před tím nesmíme při kázání zavírat oči. Ale přiznejme si také upřímně, že ze všeho nelze obviňovat „moderní zkažený svět“, ale že to bude čestnější, a tak také nalezneme rychleji lék, když si sami řekneme: mea culpa! Jeden z mnoha důvodů, že nám nápadně ubývá posluchačů slova Božího, spočívá v naší zastaralé metodě duchovního řečnictví. V posledních desítiletích obnovily se téměř všechny pastorální metody, jenom v hlásání slova Božího nenastala žádná změna. Všimněme si na př., jakého velikého úspěchu dosáhlo t. zv. katechetické hnutí novými metodami ve vyučování, jak svěží duch života vnáší se dnes do junáckých oddílů mládeže, jak čile k životu má se dnes hnutí liturgické, hnutí exerciční, Charita, laický apoštolát atd. Vesměs nadějeplné počátky, jenom homiletika ustrnula ve svých starých formách, jak v teorii, tak v praxi. Nebojme se otevřeně přiznati: Není žádné dogmatické, nezměnitelné formy kázání. Co bylo dobré v dávno minulých dobách, ale dnes již nevyhovuje, musíme bez váhání nahraditi lepším! Napomenutí sv. Pavla je vhodné i pro nás: Verbum Dei non est alligatum. Novodobá kázání jsou teprve ve vývoji — razil jim krásně cestu takový Mäder ve Švýcarsku, Pierre L'Ermitte v Paříži, T. Toth v Maďarsku a j. O této nové formě kázání krásně a velmi výstižně napsal právě zmíněný T. Toth: „Stříbrným tolarem z doby Marie Teresie nelze dnes v obchodech platiti. Nanejvýše je ještě uschován a obdivován v musejích. Ačkoliv v něm obsažené stříbro má ještě dnes svou plnou cenu, přece v oné formě nic neplatí. Jakmile však razíme z tohoto stříbra mince platné nyní, stává se starý musejní peníz velmi žádoucím předmětem. Zrovna tak musíme odívati do nových tvarů věčné hodnoty našich nezměnitelné článků víry, chceme-li se uvarovati toho, aby křesťanský světový názor, pietně přejatý našimi předky, neklesl na hodnotu musejního předmětu. Křesťanský světový názor musí také modernímu člověku zůstatí tím, čím byl lidstvu od dávných dob, totiž životodárnou a směřodátnou silou!“

Když si toto všechno uvědomíme, pak můžeme stanovit předpoklady, jak možno dnes zvýšiti účinnost kázání.

1. předpokladem je vznešené pojetí té půlhodinky na kazatelně, vědomí, že můžeme vykonat veliké věci. Fides ex auditu. Sv. Cyril a Metoděj získali kázáním Kristu národ celý. Musím cítit to vědomí zodpovědnosti: Pán Bůh má plány s tou mojí půlhodinkou na kazatelně. Každé kázání musí něco změnit na vědění, cítění a chtění lidu. Když jdou z kázání, aby si byli vědomi: Něco se se mnou stalo, aby cítili: byli jsme ponořeni ve vyšší atmosféru, uvedení v kontakt s vyššími hodnotami. Toto vědomí zodpovědnosti musí se projevit u kazatele jak v přípravě, tak v přednesu kázání samého. Uvažme, že máme kolikrát před sebou přeplněný kostel, hlava na hlavě, tisíce párů očí, jež jakoby visely na našich rtech. Tažto úcta k slovu Božímu musí býti odměněna. Proto *nesmíme šetřit časem* k svědomité přípravě, neboť kazatel může zkomplikovanou duši moderních lidí a duchovní požadavky svých posluchačů uspokojiti jen tehdy, je-li svědomitě a pečlivě připraven. Myslím, že nepřeháním, že jeden z důvodů nezdaru našich kázání je nedostatečná příprava. Víme ze zkušenosti, že někteří kněží jsou v tomto ohledu příliš lehkomyšní. Nemůže stačit v sobotu večer, nebo v neděli ráno si něco přečíst a jít pak na kazatelnu. Nedomnívejme se, že lid to nepozná! Nedělní thema je třeba po celé dny a týdny nosit v sobě, o něm rozjímat, radit se s Kristem Pánem, než je předneseme. Kněz, jehož duše je před kázáním proniknuta a dojata svatou pravdou, bude také působiti na své posluchače strhujícím dojmem. Je jisto, že osobnost kněžská a kněžský charakter vtiskují stigmata každému pronesenému slovu. Této zodpovědnosti musí si býti každý kazatel vědom, jinak o něm řeknou, že je komediant. Posluchači musí z naší řeči vycítili: Tento muž nemluví nyní, jen aby kázal, aby konal svou úřední povinnost, když na něho došla řada, ale že mu to činí opravdu radost, poněvadž je to jeho duchovní potřebou, poněvadž vnitřní moc ho k tomu ponouká. Jak krásná jsou zde slova sv. Pavla k Tim. 4: „Zapřísahám Tě před Bohem a Kristem Ježíšem, hlásej slovo, naléhej včas i nevčas, usvědčuj, přimlouvej, kárej, a to se vši trpělivostí a moudrostí! Ty však buď střízlivý ve všem, snášej zlé, konej dílo hlasatele evangelia, naplň službu svou!“

(Pokračování.)

Pastorace nekatolíků

Ss:

Beze sporu nejtěžší úsek pastorace je péče o farníky nekatolíky. Důležitost péče zdůrazňuje Kan. 1350. Církevní spisovatelé též často připomínají nutnost péče o nekatolíky ve farnostech. Ba jeden význačný spisovatel dokonce stanoví přesný příkaz pro kněze: „V městech a průmyslových místech aspoň polovici času a energií věnovati ztraceným ovcím; někdy i více!“

Kněží z duchovní správy svorně uznáváme nutnost pastorační činnosti pro získání nekatolíků. Avšak dobrým snahám stojí v cestě veliká překážka: nesnadnost dostat se k nekatolíkům. Pro nesnadnost mnozí tvrdí, že se prostě nedá nic dělati. Zřejmě i teoretické cítí onu obtíž a proto podávají pro tento úsek pastorage jen skromně pokynů.

I když pastorage nekatolíků je značně nesnadná, přece se dá něco dělati. Rád bych uvedl několik poznámek ze zkušenosti s prosbou, aby i jiní spolubratři uvedli svoje zkušenosti. Tak svépomocí si posloužíme, k těžkému úkolu se povzbudíme a metody zdokonalíme.

I. Nepřímá pastorage nekatolíků.

Nekatolíci bedlivě pozorují naše úkony. Hlavně tehdy, když vystupujeme na veřejnost, jsme bedlivě pozorováni.

Nekatolíkům imponuje pořádek a zevnější lesk. Je proto nezbytně třeba, aby naše veřejné průvody se konaly s náležitým leskem a ve vzorném pořádku.

1. Je tedy naprosto nutno *průvody* Vzkříšení a Božího Těla dopodrobna připravit. Ve své farnosti to dělávám takto: Svolám určitý počet ochotných mužů, členů církevního spolku. S nimi dohodnu přesný program průvodu a slavnosti. Též se stanoví potřebný počet pořadatelů. Finančním obětím se nevyhýbám. Jen jednou jsem šetřil. I rozhodli jsme se na schůzi pro lacinější kapelu, a utržili jsme si k radosti nekatolíků ostudu. Od té doby nikdy se neohlížím na finanční náklad.

Též dbám, aby zpěvy byly důstojné. Vždyť nekatolíkům musíme všichni imponovati, nejen kněží, nýbrž i zpěváci i všichni katolíci.

2. Taktéž věnujeme velikou péči církevním *slavnostem ve svátky*. Na vánoce a na velikonoce se zúčastňuje více nekatolíků katolických bohoslužeb.

Podobně velmi zblízka nás pozorují nekatolíci na Vše svaté na hřbitově a při dušičkové slavnosti v kostele. Toho jsme si plně vědomi. Proto i tyto slavnosti a pobožnosti dobře připravujeme. Takto vnějším leskem pobožností získáváme u nekatolíků zájem i pro církevní učení a pohnáhlou se připravuje i jejich konverse.

II. Přímá pastorage.

1. Nejsnáze se možno dostat *k dětem*. Tedy i dětem nekatolíků nutno věnovati popředně péči.

a) S nekatolickými dětmi se setkám *ve škole*. Vstoupím do třídy a některé nekatolické dítě tam zůstane. Dítě při vyučování ponechám a věnuji mu pozornost. Před několika lety zůstávala v hodinách náboženství dívka židovského vyznání. Nechal jsem ji. Když jsem opakoval probranou látku, občas jsem ji vyvolal. Tak zůstávala v náboženství několik roků. Konečně přistoupila i do Církve a byla pokřtěna. Léta okupace hrdinně prožila v táboře v Terezíně a přes nepříznivé prostředí neztratila víry.

Stává se ovšem, že nekatoličtí duchovní trestávají děti, zůstaly-li v katolickém náboženství. Tu děti vždy před hodinou katolického náboženství odcházejí. Avšak i přesto se někdy naskytne příležitost k nekatolickým dětem promluvit. Ještě vyučuji, a nekatolické děti vejdu do třídy. Vyzvu je, aby se pěkně postavily, a kdo umí, aby se s námi modlil. Řeknu jim, že i je Pán Bůh slyší, aby se jen často modlily.

b) Jindy přijdou nekatolické děti s katolickými *na faru*. Vždy si povšimnu i nekatolických dětí a podaruji je obrázkem. Otáží se zároveň na rodiče a nechám jim vyřídit pozdrav. Děti tak jistě učiní; tím se láme ostrí náboženských rozdílů. Zvláště se osvědčuje, pošlu-li některému nemocnému členu nekatolické rodiny obrázek. Děti takové úsluhy ochotně vykonají.

V zimní měsíce pořádáváme s dětmi besídky. Těch se často zúčastňují též děti nekatolické. Zřejmě jim dovoluji účast na besídkách, aby se naučily s katolickými dětmi modlitbám a náboženským pravdám.

c) Taktéž přicházejí leckteré nekatolické děti s katolickými do kostela. Nejpritažlivější bývají pro ně májové pobožnosti. Při té příležitosti děti pochválím a pozvu je, aby opět přišly.

2. Péče o dospělé nekatolíky.

Dr Foltynovský v Duchovní správě, str. 74., doporučuje 4 prostředky k získání nekatolíků. Píše: „Většina přívrženců sekt... dá se těžko získat pro návrat k pravému učení Kristovu. Ale duchovní správce nesmí ztrácet naděje. Modlitbou za ně musí otevřít jejich srdce milosti Boží, četbou a poučením musí se ponehledu snažit ukázat jim jedinou pravdu Kristovu... Není-li možno dříve, tedy alespoň na smrtelném lůžku, navštívit takové pobloudilé a přičiní se ještě v poslední chvíli zachránit je pro věčnost.“

a) První prostředek uvádí *modlitbu*. Modlitba je nejmocnějším prostředkem. Když všechno zklame, možnost modlitby vždy zůstává. Kromě soukromé modlitby, kromě obětování kněžských hodinek, kromě mementa při mši sv. za farníky, modlíváme se i veřejně a společně za nekatolíky. Každou sobotu při svátostném požehnání před nejsv. Svátostí se modlíme: „Za zbloudilé ve víře a za jejich návrat do církve svaté.“ Na tento úmysl se modlíváme i jindy.

(Pokračování.)

PASTORACE MLÁDEŽE

MISIE V KATECHESI. (K svátku Zjevení Páně.) *Dominantou* v souladu pestrých tónů nebeské hudby Slova Božího by měla být *myšlenka misijní!* Jak chceme mluvit o nutnosti víry a neukázat na misie? Jak chceme mluvit o lásce, specifické to známce katolického nábo-

ženství, a nepoukázat při tom na náboženství nekřesťanská? Jak chceme mluvit o milosti, o křtu, a nepoukázat na problém pohanů? Jak chceme mluvit o svátostech a veřejné službě, a nepoukázat na překážky, s nimiž se misionáři potkávají? Jak je možno mluvit o Bílé

sobotě, a nezmínit se o katechumenech v misiích? Biblické dějiny — a evangelium zvláště je bohaté na misijní myšlenku. Při probírání o věži babylonské, o povolání Abrahama z vyvoleného národa, žalmů a proroků je logické poukázat na apoštolát mezi nevěřícími. Z Nového zákona: historie sv. Tří králů, že ny kananejské, podobenství o dobrém pastýři, rozeslání apoštolů, peníz vdovy, umučení Páně, nanebevstoupení Páně, seslání Ducha sv., obrácení Kornelia, život sv. Pavla poskytují hojnost materiálu pro misijní výuku. Aby ovšem katecheta mohl do vyučování náboženství vložit misijní myšlenku, je třeba, aby byl jaksi spřízněn s misijními tématy, především musí být přesvědčen, že žádný křesťan nesmí stát stranou misijního apoštolátu. Milost je život: není pravým synem Božím, kdo život milosti nepředává

druhým! Nezasluhuje jména křesťan, kdo odmítá spolupráci na bitvách, které vedou misionáři s neuvěřitelnou odvahou mezi nevěřícími. Jednomu salesiánskému misionáři se vnucuje při srovnávání života mnohých křesťanů v Evropě vzpomínka na podobenství o boháči a Lazaru. Zde, a zvláště ženy, říká misionář, nemyslí téměř na nic jiného než na zábavy — stále se musí něco jíst, pít, bavit se — zatím co 80 mil. Indů se musí spokojit s jednou porcí rýže za den a 70 milionů Indů nemá ani to! A to je nedostatek hmotný, a co duchovní? Může se nazývat křesťan, kdo ze svého přebytku nechce dát druhým? Ale lhostejnost třeba potlačovat hned v dětech, hned v dětech nutno probouzet činnou lásku k bližnímu — proto dominantou při vyučování katechismu budiž myšlenka misijní!

F. J. Sal.

PASTORAČNÍ DROBNOSTI

NOVINKA PRO VEDOUCÍ MLÁDEŽE. Je známo, že mládež nemá ráda dlouhých výkladů. Taková byla mládež vždycky. Tím spíše ve 20. století! Na ni zapůsobí okamžitý blesk a zahřmění, nikoliv dlouho trvající bubnování. Letáček, který zčista jasna dostane se jinochu nebo dívce do rukou, zapůsobí více svou říznou krátkostí než sáhodlouhé moralisující kázání. Dnešní člověk má stále nakvap a podle toho musí být přizpůsoben i náš vliv! Kromě toho je běžnou věcí, že epigramatické verše takřka hned při prvním přečtení zařezávají se do mladé paměti, takže se již tak lehko nevyhladí. Toho dovedli využití bohatě širitelé všemožných idejí v různých dobách. Proč bychom nechávali tento fakt bez využití my ve službách dobra, čistých mravů a víry?— *Svaz katol. žen a dívek moravských v Brně, V táboře 22 a*, vydal 24 různých druhů letáčků pro mládež, 12 druhů pro jinochy a 12 pro dívky. K tomuto číslu našeho časopisu jsou přiloženy ukázky letáčků, jež ovšem z důvodů technických byly ponechány v nerozřezaných arších. Jednotlivé letáčky lze objednat zvláště podle evidenčních značek, jež jsou

na každém letáčku. Použití letáčků je mnohonásobné. Některé z nich se váží spíše na letní období, jiných lze použít v kterékoli roční době. Velmi vhodná příležitost se naskytuje ve škole, zvláště na rozchodnou do života, při exerciciích, ve skautských táborech, při poutích a sjezdech. Mnohde rozdávali s úspěchem tyto letáčky poblíž koupališť, u sportovních hřišť nebo i na silnicích. Jinde je rozvěsili na stromech v lese, aby si je mohli přečíst letní hosté. Někde jich použili jako vloček do dopisů s prosbou, aby adresát je rozeslal dál. Zkrátka apoštolský duch je vynalézavý a najde vždy vhodný způsob, aby léčil účinně, aniž by zbytečně příliš ranil nebo popudil. Naše katolická mládež má zde velmi vhodnou příležitost uplatnit svou agilitu nejprve ve vlastních řadách — a potom na výboj! Duchovní správci, pracující mezi mládeží, zajisté upozorní mládež na tyto letáčky, které mají církevní schválení. — Objednávejte *ne u nás, nýbrž v Brně, V táboře 22 a, Svaz katol. žen. a dívek!*

MEZI DOBRÝMI KRITIKAMI DP jsme si všimli zvláště poznámky, že některé návrhy se jen mihly ča-

sopisem jako létavice, a hned úplně zapadly. To je škoda. Chceme proto v novém ročníku příspěvky trochu „usměrniti“, to znamená, podobné návrhy seřadíme tak, aby měly větší a trvalejší účinek. Doufáme, že naši přispivatelé se nebudou zlobiti, když jejich náměty někdy necháme trochu „uležeti“, a že se touto naší metodou nedají odstrašiti, aby nám posílali svoje zkušenosti, úspěchy i nezdary! Všecko, co nám pošlete, bude nějak užitečné pro spolubratry a duše jim svěřené. — Chceme, aby DP byl pestrý, ale ne strakatý!

DÉLKA MŠE SVATÉ. Někdy dochází k nedorozumění mezi představenými a podřízenými kněžími o délce mše sv. Obvykle se mladším kněžím, začátečníkům, vytýká, že slouží příliš dlouho. Tím se jednak mladší kněží znervosňují, ano i kazí, pokud ovšem nejsou upozorněni představených oprávněná. Naopak zase stává se, Bohu díky velmi zřídka, že některý kněz celebruje příliš rychle. A přece lze při upřímné vůli dojíti shody. Délka mše sv. není sice předepsána a ani předepsána býti nemůže. Avšak objektivní dobu dává liturgický text. A tak možno stanovit délku mše sv. s hlediska jednak objektivního, jednak subjektivního. Podle sv. Alfonsa (Liber de caeremoniis missae, Pustet 1888), nemůže býti omluven od smr-

telného hříchu, kdo celebruje kratší dobu než čtvrt hodiny. Někteří autoři (na př. Lambertini) praví též, že nesmí býti delší než půl hodiny. — To jsou údaje objektivní. Než k tomu přistupují oprávněné subjektivní změny a variace: temperament kněze, výřečnost, zrak, osvětlení místa, velikost typů v misále, rozličný počet komemorací, různá délka části formuláře, osobní zbožnost. Srovnáme-li objektivní i subjektivní důvody vedle sebe, možno říci asi, že nemá se činiti výtky tomu, kdo slouží mši sv. 25 až 35 minut. To je asi rozhodčí výměr pro shodu různých názorů. Myslí se zde ovšem tichá mše sv. bez všech přídavek. Krom toho nutno poznamenat, že kratší doba jest nesprávná z důvodů vnitřních, neboť nelze rychleji sloužiti bez určité neúcty ve slovech nebo pohybech. Delší doba však by byla nesprávná pouze z důvodů vnějších, to jest proto, že lidé počítají s určitou délkou, zařídí podle ní své zaměstnání, a pak by se horšili, kdyby mše sv. trvala enormě déle. Jestliže však někdo slouží úplně sám nebo pro určité shromáždění, které má pro větší zbožnost pochopení a chce texty liturgické více prožiti, tu ovšem nemožno zakazovat, aby kněz v tom případě nesloužil i delší dobu.

Dr Jan Urban O. Fr. M.

ZE SVĚTA

HLAS AMERICKÝCH BISKUPŮ. Biskupové USA zdůraznili 17. 11. na výroční konferenci ve Washingtonu odpovědnost Ameriky za obnovu Evropy. Poslali velmocem memorandum, v němž mimo jiné praví: „Válka je za námi. Ale mír ve světě ještě nenastal. V Atlantické chartě byl nám naznačen mír, pro nějž jsme bojovali a krváceli. Malé ujařmené národy spatřovaly v nás ručitele svobody. Směli bychom se zřícení tohoto ideálu svobody? Kdybychom to učinili pod záminkou falešného realismu, byli bychom jednou svědky strašné katastrofy atomové války. Prožíváme největší krizi lidských dějin. Naše země má moc, právo a odpovědnost žádati

mír, stojící na základě spravedlnosti.“ (Linzer Volksblatt.)

Hlavní body resoluce této konference jsou:

1. Spravedlnost žádá potrestání vinníků a rozumnou náhradu za způsobenou škodu. Nesmíme však zapomenouti nebo dovoliti, aby zapomněli naši zástupcové, že náš tradiční systém trestního práva stojí na pojmu individuální odpovědnosti. Nelidskosti, jež vyznačují hromadné stěhování lidí, soustavné užívání otročké práce a kruté zacházení s válečnými zajatci nemělo by se vyskytnout v naší civilizaci.

2. Všechny zprávy hlásí, že miliony zemrou hladem a mrazem v nastávající zimě, neposkytne-li se jim

hned mimořádná pomoc. *Nasycení, ošacení a ubytování těchto trpících nelze odkládati na nějakou vhodnější dobu v budoucnosti.* Naše země pro své větší bohatství musí přispět k tomuto pomocnému dílu... Je povinností kongresu uvolnit pro tento účel přiměřený obnos ze státní pokladny.

3. Rovněž soukromým charitativním podnikům musí býti dána plná svoboda, aby pokračovaly ve své dobročinné práci u všech trpících. *A pomoc musí býti trochu větší, než pouhé nasycení hladovějících a ubytování lidí bez přístřeší.* Pomoc musí býti poskytnuta národům, jejichž hospodářství je zničeno. Mají právo na pomoc, aby se mohly vrátit k normálnímu hospodářskému životu. Ani blahobyt velkých národů, ani jejich moc nezabrání válce, nenapraví-li se poměry, v nichž chudým a bezmocným lidem je odepřena možnost slušného lidského života. Svět bude jen do té míry, pokud budou žít lidé jako bratři, uznávající nad sebou Boha.

PROTESTANTSKÝ THEOLOG O OBNOVĚ KŘESŤANSTVÍ VE SVĚTĚ. Profesor protest. theologie na universitě leydenské, dr K. H. Miskotte, napsal ve význačném týdeníku „Vrij Nederland“ (Svobodné Holandsko) k diskusi o obnově křesťanství ve světě tato slova: „Probuzení pohanství v teutonské duši je důležitý, ponurý, strašný zjev. Neznamená, že by lidé chtěli býti ateističtí, materialističtí, „nekřesťanští“, nemravní atd. Znamená to, že chtějí jiného boha, boha s jeho „zjeveními“ (nebo emanacemi): přírodou, národem, krví, novým Kristem, protimesiášem, protikandidátem pro trůn světa. Pak by ovšem stát, založený na právu, vzal za své... Církve jednaly správně, zvláště poslední papež ve své encyklice „Mit brennender Sorge“, když soustředily svůj odpor na tento bod. Že jednaly správně, dokázaly ne tak vo-

jenská porážka Německa, nýbrž spíše nihilism, šílení a brutální jednání tak nadaných a hluboce myslících lidí jako jsou Němci.“ Podle prof. Miskotta k pokřestění světa, jež je nutné, je třeba dvou věcí: 1. zavedení spravedlnosti, svobody a lidskosti, a 2. oživení náboženství a Církve. Bez druhé podmínky první nevydrží na dlouho.

KONFERENCE BISKUPŮ POLSKÝCH V CZENSTOCHOVĚ. Pod předsednictvím J. E. kard. Hlonda sešli se polští biskupové na Jasné Goře ve dnech 3. a 4. října. Úřední zpráva hlásí, že rokovali zvláště o situaci, vytvořené zrušením konkordátu. Biskupové vyzývají věřící, aby loyálně spolupracovali v budování demokratické republiky, ale aby zůstali věrni katolickým zásadám. List vypracovaný konferencí, jenž však nemá obvyklé formy pastýřských listů, vyslovuje též politování „nad nízkým stavem mravnosti, nad rostoucí znemravnělostí, lživostí, neúctou k právu vlastnickému a nevěrností“, a prohlašuje, že se „katolíci musí postaviti na odpor mínění, jako by platily různé mravní normy pro život soukromý a pro život veřejný“. Mládeži se musí dostat ve školách náboženského vyučování. Při volbách „mají dáti věřící svůj hlas jen takovému uchazečům, kteří se zaváží, že budou hájit ten politický a sociální program, jenž je ve shodě s učením Kristovým“. — Polští biskupové vzdali též díky Sv. Otcí, „jenž v nejčernějších hodinách polských dějin našel slova povzbuzení a útěchy pro Polsko, pomáhal polským uprchlíkům největšími hmotnými obětmi, a vždy uznával svrchovanost Polska, udržuje diplomatické styky s polskou vládou“. Konferenze vzpomněla spoušty polských kněží, kteří byli v posledních šesti letech zastřeleni nebo zahynuli. Pojednala též o náboženské situaci v územích, jež Polsko anektovalo z Německa.

H O V O R N A

LETÁČKY. Pravidelné vydávání letáčků (jako časopisu) je nám zakázáno. Pošíláme proto letáky příležitostně, nepravidelně. K poslední

zásilce byly přiloženy složenky. Víme, že některým důst. pánům dělá zaplacení potíže. Prosíme o laskavou zprávu, a ulehčíme Vám placení, jak

jen můžeme, neboť nejsme obchodní podnik. Že i za nynějších poměrů lze letáčky šířit, dokazuje následující dopis: „Posílám pošt. složenkou obnos, účtovaný Vámi za dosud odeslaného „Posla Pravdy“. Posílám je rád a brzy, abyste měli finanční podporu ve Vašem Bohu milém díle. „Posel Pravdy“ své dílo koná velmi dobře, zvlášť u nás, kde z farnosti na 70 proc. německé se utvořila a musí pevně zformovat farnost česká — z přistěhovalců. Prosím, abyste mi zasílali dvojnásobný počet letáčků než dosud! Nevybírám za ně peníze, ministranti je rozdávají před kostelem po mši svaté. V kostele je však pokladnička na katolický tisk, a to, co se tam sejde, stačí plně na krytí všech výloh. Pán Bůh žehnej Vašemu dobrému dílu, dnes velmi praktickému a důležitému!“ P. Šm. K., adm., B. K. — Zdůrazňujeme znova a znova, že naše letáčky nemají býti konkurencí ani „Rozsévače“ ani „Neděle“. Tyto časopisy jsou Vašimi „kaplany“, letáčky však mají býti „misionáři“, t. j. kázání hlavně pro ty, kteří nechodí do kostela. Proto je tak důležité, aby v „okénku“ bylo narazítkováno, kdy jsou v neděli bohoslužby a kdy je příležitost ke sv. zpovědi. Nemáte-li možnost dát takové razítko zhotoviti, napište nám!

TITULNÍ LIST A REJSTŘÍK přikládáme k tomuto číslu. — Poněvadž DP byl v listopadu dovolen, ale dekret o tom nebyl podepsán, byla připravena sazba 22. čísla na

9. prosince, a pak omylem zůstalo datum původní místo 23. prosince.

K POSLEDNÍM ČÍSLU minulého ročníku jsme Vám přiložili čtyřstránkový leták „Z dopisů“ atd. Měla to býti náhrada za drobné zprávy v DP. Jelikož tam jsou dobré náměty, které by neměly zapadnout, radíme, dejte si je přivázati ke kompletnímu ročníku! V rejstříku tyto 4 stránky označíme písmeny: a, b, c, d.

ANKETY. Zvláště důležité se nám zdají býti náměty dp. H. S. o sportu, hudbě a pastorači, a otázka: „Co bych dnes radil mladým bohoslov-cům?“ Prosíme zkušené spolubratry, aby nám hodně mnoho k těmto otázkám napsali!

UKÁZKOVÉ ZÁSILKY. V době, kdy jsme nemohli vydávati DP, jsme poslali různé tiskoviny na ukázkou. Upozorňujeme, že tyto zásilky nemusíte zvlášť platiti, jsou započteny do předplatného.

KOLEDNÍČEK A MODL. KNÍŽEČKA PRO DĚTI „JDU K BOHU“ nemohly býti pro různé obtíže před vánocemi vytištěny. „Jdu k Bohu“ se teprve začne tisknout.

KNIHA „NÁSLEDOVÁNÍ JEŽÍŠKA“ je ještě k dostání. Cena 75 Kčs (plátěná vazba, barevné obrázky).

HISTORICKÉ BROŽURKY „ŽIVOTEM“, sepsané Dr. A. Svobodovou, zároveň brožurku: Zachraňte národ! (hodí se pro snoubence), možno obdržeti u: Dr. A. Svobodová, Uh. Brod. Račte u ní objednatí aspoň po 50 kusech!

OBSAH:

Náš program	1	Pastorace mládeže	12
I. Marianov, Pravoslaví a Čechové	2	Pastorační drobnosti	13
J. Hlouch, Jak pojistím svou farnost?	7	Ze světa	14
F. Coufal, Cím zvýšíme účinnost kázání	8	Hovorna	15
Ss. Pastorace nekatolíků	10		

S církevním schválením úřadu arcibisk. zvl. pověření v Ces. Těšíně, č. 394/45.

Vydává Exerciční dům Frýdek. Telefon 38. Číslo účtu Pošt. spořitelny 303.183. Vedoucí redaktor P. Rudolf Schikora C.Ss.R. - Odpovědný redaktor P. Alois Březina C.Ss.R. Vychází jednou týdně. - Tiskem Valašské tiskárny ve Valaš. Meziříčí. Novinové výplatné povoleno ředitelstvím pošt v Brně č. IA 4 2370-O/24 414 1945 ze dne 10. VII. 1945. - Podací a dohlédací pošt. úřad Frýdek 2.

Křesťanství v chaosu dneška

Christopher Dawson :

Podáváme čtenářům několik myšlenek předního představitele katolického kulturního života v Anglii. Jsou vybrány z předmluvy k anglickému vydání Maritainových essayi „Náboženství a kultura“. Byly sice uveřejněny již před 14 lety, za tu dobu však nabyly ještě větší aktuálnosti a prokázaly svou vzácnou objektivnost. Nejen že obsahují hluboké pohledy do chorob, jež prodělává dnešní svět, nýbrž též udávají signály, kudy vede cesta k ozdravení. Jsou tedy pokynem i pro nás kněze.

*

Západní civilisace prochází dnes nejkritičtějším údobím svých dějin. Na všech úsecích života jsou otřeseny a zbaveny důvěry tradiční zásady a dosud nevíme, co nastoupí místo nich. Jedni myslí, že Evropa má již za sebou svůj den a že naše vzdělanost vstoupila do prvního období nevyhnutelného upadání; jiní zas věří, že jenom začínáme uskutečňovat možnosti moderní vědy a že začínáme vidět, jak povstává nový sociální řád, daleko předstihující vše, co svět dosud znal. Jedna věc jest jistá — starý řád je mrtev. A se starým řádem minulo tradiční přijímání pravd křesťanských a povšechné uznávání křesťanských mravních zásad, které vykonávalo právě v 19. století ještě takový vliv na lidské myšlení.

(Maritainovy essaye) nemohou se pokoušet navrhovat definitivní řešení nebo vyslovovati formální program. Neboť katolicismus nemá žádné politiky; katolík nemůže závoditi s marxistickými socialisty a nabízet modernímu světu universální prostředek proti jeho hmotným zlům. Stejně však by bylo nemožné přejíti problémy moderního světa, jako by neměly žádného významu pro ty, jejichž život spočívá na nadpřirozené jistotě křesťanské víry. Puritán nebo sektářský křesťan může se izolovat od doby, v níž žije, a vytvořiti si soukromý svět shodný s jeho náboženským přesvědčením. Katolíku však je to nemožno. Katolicismus ze své povahy vnitřní zastává řád universální, v němž může najíti místo každé dobro a každá pravda přirozeného nebo sociálního řádu.

* *

Když uznává katolicismus rozdílnost a autonomii přirozeného a nadpřirozeného řádu, nikdy přece nemůže schvalovati, aby byly

od sebe trhány. Duchovní, věčný řád je zasazen do světa smyslových, časných věcí, a v lidském životě a v sociálních dějinách není ani nejmenší události, jež by neměla věčný a duchovní smysl.

Katolickým ideálem jest zaměřiti celý život k jednotě, ne popřením a zničením přirozených hodnot lidských, nýbrž tím, že budou tyto hodnoty uvedeny v živý vztah k duchovní pravdě a duchovní skutečnosti. To je však možno jen tehdy, jsou-li katolíci připraveni k nutnému úsilí o mravní zájem a rozumové pochopení druhých. Zůstanou-li v trpné spokojenosti, že sami mají pravdu, neohrozí sice božský, trvalý život Církve, ale zpronevěří se svému časnému poslání, nechají-li zahynouti svět a společnost, k nimž též náležejí jako jejich část.

* *

Když popřel Pius IX. povinnost Církve vyrovnati se s liberalismem, pokrokem a moderní civilisací, bylo uvítáno jeho prohlášení hromadným proklínáním ze všech koutů Evropy. Zdálo se, že katolicismus vynáší ústy papežovými rozsudek smrti sám nad sebou, neboť se zdálo nevyhnutelným vítězství hmotného pokroku, a nikdo nemohl pochopiti, že by bylo tu možné zklamání.

Dnes se to vše změnilo. Liberalismus, pokrok a moderní civilisace jeví se ve světle zcela jiném než před 70 lety. My již nevěříme, že pokrok je nutný, automatický proces a že když půjdou lidé za svými vlastními hesly, bude neomylně vzrůstat jejich moudrost, štěstí a blahobyt. Uznáváme skutečnost moderního pokroku jako rozsáhlý hmotný výkon, to však je něco docela jiného než co věřili naši předkové. Život lidský jako život živočišný závisí na rovnováze sil; poruší-li se pak rovnováha odstraněním ochranných činitelů, je vyrovnávací proces pln nebezpečí a nesnází.

Tak rychlý vzrůst blahobytu a populace, který nastoupil po průmyslové revoluci, nepokračuje do nekonečna: sám si vytváří meze, vyvolává k životu nové brzdicí síly. Strojnictví umožňuje rozsáhlý rozvoj průmyslu, vede však též k nadvýrobě a k nezaměstnanosti. Věda zvyšuje lidskou moc nad nemocí, ale dodává též válce větší ničivosti. Koloniální a hospodářský rozmach dává Evropě hegemonii nad světem, probouzí však též nepřátelství a řevnivost východních národů. Kapitalismus tvoří nové zdroje blahobytu, ale nese s sebou i vykořisťování a sociální neklid.

Dnes se obecně uznává, že nemůžeme postupovat do nekonečna, dávajíce se unášet proudem, neboť tentýž proud, jenž nás přivedl k blahobytu a moci, může nás stejně strhnouti do záhuby. Řád a vedení jsou nutné, máme-li se vyhnouti katastrofě, neboť civilisace není výsledkem přirozeného vývoje; podstatně vyplývá z vlády lidského ducha nad přírodou. Je to řád umělý, řízený a tvořený lidskou inteligencí a vůlí. Dnes se již nikdo netáže, je-li řád nutný. Jedinou konečnou otázkou jest, máme-li vytvořiti řád výlučně hmotný, či musí-li to býti též řád duchovní.

Nesmíme, jak je zřejmo, přepínati důležitost intelektuálního prvku v katolickém obrození. Byl by to u katolíků veliký omyl, kdyby si vyhrazovali monopol inteligence. Katolicismus se obrací ne na ty, kdo chtějí nejnovější intelektuální novinku, ani k těm, kdo chtějí býti vždy na vítězné straně, nýbrž k těm, kdo hledají duchovní skutečnosti. Naše přednost nezáleží ve vznešenosti našich mozků, nýbrž v pevnosti našich principů. Jak dí přísloví o králích: Třebas jsme národ slabý, máme však příbytky ve skalách. Naše myšlení není svobodné v tom smyslu, že bychom si mohli vytvořit své vlastní principy a vytvořit si bohy z jejich vlastních obrazů. Tato svoboda je právě příčinou nedůvěry a anarchie, jimž propadla moderní filosofie.

Pokus 19. století, vyloučiti z literatury a z etiky duchovní ideály, jako by duchovní řád neměl objektivní pravdivosti, skončil nezdarem a dnes máme na vybranou mezi naprostým vyloučením duchovního prvku z lidského života a mezi uznáním, že tento prvek je pravým základem skutečnosti. Pokud přijme moderní svět tuto alternativu, nemůže již přehlížeti katolické řešení, ježto katolicismus je veliký historický představitel principu duchovního řádu, řádu, jenž není dílem lidského ducha, nýbrž jeho pořadatelem a tvůrcem.

Theologie pokory

St. Špůrek:

Sv. Terezie Ježíšková, veliká sestra kněží, zanícená svatým zápalem pro Boží slávu a záchranu světa, napsala v 9. hl. dějin své duše: „Největší věc, kterou na mně učinil Všemohoucí, jest, že mi ukázal mou malíčkost a neschopnost ke všemu dobrému.“ Za největší milost tedy nepokládá na vrcholu svého svatého života ani povolání do kláštera, po němž tolik toužila, ani rozličné dary vnitřní, hlubokou víru, nezlomný optimismus, serafínskou lásku k Bohu, heroickou trpělivost v jednání se sestrami, nýbrž poznání vlastní ubohosti, naprostou nedostatečnost k jakémukoliv dobru. Není to snad řečnická nadsázka, dosti obvyklá v duchovních knihách při vychvalování jednotlivých ctností, takže se zdá každá ctnost nejkrásnější a nejdůležitější?

Naprosto ne! Těchto několik slov obsahuje tolik filosofické a theologické nádhery, že sama zpečetují božský původ její duchovní nauky. Jsou směrnicí i pro duchovní život kněze a pro jeho požehnané působení navenek.

Na první ráz však sotva se dá kdo přesvědčit, že zápas, rozhodující o vnitřním životě člověka, je zápas o pokoru. Neboť pokora náleží k těm paradoxům křesťanství, jež jsou nejodpornější rozumnému, ryze přirozenému člověku. Řekl bych, že pokora je v křesťanské morálce podobně srozumitelná, jak jsou v křesťanské věrouce srozumitelná tajemství víry. Co je pak divného, že stojí-li někdo vůbec mimo půdu křesťanství, pokládá zrovna za

svou povinnost napadat theorii křesťanské pokory, jako by to bylo hrbít se před vyššími, zahazovat a snižovat svou lidskou důstojnost, zříkat se nejvyššího statku člověka, cti, pěstovat duchovní žebráctví! Člověku, jenž nemá nic než rozum, musí připadat nesmírně krásnějším a mužnějším neuhýbat před žádným bezprávím, ať přijde zdola nebo shora, zprava nebo zleva, byť si by mne proto nespravedlivě udupali. Amerikanism, který zařadil mezi ctnosti nepotřebné a nečasové na prvním místě pokoru, není nic nového a také nic vyřízeného. V každém člověku je silná dávka amerikanismu v tom ohledu. Čím je kdo výše, tím se zdá nemístnějším, nutit se do pokory. V tom nebezpečí nalézá se i kněz — vůči svým věřícím i vůči představeným. Čím blíže však je Kristu Pánu hierarchie jeho Církve, tím více jí platí slovo Páně: „Učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorný srdcem.“ (Mat. 11, 29.)

Pokusme se o theologický výklad pokory.

a) *Vnitřní motivace pokory* nebývá u všech autorů vždy stejná. Sv. Bernard na př. bezohledně disponuje člověka k pokoře kázáním, co člověk byl, jest a bude: Semen putridum, vas stercoreum, esca vermium. Podobně mluví více nebo méně všichni autoři, kteří se přiklonili silněji k augustiniánskému pesimismu. Tyto motivy, byť v dobrém smyslu pravdivé, nesmíme přehodnotit, neboť člověk i přirozeně byl a jest obrazem Božím, jest králem viditelného tvorstva, jest veledílem Boží moudrosti. Což teprve, pohlédneme-li na něj, pokud je vykoupen Kristem a ozdoben jeho milostí! Ony myšlenky jsou spíše kazatelská gesta ve chvíli vnitřního unesení než trvalé motivy pokory, jež mají v duši ustavičně zářit.

Vystihnout nejsprávnější definici pokory není právě snadné. Říkává se, že pokora je spravedlivé hodnocení nás samých a jemu přiměřená snaha o ponížení, ba odsouzení. V tom smyslu dí sv. Bernard, že silou této ctnosti člověk sebe co nepravdivěji poznává a sám sebou pohrdá. Pokora je klid, ba radost z vědomí, že jste zbyteční a bezvýznamní, že druzí jsou žádáni o radu, o pomoc, vy nikoliv; že dostáváte jen to, co zbude po druhých; že se rádi doprošujete svých práv; že nepodlehnete nikdy psychose uraženectví; že si vždy udržujete ochotu spolupracovat s těmi, kdo vás odkopli. Dobře, ale proč, ke všem všudy, bychom se měli nutit do takových nelidských citů? Odpověď nacházím ve sv. Tomáši Akvinském v 5. odpovědi 1. článku S. Th. II—II ot. 161, pojednání o pokoře. Zdá se mi, že je to nejhlubší a nejsprávnější definice pokory: „Pokora, pokud je zvláštní ctností, přihlíží *především k poddanosti člověka vůči Bohu*, pro nějž se také pokorně poddává jiným.“ Ponížení před Bohem je podstata pokory. Bez něho není křesťanské pokory, není vlastně vůbec křesťanské ctnosti. Kdo proto neuznává Boha a nevěří v jeho nekonečnost, není ani schopen uznati mravní hodnotu pokory.

Bůh je svrchovaným pánem všeho existujícího. Nemusí se

tázat nikoho ani o dovolení, ani o radu, ani o pomoc, aby něco mohl vykonat na svých tvorech. Bůh není povinen nikomu vydávat počet ze svého jednání a před někým se ospravedlňovat. Bůh má právo jednat s tvory, jak mu libo, právo omezené jediným zákonem: Nemůže činiti nebo chtíti hřích. K provádění svých plánů smí užívatí kohokoliv, ať je nám milý nebo nevitáný. Čím dokonaleji pozná člověk Boha, tím samozřejmější je u něho pokora. Proto se Ježíš Kristus ve svém lidství tak hluboce pokořil, „humiliavit semetipsum factus oboediens usque ad mortem“, poněvadž tak dokonale poznával majestát Boží. Každé jiné odůvodňování pokory, které nevychází z nekonečnosti Boží, nebo řekněme z jeho aseity, a které po případě nevzhlíží k pokoře Boha vtěleného, zůstává na povrchu a nevystačí na všechny situace životní. Věříme-li však jednou, že je Bůh svrchovaným naším pánem a že jeho prozřetelnost řídí všechny věci kolem nás, pokud se nás dotýkají, k našemu dobru, jsme schopni pokory i před ubohým člověkem jako nástrojem v rukou Božích, aspoň pokory rozumu.

b) Pokora je totiž dvojí: *rozumu a vůle*. Dělení sice logicky ne zcela přesné, ale praktické; jako dělíme víru na dvojí: víru rozumu, theoretickou, a víru vůle, praktickou, ač víra je vlastně formálně jen úkonem rozumu.

Pokora rozumu je pravda, pokora vůle je z pravdy. Kolik pravdy pochopí rozum, tolik pak může vůle žít z pravdy. Každá pravda je participací první, nestvořené a nekonečné Pravdy — Boha. Kolik poznáme Boha a nekonečnost každé jeho dokonalosti, tolik vidíme svou malost, a to je pokora. Čím hlouběji poznáme dílo Boží v sobě, tím větší obdiv, úžas a úcta k Bohu naplní věřící duši, ale čím lépe poznáme dílo své, tím palčivější vědomí, že neplníme svého poslání na světě.

Pokora rozumu se může udržovat též nižšími motivy, na př. vzpomínkou na vlastní neúspěchy, na přirozené vady, na vlastní poklesky bez ohledu na urážku Boží, jinými slovy, možno ji pěstovat bez vzpomínky na Boha, ale taková „pokora“ je nebezpečná. Může vésti ke sklесlosti, ba k zoufalství. Důvodem každé ctnosti křesťanské, aspoň posledním, musí býti Bůh.

Pokora vůle je radostné odhodlání jednat a zvláště trpět podle rozumového poznání vlastní malosti a hříšnosti. Radost je podstatnou vlastností každého ctnostného jednání. Proto není pokora tam, kde jest jen tragická resignace vůči urážkám a bezpráví. (V tom je pokora podobna mučednictví. Mučedník sice neohrozuje s životem, podle příkladu Spasitele se před nebezpečím i skrývá, ale jednou dopaden, nebrání se moci, nýbrž dobrovolně a radostně obětuje život pro Boha.) Tak pokorný nepřipravuje se sám o čest, podle okolností dovede si ji také hájit, ale jednou napaden a pošpiněn, nepropadá malomyslnosti, jsa pamětliv, že za

své hříchy zasloužil trestů ještě horších, že Bůh může i na nevinného dopustit utrpení — ke své slávě.

c) Jako poznání Boha připouští *stupně*, tak je má i pokora.

Chceme-li rozuměti podivným, až odporným a zdánlivě přehnaným výrazům pokory u světců, musíme vzpomenouti, že Boha i vlastní já můžeme poznávati dvojím způsobem: pouhým rozumem, byť osvěceným věrou, cestou úsudku, a pak jaksi bezprostředně v t. zv. mystické instuici. Instuice proniká předmět poznávaný mnohem dokonaleji a hlouběji a budí též v citu a ve vůli mnohem živější ohlas než přirozené poznání úsudkové.

Mystikové vidí mnohem zřetelněji velikost a svatost Boží i ubohost a nepatrnost člověka, odtud jejich bezmezné ponížení před Bohem a výkřiky hrůzy i pohrdání sebou samými.

Různí světci a různé duchovní školy dělí rozličně duševní vývoj v pokorném smýšlení; na příklad sv. Ignác mluví o třech stupních, sv. Benedikt o dvanácti. Rozhodující je: Čím samozřejměji, klidněji, ba radostněji uznává člověk svou nepatrnost, mravní ubohost a trestuhodnost, čím důsledněji se řídí při všech nepřijemných a protivných zážitcích tímto poznáním, tím dokonalejší je jeho pokora. (Pokračování.)

Pravoslaví a Čechové

Ivan Marianov:

Slova *pravoslaví*, pravoslavný se zneužívá v letáku také v jiném směru: *Obřad a řeč*, kterých užívá nynější pravoslaví, či pravoslavní, se rovnocenně, i když ne přímo výslovně, prohlašují za výlučně pravoslavné ve smyslu protikatolickém, takže je zřejmá snaha spatřovati všude tam, kde se setkáváme s těmito složkami, posílení protikatolické tendence a agitace nynějšího neorthodoxního pravoslaví. V takovém smyslu se mluví o „pravoslavných bohoslužebných knihách“ a o „pravoslavném způsobu přijímání pod obojí“. Jako by nebylo známo, že Církev katolická není totožná s Církví *latinského* obřadu! Papež Benedikt XV. výslovně řekl, že „Církev Kristova není ani latinská, ani řecká; ani slovanská, ale katolická“!⁸ Vždyť k ní přece náleží více než 8 milionů křesťanů všech východních obřadů. Samých Slovanů obřadu řeckoslovanského (podle terminologie autorů letáku: *obřadu pravoslavného*), kteří jsou rovnoprávnými členy katolické Církve, je nad 5 milionů.⁹ — Dále dvojsmyslnost slova *pravoslaví* dovoluje takto letáku předpokládat, že „skutečné“ cyrilometodějství je pravoslavné — ve smyslu protikatolickém, protiřímském.

⁸ Motu proprio *Dei providentis* ze dne 1. května 1917, kterým byla zřízena Posv. Kongregace pro východní Církev, AAS IX, 1917, 230.

⁹ Sr. *Statistica con cenni storici della gerarchia e dei fedeli di rito orientale*, vydanou od Posv. Kongregace pro východní Církev, 1932, str. 546, 547.

Ale skutečné dějiny mluví jinak.

Svatí bratři ze Soluně ukázali svoji katolickou pravověrnost svým životem i svým dílem: svým poměrem k Fótiovi,¹⁰ svou horlivou úctou k ostatkům sv. Klimenta, svými cestami do Říma, kde jejich pravověrnost byla uznána a prohlášena nástupcem sv. Petra, zvláštním zdůrazněním primátu sv. Petra v překladu evangelia svatého Matouše 16, 18, opravným scholiem k 28. protipapežskému kánonu synody Chalcedonské.¹¹

Univ. prof. Dr. Pastrnek podává výsledek svých odborných studií o sv. bratřích těmito slovy: „Chceme-li tedy historicky věrně vystihnouti církevně-politickou myšlenku cyrilomethodějskou, jest nám říci, že uložena jest v těchto třech bodech: ve vymezení z církevního područí bavorsko-německého, v liturgické řeči slovanské a zároveň v církevní jednotě s Římem. Není lze dopustiti, že by jmenovitě poslední zásada nebyla dosti uvědomělá. Odlučné snahy Fótiovy projevovaly se tenkrát již velmi zřejmě. Kroky slovanských apoštolů, kterými se trvale připoutali k Římu, nelze vysvětliti jinak, nežli jako uznání společné církevní jednoty.“¹²

A katolický duch našich apoštolů zůstal jako drahocenný odkaz i nám, ačkoli většina bezprostředních žáků Methodových byla politováníhodnými dějinnými okolnostmi vehnána do proudu, který časem vyústil nakonec do plného církevního rozkolu s Církví Římskou. „Metod byl“, píše Pekař, „vysvěcen na biskupa a autorisován jako apoštol zemí slovanských v Římě; on i bratr jeho starali se, aby dílo jejich bylo schváleno Římem — přes to pak, že o stanovisku Říma k otázce slovanské liturgie v době Svatoplukově (určitěji řečeno k otázce, do jaké míry možno užívatí jazyka slovanského v bohoslužbě) podávají nám prameny údaje si odporující, třeba říci, že dědici a pokračovatelé bratří soluňských na západoslovanské půdě byli přesvědčeni, že slovanské písmo je schváleno Římem a že ve věcech učení a kultu, jak z literárních památek činnosti jejich poznáváme stále určitěji, přizpůsobili se snad ve všem římskému obyčeji.“¹³ o

¹⁰ Bystré postřehy o tom podává i práce: JAKUB HUDEC, *Šlovanští apoštolé sv. Cyril a Metoděj*, Jejich život a působení, Starý Velehrad, 1935.

¹¹ Katolictví slovanských apoštolů výstižně představuje FRANTIŠEK JEMELKA v obsáhlém letáku *Sentire cum Ecclesia*, vydaném v Olomouci v červnu 1945.

O slovanském scholiu viz DR THOMAS KURENT, *Studia quaestione de Primatu Ecclesiae saeculo IX. disputatam illustrantia*, Olomouc 1938 (zvláštní otisk z AAV); DR FR. GRIVEC v AAV XVII, 1941, str. 196—200.

O překladu Mt 16, 18: „na sem Petrě“, DR GRIVEC, tamže, 191—194.

¹² DR FRANTIŠEK PASTRNEK, *Dějiny slovanských apoštolů Cyrilla a Methoda s rozбором a otiskem hlavních pramenů*, Praha 1902, str. XI.

¹³ JOSEF PEKAŘ, Svatý Václav, v SBORNÍKU SVATOVÁCLAVSKÉM

A jindy praví tentýž Pekař: „Ze všeho, co víme o slovanské liturgii v Čechách, třeba uzavíratí, že v ní nemáme práva spatřovati znamení nebo bojovné heslo v domnělém zápase dvou církví na naší půdě, nebo konkrétněji řečeno heslo protiřímské; v Čechách té doby nejde o boj řecké církve s římskou, nýbrž o výsadu českých Slovanů užívatí lidového jazyka v římské církvi.“¹⁴

O užívání lidového jazyka při mši svaté, t. j. při nejústřednějším bohoslužebném úkonu katolické Církve, bylo jednáno i na sněmu Tridentském ve 22. sezení (17. IX. 1562), a eventuelní výhody nebyly tajny Otců sněmu. Nicméně nezdálo se jim, že převyšují důvody pro jednotný latinský jazyk při hlavních bohoslužebných úkonech katolické Církve *latinského* obřadu. Při tomto disciplinárním liturgickém zřízení katolické Církve *latinského* obřadu se trvá dodnes. Katolické církve východních obřadů mohou volně užívatí svých liturgických řečí.

Trvá-li tedy Církev katolická *latinského* obřadu na zásadním udržování jednotné liturgické řeči latinské, činí to z důvodů mimořádně závažných — a výhody této praxe zakoušejí se dnes snad více než kdy jindy od těch jejích dítek, které život zvýšené mezinárodní komunikace zavádí daleko od rodné vlasti. Nevýhody z této jednoty plynoucí snaží se sama Církev svatá mírniti dovolením lidové řeči v bohoslužebných úkonech, které nejsou přísně liturgické, a potom vhodným poučováním v řeči lidové, které přikazovalo už Tridentinum.¹⁵ Liturgické hnutí nejnovějších dob

I, 1934, str. 20. — Zvláštní otisk z ČČH, ročník 35, Praha 1929, str. 11.

Unijní hnutí v Bulharsku v šedesátých letech minulého století se živilo právě katolickou cyrilometodějskou tradicí: Biskup Nil IZVOROV, který se stal katolíkem roku 1874, psal v otevřeném listě Řekům makedonským: „Nemyslete si, že jsem jednal z omrzelosti nebo nespokojenosti; nikoliv, ... Nám dlužno nyní dáti se na cestu, kterou nám naši první apoštolové sv. Cyrill a Methoděj ukázali, t. j. vstoupiti do jedné, svaté, katolické a apoštolské Církve, kteráž po celém světě rozšířená jest a jejížto viditelná hlava, papež, nástupcem svatého Petra jest. Svým krokem nehradil jsem tedy víru otců svých, aniž jsem zpronevěřil pokladu od předků zděděného; nepohrdám naučením, jež nám dali svatí Cyrill a Methoděj, ale naopak, otevřel jsem vám cestu, na kterou jest vám nastoupiti, chcete-li v jejich slépejích kráčet.“ MAXMILIÁN WEINBERGER, *Obrazy z katolických misí*, řada první, Brno 1895, str. 65—66.

¹⁴ ČESKÝ ČASOPIS HISTORICKÝ XXVIII, 1922, str. 437 (v recenzi knihy: DR HUGO RICHTER, *Slovanské kapitoly z české historie*, Olomouc, 1922. ARNOŠT VÝKOUKAL, *Cyrilometodějská tradice v Čechách*, ACTA CONVENTUS PRAGENSIS PRO STUDIIS ORIENTALIBUS anno MCMXXIX celebrati, Olomouc 1930, str. 117—124;) Studie byla rovněž uveřejněna v časopise PAX IV, 1929, 233—244.

¹⁵ DENZINGER-UMBERG, *Enchiridion symbolorum*, vyd. 18—20, Herder 1932, č. 946.

v té věci si získalo velké zásluhy (překlady a výklady misálu atd., jako P. SCHALLER, DR CINEK atd.).

Autorům letáků nebylo by asi snadno dokázat, že „M. Jeronym Pražský byl upálen také proto, že hledal cestu k ryzímu křesťanství na Rusi a že se přiklonil k pravoslaví“. Jeho styk s pravoslavnými rozkolníky v říši polskolitevské a jeho chování, jež dalo podnět patřičným stížnostem, jeví se spíše jako příležitostné projevy jeho vnitřní, neklidné fermentace.¹⁶ Na kostnickém sněmu nebyl mistr Jeronym bez sympatií se strany Otců sněmu.¹⁷ Příčina odsouzení byla však v tom, že Jeronym zastával bludy Viklefovy a Husovy, jak výslovně a výlučně se praví v bule jeho odsouzení „Christus Deus“, promulgované ve 21. sezení sněmu, dne 30. května 1916.¹⁸

Pokus pak husitů z let 1451—1452 navázat styky s církví cařihradskou byl rovněž oportunistický. Husité potřebovali hierarchická svěcení, a pro vzájemnou nedohodu nemohli jich dosíci z Říma. Proto se obrátili do Cařihradu. „Nelze udati na jisto“, praví Palacký, „kdy a kdo první vstúpil do mysli českých tuto smělou a v následcích svých, kdyby se byla zdařila, nedostižitelnou myšlenku.“¹⁹ Jednání však pro brzký pád Cařihradu do tureckých rukou uvízlo v stadiu embryonálním. Do Prahy přišel z Východu list, datovaný 18. ledna 1452,²⁰ „Na psaní ono dali administratoři konsistoře Pražské podobojí dne 29. září 1452 odpověď jaksi nejapně ozdobnou a chlubně pokornou, připsavše ji císaři Konstantinovi Palaeologovi a nejvyššímu patriarchovi Genadiovi i vši církvi řecké.“²¹ Jediným zprostředkovatelem obou stran byl jakýsi M. Konstantín Angelik, rodem asi Řek, a nikoli Čech, který neměl ani plnomocenství z Prahy.²²

3. — V agitačním letáku jsou ve prospěch profikatolického pravoslaví zdůrazněny i momenty vnější, nenáboženské povahy. Tyto vnější momenty a opory, když nejsou samy o sobě ani dobré

¹⁶ Sr. FR. PALACKÝ, *Dějiny národu českého*, díl III., částka I., 3. vydání, Praha 1877, str. 168 nn. — J. D. DANSI, *Sacrorum conciliorum nova et amplissima collectio*, sv. XXVII, Benátky 1874, col. 843 a 846 (článek žaloby 10, 29, 30); col. 857—8 (článek žaloby 70—78).

¹⁷ Srovnej list G. F. POGGIA, uvedený v překladu u PALACKÉHO, uv. dílo, str. 249—255.

¹⁸ MANSI, uv. dílo, 894—895.

¹⁹ PALACKÝ, uv. dílo, díl IV., částka I., 2. vyd., Praha 1877, str. 227.

²⁰ Rok správně určil sám Palacký; sr. tamže 259.

²¹ Tamže, str. 261.

²² Tamže, 262.

²³ Statistika pro rok 1890: OTTŮV SLOVNÍK NAUČNÝ, VIII, 1894, str. 909, 910. — Pro rok 1900: HERDERS KONVERTIONSLEXIKON, 3. vyd. 1904, III, sloupec 319 a tabule za str. 316. — Pro rok 1925: DER KLEINE HERDER, 1925, str. 1102.

ani špatné, nabývají své mravní a náboženské hodnoty podle mravního a náboženského cíle (objektivního i subjektivního), kterému slouží. Poněvadž o subjektivních cílech letáku se zmiňovati nemáme úmyslu a o objektivních jsme právě mluvili, nevidíme potřeby podrobněji je rozebírat. Jen jednu výjimku si dovoluujeme: Globální tvrzení letáku, že „pravoslavnou víru vyznává polovina obyvatel Evropy“, přece jen trochu silně uráží průměrný smysl pro statistickou proporci. Už asi od padesáti let poměr jednotlivých vyznání křesťanských k počtu obyvatel Evropy je téměř konstantní.

Vezměme na př. statistiky, které jsou mi právě přístupné pro roky 1890, 1900, 1925: V nich na pravoslavné připadá: 23.7, 25.4, 24 proc.; na evangeliky: 26.8, 24, 27 proc.; na Církev katolickou: 45.8, 44.9, 43 proc.

Tedy: Z počtu obyvatel:

1890: 358 mil. bylo prav. 85 mil., evang. 96 mil., katol. 164 mil.

1900: 392 mil. bylo prav. 101 mil., evang. 98 mil., katol. 179 „

1925: neudáno prav. 106 mil., evang. 121 mil., katol. 194 „²³

Není důvodu, proč bychom se měli domnívati, že se tento poměr pro rok 1945 zázračně změnil ve prospěch pravoslaví. Ruský metropolita Fotij, který se jako zástupce Ruska zúčastnil sjezdu pravoslavných hierarchů před několika měsíci v Praze, prohlásil, že přes to, že v Rusku existuje bezbožnické hnutí, že se pravoslavná církev v Rusku těší plné svobodě a že se organizuje. Že je dosud organizováno na 20.000 farností o počtu 100—1000 věřících. Tedy celkem, počítajíc průměr, 11 mil. pravoslavných.²⁴

4. — Končíme odpovědi na poslední otázku Eparchiální rady české pravoslavné církve v Praze:

Víme, že naší *povinností* jest nejen přemýšlet, domýšlet a rozhodnout se i ve věcech víry, nýbrž že naší *povinností* jest přemýšlet, domýšlet a rozhodnout se *podle pravdy*, poněvadž jen pravda nás osvobodí.²⁵ A víme též, že sloupem a tvrzí pravdy je Církev.²⁶ vystavěná na Skále — na Petrovi.²⁷

²⁴ Sr. např. PÚTNÍK CYRILOMETODEJSKÝ I, 1945, č. 7, str. 110.

²⁵ Jan 8, 32.

²⁶ 1. Tim. 3, 15.

²⁷ Mt. 16, 18.

Čím zvýšíme účinnost kázání

Flor. Coufal:

2. předpokladem je, aby kázání bylo časové, to jest musí dáti posluchači odpověď na to, co prožívá jako člověk (živelní pohroma, hlad, neúroda, požár, nemoc), co prožívá jako občan (válka, mír, národnostní otázky), co prožívá jako křesťan (církevní rok, liturgická doba). Kazaťelna musí s lidem lkát, plakat, a s lidem se i radovat. Musí navazovat na to, co lid prožívá. Co na př. říci na to,

když v roce 1938 po Mnichově byl kostel plný věřících, slzy v očích lidu, a kněz kázal o exerciciích? Nebo po 15. březnu 1939 kázal kněz na thema: Více kněží? A lidé šli domů a říkali si: Což pak ten p. farář nemá pro nás ani slova útěchy? Zde si musíme býti vědomi, že u lidu je sklon vždy po nových, neočekávaných událostech, a proto je třeba sahat do plného lidského života a všude nalezneme něco zajímavého. Kolik cenných a zajímavých příběhů můžeme pozorovat každou chvíli na ulici, v tramvaji, ve škole, ve společnosti, v časopisech? Oživujme tedy svoje promluvy vhodnými příklady a motivy v novodobém ruchu! Uvažte rozdíl: Stalo se ve 4. století po nar. Kristově, že . . . , nebo koncem 16. stol. žil ve Španělsku . . . Ale jak zvednou posluchači hlavy a otevrou uši, když řekneš: Když jsem jel tento týden rychlíkem do Prahy... nebo: Minulý týden odletěla letadlem z Mor. Ostravy do Varšavy filmová společnost . . . nebo: Třicetiletý poručík píše z koncentračního tábora . . . ! A přece z těchto příkladů plyne táž morálka, jako z příkladu ve 4. nebo 16. století, jenom roucho je nové, odpovídající novému duchu a proto pozornost posluchače se ihned probouzí a naslouchá rád. Správně řekl Dr. Tóth: Když se moderní kazatel připravuje na kázání, musí mít po pravé ruce evangelium a po levé noviny! To znamená: obsah je starý, ale zpracování nové! Dovedeme-li dnes kázat v časovém duchu, překvapí nás, jaké zástupy lidí se ještě dnes shromáždí kolem kazatelny a s dychtivostí duše budou sledovat naše slova!

3. předpokladem je láska k duším: Kázání musí býti protkáno opětným ujištěním: jde mi o vaše duše, o vaše štěstí časné i věčné. Jsem ex vobis et pro vobis. Nehledá sebe, ale zájmů druhých. To se projeví i v podání slova Božího populárně, to neznamená hanáctinou, ale jednoduše a stručně, aby porozuměl i prostý člověk. Sv. Don Bosco nešel na kazatelnu s tím, čemu nerozuměla jeho maminka a jeho vrátný. To znamená mluvit termíny lidu, ne slova cizí. Když jsem v kraji rolnickém, bude mým obrazem ponejvíce příroda, když v kraji dělnickém, tedy stroj a továrna. Jenom nechtít se zalíbit učenou přednáškou — posluchači se snad podiví, co všechno on ví, ale ve svém nitru zůstanou starými bludaři a hříšníky. Dnešní posluchači, kteří přicházejí z dílen, z továren, z kanceláří, z kuchyně, z ulice . . . by těžko sledovali vznešený vzlet myšlenek takového Lacordaira. Proto kladu důraz na věčný, srozumitelný obsah kázání, ne na květnatou řeč! Na kazatelně ani jediné prázdné věty, žádný bengál, žádné jalové řečnění! Ale dbát o to, aby kázání bylo poutavé novotou látky, novotou provedení a přednesu. Není mým úkolem zde vykládat teorii homiletickou a prostředky poutavosti, ale podotýkám jen to, že jsme povinni dát k dispozici celou kněžskou energii, abychom svého posluchače upoutali, vzbudili jeho zájem, zatřásli jím, aby naše kázání bylo krásným dílem sv. lásky k Bohu a k nesmrtelným duším. Ať nikdy kazatel neříká: Mně to nejde, nedá se nic dělat, ať si nikdy

nemyslí, že smí stát na kazatelně jako socha, a z toho, co mělo býti vyburcováním duší, udělat ukolébavku. Nezapomeňme starého: Orator fit! Když však věřící vidí, že kazatel ani pořádně úst neotevře, když činí dojem, že mu na tom nezáleží, vracejí se domů znechuceni a po druhé už nepřijdou. Jakou velmocí je kazatelna — a on jí nevyužil! (Pokračování.)

Pastorace nekatolíků

Ss

Na ten úmysl se modlíme leckdy i ve škole. Oznámím dětem úmysl a společně se pomodlíme za návrat nekatolíků do církve sv.

Při zaopatřování prosívám nemocné, aby se modlivali a svá utrpení obětovali též za návrat vystouplých z víry. K modlitbám vyzývám často i penitenty; zvláště jedná-li se o odpadlé příbuzné.

b) Druhý prostředek doporučuje dr Foltynovský náboženské poučení četbou. Je nesnadno dodati nekatolíkům soustavně katolickou četbu. Je pravda, někdy se přihlásí nekatolík za odběratele náboženského časopisu. Ovšem jsou to jen výjimečné zjevy.

Do farní knihovny přicházejí též nekatolíci vypůjčovat knihy, avšak omezují se na knihy zábavné. Nejsnáze snad pronikne do nekatolických rodin farní věstník. Dosud se mi nepodařilo jej vydávati, tedy nemám žádoucích zkušeností, jak se nekatolíci chovají k farnímu věstníku. Do některých rodin se mi podařilo dostati náboženské brožury a to hlavně prostřednictvím dětí.

c) *Poučováním* má kněz získávati pobloudilé pro pravdu Kristovu. Ovšem jest obtížno najíti příležitost k nábož. poučení.

Velmi vhodnou příležitostí k náboženskému poučení je *pohřeb* katolíka, jehož příbuzenstvo je nekatolické. Při takových pohřbech bývá nesnadno mluvíti z vnějších příčin. Nekatolíci při pohřbech obyčejně příliš hlasitě bědují, leckdy do řeči vykřikují a „omdlévají“. Avšak přes tyto vnější obtíže se dá zdůrazniti pravověrnost zesnulého, lze pochváliti pozůstalé, že se o zesnulého starali, možno zdůrazňovati nesmrtelnost duše a posilniti naději na vzkříšení. Ovšem z naší strany je vždy třeba, abychom se na svůj proslov velmi dobře připravili, aby naše řeč byla přijatelná a působivá.

Jinak možno nekatolíky poučiti při *oddavkách*, ač oddavky již tak nedisponují myslí jako pohřeb. Když se jedná o smíšené manželství, tu vždy zvávám i nekatolické *snoubence* na poučení. Říkám jim: „Rád bych vám vysvětlil svatební obřady. Celý kostel se na vás bude dívati, a proto vás chci na obřady předem upozorniti.“ Při cvičení snoubenců zvláště zdůrazňuji věrnost ve víře, a zároveň, aby nekatolický manžel nebránil manželce ve vykonávání náboženských povinností.

Jindy se nám naskýtá příležitost k poučení při *cvičení konvertitů*. S konvertity jsou značné obtíže. Často to bývají snoubenci; a ti jsou pro všechno disponování, jen ne pro náboženskou

výuku. Církevní předpisy stanoví probrati s konvertity náboženské učení alespoň ve 30 vyukových hod. Bohužel velmi často nemají konvertité tolik píce, aby vytrvale chodili. Jedná-li se o sňatek, je nutno i počet hodin upravit, aby se jim dostalo hlavních náboženských vědomostí. Každou vyukovou hodinu začínám a končím modlitbou, aby se konvertita naučil základním modlitbám. Výuka konvertitů je obtížná i pro nedochvilné docházení konvertitů. Nahodilá překážka je zdrží a přicházejí v jinou dobu, nežli byli pozváni.

Zkoušel jsem využití i pomoci laiků pro cvičení konvertitů. Svěřoval jsem dívky konvertitky zbožné, nábožensky i osvětově vzdělané paní, aby s nimi probrala předepsané učivo. To jsem potom v několika hodinách doplnil a zopakoval s konvertitkami sám. Bohužel paní zemřela a dosud se mi nepodařilo najít vhodného pomocníka.

Značnou obtíží při výuce konvertitů jest nedostatek vhodných příruček.

Vyjimečně je možno nekatolíka poučiti při *navštěvě kanceláře*. Když tak psávám křestní list, pojednou se otáží: „Vy jste, prosím, bez vyznání?“ A tu tázaný začíná obyčejně vykládati, proč vystoupil z církve, nebo proč byl odhlášen. Často svalují vinu na kněze. Kdysi mi pravil jeden: „P. X. mne ve škole chytil a pověsil na věšák. Když to otec uslyšel, rozhněval se a odhlásil všechny z církve.“ Lecky se lze kněží zastati nebo jednání omítnouti. Někdy možno povzbudit i k návratu do církve. Ovšem často jsou nekatolíci návštěvníci kanceláře značně nedůtkliví. Kněz musí mít jemný cit — rychle vystihnouti, kdy si může dovolit vhodnou náboženskou poznámku. Kdysi jsem se otázel při psaní křestního listu německého vojáka, zda vystoupil z církve. Prohlásil přímo s hrdostí, že samozřejmě.

d) Kněz má *navštívit* alespoň umírajícího.

Návštěvy nemocných nekatolíků jsou obtížné. Kněz se prostě o nemocných ani nedozví. A když o nemocném zví, nepřipustí jej k nemocnému.

Navštívil jsem nekatoličku. Byla nemocná a dalo se tušiti, že smrt na sebe již dlouho nedá čekat. Podařilo se mi konečně, že podepsala i přestupní lísték. Avšak zrovna téhož dne ji navštívil nekatolický duchovní, jehož nekatolíci upozornili na mou návštěvu. Žena zase podepsala výstup z církve katolické. Úřední vyřízení zdejšímu farnímu úřadu oznámilo, že se „nebere na vědomí“, totiž výstup z čsl. a přístup do církve katolické.

Do jiné rodiny mne vůbec nepustili. Prý by to nemocného rozčililo, je prý mu nevolno, a nepřeje si žádných návštěv.

Jen jedenkrát mne nekatolíci pozvali k umírající příbuzné katoličce. Tázel jsem se, zda je při vědomí. Řekli, že nikoliv. Tehdy jsem vzal sv. olej a šel. Cestou jsem zvěděl, že katolička si nařídila kremaci. Tu jsem byl na rozpacích, co učiniti. Vrátili se?

Potom jsem řekl: „Církev zajiště nezakazuje se modlití.“ Přišel jsem k umírající, která prožívala těžký zápas. Chroptěla, čelo měla zalité ledovým potem a ústa plna pěn. I začal jsem jí nenápadně podmíněnou absoluci, poklekl jsem a vyzval přítomné, aby se modlili se mnou, a poučil jsem je několika slovy, co mají odpovídati. Pomodlili jsme se litanii za umírající, odevzdání duše a ještě jiné modlitby, jak jsou uvedeny v příručně.

Příštího dne mi sdělovali příbuzní, že trpitelka brzy po mém odchodu zemřela. Dvě nekatolické rodiny, zpřízněné se zesnulou, se od té doby chovají ke mně dosti přátelsky.

III. Kromě uvedených prostředků má kněz i jiné možnosti dostat se k nekatolíkům. Dostane se k nim *prostřednictvím věřících katolických laiků*.

1. *Důvěrníky* farní katolické akce upozorňují, aby letáky, zvoucí na misie, na pobožnost a pod. dali i nekatolíkům. Často letáčky zapadnou, avšak některý se přece ujme. Též nabízíme nekatolíkům k odebrání časopis. V několika případech se to podařilo.

I v *kázání* vybízím občas věřící, aby pamatovali na odloučené od víry, za ně se modlili a do chrámu je přiváděli.

Ovšem věřícím nutno vysvětliti, že je dovoleno, aby nekatolíci přicházeli na katolické bohoslužby.

„Podle stávající církevní praxe smějí se nekatolíci účastniti katolických bohoslužeb, s výjimkou exkomunikovaného, jehož je nutno se vystříhati. Právo na účast na slovu Božím i exkomunikovaným zůstává. Smějí privátně přijmouti žehnání, svěcenou vodu, medaílky; svátostiny přijímají dovoleně... V nebezpečí smrti lze jim tajně dáti podmíněčnou absoluci. Smějí zpívat na kůře a hrát na varhany, není-li nebezpečí pohoršení.“ Dr Hlouch, *Problém odpadu*, str. 227.

IV. *Různé prostředky.*

1. Výborným prostředkem je *Charita*. Ta se stará podle možnosti o všechny. Udílí dobrodiní i nekatolíkům a na polévky do charitní vyvařovny smějí přijít všichni. Tím se ponenáhlu získávají pro církev.

2. V *občanském styku* snažím se v dobrotě vyjít s nekatolíky. Pózdřavím je, pohovořím s nimi, a oni, neprospívají-li církvi, alespoň jí neškodí.

3. U nás se pravidelně před velikonocemi chodívá po domech *vybírat* na „Boží hrob“. Výběřčí se tázaly, mají-li jít i k nekatolíkům. Dovolil jsem jim to. Je zajímavé, že více nekatolíků přispívá dárky. Jiní se slušně omluví. S projevy hrubosti se téměř nesetkávají. Ti, kteří přispějí, již se přibližují katolickému chrámu. Jistě se přijdou na Boží hrob podívat a potěší je vědomí, že i jejich dar přispěl k okrase Božího hrobu.

4. Na *vzpomínkové* a národně náboženské kostelní *slavnosti* zvu i nekatolíky.

V. Jak uvedeno, pastore nekatolíků je více méně nahodilá. To není dobrý zjev. Toho jsem si vědom. Avšak, *jak prohloubiti pastore nekatolíků?* Snad zkušenější přispějí svou hřivnou a ukáží vhodné prostředky.

Já bych doporučoval jeden takový prostředek: Bylo by si přát, aby diecéšní katolické akce organisovaly v diecésích „*duchovní dny sblížení*“.

Některou neděli by se ve všech farnostech kázalo o povinnostech katolíků k nekatolíkům ve farnosti. Všudy by se konaly pobožnosti za pobloudilé ve víře a návrat jejich do sv. církve. Farní důvěrníci by rozšiřovali nekatolíkům případné letáky. Časopisy by přinesly výzvy k návratu do církve. Dětské časopisy by uveřejnily vhodné příklady, jak děti svou činností získaly nevěřící pro náboženský život. Farní věstníky by měly výzvy k nekatolíkům, jak nám dal krásný příklad sv. Otec v listě o mystickém Těle Ježíše Krista: „Já všechny (nekatolíky) a každého zvlášť nevýslovnou láskou zveme, aby vyhovující nutkání milosti Boží ochotně a rádi se snažili vymaniti se z tohoto stavu, v němž nemohou míti jistoty o své věčné spáse . . . Očekáváme s rozpjatýma rukama, až se vrátí do domu, nikoliv cizího, nýbrž vlastního a otcovského.“ V klášteřích a v nemocnicích by připojovali utrpení a obtíže v oběť za návrat do církve našich spoluobčanů a národních spolubratrů.

Tím vším by se jistě prohloubila pastore nekatolíků.

PASTORACE MLÁDEŽE

LETÁKY PRO NÁBOR DO EUCHARISTICKÝCH KROUŽKŮ objednávejte v Exercičním domě ve Frýdku anebo na adresu Katolické akce v Olomouci, Náměstí rudé armády 16.

LEGITIMACE PRO ÚČASTNÍKY PRÁCE V EUCHARIST. KROUŽCÍCH v nejbližších dnech bude rozesílat podle pořadí došlých objednávek Katolická akce v Olomouci, Nám. rudé armády 16. Kromě toho také podle objednávek bude rozesílat ilustrovaný leták pro nábor do Eucharistických kroužků. Pokud jste ještě neobjednali, objednejte ihned!

DĚTI A MISIE. Při ostravské mi-

sii požádal nejdp. kanovník Stříž okresní školní výbor v Mòr. Ostravě o dovolení, aby děti dostaly volno k účasti na misijní promluvy. Obdržel následující odpověď: Na Vaši žádost ze dne 11. října 1945 povoluje okresní školní výbor v Mor. Ostravě vzhledem k ustanovení oddílu C výnosu ministerstva školství a osvěty ze dne 8. března 1935, č. 21.790-I, zúčastniti se školním dětem římskokatolického náboženství náboženských úkonů a bohoslužeb ve dnech 17., 18. a 19. října t. r. Současně o tom uvědomujeme správy škol ve Staré Bělé, v Nové Bělé a ve Výškovicích.

ZE SVĚTA

SV. OTEC O FORMÁCH VLÁDNÍCH. Sv. Otec promluvil 2. října 1945 při zahajování soudního období podzimního o různých formách vlád-

ních ve státě a připomněl podrobnosti, ale i rozdíly mezi demokracií a totalitním systémem občanským a vládou v Církvi. 1. „*Systém totalitní nikdy*

nemůže splnit úkol (státu zabezpečiti trvalou jednotu v různosti jeho členů). Dává občanské moci nepatřičný rozsah, když určuje obsah a formu každého oboru činnosti, a tak zúžuje jakýkoliv patřičný soukromý život — osobní, provinční a stavovský — v mechanickou jednotu nebo kolektivitu pod značkou národnosti, rasy nebo třídy... Kdo by kdy jen pomyslel, že takové budoucí pojmy, porušující všeliké právo, mohly by vytvářeti nebo ovlivňovati jednání církevních soudů? 2. *Systém autoritářství, diktatury*, jest rovněž neschopen uspokojiti tuto základní potřebu, neboť vylučuje občany ze vši účinné účasti a ze všeho vlivu v tvoření sociální vůle... V takovém systému stává se pojem státního majetku velmi nestálým a ukazuje se jasně jako zástěna pro jednostranné zájmy vládcovy, takže nekontrolovaný zákonodárný „dynamism“ vylučuje všechnu právní jistotu... Církevní moc nemá nic spo-

lečného s takovou „diktaturou“. 3. *Demokratická forma civilní moci* se velice podobá podle některých moci církevní. Pravá demokracie musí zajisté uspokojovati v theorii i praxi onů životní potřebu každé zdravé společnosti... Přemýšlí-li však kdo o oblíbené thesi demokracie — thesi, kterou hájili slavní křesťanští myslitelé všech dob — zvláště o tom, že nehlubším nositelem občanské moci, jež pochází od Boha, je lid (ačkoliv nikoliv „masy“), pak je jasný rozdíl mezi Církví a každým demokratickým státem.“

ANGLICKÝ BISKUP O DNEŠKU. Biskup nottinghamský Dr. E. Ellis pravil podle listu Daily Worker, z 11. XII. 1945 na schůzi žen, kde promlouval o postavení Církve v různých zemích evropských, mezi jiným toto: „Někdy se mi zdá, že až bude psána historie našich dob, dostane naše civilisace nejspodnější místo, jako jedna z nejhorších, jež kdy existovaly na světě.“

H O V O R N A

KDE OBJEDNÁVATI? Dostáváme celé stovky objednávek na tiskoviny, které jsme nevydali, ani nemáme v komisi. Stalo se nám že někdo v jednom dopisu objednal něco z Petřína, něco z Hradce Král., něco z Krnova a něco z Brna. Nezbyvalo nám, než každou objednávku opsat,

adresovat, oznámkovat a poslat tam, kam patřila. — Chápeme, že je nepřijemno různé drobnosti objednávat na různých místech, proto se snažíme soustřediti vydávání pastoračních pomůcek ve Frýdku, avšak nemůžeme nikoho nutiti, aby něco vydal u nás.

OBSAH:

/ Ch. Dawson, Křesťanství v chaosu dneška	17	Ss., Pastorce nekatolíků	28
St. Špírek, Theologie pokory	19	Pastorce mládeže	31
I. Mariňov, Pravoslavi a Čechové	22	Ze světa	31
F. Coufal, Čím zvýšíme účinnost kázání	26	Hovorna	32

S církevním schválením úřadu arcibisk. zvl. pověřence v Ces. Těšíně, č. 394/45.

Vydává Exerciční dům Frýdek. Telefon 38. Číslo účtu Pošt. spořitelny 303.183. Vedoucí redaktor P. Rudolf Schikora C.Ss.R. Odpovědný redaktor P. Alois Březina C.Ss.R. Vychází jednou týdně. - Tiskem Valašské tiskárny ve Valaš. Meziříčí. Novinové výplatné povoleno ředitelstvím pošt v Brně č. 1A 4 2370-O/24 414 1945 ze dne 10. VII. 1945. - Podací a dohlédací pošt. úřad Frýdek 2.

Organisace katolické mládeže

Fr. Tomášek :

(Myšlenky k úvaze.)

1. *Jeví se velmi naléhavě potřebným, aby v každé farnosti byl založen „Akční výbor katolické mládeže“ s větví jinochů a dívek. Členy tohoto Akčního výboru mohli by se státi nejen apoštolsky agilní příslušníci již existujících organizací katolické mládeže, ale také katolíci z jiných organizací anebo i neorganizovaní, pokud jsou ochotní k práci apoštolátní. Scházeli by se týdně a pracovali by podle směrnic, které by dostávali z diecésního ústředí. Hlavní náplní jejich činnosti bylo by nábožensko-mravní sebevzdělání a intenzivní apoštolát v prostředí, v němž žijí, od jednotlivce k jednotlivci mezi neorganizovanými a také v jakýchkoliv organizacích mládeže. Tím by se podchytila pastoračně veškerá mládež a nikoliv pouze ta, která je v katolických spolcích.*

2. *Dlužno věnovati zvýšenou pozornost jedině dnes činné, vysloveně katolické organizaci — „Orlu“, která sdružuje mládež školní, mimoškolní i dospělé. — „Orel“ jakožto sdružení kulturně-tělocvičné chce v nekompromisním duchu katolickém a národním harmonicky vzdělávati duševní i tělesné síly mládeže i členstva dospělého, mužů i žen. Kde se důsledně a řádně provádí výchova podle toho programu, tam může získat Církev a národ příslušníky zvyklé kázni, ochotné ke každé oběti, kteří denně podstupují zkoušku své zdatnosti svým praktickým náboženským životem. Byli to namnoze „Orli“, kteří po první světové válce živou hradbou svých těl chránili naše kostely před znesvěcením a zcizením. Byli proto zaslouženě osloveni papežem Benediktem XV.: „Ejhle, obránci víry.“ Tutéž myšlenku opětovně a vzácně rozvedl při návštěvě Orelstva v Římě Pius XI.*

Snaha o prohloubení náboženského života u příslušníků „Orla“ projevuje se hlavně tím, že konají proslovy před šikem a přednášky s obsahem náboženským, budí se porozumění pro častější sv. přijímání svátostí, zakládají se eucharistické kroužky, pořádají se duchovní obnovy a exercicie. Konečně ideově zásadně jiné stanovisko, které „Orel“ zaujímá vůči jiným tělocvičným spolkům, nutí, aby nezůstali v životě náboženském stát na půl cestě. V tomto rámci je ponecháno volné pole k iniciativě jednotlivým župám, okrskům a jednotám. Tak se stalo, že některé jednoty dosáhly vysoké úrovně duchovní kultury, avšak v jiných byla tato náplň velmi chudičká.

Je velmi žádoucí, aby ústředí „Orla“ byla dána výzva k práci ještě soustavnější na poli nábožensko-mravního školení příslušníků „Orla“, neboť jest toho nejvyšší potřebí ke zdolání velkých úkolů v budoucnosti. Jako vzor může sloužiti pracovní program náboženské výuky a výchovy asi s těmito hlavními body:

1. *Měsíční výchovné směrnice.* Na každý měsíc je určena jedna výchovná směrnice. K ní směřují soustavně po celý měsíc všechny proslovy před šikem. Každá jednotka obdrží od župy tyto proslovy. Vedoucí přečte před šikem vždy jeden z těchto proslovů a na konci prosloví heslo, jež se vztahuje na měsíční výchovnou směrnici, načež cvičence osloví a zvolá: „bud'te pamětlivi své orelské cti!“ Cvičenci odpovídají sborovým zvoláním: „Slibujeme!“

2. *Škola náboženské práce.* — Všem kategoriím je přesně určena látka učebná z náboženství k důkladnému osvojení. Příležitostně (před a po cvičení) a ve zvláštních hodinách je vysvětlována a opakována vzdělavatelem knězem anebo jeho zástupcem, pokud možno laickým učitelem (učitelkou) náboženství. Kdo již látku ovládl, může se přihlásiti u vzdělavatele ke zkoušce. Když při zkoušce obstál, dostane o tom zvláštní osvědčení a odznak.

Orelská škola náboženské práce dělí se podle kategorií na školu žactva, dorostenců a členů obojího pohlaví. Učebná látka pro žactvo odpovídá učebné látce dotyčného stupně školního. Absolventi žákovských zkoušek mohou se zúčastniti katechismových závodů v jednotě. Vítězové postupují k dalším závodům do okrsku a vítězové z okrsku do župy. Jednota, která dosáhla v župních závodech nejvíce bodů, je nositelkou čestné korouhve tak dlouho, dokud si to místo udrží. Souběžně se školou náboženské nauky jde ruku v ruce odborné školení v duchovním životě (měsíční výkazy a kursy duchovního života, duchovní obnovy a exercicie).

Kategorie dorostenstva má jen školu náboženského života, ale bez závodů. Předepsaný věk je alespoň 16 let. *Dorostenci* mají z náboženské nauky a k sebevýchově tuto látku: Mešní liturgie s používáním českého misálku. Církevní rok. Základní otázky náboženské a mravní. (Pomůcka: dr Jos. Hronek, *Do života*, Praha 1940.) K soukromé četbě: dr Tih. Tóth, *Čisté dospívání*, Praha 1935. Dr Tóth, *Charakterní jinoch*, Praha 1940. Pro duchovní život: Činná účast v Eucharistickém kroužku. Denní záznamy duchovního života. Modlitba růžence. Exercicie. (Příručka: P. Stork, *Z duchovního života*, Praha. Pravidelná četba „Rozsévače“.) Praktický apoštolát: získávat jiné pro náboženský život. Činné účastenství v „Díle šíření víry“.

Dorostenky mají z náboženské nauky a k sebevýchově látku jako u dorostenců. K soukromé četbě: Csaba Marg., dr, *Lékařka radí dospívajícím dívkám*, Olomouc 1937. Gerelyová Jol., *Dospívajícím dívkám*, Praha 1936. — Pro duchovní život jako u dorostenců.

Kategorie členstva (mužové a ženy). K soukromému studiu a

k postupnému probírání v pracovních schůzkách s debatami, bez zkoušek. Z náboženské nauky: Písmo svaté. Znalost církevního roku a mešní liturgie s používáním českého misálku. — Encykliky: Lva XIII. O otázce dělnické (Rerum novarum). — Pia XI. O znovuvybudování společenského řádu v duchu evangelia (Quadragesimo anno expleto). Pia XI. O manželství a rodině (Casti connubii). Pia XI. O horlivém šíření duchovních cvičení. — Dr. Bedř. Vašek, Katolická akce, Olomouc. — Pro duchovní život: činná účast v Eucharistickém kroužku. Pravidelná četba Písma svatého, životopisů svatých, Kempenského následování Krista a jiných duchovních knih. Pravidelná četba časop. „Rozséváč“ Růženec. Exercicie. Praktický apoštolát: získávat jiné pro hlubší duchovní život.

3. *Kursy duchovního života.* — Jsou určeny pro žactvo ve věku 14—15 let. Právě tuto mládež dlužno připravit na nárazy dospívání, v mravním životě upevnit a připravit k aktivnějšímu životu náboženskému. Kursy tyto se konají na přechodu ze školy do života a pro orelské žactvo jsou povinné.

4. *Exercicie.* — Ty mají u kategorie dorostenstva a členstva obojího pohlaví doplnit a upevnit, co duchovní kursy začaly. Pro všechny příslušníky „Orla“ jsou povinné.

Jestliže ústředí „Orla“ přijme pevnou soustavu náboženského školení svých příslušníků, tím ještě více upevní důvod své existence a může vykonat velký apoštolát. Tím zároveň bude dána spolku „Sdružení katolické omladiny“ krásná příležitost, aby našla pro svou nábožensko-výchovnou činnost své místo v „Orlu“. — Budiž uznána i práce kněžstva v „Orlu“ a také budtež povzbuzeni k další neúnavné práci v „Orlu“

3. *Velmi bedlivou pozornost a doporučení zasluhují katolické homogenní oddíly spolku „Junák“,* neboť velmi početně sdružují katolickou mládež a pečují hluboce promyšlenou soustavou o jeho náboženské školení a výchovu. S tím je nutno počítat, že do homogenních oddílů dají i ti rodičové své děti, kteří by je do „Orla“ nikdy nedali. Musí proto býti rozšířena pastorační péče i na spolek „Junák“, ačkoliv tento není organizací vysloveně katolickou, nicméně je v něm organizována katolická mládež v homogenních oddílech s plnou samosprávou podle úmluvy se spolkem „Junák“, s ústředním vedením „Odboru duchovní služby Junáka“ v Praze, v čele s ústředním duchovním vedoucím dr. Štěp. Trochou.

Je potřebí si uvědomit, že skauting není pouze jakési odvětví sportu, turistiky nebo tělesné výchovy, nýbrž je to výchovná soustava, která chce vychovat celého člověka, a zároveň je to živelné hnutí mládeže. Dnes touží po junáctví mládež nejen měst, nýbrž i venkova, protože jí umožňuje nejradostnější a nejprirozenější prožití mládí, v blízkém styku s Boží přírodou, kterou se učí poznávat a milovat, a proto jde s nadšením do řad tohoto hnutí.

Junácká výchova nápadně se podobá metodě sv. Jana Boska, nedostupného vychovatele dospívajících hochů, ač zakladatel jeho dílo neznal. Může to být zárukou, že směr junácké výchovy je dobrý. Svědčí o tom sám sv. Otec Pius XI. svým výrokem, který pronesl k francouzským skautům: „Sotva můžeme dáti mládeži něco lepšího, než skautskou výchovu.“ A arcibiskup Maurice Dubourg prohlásil: „Zanedbat junáctví znamená vlastní vinou ztratit výchovný prostředek, který musíme usilovně uplatňovat při výchově katolické mládeže.“

Že výchovou náboženskou je v homogenních oddílech postaráno dobře, svědčí o tom soustava náboženského vzdělání ve skautingu, zvláště: 1. Zkouška stříbrného kříže; 2. odborné zkoušky náboženské a 3. junácký řád sv. Václava. — Podle vzájemné úmluvy s ústředním vedením spolku „Junák“ má duchovní rádce přístup do každého i smíšeného oddílu, pokud jsou v nich členové katoličtí, aby se přesvědčil o jejich náboženském životě, případně jej zabezpečil. Stejně má právo i členy-katolíky ve smíšených oddílech připravovati na zkoušky náboženské. — Je zde tedy vzácná možnost individuálního vedení každého jednotlivce, čímž lze vychovati elitu katolické mládeže. Je pouze na nás, abychom plně využili daných možností.

Ústřední vedení Odboru duchovní služby Junáka v Praze zaslouhuje si proto plného uznání a podpory. Dlužno pokračovati nejen v zakládání dalších homogenních oddílů, nýbrž věnovati soustavnou duchovní péči o katolickou mládež v oddílech smíšených.

Ještě můj poslední pan Farář

P. Stanislav :

Procházky s ním bývaly pravým duševním požitkem. Většinou býval učitelem, který jen přednáší a nikdy nezkouší. A přednášel velmi zajímavě a poutavě, mnohdy s humorem. Tento tón změnil, když převzal úlohu profesora bohosloví buď církevního práva nebo morálky. „Jak byste, P. Stanislave, tento zamotaný casus conscientiae rozřešil? Co byste dělal, kdybyste u snubního protokolu objevil tuto manželskou překážku? Jak se stanoviska církevního, jak státního?“ Otázkami nutil mne k přemýšlení. V úloze pastorálky dával mi jemně na jevo, jaký nemám být. Já schválně často s ním jsem odbočil do jiné delší aleje lesa, jen aby hodina poučovací trvala déle. Měl jsem ho rád a myslím, že nelhu, on mne měl také rád. Na jedné procházce zasvěcoval mne do ducha farnosti. - Řekl: „Farníci nejsou zlí, jen jedna velká skvrna je na nich. Obzvláště u mládeže morálka je na nejnižším stupni, nápadně velké procento nemanželských dětí. To jsou následky muzik. Před několika lety bývaly měsíčně dvakrát až čtyřikrát. To jejich bujná krev, temperovaná jihomoravským vínem, až šílí, a přestávají být lidmi. V přestávkách za dne i noci jdou párky do polí, které jsou svědkem strašlivostí, někdy

i zločinů. Třikrát se stalo, že o půlnoci někdo rozbil cylindr a oni všichni potmě se válili po zemi i v těch krocích. V jednu neděli na kázání o „poskvrněném manželství“ jsem proti tomu vystoupil a volal rodiče před soud Boží. Oni to trpí a podporují, všechny ty hříchy padají na jejich svědomí. Toto kázání učinilo rozruch, starší věšeli hlavy a byli zamlklí. Ale ještě větší rozruch učinilo kázání mladého velebného pána v následující neděli. Niž jeho kázání byla: Bůh je milosrdný, Bůh je láska. Boží láska nezávidí lidem radosti, vždyť v Písmě sv. je: „Radujte se, veselte se!“ Když v nebi se radují, mohou i lidé na zemi se radovat. Tanec Pán Bůh nezakazuje, radujte se, veselte se, ale nehřešte!

Kritika jeho kázání byla různá. Mlynář, vážený občan, který měl celé gymnasium: „Pan kaplan dal pořádného fleka panu faráři. Ale není to pěkné; musí i kazatelnice vědět, že mezi nimi to neklape? A je to příliš demagogické!“ Stařeček Tvrdoň: „Ten kaplánek nemá všechno v hlavě v pořádku. Na to je kazatelna, aby obhajovala a doporučovala ty drndačky? Chce ještě víc ne-manželských dětí?“ Zato svobodná děvčata: „Ten kaplánek je fešák, jenom ten starý nám závidí trochu radosti a popichuje rodiče proti nám.“ Aby potvrdil pravdivost Písma sv., šel při příští muzice zatančit si také. Tento pán byl v mnohých věcech až přemrštěně horlivý kněz. Zavedl různé pobožnosti k různým svatým při odpoledních požehnáních. Byl jsem tomu rád, soustředil s počátku mnoho lidí, ale za nějaký čas víc než tři čtvrtiny lidí přestalo chodit na požehnání, poněvadž trvalo přes půl druhé hodiny. A měl jsem s ním trápení. Stále mu málo svíček hořelo, chtěl, abych kupoval stále nové a nové svícny. V tom ohledu byl nenasytný. Aby zvýšil efekt, jednou měl požehnání u levého oltáře, po druhé u pravého a jindy u hlavního. Touto teatrálností a svíčkami chtěl posvětit duše. Dříve chodilo hodně lidí na požehnání, ale jak jednou odvyknou, těžko je potom získat. Pamatujte si, P. Stanislave: „*media via-aurea*“. To, co prospívá klášterníkům a jeptiškám, neosvědčuje se vždy u obyčejného lidu.

Tento pán si stěžoval na mne, že mu bráním v horlivosti a že u mne by mohl zpustnout. Dal se přeložit. Víte, jak skončil? Recessit in statum laicalem. V tom pověstném kázání dokreslil zakoketování s pozměněnou zásadou: „*Pecca fortiter, ora fortius.*“ Co ho přivedlo ad statum laicalem? Jistě ne to: Ora fortius.

Jednou v pondělí můj pan farář šel na procházku zamlklý a skleslý. Najednou zvedne hlavu a praví: „Včera se mi velice těžko kázalo, nestálo to za nic. Trápí mne to.“ To mne ohromně překvapilo. Vždyť ještě nikdy, co jsem u něho, tak krásně nekázal jako včera. Tak to měl krásně logicky sestavené, odůvodněné a zajímavě podané. Mluvil sice slabším hlasem, ale lidé ho poslouchali s otevřenými ústy, aby jim ani slovíčko neuniklo; v kostele bylo ticho tak, že mouchu bylo slyšet. Lidé mu po ká-

zání řekli hlasitěji než jindy: „Pán Bůh zaplať za slovo Boží!“ a zpívali velmi zbožně a s chutí při mši sv., a z kostela vycházeli zamlklí, pohřížení do myšlenek. Já ve svém překvapení zmohl jsem se na otázku: „Jak to, pane faráři? Nechápu vašich slov.“ — „V tu noc se soboty na neděli“, pokračoval, „sužoval mne velice můj starý křížek, já ve velikých bolestech svíjel jsem se skoro celou noc na lůžku, křečovitě záchvaty a silné bušení srdce mi vnucovalo myšlenku na poslední věci člověka. Když neustávaly bolesti, klekl jsem si před kříž a — přiznám se vám — s pláčem jsem zvolal: „Dobrý Spasiteli, dobře mi tak, však jsem se Tě naurážel, když jsem byl mladý, a trpím-li víc, skládám to k Tvým nohám za obrácení hříšníků-farníků.“ Ano, P. Stanislave, jako mladý kněz příliš jsem si zakládal na svých vědomostech, a moje pýcha ničila ten krásný soulad — caritatem fraternam — a já připravil mnohé trpké chvíle několika svým pánům farářům. Však mi to moji kaplani vrátili i s úroky. Pamatujte si, P. Stanislave, co udělá kaplan faráři, paní Nemesis se postará o restituci. Je to jakási kletba na našem stavu, která se dědí a přechází, ale největší škodu z toho má Vinice Páně.“

Tato konfese mne přímo zdrtila a ohromila. Mé oči zvlhly. Bylo mi ho líto. Těžká nemoc je příčinou, že bývá zamlklý až ledově, a já jsem si to vysvětloval, že se mnou není spokojený. A on svoje utrpení klade ke kříži za obrácení hříšníků-farníků, kteří mu tak často ztrpčili chvilky života. Byl jsem omámený a nemohl jsem pochopit, proč tak velice mi odkrývá krásy svého nitra. Ta jeho pokora mne přímo drtila. Ten, který mne přímo omračoval svými vědomostmi, úžasnou logikou, bystrými postřehy a rozvahou, stařec nad hrobem, mně mladíčkovi se přiznává ke svým chybám! To mne ještě těsněji k němu připoutalo, já na něho pohlížel s velikou úctou jako na dobrého svého otce. Jeho slova zkrátila hodně v tu noc můj spánek. Prozpytoval mi svědomí — přemýšlím — a pevně si umiňuji, že u něho zůstanu tak dlouho, pokud bude jen možno. Ale jeho smrt zmařila můj plán. Vzbudil ve mně chuť a lásku ke studiu, a myslím, že je to i jeho zásluha, že po administratuře stal jsem se duchovním správcem u jednoho státního ústavu. Chvilky u něho ztrávené jsou nejkrásnějšími vzpomínkami mého života.

Theologie pokory

St. Špůrek:

II. Praktická hodnota pokory.

Kněz má sice autoritu Božskou, ale proto není „pán“ v běžném smyslu slova. A byť byl pánem, není vyňat ze zákona pokory, neboť pokora není jen ctností malých. Na prvním místě má býti ctností lidí na místech odpovědných, aby se nedopouštěli tyranie. Pýcha malých je hloupá, ale celkem neškodná, pýcha velkých rovněž hloupá, ale při tom nebezpečná.

Kněz nesmí zacházet s lidmi, jako by byli v jeho službách. On je pro ně. Ani na okamžik nesmí spustit se zřetele slovo Spasitelovo: „Kdo chce státi se mezi vámi větším, buď služebníkem vašim.“ (Mat. 20, 27.) Kněz budiž v pravdě Servus servorum Dei. Má právo žádat od svých poddaných smysl pro pořádek, má je k němu i vychovávat — při udělování svátostí a při nejružnějších úkolech duchovní správy, ale buď si vždy vědom hlubokého smyslu slova ministerium sacrum — posvátná služba nejen Bohu, nýbrž též údům mystického těla Kristova. Musí třímati co nejvýše prapor svého kněžského stavu a trvati na dogmatu o nadřazenosti kněží nad stavem laickým, ale tuto povznesenost má ukazovat především stupňovanou ctností a nikoliv nedostupností, nedůtklivým zdůrazňováním vlastních práv a byrokratickou zpupností!

Pokorný kněz nečiní rozdíl mezi bohatými a chudými, aby držel s vyššími. Je stejně pro všechny, a spíše dává po vzoru světců přednost malým. Víra mu vnuká pokoru a úctu i k dětem ve škole — Reverentia pueris! S pokornou úctou se chová dobrý kněz k ženě. Je prost manichejského pohrdání ženou, jako by to byl nástroj ďáblův, ale je si vědom též své převeliké slabosti, a proto dbá všech pravidel křesťanské a psychologické opatrnosti, aby nezavinil pád svůj i její. Ví, že Kristovo napomenutí „tento druh ďáblů se nevyhání jinak než postem a modlitbou“, týká se neméně jeho než jiných věřících, a proto se modlí v pokušení a drží na uzdě své smysly.

Pokorně uznává své chyby a omyly v pastorači a dá se poučiti. Je-li kdo již starší, je k tomu třeba pokory heroické, ale je to přece možné, učit se od druhých, kdo pracují zdárněji a šikovněji. Veliké pokory je třeba při visitaci, aby přijal kněz dané pokyny a zvláště výtky.

Dobrý kněz se pokoří hned před Bohem, když pochybil a vyzná se co nejdříve ze svých hříchů.

Pokorně se utíká o pomoc Boží při modlitbě, Ví, že sám ze sebe nikoho nepřivede do nebe.

Pokory třeba knězi v stáří, když se stává zbytečným — ne-
možným, aby ustoupil silnějším a proto schopnějším.

Pokory však je třeba i dříve, když člověka otravuje pocit méněcennosti pro nějaký nedostatek, ať skutečný, ať zdánlivý. Vpravdě pokorný se přenesse přes takové překážky a pracuje tím početněji, čím bledší jsou přirozené vyhlídky na úspěch.

Nejvíce pokory potřebuje každý člověk, jestli jest jeho dobrá vůle a poctivost odměněna krivdou od bližních, zvláště od představených. I knězi se může dostat takového zneuznání a nevděku. I jeho představení jsou lidé schopní omylu. Dovede-li kněz zachovati pokorně klid a umí-li se omluviti na pravém místě bez nervosy a rozčilení, obstál skvěle ve „zkoušce státníkové“

III. Uskutečňování pokory.

Pokora jako *theorie* ve smyslu vyložéném, je pro věřícího křesťana rozhodně přijatelná. Suverenita Boží a vlastní neopatrnost, zvláště pak vědomí viny, musí umlčet spekulativní protesty, proč by měl člověk snášet ohrožování tak velikého dobra přirozeného, jako jest čest.

V *praksi* však vypadá pokora jako věc nejméně na světě rozumná. Bolest zatemňuje rozum, zvláště je-li to bolest způsobená naší cti. Všechna dobrá předsevzetí zdají se v tu chvíli přepjatostí, nevhodnou pro danou situaci.

To je ostatně zjev, jenž se ukazuje při osvědčování kterékoliv jiné ctnosti.

V rozhodné chvíli musíme učiniti skok do tmy ve směru, jež jsme si rozmyslili ve chvíli duševní rovnováhy a vnitřního jasu. Obecně je to známo o víře, a racionalisté — ovšem nesprávně — přehodnotili tento úkaz, jako by víra byla jen dílem slepé vůle. Pravda však je, že sebe lepší a sebe hlubší motivy víry nemohou člověka determinovat k úkonu víry. Vůle se musí konec konců pod vlivem milosti — rozhodnouti sama. — Stejně však je tomu u ostatních křesťanských ctností. Sebe dokonalejší pokora rozumu nemůže determinovati vůli, aby snesla klidně a radostně pokoření a bezpráví. — Člověk má dojem, že by tak zhanobil vlastní osobnost.

Jestli pro kterou ctnost, jistě pro pokoru, čistotu a trpělivost platí psychologická a pedagogická zásada: Ve chvíli pokušení nesmíme debatovat o rozumnosti svého předsevzetí. Jinak jsme ztraceni. Boj jsme již najisto prohráli (srv. Eymieu, *Le Gouvernement de soi-même* 1938, vyd. 24, str. 164.).

Každé bezpráví je zároveň urážkou naší cti, poněvadž se s námi jedná jako s lidmi méněcennými. Povahy citlivé musí si hájiti pokoru při všech nemilých příhodách a ovládat fantasii, jež zveličuje velikost křivdy. Jakmile však snese člověk první skutečnou a ještě častěji zdánlivou urážku, nabude veliké vnitřní svobody a pocitu nezávislosti na soudu lidí. Tato vnitřní svoboda je podmínkou radostné práce v každém povolání. Kněz, jenž překoná pesimism toho druhu, sám povede radostný duchovní život, a své věřící spíše přivede k náboženským věcem.

Smutek z bolestícnství a uraženectví jistě nikdy nikoho nezískal pro věci Boží, zato pokorné přiznání vlastní slabosti a odvážné nasazení pak novým způsobem přineslo již mnoho vítězství ve všech oborech lidské činnosti.

Na čem tedy vše záleží?

Nutno dobře meditovat o rozumnosti a vznešenosti pokory, oživovati v duši věčné pravdy o Božím suverenním právu jednati s námi, jak mu libo, a používati k tomu kohokoliv, pamatovat na svou hříšnost, jež zasloužila snad věčných muk a věčného bezectí,

pohlížeti často na nezměrnou pokoru Syna Božího, jenž se ponížil až k smrti kříže k vůli nám.

Třeba pak učiniti pevné a určité předsevzetí, jak si povedeme v nebezpečných příležitostech, a potom v dané situaci se pomodlit a mužně skočit do tmy — pokoření. Snad se budeme podobat tonoucím, jenž napolo v bezvědomí zápasí s vírem, snad bude ten zápas trvati dny, měsíce, léta, ale když se budeme vytrvale modlit, není možno, abychom nevyplavali vítězně z duševního vlnobití. Naše duše bude nakonec naplněna hlubokým pokojem, tím hlubším, čím větší byla duchovní trýzeň, a na naši práci sestoupí hojné Boží požehnání, neboť Bůh se pyšným protiví, ale pokorným dává milost

Orate fratres,

Msgr Antonín Melka :

ut meum ac vestrum sacrificium acceptabile fiat apud Deum Patrem omnipotentem. Suscipiat Dominus sacrificium de manibus tuis ad laudem et gloriam nominis sui, ad utilitatem quoque nostram totiusque Ecclesiae suae sanctae.

Pane Ježíši, přítomný zde ve Svátosti tvé lásky, spojuji svou adoraci s modlitbami všech bratří živých na zemi, trpících v očistci, oslavených v nebi, a prosím, abys ji požehnal, bych z ní čerpal milost k lepšímu poznání a k dokonalému milování tebe, a k dobremu sloužení mše sv.

1. *Orate fratres.* Touto modlitbou Církve své stavíš mi, dobrý Mistře, znova na oči velikost a vznešenost sv. obětního úkonu.

Oběť veliká svým *rozsahem*: jest nejen moje, nýbrž celého bratrstva na zemi, v očistci, v nebi; tisíce srdcí klade se zde vedle tvého Nejsv. Srdce na oltář, tisíce rukou spíná se tu s mým.

Oběť *velikému Bohu* — Otci všemohoucímu, jehož moc plní obětníka bázní, ale i důvěrou; má ji nejen, aby opovážlivce zamítl (Core, Dathan, Abiron), nýbrž i kající nehodnost učinil hodnou; Scio et veraciter ex toto corde meo credo et confiteor, quia tu potes facere mundum de immundo conceptum semine et de peccatoribus justos et sanctos (Praep. ad Miss. fer. III.).

Veliká svým *účelem*, jenž jest oslava velebnosti Boží — spása a užitek celé Církve: obojí cíl tvorstva — prvotní i druhotný — jest zde zahrnut a z mé strany nemá býti závady, pro niž by mohla býti Bohu méně příjemná a bratřím i Církvi méně užitečná.

Tiha této odpovědnosti doléhá na mne...

Kořím se nekonečné velebnosti Tvé:

„Deus noster magnus et potens et terribilis... et laudabilis nimis“ (Deut. 10, 17; Ž. 47, 2.).

Ale spolu v ni i doufám: Per hanc omnipotentiam tuam te rogo, Deus meus, ut concedas mihi peccatori hoc sacrificium celebrare cum timore et tremore, cum cordis puritate et lacrimarum

fonte, cum coesti laetitia et spiritali gaudio (Praepar. ad Miss. ib.).

Orate fratres! Touto modlitbou Církve své odkazuješ mne, P. Ježíši, na modlitbu bratří, a to především bratří-kněží — mých koncelebrantů. Podle některých je to zbytek z bývalé koncelebrace. V „kapli“ dachovského koncentračního tábora zprvu nějak tak koncelebrovali. „Kdo z kněží chtěl přijímati, vzal si od „sakristána“ hostii a držel ji na dlani; celebrant měl intenci konsekrovati i tyto hostie na dlaních jednotlivců... S jakou upřímnou zbožností spojovali oni úmysl svůj s ním! Jaké to spojení v modlitbě a celebraci, a jak bratrské! A to mám z milosti Tvé, Pane, vždy a všude se všemi bratřími kněžími sloužícími mši sv. v celém světě. Kteroukoliv hodinu mám od Tebe a skrze Tebe spojení se všemi v modlitbě sv. officia i se všemi bratry adorujícími.. Dobrý Bože, tolik pomoci a tolik opěrných berel pro moji slabost a nedostatečnost.. díky Ti za ně! Děkuji Ti za tuto modlitbu: Utíkají se k nám kněžím věřící, a bychom je uzavřeli do mše sv. a do svých modliteb — tolik důvěry mají v ně, že jsou *kněžské*! Čím spíše ji mohu a mám míti já! A jsou to modlitby *bratrské*. Bratrská modlitba snaží se přece vyloučiti vše to, proč bys jí Ty, Pane přesvatý, musil říci: „Jdi a prve smíř se s bratrem svým (má-li co proti tobě), — a potom přijď“, tedy modlitba pravé bratrské lásky smířlivé a shovívavé.. Jak mně tím slůvkem „fratres“ budíš svědomí, můj Ježíši...! Domyslím?! I za toto denní povzbuzení u oltáře k bratrské lásce díky, díky Tobě.

A k této veliké opoře kněžské a bratrské modlitby přidáváš mi, dobrotivý Pane Svátostný, i modlitbu věřících, nejen přítomných, nýbrž i nepřítomných, nejen živých, nýbrž i v Pánu zesnulých — tedy i společnou modlitbu mnohých. Též jsi tolik sliboval: „Opět pravím vám: Jestli dva z vás na zemi se spolu sjednotí o kterékoliv věci, za kterou by prosili, stane se jim od Otce mého, jenž jest v nebesích.“ (Mat. 18, 19.) Ne jednotlivá stébla jen (jak nazýval Tvůj milý světec, sv. farář arský, modlitbu jednotlivcovu), zapaluješ pro mne, nýbrž celý stoh (modlitbu společnou) v silný požár přímluvy. A i tato modlitba věřících jest modlitba bratří! Vždyť i jim jsi dal nejen titul, nýbrž skutečně i samu hodnost dítek Božích jako mně, i je jsi pozval na tentýž společný stůl a napomínáš mne, abych se nepovyšoval pánovitě nad ně (dominans in clericis 1. Petr. 5, 3.).

A smím jíti dál? I Ty, Pane můj, ráčil ses státi nám bratrem. „abys byl prvorozeným mezi mnoha bratry“ (Řím. 8, 29.). Ach ano, tedy... i Tvoji modlitby velekněžské a bratrské smím se dovolávat, když říkám: Orate fratres... Ježíši, Bratře nejlepší! Tolikerou modlitbou mě podpíráš a držíš, abych mohl obětovati ke cti a chvále Boží a k užitku našemu a celé Církve své. — Děkuji Ti, dobrotivý Ježíši! Děkuji za modlitby rodičů, sourozenců, příbuzných a vychovatelů, zpovědníků, za modlitby škol-

ních dítek a posluchačů, žáků a spolužáků, věřících, mých penitentů — našich nemocných; za velké modlitby Církve, zvláště k mé ordinaci, za modlitby čtvera suchých dní, eucharistických sjezdů a kněžských sobot, za modlitby sv. Otce, mých biskupů a jiných představených a mých spolubratří, za modlitby obětí smírných, za velkou oraci Církve, znějící neustále celým světem:

Omnipotens sempiterne Deus, cujus Spiritu totum corpus Ecclesiae sanctificatur et regitur, exaudi nos pro universis ordinibus supplicantes, ut gratiae tuae munere ab omnibus tibi gradibus fideliter serviatur.

Orate fratres! Jak splácíme tuto mnohanásobnou modlitbu a jak jí využíváme? Modlíme se za sebe navzájem opravdu kněžsky a bratrsky? Ó, kdybychom se tak modlili dobře a dost, jak by nás ta modlitba sílila v dobrém díle, ku vzájemné trpělivosti, shovívavosti, dobrotě — výpomoci, lásce! Jak mnohého spolubratra bychom zadrželi od scestí a pádu; jak mnohé méně bratrské — ano pohoršlivé jednání a chování by se bylo nestalo; jak by nás byla modlitba osvětila a posílila k včasnému bratrskému upozornění a pokárání, k němuž nemíváme ani chuti, ani odvahy — i když býváme někdy k němu povinni!?

A co činíme pro ono svaté společenství v modlitbě a oběti (*orate fratres, .. meum ac vestrum sacrificium. ad utilitatem quoque nostram, totiusque Ecclesiae* .) — snažíme se o něm věřící poučovat, jim je vštěpovat, je v nich budit? Tolik upadlo v lidu porozumění pro oběť mše sv., že sv. Stolica nařizuje důkladné a soustavné poučování o ní. (Trid. sess. XXII. c. 8.) ...mandat ergo s. Synodus pastoribus et singulis curam animarum gerentibus, ut.. ex iis quae in missa leguntur aliquid exponant atque inter cetera sanctissimi hujus sacrificii mysterium aliquod declarent diebus praesertim dominicis et festis.

A sv. Otec Pius XII. znova to připomíná.. Horliví kněží tolik se hrozí dnešního úžasného zanedbávání mše sv. . . ., hledají cesty k nápravě, vynasnažují se učiniti mši sv. přitažlivější, líbeznější . . . nejrůznějšími prostředky (výklad obřadů a mešních písní, č. misálek, recitované mše sv., tridua euchar., spolek - arcibratrstvo - Nejsv. Svátosti, čestná stráž, „osadní“ svátek Nejsv. Svátosti a j.). Co my? Pokusili jsme se o něco? Vedeme svoji pastorenci tímto směrem, abychom budili zájem pro sv. společenství vzájemné, smysl pro společnou sv. věc bohoslužby, duch. správy . . . to, co dříve hluboce významná slova: „*meum ac vestrum sacrificium*“? —

A aby všichni věřící pokládali za svou povinnost aspoň se modlit za celek a duchovní práci na osadě ve smyslu: *Suscipiat Dominus* . . .? Ó, jak je tato starobylá formule plná podnětů a povzbuzení i pro naše moderní poměry! Kéž bychom se ji modlili i my kněží s plným porozuměním a s upřímnou zbožností!

Odprosme .! Oželme nedostatek bratrsky kněžské modlitby

a vše, co je toho mezi námi příčinou! A modleme se, bratři! A učme věřící lid modlitbě v duchu sv. společenské vzájemnosti církevní, v duchu Katol. Akce... orate fratres!

Orate... ut meum ac vestrum sacrificium... Modlitba spojená s nejsv. obětí, modlitba coram Sanctissimo. Poslušen Tvého pokynu, jež mi těmito slovy dáváš, konám své modlitby, zvláště sv. officium nejraději před Tvou Svátostí. Jeť zřídlem, z něhož se napájí všechna zbožnost a vroucnost modlitby. Kdež jinde mohu se modliti spíše tak, aby má modlitba byla ve jménu Tvém a ve spojení s Tebou, nežli právě zde? Kde jinde má moje modlitba větší oporu sv. důvěry nežli zde, kde zaslycháš Tvoje vnitřní slovo: Co odepru tvým prosbám, když se ti dávám denně celý? Kde jinde mohu živit svoji modlitbu více duchem bratrství nežli zde u Svátosti lásky? Nuž, dej, Pane, prosím, dej nám velkou lásku k modlitbě, a to k modlitbě před nejsv. Svátostí! Dej velkou důvěru v oběť mše sv. a v každou prosbu s ní spojenou; uč nás vkládati naše modlitby a potřeby do všech mší sv., sloužených po celém světě a do modliteb spolu bratří! Dej milost modlitby opravdu kněžské, bratrské, vzájemné!

PASTORACE MLÁDEŽE

ZÁKLADNÍ SMĚRNICE PRO KRESLENÍ NA TABULI. 1. *Kresliti na tabuli před žáky současně s výkladem a sice tak, aby mohli sledovat celý postup výkladu i kresby.* Není proto didakticky správné již napřed v přestávce si vše nakreslit a postavit žactvo před hotovou věc. Právě genese kresby je zvláště zájímá a tím se právě jejich pozornost soustřeďuje i k výkladu. 2. *Kreslení má být provedeno poměrně rychle.* Katecheta má jevit určitou zběhlost a lehkost. Čím je méně tahů v kresbě, tím lépe. Prokreslování detailů je ztrátou času, zatemňuje výraznost a děti jen mate. Nejjednodušší kresba je nejlepší. 3. *Kresba nesmí být příliš malá, s neurčitými i nejasnými tahy.* Linie mají být určité a zřetelné, vedené s bezpečnou jistotou, všem žákům dobře viditelné. K tomu je ovšem třeba jistého předběžného cviku. 4. *Při kreslení se neobraceti úplně zády k žákům.* Vždy sledovati zároveň celou třídu a vhodnou otázkou, vztahující se ke kresbě, udržovati kontakt. 5. *Není radno přepínovat tabuli najednou četnými kresbami.* Je účelné rozdělit si je na více menších etap. 6. *Nekresliti na tabuli, co by potřebovalo příliš*

mnoho slovního výkladu. Nedovedli říci toho dosti samotná kresba, je bezcenná. 7. *Kdyby některý z žáků se smál některému tahu vaší kresby, klidě ho vyzvěte, aby on v kresbě pokračoval.* Má-li někdo z žáků mimořádné kreslířské nadání, pak možno jej pověřiti úkolem, aby dle předloh prováděl kresbu sám na tabuli. 8. *Chceme-li v kresbě něco zvláště vyzvednouti,* pak možno k tomu použití výraznějších tahů, písma nebo ornamentů. Velmi vděčně přijmou žáci křidu barevnou. 9. *Koncem hodiny si pak žáci vepíší a vkreslí, co je pro ně důležité, do svého poznámkového sešitu.* Je dobře někdy uložit jako dobrovolný úkol, aby si žáci vypracovali doma ještě jednou diagram nebo kresbu, po př. ve zvětšeném měřítku jako barevnou přílohu svého náboženského sešitu. — Děti většinou velice rády kreslí, zvláště náměty náboženské. Ty pak kreslí i doma z vlastního zájmu, a tak zároveň se učí přemýšlet, rozjímat o pravdách náboženských. „Své výtvary“ pak ukazují rodičům a tak se kreslením náboženských motivů staví most mezi katechetou a rodiči. — „Požehnaná je ruka katechetova, sáhne-li po

křídě“, říkával prof. pastorálky Dr. Josef Pohl v Litoměřicích. Při probírání biblických dějin máme většinou k dispozici krásné obrazy biblické. Hůře je to již s katechismem. Pro mnohé děti léta katechismová

bývají léty hladovými. Zde mohou přinést pomoc tabule a poznámkový sešit. Pak budeme v náboženství méně mluvit, více však učit, a děti budou více chápat a konat.

Fr. Tomášek.

Z D O M O V A

TAJEMSTVÍ ÚSPĚCHU. 30. prosince 1945 konalo se v Olomouci slavnostní shromáždění u příležitosti sedmdesátin^o nejd. p. preláta Fr. Světlíka. Nejméně deset řečníků zhodnotilo rozsáhlou a úspěšnou činnost jubilarova. K chvále oslavenové téměř všichni řečníci dovozovali, že shromáždil kol sebe řadu spolupracovníků: Našel spolupracovníky při činnosti politické, našel spolupracovníky při bohaté činnosti novinářské, našel spolupracovníky při činnosti spolkové a organizační, získal spolupracovníky při díle uijním a hlavně při rozsáhlém a kvetoucím díle charitním. Proč mnohý kněz, i nadaný a pilný, se dodělává jen skromňoučkých úspěchů? Častou a osudnou chybou u mnohého kněze bývá, že nezískává spolupracovníků. Na obsáhlou a rozmanitou činnost duchovní správy je sám. Pod břemenem všestranných povinností klesá, slábne, a konečně vyčerpáním ochabuje. V každé farnosti by měl mít kněz k ruce pomocníky při díle charitním, šířitele dobrého tisku, pomocníky při spolkové činnosti, jakož i pomocníky v chrámu Páně. Pomocníky nutno vychovávat. Nutno prvně najít vhodnou osobu, duchovně ji zdokonalit, poučit ji o různých úkolech, a potom jí svěřovat různé úkoly. Zřejmě s počátku po pomocnících možno jen málo požadovati. Později však lze úkoly rozmnožovati, poněvadž činností roste i láska k činnosti. Kromě pracujících pomocníků má mít kněz i pomocníky modlící se. Mohou to být především lidé nemocní a staří. Jen je třeba, aby je kněz o modlitbu žádal a sděloval jim úmysly, na něž se mají modlit. Lze tak učiniti při zaopatřování nebo po sv. zpovědi při poučení, při návštěvě, ba i při setkání. Činnost kněží se činností spolupracovníků zmnožuje a modlitbami a obětmi o-

milostňuje. Nechtějme všechno udělati sami! Přejme i jiným zásluh z díla o spáse duší!

Ss.

VYUČOVÁNÍ NÁBOŽENSTVÍ. Na zdejší měšťanské škole bylo schváleno vyučování římsko-katol. náboženství takto: I. ročník: 2 hod. týdně (letos není), II. ročník: 2 hodiny týdně, III. ročník: 2 hod. týdně, IV. ročník: 2 hod. týdně, V. r. (Juk): 0. Poněvadž rozvrh hodin byl zcela obsazen jinými předměty, včetně těsnopisu a psaní na stroji, o náboženství se nikdo nestaral. — Na počátku října m. r. vyzval jsem děti jednorozročního učebního kursu, aby si přinesly od rodičů vyplněné a podepsané žádosti, že rodiče si přejí, aby jejich dítě bylo vyučováno katol. náboženství. — Ředitelství školy zaslalo tyto žádosti Okresní školní radě v Blatné, která odpověděla přípisem, jak doslovně dále uvádím: „K žádosti hvozďanských rodičů, aby jejich děti mohly být vyučovány v jednorozročním učebním kursu katolickému náboženství, sdělujeme toto: Ježto počet hodin v jednorozroč. učebním kursu a na měšťanské škole vůbec je přesně stanoven výnosem zemské školní rady v Praze č. IIA-567/27-1943, ze dne 14. září 1945, nelze ho v rámci pravidelného rozvrhu ani rozšiřovat ani zkracovat. Svolujeme však, aby 1 hodina náboženství týdně byla pro žáky římskokatolického náboženství, jichž rodiče s tím projevíli nebo projeví souhlas, zařazena mimo pravidelný rozvrh. Vzhledem k tomu, že je to vyučování nad počet hodin a mimo rámec stanovený zmíněným výnosem, může to být jen hodina nehorovaná.“ Podepsán okresní školní inspektor. — Od té doby tedy vyučují náboženství i v jednorozročním učebním kursu; nárok na „královskou“ odměnu za vyučování si nečiním a milerád vyučuji zdarma.

Náboženství navštěvují, všechny děti tohoto ročníku. Josef Šorna, farář.

PROSTŘEDEK, KTERÝ BY USNADNIL PASTORAČNÍ ČINNOST V POHRANIČÍ. Fluktuace obyvatelstva, která je již nyní dosti značná, jistě v nejbližších měsících značně poroste. Duchovní správce v pohraničí stojí tedy před velkou nesnází: Jak si opatřím seznam všech oveček? Hodlám navštívit Národní výbor (hospodářská skupina) a vypíši si jména všech v obci bydlících Čechů. Všem rodinám pošlu dotazník, abych zjistil náboženské vyznání a zájem o náboženství. To však vše nestačí, neboť obyvatelstvo se stále mění. Proto obracím se na všechny farní úřady s velikou prosbou: Víte-li, že některá rodina z vaší farnosti se stěhuje, snažte se opatřit si přesné zprávy o tom, kam se rodina stěhuje. Jakmile víte budoucí bydliště rodiny, napište ihned příslušnému farnímu úřadu s případnými informacemi, na př. stěhuje se do obvodu vaší farnosti rodina jménem: x, y, náboženské poměry v této rodině jsou asi takové... Jde-li o velké závady nábožensko-mravního života, na př. dítě není pokřtěné, manželství je jen civilní, manželé žijí spolu na divoko, děti nechodí zásadně na služby Boží a pod., smíšené manželství s katolickou výchovou dětí, sdělte vše tamnějšímu duchovnímu správci! Usnadníte mu tak svízelnou pastorační v pohraničí. Každý jen poněkud horlivý duchovní správce jistě příslušným způsobem uvítá rodinu ve své farnosti. Pošle aspoň pozvánku s přesným pořadem služeb Božích a srdečnou výzvou, aby manželé a jejich děti v novém domově svědomitě plnili své náboženské povinnosti. Snad by bylo možno dát příslušné pozvánky do tisku, neboť je jistě pro duchovní správce velké břemeno, má-li každému jednotlivci psát.

Rabas, administrátor v Březové.

SEZNAM PERSEKVOV. KNĚŽÍ česko-budějovické diecése (dokonč.).

26. Josef Průša, farář v Předslavi, vězněn Bayreuthu a v Dachau.

27. Josef Plojhar, kaplan v Čes. Budějovicích, vězněn v Dachau.

28. Jaroslav Staněk, farář v Trhanově, vězněn v Terezíně.

29. Xaver Švanda, O. Cist. ve Vyšším Brodě, vězněn v Zásnukách.

30. Oldřich Klaschka, O. Cist. ve Vyšším Brodě, vězněn v Zásnukách.

31. Jan Dobrodinský, děkan v Trhových Svinech, vězněn v Dachau.

32. Václav Příbek, děkan v Týně n. Vlt., vězněn v Linci.

33. Msgre Jan Cais, kanovník katedr. kapituly, kapitulní vikář, vězněn v Terezíně 11.10.1944 do konce války.

34. Msgre Antonín Maxa, archivář biskup. konsistoře, vězněn v Zásnukách.

35. Gustav Šuman, podpluk. duch. v Čes. Budějovicích, vězněn na Pankráci.

36. Josef Kortan, administrátorem ve Zlaté Koruně, vězněn v Zásnukách.

37. Jan Urban, farář v Kunžaku, vězněn v Jihlavě.

38. Ludvík Spurný, kvardián františkánského kláštera v Jindř. Hradci, vězněn v Dachau.

39. Pabla Dítlová, gener. představená Školských sester v Horažďovicích.

NÁBOŽENSKÝ ČASOPIS GRÉCKOKATOLÍKOV V ČSR. Upozorňujeme všech gréckokatolíků, žijících v Čechách a na Moravě, na jediný gréckokatolický náboženský časopis v ČSR „Misionár“. Vydává ho klášter OO. Redemptoristov v Michalovciach. Vychádza mesačne v reči slovenskej. Najd. p. biskup Pavel Gojdič vrúcne si želá, aby všetky jeho ovečky, roztrúsené po celej ČSR od Užhorodu až po Aš, odbierali tento časopis a tak udržiavali súdržnosť so svojím pekným obradom a zachovali si lásku k svojej matke — prešovskej diecézi. Predplatné na rok je 30 Kčs. Prihlášky posielajte na adresu: Kláštor OO. Redemptoristov, Michalovce, Slovensko.

ZE SVĚTA

LIST FRANCOUZSKÉHO EPISKOPÁTU. L'Epoque přináší 5. XII. 1945 ve zkratce list katolických biskupů francouzských, který vlastně znamená komentář k práci o novou ústavu země. Možno jej redukovat na tři body: nauku Církve o lidské osobě, o rodině, o společnosti. 1. Po odmítnutí dvou bludů, liberálního individualismu a totalitarismu, stanoví dokument, práva *lidské osoby*: právo na život, právo na svobodnou volbu stavu, na manželství, na práci, na spravedlivou mzdu, na soukromý majetek, na právní bezpečnost, na demokratickou vládu, na soukromou i veřejnou bohoslužbu, na náboženskou dobročinnost. 2. Obroda vlasti je možná jen obrodou *rodiny*, jejíž právo předchází před právem státu. Rodina jako společnost přirozená, založená Bohem, musí býti školou všech lidských ctností. Rodina má však též práva: na stálost, plodnost, jednotu, na respekt k svému výchovnému poslání, na ochranu svého zdraví, na bezpečnost, na rozdělovací spravedlnost, na životní prostředí, na právní ochranu, na plnění všech svých náboženských povinností. 3. List připomíná, že rodiny mohou normálně prospívat jen ve *státě* a vykládá pak hlavně stanovisko k *laicité* státu. Znamená-li to slovo nejvyšší autoritu státu v časných věcech, právo státu řídit všechnu politiku, soudnictví, administrativu, peněžnictví, vojenství atd., prohlašuje list, že je to zcela shodno s naukou Církve. Naopak, značí-li „klerikalism vměšování kléru do politiky státu, nebo snahu duchovní společnosti použít veřejné moci, aby mohla vládnout, rozhodně prohlašujeme, že zavrhuje klerikalism, ježto je v rozporu s autentickou naukou Církve“. Značí-li slovo to politickou toleranci k různým vyznáním, též proti němu není námitka. Znamená-li však „laicita státu“ filosofickou nauku s materialistickým a bezbožeckým pojetím lidského života a společnosti, značí-li ta slova systém politické vlády, jež ukládá toto pojmání svým činitelům i v životě soukromém, státním školám a všemu občanstvu, „pozvedá-

me se vši silou proti této nauce a zavrhuje ji ve jménu pravého poslání státu a poslání Církve“. Značí-li konečně laicita státu vůli státu nepodříditi se žádné vyšší morálce a uznávati jen svůj zájem jako pravidlo svého jednání, „tvrdíme, že tato these je nanejvýš *nebezpečná* (ospravedlňujíc všechny výstřednosti despotismu), *zpátečnická* (vedouc k pohanskému pojmu státu) a *lživá* (nad mravností a právem nic nemůže zvítězit)“. List v závěru prohlašuje, že je adresován nejen katolíkům, nýbrž všem, kdo chtějí ze všech sil pracovat k povznesení své vlasti.

AMERIKA UČÍ. — Američtí kněží jsou toho názoru, že celý rozvoj *vnějšího i vnitřního katolického života u nich datuje se ode dnů, kdy byly vydány dekrety o častém (r. 1905) a o ranném sv. přijímání (r. 1910) a také důsledně prováděny*. Možno říci, že od 7. roku věku veškeré žactvo soukromých škol přistupuje k sv. přijímání. S ranným sv. přijímáním úzce souvisí sv. přijímání častější nejen u mládeže školní, ale také u dospívající mládeže a u dospělých. Dnes přijímá velký počet nejen dívek a žen, nýbrž i jinochů a mužů týdně a mnozí i denně. — V *ranném a častém sv. přijímání dětí a mládeže je jediná záchrana i u nás*. Podle jasných a důrazných dekretů Církve (sněmu IV. later., tridentského, dekr. „*Quam singulari*“ a podle kodexu církv. práva) jsou povinny děti přijímati Nejsvětější svátost oltářní, jakmile dospějí do let „rozeznávání“. Tento závazek, který vyplývá ze zákona Božího, prohlašuje kodex církevního práva takto: „Každý věřící obého pohlaví, jakmile dospěl do let rozeznávání, t. j. k užívání rozumu, je povinen jednou do roka alespoň v čas velikonoční přijímati Nejsv. svátost, leč by na radu zpovědníkovu za to měl, že se má na čas zdržeti z nějakého rozumného důvodu.“ (Kán. 859, § 1.) „Tvrdívá se sice, že rozum se probouzí v 7. roce. U některých snad ano, u přemnohých však dříve a jen jako řídkou výjimkou až po 7. roce. Stačí tedy tento věk k přijímání

Nejsv. svátosti.“ (Kard. Dominik Jorio, Dekret „Quam singulari“, 24.) Kán. 88, § 3, stanoví právní předpoklad, že dítě, dokončivší 7. rok, má užívání rozumu. Dále praví kán. 860: Závaznost přikázání o přijímání Nejsv. svátosti oltářní, která spočívá na nedospělých, spadá také, a to zvláštní měrou na ty, kteří se o ně mají starati, t. j. na rodiče, poručníky, zpovědníka, vychovatele a faráře.“ — Kán. 854, § 2: „V nebezpečí smrti, aby dětem mohla a měla býti podána Nejsv. svátost oltářní, stačí, aby dovedly rozeznati Tělo Páně od obyčejného chleba a jemu se uctivě klaněly.“ V § 3: „Mimo nebezpečí smrti právem se žádá u dětí plnější znalost učení křesťanského a pečlivější příprava, ta totiž, aby

podle své chápavosti pochopily aspoň tajemství víry, nezbytná k spasení nezbytností prostředku, a zbožně, jak je to v jejich věku přiměřeno, přistoupily k sv. přijímání.“ — V § 4: „Úsudek o tom, jsou-li děti dostatečně připraveny k prvnímu sv. přijímání, náleží zpovědníkovi a jejich rodičům nebo zástupcům rodičů.“ V § 5: „Farářova povinnost však jest bdíti nad tím, i zkouškou, uzná-li ji rozumně za vhodnou, aby děti nepřistupovaly ke stolu Páně, nenabyvše ještě užívání rozumu nebo nejsouce dostatečně připraveny; taktéž starati se, aby dosáhnuvše užívání rozumu a dostatečně jsouce připraveny, co nejdříve byly syčeny tímto nebéským pokrmem.“ Tšk.

HOVORNA

MŠE SV. ZA NAŠI ČTENÁŘSKOU RODINU bude obětována v den obrácení sv. Pavla, 25. ledna. Vzpomeňme v tento den zvlášť těch několika mladých bratří, kteří v poslední době opustili naše řady a šli za klamným štěstím pozemským, aby i jich se dotkla milost Boží, aby se vrátili k tomu, kterého svým krokem zranili.

MEMENTOTE FRATRES. Přes ne-

dostatek papíru chceme v každém čísle DP uvést aspoň jména zemřelých spolubratří. Prosíme bratry (ev. vdpp. děkany neb vikáře), aby nám hned hlásili úmrtí. U mimořádně významných kněží prosíme (jako na př. Dr Stanovský, dp. vikář Mottl), o zprávu 5—10 řádků.

POKRAČ. KURS pro dívčí katol. oddíly Junáka je 26. a 27. t. m. v klášteře u sv. Tomáše v Praze III.

Mundus sacerdotibus plenus est,
sed operarius valde rarus.

Sv. Řehoř Veliký.

OBSAH:

Fr. Tomášek, Organizace mládeže	33	Pastorace mládeže	44
P. Stanislav: Ještě můj poslední pan farář	36	Z domova	45
St. Špůrek, Theologie pokory	38	Ze světa	47
Msge Melka, Orate fratres	41	Hovorna	48

S církevním schválením úřadu arcibisk. zvl. pověřence v Ces. Těšíně, č. 394/45.

Vydává Exerciční dům Frýdek. Telefon 38. Číslo účtu Pošt. spořitelny 303.183. Vedoucí redaktor P. Rudolf Schikora C.Ss.R. - Odpovědný redaktor P. Alois Březina C.Ss.R. - Vychází jednou týdně. - Tiskem Valašské tiskárny ve Valaš. Meziříčí. Novinové výplatné povoleno ředitelstvím pošt v Brně č. IA 4 2370-O/24 414 1945 ze dne 10. VII. 1945. - Podací a dohlédací pošt. úřad Frýdek 2.

Kapitoly homiletické

Fr. Srubek:

(Úvodní.)

Nebude snad mnoho řečeno, když si upřímně přiznáme, že vznešené umění kazatelské do značné míry upadlo. Vzdělání katolíci nás kritisují namnoze velmi ostře. Činí nám výtky, že zanedbáváme kázání po stránce věcné, že se snažíme o kulturu slova a že přednášíme bez vnitřního zájmu.

Jsou oprávněné tyto kritiky?

I když ne docela, trochu neklidu by měly vnést do našeho kněžského svědomí. Zpytovat musíme své svědomí, v čem se provinujeme na službě slova Božího.

Dvě příčiny působily vždy úpadek v kazatelství: nedostatek vnitřního kněžského života a nedostatek školení v umění kazatelském.

Z řad kněžských ozývá se ještě třetí příčina: nedostatek času k přípravě. Je to nejbolestnější klam, kterým chceme zakrýt pravou příčinu.

Musíme si přiznat, že kázání slova Božího nezaujímá v našich kněžských starostech a práci to místo, které mu přísluší. Mnozí jsou toho mínění, že ta či ona práce kněžská je přednější než kázání. Mnozí si myslí, že práce v kanceláři je důležitější a cele kněze vyčerpá, druhý má jen spolkový život, třetí jen školu a jiný zas jiné. Mnozí jsou přesvědčeni, že musí kázat jen „tištěná kázání“, poněvadž jim při největší svědomitosti nezbude čas na přípravu ke kázání.

Jedno je naprosto jasné: *zde není něco v pořádku*. U těch kněží nezaujímá kázání to místo, které mu přísluší, zapominají docela, že na kázání, na dobrém kázání, téměř vše záleží. Každá práce kněžská je užitečná, ba nutná, ale není vznešenějšího místa v kněžském životě vedle oltáře a zpovědnice, než je kazatelna. Není důležitějšího úkolu v životě kněze, než hlásání slova Božího. Kdo smýšlí jinak, prohřešuje se proti svému poslání: Jděte do celého světa a učte všechny národy... Prohřešuje se proti duším nám svěřeným, nedává jim, co jim musí dát a nač mají svaté právo.

Je pravda, že každý kněz není stejně nadán, ale každý kněz z hlubokého vědomí zodpovědnosti před Pánem Bohem i před dušemi, které Pán Bůh mu svěřil, měl by se snažit osvojit si průměrnou zručnost, aby v krátkém čase mohl si připravit kázání, které by mělo hlavu a patu.

Je pravda, že pro nával jiné práce, že pro únavu, kterou si přinášíme ze školy, pro bolení hlavy nebo pro vnitřní suchopár nejsme s to někdy po celé týdny připravit si kázání dokonalá po každé stránce, ale máme-li aspoň jakous takous řemeslnou zručnost (budiž mi odpuštěn tento výraz) postavit si logickou promluvu a když si dáme s tím trochu práce, můžeme a musíme se spolehnout na dobrotivost a lásku Ježíše Krista, který neodepře svého požehnání knězi, který udělal vše, co na něm bylo.

Tato řemeslná zručnost (v dobrém slova smyslu), ta se nerodí. Orator fit. Tu je třeba si osvojit, jak si osvojuje každý řemeslník svoji zručnost. Je třeba znát metody práce a dlouhým, pečlivým užíváním vočkovat je do krve.

Ale ovšem, dobré kázání je víc, daleko víc než řemeslnicky dokonalé dílo. Kdo však chce být dobrým kazatelem, musí začít odtud: musí být dobrým řemeslníkem. Má-li ke své řemeslné zručnosti i trochu nadání, může být umělcem kazatelem. Na tom nezáleží. Má-li však ke své řemeslnické zručnosti v prsou svaté kněžské srdce, budou jeho kázání dokonalá.

Necháme zahynouti tisíce a tisíce duší?

Denně dostáváme až zoufalé přípisy z pohraničí, abychom pomohli. Zde několik ukázek:

„Čeští katolíci z pohraničí děkují a prosí.

Národní správa církevního majetku pro pohraniční oblast diecese litoměřické děkuje ze srdce redakci časopisu „Dobrý pastýř“ a všem veledůstojným pánům spolubratřím, laikům apoštolům, kteří uslyšeli volání o pomoc kněží z pohraničí a obětavě vyšli vstříc — Bůh Vám žehnej a odplat!

Zaslané tiskoviny byly rozdány.

Dnes obrací se národní správa církevního majetku na obětavá srdce veledůst. pánů spolubratří s naléhavou prosbou o zaslání, darování neb odprodej českých *perikop*, jelikož v tiskárnách není možno ničeho obdržeti.

Náboženské poměry v pohraničí jsou stále úplně neutěšené. Není nikoho, kdo by šel a rozséval alespoň do dětských srdcí ve školách radostnou zvěst.

Ve většině škol se náboženství neučí pro nedostatek učitelů, *svatostánky* jsou namnoze *opuštěny*, náboženský život malého stáda věrných, kteří k nám sem nahoru přišli, jest ohrožen, nehrozí-li mu úplná katastrofa. Přichází stále nové zprávy o *zpuštění stánků Božích* příslušníky našeho národa, pomoci nikde, neboť Pán Bůh vysoko a kněz daleko. Voláme a prosíme všechny spolubratry, i pensisty, kteří by se chtěli usadit a působit na některé z našich far z pohraničí, aby se hlásili u nejd. biskupské konsistoře v Litoměřicích.

Především však prosíme, aby veledůstojní páni spolubratři a

naši laičtí apoštolé uzavírali naše těžké starosti do svých *modliteb* o kněžských sobotách, Kvatembrových dnech a předkládali je Dobrému Pastýři in sacrificio et officio divino.“

Alois Frait.

„Kdy konečně budeme mít i v těchto věcech svižnou a řekl bych evangelickou pohotovost, prostou vyšší byrokracie? Vezměme situaci bez příkras! Nemalujme velké plány, ale zachraňme jen to, co se dá... to je naše heslo dnes!

Concretum: Loni 1100 pohřbů, 600 křtů, 150 svateb, asi 5000 pořad. čísel protokolu, v neděli binace i binační kázání, družina, Junák, a každý z nás (jen 2 kaplani!) 24 hodin školy jen talk mimo! K tomu velká nemocnice, první pátky, teď zvýšená populace i kopulace, statistika, hora korespondence, policejní hlášení a teď drobná práce pastorační. A já, prosím, musím vyklepávat na stroji k žádosti o absol. křest 6 (slovy šest) dokladů (!) a je-li v tom konvalidace 8 (slovy osm) dokladů. Smilujte se nad námi aspoň vy, přátelé naši, potřebujeme nutně zpěvníků, kostely jsou plné, ale lidé tam stojí, smilujte se nad dětmi a pošlete nám prvouky, katechismy, biblické dějiny, zájem se musí podchytit! Škody z prodlení jsou hrozné a oni mlčí — mlčí...

Vracím všechny týdeníky se vzteklou poznámkou, že na to nemám čas, a ten papír že měl být použit na Nový zákon! Nuže, je mi lehčeji, když jsem Vám to napsal a potáhnu dál, všechno zmožu v Tom, jenž mne posiluje. A to nemám nárok na lístky pro těžce pracující, Bože, smiluj se!“

Váš P. J. B., kaplan.

Z pražské diecése máme zprávu: „Dva tisíce tříd(!) bez vyučování náboženství. Chybí aspoň 500 kněží.“ Podobné výkřiky přicházejí ze všech končin republiky. „Jsem sám na 30.000 duší.“ „Spravuji 5 farností.“ a pod. *Co dělat?*

Nabízíme bratřím z pohraničí veškeru možnou pomoc.

1. *Nemáte zpěvníků.* — Byli jsme pověřeni vydávati na lístcích písně, které se mají v budoucnosti zpívat ve všech diecésích jednotně. Vydali jsme jich už několik tisíc. Právě se připravují písně postní a velikonoční. Objednejte! Do pohraničí pošleme tyto písně — je-li třeba — zdarma.

2. Nejsou ještě na skladě *modlitební knížky*. Vydali jsme modlitební knížečky pro dospělé: Vzhůru srdce! (à 3 Kčs), (u knížečky: Jdu k Bohu, pro děti, čekáme dosud na dovolení). Není nám možno Vám darovati tyto knížečky pro všechny Vaše věřící, ale přijdou k Vám snoubenci, kteří se neumějí ani modlit, ani zpovídati; pro ně jsme ochotni darovati Vám knížečku: Vzhůru srdce! Tam mají nejpotřebnější modlitby a návod k sv. zpovědi, se zrcadlem zpovědním pro dospělé.

Rádi bychom Vám poslali *kněze a misionáře*. Ale kde je vzít? I kdyby se nabídli všichni, kdo se mohou uvolnit, bylo by to ještě málo. Říká se, že je tisk nejlepším misionářem, že působí

i na ty, kdo do kostela nechodí, a káže i v továrně, na ulici, ve vlaku. Tisk působí i v noci, když spíme. Vydávati letáčkový časopis Posel Pravdy není nám dovoleno. Tiskneme v nepravdivých lhůtách letáčky jako kázání pro ty, kdo nechodí do kostela. Pošíláme vždy 2—3 čísla najednou, není však třeba rozdati je najednou. Nabízíme Vám (nemáte-li hmotných prostředků, zdarma) tolik letáků, kolik jen můžete uplatnit. Jenom se postarejte, aby letáky nezůstaly ležeti! Vyzývejte každou neděli znovu a znovu ty, kdo chodí do kostela, aby si vzali několik neb i více letáků a rozdali je mezi známými a sousedy. Nezapomeňte (a to je to nejdůležitější!) narážkovati do „okénka“ letáků čas bohoslužeb a příležitost ke sv. zpovědi! Nemůžete-li si sami zjednat razítko, napište nám, a my Vám je obstaráme!

Právě nám píše důst. pán z pohraničí: „Ačkoliv mám přes 30.000 duší ve své farnosti a nemám žádné pomocné síly, jsou mi vaše letáčky pomocníky a pomohou mi pevně zformovati moji farnost, která se z velké části skládá z přistěhovalců, a proniknou i k těm, kteří ještě nechodí do kostela.“
Fr. T., děkan, H. L.

4. Dáváme právě do tisku: *Dopis duchovního správce* těm, kdo se do farnosti přistěhovali. (Zn. 1-53) Těchto dopisů Vám do pohraničí pošleme, kolik budete potřebovati, zdarma. Přiložte k dopisu pěkný obrázek (pohlednici Vašeho farního kostela)! I na něm mohou býti natištěny hodiny bohoslužeb. Nemáte-li takových obrázků, vyžádejte si od nás aspoň pohlednici s obrázkem Nejblah. Panny Marie!

Úzkostlivý spolubratr nám namítá: „Prosím Vás, odkud vezmete peníze na tuto akci? Vždyť uděláte bankrot!“ — Odpovídáme: Kdybychom chtěli napřed sbírat peníze, a potom teprve pomáhati, bylo by pozdě. Máme důvěru v Boha, že když *my* chceme upřímně pomoci, *On* se o hmotné prostředky postará a dá vnuknutí těm, kdo mají prostředky, aby něco darovali. (Kdo chce něco darovati na tento účel, ať použije bianco složenky Exerciční dům, č. 303.183, s poznámkou: pro pohraničí.) Bůh odplatí všem dobrodincům, neboť řekl: „Co jste učinili jednomu z mých bratří nejmenších, mně jste učinili.“

Pokračujeme ve zprostředkování *perikop*. Kdo potřebujete perikop, hlase se! Kdo chcete *darovati* perikopy do pohraničí, pošlete je nám!

Katechety by mohli aspoň prozatím nahraditi nábožensky vzdělaní věřící: muži, ženy, dívky. Napodobili bychom vyučování náboženství, jak bylo obvyklé v Itálii před lety. V kostele nebo ve škole nebo snad i v soukromém domě sešly by se děti, a knězem vybraní věřící by učili skupinky o 10—15 dětech aspoň nejhlavnějším modlitbám a nejzákladnějším pravdám víry. Naprostá nevědomost náboženská je rozhodně horší než tento sice nedokonalý, ale přece jinde po staletí užívaný způsob.

Avšak nade všechno prosíme o modlitbu. Modlete se a vyzývejte věřící k modlitbám za pohraničí!

My takto budeme všemožně sázeti a zalévati, a Bůh, doufáme pevně, dá vzrůst!

Čím zvýšíme účinnost kázání

Flor. Coufal :

4. předpokladem je, aby kázání bylo *praktické*. Kněžstvo velmi chybí v tom, že se domnívá, že lid je schopen toho, čeho kněz. V semináři jsme rozjímali, P. spirituál řekl: Quid feci, quid faciam — a nám to stačilo. Celý svět pravd vyhrnul se v naši mysl, ale jinak je tomu v mysli lidu. Tam je nutno vše konkrétně připravit. Také sv. Pavel dával svým maličkým lac spirituale a ne tvrdý chléb. Tedy vše přesně, *konkrétně*, prakticky: na př. pocit radosti z víry, bolesti nad hříchy, přesné předsevzetí, co *ještě dnes* udělám, jakých prostředků užiji, čeho se musím uvarovat. Neprobírám thema, třebas důležité, jestliže není dnes aktuální: na př. není dnes třeba mluvit o sv. přijímání pod jednou způsobou, kázat o článku víry Filioque — ale za to tím více mluvit o základních pilířích křesťanství, o nesmrtelnosti duše, o hříchu, o Božím soudu, o svátostech atd. Co nejvíce zavinilo dnešní úpadek kázání, bylo bezduché opakování známých věcí a mlčení v aktuálních problémech. Ale co zvláště zdůrazňuji, jest: jednotnost užití kázání. Uznějte sami: když kdosi kázal, že máme zachovávat příkázání, že máme odpouštět bližnímu, že máme přispět na kostel, že se nemáme nechat spálit... tolik úmyslů, to by bylo, myslím, i pro velebného pána trochu moc!

Je samozřejmé, aby kázání bylo slovem Božím, že je třeba, aby v něm bylo co nejvíce vetkáno Písmo sv. To ovšem předpokládá, aby Písmo sv. bylo naší první meditační knihou. Také encyklika Humani generis Redemptionem žádá: argumenta continent sint essentialiter sacra! Tím ovšem není řečeno, že bych nesměl použít i krásné naší literatury, která se netají hlubokou vírou, ale je tím řečeno, že kazatelny musí býti vzdáleno všechno malicherné, pletichářské a že kazatelna nesmí býti ozvěnou lecjakého klepu, nebo bezvýznamné události ve farnosti. Podotýkám ještě, jak důležité jsou i naše řeči pohřební, poněvadž máme často před sebou posluchače, kteří do kostela na slovo Boží nepřijdou celá léta.

Závěrem bych ještě řekl: Aby kázání bylo účinné, musíme na ně svolávat požehnání Boží. My zaséváme, zaléváme, ale vzrůst dává Bůh! Nesmrtelný Lacordaire nebyl by šel na kazatelnu, dokud neměl jistotu, že po dobu jeho kázání bude se jeden z jeho bratrů modlit a bičovat. I po kázání máme povinnost starat se o přednesené kázání. Je velmi pěkné a užitečné, když při Memento se modlíme za ty, jimž jsme kázali, nebo budeme kázat.

A na konec ještě několik praktických poznámek: délka ká-

zání. Zachovejme zde zlatou střední cestu! Je jisto, že dlouhým kázáním vyháníme lidi z kostela, naopak zase však nutno protestovat proti domněnání, jakoby stačilo 8—10 minut pro člověka, který má mysl zaplněnu věcmi pozemskými. Jak dlouho je třeba, než ho uvedeme do situace, aby duše byla úrodnou půdou. Jakousi normou by zde mělo býti, aby obvyklé nedělní služby Boží ranní netrvaly déle než hodinu! Má-li kázání býti účinné, vraťme mu jeho posvátné a historické umístění, to jest *do mše svaté*! Takové může pak býti i kratší, než kázání mimo mši svatou, poněvadž katechumenální část mše sv. již sama je dobrou přípravou. Rozhodně se však uvarujme kázání po mši svaté! Má-li mít slovo Boží účinek, potřebuje zakořenění. Jaké pak zakořenění, když ještě nedoznělo Amen, a lidé vycházejí z kostela a začnou své hovory o řepě, o dobytku, o politice, o počasí atd. A poněvadž vždycky je potřebí vytvořit jakousi posvátnou situaci pro slovo Boží, ať je již přede mši sv. nebo ve mši sv., je bezpodmínečně nutno, aby pořad služeb Božích a snubní prohlášky konaly se vždy před kázáním, ano patří i před tím Otčenáš, kterým prosíme o pomoc Ducha sv. Tak ten kazatel mluvil nadšeně a horlivě na př. o spolupůsobení s milostí Boží, a hned jak skončí, oznamuje: Do stavu sv. manželství vstoupiti miní... Na co asi nyní bude myslet posluchač? Na tu milost Boží? Myslím, že spíše na toho ženicha, proč už se žení, jestli to snad už nemusí být, nebo na tu nevěstu, kolik asi dostane atd. Totéž platí o celoročních suffragiích. Někde to trvá déle, než celé kázání — prosím Vás, odstraňte to! Je mnoho způsobů, jak se to prakticky zařídit jinak. Musím se také dotknout ještě problému, měla-li by býti zase zavedena kázání s vázanými tematy, či ponechat volnost. Letoší rok nám ukázal, jak bylo dobré, že temata byla volná. A poněvadž ještě nějakou dobu budeme prožívat pohnuté revoluční časy, bylo by dobré, ponechat ještě volnost. Budeme teď asi nuceni častěji sahát k tematům apologetickým, zvláště dojde-li u nás k nějakému kulturnímu boji. Až se zase vrátíme k tematům vázaným, pak bych v první řadě doporučoval probrat dekalog a základní pilíře naší sv. víry.

Čeho však i nyní jako soli kněžstvo, přetížené prací, nutně potřebuje, je nějaký homiletický časopis, ale opravdu hodnotný. Dobrý pastýř nám nemůže stačit! Končím již shora citovanými slovy sv. Pavla: Zapřísahám Tě před Bohem a Kristem Ježíšem, hlásej slovo, naléhej včas i nečas. konej dílo hlasatele evangelia, naplň službu svou!

Oremus!

J. Kunov:

Oratio est Deo sacrificium, sanctis delictum, justis auxilium, oranti subsidium, purgatorio refrigerium, diabolo supplicium (Kusínzky, Tolle-lege, 2. 53.)

Modlitba jest obětí, kterou přinášíme Bohu. Co obětujeme při modlitbě? Nejprve čas. Potřebujeme času k mnohým pracem a důležitým výkonům, ale určitou dobu věnujeme modlitbě. Jest to někdy oběť velmi těžká, vyžaduje pevné vůle. S časem obětujeme na tu chvíli právě i své záležitosti. Všeho necháváme, vše ať počká, abychom se mohli náležitě pomodlit. Ráno necháme i spánek a odpočinek, abychom se pomodlili, mezi dnem ustaneme v zaměstnání, ano i chvíle zotavení ukrátíme, abychom správně a řádně se pomodlili. Zkrátka, zájmu Božímu dáváme přednost před jinými věcmi. Dále obětujeme svoji mysl, rozum, paměť i vůli. Jsou práce, při kterých je mysl dosti volná. Modlitba vyžaduje právě mysl. Modlitba jest pozdvižení mysli k Bohu. Obětujeme i tělo své a smysly. Krotíme zrak, sluch, náklonnost k pohodlí, zvláště když uctivě klečíme.

Jinak ovšem můžeme a máme se modlit i při práci, obnovující alespoň dobrý úmysl, zahánějící pohnutky nepřístojné, přemáhající nechuť a lenost, užívající kratších povzdechů nábožných. Ale i zde jest obětí právě ta dobrá snaha, proplétati a posvěcovati práci modlitbou. *Oratio est Deo sacrificium.*

II.

Modlitba jest obětí povinnou, ať již Boha chválíme, jemu děkujeme, jej usmírujeme nebo ho prosíme. Jest to daň, kterou jsme povinni odváděti nejvyššímu a pravému zeměpánu. Je úrokem, kterého žádá náš svrchovaný věritel. Jest to oběť tak nutná, jako chování svědomitého žebráka, který mnoho již obdržel a ještě darů potřebuje. Při tom jest modlitba přece velmi snadná, protože Pán Bůh ji přijímá z každého místa a v každou dobu a — od nesčetných tvorů zároveň, bez trapného čekání. Když má někudy projeti panovník nebo vysoký úředník, co se lidé navypřádají, kudy pojede, jak mu nadbíhají, snaží se vhoditi mu dopis třebas i do povozu! A co se načekají, než se té nejisté chvíle dočkají! Toho všeho při modlitbě není. Ovšem, jako na příklad pošta má své sběrný na místech více „frekventovaných“ a úřady mají své kanceláře, tak i Pán Bůh. Ač přijímá modlitbu vždy a všude, přece má zřízení své sběrný: chrámy, kaple, oratoře neb rodinný koutek s posvátnými obrazy v křesťanském příbytku. Ale to jen pro větší bezpečnost, abychom totiž sami názorněji si představili, že Pán Bůh nás slyší. Zvláště o chrámu Páně to platí: „Budou oči mé a srdce mé zde“, abych zaručil slyšení.

Oběť modlitby se koná někdy radostně, někdy se zármutkem, protože jednak „veselého dárce miluje Bůh“, jednak zase „oběť Bohu příjemná jest duch zkormoucený“; toto platí od té doby, co jsou lidé hříšníky, a těmi jsou od osudného pádu v ráji.

Oratio est Deo sacrificium, modlitba jest obětí vzácnou před Bohem, a člověku tedy tak prospěšnou jako oběť.

III.

Sanctis delictum. Modlitba jest radostí, kterou působíme svatým. Největší radost působí modlitba největšímu svatému, to jest Kristu Pánu, Bohočlověku přesvatému, Těší ho to, že posloucháme jeho rozkazu: „Jest potřebí vždycky se modliti a neustávati.“ (L. 18, 1.) Těší to i přečistou Marii Pannu. Ona má radost, že jí následujeme jako matky své nejzbožnější. Rovněž, že v čas modlitby naši může hojněji rozdávat z přemíry zásluh svého Syna, Pána Ježíše, i z nesmírných milostí sobě svěřených. Modlitba působí radost andělům i všem ostatním nebešťanům, vždyť zvelebují předmět jejich lásky, Boha samého. Svojí chválou velebíme Toho, jenž je obveseluje. Děkujíce, oplácíme Tomu, jenž jest i jejich věřitelem. Prosbou prohlašujeme jejich i svého Boha za bohatého, štědrého, který má více, než rozdal, a s radostí dává více, než dovedeme žádati. A což teprve při modlitbě smírné, kající! Napravujeme dluhy, jež svatí lépe poznávají nežli my. „Radost jest v nebi nad hříšníkem, pokání činícím.“ Jak se radoval učedník Páně Ananiáš již zde na zemi, když mu Pán Ježíš poručil vyhledati Šavla, řka: „Hle, vždyť se modlí!“ (Sk. 9, 11.)

IV.

Justis auxilium. Modlíme-li se, pomáháme spravedlivým již tím, že počet prosebníků rozmnožujeme. Když v rodině jedno dítě prosí rodiče o něco dobrého a příjemného, těší se a cítí se silnějším a cílí bližším, když vidí, že i ostatní prosí. Podobně jest tomu v rodině Boží, v Církvi svaté. Čím více prosebníků, tím sladší naděje na vyslyšení. Pomáháme spravedlivým, budíce i v nich snahu, aby věrně dbali modlitby. A v tom tkví chvalitebná konkurence. Pomáháme i tím, že naše dobrá modlitba poskytuje nemalou dividendu všem údům jednoho tajemného těla Kristova. — Ó, jak škodí sobě i jiným, kdo nedbá modlitby! A jak se zkázonosně okrádá, kdo se odtrhuje od Církve svaté! Ztrácí podíl na společném dobrém, jako větev ulomená nedostává již životní mízy od kmene. — Mohli bychom přidati výraz: peccatoribus respirium. Modlíme-li se za obrácení hříšníků, jistě zmenšujeme nebezpečí jejich záhuby a převádíme jejich dluhy od účtárny Spravedlnosti k podatelně Milosrdenství.

V.

Oranti subsidium. Již to jest pro nás ziskem, že používáme milosti nabízené. Za dobré použití přibývá našich úroků v nebi. Úkonem modlitby sílíme v dobrém. Laborando exercetur et invalescit corpus, orando anima. Ostatně dobrou modlitbou se před Bohem pokořujeme, svou nadějí v něho a důvěru osvědčujeme

A kde se vzmáhá naděje, tam i víra sílí a láska jasněji plane. Kolik to ctnostných úkonů a projevů zároveň! A zdaž by byl Kristus Pán tak zdůrazňoval potřebu modlitby, kdyby nebyla svrchovaně důležitým prostředkem spásy?! Hříšníkoví usnadňuje modlitba obrácení, spravedlivému vytrvání v dobrém. Jaká to nesmírná pomoc! I malá loďka se přeplaví přes proudící řeku, je-li přes ni napjato lano, jehož se plavec pozorně přidržuje. Lano jest obrazem zásluh Kristových, pnoucích se od břehu naší nicoty přes proud nebezpečí ke břehu záchrany věčné. Modlitbou se toho lano přidržujeme. Neustañme ani na chvílku! Nevíme, na kterém místě je proud nejzrádnější. A víme-li, tím přesněji se oběma rukama držíme, sepjatýma v modlitbě!

VI.

Purgatorio refrigerium. Řádná modlitba zjednává duším v očištcí osvěžení. Přímou i nepřímou. Církev svatá nás učí (2. Mlak. 12, 46), že „svaté a spásonosné jest smýšlení, modliti se za zemřelé“, aby od zbývajících skvrn a nedoplatků byli sprostěni. To jest pomoc přímá. A celé knihy líčí podivuhodnou vděčnost duší v očištcí za pomoc jim poskytnutou. Nejsilnější přímluvou za dušičky jest ovšem oběť mše svaté a věnování odpustků. Ano, někdy se zdá, že Pán Bůh odkládá vyslyšení naše prosby prostřednictvím nebešťanů, dokud se neukážeme štedrými k duším v očištcí. Nepřímá pomoc přichází jim ovšem z každého posvátného úkonu, aktu věřících. Vždyť i duše v očištcí jsou údy téhož tajemného těla Kristova, Církve svaté. Když za parného dne ovlažíme si ruce nebo tvář neb nohy čerstvou vodou, celé tělo cítí osvěžení. Podobně, když v létě zasáhne deštěček jen sousedovo pole, cítí rostlinky i na našem poli vlahý vzduch a okřívají. Tak i modlitba, byť byla zaměřena jen na naše zájmy, je-li řádná, vane konejšivě i žárem očištcovým. Platí to též o jiných dobrých skutcích. Každý v pravdě dobrý čin má totiž dvě složky: milost ze zásluh Páně a součinnost naši, jež jest jaksi modlitbou. Tak na příklad svaté přijímání má celou hodnotu ze zásluh Těla Páně, kdežto s naší strany jest výtečným úkonem bohopocty čili modlitbou.

VII.

Diabolo supplicium. Plány jeho se modlitbou hatí, maří. Proto se zlý duch tolik snaží odvracet lidi od modlitby, od návyku modlitby. Tohle-li se mu daří, má již téměř vyhráno. Sám, nechť se modlí (Boha ctí), bývá zahanben, když se modlíme, neboť na tu chvíli, na dosah modlitby, nás ztrácí ze svého vlivu zhoubného. Jako nebe patří na člověka a s jásotem volá: „Hle, on se modlí!“ tak peklo mrzutě ochabuje a musí stejně volati. Jako dravec se leká křiku vlaštovek, tak satan hledí uniknouti hlasu modlitby. Ten ho mate, rozčiluje, nutí k útěku z ovzduší posvátného. Ó, jak vzácný jest úřad kněze, muže modlitby, apoštola mod-

litby! Ovšem musí býti naše modlitba: pokorná, důvěrná, sebrané mysli, s odevzdaností do vůle Boží, vytrvalá, z čistého srdce a zvláště ve jménu Páně, čili v jeho zájmech. A s jeho zájmy se ztotožňují všichni v nebi i v očistci, jichž přispění se dovoláváme, naši v pravdě věřící, nemocní, dobře vedené děti.

Oremus! Ve východní liturgii se často ozývá slovo: „Voňmim!“ což značí asi: „Vnímejme, naslouchejme, dávejme pozor!“ Tak i my, čtouce zde o skupině účinků modlitby, modleme se! Prorok Joel (2, 17) zanechal krásnou výzvu právě pro nás: „*Inter vestibulum et altare plorabunt sacerdotes, ministri Domini: Parce, Domine, parce populo tuo et ne des hereditatem tuam in opprobrium!*“

PASTORACE MLÁDEŽE

HLAVNÍ PODMÍNKY DOBRÉ KÁZNĚ. 1. Řádné a poutavé zaměstnání žactva. Nezbytným předpokladem k tomu je řádná příprava se strany vychovatele. 2. Osobnost vychovatelova, založená především na jeho rozumové a mravní převaze, neboť tím si vynucuje u chovance bezděky úctu a respekt. 3. Vnitřní a zevnější klid vychovatele. Kdo chce ovládat jiné, musí ovládat především sebe. Vnitřní rozčilení nemá se dávat najevo. „*Anima mea in manibus meis semper.*“ (Žalm 118. 190.) 4. Působit více činem než slovy. Dobrá kázeň je pevná a důsledná, nikoli však tvrdá a bezcitná. Dlužno energicky potlačit první pokusy o porušení kázně. 5. Vychovatel musí býti v každém ohledu, i v maličkostech naprosto důsledný. Nedůslednost je hrotem kázně. 6. Dobrý zrak a sluch. Vychovatel, který špatně vidí a slyší, má také špatnou kázeň. 7. Dobře znáti každého žáka nejen jeho jménem rodným a křestním, nýbrž také po stránce tělesné i duševní. 8. Ihned zjistiti přestupky proti kázni a v zárodku je zneškodnit. Případné vyšetřování konati mimo hodinu vyučovací. 9. Vychovatel musí získati na svou stranu ony žáky, kteří zaujímají vůdčí postavení nebo jsou uznanou autoritou mezi ostatními. 10. Dlužno pracovat harmonicky se všemi ostatními vychovateli. Když všichni vychovatelé netáhnou „za jeden provaz“, pak to vždy odnese kázeň a zvláště děti, neboť se dostávají mezi dva drtivé „mlýnské

kameny“. — K obvyklým prostředkům kázně školní náleží především dozor učitele na žáka. „Ale není pochyby, že dozor či pedagogická „police“, jak jej nazval Lindner, jest oprávněn vůbec jen ve věku útlém, a že musí s rozvojem chovancovým býti postupně uvolňován. Jak věděl ostatně již Locke, a že jeho nadbytečná délka činí chovance nesamostatným, nedopřávajíc mu dosti příležitosti a svobody k vlastnímu rozhodování a jednání.“ (Kadner, Obec ped., 1147.) — Dozor má býti co možná nenápadný. Nejšťastněji používají tohoto preventivního systému salesiáni podle metody sv. Don Bosca. Salesiánský dozor má ráz přátelský. Tím se nejúčinněji předchází proviněním chovanců.

Fr. Tomášek.

VÝZDOBA ŠKOLNÍCH MÍSTNOSTÍ. Věstník ministerstva školství a osvěty přinesl v seš. 8. a 10. t. r. směrnice o výzdobě školních místností. Sešit 8. přinesl mezi ministerskými vyhláškami oznámení, ve kterém se praví: „budtež na čelné straně zavěšeny obrazy presidenta republiky Dr. Eduarda Beneše a generalissima Josefa Stalina. Obrazy jest pověsiti vedle sebe tak, aby obraz presidentův byl umístěn vlevo s hlediska osoby, stojící čelem proti stěně. Stěna s těmito obrazy nebudiž jinak vyzdobena, leč nejvýše ještě obrazem presidenta Osvoboditele T. G. Masaryka, jenž by byl umístěn uprostřed“. Toto řešení po stránce formální připomíná šablonu z doby okupantské éry. —

Dlužno přivítati výnos MŠO z 19. X. 1945, č. 8840 pres. (Věst. MŠO, sešit 10., str. 101 n) o výzdobě školních a úředních místností, kterým se výslovně vylučuje ustrnulá uniformita, neboť o výzdobě školních místností má rozhodovati učitelstvo společně s žactvem s hlediska výchovy státoobčanské, politické a estetické. Možno v duchu demokracie předpokládat, že své čestné umístění najde i kříž, jakožto nejvyšší symbol vítězství Ducha nad brutálním násilím novopohanského skobového kříže a na trvalou paměť všech našich národních mučedníků, kteří umírali s pevnou vírou v konečné vítězství Boží spravedlnosti nad bezbožeckým násilím okupantů. — Pro výzdobu škol se udávají v uvedeném novém výnose tyto směrnice:

1. Při výzdobě školních místností a chodeb budiž na prvním místě přihlíženo k výchově státoobčanské a politické. Všechny školní místnosti buďtež vyzdobeny tak, aby tvořily pokud možno milé a esteticky zladěné prostředí. — 2. Výše uvedené zřetеле vylučují jakoukoliv ztrnulost (uniformitu), i pokud jde o symboly státní svrchovanosti a obrazy presidenta republiky nebo prvního presidenta T. G. Masaryka. Obraz presidenta republiky je v každé učebně a úřední místnosti. Aby se vyjádřila vroucí vděčnost naší vlasti a všeho Slovanstva generalissimu J. Stalinovi, budiž zde též důstojně umístěn jeho portrét. Očekávám, že obzvláště důstojným umístěním těchto symbolů a obrazů v rámci celkové výzdoby jednotlivých učeben bude zdůrazněna oddanost k našemu lidově-demokratickému státu a ideím, které vedly k jeho obnově a přispívají k jeho udržení a zabezpečení. — 3. Výzdoba učeben a chodeb musí také odpovídati věku žáků a bude vždy obrázkem stupně výchovy politické a estetické ve škole. — 4. S ohledem na výchovnou cenu žákovské aktivity buď výzdoba školních místností, úprava školy a nejbližšího okolí prováděna za spolupůsobení žáků v rámci žákovské samosprávy. V hodinách výtvarné výchovy mohou žáci navrhnouti celkovou výzdobu třídy a za vedení učitele pak rozhodnouti o nej-

vhodnějším návrhu. — 5. Na jiném vhodném místě, kde však neprobíhá nejrůšnější život školy, budiž provedena pietní úprava, věnovaná památce našich mučedníků, padlých za svobodu vlasti. Její podstatnou částí budiž nápis se jmény mrtvých, provedený buď na papíře černou barvou, černém rámu, zasklený a nebo přímo na stěně vsazenými plastickými literami z kovu, dřeva a pod. Pod nápisem budiž na stěně upevněna vkusná skoba nebo dřevěná či kovová konsola pro zavěšování věnce ve dnech oslav. Podle možnosti budiž pamatováno také na stálou výzdobu květinovou. — Tímto výnosem se pozměňují všechny dosavadní předpisy, pokud mu odporují. — Kdyby došlo k neshodě mezi školou a občanstvem v otázce křížů ve třídách, má se uplatniti výnos MŠO ze dne 17. VIII. 1921, č. 37715. (O působnosti úřadů školních při vyrovnávání rozporů mezi školou a občanstvem, týkajících se náboženských úkonů a odznaků ve školách národních.) Tento výnos připomíná, že bylo zůstaveno pečlivé úvaze sborů učitelských, aby u vědomí vlastní odpovědnosti vychovatelské činili na prvním místě opatření ve věcech náboženských úkonů na školách i v otázkách výzdoby místností školních. Při tom se má co nejúzkostlivěji šetřiti svobody přesvědčení a náboženských citů dětí i rodičů. Usnesení konferenční má býti v konferenčním protokolu náležitě odůvodněno, zvláště též hledíc k místním okolnostem pečlivě zjištěným. (Kdo z členů sboru nesouhlasí s usnesením konference, má právo uplatniti svůj nesouhlas v záznamu konferenčním formou minoritního vota.) Usnesení učitelské konference oznámí správce školy v každém případě do čtyř dnů písemně i s připojením výpisu z protokolu místní školní radě. Tato odešle věc s eventuelními připomínkami do čtyř neděl okresnímu školnímu výboru, který o té věci rozhoduje ve sborové schůzi, pokud jde o otázku pedagogické účelnosti. — Chtějí-li tedy rodiče, aby jejich přání bylo respektováno, jak se v demokratické republice právem očekává, musejí toto

své přání tlumočit správě školy nejprve osobně, a kdyby to nepomá-

halo, pak akcí podpisovou.

Fr. Tomášek.

PASTORAČNÍ DROBNOSTI

NĚKOLIK UPOZORNĚNÍ ZAJEMCŮM O SVĚTELNOU PROJEKCI. Z dopisů, které jsem dosud dostal, soudím, že některé věci nutno všeobecně vysvětlit, abych nemusel každému zájemci z minulosti i budoucna psát zvláště.

Půjčovny: Tedy předně prosím důst. pány, aby se ve věcech *půjčování* diapositivů obraceli na půjčovnu KA v Olomouci s použitím adresy: P. Josef Dolanský, dómský vikář; Olomouc, Residenční 28. Některé, ale bohužel ne všechny serie, má Katechetský spolek a lze se obrátit na adresu: P. Vlad. Kryštofský, profesor, Lipník n. B., Jezerská 549.

Barevná fotografie: Pro naprostý nedostatek barevného materiálu nemohu v dohledné době dodat žádnou serii barevnou soukromníkům. Mám ještě několik filmů, kterých použiji k vyrobení serií pro půjčovnu, ale tím se budou muset důst. páni spokojit dotud, pokud se nebude vyrábět barevný fotomateriál.

Rozměry diapositivů: Já sám jsem přívržencem diapositivu 5×5 cm. Mám pro to tyto důvody: Diapásy mají emulsi s obrazem nechráněnou a proto se snadno obraz poruší. Teplo různých promítacích strojů působí na pásku, zbortí se a partie obrazu jsou pak neostré. Chceme-li získat pro krásnou myšlenku, a to platí hlavně o náboženských seriích, musíme předvádět krásný obraz. Vadný, nebo dokonce špatný obraz pro dobro a krásu nezíská. Proto dělám své obrázky sice na normální pás kinofilmu, ale vkládám je mezi sklíčka formátu 5×5 cm a vznikne diapositiv. Obraz je chráněn

sklem, nemůže se pošpinit, poškrabat a nemůže se bortit a prohýbat. Zašpiněné sklo se snadno dá očistit. Sklo proložené filmem a papírovou maskou a oblepené páskou, je prakticky nerozbitné, pokud se nepoužije hrubého násilí. Vím ovšem, že mnozí důst. páni mají přístroje na diapásy a nemohou při nynějším nedostatku přístrojů měnit. Obvyklý formát obrázku na diapásce je 24×18 mm, kdežto obrázky, které dělám na film a vkládám mezi sklíčka, mají formát 24×36 mm. I v tomto formátu se vyskytují diapásy. Prosím důst. pány o přesné udání rozměrů. Budu se snažit, abych i jim vyhověl. S důst. pány, kteří mají velké přístroje na diapositivity formátu 8.5×8.5 cm a větší, se dohodnu od případu k případu. Pošlu jim ukázkové obrázky formátu 5×5 cm a snad některým z přístrojů — a to hlavně záleží na optice — bude možno promítat tyto obrázky po příslušné úpravě rámečků. V nejhorším případě jsem ochoten jim udělat diapositivity velikosti 8.5×8.5 cm, ale obávám se, že by to bylo finančně velmi nevýhodné pro ně. Dostávám denně několik dopisů z různých končin republiky; snažím se odpovědět obraťtem, ale dotazy všeobecného rázu, které se vyskytnou ve vícero dopisech a snad i v budoucnu by se mohly opakovat, zodpovím ve formě všeobecné informace v DP. Z dopisů došlých jsem vyčetl tolik nadšení a zájmu pro světelnou projekci, že můj optimismus značně vzrostl, a jsem přesvědčen, že s pomocí Boží bude možno společně vykonat kus dobré a užitečné práce.

P. Jan Jan, Zlín.

Z DOPISŮ

PANNA MARIA A ČECHOVÉ. Panna Maria byla vždy Čechům milostiva. Abych všech dřívějších projevů její přízně pominul, zmiňuji se pouze o dvou. V mariánském měsíci říjnu došel český národ svobody. Říjen 1918 vždy bude znamenitě

zapsán v dějinách národa. A v druhém mariánském měsíci došel národ po druhé želané svobody. I květen r. 1945 bude trvale zapsán v dějinách národa. — A jak se odměnil národ Panně Marii? Skvrna nevědomosti je hluboce zapsána v pamě-

tech dějin: Stržený mariánský sloup před léty. A nyní? Slíbený časopis, jenž si předsevzal šířiti úctu mariánskou, je mezi nepovolenými časopisy. (Viz Katolík č. 1., str. 4.) Alespoň splácejme svůj dluh naší milené Příznivkyni hojnými kázáními a pobožnostmi k její počtě. Ss.

SJEDNOCENÍ KOSTELNÍCH PÍSNÍ. Zpěvník tak brzy nevyjde. Papír! Rytí not! atd. Dle souhlasného mínění lístková *Vaše akce úplně zatím stačí*, a bude ji lze likvidovat snadno, jakmile se Zpěvník vydá. Zajímalo by mne, kam až *Vaše* lístky se zasílají. I do Čech, či jen na Moravu? (Víc do Čech než na Moravu. Red.) Mělo by to vliv zde na výběr písní. U písní se držíme znění původního (trochu oprav. od básníka R. Vyskočila), nebo hledáme,

co má Praha a Olomouc společného. Pro nový zpěvník se již udělala v Praze ohromná práce: 20 velkých krabic, plných výstřižků a fotografií ze všech českých zpěvníků, texty upravovány, i mnoho melodií je zpracováno. Bude to krásný materiál pro thema: „Výdej čes. duch. písně“. K práci je třeba velmi jemných rukou básníka a hudebníka. Kan. Boháč churav (vřed žaludeč. či střevní?). *Jednotný zpěvník všech diecésí je zbožný sen!* Moravský svéráz je příliš velký! Brno již chystá do tisku svůj kancionál, opisují pro ně asi 25 unifikov. písní. Mnoho nám též vadí starost o varhaníky. Zřizuje se v Praze varhanická škola (s pomocí státní a Jednoty Cyrilské), v Brně už existuje! Běží o sociální postavení — platy atd. varhaníků v ČSR. F. J. M.

Z D O M O V A

KNĚŽSKÉ SANATORIUM - PLICNÍ PAVILON V PASECE. Ndp. arcibiskup dr Leop. Prečan svěřil rozhodnutím z 24. října 1945 vybudování plicního pavilonu pro bohoslovce a kněze všech diecésí v Čechách a na Moravě Jednotě duchovenstva arcidiecése olomoucké. Výbor Jednoty přijal tento úkol s radostnou ochotou na výbor. schůzi 14. září v Přerově a jmenoval do kuratoria za Jednotu prof. a posl. P. Vranu, za Kněžskou nemoc. pokladnu správce P. Čápa, za Unitu ndp. probošta Kutala a pak tyto spolupracovníky: P. Šuránka, dr Pumprlu a dr Kosatíka z Olomouce. Poprosil, aby ndp. arcibiskup jmenoval ještě svého zvláštního zástupce. Pak převzal výbor od P. Šuránka vkladní knížky. Celkem vybráno láskyplnou ochotou spolubratří ze všech diecésí v Čechách a na Moravě, čtenářů „Dobrého pastýře“ na 900.000 Kčs. Stále přicházejí nové a nové dary. Pán Bůh zaplať! Dne 8. března 1946 dovrší ndp. arcibiskup dr Prečan *osmdesátý* rok. Bylo by krásné, kdyby k tomu dni byl naplněn našimi dary první *milión* do základů pavilonu. Kdo má, může ještě použití složenek se jménem „Ant. Šuránek“. Jinak možno už posílat dary na adresu: Vdp. P. Josef

Složil, děkan a pokladník Jednoty duchovenstva v Přerově. — O postupu dalších prací budeme své čtenáře informovat. Bůh odplať v tomto roce hojně těm, kteří spolupracují o uskutečnění tak krásné a významné myšlenky! A všechny nemocné pozdrav! P. Šuránek.

MEMENTO. P. Dokoupil Alberti zemřel v neděli 13. ledna. Narodil se 13. června 1881 v Žeranovicích u Holešova. Posvěcen na kněze r. 1904. Celý život kněžský působil v Kvasicích u Kroměříže. Psával jadrné ascetické články do katol. časopisů a novin pod pseudonymem „Alberti“. Pod tímž jménem vydal své vrcholné dílo „Dějiny papežů“, které bohužel pravděpodobně zůstane nedokončeno. Ostatní jeho práce jsou: „Nová světla“, životopisy blahoslavenců z r. 1926; „Pius XI.“ (1929); „Arcibiskup Dr Leop. Prečan“ (1933); „Světec Don Bosco (1934); „Nedělní a sváteční čtení“ (1931).

EXERCIČNÍ KURSY VE DVORKU U PŘIBYSLAVĚ: od 29. ledna večer do 2. února ráno pro jinochy a od 5. února več. do 9. února ráno rovněž pro jinochy. Potraviny nebo potravinové lístky s sebou. Příspěvek dobrovolný. Vezměte si podle možností i jednu vlněnou pokrývku! Přihlášky zašlete na adresu: Fr. Ju-

rečka, ředitel Salesiánské kolonie, Příbrav-Dvůrek.

EXERCICIE VE FRÝDKU:

11.—15. února 1946 pro muže.

18.—22. února 1946 pro ženy ctitelky B. Srdce Páně.

25. února—1. března pro kostelníky.

4.—8. března ženy a dívky KA.

18.—22. března muži a jinoši KA.

25.—29. března jinoši (junáci).

1.—5. dubna dívky (skautky).

23.—27. dubna pro III. řád sv. Františka, ženy a dívky.

29. dubna — 3. května pro dívky (Mar. družina).

20.—24. května ženy a dívky nemoc.

3.—7. června muži a jinoši nemocní. Hlaste se předem do Exercičního domu ve Frýdku!

PERSEKVOVANÍ KNĚŽÍ. (Opravy a doplňky.)

Jiří Dvořák, kaplan, Kralupy n. Vlt., byl vězněn v Zásnukách.

Karel Brčák, katecheta v Domažlicích, byl vězněn hlavně v Terezíně, odsouzen do káznice a k ztrátě občanských práv.

ZE SVĚTA

VÁNOČNÍ POSELSTVÍ PIA XII. Nemajíce po ruce autent. textu papežova vánočního poselství, podáváme čtenářům DP aspoň relaci řím. dopisovatele N. J. Herald Tribune. Svätý Otec poukázal v 37minutové promluvě ke kardinálskému sboru na úsilí Církve vyrovnati se s novými poměry ve světě a na její ochotu dáti směrnice těm, na nichž spočívá odpovědnost za politický řád ve světě. Rozvinul 3 základní předpoklady trvalého a pravého míru: Spolupráci, dobrou vůli a vzájemnou důvěru mezi všemi národy, uznání tužeb skutečné a ohromné většiny lidí, a konec tyranie totalitního státu. Dopisovatel vyjímá z řeči papežovy tyto věty: „Kdokoliv vymáhá odpykání zločinu uložením spravedlivého trestu zločincům pro jejich proviny, musí si dáti dobře pozor, aby nečinil sám, co prohlašoval u druhých za přechýlné nebo zločiny.“ „Kdo žádá (trestnou) náhradu, musí opřít své požadavky o mravní principy, o úctu k oněm nezadatelným přirozeným právům, jež zůstávají v platnosti i pro ty, kdo se bezpodmínečně poddali vítězi.“ — Sv. Otec prohlásil, že totalitarism „snižuje lidi na pouhé figury ve hře politiků, na čísla v hospodářském dění, škrtnutím peramenní hranice států, neodvolatelnými rozhodnutími zbavuje lidi jejich živobytí. S nepředstavitelnou krutostí vyhání též a rve miliony lidí a statisíce rodin do nejstrašnější bídý z jejich domovů a krajů“. — „Totalitarism infikuje jako nebezpečný zárodek společnost národů a zne-

schopňuje ji zaručit bezpečnost jednotlivců.“ — Obšírněji pojednal Sv. Otec též o větším zmezinárodnění kardinálského sboru; tato okolnost má zdůraznit „nadpřirozený charakter a neviditelnou jednotu Církve“

CESTA AMERICKÝCH KARDINÁLŮ. Brazílský prezident nařídil, aby novým kardinálům jeho země byl propůjčen na cestu do Říma, kam jedou pro purpur, válečný křížník. Pohostinství téže lodi použijí noví kardinálové z Argentiny, Chile, Kuby a Peru(?). Celkem jich pojede touto lodí sedm. Newyorský arcibiskup Spellman podnikne cestu do Říma letadlem v doprovodu staříčského 87letého otce a 4 sourozenců.

DE GASPERI O SV. OTCI. Na nedávném sjezdu universitního studentstva katolického v Itálii promluvil i ministerský předseda De Gasperi před stovkami akademiků a četnými zástupci diplomatického sboru. Zdůraznil neutralitu Vatikánu za války. On sám v něm našel útočiště před nástrahami Mussoliniho. Když žádal o jeho vydání vyslanec Mussoliniho, odpověděl Sv. Otec, že je hrd na to, může-li dát skývu chleba člověku, jemuž ji druzí upírají. Jako před nedávnem, tak i dnes je Církev podezírána ze stranictví. Pravda je, že činnost Církve sahá daleko za hranice a politiku Italie. De Gasperi prohlásil, že chová velikou úctu a obdiv pro Sv. Otce, jehož nesmírná láska nezná hranic a platí všem zemím.

LIST PIA XII. KARD. FAULHABEROVI. Sv. Otec zaslal kard. arcibiskupu mnichovskému latinský

list s poselstvím kro německý klerus. Papež chápe bolest kněží pro hmotné škody země, prohlašuje však své přesvědčení, že „ještě více trpí následky nacistického kacířství, které porušilo nauku víry a nade vše postavilo zákon rasy, krve a pýchy“. Pius XII. nedoporučí německému kleru žádnou aktivní účast na politice; kněží mají raději pomáhat k obnově pořádku a bezpečnosti. Mají se znovu chopit práce o znovuvybudování konfesij, školství a katol. organizací mládeže, které nacismus zničil. Papež skládá naději v KA, doufá, že budou obnoveny zničené chrámy a že začnou vycházeti i četné církevní listy, potlačené nacistickou tyraní.

DEN SV. OTCE. Zpravodajka listu Sunday Dispatch Jenny Nicholsonová uvádí 16. XII. 1945 několik drobností z Vatikán. Města. Nás zajímá zvláště reportáž o denním pořádku Sv. Otce. Vstává o půl šesté; potom koná rozjímání a celebruje mši sv., což trvá s jinými modlitbami do 8 hod., kdy posnídá kávu s pečivem. Od půl 9. do 11. hod. vyřizuje s kardinály běžné úřední věci, od 11 do půl 2. udílí audience, nejdříve soukromé, pak veřejné. O půl 2. obědvá zcela sám (zbytek etikety z 16. stol.). Ve 3 hodiny jde na hodinovou procházku do vatikánských zahrad, poté pracuje až do půl 9., kdy večeri. Po večerní meditaci zase studuje, nejednou až do půl 2. v noci. Novinářka tvrdí, že papeži působí starosti situace Církve v Polsku, Československu a Maďarsku. Líbí se jí, že ve Vatikánském Městě je vše tak bezvadně organisováno jako papežův den.

ARGENTINSKÝ KARDINÁL O KA A POLITICE. Při poslední kreaci nových kardinálů byl obdařen purpurem též biskup Rosaria, druhého největšího města v Argentině, Antonín Caggiano. Je pozoruhodné, že Svatý Otec pominul 6 arcibiskupů země a vyvolil biskupa nejmladší diecése, vytvořené teprve r. 1934. Caggiano patří k předním hlasatelům demokratických ideí a sociálních reforem u argentinských katolíků. Podáváme několik myšlenek z řeči, kterou přednesl vloni v červnu na všeamerické studijní konfe-

renci KA v Santiagu (Chile). Jsou sice kusé, nezdůrazňující dosti vliv politiky na situaci náboženskou a povinnost katolíků věnovati podle toho stranám důvěru, jsou však vzácné jinak, bráníce konfusi politiky a Církve. — „Katolická akce, jako Církev sama, jest mimo všechny politické strany a stojí nad nimi. To ovšem nijak neznačí její lhostejnost nebo nezáměr o dobro obecné. Jako občané jsme dílem demokratického vývoje... víme velmi dobře, že v našem demokratickém systému jsou nutny politické strany jako prostředky vlády a sociálního vývoje. Theoreticky, podle své základní idey, jsou politické strany skupiny občanů, které usilují v šlechetném bratrském závodění sloužit své zemi politickým, sociálním, hospodářským a administrativním programem, jenž v duchu jednotlivých stran podporuje co možná nejlepším způsobem obecné zájmy státní. Ani Církev, ani KA nesmí se snížit k boji mezi jednotlivými stranami; člen KA jest však též občanem, má povinnosti k své zemi, která ze své demokratické povahy volá jej jako vojáka do šiku některé ze svých politických stran. Katolíci směji a mají podporovat sociálně hospodářské a politické organisace... Avšak tyto organisace musí hned od začátku vzít na sebe všechnu odpovědnost za svůj postoj na poli sociálně hospodářském nebo politickém a nesměji se nikdy dopustit omylu, aby sebe považovaly, anebo trpěly u druhých toto domnění, že jsou nástroji Církve, která nemůže, nechce a nesmí přijímat odpovědnost za žádnou politickou stranu, i když je složena z katolíků. Proto prohlašuji, že se hrubě mýlí katolíci, jestli někdy mluvívaří o nějaké katolické politické straně. Strana a katolictví jsou protikladné výrazy, jež se navzájem vylučují. „Katolický“ je tolik jako universální a platí o všech, kdo mají tutéž víru; „strana“ je zúžující výraz a vylučuje všechny, kdož nepřijímají program strany. Demokracie, jak praví jméno samo a žádají její základní zásady, dává občanům (hlavně) dvě práva: Právo vysloviti své vlastní mínění o závazcích a obě-

tech, jež jsou jim ukládány, a právo nebyti nucenu k poslušnosti, dokud nebyli slyšeni... Nade všemi polit. stranami a vedle nich, na vyšší rovině základních a podstatných principů, musíme houževnatě pracovat, poněvadž jsme demokrati a poněvadž jsme katolíci, o to, abychom umenšili v amerických ze-

mích množství beztvaré masy a vytvořili více lidí, kteří jsou si vědomi svého charakteru a jsou pány svých vlastních myšlenek. Za tím účelem se musíme chopit plně svých katolických organizací, odstraňovat nevědomost a bezbožectví, a pěstovat mocné vědomí sociální odpovědnosti."

H O V O R N A

SPOLEČNÝ PASTÝŘSKÝ LIST EPISKOPÁTU republiky vyjde jako leták. Farní úřady nechť laskavě oznámí, kolik výtisků jsou ochotny odebrati za dobrovolný režijní příspěvek, na adresu: Kancelář ARKA v Olomouci, Nám. Rudé armády 16.

DĚKUJEME spolubratru Václavovi za mši sv., kterou chce sloužiti 27. ledna a 11. února za rozkvět našeho časopisu.

PŘIKLÁDÁME k tomuto číslu obrázky: o-64 Ejhle člověk, s modlitbou za kněze a zpovědníka, cena 30 hal. o-65 Božské Srdce Páně, s modlitbou sv. Klimenta M. Hofbauera a záznamem 9 prvních pátků, cena 30 hal. o-66 Sv. Josef, s modlitbou za kněze, cena 15 hal. o-67 Sv. František X., s modlitbou za šťastnou hodinku smrti, cena 15 hal. Kromě toho máme na skladě: o-63 Světlo světa (Hrabal) s modlitbou: prosba sv. Ignáce o velkomyslnost. o-68 Sv. Anna, modlitba rodičů za dítě, které se připravuje k prvnímu sv. přijímání, cena po 15 hal. Barevné dět-

ské obrázky podle ilustrací Násled. Ježíška, cena 40 hal. kus. Barevné pohlednice, 11 druhů, podle ilustrací Násled. Ježíška, cena 80 hal. kus. Kniha Plaquevent: Následování Ježíška, váz. 75 Kčs. Schikora: Katechetická kázání, III. svazek, váz. 30 Kčs. Schikora: Katechetická kázání, IV. svazek, v sešitech, chybí 32 str., cena 15 Kčs.

NOVÉ KNIHY. *Pořádek služeb Božích ve Velké Praze.* Praha, Kuncíř, 1945, str. 20. Svým farníkům a známým, jedoucím do Prahy, obstarajte tuto česko-latinskou příručku, informující o místě kostelů, o době mši sv., kázání, svátost. požehnání a příležitosti k zpovědi (v které řeči) ve všední den a v neděli. — *Jörgensen, Svatý František z Assisi.* Přel. J. Votíšová. Praha, Kuncíř, 1945, 418-X, 100 Kčs. Recensi přineseme později.

PŘEDPLATNÉ NA DP oznámíme hned, jakmile bude úředně stanoveno. Žádost jsme již podali.

OBSAH:

Fr. Srubek, Kapitoly homiletické	49	Pastorace mládeže	58
Necháme zahynouti tisíce		Pastorační drobnosti	60
a tisíce duší ?	50	Z dopisů	60
F. Coufal, Cím zvýšíme účinnost		Z domova	61
kázání	53	Ze světa	62
J. Kunov, Oremus !	54	Hovorna	64

S církevním schválením úřadu arcibisk. zvl. pověření v Ces. Těšíně, č. 394/45

Vydává Exerciční dům Frýdek. Telefon 38. Číslo účtu Pošt. spořitelny 303.183. Vedoucí redaktor P. Rudolf Schikora C.Ss.R. - Odpovědný redaktor P. Alois Březina C.Ss.R. Vychází jednou týdně. - Tiskem Valašské tiskárny ve Valaš. Meziříčí. Novinové výplatné povoleno ředitelstvím pošt v Brně č. 1A 4 2370-O/24 414 1945 ze dne 10. VII. 1945. - Podací a dohlédací pošt. úřad Frýdek 2.

Kněz a politika

Redakce obdržela tento dopis:

Kdo nám zabil kněze politicky? Tak byl nadepsán článek v 16. čísle časopisu „Nový národ“ z 2. prosince 1945. O kvalitě této úvahy nechci se zmiňovati. Kdo si ji přečetl, udělal si úsudek sám. Cituji jen jednu větu: „Řekněme si, že i dnešní kněze lze zařaditi mezi politicky ustrašené...“

Bylo by dobře, kdyby DP zaujal stanovisko k této zřejmě nespravedlivé a nedomyšlené výtce, uveřejněné v listě určeném nejširší veřejnosti.

Thema „Kněz a politika“ zůstane vždy ožehavým a v dobách revolučních i aktuálním problémem, který by měl býti jednou jasně a rozumně vyřešen. Postrádáme jakékoli direktivy, a proto se názory nejednou různí. Nemělo by zajisté smyslu učiniti tuto věc předmětem ankety. V zásadě by se objevily tři směry:

1. Kněz *nemá* se vůbec politicky exponovat.
2. Kněz *má* intensivně politicky pracovat.
3. Kněz má velmi obezřetně a taktně spojití svou práci náboženskou s veřejnou prací politickou s tím vědomím, že duchovní správa je hlavním oborem působnosti.

Velmi dobrých a vskutku závažných důvodů by mohly uvést všechny tři skupiny mnoho. Byly by to zajímavé a poučné doklady jak pro theologa, tak pro politika, sociologa a psychologa. Ale o to nám teď nejde. Potřebovali bychom směrnice z míst kompetentních pro nastávající měsíce, kdy se bude rozhodovat o věcech dalekosáhlého významu pro celý národ. I když každý z nás ví anebo aspoň tuší, jak nesnadno jest někdy přímočaře a jasně formulovat věc tak delikátní a složitou, jakou je tato otázka, přece jen doba, v níž žijeme, vyžaduje řešení.

Máme mnoho zkušených theologů i politiků, kteří svým úsudkem mohli by vnést mnoho světla do tohoto problému, který nebyl nikdy definitivně vyřešen. Snad by mohly obě Jednoty duchovenstva požádati směrodatné činitele o jejich dobrozdání i směrnice aspoň pro nejbližší dobu.

A. S.

Pozn. redakce: Uveřejňujeme tento dopis, protože nás vede o krůček dál k vyjasnění situace. Jsme si však při tom vědomi, že ono rozdělení názorů není úplně logické, protože bod 1. „nemá se *exponovat*“ a bod 2. „*má* intensivně *pracovat*“ nejsou pojmy, které se *vylučují*. — Požádali jsme vážného theologa, aby nám napsal svůj úsudek. Otiskujeme zde jeho přepis.

Jeho zásady nejsou však míněny jako poslední slovo; čekáme, že ještě jiní povolání se chopí pera a dají nám ještě jiné myšlenky.

I.

1. Politika je praktická věda a umění, směřující ke stanovení a splnění státních cílů, totiž umožnění společenského života státních občanů, vyrovnáváním jejich vzájemně se křížících zájmů. Je činností *vědeckou*, pokud je získáváním a pořádáním poznatků nutných pro zásahy do řízení státu, je *uměním*, pokud tvoří obrazy nových společenských vztahů a prostředků k jejich uskutečnění.

2. Politická činnost vyvíjí se v politických stranách, které jsou základem politické činnosti a které usměrňují podle své síly státní správu k dosažení obecného blaha, které je cílem společnosti státní.

3. Tato politická činnost je správná, když je řízena zásadami etickými a náboženskými (srovnej poslední projevy presidenta dr Beneše), je vadná, když se opírá pouze o moc, bez ohledu na příkazy mravního zákona se sankcí náboženskou (politické projevy většiny stran předmnichovských).

4. Pokud směrnice politické strany neodporují katol. náboženství a spravedlnosti, může se jejich stoupencem stát katolík, i kdyby politické směrnice této strany lišily se od názorů jiných polit. stran, které rovněž nejsou v rozporu s katol. náboženstvím a spravedlností. — Katolík musí se stát stoupencem některé z takovýchto stran politických, poněvadž taková politická strana je ochráncem svobody svědomí. S tím souvisí povinnost katolíka, aby toto své politické přesvědčení vždy a všude šířil, i za cenu hmotných a mravních obětí. Při této své osobní činnosti politické musí ovšem činit rozdíl mezi otázkami náboženskými a politickými, a nesmí stavět náboženství do služby své politické strany a k její ochraně.

5. Mimo tuto osobní činnost politickou (v polit. straně) je třeba vykonávat i činnost politickou vedoucí (ministři, poslanci) a činnost výchovnou (žurnalisté, řečníci, organisátoři, sekretáři, vedoucí zájmových nepolitických skupin svých stoupenců, peněžnictví, obchodní družstva atp.). — K tomu jsou ovšem povoláni jen ti, kteří mají odborné schopnosti.

II.

1. K osobní činnosti politické, jak byla vyložena, je přirozeně katol. kněz zavázán ve svědomí. Musí předcházeti věřící dobrým příkladem dle svých schopností a zdatností, aby katolický laik přinášel dle jeho příkladu oběti hmotné a práci ve prospěch svobody náboženského přesvědčení. Ale jeho příslušnost k politické straně a plnění povinností k ní nikdy nesmí dáti jemu zapomenout na tyto zásady: 1. Kněz je otcem *všech* věřících, ať patří ke kterékoli straně politické, i protikatolické, proto musí všem nezištně

pomáhat ve všech jejich potřebách hmotných (charita) i duchovních. 2. Nikdy nesmí je přemlouvati ke vstupu do své politické strany, nedebatovat s nimi o polit. otázkách, leč by sami o to požádali. 3. Nikdy nepředpokládat u nich zlých úmyslů, zlé vůle, jen o to se snažit, aby svým kněžským životem přivedl je ne k obratu ve smýšlení politickém, ale náboženském.

2. Je z toho zřejmo, že nejdokonalejším politikem či stoupencem politické strany, jejímž členem může a má býti každý katolík, je kněz, který vede příkladný život kněžský, jako špatným politikem a poškozovatelem politické strany je kněz, který nežije životem kněžským, i kdyby byl zván vynikajícím a úspěšným politickým pracovníkem. Nesmí se ani v činnosti politické zakalit nadpřirozené stanovisko.

3. Mimo tuto osobní činnost politickou nemá kněz vykonávat vedoucí a výchovnou, praktickou činnost politickou, jak byla popsána v I. 5. Tím ovšem nechci říci, že by nesměl řečnit, je-li požádán, na schůzích svých stoupenců, nikdy při tom nezapomíná, že je knězem — ničím jiným, než knězem — nebo, když není nikoho jiného, jenž by mohl bránit *náboženství* — *ne* polit. přesvědčení — na schůzi protikatolických stran politických, je-li ovšem o to požádán, nebo když toho nezbytně vyžaduje pastore.

4. Důvodů pro tento názor je celá řada — uvedu aspoň dva. Náš úřad kněžský je něčím tak jemným, tak delikátním, že utrpí škodu tato kněžská jemnost vykonáváním vedoucích funkcí politických. — Potřebujeme duchovních správců a katechetů: každý kněz je ztracen pro pastore, je-li *vedoucím* v politické straně.

Vrcholná doba pastore

Není pochyby o tom, že doba velikonoční dává nám kněžím nejvíc příležitostí k záchraně duší. Největší naše touha je přivést hříšníky k smíření s Bohem. Kromě misií není k tomu vhodnější doby než doba velikonoční.

Již *liturgie* vybízí k obrácení: popeleční středa se svým „*Memento homo...*“; pak doba postní, to jsou jako veliké exercicie církevní před duchovním vzkříšením.

Církevní prikázání „*Alespoň jednou do roka...*“ je pro mnohého pohnutkou, že aspoň o velikonocích jde „*k správě Boží*“. I když můžeme někdy pochybovati, zda-li taková skoro vynucená zpověď „*jednoročáků*“ je dobrá, myslíme-li na lítost a předsevzetí — je to přece jen příležitost, na kterou možno navázat a doplniti, co schází na přípravě.

Bude nám tedy záležeti na tom, abychom co nejvíc duší dostali ke sv. zpovědi, aby si vykonali sv. zpověď dobře, a aby v milosti Boží vytrvali. Dnes jen několik pokynů o těch věcech, které třeba připravit už před dobou velikonoční.

1. K opravdovému obrácení je především třeba milosti Boží.

Naši farnost zachrání ti, kdo jí milost Boží vyprosí. Proto již teď vyzývejme zbožné kajícíky, aby se modlili a obětovali mši sv. i svoje osobní utrpení a oběti na tento úmysl. Takovým apoštolským úmyslem můžeme v mnohé duši vzbuditi větší horlivost k častějším sv. přijímání. I děti a nemocné můžeme již teď vyzývat k apoštolským modlitbám za obrácení hříšníků naší farnosti.

2. Mnozí věřící, zvláště ti trochu vlažní, se ostýchají zpovídati se známému knězi. Proto moudrý duchovní správce pozve aspoň jednou v době velikonoční *cizího zpovědníka*. Zamluvme si jej včas! Řeholníci jsou v době postní přetíženi misijními pracemi; proto jim nezazlívejme, když odmítnou takové výpomoci. Ale někdy stačí, když si sousedé navzájem vypomohou. Ve větších farnostech se doporučuje určití pro každý stav (muže, jinochy, ženy, dívky) jednu neděli.

3. Nepatrnou, ale velice působivou pomůckou k získání duší jsou dobře volené a upravené obrázky, které vhodně dáváme každému, kdo v době velikonoční přijde k sv. zpovědi. Je to také dobrý prostředek k poznání farnosti: Když si obrázky odpočítáme, můžeme zjistiti, kolik věřících plní svoji velikonoční povinnost. (V zachovalých farnostech je 30 proc. nedospělých dětí, ve městech menší procento.) Těm, kteří chodí častěji k sv. zpovědi, samozřejmě dáme obrázek jen jedenkrát.

Rozdávání obrázků působí již samo sebou apoštolsky. Lidé, zvláště děti, obrázek ukazují, mluví o tom, a tak mnohému připomínají velikonoční povinnost a povzbudí ho, aby také ji splnil.

Působivější budou obrázky, dáme-li na ně natisknout vhodný text. Exerciční dům ve Frýdku vydal letos 6 druhů obrázků k velikonoční sv. zpovědi. (Jsou k dnešnímu číslu přiloženy.) Všimněte si textu! 0-40 má text: „Štěstí sv. zpovědi, štěstí sv. přijímání, neštěstí smrtelného hříchu.“ Úkol tohoto textu je jasný: naplniti duši radostí a povzbudit k pravidelnému přijímání sv. svátostí. Podobný úkol má text na obrázku 0-54 o největším daru Božím, o milosti posvěcující.

Bude záhodno v době velikonoční vzít tyto texty přímo za téma kázání a vyzývat posluchače, aby si texty častěji přečetli a dali přečíst též jiným. — I ve zpovědnici můžeme za pokání uložit, aby si text několik dní za sebou pozorně přečetli.

Návod k vytrvalosti dává obrázek 0-57. Vyzývá k vzbuzení dobrého úmyslu, k večernímu zpytování svědomí a k svěcení neděle. Podobně 0-4 „Předsevzetí“.

Pro horlivější farnosti jsou texty na obrázcích 0-55 a 0-56 o odpustcích a o častém sv. přijímání.

4. V době velikonoční vydá Exerciční dům, bude-li možno, několik letáček o sv. zpovědi. Budé dobře letáčkové akci v této době věnovati větší pozornost a snad místo pořadu služeb Božích narazítkovat do „okénka“: Příležitost k sv. zpovědi je v kostele...

každý den od... do..., v sobotu odpoledne od... do..., v neděli a svátky od... do... Gutta cavat lapidem non vi, sed saepe cadendo.

Administrace prosí dpp., aby památky brzy objednali. 100 kusů obrázků stojí 15 Kčs. Upozorňujeme, že jsme ochotni do pohraničí dodatí velikonoční památky zdarma. Jen račte připsati: Pro pohraničí.

Ž pastoračního zápisníku

P. Václav Zima

Bylo to ještě za války, když jsem se jednou dostal do divadla, zvaného „Větrník“. Malé, moderní divadélko. A hodně experimentální. Všiml jsem si tam jedné věci: jak se mladí herci, hrající většinou mladým lidem, snažili oživit slovo. Pohybem. Různovrstvým bohatstvím přednesu. Novým stylem a novou formou. Lidé se stále mění. Přesytili se starými formami a hledají nové. Aby byli podchyceni ve svém zájmu a vydráždění k zvědavosti a účasti, musí k nim mluvené slovo přicházeti v nové podobě. Naléhavěji. Útočněji. A s bohatší výrazovou tvárností. To jsem si uvědomoval, když jsem seděl mezi těmi mladými lidmi v malíčkém sále u Topičů a viděl, jak si celým svým vnitřním zaměřením a celou svou duší z ticha a tmy vyvolávají rozevlátou a podivnou démonii slova, již podléhají. Bylo mi z toho trochu úzko, ale pak jsem pochopil, proč se Boží pravdy k těmhle dětem nového věku tak těžko dostávají, proč do nich nevrůstají a potkávají se u nich jenom s uzavřenou a ironickou nepřístupností. Protože k nim stále ještě hovoříme sestaralou a vyšeptalou mluvou minulosti a nemáme odvahu oživit slovo novým stylem a novými formami. Kazatel dnes musí pochopit, že má-li jeho slovo podchytit, musí se odít v styl, který zaútočí a přitáhne. Kdysi jsem slyšel v zahradě Valdštýnského paláce na Malé straně recitovat soubor divadla E. F. Buriana Máchův „Máj“. Ti lidé měli jenom lidský hlas, takový hlas, jaký jsem měl i já, jenž jsem tam seděl a poslouchal, ale co z toho hlasu dovedli udělat! Houslista má své housle, malíř svůj štětec a barvy, sochař své dláto a kámen. Kazatel má svůj hlas. Je sice pravda, že každý, kdo má ve svém držení báječné housle, nemusí býti ještě dobrým houslistou; nestačí koupit si tučet štětců a barev a myslit si, že už jsem dobrý malíř; nestačí tesat po celé hodiny do mramoru a říkat si: jsem sochař. K tomu musí ještě přistoupit něco vyššího, to, co jest vloženo do duše a co se z hloubky tvůrčí osobnosti vtiskuje do tvořeného díla. Nestačí kazateli jenom jeho hlas, musí být do něho vložen obsah, duch, myšlenka. Ale nástroj to je, lidský hlas, a když na něj nebudeme umět dobře hrát, zabijeme i tu nejkrásnější myšlenku, nejplnější obsah, nejobsažnějšího ducha. G. Le Bon ve své „Duši davů“, když mluví o vypjatosti a jednoduchosti citů u davů, hovoří o optice divadla. Má pravdu, říká-li, že jedna a táž hra, viděná na divadle v živém představení herců a uchvacující, působí zcela šedivě a bez úspěchu, je-li čtena v knížce. Tak bychom

mohli hovořit i o optice kazatelství. A to znamená: nepodceňovat přednes, gesto, vnější postoj kazatele.

Kázání se má oživovat příklady. Ale už jednou provždy bychom měli skoncovati s těmi ošumělými a nemožnými příklady „historickými“. Dnešnímu člověku to nic neříká. A přecasto mu takovéto „historické příklady“ znějí směšně. „Když Alexandr Vel.... Císař Napoleon kdysi... atd.“ Kolikrát už se to říkalo! Kolikrát se už tyhle historické anekdoty v kázáních vracely vždycky v stejném rouše a se stejnou pointou — a poslouchajícím duším, unášeným proudem nových, zvratných ideí a oslabeným novodobou mdlobou víry, nic nedaly. Nepovzbudily. Nezasáhly člověka v jeho vnitřním porušení. Takový příklad musí být jako kámen, který udeří a probudí ospalost a malátnost duše. A proto je nutno jít k životu kolem nás. Co všechno z něho možno vytěžit a co je tam příkladů! Živých, skutečných, pravdivých a působivých příkladů. Volme proto pro svá kázání příklady ze své praxe, z obyčejného, všedního, ale skutečného života, jak jej pozorujeme kolem sebe ve své osadě, jak k nám přichází do kanceláře, jak jej potkáváme ve škole a na všech cestách farností. Nebudou to příklady odtažené a vzdálené zájmu a zaměření dnešního člověka. Budou to příklady obyčejné, ale dnešní poslouchající duši blízké a srozumitelné. A to, co jest blízké a srozumitelné, jest zároveň působivé.

Jednou mně řekl věřící laik: „Vy se zlobíte, že lidé dnes utíkají před slovem Božím, že se hned hrnou z kostela, jakmile kněz jde na kazatelnu, ale řeknu vám to upřímně: když někdy člověk slyší na našich kazatelnách tu pokřivenou češtinu a ten nemožný zápas o každé slovo, nemůže vydržet poslouchat.“ Já jsem si při těch jeho slovech vzpomněl, co mi říkal jeden pan děkan, u něhož jsem kaplanoval: I v tom nejslabším kázání se najde jedna dobrá věta, která postačí, aby něco člověku dala. Ano, ale takovouhle trpělivost, hledat zrovna tu jednu dobrou větu a čekat, až přijde, nemůžeme předpokládat u lidí, kteří jsou přesyceni všemi možnými kulturními požitky a mají možnost v soudobých básnících odhalovati krásu slova a jazyka, a kteří k tomu ještě jsou nábožensky vlažní a do kostela se dávají táhnout spíše už jen zvykem než touhou a vírou. Proto nesmí kazatel podceňovat jazykovou stránku svého kázání, protože někdy právě ona zrovna u takových lidí je rozhodující. Snad je to smutné, ale je to pravda. Takoví lidé jsou a pro nějaké ubohé slovo, pro špatnou češtinu, pro jazykovou těžkopádnost dovedou mnohdy na celý život zanevřít na kázání. Tak jako nejdeme k oltáři v roztrhaných bohoslužebných rouchách, a jdeme-li, nečiníme správně a pohoršujeme, tak také slovo kazatelovo má býti oděné v roucho nejzářivějšího a nejzvučnějšího jazyka. Boží pravda, kterou kazatel zvěstuje duším, jest tak vznešená a krásná, že si zaslouhuje, aby byla oděna v rou-

cho nejkrásnější. Věřte, je někdy trapné slyšeti s kazatelen zkomolěnou a nečistou češtinu, plnou germanismů a nevkusných starotvarů, a pozorovati výrazovou chudobu kazatelovu nebo snad někdy i nevhodnou vulgárnost jeho mluvy. Naše mateřština v posledních letech podstoupila velkolepý vývoj, dostoupila skvělých vrcholů a zvláště v novodobé lyrice nalezla takové výrazové bohatství, že až žasneme. Zpívají v ní housle, výská v ní flétna, pláče v ní sametový hlas čela, bouří v ní královské varhany. Dobrý kazatel musí umět naslouchat této bohaté řeči a musí se s ní sžítí. Jen se nebojte, kazatelé, přečíst si občas několik stránek z knížek novodobých českých básníků! Jen se nebojte zaposlouchati se do takového Vladimíra Holana, u něhož nové tvarosloví přímo participuje na slávě a rozkvětu našeho současného mateřského jazyka! Obohatíte tím své vyjadřovací schopnosti, nastrádáte si dostatečnou zásobu vhodných a živých slov, vaše řeč bude čistší, měkčí a lahodnější. Pomůžete tím působivosti svých kázání. A přitáhnete pod kazatelnu mnohé, kteří před ní utíkají mnohdy jen proto, že nesprávná a toporná kazatelská mluva uráží jejich jazykový vkus.

Z jednoho dopisu: „Důstojný pane: jistě jste již dávno zapomněl na hříšníka, který vám více než před třemi lety napsal dopis pod dojmem vašeho kázání u sv. Jindřicha a který potom ještě několikrát se šel nasýtit slovem Božím z vašich úst. Tehdy jste mi laskavě odpověděl milým listem, vyjadřujícím vaše přesvědčení, že jsem na nejlepší cestě nalézt Boha v Církvi a že v mém náhodném vstupu do kostela v onu neděli bylo mnoho z Božího zavolání. Nuže, důstojný pane, vaše domněnka, ba předpověď, ukázala se správnou. Po dlouhém bloudění pouští tohoto světa a hledání Cesty, otevřely se mi oči, a Boží hlas našel odezvu v srdci, toužícím po Lásce a Pravdě. Nežli uplynul rok od mého dopisu vám, stal jsem se opět katolickým křesťanem s upřímným úmyslem vésti život lepší a dokonalejší. Jsem opravdu vnitřně šťasten, a čeho jedině a nejvíce lituji, je, že jsem svůj mladý život prožil v bahně hříchů a že už to nebudu moci nikdy, ani částečně odčinit. Rok po vstupu do Církve sv. byl jsem přijat do III. řádu sv. O. Františka a letos jsem složil sv. profesi. Proč vám tohle píši? Proto, že i vy máte svůj velký podíl na tom, že jsem našel správnou cestu k našemu Spasiteli.“

Malý příklad, jak jedno kázání podchytí člověka, který zrovna toho podchycení potřebuje. Muž, jenž je nábožensky sice bez vyznání, ale už trochu hledá a milost již pracuje v jeho duši, zajde jednou na procházce zcela náhodně(?) do kostela. Je zrovna kázání. Poslouchá. Je zaujat. A jde domů rozrušen. Přemýšlí o slovech, jež se mu v mysli stále vracejí. Přemýšlí o sobě. A o svém vnitřním stavu. A pak píše dopis knězi, jehož jméno ani nezná. Pošle jej tedy farnímu úřadu a dovnitř velké obálky vloží list,

adresovaný „knězi, který měl v neděli večer kázání“. Pak už je lehké toho muže zachytit, protože udal své jméno a adresu. Dopis nelze nechat bez odpovědi, bez povzbuzení, bez výzvy k nové účasti na kázání (udati den a hodinu) a bohoslužbách. A výsledek popisují slova mého dopisu, jež jsem ad informandum vyňal z obšírného textu. A tak si nikdy nemysleme, že dnes naše kázání nebude mít účelu a smyslu. Nikdy nechodíme na kazatelnu bez dostatečné přípravy a bez uvědomění, že svým slovem musíme zrovna dnes někomu něco dát. I když třeba s kážeme malému hloučku posluchačů, zda nevíme, že třeba zrovna dnes v tom malém hloučku stojí člověk s vyhaslou vírou, kterého nám sám Pán přivedl a přitáhl silou své milosti pod kazatelnu, a který potřebuje zrovna našeho slova, aby se opět rozhořel? A postavili bychom se proti Božímu záměru a pokazili bychom jej, kdybychom z jakéhokoliv důvodu to slovo nedali. Slovo očekávané. Slovo oživující. Slovo přitahující k Bohu. Proto pamatuj, kazateli, když vystupuješ na kazatelnu a rozhlížíš se po přítomných: zrovna dnes je mezi těmihle lidmi někdo, kdo čeká na tvé slovo, a koho ti sem sám Bůh přivedl. A podle toho kaž!

Kapitoly homiletické

Fr. Srubek

(Různé stavby.)

V kalendáři katolického duchovenstva z r. 1944, str. 126, napsal režisér Národního divadla toto: „Často jsem prožíval bolest z kázání, které se válelo kolem uší jako beztvará tříšť... bez ladu a skladu. Chyběla vůbec dramatická stavba... Chtělo by se mi skoro říci, že talkové kázání je svatokrádežné...“

Opravdu, nejvážnějším důvodem, proč naše kázání jsou beztvará tříšť, je, že nemají *stavby* vůbec. Nejsme stavitelé chrámu Ducha Svatého v lidských srdcích. Nejsme stavitelé, nemáme žádného plánu, podle kterého bychom stavěli, budovali. Nestačí ovšem znát několik nestrávených formulek (pravítka nedělá architekta), ale bez znalosti pravidel duchovního řečnictví nemůžeme být dobrými staviteli.

Už když chci začít „stavět“ kázání, musím vědět, jaká to bude stavba, podle toho budu stavět. Jinak přece bude muset vypadat homiletické kázání, jinak dogmatické, jinak sváteční, zas jinak katechetické a jinak apologetické. A abych to řekl předem, znám-li toto bohatství různých forem duchovního řečnictví, vyvaruji se jednotvárnosti. Každý rok třeba totéž, každý rok jinak.

Kázání rozdělujeme na dvě veliké skupiny: povzbuzující a poučná.

I. Povzbuzující jsou: Duchovní řeč a oslavná duchovní řeč. *Duchovní řeč* (1). Používáme jí, když chceme vyvolat nějaký silný dojem. Jsou to většinou kázání misionářská, ale možno této formy použít i na svátky církevního roku, při význačných slavnostech.

Oslavná duchovní řeč. Jsou to kázání oslavující nějaké *tajemství* (2) nebo osobu svatou. (Bůh a jeho svatí.) V prvním případě chceme vniknout do důcha svátku, vyčerpát etickou cenu tajemství. Náplň myšlenek nám podává mešní formulář, breviář a dějiny svátku.

Oslavná kázání o svatých můžeme stavět různě. Buď vyličíme *celý život* (3) nebo pojednáme o jednotlivých *ctnostech* (4) nebo projednáme zvolené téma a z života svatého bereme jen *ilustraci* (5).

Oslavná kázání o svatých jsou nejsnadnější lidová kázání, ve kterých chceme odhalit prameny pravého křesťanského života tím, že probouzíme prostý obdiv, úctu, vděčnost, důvěru k svatým a touhu následovat jejich ctnosti.

II. Poučná kázání jsou zase dvojího druhu. Jedna mají na zřeteli hlavně poučit, druhá zas přesvědčit. Do první skupiny patří homilie, katechese a liturgické kázání, do druhé kázání dokazující a obhajující. A) *Homilie* může být exegetická a tematická. V *exegetické* (6) vysvětlujeme verš za veršem nebo myšlenku za myšlenkou. Nesnažíme se najít jednotící myšlenku, u každého verše hledáme aplikaci pro náš život.

Tematická homilie (7) vzniká, kde text skýtá jednotící myšlenku. Takové texty jsou podobenství a řeči Páně, zázraky. Téma vyplývá z otázky: Co chtěl Pán Bůh tímto textem říci.

Podkladem k homiletickým kázáním je ovšem v první řadě Písmo svaté, ale také texty modliteb, zvláště modliteb mešních. Tak vzniká jakási liturgická homilie, která se nesnaží vyčerpát tajemství toho kterého svátku, nýbrž vysvětluje buď text modlitby větu za větou, nebo celé téma modlitby.

Katechese (8) patří mezi nejdůležitější způsoby kázání. Je to denní chléb kazatele. Má v první řadě a především poučit. Povzbuzení vyplývá jakoby samo sebou, poněvadž katechetické kázání snaží se prakticky objasnit pravdy víry a mravů. Katechetické kázání měl by umět sestavit každý kněz, ba měl by zde dosáhnout až virtuosity.

Liturgické (9) kázání objasňuje obřady ve spojení s jejich historií a dogmatickou náplní. Předmětem je církevní rok, svátosti, mše svatá, obřady pohřební, úvod matek a j.

B) Dokazující kázání jsou opět dvojího druhu: Vlastní *dokazující* (10), ve kterých dokazujeme pravdy křesťanské víry (dogmatická) a mravů ze Zjevení, a druhá *apologetická* (11), ve kterých objasňujeme a dokazujeme „*praeambula fidei*“.

Obhajující kázání (12) chce konečně skutečné falešné názory odmítnout a ukázat správné. Obrací se ne na nevěřící, nýbrž na katolíky, kteří některou pravdu špatně chápou a ve skutek uvádějí.

Tím je nám dána možnost alespoň dvanácti různými způsoby kázat na totéž téma. Jaké bohatství a jaká různost! Stojí to za to obeznámit se s každým způsobem zvláště a důkladněji.

PASTORAČNÍ DROBNOSTI

SVĚTELNÉ OBRAZY. Několik dopisů z různých končin republiky mne velmi potěšilo a utvrdilo v přesvědčení, že plán vybudovat u nás světelnou projekci v pastorační a katechetický pomocný prostředek důležitého rázu se s pomocí Boží povede. O podmínkách pro získání schválení ministerstva školství, aby se serií mohlo používat i ve vyučování, dnes nebudu psát, poněvadž jsem názoru, že časem se ještě mnoho změní. Uvažujme dnes jen o seriích pastoračních! Nemůžeme se dále spokojiti jen seriemi z určitých oborů, ale je nutno připravit serie pro všechny obory pastorační činnosti kněžovy. Navrhuji následující rozdělení práce: 1. Pro mládež nejmenší: Pohádky zábavné a pohádky výchovné. 2. Pro mládež větší: Výchova k ctnostem křesťanským a občanským, poučné serie (cestopisy, životopisy atd.), zábavné serie (povídky a pod.). 3. Katechismus: věrouka, mravouka, svátosti a ostatní části katech. 4. Biblické dějiny: St. a Nový zákon. (K jednotlivým článkům jsou sice obrazy, ale většinou po jednom. Je třeba pro každý článek úměrně jeho délce a důležitosti 15—20 obrázků, aby se článek dal vykládat s doprovodem obrazů.) 5. Církevní dějiny: všeobecné dějiny v důležitých stadiích a podrobné serie o českých dějinách. 6. Životopisy svatých: Čeští světci a význační světci ostatních národů. 7. Poutní místa Moravskoslezská a v Čechách a život v dny poutí. 8. Význačné kláštery: jejich význam a život v nich. 9. Církevní umění: památky stavitelské, malířské a sochařské. literární a hudební. 10. Církev a cha-

ritativní její činnost. — Představuji si práci tak, že důst. páni se přihlásí, ve kterém oboru by chtěli a mohli pracovat. Bude snad dobré, když zájemci poznamenají více-ro oborů, aby bylo přibližně stejnoměrné rozdělení práce usnadněno. Dobré myšlenky, které se již někdy vyskytly, se dají přirozeně uplatnit, ale vzhledem k tomu, že dosavadní projekční materiál je většinou původu německého, dávám důst. pánům na uvažanou, zda v nynější době je pastoračně moudré užívatí těchto serií. Jakmile se sejde dost spolupracovníků, třeba jen pro některé obory, ihned se s nimi dohodnu a domluvíme se, jak zahájíme práci. Představoval bych si, že z každého oboru by při intenzivní spolupráci mohla býti za měsíc navržena jedna serie obrazů o 30 a více obrazech, takže bychom do roka měli slušný počet serií. Pak by důst. páni zájemci již měli snadnější volbu při výběru přednášek, které chtějí pro své věřící pořádat. Prosím důst. pány, aby tedy předně mi napsali, v kterých oborech by chtěli pracovat. Není však vyloučeno, že můj rámcový návrh se dá ještě rozšířit o mnohé znamenité náměty, a budu v zájmu věci velmi povděčný za každý návrh. Další postup spolupráce si dohodnu s důst. pány, kteří se k práci přihlásí. Všechny však budu pravidelně informovat o postupu práce i o seriích, které byly vyrobeny a jsou připraveny k použití. Prosím pak všechny důst. pány o porozumění a modlitbu, aby dobré dílo pro posvěcení duší se povedlo.

P. Jan Jan, katecheta, Zlín.

Z DOPISŮ

PROMLUVY K SNOUBENCŮM. Chopil jsem se pokynu dp. Bezdička o těch promluvách sv. Otce. Rád bych se postaral o vydání. Hlouch. (Nemá někdo z našich čtenářů ony promluvy sv. Otce k snoubencům? Ať je laskavě zapůjčí Dru Hlouchovi. Red.)

ZRUŠENÍ PATRONÁTU. Jsou zde zas nové práce a starosti. Nejen s ob-

těžnou pastorační zdejší (tak na př. právě tyto dny se zasazujeme o vrácení křížů do zdejších škol — jak už se to stalo i jinde, a poměrně snadno — ale pochybuji o kladném výsledku! — Snad byste mi mohl sdělit své zkušenosti odjinud?), ale i s novými poměry patronátními. Patronát je po konfiskaci zámeckého velkostatku — dle dekretu presi-

denta — zrušen, a na děkanský úřad tím spadá starost o honorování kostelníka, varhaníka, hrobníka a potřeb kostelních. Také zádušní hřbitov, jehož správu vedl patronát (zvláštní poklad. síla), musíme nyní vést sami. Snad bude možno z výnosu hřbitovních poplatků — pro příště přiměřeně zvýšených — hradit věci kostelní. V Dobříši, kam jsem se obrátil o informaci, je podobný stav, a chtějí tam založit „Kostelní spolek“, který by se o to vše staral. Snad by to i zde bylo záhodno. Ovšem potřeboval bych stanovy tohoto Kostelního spolku a vůbec radu, jak to uvést v činnost. Bylo by jisté záhodno, aby v DP o těchto věcech bylo pojednáno, protože takové případy budou jisté i jinde. Též by se mělo poradit duchovenstvu, jak postupovat dle vl. nař. ze dne 3. září 1945, č. 70 Sb., jímž byl vydán statut Národ. pozemkového fondu při ministerstvu zemědělství, podle jehož § 4 (bod 4) náleží tomuto fondu na návrh příslušného MNV rozhodovati podle § 5, odst. 2, presidenta republiky v případech zvláštního zřetele hodných o náhradě za zaniklá práva a povinnosti patronátní, váznoucí na zkonfiskovaném zemědělském majetku. — (Prosíme spolubratry, kteří v těchto věcech mají zkušenosti, aby nám poslali instrukce. Red.)

PASTORACE V NEMOCNICÍCH. Jako katecheta (32 hod. týdně nyní) mám v nemocnici oltářnictví a chodím i k nemocným. Nyní mi činí potíže na infekčním paviloně (záškrt, spála, tyf), že tam nahlížím do štatusů, dávám informace, přenáším věci ze záškrtu na tyf (toto jednou — v nerozvážnosti — aby vojáci měli co čísti). Primář nezlý (hoch se učí katol. náboženství, snad je katolík), není proti zaopatření, ale myslí: chod'te co nejméně; jen když vás zavolají: mohl byste vnést nákazu do školy. To má určitě pravdu, o tom jsem věděl i já, dodržel jsem vždy mytí a převlečení. Od července jsou tam světské sestry (snad katol.), prosil jsem je: zavolejte, i služby (Němkyně) jsem žádal: oznamte, zavolejte! Nikdy tak neučinily. Nemocní v horečkách nevědí, jak jim je; příbuzným to asi je řečeno, ni-

kdy o kněze nepožádali. Prosím o radu: jak si počínati? Jaká je praxe jinde, kde jsou světské ošetřovatelky na infekčních pavilonech? Lístek s sebou do nemocnice o zavolání kněze? Či příbuzní? (to snad spíše) Že by se sestry otázaly, nedá se očekávati a asi vynutiti. K. L. K.

KNĚZ A POLITIKA. Bude snad mladším k užitku, když jim něco povím o své politické činnosti. Jsou to vzpomínky z let 1914—20. Dostal jsem se za kaplana k faráři-poslanci a považoval jsem za svou povinnost, choditi s ním na všechny politické schůze a též si občas zařecniť. Jednou byla připravena v naší farnosti skvělá volební schůze. Dva cizí řečníci, jedna řečnice. Naši „nepřátelé“ obsadili sál již hodinu napřed. Když řečnice řekla tři věty, nastal křik, na komando všichni popadli židle a hrnuli se na nás. Nám nezbývalo, než vyskočiti oknem. Nešťastná řečnice neznala situaci a vyskočila druhým oknem přímo do hnojůvky. Div, že se tam neutopila. — Dovedete si představit, jak mi příští neděli bylo, když jsem s kazatelny tu a tam viděl některého svého „protivníka“. Jindy jsera jel sám (povozem p. faráře) do přifařené vesnice na politickou schůzi. Po cestě jsme dohonili vojáka, který právě šel z nádraží domů na dovolenou. Vzali jsme ho na vůz. Když se dověděl, že máme v B. schůzi, řekl, že též tam půjde. „Nepřátelé“ nás pozorovali, a druhého dne jsem s úžasem četl v novinách: „Kněz šťve! proti dělníkům pod ochranou bodáků.“ Že prý jsem si proti dělníkům vzal na pomoc vojáky. — Dlouho to trvalo, než jsem získal důvěru farníků. Jeden z prostředků byl tento: Cestou do školy jsem potkával dělníky z práce. Každého jsem pozdravil, jak u nás bývalo zvykem: Vítám vás z roboty! A hle, tato maličkost pomohla. — Jednou jsme měli v hospodě schůzi katolických dělníků a v téže hospodě v sále byla veřejná schůze „nepřátel“. Šli jsme korporativně na tuto schůzi; přihlásil jsem se o slovo. Věcně jsem odmítl nesprávnosti řečnickovy, obhájil katolické stanovisko. Ale nepočítal jsem s tím, že pořadatel dal poslední slovo řeční-

kovi, a ten několika demagogickými slovy proti Církvi působil tak suggestivně, že i naši stoupenci mne litovali pro moji porážku. — Několik vzpomínek na polit. schůze kněze a poslance Rýpara. Bylo to tehdy divoké. Rýpar stál na stole v koutě, aby měl záda kryta. Před ním garda katolických žen, které ho chránily před útoky dorážejících a povyku-jících odpůrců. Ze vzájemných lichotek jsem si zapamatoval: „Mlčte, vy nebeské kozy!“ „Mlčte vy, vy pekelní capi!“ Když řev trval 20 minut neb déle a výtržníci už chrap-těli, použil Rýpar malé přestávky a řekl klidným hlasem: „No tak. Teď si trochu odpočnete a nechte zas mne mluvit!“ A domluvil. A zvítězil. Avšak nepřátelé zuřili a kuli pomstu. Ze schůzí musel chodit v doprovodu několika statečných mužů.

Nakonec veselá vzpomínka. Rýpar přijel do vesnice na kole. Hostinská, dobrá katolička, vzala kolo a schovala do světnice. Přijel též tajemník nepřátelské strany a postavil kolo do předsíně. Jeho kamarádi se domnívali, že je to kolo Rýparovo, a propíchli mu na mnoha místech pneumatiku. Po schůzi čekali pachatelé v předsíni, aby se kochali na vzteku panáčka, ale jaké bylo jejich překvapení, když jejich kamarád zjistil škodu a častoval je velice „lichotivými“ tituly. — Co soudím o své politické činnosti? — Nechci zde stanovit pravidel pro druhé kněze, ale co se týká mne, myslím, že kdybych byl užil svých sil a nervů a svého času k intenzivnější pastorači, byl bych pravděpodobně i politicky dosáhl více úspěchů. Ruda.

ZE SVĚTA

DOPIS Z AMERIKY. Hořovický Farní věstník uveřejňuje dopis, z něhož zde otiskujeme zajímavou stať: „Pro nás katolíky je pobyt zde v Americe velice užitečný — my nestačíme žasnout nad tou skutečnou svobodou náboženskou v této zemi demokracie! Zde jsou katolíci sice menšina — je jich kolem 24 milionů — ale mají úplnou volnost vývinu. Školy katolické jsou jako rozprostřená síť přes celou velkou zemi: není zde téměř farnost bez katolické školy. A pak ovšem jsou zde i školy katolické vysoké, výborné university, z nichž některé patří vůbec k nejlepším ve Spojených státech. Že by se našli katolíci, kteří by děti do školy katolické neposílali, to se téměř nestane, snad jen když je škola daleko, což ovšem je omluvitelné, ale jinak američtí katolíci jsou zvyklí posílati děti jen do škol katolických. Pak zde je výborný katolický tisk — každá diecése vydává svůj týdenní list, který se prodává u dveří kostela každou neděli a je hodně čten. Kromě toho je řada výborných publikací, které jsou vydávány různými řády a řada výborných týdeníků i měsíčníků. Američtí katolíci jsou zvyklí vydržovat si své kostely a školy sami — ale na druhé straně stát jim po-

prává úplné volnosti a školy soukromé katolické mají stejné právo veřejnosti jako školy státní a nikoho by ani nenapadlo, že by mohly býti země, kde by školy soukromé katolické nebyly povoleny. Vedle katolických škol jsou ovšem také školy jiných denominací, jsou to hlavně školy Lutheránské a Quakerské, které jsou hodně navštěvované a mají dobrou pověst.

Farnost zde znamená skutečně cosi velice důležitého. Když se lidé sejdou, často slyšíte, jak si říkají: Já patřím do té a té farnosti, kam vy patříte? Ve velkých městech často farnost znamená určení adresy: já bydlím tam blízko té a té farnosti. Tak se mi zdá, že u nás v Čechách už tolik to slovo neznamenal, jako zde. Ovšem je zde soudržnost mezi farníky větší — lidé se znají vespolek a často patří k různým organisacím — k mariánské družině, muži zase zde mají výbornou a hodně rozšířenou organizaci Holy Name Society — spolek Svätého Jména. Mládež bývá sdružena v klubech, nebo patří do katol. scoutingu. Ovšem se často v kostelích sbírá — to člověku z Evropy vždycky připadá ze začátku tak divné — že se v kostele sbírá a že téměř každý týden se něco ve farní halle

pořádá, aby se sebraly peníze pro kostel a kostelní účely. Ale tomu jsou zde lidé zvyklí i tomu, že se pořádá občas. společenská zábava nebo odpolední dýchánek také jen za účelem sbírky. Kněží jsou v této zemi všeobecně váženi, ať už patří kterémukoliv vyznání. Jsou zde ovšem také silné protináboženské skupiny, ale celkem není jejich vliv dosud tak rozšířený jako jinde. Je zde ještě hodně tradiční vážnosti ke křesťanství.

Když zde člověk žije déle, pak se jasně vidí, že páteř celého katolického života, a příčina toho velikého rozkvětu katolictví v této zemi jsou školy katolické. Jimi se udržuje tradice víry — a v nich se zachraňují kněžská a řeholní povolání. Těžko si odmyslet tento veliký vliv škol katolických — těžko si představit, že by měli katolíci zde žít bez škol.

Je pravda, že také čas od času se v Americe zvedne protikatolická nálada — a tyto otřesy ovšem jen vždy posílí a prohloubí věrnost lidí k svému náboženství. Vláda Spojených států se vždycky chová ke katolíkům korektně, je známa velká vážnost, jakou měl prezident Roosevelt k mnohým katolickým hodnostářům a i nynější prezident má přátelský poměr k mnohým katolickým kněžím. V různých otázkách bývají katoličtí kněží voláni na poradu do Washingtonu a vynikající představitelé katolického kleru se těší všeobecné úctě a vážnosti.

Katolíci jsou také silni v *dělnickém hnutí* a poslední dobou se velice rozšiřují dělnické školy katolické — večerní to kursy, kde se probírají otázky dělnické a otázky sociální a hospodářské vůbec a kde bývá přednášeno o sociálním učení Církve. Tyto školy jsou výborné a hodně navštívené. Na př. v New Yorku jsou tyto školy téměř v každé druhé farnosti!

Ovšem jsou zde stále ještě kraje, kam vliv katolického náboženství nepronikl, státy, které dosud jsou považované za země misijní. To je hlavně jih, kam se lidé z Evropy málo stěhovali, a kde proto se naše víra dosud nezakotvila. Tam dnes jsou jen malé misijní ostrovy — ale i tam v poslední době se hodně ka-

tolicismus rozmáhá ve srovnání s tím, co bylo před nějakými 20 lety. Věra Gibianová, New York.

PAPEŽ PIUS XII. vydal encykliku o postoji sovětské vlády vůči řecko-katolické církvi v Zakarpatské Ukrajině. (Našinec.)

AMERICKÉ KNĚŽSTVO K SOCIÁLNÍ OTÁZCE. V arcidiecési Cincinnati pořádali na konci minul. roku vynikající kněží přednášky o „právech práce“ jako komentář k dnešnímu zápasu amerických dělníků s kapitalismem. Došlo nám z těchto řečí několik hlavních myšlenek — které jsou jen aplikací papežských sociálních směrnic a obsahují též přímo slova Pia XII. 1. „Člověk s historickým smyslem musí mít obavy. Vzpomene si na dny předcházející francouzské revoluci. Tehdy též dělníci, trpící nespravedlností státního hospodářství, postávali lenoše po ulicích kritisující režim.“ 2. „Na štěstí opustila od r. 1933 naše federální vláda svou dotavadní skoro ustálenou politiku neochotné tolerance. ne-li docela nepřátelství proti dělnickým organizacím, a podporovala a posilovala jejich vzrůst. Takto jen podala skutečný důvod pro svou existenci, t. j. podporování obecného blaha.“ 3. „Dělníci si musejí navzájem pomáhat. Povznesení a záchranu dělníků mohou a mají provést dělníci sami.“ (Pius XII.) „Sv. Otec věří v dělníky, v jejich schopnost, v jejich mravní a duchovní zdatnost, v jejich nevyčerpatelnou velkodušnost. Dobře je zná. Tato slova jsou mi jasnou výzvou k organisování dělnictva. V dnešních poměrech je sjednocování nejpraktičtějším prostředkem, jímž se mohou dělníci opřít bezmezné moci a despotické nadvládě ekonomické, soustředěné v rukou několika jednotlivců.“

SVATÝ OTEC O APOŠTOLÁTU MODLITBY. V neděli 18. 11. 1945 promluvil Sv. Otec ke španělským katolíkům ve Vatikáně a rozhlas nesl slova Společného Otce všem jejich krajanům na polostrově Pyrenejském. V španělsky pronesené řeči vzpomněl papež stého výročí apoštolátu modlitby. Ocenil horlivost, kterou projevil španělský lid

v boji za sv. víru již v prvních stoletích, potom v staletých bojích se Saraceny, nakonec hlásáním evangelia v Novém světě. Jiskra úcty Srdce Páně z Francie přeskočila ihned Pyreneje, kde ji de Hoyosové, Cardaverasové, Loyolové, Catalayudové rozdmýchali v mohutný požár, svědčící o velkodušnosti, s níž odpovíděla španělská duše na toto nové úsilí Božího Milosrdenství, toto vykoupení plné lásky, jež nabídla nevyčerpatelná láska Boží smutnému lidstvu 19. století. — „Dnešní naše shromáždění musí býti především shromážděním vděčnosti za to, že vás Bůh milosrdně uchránil obecné katastrofy války, v níž krvácelo tolik národů. Španělsko za to vděčí zasvěcení Bož. Srdci Ježíšovu. Vaše vlast unikla poslední světové hekatombě, bude však muset nejméně žít životem apoštolským, to znamená životem lásky, vzájemného dobročinnosti, společné modlitby, plodící bratrství duší, životem úcty tomuto Srdci, plnému dobroty a milosrdenství, konečně životem apoštolské horlivosti, toužící získati Kristu všechny lidi, nejvíce však zbloudilé bratry. Neboť kde trvají nenávist a mstivost, nemůže naléztí místa toto Srdce, toužící vroucně po lásce, a je-li třeba, po smíru mezi bratry.“ Dále vzpomněl Sv. Otec zasvěcení, jež vykonal španělský národ 30. 5. 1919 před nádherným pomníkem Srdce Páně, z něhož dnes zbývají jen trosky, a pravil: „Zbývá však

ještě něco, co nemůže zničit žádná výbušnina, myslím tím sílu ducha, sílu, jež zachránila naši víru, když udeřila pro nás bolestná hodina, sílu, která se dnes jeví — rádi to uznáváme — v mohutné životnosti katolicismu ve vaší vlasti, účinek to lásky, kterou jí věnovalo Božské Srdce Ježíšovo, a účinek pomoci tolika dobrých Španělů; konečně sílu, která vás shromáždila dnes a která vás pobízí znovu se vši upřímností vaší rytířské a velkomyslné duše volati: Kraluj v srdcích lidí a v rodinách, vládni v mysli učenců, v chrámech věd a umění, v našich zákonech a v zřízení naší vlasti! Tato slova měla se dávno státi programem života, když Evropa začínala novou etapu svých dějin po poslední dělové ráně prvního světového požáru. Dnes by měla vyznačovat tato slova obnovu vaší vděčnosti, vašich dobrých předsevzetí a vašeho zasvěcení ve chvíli ještě vážnější, na konci zápasu mnohem většího, strašnějšího a svými důsledky mnohem těžšího, mnohem houževnatějšího, ve snaze trvat dál, působícího mnohem hlubší zmatky v národech.“ (La libre Belgique, 2. 12. 1945.) Některé listy (na př. franc. Front National) se pohoršovaly nad těmito slovy v řeči Sv. Otce: „Síla katolického ducha zachránila vaši rytířskou vlast v nejtěžších chvílích jejích dějin a byla vaší útěchou v bolestných hodinách, jež jste prožili nezłomeni.“

Z D O M O V A

SLOVENŠTÍ BISKUPOVÉ U PANA PRESIDENTA (10. ledna). Z řeči arcibiskupa Kmečka uvádíme podle „Katol. novin“ (čís. 3): „Sme veľmi vďační, že dnes máme vzácnu príležitosť aj korporatívne predniesť svoj úctivý pozdrav a živým slovom zopakovať pred Vami ako pred hlavou štátu to isté, čo sme v spoločnom pastierskom liste, vydanom z našich porad 22. augusta 1945, slávnostne vyhlásili, že my, slovenskí biskupi, duchovenstvo a veriaci ľuď zaujímame kladný postoj k nášmu obnovenému československému štátu a že túto lojalnosť a oddanosť oproti obnovenej

Československej republike prejavujeme tým úprimnejšie, lebo z úst zodpovedných činiteľov sme počuli, že náš nový štát sa bude budovať na sociálnej spravodlivosti proti všetkým vrstvám národa, na podklade náboženskej slobody a v smysle pravej demokracie. Chceme zapojiť celú duchovnú silu, ktorú katolícka Cirkev na Slovensku reprezentuje, do spolupráce k rozkvetu slovenského národa a uisťujeme Vás, pán prezident, že budeme Vaše šľachetné snahy na zahojenie rán, vojnou spôsobených, všemožne podporovať. Ale ako verní synovia Cirkvi, svojho rodu a svojho štátu, ktorí

nesú veľkú zodpovednosť pred Bohom i národom, nemožeme potlačiť obavu o pozhnanú budúcnosť našej spoločnej vlasti, ak sa v krátkom čase nezahojá rany, ktoré katolícka Cirkev na Slovensku utrpela bezvýhradným poštátnením cirkevných a rehol'ných škôl, cirkevných a rehol'ných internátov a ich majetku, hatením činnosti čisto katolíckych spolkov a združení, obmedzením katolíckej tlače, utrpením mnohých našich ľudí. Sú aj iné okolnosti, ktoré tiež rušive posobia pri vykonávaní konsolidačnej práce, ktoré si dovoľujeme odovzdať v osobitnom spise. Chceme veriť, že to boli zásahy iba prechodného rázu a že sa opäť obnovia všetky základné práva Cirkvi na všetky jej inštitúcie pre dobro nášho národa a štátu, čím sa naša spolupráca na mravnej i hmotnej výstavbe vlasti stane ozaj plodnou a blahodarnou. Keďže sme presvedčení, že spolupráca katolíkov-Slovákov je pre jestvovanie ČSR a pre blahobyť našich dvoch bratrských národov potrebná, prosíme Vás, pán prezident, aby táto naša spolupráca nikdy, nikým a ničím nebola hatená a aby naše náboženské snaženia boli chápané a podporované s takou úprimnosťou, s akou úprimnosťou chceme brať účasť na živote nášho štátu.“

Zodpovedí p. prezidenta: „Opakujem i vám, čo som povedal duchovenstvu českému a moravskému, že sme v štáte demokratickom, kde Cirkev a náboženstvo je rešpektované a bude rešpektované a kde ctíme sloboďu presvedčenia.“

NÁBOŽENSKÉ ÚKONY NĚMCŮ V ČESKÝCH KRAJÍCH. Ministerstvo vnitra připisem ze dne 17. 12. 1945 upozorňuje: Duchovní správy jsou někdy vyhledávány Němci, přidělenými na práci do českých krajů a žádají o udělení svátostí. Protože české obyvatelstvo v některých případech hledí na tento styk kněze s přidělenými Němci s podezřením o národním smýšlení duchovního správce, buďtež MNV poučeny vhodným způsobem o tom, že kněz podle svých náboženských povinností nemůže podobné žádosti odmítnouti.

ČINNOST KNĚŽÍ POSLANCŮ A V NÁROD. VÝBORECH. (Z Acta

Cur., Olom. 1946, str. 7.) „Upozornujeme, že dosud v plném rozsahu trvá ustanovení CJC kán. 139, § 4: »Senatorum aut oratorum legibus ferendis, quos deputatos vocant, munus ne sollicitent neve acceptent... sine licentia tum sui Ordinarii tum Ordinarii loci in quo electio facienda est.« Jsou tedy poslanci kněží povinni žádati o dovolení ke kandidatuře nebo k přijetí mandátu u svého Ordinaria, po případě, jsou-li zvoleni mimo svou arcidiecesi, také ještě o dovolení tamního místního Ordinaria. Dále ať žádají o dovolení Ordinaria i kněží, kteří jsou členy zemských, okresních nebo místních Národních výborů. Neboť v těchto sborech se rozhoduje často i o záležitostech pro kněze odiosních, a činnost v nich snadno může patřiti mezi officia saecularia, quae secumferunt onus reddendarum rationum a k nimž je třeba výslovného dovolení Ordinaria. (Kánon 139, § 3.) Pokud se týká funkcí v okresních Národních výborech, stala se věc povážlivější dekretem presidenta republiky o národní cti ze dne 27. X. 1945 (č. 138 Sb.), kde se v § 1. určuje, že ONV smějí trestati ty, kdo se proti národní cti provinili, »vězením do jednoho roku nebo pokutou do 1,000.000 Kčs nebo veřejným pokáráním nebo dvěma nebo všemi těmito tresty«. V kánonu 139, § 3, poslední věta však stanoví: (Clerici) in laicali iudicio criminali, gravem personalem poenam prosequente, nullam partem habeant.“

MODLEME SE za zemřelé spolubratry: *František Bachtík*, farář ve Vínorh u Prahy. † 14. I. 1946, nar. 1889. Ordin. 1914. — *Alois Dolák*, kons. rada, bisk. notář, katech. v. v., Pardubice. † 21. I. 1946 v 69. roce svého věku a ve 40. roce kněžství, zaopatřen svátostmi umírajících. — 26. I. 1946 zemřel dp. *Josef Říha*, C. Ss. R. Requiescant in pace!

REVUE VYŠEHRAĐ, r. I., dvojčíslo 13—14, je věnováno celé osobě Newmanově a jeho dílu. Pečlivě a pietní studie seznámí vás s nejvýznačnějšími rysy N. Těší nás, že list prokazuje tímto sešitem velmi slibný rozvoj.

KATOLICKÝ POLSKÝ ČASOPIS. Od Nového roku vychází v Č. Tě-

šině katol. týdeník: „W obronie prawdy“. Vydává jej Úřad arcibisk. zvláštního pověření. Redaktorem je

náš spolupracovník P. Mil. Klisz. Adminstrace Fryštát. Cena každého čísla 1 Kčs.

H O V O R N A

UPOZORŇUJEME, že podle § 15 dekretu presidenta republiky o obnovení čsl. měny mohou správci kostelního jmění (t. j. vldp. faráři) z vkladů farních úřadů ve *staré měně* volně vybírat, jsou však povinni příslušné doklady pečlivě uschovati 5 let. (Možno vybírat na kostelní potřeby ku př. na svíčky, kostelní písně, modlitební knížečky, které farní úřad rozdává zdarma, kancelářské potřeby a pod.)

PRVNÍ SVATÁ ZPOVĚĎ, zpytování svědomí, dvojbarvý lístek (zn. m-61) je ještě na skladě; cena 40 hal. kus.

PAPEŽ A FAŠISMUS. (P. Jan.) Přečtěte si Katolík č. 2 a Dokumenty č. 1! (Vydává Gen. sekretariát katolíků, Praha IV, Hradčanské nám. 8.)

NEREKLAMUJTE! Podle rozhodnutí ministerstva informací smí DP zatím vycházeti jen co čtrnáct dní.

ČÍSLA MINUL. ROČNÍKU DP. Přichází na nás často žádosti o čísla DP (zvl. č. 1.—10. a 21.). Má-li někdo ze spolubratří zbytečná čísla, prosíme o zaslání. Porto hradíme.

ADORACE. Na přání četných duchovních správců vyšlo 5. vydání adorací budějovických. Obsahují dvě adorace k nejsv. Svátosti Oltářní a Svatou Hodinku. Objednávky přijímá Kolej Redemptoristů v Českých Budějovicích, Piaristické nám. č. 1.

P. A. SĚNOV. Váš dopis uveřejním. Jenom jsem jej poslal některým kněžím rozumějícím těmto bolestem, aby k němu zaujali stanovisko. Otázka je opravdu jedna z nejzávažnějších a nechceme zavírat oči před bolestivými otázkami mladých kněží.

Učebnice katol. náboženství
THDr Bedřicha Augustina,

M R A V O U K A
právě vyšla.

Druhé, v podstatě nezměněné vydání.

Cena vázaného výtisku Kčs 26.-
u knihkupců

Nakl. Vyšehrad v Praze II.,
Karlovo náměstí 5.

OBSAH:

Kněz a politika	65	Z dopisů	74
Vrcholná doba pastorační	67	Ze světa	76
P. Zima, Z pastoračního zápisníku	69	Z domova	78
Fr. Srubek, Kapitoly homiletické	72	Hovořna	80
Pastorační drobnosti	74		

S církevním schválením úřadu arcibisk. zvl. pověření v Ces. Těšíně, č. 394/45.

Vydává Exerciční dům Frýdek. Telefon 38. Číslo účtu Pošt.spořitelny 303.183. Vedoucí redaktor P. Rudolf Schikora C.Ss.R. Odpovědný redaktor P. Alois Březina C.Ss.R. Vychází čtrnáctidenně. Tiskem Valašské tiskárny ve Valaš. Meziříčí. Novinové výplatné povoleno ředitelstvím pošt v Brně č. 1A 4 2370-O/24 414 1945 ze dne 10. VII. 1945. Podací a dohlédací pošt. úřad Frýdek 2.

O dvou kněžských podnicích ve Francii Braitto:

Několik spolubratří neuneslo břímě kněžské služby. Ať z těch či oněch důvodů. Nepřísluší nám býti soudci. Stačí, jak byli souzeni církevním právem a neklidem svého svědomí a tím, že ne-nalezli pokoje a štěstí tam, kde je hledali. Jak se vrátit? Svátá stolice byla tak velkodušná, že na základě dekretu z r. 1936, jenž je celkem velmi málo známý, dovoluje těm, kteří se nemohou odloučiti od své consors, buď že neměla z čeho žítí a ji odděleně by neuživil, nebo že tu jsou děti, o které je třeba se starati, že mohou po roční zkoušce, kterou prokáží, že dovedou bez těžkého hříchu žítí spolu jako bratr a sestra, být smířeni s Církví a že mohou přistupovati jako laici ke svatým svátostem. Podmínkou ovšem je, aby to nebylo tam, kde jsou obecně známi jako kněží a jeho consors (před světským zákonem). Málo kněží o tom ví. Proto vás prosím, drazí bratři, abyste poučili o tom ty, kteří by se rádi vrátili, ale nemohou se ze zmíněných důvodů odloučiti od ženy. Mám již několik takových případů šťastně vyřízených, dalších asi deset rozdělaných. Pošlu každému milerád přesné informace, jak postupovati v této věci.

To je ale jen úvod. Jiná je otázka tato: Mnoho kněží by se rádo vrátilo, kdyby byl nějaký útulek pro jejich consortes a i pro ně. Což není nazbyt všelijakých církevních budov, které by se daly použití někde v ústraní k tomuto účelu? Vždyť jest to krev z naší krve a kost z našich kostí! Jsou to sacerdotes in aeternum. Pochybili, ale odpýkali si krvavě svůj poklesek. Smilujme se nad nimi! Ve Francii mají krásné zřízení Fraternisté sacerdotale, která se ujímají kleslých nebo ohrožených kněží. Někdy potřebuje kněz, štváný pokušeními, pochybnostmi, rozervaností, nespokojeností se sebou, rozladěností nad nějakým zásahem duchovní vrchnosti, který se jim zdá nespravedlivý, útulku, kde by se vzchopili, kde by zase nabrali dechu pod brátrskou a láskyplnou rukou k novému statečnému běhu. Někteří by se rádi vrátili, ale kam jít? Ve světě se jim těžko zůstává, do kláštera jít zdá se jim jako trest. Fraternisté sacerdotale má domy v každé diecési. Pod vedením rozumných, moudrých a láskyplných kněží se tu zbloudilí nebo nalomení kněží podchytí, a pomalu uzdravují a vracejí k životu. Vedou odstupňovaný duchovní život, poslouchají theologické přednášky, je pro ně krásná knihovna, kde mohou opět oživit svoje vědomosti a odůvodniti svou pokleslou víru.

Později pak se zabývají různými pracemi, kterými mohou velmi Církvi prospěti, výpomocemi v kancelářích, v působení pro mládež a podobně tam, kde o nich nikdo neví.

Druhá instituce jsou Kněžská misijní sdružení. V některých francouzských diecésích jest nemožná přemíra drobných far. Nezapomeňme na to, když se mluví o katastrofálních číslech neobsazených francouzských far, že ve Francii neexistují takové mamutí farnosti jako u nás jsou běžné. Že to, co je u nás farností, ve Francii by bylo kolikráte rozsáhlou diecésí. Protože není možné obsaditi všechny fary, sdružují se kněží v jakousi volnou agregaci, což je ještě novější typ než kongregace. Takovou agregací jest na příklad společnost pařížských zámořských misí, nebo společnost pro řízení seminářů kněžských sv. Sulpice. Tito kněží se sdružují v tento volný svaz. Bydlí v jednom domě v nějakém okres. městečku nebo místě, které jest tak ve středu více farností. Mají společný stůl a některé modlitby. Přispívají něčím na společnou kuchyň, knihovnu a společné pastorační pomůcky. Mají k dispozici motorku, auta, telefon, a tím jsou ve stálém styku se svou farností, která tvoří několik far, třeba i několik desítek far. Binacemi krásně obstarají celý úsek. Při tom je výhoda, že se kazatelé střídají a nikdy nenastane nebezpečí, že by se jeden kněz „vykázal“, jak se mezi námi říká, anebo že by lidé některého kazatele prostě nesnášeli a byli by na něho odkázáni po celá desítiletí. Je přesně rozdělena služba, která se zmíněnými moderními pastoračními prostředky dá krásně zvládnouti v širokém úseku. Totéž platí o katechisování mládeže, zvláště když mají k dispozici již organisovanou pomoc katolické akce pro laickou katechesi. Řeholní sestry v ní pomáhají velmi obětavě. I ty jsou zapojeny do této pastorační ústředny, takže pak několik kněží stačí zpracovat i rozsáhlejší farnosti. Dnes při nedostatku kněží v některých diecésích bylo by dobré pomýšleti na tento způsob. Jest tu totiž také ta výhoda, že se mladí kněží předčasně neuštvou. Je mi líto, když vidím některé mladé slabé kněze v některých našich diecésích, majících nedostatek kněžstva, jak pomalu tělesně chřadnou následkem přemíry práce. Mimo to ona pastorační centra mají ještě tu výhodu, že kněží žijí pohromadě, že žijí intensivním duchovním životem, který je jim umožněn, takže pak unesou i břímě zvýšené námahy a oběti. Mají častější konference pastorální i theologické. Necítí se tak opuštění a nejsou také tak žalostně osamoceni. Nová doba si vyžaduje nových prostředků. Nesmíme jen přihlížeti klidně nebo dokonce bez zájmu, jak nám unikají celé kraje, jak se nám ničí kněží nadlidskou námahou. Toto by se dalo zařídit hned na příklad v pohraničí, kde by se touto cestou vyřešil tak těžký problém pastorage nových farností, jež vlastně se právě tvoří.

V dobách husitských bouří byl takovým střediskem dominikánský klášter v Uh. Brodě, z něhož se rozcházeli kněží na vše-

chny strany a spravovali desítky farností po okolí. Nebylo by možné zařídit takovouto duchovní centrálu někde s autem, telefonem a nějakou sestrou charitní nebo Laického apoštolátu františkánského?

P. Silv. M. Braitto O. P.

O „nepraktických“ spekulacích

S. F.:

Když se honosíme uceleností a jednotností katolického světového názoru — nebo přesněji, katolické filosoficko-theologické soustavy — mohl by nám pochybující posluchač namítnouti, že vášnivé kontroverse, které vedou mezi sebou různé theologické školy, představované kdysi universitami, dnes různými církevními řády, svědčí o opaku. Vstup do noviciátu takového učeného řádu je vstupem do celého myšlení řádového a celé jeho tradice, a vypovězením boje učeným odpůrcům jiných škol v lůně Církve.

Odpověď na tuto obtíž není těžká. Všichni katolíci se shodují v tom, co je bezpečně zjeveno od Boha. Zjevení však připouští možnost hlubší spekulace. Této spekulaci pak ponechává Církev svobodu. Bdí toliko nad tím, aby nevybočila z pravých mezí a aby neohrozila poklad víry. Tomuto prohlubování pokladu víry mohou se věnovati především církevní řády, zbavené starostí o práce pastorační a požívající nutného duševního klidu a přiměřené samoty.

Tu však může snadno navázat bohoslovec a kněz zaměstnaný v pastorační práci a tázati se: Co je nám po řádových a profesorských sporech, co myslí a učí která škola a který řád? Neplyne proud života — i nadpřirozeného, duchovního života — nezávisle na systémech a na příslušnosti k tomu či onomu theologickému směru? Působí na duchovní život farnosti lépe molinista, či tomista, či snad dokonce zapomenutý skotista? Který směr vychoval více světců nebo aspoň zamezil více hříchů? Probíhá-li však nadpřirozený život v duších nezávisle na uznání některého systému, nevykonává-li celá kontroverse účinného vlivu na život, zdá se rozumnější, neztráceti drahocenný čas při přednáškách theologických těmito otázkami a věnovati jej zato praktické pastorači. Svět je v plamenech, a — my se budeme hádati, jak takový plamen vzniká, a budeme zdlouhavě rozhodovati, má-li pravdu molinista, že všechna popud k jejich založení vyšel jen ze svobodné vůle člověka, či je-li pravda na straně tomisty, který vidí určitou příčinnost ohledně všech jevů — vyjma hřích jako hřích — i v Bohu?

Nejsou tyto spory v dnešní době, vznášející na kněze ohromné pastorační úkoly, anachronismem, nečasovým zbytkem středověkých neplodných hádek, které neprávem zabírají místo v našich příručkách theologie? Není užitečnější pěstovati theologii pozitivní, theologii biblicko-patristickou, a učiniti jen blahovolnou útrpnou poznámku o problémech, jimiž dříve lidé mařili čas?

Více než kdy jindy zdají se dnes časovými slova Tomáše Kempenského, který znechucen školskými hádkami tomisticko-skotistickými věnoval se zcela praktické theologii, to jest modlitbě, kontemplaci a životu z Pravdy. „Mnoho jest věcí, jež znáti duši málo nebo nic neprospívá, A velmi nemoudrý jest, kdo více se zabývá jinými věcmi než těmi, které k spasení jeho mu napomáhají.“ (I, 2, 2.) „Co prospívá veliké hloubání o tajných a temných věcech, z jejichž neznalosti nebudeme na Božím soudu viněni? Veliká to nemoudrost, že zanedbávajíce věci užitečných a nutných, tak rádi se zabýváme zbytečnými a škodlivými. Majíce oči, nevidíme.“ (I, 3, 1.) „Že mnozí se více snaží věděti nežli dobře žiti, proto často bloudí a téměř žádný užitek nepřinášejí nebo jen nepatrný.“ (I, 3, 4.) „Ó, by takovou osvědčovali píli ve vykořeňování chyb a v sázení ctností, jakou v nadhazování učených otázek, nedálo by se tolik zlého a tolik pohoršení v lidu, ani by nebylo tolik nevázanosti v klášteřích.“ (I, 3, 5.)

Může míti dnes bohoslovec a zvláště kněz, se všech stran zavalený prací, kdy, aby namáhal ducha subtilními spekulacemi a vzdaloval se tak skutečného těžkého života, vyhýbal se otázkám, jež přímo buší na brány seminářů a konsistoří, aby přehlížel naléhavé, nezadržitelné imperativy dneška a vzpomínal na zájmy minulosti?

Řeč toho druhu není nic nového v Církvi a zvláště mezi „praktiky“ v řadách duchovenstva. Vášnivé, až nenávistně zlobné výtky proti „školské“, neplodné, duchamorné theologii spekulativní začal antiky a světa milovný, smyslům hovící humanismus, jak jej představuje zvláště předtridentská renesance. Svět ducha, naprosto nehmotné a netělesné spekulace, plnily renesanční přátele umění i přírodních a praktických věd hrůzou a pohrdáním. O sto let později chopil se boje proti tradiční scholastice descartismus, jenž vládl ve školách vyjma nečetné výjimky, především školy dominikánské, až do konce století 18. (Ovšem descartismus převzal ze scholastiky mnoho, vypůjčil si její formy, disputoval a hádal se a spekuloval o tajemstvích víry.)

Zásadní odpor proti scholastické metodě spekulacní hlásá racionalism a semiracionalism. Tyto směry nepřijímají v náboženství tajemství přesahující chápavost rozumu — proto nemohou přijímat ani theologických disputací, jak je pěstovala scholastika. Disputovat lze jen o tajemném a neznámém. Náboženství racionalismu však přijalo či podrželo jen to, co není tajemné, co může rozum pochopiti a přesvědčivě dokázati. Příčiněním racionalismu byla scholastika vykřičena jako pavěda, jež nemá práva v moderní škole, která se nehodí pro kněze nové doby. Tu zasáhl nejvyšší učitel víry a mravů, apoštolský Stolec. Papež Řehoř XVI. zastal se studia scholastické theologie ve dvou dopisech, adresovaných do vlasti racionalismu. Důrazně žádá, aby bylo toto studium dále pěstováno, a kde není, aby bylo obnoveno.

Čím více pokračuje reforma filosoficko-theologických studií, tím více zdůrazňují papežové nutnost scholastiky k úplnosti kněžského vzdělání. V tom jsou zajedno Lev XIII., vydávající encykliku Aeterni Patris, obnovující studium filosofie sv. Tomáše na bohosloveckých učilištích, Pius X., prikazující přímo studium Summy Andělského Učitele, Benedikt XV., jenž v novém zákoníku církevním klade veliký důraz na studium scholastické theologie (c. 1366, § 2.), Pius XI., jenž v encyklice Deus Scientiarum Dominus vyhrazuje scholastické metodě spekulativní čestné místo v soustavě theologického školení.

Církev vidí dobře olbřímí úkoly moderní pastorage. Nespěchá však, aby urychlila studium theologie. Naopak. Velikost dnešních pastoračních obtíží nutí ji k tomu, aby vyzbrojila své budoucí kněze nejen rozsáhlejším, nýbrž především hlubším věděním — a kromě toho pevnější, solidnější ctností. Proto uzákoňuje povinnost šestiletého studia filosofickotheologického.

V oblasti celé katolické theologie možno vytvořiti zápasiště ducha a učiniti nějak spornými body učení, které není Církvi definováno jako zjevené nebo aspoň neomylně jisté a nedotknutelné. Hlavním předmětem sporů mezi různými školami však jest především poměr Boha k světu, přesněji řečeno, způsob jeho prozřetelnosti vzhledem k přirozeným a nadpřirozeným úkonům člověka a vzhledem ke konečnému stavu tvorů rozumných, totiž otázka předurčení a zavržení. V těchto otázkách utkvávají se ti, kdo vycházejí jako ze zřejmého principu ze suverenní moci Boží (tomismus, augustinianismus, částečně systém sorbonnsko-alfonsiánský), a ti, kdo pohlíží na vůli lidskou jako na mohutnost naprosto nedotknutelnou ať Bohem, ať tvorem (molinismus, kongruismus). Podle tomismu může Bůh neomylně hýbat myslí člověka, protože je svrchovaně mocný, může dáti člověku nejen úkon sám, nýbrž i svobodu skutku. Podle molinistů může proto neomylně působit Bůh na člověka, protože je vševědoucí: ví s naprostou jistotou, jak si bude člověk v různých okolnostech počínat. Bohu pak stačí vhodně aranžovat prostředí pro člověka, aby s ním dosáhl svých božských plánů.

Obojí tábor hájí své mínění nejlepšími úmysly — ohledem na Boží slávu. Tomismus nemůže uznati Boha, jenž by neměl moci zasáhnouti do svobodné vůle člověka a hýbat jí tak, aby jednala svobodně. Molinismus pak nemůže připustit, že by Stvořitel kazil dílo jednou učiněné, že by mařil svobodu tvora fysickou nebo morální premocí, predeterminací.

Každý z táborů vychází z principů obecně platných. Opírají se o neomylné texty Písma, jehož inspiraci uznávají všichni katoličtí theologové. Obojí vycházejí z filosofických zásad, jež více méně stejně uznávají. A přece docházejí k závěrům, jež se zdají býti v rozporu s neochvějnými články víry, o nichž pro věřící není žádné diskuse. Tomismus spatřuje v molinismu nebezpečí

pelagianského naturalismu, molinismus zato vidí v tomismu, zvláště po formulaci Bannezově, temné chmury kalvínského pesimismu.

A právě tento zjev je nesmírně praktický. Protichůdnost názorů a závěrů u lidí, o jejichž dobré vůli nelze důvodně a rozumně pochybovati, ukazuje existenci pravd, na něž nestačí lidská inteligence. Existují tajemství, jichž neproniknou ani největší geniové. Čím větší inteligence, tím jasnější poznání, že existuje Neproniknutelnost. Sebe skvělejší a sebe hlubší spekulace nečiní lidsky rozumnějším tajemství víry: jen odmítá výtku nerozumnosti na straně jedné a prohlubuje velikost Nepoznatelnosti na straně druhé. Čím dokonalejší rozum věřící duše, tím jasněji chápe svou ubohost a nedostatečnost.

Náboženský genius neroztrhává mrak tajemství. Strhává toliko s vlastní mysli mlhu pýchy, která mu činila věci světa většími, než ve skutečnosti jsou. Theolog, který myslí do hloubky a proniká střetnutí dvou katolických, zcela „jasných“ filosofických soustav, prožívá mocně neproniknutelnost tajemství. Prožívá existenci dvojího řádu bytí, bytí nestvořeného a bytí stvořeného. Prožívá existenci dvojího řádu pravdy, Pravdy nestvořené a nevyčerpatelné, a pravdy stvořené, částečné, pochopitelné pouhým rozumem lidským. Prožívá to, co napsal Benson ve vzpomínkách na svou konversi, že „obrovský agnosticism musí býti prvkem v každém kředu“.

Kdo sleduje vytrvale spekulativní systémy theologické až k jejich posledním závěrům, až k nejkrajnějším nevyhnutelným obtížím, začíná chápat, co je to analogie bytí a analogie poznání. Že Bůh jest, který jest, a my jsme, kteří nejsme. Že myšlenky Boží nejsou myšlenky naše. V řádu nestvořeném, božském, neplatí stejným způsobem stejné zákony jako ve stvoření. Boží bytí nelze sevřít a změřit lidskou logikou a lidskou metafysikou. Bůh je nekonečno, které můžeme poznávat jen nepřímou, analogicky, z jeho účinků ve světě. Je-li nějaká podobnost mezi příčinou a účinkem, jest podobnost i mezi Bohem a světem, mezi zákony ve světě a zákony v Bohu. Jak však prohlašuje IV. sněm Lateránský, mezi Bohem a světem je mnohem větší nepodobnost než podobnost. Řečeno lidově, ve světě andělů, lidí, nižších tvorů je méně než miliontina, než miliardina krásy, slávy, moci, dobroty, dokonalosti Boží. Nelze proto mluvit jednoznačně o vlastnostech Božích jako o vlastnostech tvora. Z toho plyne praktický důsledek: Systém spekulativní velmi rozumný a velmi uspokojivý, který by vysvětloval všechna tajemství, byl by vlastně popřením Boha, neboť Bůh pochopitelný konečným lidským rozumem nebyl by Nekonečno, nebyl by Bůh, nýbrž jen omezená konečná bytost.

Tak vede filosofická spekulace theologa k poznání, jak je rozumné pokořovati se před Bohem, uznati svoji nepatrnost a svou nicotu před — Bytím, jež je samo od sebe, svěřiti se Bohu

a nevěriti sobě, neboť sebe jasnější naše myšlenky působí nám jakousi závrť ducha, mohou nás přivést k pádu . . .

Tuto samozřejmost pokorného smýšlení před Bohem nepochopí ten, kdo jen analyzuje texty Písma sv. a Otců, kdo pěstuje toliko theologii pozitivní a nedovede se zamyslet nad propastí, která je mezi Bohem a tvorem a přes níž vztahuje Bůh svou všemohoucí pravici, když udržuje tvora v existenci a dává mu svoji božskou pomoc v každém přirozeném a nadpřirozeném úkonu.

Theologie sotva kdy pokročí ve směru některého systému, leda že Církev prohlásí větší oprávněnost jednoho před druhým. Bylo by bláhovostí, kdyby chtěl průměrný bohoslovec nebo kněz raziti v tom ohledu nové cesty. Důležitější je obracet theologii na život, spekulativně dogmaticky podpírat mravní povinnosti člověka.

Pravý theolog je vždy skromný a pokorný. Neshlíží pohrdavě na ty, kdo žili před ním a kdo stojí vedle něho a usilovali nebo usilují jinak vysvětliti a zdůvodniti lidstvu pravdy zjevené. Třebas by nebylo moudré pěstovati dnes spekulaci theologickou v těch rozměrech, jak se to dělo před staletími, přece jest velmi rozumné vniknouti co nejhlouběji do filosofickotheologických kontroverzí. Tyto diskuse jsou důsledkem víry v tajemství a vedou k pokornějšímu uznání neproniknutelných mystérií, jež nám poodhrne, jak doufáme, teprve blažená věčnost v Bohu.

Pro srdce kněžské

J. Kunov:

Rozjímáš? Tělo udržuje a sílí zdraví tím, že přijímá a zpracovává hmotu. Duch se živí každým slovem Božím. Moudrý člověk požívá pokrmu střídavě, v náležitý čas, bez hltavosti, každé sousto hledí řádně rozkousat, aby usnadnil a zlepšil trávení. Duch požívá pravdu a zákon Boží. Nesmí nabrati látky najednou mnoho. Musí rozjímati v náležitý čas, nejlépe ráno, dokud není rozptýlen, nebo v jinou příhodnou chvíli. Bez hltavé zvědavosti. Rychle přečtený foliant neztráví. Malé odstavce, pozorně jednou nebo dvakrát přečtené poslouží rozumu i paměti i srdci. Přemítáním objeví se nové krásy pravdy, nové, jasnější poznatky, závazky, jejich oprávněnost a užitečnost. V těle jest hlavním úkonem trávení. Duše musí ztráviti pojatou pravdu úkony vnitřních, ctnostných aktů, víry, díků, zpytování, lítosti, předsevzetí a hlavně proseb. Tělo se pozměňuje novými látkami, duše se mění zážitky promyšlených vět a Duch svatý ji opravuje, léčí, upravuje, sílí, uschopňuje k výkonům netušeným, brání chorobám, zapuzuje smrt, znemožňuje sešlost a stárnutí, omlazuje, čistí a zdokonaluje v ní drahocenný obraz Boží, leští a ozařuje na ní nápis jména Beránkova: „Maria zachovávala všechna slova ta, ukládajíc je v srdci svém.“

Pokrmy bývají rozmanitě připraveny. Rozjímati lze dle různých

ných návodů. Vyber si dle chuti, ale hlavně — rozejímej! Při spekulativní části můžeš se vši kazatelskou dovedností konati exhortu tomu svému „já“, jako bys mluvil k posluchačům. Praktickou část přijímej jako pokorný, svědomitý, kající posluchač, jako mlčící Nikodem před mluvícím Spasitelem. A nakonec poděkuj za chvíli milosti, jako asi děkoval Nikodem za poučení z úst Božích, jež zajisté mělo epochální význam pro jeho život na zemi i v nebi! Díkem však neodpustitelným budiž splnění předsevzetí! Poznáš-li dle výsledku, že rozjímání zachutnalo duši tvé, ponoř se do něho příště zase! A poznač si krátce pěknou myšlenku! Může jich býti do roka sešit, k němuž sáhneš někdy při tvorbě kázání nebo přednášky nebo článku do duchovní edice. Můžeš pak i jiným ukázati: „Okuste a vizte, jak sladkým je Pán!“

* *

Sapere an sobrietatem. Všechna vědomost, učenost a vzdělanost, poskvrněná domýšlivostí a slavomanem, vypuzuje Ducha svatého i jeho dary z duše. Prostý, až i nevzdělaný a neučený člověk, ale pokorný a skromný, jest způsobilejší pro poznání božské pravdy a vědy svatých a chápavější pro vnuknutí Ducha Božího. (Dle sv. Bernarda.)

* * *

Čteme, že manna v poušti snášela žár ohně obyčejného, ale na výsluní tála. Lidé často dovedou přetrpěti mnoho a veliké oběti přinášeti, když jim je ukládá svět (i móda, sport), ale téměř tají slabostí a malátností, jestliže Bůh a jeho zájmy vyžadují sebezapření a trpělivost. (Philothea.)

* * *

Hořící svíčka šíří světlo všemi směry, ale její plamen vždy směřuje vzhůru. Tak svět světlo vaše! Rozšiřujte poznání Boha, dobro a milosrdenství, třebas i mezi jinověrci, ale čistým úmyslem směřujte jenom k Světlu věčnému! (Philothea.)

Kapitoly homiletické

Fr. Srubek

(Katechetické kázání.)

„To je praktické!“ Tak posoudil spolubratr malé orientační tabulky, kterých používám, pracuji-li nedělní kázání. Stojí na mém stole ve stojánku. Zde jedna z nich:

Katechetické kázání:

Úvod: a) úvodní myšlenka.

b) přechod k tématu.

c) hlavní věta: udání tématu a účel tématu; rozdělení tématu.

Stať: A) quod sit (motivы rozumové).

a) definice.

- b) důkaz (Písmo svaté, filosofie).
- c) potvrzení (zkušenost, příklad).
- d) vyvrácení námitek).

B) quantum sit (motivy vůle).

- Závěr: a) vyslovený požadavek.
 b) shrnuté motivy.
 c) shrnuté odpovědi a námítky.
 d) cit.
 e) jasné konkrétní předsevzetí.

„Nemám je patentované, nabízím každému, kdo má zájem“, odpověděl jsem Je jim třeba jen rozumět, abychom podle nich mohli snadno a rychle připravit jednoduchou a dobrou promluvu na neděli:

A vysvětluji tuto tabulku:

Katechetické kázání má být důkladný a se všech stran ozřejměný výklad pravd víry a mravů, jak jsou obsaženy v katechismu. Jsou to jednoduchá kázání, ve kterých se nám nejedná o obhájení té které pravdy (an sit), nýbrž o prosté vysvětlení (quod sit) a uskutečnění v křesťanském všedním dnu. Tuto pečeť musí mít celé kázání i všechny jeho části.

Úvod: a) Úvodní myšlenka. U katech. kázání je úvodní myšlenka klidná, jednoduchá. Jejím úkolem je vzbudit v mysli posluchačů konkrétní otázku katechismovou, kterou budeme probírat. Je třeba se snažit, aby ta otázka byla zvědavá — budit hlad, ale ne nasytit. Tím jsou odstraněny všechny chyby úvodních myšlenek: všeobecnost, šablonovitost, zdlouhavost.

b) Přejít k tématu je zkušebním kamenem, zda úvodní myšlenka je k tématu. Násilný přechod prozrazuje nevhodnou úvodní myšlenku.

c) V hlavní větě musí být udáno téma, účel tématu a rozdělení tématu.

Aby kázání bylo dobré, nestačí, abychom měli po celou přípravu před očima téma, t. j. o čem budeme kázat, je naprosto nutné, abychom si byli vědomi proč o tom budeme kázat, čili, abychom znali účel tématu.

O jednom a též předmětu můžeme mluvit z různých důvodů, a vždy jinak budeme muset vypracovat své kázání. Na př. o skutečné přítomnosti v Nejsv. Svátosti Oltářní budeme jednou mluvit, abychom upevnili víru v tuto přítomnost, jindy, abychom povzbudili k uctivému chování v kostele, jindy upevnili důvěru v Krista Pána, Boha mezi námi.

K dobrému kázání je tedy třeba naprosto nutně znát účel tématu. Při budování každého díla je to nejvýš důležité; při stavbě domu účel určuje do posledních detailů každou jednotlivost. Tragickým následkem bezúčelnosti je nejasnost, nezaostřenost, proto kázání nemá té průbojné síly.

Ale nejen na počátku musíme si být vědomi účelu svého tématu. Tento účel jako jednotící prvek musí prolínat celé kázání. Téměř každá věta má sloužit tomuto účelu. Co mu neslouží, i kdyby to byla pěkná myšlenka, ruší účel kázání. Věta z úvodu, kterou jsme formulovali účel, má se ozývat buď doslovně nebo v různých variantech po celé kázání.

A tím je dán i princip, dle kterého dělíme své téma.

Rozdělení tématu nesmí být něco zevnějšího, nýbrž to *nejvnitřnější*, nerv celého kázání. Tímto nervem kázání, duší kázání je účel. Všechna kázání, která nejsou *vnitřně* členěna, nedosahují žádoucího účelu.

Zorným úhlem, pod kterým dělíme téma na části, není jen nějaké zevnější, třeba i logické rozdělení látky, nýbrž *jsou to pohnutky* ať rozumové (důkaz) nebo vůle, pohnutky, kterými chci a musím dosáhnout účel tématu.

Tak *všechny části* kázání jsou zaměřeny na *jeden jediný cíl*: na účel, kterého chci dosáhnout.

Rozdělení musí být ovšem i logické, ale především řečnicko-psychologické. Tím chceme říci, že všechny části musejí stoupat vzhůru: od všeobecného ke zvláštnímu, od jednoduchého k složitějšímu, od negativního k pozitivnímu atd. Nesnadný důkaz uvedeme nejprve, potom snadnější, abychom ke konci mohli dát citu nerušeně se rozvinout. Celá stavba musí mít zřetelný vývoj poznání, vůle i citu, a tím tedy onoho jasného a pevného předsevzetí.

Rozdělení tématu je prý řečníkovi na obtíž, nedovoluje prý ono svobodné rozvinutí otázky. Klam! Je na obtíž tehdy, když řeč nebyla dobře promyšlena, nebo když nejde řečník za jasným cílem, nebo konečně sám si oblékne svěrací kazajku příliš titěrnou dispozicí.

Příklad: O svátosti pokání (z 18. neděle po Sv. D.).

a) Úvodní myšlenka: U všech národů na celém světě nalézáme přesvědčení, že největší zlo je — ne smrt, nýbrž hřích a vina. Staří Řekové... Sebevraždy... udání sebe... blázince... Ale stejně u všech národů nacházíme podivnou zajímavost: touhu zbavit se vědomí hříchu.

b) Jak se zbavíme vědomí hříchu? Tím, že zapomeneme? Tím, že si vykrášíme hřích? Tím, že popřeme hřích?

c) Vy víte dobře, že ne. (Téma.) Hříchu se zbavíme vyznáním svých vin (účel tématu) jen ve sv. zpovědi (rozdělení tématu), poněvadž Pán Bůh jen svatou zpověď určil jako prostředek odpuštění hříchů — a jen ve svaté zpovědi dosáhneme milost, která posvěcuje duši.

Nesprávné rozčlenění téhož tématu by bylo toto: 1. vyznání hříchů, 2. ustanovení od Boha, 3. účinky sv. zpovědi, 4. jak se zpovídat.

Je to na prvý pohled logické rozčlenění, ale při důkladnějším

studiu tohoto kázání, nevíme si rady, za jakým cílem je to vše sestaveno. Máme dojem, že celé kázání klouzá po povrchu, žádná myšlenka není vestavěna do druhé, jsou to čtyři samostatné myšlenky. Tedy ona t. zv. dispozice vnější.

Naše kázání musí mít vnitřní konstrukci. A tato vnitřní konstrukce je rozměřena a rozvážena pohnutkami, kterými chceme dosáhnout cíle.

Ž pastoračního zápisníku

P. Václav Zima :

Velký konvertita kardinál Newman, jehož sté výročí konverse připadlo na říjen 1945, se dovedl modlit k Duchu sv.: „*Jedině tehdy zmohu něco, je-li ve mně tvoje vání.*“ Musíme si to také přiznati: jediné tehdy něco dokážeme a uděláme, je-li v nás vání Ducha sv. Musíme si to říci, protože se někdy zdá, že na to zapomínáme nebo že o to nestojíme. To je také jedna z nemocí moderního světa: nedostatek modlitby a nedostatek živého přesvědčení o účinnosti modlitby. Je to bolestné vidět u laiků, a mnohem bolestnější u kněze. Organizační přehorlivost a všelijaké napodobení humbukářských metod laických v pastorační činnosti kněze dává tušiti, že také mnohý kněz propadl víře jen v úspěchy lidské organizace a jejího pracovního systému. Farnost jest rozložena v množství spolků a společků, v nichž se ve všech vesměs tlučou jedni a titěž lidé, v kupu různých zábavních atrakcí a příležitostných večerů, mnohdy i pobožnosti v kostele jsou usměrňovány jistým společenským zaměřením — a výsledek obyčejně bývá nanicovatý a neúměrný spoustě času, jež obvykle všechny ty podniky pohltí. Kněz běhá ze schůze do schůze, ze zkoušky na zkoušku, z oslavy na oslavu, pořádně se nevyspí, nedostane se ani k rozjímání, ani k duchovní četbě, příprava na kázání tím také trpí, rovnováha jeho vlastního vnitřního života je dokonale rozrušena. A výsledkem toho jest: civilnost kněžské práce, civilnost naprostá a pitvorná, před níž pozvolna se vytrácí každá Boží myšlenka, každé vyšší zaměření k duchovnímu životu, každé zvniternění a zvroucnění zbožnosti a života podle víry. Kdo přečte tyto řádky, bude snad míti dojem, že tu pronáším filipiku proti spolkům a spolkové činnosti. Tento dojem však by nebyl zcela a přesně správný. Pronáším tu totiž jenom filipiku proti zbožštění spolkové činnosti, proti nadřazení této činnosti, činnosti duchovní a rozjímavé, proti tomu, aby si kterýkoliv kněz nebo kterýkoliv katolík myslil, že to vyhraje, čím více budeme míti na farnosti spolků a čím více schůzí a oslavných večírků a nábožných akademií tyto spolky a společnosti uspořádají. Byla by to herese a byl by to omyl, který by se nám všem škaradě vymstil: Neboť nemysli si nikdo, že jsi to ty, který získáváš a dobýváš a uchvacuješ, že je to tvá milá a sladká tvář, tvůj sametový a lahodný hlas, tvá organizační šikovnost, pohotovost a

horlivost i tvé umění zacházeti s lidmi, to všechno má své místo a svůj význam, ale to všechno je závislé na vyšším, a ty celý jsi závislý na milosti Ducha svatého, a nic bys nezmohl bez jeho vání a bez jeho posvěcení. Proto se hodně a často, apoštole, modli z hloubi duše s Newmanem a pros s ním: „Jedině tehdy zmohu něco, je-li ve mně tvoje vání!“

F. X. Šalda v r. 1905 napsal v jednom dopise Miloši Martěnovi: „Není v Čechách dáno ještě lidem, aby se sdružili po vnitřních kritériích, a sympatie pro určitý druh piva jest posud snad důležitější distinkcí než literární ideál. Literární poctivost jest něco, co není ve své podstatě u nás ani ještě tušeno: kdo i jen cítí, že jest to vnitřní kázeň a sebeobětování, které domýšlí a táhne svoji rozlišovací čáru ostřeji, než by ji vedl meč a třebas musilo ji vésti přes srdce?“ Nahraďte si slovo literární z tohoto Šaldova listu slovem náboženský, a budete mít skvělé postižení a popsání malosti a nedokrevnosti našich náboženských poměrů. Také našim mnohým křesťanům je totiž sympatie pro určitý druh piva důležitější distinkcí než ideál náboženský, a náboženská poctivost jest u nich něco, co není ve své podstatě ani ještě tušeno. Kdyby tu taková náboženská poctivost skutečně byla v míře všeobecné, pak by bylo vskutku mnohem více vnitřní kázně a pravého sebeobětování, a to už by byla cesta k dokonalosti. To už by byl nalezen meč, který by ostře a nesmlouvavě vedl rozlišovací čáru mezi duchem Božím a duchem světa, mezi katolickou universalností a směšným osobním partikularismem, mezi pokorným zaměřením celého člověka k Bohu, propracováním osobní závislosti na Božím přispění a Boží milosti, a mezi planým a nechutným honímířstvím a sebevyvyšováním, mezi skutečnou a plně znějící pravdou, a hluchou a bezkrevnou frází, jež mnohdy pravdu nahrazuje a zatlačuje. Toho bychom si měli býti vědomi a neměli bychom proto své ovečky shromažďovati kolem sklenice piva, ale kolem svatostánku, kde se jediné mohou naučit náboženské poctivosti a opravdovosti křesťanské lásky!

Ve své „Knížce o českém charakteru“ má Jiří Mahen kapitolu „Česká neděle a náboženství“. Mnohé z toho bych nepodepsal, ale nad lecjakým tvrzením této úvahy jsem se musil i jako kněz zamyslet. Mahen se tam mezi jiným mocně rozčiluje nad povrchností, s jakou český člověk prožívá nábož. den Páně, a trpce hořkuje nad „nijakostí náboženské otázky u nás“. Ptá se: „Neukazuje taková česká neděle, že jsme dnes v náboženské otázce také takovými diletanty jako v umění a v literatuře?“ Ano, to je to slovo. Diletantismus. Český člověk má k němu velmi mocný sklon. Lze to vidět všude. V literatuře, ve vědě, v umění, na divadle. A také v náboženství. Český člověk rád přijímá cizí vlivy (protestantismus u českých bratří), rozběhne se za každou novotou, utíká od jednoho plánu pro druhý a nedomýšlí. Nedomýšlí problémy až k jejich podstatě, až k dření jejich nejvlastnějšího smyslu, až

k nejposlednějším příčinám. S tím pochopitelně souvisí sklon k náboženské neucelenosti a rozplizlosti. Strach, útěk, ba přímo hrůza před dogmatem. Dogmafobie. To je choroba nového věku a také českého dneška. Tato dogmafobie říká: jen ne žádnou jistotu a vyhraněnost! Jen ne všechno tak určitě a jasně, protože by to až příliš zavazovalo!

Jen tak si vysvětlíme různé pseudonáboženské nestvůrnosti u našich lidí. A jen tak pochopíme české katolické maloměšťáctví. Poslechnout si koledy, zajít si k sv. Jakubu na varhanní půlhodinku Wiedermannovu, běhat za slavnými kazateli z jednoho kostela do druhého, tu a tam přinést do sakristie tlustou svíčku, ale při tom žít v civilním manželství a skončit své tělesné bytí v krematoriu: to jest obraz života českého katolického maloměšťáka. Že by víra měla člověku zasahovat až do krve, že by ho měla cele ovládat, spalovat a usměrňovat, že by měl poučením a sjednocením s Kristem eucharistickým usilovat o nalezení jistoty pravdy; nad tím se takovýhle katolický exemplář ani netrudí ani nezamýšlí. Nechci tu kreslit příliš černě soudobou náboženskou situaci a nechci odsuzovat našeho českého katolíka. A vůbec nechci, aby tohle říkání vypadalo nějak pesimisticky. Já sám jsem ve svém kněžském životě a ve své praxi setkal s nádhernými katolickými lidmi, jejichž vnitřní vroucností a ryzí zbožností jsem byl oslněn a uchvácen, byli to muži i ženy a byly to i překrásné typy dětské; ale viděl jsem také tolik povrchnosti v duších mnohých také katolíků a slyšel z jejich úst takovou změť neujasněností, že jsem si musil doznat, že tu pořád ještě mezi námi hnízdí ta nemoc — dogmafobie. Proto to tu píší, aby si jí spolubratři povšimli i ve svých farnostech a potírali ji všude, kdekoliv ji najdou. Katolického maloměšťáka, který jest nositelem bacilů této hrozné zhouby, vyhubíte, když budete usilovat o to, aby i průměrný český katolík byl vzdělaný a poučený katolík, aby každý prostý a jednoduchý věřící český člověk věděl, proč věří a čemu věří, aby mohl celému světu říci se sv. Pavlem: „Vím, komu jsem uvěřil!“ (2. Tim. 1, 12.)

PASTORACE MLÁDEŽE

VYUČOVÁNÍ NÁBOŽENSTVÍ na měšťanských školách ve IV. třídách a v jednoročních učebných kursech. Podle výnosu MŠO ze dne 14. I. 1946, čís. A-127/45-II/1, mají nyní platit tyto směrnice: „V 1.—4. třídě měšťanských škol i středních škol bude se ve školním roce 1945-46 vyučovati podle stejných učebných osnov. Protože na středních školách se vyučuje náboženství ve 4. třídě toliko v jedné hodině týdně, jsou tomuto stavu přizpůsobeny ta-

ké učebné osnovy pro měšť. školy, kde se určuje náboženství, ve 4. tř. také jedna hodina týdně. Ministerstvo školství a osvěty nemá však námitek proti tomu, aby se žáci 4. třídy měšť. školy, jakož i žáci jednoročního učeb. kursu (viz zdejší výnos ze dne 21. března 1933, číslo 16.622/33-1) dobrovolně zúčastnili vyučování náboženství ve 2 hod. týdně a aby toto žactvo bylo zahrnuto do počtu žáků příslušného náboženského význání, rozhodného pro

zřízení potřebných oddělení pro vyučování náboženství.“ — Zemská školní rada v Brně obdržela tento výnos ministerstva školství a osvěty jako intimát a sdělila jej dne 23. ledna 1946, č. 6.148/46-II. 1., všem okresním (městským) školním výborům v zemi Moravskoslezské a exposituře ZNV - školskému referátu v Mor. Ostravě k dalšímu zařízení a s touto instrukcí: „O tom Vás uvědomujeme s tím, aby při žádostech o povolení vyučování náboženství v jednoročních učebních kursech bylo postupováno obdobně jako při žádostech o povolení nepovinných předmětů, a to tak, že: 1. příslušný farní úřad vypracuje žádost, adresuje ji zemské školní

radě a připojí k ní: 2. ředitelstvím školy potvrzený celkový stav žáků v jednoročním učebním kursu a jmenovitý seznam žáků, účastnících se vyučování náboženství a 3. vyjádření místního úřadu školního (újezdni školní rady) o úhradě věcného nákladu, 4. předloží ji s návrhem na vyučující osobu příslušnému církevnímu úřadu, který po připojení kanonické misse pro vyučující osobu podle ustanovení odst. 5., § 1, vlád. nařiz. č. 162 ze dne 14. 9. 1928, postoupí spis k vyřízení zdejšímu úřadu. Žádosti, které byly již dříve předloženy zdejšímu úřadu a nejsou úplné, budou vráceny k doplnění s odvoláním na tento oběžník.“ Tšk.

PASTORAČNÍ DROBNOSTI

CÍRKEVNÍ UMĚNÍ. *Arcidiecéšní pastorační ústředí v Praze (referát pro církevní umění)* napsalo kněží mimo j. tato pozoruhodná slova: Církev vždy používala umění jako nádherného roucha své víry, své zbožnosti, vždy učila hledat a milovat krásu, ctít výtvoř duchů. Po dlouhá staletí měla v tomto snažení nesporný primát. My jsme dědici a strážci tohoto odkazu. Bude nám dovoleno zpronevěřit se této slavné tradici a být správci nevěrnými? Víte dále zajisté sám, že lidstvo ve velké většině ztratilo zdroje pravé krásy — že je však snad právě proto tím usilovněji hledá. Nuže, umění našich chrámů se může mnohým stát cestou; umění může pomoci nalézt i jim Toho, jehož dosud neznají. Ale jak často to vypadá v našich svatyních! Jaká neúcta, jaká ledařyllost, jaká faleš! A často velmi právem nám to zazlívají zrovna laici. Brak v kostele je projev neúcty k svatému, pravdivému a krásnému, jež jediné může důstojně náležet Bohu. Kolik duší — a možná velmi kvalitních — je vyháněno takovým brakem z kostela! Vypovězme již jednou nesmiřitelný boj proti braku v kostele!

POZNÁMKY A DROBTY O PASTORACI NEKATOLÍKŮ. (Dr. Felix H.) 1. Byly ještě dny vánoční. V kostele Praemonstrátů v Bohušovicích

u Terezína stál pěkný betlem ve stínu smrčků. Tichá zář z jesliček, milý úsměv Ježíška, posvátné šero dojímallo všechny, ale nejvíce ovšem děti. Pan farář P. Bronislav, známý svou vlídností, byl se mnou právě v sakristii, když přiběhl chlapec, asi ministrant, a udýchaně zvěstoval p. faráři, že prý u betlema v kostele stojí též jakýsi hoch N. N., který je bez vyznání, a že chlapci jej chtějí vyhnat ven. Pan farář bez okolků zakázal hochu vyhánět z kostela a přikázal nechat jej u betlema, jak dlouho chce. Ať má prý Ježíšek radost z hochu a hoch z Ježíška. A ministrant opět s radostí a s chvatem spěchal do kostela oznámit vlídná slova p. faráře dětem. — Vlídnot P. N. J. Kr. se ukázala vždy vítěznou! — 2. Míval jsem se svými farníky-vojáky v Terezině v místnostech duchovní správy jednou týdně t. zv. liturgické večery. Mohlo se všelico užitečného povědět z náboženství, ba i z jiných poučných věcí. Nejraději poslouchali výklad úryvků Písma sv. Historie zeměpis, věrouka a mravouka biblických článků se jim líbila. Když jsem byl v listopadu 1934 přeložen, přihlásil se jeden z posluchačů a věrných návštěvníků liturgického kroužku, že by rád přestoupil z kalvínské víry do katolické. Byl to Maďar, mluvil však pěkně slovensky. Byl jsem

překvapen, poněvadž jsem byl toho mínění, že dotyčný je katolík. Chodil do liturgických večírků a, jak sám podotkl, čekal, že se tam bude nadávat na druhá vyznání; ale marně na to čekal. Obsah katolické víry se probíral a dost. Líbilo se mu to.

— Jeho přestup byl tím zpečetěn. Chudák mě ještě odprošoval, abych odpustil, že tam chodil, ač je katolík, ale že měl čistý úmysl poznat víru, nikoli špehovat. Měli jsme z něho radost; ale on sám největší ze všech. Hledal, a našel!

Z D O M O V A

SVAZ OBČANŮ BEZ VYZNÁNÍ rozeslal leták, z něhož citujeme: Vaše organisace byly nacisty rozbity, jejich názory potlačovány, jejich vedení umlčeno. Dnes jste však svobodni. Máte nejen právo, ale i povinnost přihlásit se ke kulturní výstavbě republiky svým přínosem. *Svaz hlásá: Beznáboženský světový názor, ověřený vědecky.* - Společenskou mravnost, vyplývající z lidské pospolitosti. — Zvýšení rozumové kultury zlidověním věd a jejich metod. - Zvýšení kultury citové zlidověním umění. - Odstranění kulturních a sociálních přežitků. - Svaz chce být sdružením lidí svobodně myslících, rozumově vyspělých, citově ukázněných a sociálně tak mravných, že se budou snažit, aby každý svůj čin konal se zřetelem na zájmy celku. *Svaz žádá:*

odluku církve od státu. - Rovnoprávnost pro občany bez vyznání. Vyučování společenské mravouce pro děti bez vyznání. *Svaz koná.* Přednášky, schůze, manifestace. Organisuje svá sdružení po celé republice. - Poskytuje členům porady ve věcech jejich přesvědčení. Zasahuje do kulturního života pro uskutečnění svého programu. *Svaz připravuje:* Sjezd svého členstva v Praze. — Vydávání časopisu a knih. - Kursy společenské morálky pro děti. - Mravní výchovu členstva. - Slavnostní neb smuteční doprovod nejdůležitějších událostí v životě člověka - narození - sňatku - pohřbu.

MEMENTO: 24. ledna zemřel dp. Emil Koreisl, farář v Komořanech. R. i. p.!

Z D O P I S Ů

RANNE SV. PŘIJÍMÁNÍ. Článek Dr T. o ranném sv. přijímání se mi zdá přehnaný; zde na *Kladensku* těžko by se provádělo — rodiče prostě děti nepošlou, že tomu dítě nerozumí — tak vodím ve III. tř. Častá také obtíž: děti málokteré přijdou samy, když vyzývám a upozorňuji, že zpovídám atd.; ostatní vyučující zde v hodině děti seřadí a vedou do kostela k sv. zpovědi. Tak toho samostatného je málo — a častější? Ale připustím, že to snad neumím dobře, sám jsem se ke všemu prokousal, nikde neposlouchal, rady nedostal — učím od r. 1919! Ale písemně těžko vše líčiti. -a-

OSVĚTOVÉ RADY. Prosím o laskavé upozornění na dekret p. presidenta o Osvětových radách, které se právě na našich vesničkách uskutečňují. Dle výkladu našeho osvětového inspektora má do Osvě-

tové rady býti přizván kněz jako znatel lidové kultury. V Osvětových radách jsou zástupci (po jednom) ze všech kulturních spolků. Radil bych, aby kněží se o tuto věc zajímali a snažili se do Osvětových rad dostat (ovšem radím bez přebírání funkcí). Jednatel povede t. zv. kulturní kalendář. Jednateli dlužno hlásiti každý kulturní podnik v obci. Pořádá-li se podnik pod záštitou Osvětové rady, jejíž předseda nemá býti členem MNV, dává obec vše zdarma k dispozici (otop, místnost, režii). Ovšem, čistý výnos náleží obci. Bylo by možno leccos dobrého v této posici vykonati.

TY BÁSNIČKY moravských žen, přiložené do min. čísla, mne trochu rozesmutily. Víím, mají ty ženy dobrý úmysl, ale špatně to udělaly. Za prvé nešetří papírem a za druhé k dnešním mladým lidem se nedá

mluvit takovými rýmovačkami bez básnického posvěcení. Dnešním mladým lidem, kteří čtou Březinu, Halase, Hrubína, Holana, dávat takové toporné a k tomu ještě s grafickou nevkusností a neúpravností vydané básničky — je žalostný omyl. Musíme sledovat, kde se dnešní mláďa učí, a hovořit k nim stylem, kterému rozumějí. To jenom tak poznamenávám, co mne nad těmi lejstry napadlo. Žiji na periférii velkoměsta, dívám se na zájmy a způsoby dnešních mladých v tomhle mraveništi, a proto vím, jak se na ně musí a čemu rozumějí. Ty básničky moravských žen by vzbudily jenom úsměšek!

P. V. Z.

H O V O R N A

K 70. NAROZENINÁM SV. OTCE PIA XII. (2. března) jsme dali natisknout obrázky Sv. Otce s modlitbami za něho. Nemohli jsme vzorky k tomuto číslu přiložit, poněvadž je tiskárna nedodala. Cena 15 hal. za kus. Objednejte ihned!

KÁZÁNÍ Dra Tomáško o Piu XII. a kázání Dra Braitto k 80. narozeninám Jeho Excelence p. arcibiskupa Dra Prečana bude přiloženo k příštímu číslu. — Pro akademie se hodí 4hlas. sbor: Civitatis Vaticanae Gloria (Tomáško-Cmíral). Vydal Cyril, Praha II., Národní tř. 6. Současně s tímto sborem byl vydán text: „Venceslae memor esto!“ Obě skladby co nejvřeleji doporučujeme. Český text přiložíme k příštímu číslu.

PŘÍKLADÁME k dnešnímu číslu letáček „Drazí nemocní!“ (značka 1-52, cena 15 hal.). Má se rozdávat v době velikonoční. Přikládáme již teď, aby dpp. mohli včas objednat. Těm, kdo žádali o pravidelné zasílání Pozdravu nemocných, bude leták zaslán bez objednání. Taktéž obrázků s poučením o milosti posvěčující (značka 0-69, cena 15 h.).

S. B. Píšete: „Už na pohled DP se nám nelíbí.“ — Nám také ne. Kdybyste však věděl, kolik obtíží je s nedostatkem papíru!

DP ZAS TÝDENÍKEM. Podařilo se konečně dosíci dovolení k vydávání týdeníku o 16 stránkách. Poněvadž telegram s touto zprávou přišel dosti pozdě, bylo toto číslo narychlo upraveno. Promiňte nedostatky!

ZPOVĚDNICE ZDARMA. Farní úřad v Kelči na Mor. nabízí pro poškozené kostely zvláště ve Slezsku dvě zachovalé zповědnice.

DR. ČENĚK TOMÁŠKO: ZA SV. KNĚŽSTVÍ, adorační pobožnost; vydal Svaz katol. žen a dívek moravských v Brně. Vydání s notami 20 Kčs. (Poskytuje se sleva.) Z posudků přinášíme slova Vsdp. P. Dr. Urbana OFM. z Prahy: Tuto knížku nutno zařadit k řadě návrhů k adoračním hodinám a často se knižce vracet. Kéž jest jedním z mohutnějších doteků božského Srdce, které by z něho vyprosily nejmohutnější pomoc pro zájmy víry v naší vlasti.

OBSAH

Braitto, O dvou kněžských podnicích ve Francii	81	Pastorace mládeže	93
S. F. O „nepraktických“ spekulacích	83	Pastorační drobnosti	94
J. Kunov, Pro srdce kněžské	87	Z domova	95
Fr. Srubek, Kapitoly homiletické	88	Z dopisů	95
V. Zima, Z pastoračního zápisníku	91	Hovorna	96

S církevním schválením úřadu arcibisk. zvl. pověření v Ces. Těšíně. č. 394/45.

Vydává Exerciční dům Frýdek. Telefon 38. Číslo účtu Pošt. spořitelny 303.183. Vedoucí redaktor P. Rudolf Schikora C.Ss.R. Odpovědný redaktor P. Alois Březina C.Ss.R. - Vychází jednou týdně. - Tiskem Valašské tiskárny ve Valaš. Meziříčí. Novinové výplatné povoleno ředitelstvím pošt v Brně č. 1A 4 2370-0/24 414 1945 ze dne 10. VII. 1945. - Podací a dohlédací pošt. úřad Frýdek 2.

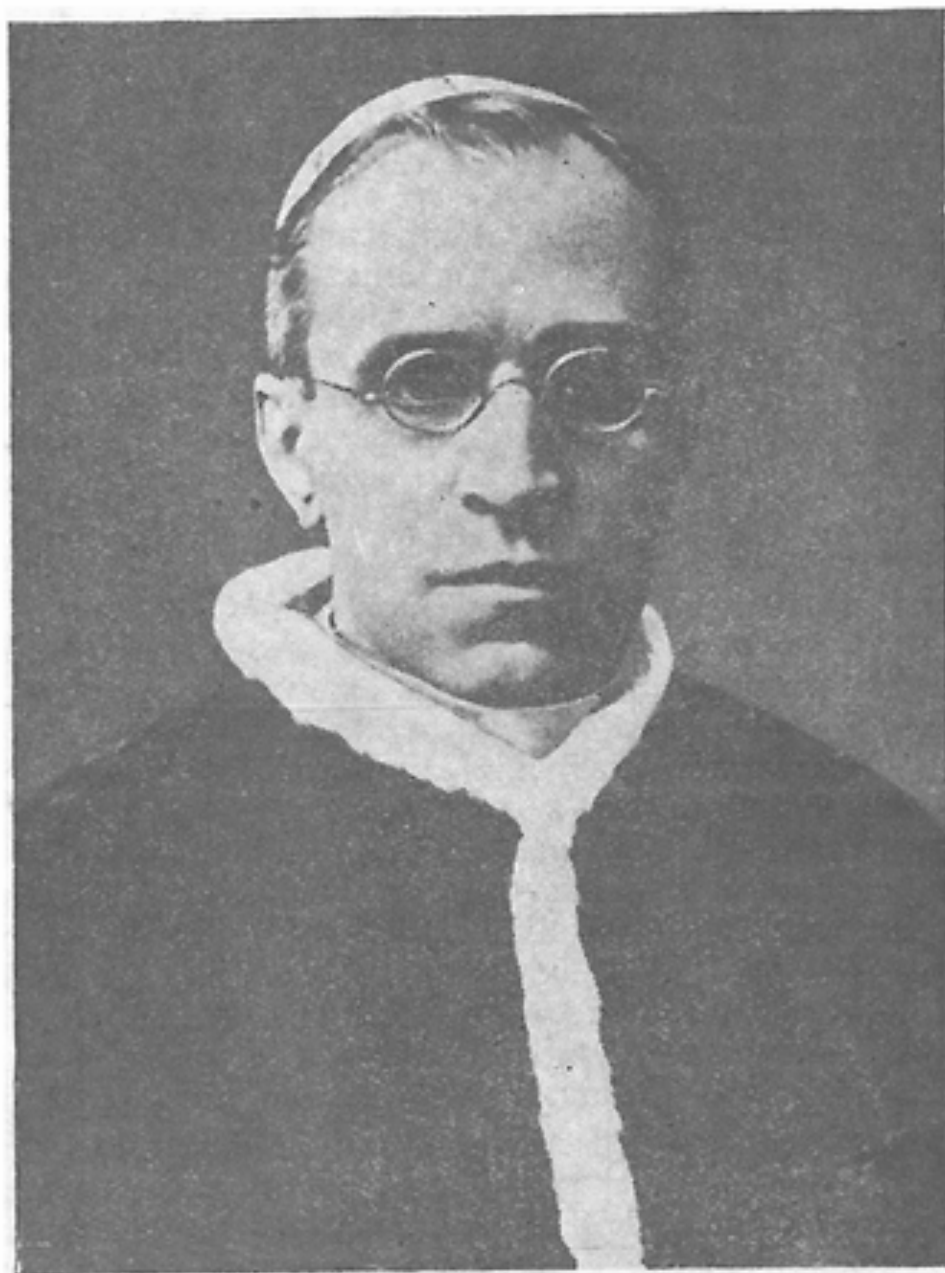
DOBŘÝ PASTÝŘ

týdeník
katolického
kněžstva

Ročník II.

24. února 1946

Číslo 7.

Svatý Otec Pius XII.

O katolický pozdrav

P. Urban:

Otázka pozdravu není zbytečností. Kdyby jí byla, nepsali by o ní vážní kněží. Pozdrav jest projevem přesvědčení. Jest i ozvu-
kem ducha doby. Jest vyznáním světového názoru. Jest nutno
věnovat pozdravu na tomto přelomu staletí vážnou pozornost.

1. Snad není pochyby a není třeba dokazovat, že pozdrav
musí být schopný používání, a to nejširšího, nejobecnějšího. Čím
má užší obsah, tím bude mít užší rozsah používání. Musí být
krátký, neboť tak vyžaduje spád doby. Nechceme zůstat přece ve
věcech praktických pozadu. Musí být rázný a zvukný, nikoliv
však kuriosní nebo vypjatý. A při tom v duchu moudrosti musí
vnášet co nejméně změny oproti dřívějšímu. Musí být slavný, je-li
projevem velikého přesvědčení. Má být výmluvný. Bude dobře,
je-li bohatý na obsah. Musí být vhodný a přijatelný co možná nej-
rozličnějším vrstvám lidské společnosti.

2. Takovým pozdravem pro svou dobu byl: „Pochválen buď
Ježíš Kristus!“ s odpovědí: „Na věky. Amen.“ Avšak tento po-
zdrav přímo nutí ke změně. Neboť má především formu věty,
což odporuje potřebné vlastnosti pozdravu, který bývá anakolu-
tem. Tím také jest řečeno, že jest příliš dlouhý. A tak není žádný
z nás, kdo by nebyl svědkem, jak se těžko vyslovuje, jak je velmi
často komolen až k směšnosti, jak jest neúměrný při rychlé vý-
měně slov, při rychlém potkání, a ježto jest výrazem barokní
doby, zdá se nám dnes velmi těžkopádný. (Nechci ovšem říci, že
baroko je těžkopádné.) Krom toho máme všichni, aspoň v českých
zemích, pocit, že jest dětský. Těžko jím pozdraví dospělý muž,
zvláště na veřejnosti. A tak, budeme-li se držet tohoto pozdravu,
zůstane omezen křesťanský pozdrav na stále menší okruh lidí, a
pro široké vrstvy vhodného a přijatelného pozdravu nebude. A
při tom i od zbožných nebude pro komolení chválou Boží.

3. Máme-li nalézt jiný pozdrav, bylo by ovšem návrhů dosti.
Avšak právě rozumnost a moudrost nám musí radit, abychom,
když už je změny potřeba, provedli jen tu nejnutnější. Abychom
vyhověli i konservatismu i pokroku. V tom uvážení jest právě
moudrost. To je důvod, proč se již ujal na velmi mnohých místech
svou vlastní schopností a vhodností pozdrav:

„Chvála Kristu!“ — „Na věky!“
„Laus Christo!“ — „In saecula!“

4. Již mnozí šíří z přesvědčení a s vědomím důležitosti tento pozdrav. Co do obsahu jest totožný s předchozím, vnáší tedy co nejméně změny a nebude tudíž nesympatický těm, kteří mají úctu k tradici. Jest dále krátký a jadrný, a tudíž schopen i časového použití. Jest rázný a tedy mužný a svou vahou sluší i mužům všeho druhu. Možno ho použítí jak při příchodu i odchodu, při setkání, před počátkem řeči nebo při ukončení, na počátku dopisů nebo i na konci. Jest důstojný a stejně bohatý obsahem jako dřívější. Jest *liturgický*. Při mši sv. děkujeme Bohu za slovo zjevení po evangeliu slovy: Laus tibi, Christe! — Chvála tobě, Kriste! Ale i v Písmě sv. a v prvokřesťanské literatuře se vzdává chvála Kristu Pánu právě tehdy, kdy má být slavná a důrazná, pouhým jménem *Kristus*. Neboť Ježíš jest vlastní jméno božského Spasitele, jak jich bylo ve Starém zákoně mnoho, ale Kristus jest jméno *Jediného*, Bohem vyslaného, které patří jediné jemu a vyslovuje plnost pomazání, to jest božství jeho osoby. O tom píše theolog Scheeben (Myst. II. § 51.):

„To jest to Božské pomazání, které stékajíc z pramene Božství do tvora a noříc tvora do Boha, dělá z něho netoliko zbožštěného člověka, nýbrž pravého Boho-člověka. To jest „per excellentiam“ ono *Tajemství Krista*, který netoliko božským pověřením k vykonávání nějakého úřadu, ani ne skrze vylití Ducha svatého v jeho zbožšťující milosti, nýbrž skrze osobní jednotu s principem Ducha svatého je pomazán, u něhož tedy božské pomazání jest obsaženo v utvoření jeho bytnosti, jenž skrze ně jest utvářen v boholidskou bytost.

„Kristus“ a „Bohočlověk“ znamená proto totéž. Obě jména vyjadřují jen v různé formě, jeden obrazně, druhý bez obrazu — vznešené a nepochopitelné tajemství uložené v osobě Ježíše Krista. Jméno Ježíš označuje nejprve osobu pouze vzhledem k úkolu, který měla ve prospěch lidstva zde na zemi vykonat, nikoliv podle její vnitřní bytnosti a konstituce: tu naznačuje jen nepřímou, pokud úkol Vykupitele vyžaduje boholidskou konstituci jeho nositele. Mystická bytnost osoby samé o sobě je uložena bezprostředně ve jménu Kristus, z něhož se pak také poznává v jeho mystické povaze význam a dosah úkolu, k němuž Kristus jako Ježíš byl povolán. A tak mluví potom také Apoštol o „Mysterium Christi“ (Ef. 3, 4.), do něhož byl zasvěcen a o „nevystihlém bohatství Kristovu“ (Ef. 3, 8.), které hlásá národům, bohatství, jehož nevystihlá velikost je právě obsažena v podivuhodném pomazání Kristovu, které je v Kristu vylito s plností božství a odtud se na všechny rozšiřuje, kteří skrze spojení s Kristem sami jsou křesťany („Christi“) a jedním Kristem s ním se stávají.“

Když tedy chválíme jméno Kristus, vyznáváme tím současně jeho božství. A tím jest v tomto pozdravu i celé vyznání katolické víry v její podstatě. A to jest veliký a důležitý důvod pro tento pozdrav. Autentická sbírka odpustků (Preces et pia opera č. 647)

praví, že se uděluje 300 dní odpustků za pozdrav: „Pochválen buď Ježíš Kristus!“ pokaždé, nebo za jiný pozdrav *podobnými slovy*. Bylo by tedy snad jen zapotřebí, aby i za tento pozdrav odpustky byly získávány, schválení diecésního biskupa, je-li vůbec podmínkou v tomto případě, neboť podmínkou pro získání odpustků jest schválení překladu do lidové řeči.

První námět k tomuto pozdravu vyšel v září 1944 a beze vší vnější snahy se již rozšířil na mnohých místech vlastní vhodností, takže možno říci, že není co proti němu věčně namítati, a že námítky jsou pouze původu citového a povahového. Avšak naopak, odložíme-li třeba i dobré, ale rozličné náměty, které bývají jednak příliš odlišné od tohoto pozdravu nebo příliš vymezené, vneseme do svého života značnou duchovní hodnotu a chválu Boží právě v době, kdy se vše mění. To již také vycítili mnozí a mnozí kněží a řada časopisů.

Sekreta

Thdr Ant. Melka:

Pane Ježíši, přítomný zde ve Svátosti své lásky s celou tichostí srdce svého - klaním se ti v pevné a uctivé víře, děkuji ti, přicházím dostičinit i prosit, abych vždy lépe sloužil nejsv. oběť mše sv. Požehnej mi k tomu i tímto rozjímáním o sekretě - tiché modlitbě mešní.

Oratio, sekreta - oratio super oblata..., mezitím, co věřící podávali své dary, modlil se celebrant ve staré církvi sám pro sebe potichu obětní modlitbu, jež proto nazvána „sekreta“.

Připomíná mi *uctivost* a *budí vroucnost*.

Uctivost: po skončeném obětování vstupuji s obětními dary již v samu předsíň nejsv. Pána; a v předsíni velkých pánů mluví se s uctivostí a šetrností jen šepem. Pán se blíží... „odmlčiz se před ním všechna země“. (Hab. 2, 20.) Sekreta jest příprava na velké odmlčení kánonu. Viz, dí Pán, sekretou chci zvýšiti nejen tvoji uctivost, nýbrž i vřelost a vroucnost. Velím ti Církvi svou svatou modliti se potichu, aby to bylo více srdcem nežli ústy. Takovou modlitbu budívám v lidských srdcích v hodině úzkosti a utrpení a velkého díla. V srdci zbožné Judity jsem ji vzbudil ve chvíli rozhodné, kdy stojíc před ložem Holofernovým modlila se slzíc a rty pohybujíc (13, 5—8.) za sílu a zdar k dílu, o němž věřila, že se „*může státí jenom mocí Boží*“. V srdci Anny, matky Samuely, ve věci po lidsku nemožné, „mluvila v srdci svém, toliko rty se jí hýbaly, hlasu však dokonce nebylo slyšet“. (1. Kr. 1, 13.) — A nevidíš mne v evangeliu, jak jsem se nejúpěnlivěji modlil potichu v skrytě, na horách, v noci, na poušti, v zahradě Olivové a v celém svém utrpení, jež nedovedlo celou svou bolestí přerušiti ani na chvíli rozmluvy srdce mého s Otcem, z nichž jen občas jsem pro vaše povzbuzení a poučení dal zazněti hlasitě jednotlivým prosbám... Otče, odejmi ode mne kalich tento, ale ne ják

já chci, nýbrž jak ty chceš! — Otče, odpusť... Otče, v ruce tvé poroučím ducha svého... Ale jinak modlil jsem se k němu stále v skrytu srdce svého. A moje modlitby v této Svátosti! S jakou tichostí stoupají z hloubi srdce mého v největší vroucnosti a uctivosti k trůnu Otcovu...“

Pane Ježíši, Mistře dobrý, zahledám zdaleka jen, jak veliká jest velebnost Boží, že před ní ty sám — vtělené Slovo — nenalézáš důstojného slova lidské mluvy. Nevýslovný, nepochopitelný Bože, klaním se ti v plné pokoře a prosím, rozmnož uctivost k sobě v ubohém srdci mém v tuto hodinu, kdy jde o skutek rukou mých, větší než Juditin, *který se může stát jenom skrze tebe*, kdy jde o oběť, kterou má být poražen ne Holofernes, nýbrž samo peklo, kdy jde o záchranu ne jediného jen města, nýbrž kdy se koná opus redemptionis mundi; a kdy jde ne jen o narození proroka (Samuela), nýbrž o svátostný příchod tvůj na oltář. Synu Boží! A ty vidíš přece nejen zevní podobu, nýbrž pronikáš pohledem svým až do hlubin srdce. („intima etiam animi penetrabilia intuetur“. Bona: De Sacr. Mss. § 4.)

II.

A ještě něčemu jinému tě chce Církev má učití svými sekreta. Sekreta - modlitba soukromá, modlitba v skrytě. „Když se modlíš, vejdi do pokojíku svého, zavři dveře a pomodli se k Otci svému ve skrytě - a Otec tvůj, který vidí v skrytě, odplatí tobě.“ (Mt 6, 6.) — Má svá nebezpečí modlitba veřejná: snadno se do ní vkrádají příživnice: ješitnost, marnivost, nezřízená touha být libým a příjemným snad více lidem než mně. Afektovanost přednesu, zpěvu... Hle, toho všeho tě chrání modlitba v skrytě... za zavřenými dveřmi chrámu, bytu i smyslů, aby jimi nevcházela roztržitost, a ty ses mohl modlit srdcem k mému božskému Srdci... Nevidíš, neumíš to ocenit? Či je ti právě modlitba v skrytě příležitostí k pohodlnosti, k nedbalosti, povrchnosti, ledabylosti? Jak jinak jí dovedou využívatí věrní sluhové moji: k větší uctivosti, jež nemusí dbáti okolí a v samotě se třeba i na tvář vrhá; k větší zkroutělosti srdce, v jizbičce své uzavřené světskému hlomozu, v mlčenlivosti a klidu — in cubilibus vestris compugimini. (Násl. I. 20, 5.) To je neklamná známka opravdovosti a solidnosti tvé zbožnosti, dbáš-li i v skrytě takové uctivosti, soustředěnosti, pokory, jako bys byl pozorován ode všech, jimž máš být vzorem...

2. Sekreta, soukromá modlitba nad obětními dary, učí tě i umění: *přinášet tajné oběti a trpět v skrytě*. To ti doporučují moji osvěcení vůdcové duchovní: umět trpět z lásky ke mně tak, aby o tom nikdo nevěděl. Tak to učila své sestry velká učitelka duchovního života (sv. Terezia vel.), které se zdá být velkou nedokonalostí, stěžovat si v maličkostech. Vždyť, je-li tvé utrpení opravdu veliké, vidí je beztak každý. Tož „ustaň si stěžovat; po-

mysli jen, co jsem trpěl já, a co trpěli moji svatí... Ještě jsi nebojoval až do krve“. (Žid. 12, 4.) (Násl. III, 19. 1.) Jak často hledá tvá samolibost takovými stesky jen cizí soucit... a mnohému se stal osudným. A kdyby ti to ani nebezpečným nebylo, pohled, že tím ztrácíš! Drahocenná vůně myrlová uniká vždy, kdykoliv otevřeš takto alabastrovou nádobu svého trpícího srdce těšitelům, kteří ti pravé útěchy dát nemohou. Což ti nestačí já, Bůh veškeré útěchy? (2. Kor. 1, 3.) Nestačí ti míti svědkem jenom mě, jenž jsem svědek Pravdivý a Věrný? A jsem Bůh skrytý — miluji skrytost, jak ti hlásá tato Svátost mé zakryté přítomnosti — jsem Bůh, jenž vidí v skrytě a odplatí tobě každou skrytou obět, každé skrytě a mlčky snesené utrpení...

3. A ještě si všimni, milý knězi můj, že ti Církev má při sv. oběti předpisuje změnu hlasu a velí ti mým jménem, co máš pronášeti hlasitě, co polohlasitě, co potichu: *rozeznávej dobře!* A už se i velikému umění rozeznávat, co smíš anebo máš kdy a kde mluvit, s kým a jak... Tato „discretio“ je ti tak nutná! „Indiscretus“ — prostořeký, „inconsideratus ad loquendum sentiet mala“ (Prov. 13, 3.) Nevíš-li, jak snadno se lidé mění? Co jim svěříš dnes jako důvěrné, to půjde dál, po čase se vrátí to slovo k tobě; tož pamatuj při dnešní řeči své, zda ti bude milé, slyšet ji potom? A chtěl bys je slyšet i o sobě?

Dobrotivý a milostivý Pane můj! Co poučení, povzbuzení a světla plyne z jediného slova tvého, z jediné rubriky tvé svaté Církve! Díky tobě za to vše! Dej, aby u mne nebylo nadarmo. „Da mihi intellectum et scrutabor legem Tuam et custodiam illam in toto corde meo.“ (Ps. 118.)

III.

Jak plním toto poučení a povzbuzení? Denně mi je připomíná humerál: když jej oblékám, znějí mi v srdci slova světítelova: „Accipe amictum, per quem designatur castigatio vocis.“ (Pontif. Rom. - In ord. subdiaconi.)

Castigatio vocis — mírnění, krocení, ukáznění jazyka. Už v celebraci samé: zachovávám rubriky, jež velí, co a jak jest vyslovovati — co hlasitě, co polohlasitě, co potichu? Dávám se snad při částech mešního formuláře, modlených potichu, sváděti k ledabylosti a j.? Můj způsob mluvy a přednesu na místě svatém vůbec — v chrámu Páně, coram Sanctissimo, před svrchovaným Pánem chrámu — je castigatus? Ukázněný, uctivý, vpravdě od srdce zbožný? Či velmi, velmi pánovitý? A mé řeči, posudky, projevy — řeči kněze! Jsou umírněné... ukázněné... opatrné...? Jak je trapné u kněze mnohé neuvážené, prudké a bouřlivé slovo, nevčas a bez lásky pronesené! Jak snadno si mohu zvyknouti ukvapenému odsuzování, nespravedlivému posuzování... Kde zůstává tu láska... vox castigata caritate? Je-li řečeno již věřícím: „žádné slovo špatné nevycházej z úst vašich“, což teprve mně —

knězi? (Ef. 4, 29.) Mám na paměti, co předčítávám: „Mluví-li kdo, mluv, jako slovo Boží!“? (1. Petr 4, 11.) „A všechno, co plyne z Boha, nese na sobě pečeť klidu a pokory a povzbuzuje nás, abychom myslili na své nedostatky.“ (Tolstoj.)

Od mého subdiaconátu — tolik let mi připomíná Církev tuto povinnost krotiti jazyk — a posvěcovati jej. Jak bude jednou na soudu Božím, kde vydám počet z každého marného slova? „Ze slov svých budeš ospravedlněn, a ze svých slov budeš souzen.“ (Mt 12, 37.)

IV.

Dej mi, ó Pane, ať zdržuji jazyk svůj ode všeho zlého a mé rty ať nemluví klamu! (Ž. 33, 14.) Ať umím zachovávat čas mluvení a čas mlčení! (Kaz. 3, 7.) Posvěcuj, Pane, jazyk můj, aby byl hoden chváliti tebe a sloužiti tajemstvím tvým!

Ž pastoračního zápisníku

P. V. Zima:

Vyprávěl mi zkušený a dlouholetý duchovní správce velké nemocnice, jak tváří v tvář smrti nebo v dnech těžké choroby právě kněží jako pacienti mnohdy ztroskotávají v ohledu víry. Kolikrát prý pospíchal, když se dozvěděl, že na některém oddělení nemocnice, v níž působil, leží pacient-kněz, aby ho navštívil, posílil bratrsky duchovní útěchou, nabídl svaté svátosti; a kolikrát prý se setkal s nevrlostí, nepochopením, s úzkostí před smrtí. Zvláště mluvil o jednom významném a vzdělaném knězi, který těžce nemocen a už pomalu umírající ležel na nemocničním lůžku; když k němu duchovní správce nemocnice přišel, nezaradoval se, nazaplesal touhou po Ježíši svátostným, nezaprosil o udělení sv. pomazání, ale s úlekem vyrazil vstříc přicházejícímu duchovnímu správci jedinou větou: „A to už musím umřít?“ A byl to kněz vynikající, věřící a nadmíru vzdělaný, který vydal knihu promluv, v nichž na jednom místě napsal také tyto věty: „Mysleme častěji a důtklivěji na to, co dobře víme: že hodinka naší smrti je nejista, ale že jistě je bližší než myslíme. Žijme tak, abychom byli na ni stále připraveni, a nejsme-li připraveni v tuto chvíli, připravme se co nejdříve upřímným pokáním!“ Neříkám to tu proto, abych snad potupil památku toho kněze, dnes už zemřelého, jehož jména i díla jsem si vždycky hluboce vážil, ale píši to zde proto, abych ukázal, jak ve chvíli největší zkoušky naší víry a našeho celoživotního díla, tehdy, kdy máme dovršit všechna svá slova a všechno své lidské namáhání mírou smrti, mnohdy i ti největší a nejsilnější propadají strachu, beznaději, zmatení, a zapomenou na vše, co hlásali pro takovou chvíli svým svěřeným ovečkám. Jest to někdy tak jako u lékařů, kteří pacienta kárají z netrpělivosti a neposlušnosti, a sami bývají pacienti nejnetrpělivější a nejneposlušnější. Znal jsem chirurga, který se v životě naoperoval

všech možných případů až až, a sám trpěl žaludečními vředy, a když mu kolegové radili k operaci, tak se docela nepokrytě rozčilil: „Než bych si lehl pod nůž, tak raději zajdu!“ Když to ovšem slyší některý z jeho pacientů, přestává mít sám také důvěru k noži chirurgovu a jeho víra v celou tu lékařskou vědu je na jedinou nadobro ztracena nebo aspoň hodně oslabena. Kněz jako pacient a hlavně kněz-umírající: jeho trpělivost a pokorná odevzdánost do vůle Boží v těžkých hodinách tělesného utrpení a nesnesitelných bolestí, naprosté stotožnění s trpícím Ježíšem, jeho dokonalá a zbožná příprava na příchod smrti a svatý klid z víry a naděje uprostřed nejkrutějšího a nejtěžšího zápasu — to vše jest autentisující pečeť na všechna slova, která kdy pronesl, na všechny rady, které svým svěřencům dal za různých příležitostí, na všechny útěchy, jež poskytl u lůžek nemocných a umírajících. Bez té trpělivosti, bez té dokonalé přípravy na smrt a bez toho svatého a velkého klidu v čase umírání, bez toho všeho by byl celý náš kněžský život ztracen. Bez toho všeho by naše kněžská práce a celé dílo našeho života zůstalo torsem. Kněz musí kázat i na nemocničním lůžku. Musí kázat i svou smrtí.

Přicházejíce k nemocným, nebo lépe řečeno za nemocnými, potkáváme se tu přecasto s jedním nehezkým úkazem tohoto věku, s *falešností soucitu*. Kolikrát se mi stalo (a ty zkušenosti má skoro každý kněz), že už jsem byl v předsíni bytu nemocného, že jsem věděl dokonce i o přání pacientově, aby k němu přišel kněz se svatými svátostmi, a že jsem nakonec nic nedokázal, protože to příbuzní nedovolili. „Ne, ne, nemůžete k němu jít, polekal by se, přitížilo by se mu! Teď to ještě není možné, lékař zakázal jakékoliv rozčilování, zavoláme vás, až mu bude lépe!“ Tak všelijak zněly ty různé ohleduplné výmluvy, a podkladem u všech byla falešnost soucitu. Tato falešnost soucitu už zabránila křesťanské smrti mnohých lidí a zamezila mnohá usmíření s Bohem a vyrovnání s jeho spravedlností, dokud byl ještě čas udělat to zde. Když je pacient ještě při vědomí, může se zpovídat a přijmout Tělo Páně, tu tato falešnost soucitu pošle kněze domů s nepořízenou a zavolá ho, když už je nemocný v agonii a nic o sobě neví. Že je to skutečně *falešnost soucitu* (a že to tedy není soucit upřímný a pravý), o tom svědčí mnoho věcí. Příbuzní nedovolí knězi přístup k nemocnému, když je při vědomí, aby přý se mu nepřipomněla blízkost smrti a aby se nepolekal, ale notáře k sepsání poslední vůle povolají včas a někdy až příliš včas. Protože tady se jedná o jejich kapsu, tak se asi nemocnému smrt nepřipomene a on se nepoleká. Proti té obłudné falešnosti soucitu nutno tedy bojovat: poučením, naprostým odsouzením, prosbou o osvětlení. A hlavně usilováním o upřímnost celého náboženského života. Neboť tato falešnost soucitu jest jenom jedním článkem v neupřímnosti, polovičitosti a falešnosti celého náboženského života dnešního člověka.

Tím spíše překvapí kněze dopis, který jsem před časem dostal a který tu pro jeho prostou a ryzí krásu celý přetiskuji: „Vele-důstojný pane! Prosím vás, přečtěte tento dopis, je to důležité pro duši člověka. Jsem J. H. z J. u Kostelce n. L. Můj muž F. H. byl pensista, ale celou válku, i teď byl stále zaměstnán všestranně. Byl velmi nadaný a šikovný ke každé práci, takto strojní zámeč-ník, a hlavně byl zaměstnán zde v J. v mlékárně u farního kos-tela. Při tom ale dělal mnoho jiných prací a před 14 dny se těžce při tom poranil. Spadl s výše asi 4 m na betonovou dlažbu a pumpu, a mimo velká poranění vnější má poškozenou páteř i míchu, a tak leží na Bulovce jako lazar. Nechodil nikdy do kos-tela a nechtěl ke zpovědi, nebyl už od naší svatby, před 31 lety; bude mu v březnu 60 roků. (Já upřímně věřím v Pána Boha a vždy každou neděli jsem chodila na mši sv. a na první pátky k sv. zpovědi a sv. přijímání.) Teď se asi z toho neuzdraví, připravila jsem jej, že ho přijdete navštívit se svatými svátostmi, proto vás prosím, učiňte tak brzy! Švagr, jeho mladší bratr, je u něho celý den; kladla jsem mu to na srdce, ale nevím, kdy by to učinil, a muž si to teď přeje. Musíte se ho ovšem ptát na hříchy; on by je sám asi neřekl. Byl srdce dobrého, každému hleděl se vším po-moci, a chybil také mnoho ve svém životě různým způsobem. *Vždycky jsem se za něj modlívala, aby aspoň před smrtí nezemřel bez útěchy.* Prosím tedy, důstojnosti, vyhovte mé prosbě!“

Měl jsem sto chutí přečíst někdy ten dopis s kazatelnou pro poučením všem těm rozředeným a zpohodlnělým katolíkům, aby se zastyděli před příkladem prosté věřící ženy, která dovedla pro-jeviti takovou vzácnou a krásnou péči o spásu duše svého muže, jenž pak vskutku z mých rukou přijal svátosti nemocných s ne-líčenou a vážnou zbožností a velmi záhy nato zemřel. Ale jed-noho si všimneme: ta žena se stále a soustavně modlila, aby její manžel nezemřel bez útěchy a bez usmíření s Bohem. To bychom měli dělati také my — kněží a duchovní otcové svěřených far-ností: stále, bez ustání a soustavně modliti se za své osadníky aby neodcházeli v hodině umírání před Pána Boha bez svátostí, neočistění a neusmíření!

Kapitoly homiletické

Fr. Srubek:

(Katechetické kázání, pokračování.)

V katechetických promluvách se jedná o důkladné objasnění pravd víry a mravů. Tato kázání jsou odpovědi na otázku co věřit, proč a jak, co konat, proč a jak. Jsou to převážně odpovědi na otázky po pohnutkách.

Objasnění pohnutek tvoří vlastní obsah katechetických kázání.

ad A. a) definice. Prvým krokem k objasnění pohnutek je definice. Právě pro své přesné a srozumitelné definice, které vná-šejí tolik jasnosti do duší, jsou katechetická kázání ve veliké

oblíbě u věřících. A pro své přesné a srozumitelné definice katechetické kázání bude vždy denním chlebem kazatele.

Definice pro katechetické kázání nacházíme téměř připravené v katechismu. Pro kázání je musíme ovšem připravit řečnický. Připravujeme je celou řadou otázek, které při práci můžeme mít před sebou napsané: 1. *Co je to*, 2. *jaké to má vlastnosti*, 3. *z čeho to pozůstává*, 4. *jaké jsou příčiny a následky*, 5. *jaké jsou okolnosti míst, času, osoby*, 6. *jaké jsou podmínky*, 7. *jaké jsou prostředky*, 8. *čemu je to podobné, nepodobné — srovnání — protiklad* — soudíme a pari, a minori, a majori...

Tak tvoříme si popisné a věcné řečnické definice.

Př. Co je hřích, odkud hřích, následky hříchu, srovnaj hřích a milost; co tvoří dobré předsevzetí; co je obsahem článku o neomylnosti; známky dobré lítosti; srovnání bázně a vědomí synů Božích před a po Kr.; — srovnání shodná a neshodná: oběť mše svaté a na kříži; protiklad: polibek Jidáše, a dobrota Krista Pána; okolnosti: té noci, ve které byl zrazen; muž, který se léta nemodlil, v žaláři si dělá růženec...

Při tvoření řečnických definicí je třeba dbát dvou věcí:

1. Je-li u posluchačů zakořeněn falešný názor, pak třeba na něj obrátiti zřetel, jinak jen krátce obcerstvujeme známé pojmy.

2. Katechetické kázání je lidové kázání, proto musí vycházet vstříc potřebám dnešního lidu i co do obsahu i co do myšlenkových pochodů. Na všechny otázky hled' znát odpovědi dnešního člověka, mluv k němu v podobenstvích a přirovnáních jeho. Tím není řečeno, že krásná přirovnání a slova Písma svatého nejsou pro naši dobu. Jen tolik je řečeno: suché scholastické definice jsou velmi dobré a nutné pro kazatele a jeho porozumění věci, ale ne pro kazatelnu.

Definice a objasnění jednotlivých pojmů tvoří v katechetickém kázání převážnou část stati. Někdy dokonce rozbor definice tvoří celou stať.

Ad A. b) Důkaz v katechetickém kázání — jako kázání poučném — nemá za úkol striktně dokazovat, nýbrž i důkazu zde zůstává jediný úkol *objasňovat*. Není to důkaz v pravém slova smyslu (probatio), nýbrž spíše declaratio. Nechceme v první řadě přesvědčovat, nýbrž snažíme se posluchači poskytnout vzhled do důvodů, proč na něho klademe ten požadavek. Ani kazatel v poučném kázání nesmí se podobat vyvolavači na trhu, který mnohomluvností a křikem chce přesvědčovat. Nestáčí totiž vzbudit jen nadšení či odpor. Ten vzplane jako sláma a vášeň tím snadněji namlouvá své protidůvody, čím méně bylo odůvodněno dřívější předsevzetí.

Toto je tedy úkol důkazu v katechetickém kázání: přesvědčit o správnosti pohnutek a podepřít je proti opačným pohnutkám.

Abys snadněji našel tyto pohnutky, představ si, že někdo nechce přijmout požadavek, který jsi vyslovil v kázání, a taž se,

čím bys jej pohnul, aby uposlechl, taž se, jaké pohnutky na něho budou působit. - Důkazy bereme jednak z Písma svatého, jednak z rozumové úvahy.

Důkaz z Písma svatého nebude vypadat jako důkaz v dogmatice: maior, minor, consequens. Důkaz z Písma sv. v katechetickém kázání je jako plášť, do kterého odějeme pravdu, kterou chceme ozřejmit. Na př.: působení milosti Boží vysvětlíme na samaritánce; pokání na Marii Magdaleně v domě Šimonově; obrácení hříšníka na vzkříšení Lazara. Zvláště všechna podobenství Krista Pána jsou takovými katechetickými důkazy již sama o sobě.

Jen jedno je třeba stále pamatovat: Tyto důkazy nejsou cílem, jsou jen prostředky k cíli. Proto nezůstávej u nich déle, než je nutně třeba. Ne mnoho důkazů, ale řečnický dobré důkazy.

Důvody rozumové, řečnický rozvedené, prolínají se s důvody z Písma sv., navzájem se doplňují a objasňují.

Ad A. c) Potvrzení svou úsečností a jadrností bývá důležitým doplňkem důkazu. Mnohdy přesvědčí více než důkaz sám.

Prostředky potvrzení jsou: příklad, srovnání s jinou věcí a pravdou, lidové pořekadlo, zlidovělý výrok, výrok z Písma sv., výrok slavných lidí, veřejné mínění, události z dějin i současné doby (zvláště z dějin církevních) a vlastní zkušenost.

Několik poznámek: 1. Příklad a události z dějin a současné doby je nutno v katechetickém kázání užívat v míře co největší. Všechny části celého kázání by měly být prokresleny takovými příklady. Tyto příklady nesmí být dlouhé, nýbrž jen bleskové obrázky, vyprávěné jednou nebo dvěma větami.

2. Přílehlavé přirovnání, lidové pořekadlo nebo zlidovělý výrok patří k nejpůsobivějším „důkazům“ („je ešče spravedlnost“, „je ešče Pán Bůh“).

3. Výroků slavných mužů, zvláště dosud žijících, nemáme mnoho užívat, protože pravdy Bohem zjevené nepotřebují jejich potvrzení, ale někdy je nutné jich užití, zvláště jako argumentu ad hominem.

4. Vlastní zkušenosti je možno používat jen s nejvyšší zdrženlivostí. Jen tehdy, když kazatel je znám jako zkušený člověk, může si dovolit své zkušenosti uvést. Ale pak opravdu tyto skutečné zkušenosti dávají kázání osobní vztah a dobovou skutečnost.

5. Citáty z Písma svatého. Nechceme mlátit citáty z Písma svatého hlava nehlava, příhodně i nepříhodně. My musíme užívat výroků Božích a svatých apoštolů jako nejvyšší autority s velikou úctou a s vnitřním porozuměním na pravém místě.

Ad A. d) Vyvrácení námitek je při kázání jen tehdy účelné, jsou-li v posluchačích skutečné námitky. Ne námitky, které byly před staletími, nýbrž skutečné námitky dnešní. Na staré poukážeme jen ve spojitosti s dnešními (nic nového pod sluncem, nebo stokrát vyvrácena znova se líbí).

Vyvrácení námitek připravujeme po celé kázání. Již v roz-

boru definice poukážeme na obtíž — někdy objasněním definice obtíž sama je vysvětlena. Při důkazu a potvrzení bereme stále zřetel na obtíž, která se staví do cesty.

Vyvrácení námitek musí být jasné a naprosto přesvědčivé. Kdo to nedovede, ať s dobrým svědomím věc přenechá Pánu Bohu. Ne dělat lidem těžkosti, ale ukázat, že vím o jejich těžkostech a obtížích, a že dovedu na ně a pro ně odpovědět.

Zvláště je třeba dát pozor na řady výmluv, kterými se ospravedlňují při neplnění poznané pravdy.

V tomto přehledu chtěl jsem ukázat, jak v katechetickém kázání vypracuji si stať A — quod sit. Rozumovými důvody objasním nejprve pojmy, v důkazu ozřejmím důvody požadavků, které kladu, v potvrzení беру z posluchačů, z věcí posluchačům nejbližších, konečně vyvrátím obtíže, jsou-li jaké.

Liturgická pobožnost na neděli Sexagesima

(ev. s obměnami na neděli Quinquagesima).

(Ze sakristie vyjdou ministranti v čele s velkým křížem. Po pokleknutí před Velebnou Svátostí rozestaví se kolem pultu, před hlavním oltářem připraveného. Ministrant s křížem v čelo pultu. Po úderu zvonku před vstupem k oltáři zazní 3 sloky písně): Zavítej, Duchu svatý, k nám.

S kazatelny doprovází úkony u oltáře kněz v tomto pořadí:

„Příští neděli končí devítiníkové předpostí. Starobylý liturgický portál popeleční středy zvedá se před námi . . . *Brána postní doby*. Brána vysoko se klenoucí, jejíž těžká křídla po několika dnech se otevrou. Bude to úvod do šestitýdenních postních liturgických exercicií — do kající obnovy. Příští neděli se v duchu shromáždí celá Církev u hrobu sv. apoštola Petra. V evangeliu se objeví před námi Spasitel na cestě do Jerusalema. Začne jeho vykupitelské utrpení. Liturgie oním evangeliem, které v dnešní liturgické pobožnosti uslyšíte, *odhrnuje oponu* k posvátnému dramatu utrpení Páně s kalvářským křížem v pozadí. Vidět až k Velikému pátku a k velikonočním. Od hrobu sv. Petra apoštola zaznívá hlas svatého Pavla. Pěje úvodem k dramatu vykupitelského utrpení svůj žhavý chvalozpěv lásky. Na prahu doby postní vysvětluje pohnutku vykupitelského utrpení. Epištola příští neděle, kterou za chvíli uslyšíte, patří k nejkrásnějším částem Písma svatého. Je to jedinečný žalm, hymnus *lásky*, tryskající, sršící bohatostí myšlenek i oslňující krásou. Velepíseň vznešená grandiosním ideovým rozpětím i hloubkou, plností obsahu, lahodnou milostností a prostotou, podmaňující pravdou. Nyní si ji vyslechněte! (Pan ředitel bude *pianissimo!!* — velmi tichounce doprovázet čtení epištoly, která bude česky zazpívána v zpěvném tónu svátečním. — Po přečtení kněz z kazatelny pokračuje):

„V evangeliu příští neděle se zatkví *uzor* této lásky. I hrob Petrův, od něhož se odráží evangelium příští neděle, spjat jest

se zvěstí, která tvoří liturgický vstup do doby postní. Právě po Petrově slavném vyznání božství Kristova a příslibu primátu započíná Spasitel zvěstovati své vykupitelské utrpení a zdůrazňovati jeho dostiúčinný, smírný, spasný význam. Vykupitelský kříž a hrob Petrův patří k sobě. Opřen o skálu... nikdy nebude povalen. I uzdravení slepce, jak o něm evangelium příští neděle vypráví, ukazuje nám, že my všichni jsme slepci, kteří potřebují, aby jim božský Osvětitel otevřel oči před poutí do doby postní. Umožněme svou součinností, aby *víra nás uzdravila* a s uzdraveným slepcem z evangelia *jděme* za Pánem na jeho bolestné cestě, vděčně velebíce Boha. A nyní si vyslechněte zmíněné evangelium!“ (Kněz u oltáře přednese zpěvně evangelium bez doprovodu! — Kněz po přečtení evangelia na kazatelně pokračuje):

„Právě poslední tři dny před počátkem postu bývají znešvecovány bezuzdným hýřením. Jsou to dny hýřivých radovánek, nestřídmosti a smyslného prostopášnictví. Vskutku dni hříchu. Dni vzpoury proti Bohu, dni demonstrace tělesnosti proti zákonům nebe. Dni, v nichž nejvíce se vydráždí smyslnost a pouští se uzda tělesným chtíčům. I křesťané nezdají se býti v ony dny někdy křesťany. Jako by rozumu pozbyli, právě tak jako víry. *Smírná* pobožnost před vystavenou nejsvětější Svátostí, která bude i letos u nás, je protestem víry proti útokům prostopášné hříšnosti na zákon Boží. Proto řečená smírná pobožnost eucharistická má v poslední dny před popeleční středou své odůvodnění. *Popeleční* středa. Starobylým zásvětným obřadem uvede nás Církev do doby postní. Posvěceným popelem ze spálených ratolestí minulé Květné neděle znamená čela naše slovy: Pomni, človče, že jsi prach a v prach se obrátíš. Význam popelcového zásvětného obřadu jest vyjádřen v modlitbách, jež svěcení popela provázejí. Poslyšte si je! (Kněz u oltáře přednes 4 modlitby.) Po svěcení popela začne první mše svatá svatopostní a při ní se rozhlaholí velebný chvalozpěv, zvaný prefaci svatopostní. Předvedeme vám ji, abyste aspoň poněkud nahlédli, s jakou vroucností se Církev blíží k proměňování. Tím, že vám prefaci postní nyní předvedeme, chceme ukázati, jakým drahokamen jest pro nás *světová* řeč liturgická, latinská, jímž je celá světová Církev po zeměkouli pojena v jeden celek. Abyste poznali, jak nelze oddělit světovost Církve svaté od její úřední světové řeči, předvedeme vám prefaci nejprve česky, aspoň se o to pokusíme, i když to bude jenom nezdařilý pokus, a závěrem ji zazpíváme v originálu latinském s prosbou, abyste všichni, pokud jste zde přítomni, odpovídali všechny odpovědi! Nyní kněz zazpívá nejprve prefaci *česky* a nato hned *latinsky*! Pan ředitel bude tak laskav a *teprve latinskou* prefaci doprovodí varhanami! — Mezi zpěvem preface odejde kněz s kazatelnou. — Po skončení latinské preface se *udělí* svátostné požehnání. Před ním 1. sloku písně eucharistické a po něm 2 sloky mariánské.) (Použito Dr Cinka. Trvalo půl h. celkem.)

Návrh a vzor pastorage v pohraničí

Volání z pohraničí nás přímo drtí. Ovšem přistupuje k němu vzpomínka, kolik jest i ve vnitrozemí vesnic, kam kněz nepřijde celá léta, ani lidé ke knězi. Při této myšlence vzmáhá se mnohého pocit, že jest jeho činnost při srovnání s potřebami v pohraničí jen jakousi salonní hrou. A přece jest nutno pomoci. Jest nutno duchovní potřeby pohraničí obstarati organisovaně.

Mohou to ovšem především ordinariáty. Ale mohly by i jednotlivé řády. Jest možno spojití se některým klášterům s určitými místy v pohraničí a vysílat do nich na neděli nebo i na všední den jednoho nebo několik kněží tak, aby na určitém místě byly mše sv., kázání, zpověď, návštěva nemocných a křesťanská cvičení aspoň jedenkrát za dva měsíce. Bylo by ovšem nutno, aby se tyto návštěvy organisovaly, aby jich někde nebylo mnoho a jinde žádné.

Pro útěchu sobě i jiným chci sdělití, že Apoštolát III. řádu sv. Františka již převzal tři nové stanice v pohraničí, k vůli čemuž zrušil tři jiné ve vnitrozemí. Má nyní celkem v pohraničí pět apoštolátních stanic. Krom toho budou na jaře vysílány každého měsíce sestry, počtem asi 20, do vytčených pohraničních okresů, aby tam asi týden obcházely nemocné, učily děti i dospělé náboženství, půjčovaly knihy. Tyto sestry budou k tomu zvláštním kursem připraveny.

Ze zmíněných pohraničních stanic vyšetří sestry, kde by mohla býti sloužena mše sv. Sdělí ona místa pražskému klášteru, odkud miní vyjížděti ob týden dva kněží autem do pohraničí. Představujeme si to tak, že by přijeli v neděli ráno k určitému kostelu, kde by jeden zůstal, druhý by odjel hned do druhého, vzdálenějšího kostela. Po jeho mši sv. by se vrátil pro prvního, s ním by odjel k jiným dvěma kostelům, v nichž by byly před polednem další mše sv. Načež by odjeli na jiná dvě místa, kde by byly mše sv. odpoledne. Tím by bylo jednu neděli na šesti místech šest mší sv., k nimž by mohli býti sezváni lidé i z okolních vesnic. Kdyby bylo možno, snad by se dalo totéž prováděti někdy, ovšem vzhledem k práci, také ve všední dny. Případně by ve všední dny objížděli nemocné a zpovídali je, k čemuž by nosili s sebou nejsv. Svátost.

Takto by mohli vyjížděti do více obvodů a vraceti se do týchž míst vždy asi za šest neděl. Kdyby se podobným způsobem věnovali této misijnářské práci i jiné řády, snad by se nahradila řádná duchovní správa. Ovšemže by se tato nebo jiná a lepší činnost nejlépe zdařila, kdyby byla řízena episkopátem.

Dr Urban.

Pro srdce kněžské

J. Kunov:

Opatrnost. Sv. Augustin praví: „Kdož s osobami druhého pohlaví příliš důvěrně zacházejí a si myslí, že jsou bezpečni, zapomínají, že již Boha dvakrát urážejí: předně vydávají se dobrovolně v nebezpečí (a to je hříšná opovážlivost) a dále dávají snadno pohoršení jiným“ (kteří si mohou mysliti všelicos). Ale

snadno mohou tytéž dva poklesky zavinit straně druhé, která také není z ocele, a sami mají za ně větší odpovědnost. Nejosudnější při tom bývá, že tělo, svět a ďábel dovedou člověka ukonejšiti přesvědčivou radou: „Vždyť tohle ještě *není* příliš důvěrné!“ Proti tomu pamatujme: „Byl bych knězem podle srdce Božího, kdybych vybočil až k samému příliš?! Nezasloužil bych, aby mne milost a ochrana Boží opustila a nechala padnouti do propasti?! Neodpověděl by mi Pán při konci Pater noster: Et ne te ipse inducas in tentationem, nec alios?!“ Hranice toho příliš je velmi nezřetelná. Ve starých, poctivých čítankách, býval článek s nadpisem: „Stokrát nic umorilo osla.“ Hospodář přihazoval na přetížené zvíře stále různé drobnosti, říká: „To můj osel ani neucítí!“ - až soumar klesl a uhynul. V takové chvíli důvěrnosti se opovázlivost mění ve smělost a roste v drzost, a čím může skončit? Myšlenky nechtěné stávají se chtěnými a trápí ještě dlouho ve vzpomínkách. Milý spolubratře, Pán Bůh je právem žárlivý na srdce kněžské. Chceš jej donutit, aby tebou pohrdl? Jistě, že ne! Ergo!

PRO SRDCE KNĚŽSKÉ

ZRNKO Z LISIEUX. Novoroční úvodník DP 1946 „Náš program“ shledávám kratičce vyjádřený v modlitbě ke cti sv. Terezičky, kterou si koná každý kněz, zapsaný do její tamní Kněžské Unie. Mohl by si ji každý z nás oblíbiti a denně ráno před officiem a jinak často se ji pomodlit. Proto ponechávám text latinský: „Domine Deus, qui tui amoris flamma beatae Teresiae animam incendisti, ut alias innumeras eodem igne inflammaret, et nobis praesta, ut *Te diligentes*, multorum corda ad tuum *amorem* attrahere valeamus! Stanovy Kněžské Unie i tuto modlitbu schválil pan biskup Emmanuel, ordinaris pro Bayeux i Lisieux, dne 22. 3. 1929. Pokud z osobní návštěvy vím a pokud se lze dočísti v Annalech toho sdružení, pomáhá sv. Terezička kněžím plniti přání Pána Ježíše: „Oheň jsem přinesl na zem a což chci, než aby plál!“ J. Kunov.

MÁTE HO JEŠTĚ? Při svěcení jsme dostali od pana arcibiskupa krásný kovový křížek. Je obdařen odpustky křížové cesty. Dle výkladu OO. kapucínů v Pozdravu ze semináře, č. 2., roč 1939, získá plnomocné odpustky, kdo ho má u sebe (v ruce nebo v kapse) a pomodlí se 20krát Otčenáš, Zdravas, Sláva Otci. (Z toho je 14 na zastavení, 5 ke cti ran Kristových, 1 na úmysl sv. Otce.) — Jsme-li nemocní, nebo dáme-li políbit křížek nemocnému, pohlédne-li s vírou a řekne třeba jenom střelnou modlitbu: Ježíši ukřižovaný, smiluj se nad námi! — nebo: Klaníme se tobě, Pane Ježíši Kriste, a dobrořečíme tobě, neboť svatým křížem svět jsi vykoupil! — získá nemocný plnomocné odpustky. — Škoda jen: jak ten křížek nosit? Brzy prodře kapsu, je hranatý. A přece, jakou vítanou změnou nám bude na cestě do školy, k nemocnému! — Jenom: *Kdo poradí z prakse, jak jej nosit?* S. B.

ZE SVĚTA

LOVAŇSKÁ UNIVERSITA uvedla slavnostně na začátku akadem. roku 1945-46 svého rektora Msgra Honorata van Waeyenbergha v jeho

úřad; rektor měl při tom seznam 1200 studentů, kteří se skrývali před pracemi v Německu, seznam, pro nějž byl odsouzen nacisty na 18 měs.

Belgický primas Kard. van Rooey zdůraznil při tom postoj rektora university za okupace, uvedl neohrožené věty z dopisu, jež van Waeyenbergh zaslal německému guvernérovi gener. Falkenhausenovi. Vzpomněl též ducha srdečného bratrství, jež stále vládl v Lovani, a pohostinství, poskytnutého studentům z Bruselu, když tamní universitu nacisté zavřeli. Vyzvedl též úspěšný odpor proti požadavku nacistů uznati nové profesory. Kardinál zakončil svou řeč zjištěním, že universita „prošla všemi bédami hrda, nezlomena a nezkalena“. Dnes je na universitě přes 6000 studujících. — Rektor van W. poděkoval všem, kdo mu pomáhali ve vězení. Od Dachau byl uchráněn intervencemi Sv. Otce Pia XII., krále Leopolda III. a královny Alžběty, vdovy po králi Albertovi. Pius XII. jmenoval Msgra van Waeyenbergha apoštol. protonotářem s právem berly a mitry.

VARŠAVSKÝ ROZHLAS oznámil, že v Polsku bude uznána polská národní katolická církev.

DNE 6. SRPNA 1944 byl celý klášter Redemptoristů ve Varšavě, čítající 30 členů, vyvražděn.

POLSKO. Dnem 1. 1. 1946 byl na celém území Polska zaveden nový manželský zákon. Civilní sňatky jsou povinné pro každého občana. Celá jurisdikce manželská přechází pod státní moc. Je zajímavé, že na schůzi Krajowej Rady Narodowej proti zákonu hlasovali jenom poslanci Stronnictwa Pracy, kdežto 5 dalších polit. stran, tedy i strana Mikolajczykova, hlasovaly pro.

MARTYROLOGIUM POLSKÝCH KAPUCÍNŮ. 18 otců a 50 bratří bylo uvězněno v Dachau, kde 14 zemřelo. 6 otců bylo Němci zavražděno ve Varšavě.

V **NORIMBERCE** našli slavný oltář Víta Stwosza z chrámu P. Marie v Krakově. Oltář byl polskými úřady ukryt před válkou v Sandoměři a odtud Němci odvezen do říše.

ODVÁŽNÁ SLOVA: Stan. Wilkowski píše v „Glos katolicki“: Dějinná chvíle polského katolicismu. Katolický tábor v Polsku stojí před dilematem: býti nebo nebýti. Bud vítězí duchovní křesťanství anebo materialistický marxismus. Kdo vybral marxismus, musí odmítnouti křesťanství a naopak. (Żółkiewski v „Odrodzeniu“.) Začíná válka na život a na smrt proti sobě stojících táborů. 4 politické strany v Polsku (rozuměj bez strany Mikolajczykovy a Popielového Stronnictwa Pracy) stanuly za Marxem, t. zn. zavrhlly křesťanství. Denní tisk snaží se čtenářům namluviti, že jenom marxismus upevní a zocelí nové Polsko, katolicismus je prý baštou reakce. Primas kard. Hlond řekl však, že stavěti budeme jenom na křesťanství. Stojíme za demokracií jako formou vlády, ale stojíme rovněž cele za Kristem. Nelekáme se nových sociálních reforem a schyálujeme je, pokud stojí na půdě katolicismu. Poláci-katolíci musí voliti: volba je jasná. Zamítáme Marxe, jdeme za Kristem. Láska a milosrdenství, neznámé marxismu, vyplní mezery v křesťanském řádě.

Z D O M O V A

ÚMRTÍ. V Syrovíně u Bzence zemřel 9. února dp. farář *Antonín Víčena* na rakovinu ve věku 62 let. R. i. p.!

MIMOŘ. PROSTŘEDEK PASTORAČNÍ. R. 1932 vydaly katolické spolky v Novém Bydžově knihu od vdp. Jos. Mádle „K Vatikánu“. Na str. 32—35 líčí, jak četné mládeži pomáhal k pilnějšímu přijímání sv. svátostí příležitostný, slavnostní a veřejný slib, jímž jednotlivci se zavazovali měsíčně neb i týdně se do-

staviti k stolu Páně. Vlivem slibu vznikl ponenáhlu svatý zvyk. Později už nebylo třeba slibu, jenž byl jaksi zatímni berlou chromého. Vyléčený již nepotřeboval berly a dostavil se vždy zcela dobrovolně. Stojí to za přečtení a úvahu. „Tenkrát poskočí kulhavý jako jelen“ (Is. 35, 6.), „kulhaví chodí“. (Mt 11, 5.) — Na Slovensku v letech 1890—1914 bývalo zvykem „slubovať od páleného“ (kořalky) na příklad při misijní zpovědi na rok, na 3—5—10

let, a výsledky byly podivuhodné, ač příležitost byla denně zvláště pro dělníky v krajinách zaplavených vodkou od Bohumína až po Ural.

„Ved' mám slub!“ to chránilo muže opravdu i po 10 let, že neokusili alkohol.
J. K.

MYŠLENKY A NÁMĚTY

CARPE DIEM! Čtete noviny? Posloucháte radio? Jak dlouho odpovídáte? Kolik času věnujete svým finančním starostem? Zabýváte se hospodářstvím? Rád si povykládáte? Nuže, kdybyste přesně jednu polovinu toho denně se věnoval starosti: čím bych více prospěl sobě svěřeným duším — nebyl byste jedním z nejúspěšnějších duchovních správců?!

ASB

DBEJME ŘEČI! Letos na jednom větším poutním místě za velké účasti lidí vysvětloval pan rada, co znamená výrok „Aj já dívka Páně“, ale se zastaralým „děvka“. — Jak to uráželo! My nesmíme zůstat stát, když mluva se vyvíjí!

ASB

MISIJNÍ ČTENÍ. Teď po válce je třeba budit živý zájem o misie. Se zájmem o nesmrtelné duše poroste

náboženský život i u nás. Knihy o misiích nějaké již jsou. „Do srdce Afriky“, „Syn bílého pohlavára“. Doposud však nemáme misijních her divadelních. Klaver. družina vydala před lety hru Terezie Ledóchovské „Z chýše do chýše“. Slováci jsou na tom lépe. Mají mnoho literatury a materiálu pro misijní akademie. Nebylo by dobře zdramatizovat napínavý a dojemný misijní román „Do srdce Afriky“? Lásku a zájem o mystické tělo Kristovo splatí Spasitel bohatě. Hrdinský příklad misijnářů, obětujících se za spásu nesmrtelných duší, nadchne k velkodušným obětím a povzbudí kněžská a řeholní povolání. Je třeba připravit z cizí literatury misijní čtení pro lid, kterému jsou misie velmi blízké.
P. Josef B.

HOVORNA

PŘEDPLATNÉ. Nejvyšší cenový úřad stanovil cenu jednoho čísla DP na 2.50 Kčs. Činí tedy předplatné na 51 čísel po 2.50 Kčs — 127.50 Kčs.

MALOVÁNKY PRO DĚTI NA DOBU POSTNÍ lze opět dostati (zn. v-38), cena 15 hal. kus.

P. JOSEFU V BRNĚ. Zaplať Pán Bůh za mši sv. o Boží požehnání pro naši práci.

REDAKTOR bude sloužiti mši sv.

za naši čtenářskou rodinu v pondělí 25. února, na svátek sv. Matěje na poděkování za apoštolskou horlivost, kterou Bůh vzbudil v našich kněžích, a s prosbou, aby tato horlivost se ještě rozmáhala.

KALENDÁŘ STAROBOLESLAVSKÝ již vyšel. Objednávky vyřizuje Klášter Redemptoristů ve Staré Boleslavi. Podporujte zachování staroboleslavských památek!

BSAH:

P. Urban, O katolický pozdrav	97	Návrh a vzor pastorační pohraničí	109
Thdr Ant. Melka, Sekreta	99	J. Kunov, Pro srdce kněžské	109
P. V. Zima, Z pastoračního zápisníku	102	Ze světa	110
Fr. Srubek, Kapitoly homiletické	104	Z domova	111
Liturgická pobožnost na neděli		Myšlenky a náměty	112
Sexagesima	107	Hovorna	112

S církevním schválením úřadu arcibisk. zvl. pověření v Ces. Těšíně. č. 394/45

Vydává Exerciční dům Frýdek. Telefon 38. Číslo účtu Pošt. spořitelny 303.183
Vedoucí redaktor P. Rudolf Schikora C.Ss.R. - Odpovědný redaktor P. Alois Březina C.Ss.R. - Vychází jednou týdně. - Tiskem Valašské tiskárny ve Valašské Meziříčí. Novinové výplatné povoleno ředitelstvím pošt v Brně č. 1A 4 2370.
O/24 414 1945 ze dne 10. VII. 1945. - Podací a dohlédací pošt. úřad Frýdek 2

Jeho Svatosti Piu XII. k 70. narozeninám:

*Otče křesťanstva,
sluha služebníků Božích,
budi zdrav!*

*My katoličtí kněží Československa,
my vzpomínáme dnes u oltářů na lásku Tvou
i Tvojich předchůdců vždy blahé paměti
k našemu drahému národu,
ježž svatí bratři solunští do lůna Církve s láskou uvedli,
v níž prožíval své nejkrásnější chvíle dějinné.
My víme, s jakou láskou vítal sv. Bratry Řím,
jak žehnal jejich práci, obětem a jejich odkazu –
té věrné lásce k stolci Petrovu –
my věrni povždy chceme zůstat!
To slibujeme v tento slavný den,
kdy 70 požehnaných jar již přeletělo,
Otče křesťanstva, přes Tvoji hlavu stříbrem posetou.
Ad multos annos! vroucně voláme,
kéž sílí Tebe mocný světů Pán,
kéž ve zdraví Tě Církvi zachová,
kéž duha míru světem zazáří,
kéž všechny ovce zbloudilé obejme jeden Kristův ovčinec!*

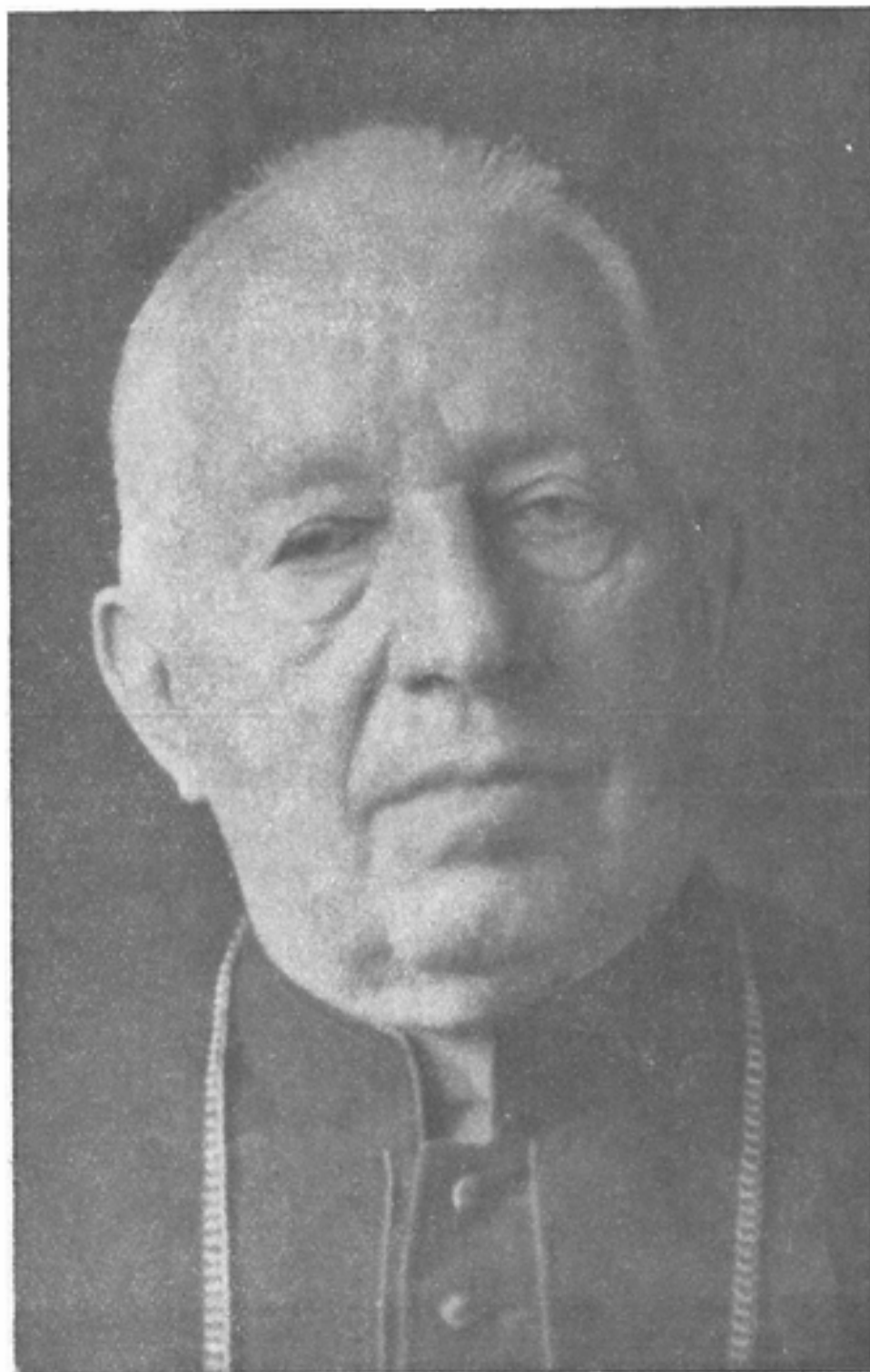
DOBŘÝ PASTÝŘ

týdeník
katolického
kněžstva

Ročník II.

2. března 1946

Číslo 8.

Ecce Sacerdos magnus.

P. Ant. Dvořák:

(K 80. narozeninám J. E. arcibiskupa Dra Prečana.)

Doby, na které bolno vzpomínat . . .

Bylo to v době popřevratové, charakterisované církevním rozvratem a desorganisací. Kterí jste z ročníků před 1910, jste toho pamětníky. Církev byla pronásledována, náboženství sesměšňováno, kněží byli v opovržení. Lidé houfně vystupovali z Církve, mnohé děti se odhlašovaly z náboženství. Pozemková reforma sáhla nemilosrdně i na církevní pozemky. Mnohý p. farář si zaplakal nad ožebračením svého kostela. Olomoucké arcibiskupství pocítilo pozemkovou reformu hrozivě. Po parcelaci zůstalo mu z bývalého majetku jen něco víc než $\frac{1}{8}$ zemědělské půdy.

Z 1600 kněží naší arcidiecése odešlo z kněžství za těch několik bouřlivých let asi 40 kněží, tedy 2.5 proc. Semináře prázdné. Nebylo kněží, které by vyslal biskup na vinici svou. V r. 1921 vysvětil arcibiskup Stojan jen 3 novokněze. Tak tak, že nedošlo k rozluce Církve od státu. Za takových poměrů nebylo mezi studenty, jinak i velmi hodnými, tolik srdnatosti, aby se věnovali stavu kněžskému.

Co chvíle přicházely Jobovy zprávy o bojích o kostely a fary, o vyhnaných farářích a kaplanech, o kněžích bloudících. Arcibiskup Stojan žalostí a hořem nad těmito událostmi zemřel. Trpěl, až dotrpěl on, který byl nezničitelný.

S neochvějnou důvěrou.

Nový arcibiskup Dr. Prečan ve svém prvním pastýřském listě poukazuje na hroznou tehdejší dobu, připomíná si těžký a zodpovědný úkol, který je mu určen, ale neztrácí odvahu. Vyznává: „Nejsem malomyslným, neklesám na mysl, ale pevně doufám, že Pán, který mne milostí svou povolal k úřadu biskupskému bez mého přičinění, dá mi též tolik síly, abych úřad ten zastával k jeho cti a chvále, k blahu celé milené arcidiecése a ke spáse duše své. Věřím ve svatých obcování, v onu tajemnou vzájemnost, která nás spojuje, Církev bojující s Církví vítěznou v nebesích a s Církví trpící v očistci.”

Víra v modlitbu.

„Zvláště věřím, že prospěšny nám jsou všechny modlitby a oběti, všechny dobré skutky, jež se nám každodenně pramení z našich oltářů a ze srdcí zbožných křesťanů. Tato víra silí mne a povzbuzuje, abych se nebál příštích dnů! A tak vás prosím, byste na modlitbách svých byli pamětlivi mne, arcibiskupa svého, a tak mně pomáhali nést jeho úřadu mého trpělivě a s odevzdaností do Vůle Boží.”

V alokuci po biskupském svěcení obrací se na kněze s prosbou: „Modlete se za mne, jako já denně k Bohu nejdobrotivějšímu a všemohoucímú za vás své modlitby vylévám a vylévat nepřestanu. Modlete se vzájemně za sebe, aby spaseny byly v den soudu duše naše!”

A v prosebném pastýřském listě z 25. 2. 1932, kde mluví o velké starosti s vydržováním bohoslovců, praví: „Vím, že neopustíte svého arcibiskupa, který na Vás tak často vzpomíná v beze-sných nocích a tolik se za Vás modlí.”

Naplněný kněžský seminář byl jistě odpovědí Boží na ne-sčetné vroucí modlitby, oběti a utrpení, obětované denně od arcipastýře, kněžstva, věřících za kněžský dorost. (R. 1932 bylo v Olomouci na 300 bohoslovců, počet jistě v dějinách semináře ojedinělý.)

Kněze miluje otcovsky.

Už jako kancléř a generální vikář Dr Prečan pro svou upřímnou prostotu a srdečnost byl od kněží velmi často žádán o radu v nejrůznějších záležitostech duchovní správy. Nevěděl-li si někdo rady, řekl si klidně: Zeptám se napřed Dra Prečana. A Dr Prečan přivítal každého svým příslovečným: *Vítám vás!* A uměl poradit, uměl potěšit, uměl skleslou kolikrát mysl zase pozvednout. Uměl i duše velmi rozrušené uklidnit a křivdy trpělivě snášet.

Po svém biskupském svěcení vroucím pozdravem oslovuje kněžstvo: „Co říci a jakými slovy, chtěje sdělit vám lásku, v jaké vás arcibiskup váš v této chvíli objímá. Jásote srdce mého! Koruno má nejvytouženější! Slávo má, radosti má, pozdravuji vás... Buďte pozdraveni všichni a buďte přesvědčeni o mé upřímné lásce!”

Svou lásku ke kněžstvu projevil p. arcibiskup právě v den oslavy svého desíletého biskupování, když před naplněným sálem Národního domu v Olomouci řekl: „V Římě jsem byl tázán několika vynikajícími hodnostáři, jaký mám klerus a jaký mám lid. Pravil jsem, že mám kněze tak dobré, jakých snad jinde na světě není. a lid tak vzácný, jaký pohledat.”

In fide et lenitate...

† P. Alberti píše: Byl jsem kdysi svědkem, jak nějaký bouřlivák se velmi troufale rozčiloval v kanceláři Dra Prečana. Bylo to

ještě za jeho kancléřství nebo vikářství. Dr. Prečan odpovídal však velmi klidně a mírně. Po chvíli se oposice tišila a za několik minut vyprovázel Dr. Prečan uklidněného návštěvníka jako přítele ke dveřím. Obdivoval jsem pak klid Dra Prečana, a on odpověděl: „*Já mluvím s každým pěkně.*“ V této odpovědi leží veliký poklad.

Milující otec.

Svou lásku ke kněžství dosvědčuje jistě velmi zřetelně v listě o kněžích nemocných, uveřejněném v ACO 1925, č. 4.: „Již několikrát jsem prosil, aby kdykoliv někdo z důstojného duchovenstva onemocní nebo nemocnému se přitíží a on poslední hodinku očekává, mi sem oznámeno bylo, že toho neb onoho spolubratra se dotkla ruka Páně, abych mu mohl vróucími modlitbami a obětí mše svaté pomáhat, a jeho duši, jakmile do vlasti nebeské odvolána bude, osvěžující obětí u oltáře utěšovat. Poněvadž mi již v několika případech oznámeno nebylo, že některý z mých kněžských spolubratří k poslednímu boji se chystá nebo již zemřel, napomínám znovu veledůstojné pány děkany a jiné kněze, kterým to bude možno, aby neopomenuli podati mi zprávu o těchto nejzávažnějších okamžicích života našeho.“

Závěr: Čím se odvděčíme?

Věrným a radostným plněním našich povinností vůči Arcipastýři, jak nám je ukládá CJC a sv. liturgie.

1. *Úcta a poslušnost*, jakožto k jednomu z nástupců sv. apoštolů. Can. 127: Omnes clerici, praesertim vero presbyteri, speciali obligatione tenentur suo quisque Ordinario REVERENTIAM ET OBEDIENTIAM exhibendi.

2. *Láska za lásku*. Probatio amoris exhibitio operis. Can. 128: Quoties et quamdiu id, iudicio proprii Ordinarii, exigat Ecclesiae necessitas, ac nisi legitimum impedimentum excuset, SUSCIPIENDUM est clericis AC FIDELITER IMPLENDUM MUNUS, quod ipsi fuerit ab EPISCOPO commissum.

3. *Denně vroucí vzpomínka* v mešním kánoně: „...una cum famulo tuo Papa nostro Pio et Antistite nostro LEOPOLDO.“

(Použito: P. Alberti, Arcibiskup Dr Leopold Prečan.)

Ještě pohraničí.

Fr. Ludvík:

Je přirozené, že bolavé místo lidského těla poutá k sobě pozornost celého organismu a vyvíjí v něm snahu onu bolest odstraniti. Stejně tak tomu musí býti v duchovním organismu, jímž je Církev Kristova. Takovým bolavým místem, zející ránou na těle Církve Kristovy v naší vlasti, je otázka pohraničí, kde je organismus Církve vážně ohrožen pro nedostatek pěstitelů tajemného Těla Kristova — Kristových kněží. Musí proto náboženská otázka pohraničí býti hlavní a opravdovou starostí všech katolíků v naší

vlasti. Správně řekl plzeňský vikář P. Josef Resl na kněžské schůzi v Obecním domě pražském, „že pohraničí je zkušebním kamenem opravdovosti a životní síly našeho apoštolátu“. Musíme proto hledati všechny možné prostředky, jak pomoci. Chtěl bych naznačiti dva:

1. Těžko se pro veliký nedostatek kněží obsadí dostatečně pohraničí kněžími. Musíme se na toto území dívati jako na misijní území naší vlasti. Do misii žene misionáře apoštolská láska. Ta musí planouti v srdcích nás všech a my se musíme snažiti, abychom udělali každý pro pohraničí vše, co můžeme. A tu se části kněží, kteří nejsou přímo v kurátní správě, naskýtá příležitost pomoci v pohraničí alespoň v době prázdnin. Zvláště o velikonocích toho bude zapotřebí, aby alespoň pokud jen to bude možné, se umožnilo našim novým hraničářům splnění velikonoční povinnosti. Měla by se proto v každé diecési zorganizovati *velikonoční výpomoc kněží pro pohraničí*. Přípravné práce měly by se započítati ihned.

Především by se mělo zjistiti, *kde* (a bude se jednati jistě o celé obvody) *je takové výpomoci nejvíce zapotřebí*. Pak by se měla učiniti ještě přímá výzva od vedení diecése ke všem kněžím, kteří se mohou o velikonocích uvolniti (katecheté, profesori, ale i řeholní řády a domy by měly k tomu účelu uvolniti nejvyšší možný počet svých členů), aby se k velikonoční výpomoci přihlásili. Konečně je třeba *systematicky rozdělití místa, obvody a přidělití jim přihlášené kněze a vypracovati pracovní plán* pro takový misijní zájezd, aby kněz pak beze ztráty času obsáhl co nejvíce.

Věc je uskutečnitelná, nutno se jí chopiti. V pražské arcidiecési by se jí mělo a mohlo chopiti Arcid. pastorační ústředí (sekce pro pohraničí).

2. Každý musí se snažiti nějakým způsobem pomáhati. A tu se našim farnostem naskýtá možnost krásného apoštolátu: *pomáhati pohraničí. Každá farnost ve vnitrozemí by si měla vzíti na starost nějakou pohraniční farnost*. Měla by navázati s ní styky, konati za ni modlitby, obětovati mše sv. a pomáhati, jak se to dá. Způsobů se najde při apoštolském nadšení jistě mnoho. Není to opět nic nového. Tak tomu bylo v prvotní Církvi, že starší křesťanské obce staraly se o nově vznikající, je podporovaly a jim pomáhaly. Byl mezi nimi poměr matky a dcery (*ecclesia filialis!*). — Jsem přesvědčen, že takovýto apoštolát našich vnitrozemských farností by velmi mnoho prospěl i jim samým, že by jim přinesl Boží požehnání a prohloubení náboženského života v nich samých. Větší farnosti mohly by podle jednotlivých čtvrtí či obvodů podporovati i více farností. — Bylo by dobře, aby *i tato akce byla jednotně a důsledně organisována*, a aby přidělování jednotlivých farností farnostem vnitrozemským dělo se *i se zřetelem na osidlování pohraničí*. Často určitý kraj v pohraničí je osidlován hromadně obyvatelstvem určitého kraje z vnitrozemí. Pak by bylo nejvhodnější a nejúčinn-

nější, aby původní farnosti nových obyvatel určitých farností pohraničních se staly patronkami těchto nových farností, původních jejich obyvatel a farníků. Zde by byl pak vytvořen v plném smyslu poměr matky a dcery. A příbuzenské a krajové vztahy by celou akci ještě více upevnilly a prohloubily.

Jsem přesvědčen, že oba tyto návrhy jsou konkrétní a proveditelné. Jejich uskutečnění bude barometrem naší náboženské opravdovosti a síly našeho apoštolátu. Kdo začne? „Dobrý pastýř“ jistě rád bude uveřejňovati vývin a postup této akce. Pohraničí volá, pohraničí prosí, vztahuje ruce. Podáme ruku pomocnou?!

Pozn. redakce: Časopis Vyšehrad vytiskl v č. 16., str. 11, naši stať o pohraničí a přidal tato pozoruhodná slova: „Do půl roku bude, bohdá, vytištěn Nový zákon z Dědictví svatojanského. Doplnit chybějící náboženské pomůcky nebude tak těžké. Horší je to s kněžským a řeholním dorostem. Zatím umírají kněží rychleji, než mohou být vystřídáni, a bude trvat léta, než jejich prořídle šiky zase zhoustnou. Než přijdou noví dělníci na vinici Páně, zbylí kněží v duchovní správě ponesou ještě dlouho „břímě dne i horka“, a obávám se, že pod ním budou nevyhnutelně padat. Jak je to všechno zarmucující! Ale smí-li k tomu také laik říci své laické slovo, stůjž zde dvojí snažná prosba, která nikterak nevyjadřuje jen mé osobní přání. Předně prosím: zbavte kněze úmorného úřadování a písáření, zprostte je zbytečného zaneprázdnění hospodářskými a jinými funkcemi! Svěřte psaní matrik a vyřizování úřední agendy obětavým laikům! Usnadněte kněžím jejich apoštolskou činnost, vraťte je věřícím, oltáři, kazatelně, zpovědnici! Za druhé prosím: při naprostém nedostatku kněží usnadněte vyučování náboženství laikům, poskytněte laikům katechetům a katechetkám spravedlivý plat, neodbývejte je almužnou, ze které nemohou být slušně živi! — Pamatujte, co všechno je v sázce! Neváhejte, jednejte rychle a rázně! Jinak opravdu necháte zahynouti tisíce a tisíce duší.“ A. S.

Svatý Josef a kněz.

J. Kunov:

I.

Muž z domu Davidova, jemuž jméno bylo Josef, obdržel od Pána Boha zvláštní povolání v díle vykoupení lidstva. Oznamoval mu je anděl: „Josefe, synu Davidův, neboj se přijmouti (slavnostně uvést do svého domu) Marii. Co v ní zrozeno jest, z Ducha svatého jest. Porodí syna a nazveš (ty, jako svatým zákonem Božím uznaný otec) jméno jeho Ježíš. On zajisté vysvobodí lid svůj od hříchů jejich.“

Znázorněme si tu situaci sv. Josefa! Byl patrně řemeslníkem, jak obyčejně se říká, tesařem. Byl spravedlivý muž, jak svědčí Písmo svaté. Někteří se domnívají, že od života mateřského byl omilostněn a posvěcen, kdyžť takové výsady se dostalo i proroku Jeremiáši a Předchůdci Páně, sv. Janu Křtiteli. Vždyť nastávající Pěstoun Spasitele musil býti od Boha vybaven zvláštní svatostí,

aby zastával úřad řekněme jáhenský, když ne částečně kněžský. Měl opatrovati Syna Božího i jeho živý svatostánek, Marii Pannu - Matku. Tento spravedlivý řemeslník byl patrně z vnuknutí Du-cha svatého rozhodnut žíti v dokonalé čistotě až do smrti a podati ruku ke sňatku jen Panně, stejně a nezměnitelně rozhodnuté. Pln jsa svaté naděje na blízký příchod Vykupitele, zamýšlel klidně po boku přesvaté Panny žíti Bohu a svým povinnostem až do smrti. Ale Pán Bůh rozhodl jinak: „Budeš ochráncem a živitelem i veřejným zástupcem nejen své neporušené manželky, nýbrž i jejího božsky zrozeného Syna!” Svatý Josef dobře znal z Písem svatých a z týdenních přednášek o Mesiáši, že mu nastává život pohnutý a plný protivenství. Neboť proroci předpověděli o Vykupiteli věci mimořádné a různá utrpení a pronásledování i smrt. Konec tedy zamýšlenému klidu a pokoji! Ale nevzepřel se, nýbrž přijal vůli Boží tak, jak se sluší na muže spravedlivého, říkáje si alespoň v duchu: „Staniž se mi podle slova tvého!” Tak tedy i sv. Josef svojí shodou s vůlí Boží přispěl, pokud na něm záleželo, k naší spáse.

Kéž i každý čekatel stavu kněžského jest tak spravedlivý, aby odevzdaně se dal vytrhnouti z klidu své rodiny, z pohodlí, ze svých, byť i zcela dobrých plánů a záměrů! Svou poslušností k hlasu Božímu přijímá podíl na trpkých poměrech Spasitele a svým rozhodnutím „Chci býti řádným knězem!” také účast na veledíle spásy mnohých.

Kéž i každý katolický kněz má na jazyku i v srdci odpověď: „Staniž se mi podle slova tvého!”, když jej představení téměř vytrhnou z oboru zapracovaného a oblíbeného a vykáží mu dílo, plné okolností povážlivých!

Takové chvíle bývají alespoň pro přirozenost lidskou bolestným trnem, ať nedím mečem. Ale v tom jest pravá služba Boží, pravá sláva kněze na zemi, pravá podobnost jeho se Spasitelem, Matkou Bolestnou i sv. Josefem. „Místo předložené sobě radosti neb alespoň přiměřeného klidu a blahobytu strpěl kříž.” A jako u Matičky Boží, probírajíce evangelia pozorně, najdeme ne sedm, nýbrž asi dvacet ostrých mečů, tak i těch trnů u sv. Josefa jest řada, a bývá jich u správného kněze též dosti. Kéž jsou všechny přijaty záslužně!

(Pokračování.)

Homiletické kapitoly.

Fr. Srubek:

(Katechetické kázání, pokračování.)

Důležitým úkolem kazatele je objasnit pravdu se všech stran tak, aby rozum pronikl onu pravdu. Daleko však důležitějším, nad jiné důležitým úkolem je přivést posluchače k tomu, aby s radostí přijal tuto pravdu a uvedl ji ve skutek křesťanského života.

A tomu je věnována druhá část kázání: B) quantum sit, ve které se snažíme ukázat věc, jak veliká a důležitá je sama v sobě i ve svém vztahu k člověku.

Tento úkol je u současných kazatelů nepochopen, podceňován nebo odbýván jen laciným afektem. Chci mu proto zvlášť věnovat kapitolu.

Účinek citu na úsudek a rozhodování je s dostatek znám. Zaujatý vidí věc v docela jiném světle, cení věc docela jinak; jinak soudí slepá láska, jinak obětavá žena, prošlá zkouškami života, jinak rozhoduje slepá nenávisť, jinak muž rozvázný

Také vtiskuje se do paměti a zachovává se v paměti více pravda, která byla spojena se silnějším citem. O tom není pochyby.

Může si tedy řečník dovolit opomíjet tyto skutečnosti?

Je-li srdce chladné, rozum nepřesvědčíš a vůli nepohneš. Musíme se tedy snažit na kazatelně zahřát lidská srdce. Ite, incendite mundum universum... Sám věčný Bůh svou milostí v nás probouzí radost a lásku k svatě své službě, a pohromami a hrozbami námi otřásá. Tak i kazatel na místě Božím.

Ovšem byla by to karikatura, kdyby někdo chtěl člověka rozškatulkovat na rozum, vůli a cit. Ani kázání není možné takto rozškatulkovat. Cit musí najít své uplatnění v celém kázání, ale přesto mu musí být věnována zvláštní pozornost na určitých místech kázání. Po celé kázání musí se vkrádat do srdce posluchače pocit spokojenosti, který je probuzen věcnou *jasností* i vnějším přednesem. Čím větší pocit porozumění má posluchač, tím větší pocit spokojenosti.

Je však třeba odstranit celou řadu citů rušivých a probudit city, které usnadňují porozumění. Tyto city budíme řečnickým pathosem.

Rozeznáváme dvojí pathos: přímý a nepřímý. Přímý pathos se projevuje tím, že kazatel sám ukáže svůj odpor a lásku slovem i výrazem hlasu. A tím se snaží působit na posluchače. Nepřímý (virtuální) je obsažen ve věci samé. Kazatel ustupuje do pozadí, jen věčný afekt nechá působit. Kazatel je navenek docela objektivní, klidný v hlase i přednesu, ale samu věc rozvine tak, že působí a zaujme.

Vypracovat tento virtuální afekt je stejně, ba ještě důležitější, než vypracovat jasné poznání pravdy. Když podal kazatel důkaz, musí být rozvedena i ona síla, působící na přijetí a na rozhodování o věci. Tato síla je obsažena ve věci samé, kterou jsme rozumem poznali. Musíme ji jen vyzvednout a ukázat. Učitelé duchovního řečnictví rádi uvádějí tento příklad: Řekneš-li někomu, že toto je diamant, probudíš v něm touhu po diamantu. Necháš-li však diamant trpytiti se na slunci, řekneš-li, jakou má cenu, srovnáš-li jej s ostatními drahokamy, vzrůstá tím více touha po něm. V důkaze provedl jsi jen to, že jsi věc ukázal a pojmenoval; je nutné ukázat

ještě krásu, která je ve věci. Musíme tedy rozvinout sílu ukrytou v motivu.

Úkol důkazu a objasnění je ukázat, že věc je taková (quid sit), úkol daleko důležitější je ponechán druhé části, ukázat quantum sit, to jest, ukázat velikost, vznešenost a užitečnost věci. V první části jsme se obraceli převážně na rozum, v druhé části na cit. V první části je rozum uklidněn, v druhé části vůle uvedena v činnost.

Čím dosáhneme žádaného citu, aby pomáhal vůli k rozhodnutí, čili, jak stavíme tuto druhou část?

Žádný nový důkaz, myšlenka už dále nepostupuje, zůstává v klidu. Necháme působit jen vnitřní sílu myšlenky. Toho dosáhneme:

a) Národným popisem, řečnický provedeným; hromaděním synonym, z nichž každé další má větší váhu než předešlé; rozkladem v části; hromaděním následků; líčením okolností.

b) Zvláště gradace je mocným prostředkem k dosažení živého citu. Srovnaj tedy obsahově pohnutky tak, aby každá další předčila dřívější.

c) Poněvadž city se vzájemně ovlivňují, můžeme vzbudit i cit příbuzný, nebo tentýž cit, ale jinou pravdou. A takto probuzený pak použít pro určený cíl. Toto se děje použitím protikladů a srovnání. Na př. líčením Davidovy lásky k nepříteli získáme cit pro Davida. Tento cit pak využijeme pro lásku k nepřátelům všeobecně. Je možné také různé podobné city hromadit k zvýšení žádaného citu.

d) Zvláště účinným prostředkem probuzení mocných citů je probuzení citu opačného. (Velikost Boží dobroty vynikne líčením nevědku lidského.)

e) Vlastní nadšené srdce. To dovedy vždy najít velikost a vznešenost a krásu věci samé, a potřebu, nutnost, snadnost a záslužnost věci pro nás.

Výslednice první části (quid sit) je ukázat pravdu. Výslednice této druhé části (quantum sit) je ukázat pravdě cestu k praktickému provedení v životě.

Tak totiž první i druhou částí připravili jsme to, co bylo označeno za účel kázání. Když je připraven rozum poznáním, sladěním cit a připravena ochotná vůle, ukazujeme konkrétní cestu, do jednotlivostí vymezenou cestu, k dosažení onoho účelu, který jsme si vytkli. Znovu však je třeba zdůraznit, co bylo už řečeno, že tento konkrétní požadavek musí vyrůstat z celého kázání, musí se ozývat po celé kázání a všechny části ať přímo nebo nepřímo musejí býti zaměřeny na tento cíl kázání.

Krátce tedy shrnuji: Probuzení potřebných citů je naprostou nutností kazatele. Tuto snahu musí mít po celé kázání. Tomuto úkolu věnuje zvláště péči před posledním krokem rozhodování, a

to tím, že se snaží nejen ukázat holou pravdu, nýbrž vnitřní velikost a vznešenost pravdy i její prospěšnost pro křesťanský život.

Z D O M O V A

JAK TO VIDÍ EVANGELÍCI. V 1. čísle nové „Korespondence evang. díla“ píše redakce úvodem: „V duchovních záležitostech nastalo jakési bezvětrí. Říká se tomu, že t. zv. kulturní boj skončil. Opakuje to svorně tisk lidovecký, jako komunistický a jako sociálně-demokratický. Jen v tisku národně sociální strany jako by zůstávala nevyslovená nedůvěra. Je-li kulturní boj více než bojem o světový názor a účast křesťanské církve na veřejné moci i veřejném mínění, jak by kdy mohl skončit? Spíše sluší za to mít, že se nikomu nechce sáhnout na určité klávesnice, protože lidstvo je na tom asi tak, jako když v kostele někdo pomíchá píšťaly u varhan. Ve skutečnosti neprožilo lidstvo už od dob reformace duchovně doby tak hlubokých zážitků a tak vášnivého tápání i hledání, jako je dnešní. Vyprávění o duchovních obrazech vězněných to dosvědčují nejvíce. Leč právě velikost i vážnost otázek děsí. Jedni se bojí, že nemají co odpovědět, jiní se snaží prázdnotu zamluvit tím horlivějším dušováním na nový humanismus, ačkoli nikdo neví, co to je, na čem by měl a mohl stát filosoficky, když dnes filosofie je ze všeho nejvíc prosta morálnosti, z jaké víry by mohl vyrůstat, když žádné není, a jak možno tento nový mythus XX. století uměle vykouzlit z toho duchovního nic, které nám přinesli ze žalářů a z táborů repatrianti, propuštěnci spolu s vojáky front, nám v hrůze a děsu vyprázdněným, pokud jsme nenašli cestu ke Kristu. Obracíme se na východ, zda-li odtud vzejde světlo. Ale tam jsme se doslechli dosud jen samých alarmů polnicových, které záhy budou znít groteskně, a jen z povzdálí, přehlušován doznívá k nám chór obnovené církve ruské. Je to zpěv nový, anebo ozvuk starých nemluvných časů? ...Žurnály stran mlčí... Leč toto mlčení zdá se býti osudným. Ať už k němu vede taktika spolu-

práce stran, anebo rozpaky: v dnešním tisku církví, zvláště v lidoveckém, tiše a bez protestu dokonává se odluka života od církve a jejího hlasu, již ani v politice se nebude záhy chtít nikdo bránit, protože postup sekularisační je uskutečňován právě těmi, kdož by měli mluvit. Jsou však stížení němotou, neboť jekot sirén a běsnění bomb, rachot tanků a jásavý hluk davů netroufají si zvěstí o Kristu překřičet. Bývalí agrárníci, živnostníci a k tomu i protestanté nesmí býti odstrašeni „příliš náboženskou“ notou. Kdybychom v „Obzorech“ nečetli občas články Bernancsovy, ani bychom nevěřili, že katolická církev ještě myslí na více, než na denní politiku. A kdybychom nečetli ohlášení mší a církevních slavností, ani bychom nevěřili, že jsou ještě modlitebníci. A mutatis mutandis vidíme totéž i u nás.“

NOVÝ OPAT STAROBRNĚNSKÝ. V sobotu byl zvolen téměř jednomyslným souhlasem všech oprávněných voličů opatem kláštera augustiniánů na Starém Brně P. Benedikt Švanda OSA. Tím přední klášter v zemi, proslulý svým kulturním přínosem v novějších dějinách moravských, opět po kruté válečné persekuci obnovuje v plné formě svou církevně-právní organizaci.

ROZHLAS. Ministr informací V. Kopecký řekl v inf. výboru PNS: „Rozhlas musí sloužit všeobecným zájmům národa a republiky, ovšem ve smyslu vládní politiky a slovanského zaměření naší zahraniční politiky. Vedení rozhlasu nepokládá za vhodné, aby rozhlas *sloužil nábožensko-církevní propagandě, stejně jako se v něm nedopouští stranicko-politická agitace*. Kněží a představitelé církví mohou ovšem v rozhlasu vystupovat s projevy v národním a státním duchu. V tom smyslu jsou v rozhlasu vřele vítáni. Bylo by možno přistoupiti na žádané projevy nábožensko-církevních

činitelů, pokud by se pohybovaly na půdě všeobecného hlásání křesťanské etiky.“ Zaznamenáváme.

MÁ BÝTI CÍRKEVNÍ ŠKOLSTVÍ OPRAVDU U NÁS ZRUŠENO koncem tohoto škol. roku? „Našinec“ píše 15. 2. 1946: Noviny přinesly tyto dny zprávu o přípravách k vybudování jednotné školy u nás. Ministr školství chlácholil ve své zprávě občany, že otázka církevního školství není otázka náboženská, nýbrž otázka „isolace“, t. j. odlučování katolíků se od jednoty. Inspektoři se v posledních týdnech nápadně zajímají o majetek církevních škol. Zkrátka: pod nevinným titulem zavedení jednotné školy, k čemuž se konají usilovné přípravy, se chystá jedna z posledních ran církevnímu školství, které kdysi u nás bylo kvetoucí a které si zjednálo nesmírné zásluhy o národ. — Pro nás katolíky otázka církevního školství není pouhá otázka „isolace“, nýbrž je to otázka výslovně náboženská. Katolíci znají ustanovení církevního zákoníka, který stanoví v kánonu 1375: „Církev má právo zakládati školy jakéhokoli směru, obecné, střední i vyšší.“ A v kánonu 1372: „Nejen rodiče, nýbrž i všichni jejich zástupcové mají právo a velmi těžký závazek pečovat o křesťanskou výchovu dětí.“ — Vládní program košický zajistil čsl. občanům svobodu vyznání. Ale svoboda vyznání neznamena jen svobodu v kostele se pomodlit, nýbrž svobodně také veřejně katolicky žít, svobodně katolicky vychovávat děti! Jinak je svoboda vyznání jen bezcenná slupka, a košický program by byl bídně zrazen! — Řeholní řády ukázaly v dobách nesvobody, jaké oběti dovedou přinést pro republiku; kolik jen jezuitů bylo vězněno! A nyní řeholní školy mají být zavřeny? Dále, kdo chce jejich zavření? Lid? Což pak lid jsou jenom ty živly, kterým církevní školy jsou trnem v oku, a katolíci, pracující v městech i na venkově, to není lid? — I otázka majetku církevních škol není právní malichernost: Řeholní řády po desíletí i drobné úspory strádaly, než si mohly vybudovat své ústavy, vložily

do těch staveb svá věna; a nyní se jim to má odejmout! Platí soukromé vlastnictví u nás či neplatí? — Ostatně povolí se prý vyučování náboženství ve školách i nadále. Ale na jak dlouho to bude ještě Váša Příhoda trpět? A pak se zasadí i poslední rána! Katolíci se vši rozhodností chystané zavření církevních škol odmítají!

PERSEKUCE KNĚŽÍ. Konrád Klein, farář ve Skorošicích, byl vězněn v Šumperku, v Opavě a v káznici ve Břehu (Brieg) a odsouzen ke ztrátě cti. Před okupací vyučoval náboženství na českých školách, byl proto nacisty osočován a za okupace pronásledován.

STAVEBNÍ OPRAVY KOSTELŮ PO ZRUŠENÍ PATRONÁTŮ. Zemský národní výbor v Praze zaslal biskupským konsistořím instrukci, jak postupovati při staveb. opravách kostelů a farních budov na zrušeném patronátě: „Podle § 5, bodu 2, dekrety presidenta republiky číslo 12/1945 Sb. zanikají patronátní práva a povinnosti, váznoucí na zkonfiskovaných zemědělských majetcích dnem konfiskace. V případech zvláštního zřetele hodných poskytne Národní pozemkový fond při ministerstvu zemědělství náhradu. Podle § 4, bod 4) vl. nař. č. 70/1945 Sb. o statutu řečeného Národního fondu rozhoduje o této náhradě jmenovaný fond na návrh příslušného MNV. Není-li možné náklad nutných stavebních oprav hraditi z jmění farního a filiálního kostela nebo ze sbírek, což třeba prokázati úhrnným výpisem ze zádušních účtů kostela za poslední rok, jest třeba požádati ONV jako státní kultový úřad I. stolice, aby státní stavební technik zjistil nutnost oprav a příslušný rozpočet na ně adjustoval. Protokol o místním šetření, adjustovaný rozpočet a ev. plány a j. pomůcky, stavebních oprav se týkající, jakož i ZNV účetně zkoušený úhrnný výpis ze zádušních účtů kostela za poslední rok, stavebním opravám předcházející, a řádně odůvodněný návrh MNV nutno předložiti s příslušnou žádostí přímo Národnímu pozemkovému fondu při ministerstvu zemědělství v Praze k rozhod-

nutí o náhradě podle výše řečených předpisů. V žádosti třeba přesně číselně uvést a prokázat, zda a jakou část nutného stavebního nákladu jest možno uhraditi z kostelního jmění a ze sbírek, a jaká část jest neuhradena. O náhradu této části nutno požádati. V podání nutno uvést i další okolnosti zvláštního zřetele hodné, jako: historickou nebo stavební a uměleckou hodnotu církevních staveb, o něž jde; úřední sídlo farního úřadu a faráře, hospodářské a sociální poměry přífařenců, kteří by musili po zrušení patronátu nésti ze svého celý stavební náklad, zda a do jaké míry by to bylo pro ně únosné a pod. Možno též podati žádost za příspěvek od Památkového úřadu v Praze III., Karmelitská ulice 13. Pokud jde o přidělení některých pozemků zkonfiskovaného velkostatku patronátního do vlastnictví (nebo bezplatného užívání) církevních subjektů, které byly pod patronátem tohoto velkostatku, náhradou za zrušená patronátní břemena, nutno žádati o ně postupem instancí, projednávajících přidělování pozemků, tedy v I. instanci u místní rolnické komise. Příslušné informace o tom, jak by se mělo postupovati a jak žádost doložiti, třeba si vyžádati u ONV.

TANEČNÍ ZÁBAVY V DOBĚ ADVENTNÍ A POSTNÍ. U nás v Čechách a na Moravě a také na Slovensku byl od nepamětných dob zvykem zaveden zákon, dle něhož *v době adventní a postní byly zakázány taneční a podobné hlučné zábavy.* Tento zákon byl uváděn v katechismech a ve všech knihách, dle nichž se vyučovalo ve školách náboženství. Když 19. května 1918 vešel v platnost nový církevní zákoník, povstaly u nás brzy na mnohých místech pochybnosti, zda snad zmíněný zvykový zákon nebyl kodexem odstraněn. Aby těmto pochybnostem bylo čeleno, nařídil Or-

dinarius diecése brněnské r. 1926 v úředním svém listě A, C. Ep. Br., p. 115, svému kněžstvu, aby jak ve škole, tak i na kazatelně kladli věřícím na srdce tuto od nepaměti trvající povinnost. Že toto jeho rozhodnutí bylo správné, potvrdila posv. kongregace koncilu, když na dotaz nejdůst. episkopátu Čsl. republiky výnosem ze dne 30. III. 1938, č. 554/38, odpověděla, že *onen zvykový zákon, jímž se v době postní zakazují taneční zábavy, nemá býti odstraněn, nýbrž zachován. Ponechala však úplně dobrozdání a rozhodnutí jednotlivých nejdůst. Ordinářů, zda chtějí ponechat nebo odstranit onen nepamětný zákaz i pro dobu adventní, jak právem lze souditi z toho, že posv. kongregace ve své svrchu uvedené odpovědi ani slovem se nezmínila o tom, co souditi o zákazu tanečních zábav v době adventní, ačkoliv nejdůst. pp. biskupové výslovně tuto otázku posv. kongregaci položili. A nejdůst. Ordinariové rozhodli, že onen nepamětný zákaz tanečních a podobných hlučných zábav má se vztahovati také na dobu adventní.* - *Et quoad sacerdotes:* Aktivní účast kněze na tanečních zábavách vůbec se nesrovnává s ustanovením can. 140, který výslovně takovou účast zakazuje slovy: „Spectaculis choreis et pompis, quae eos dedecent, vel quibus clericos interesse scandalo sit, praesertim in publicis theatris, ne intersint.“ Kněz musí býti pamětliv slov sv. Pavla: „In omnibus exhibeamus nos sicut Dei ministros nemini dantes ullam offensionem, ut non vituperetur ministerium nostrum.“ (2 Kor. 6, 3 n.) (A. C. Brun. 1946, str. 3.)

PRO NOVĚ ZAVEDENÝ SVÁTEK NEPOSKVRNĚNÉHO SRDCE PANNY MARIE, připadající na den 22. srpna, byly vydány nákladem B. Francla v Praze I., na Pernštýně 14, formuláře jak pro misál, tak brevíř.

ZE SVĚTA

PRVNÍ ČÍNSKÝ KARDINÁL TOMÁŠ TIEN. Narodil se 28. X. 1890 v Čang-tsuicen v provincii Šantung. Po skvělých studiích středoškolských a teologických v semináři Jenčowfu, řízeném německými Otci SVD, byl vysvěcen na kněze 9. VI. 1918. Je pak jmenován ředitelem

ských a teologických v semináři Jenčowfu, řízeném německými Otci SVD, byl vysvěcen na kněze 9. VI. 1918. Je pak jmenován ředitelem

koleje v Čučengu, nato pracuje mezi pohany ve Fanhsien. Vábi jej však pevně organisovaný život řeholní. Proto vstupuje čtyřicetiletý do noviciátu Společnosti Božského Slova (SVD). Dne 7. II. 1932 skládá řeholní sliby a vrací se zas k pohanským misiím jako venkovský vikář. Po 2 letech se stává apošt. prefektem, po dalších 5 letech je jmenován titulárním biskupem z Ruspe a prvním apošt. vikářem v Jangu. Biskupskou konsekraci mu uděluje 29. X. 1939 sám Pius XII. ve velechrámu sv. Petra. Po návratu z Evropy řídí obratně svůj vikariát, jenž je střídavě v rukou Japonců a Číňanů. V listopadu 1942 je mu přidělen rozsáhlejší, neméně politicky neklidný vikariát Tsingtao, a tu jej zastihlo vyvolení do nejvyššího senátu Církve. — Vloni měla Čína 19 vikariátů a 7 apošt. prefektur, řízených domácími hodnostáři. Katolíků je tam na 4 miliony, pohanů ovšem je ještě na 450 milionů. (La croix 2. I. 1946.)

DRUHÁ VŠEAMERICKÁ PRACOVNÍ KONFERENCE KATOLICKÁ konala se nedávno v Havaně. Máme o ní relaci P. Mommersteega, bývalého rádce Katol. sociální akce v Holandsku, jenž byl přítomen jako pozorovatel. Sešlo se na ní přes 80 delegátů, bezmála ze všech národů A. Jednání se točilo většinou kol rozličných sociálních reforem. Delegáti byli zajedno v základním nazírání na společnost, jen se rozcházeli v aplikaci společných principů. Co si odbyla Evropa již před mnoha desíletími, v Americe začíná. Kdyby žil Ketteler dnes v některém jihoamerickém státě, mohl by psát své essaye stejně jako před 100 lety. Spor o povahu odborových organizací — zda mají být konfesijní, interkonfesijní či bezkonfesijní, jenž je těžkým problémem v mnoha amer. zemích, byl též v Evropě. V USA odmítli katolíci vysloveně konfesijní organizace ve franc. Kanadě a v některých jihoamerických republikách se zas rozhodli pro ně, kdežto Costa Ricca zvolila střední cestu: zásady křesťanské, ale navenek nikterak náboženský ráz. — Všichni delegáti se shodovali v názoru, že třeba do-

brých vůdců, a že proto třeba vychovávat masy k činné účasti na sociálním hnutí. Bez správného vedení vzniká nebezpečí demagogie, zneužívající vlivu na masy k tomu, aby vytvořila některou z forem totalitních režimů. Tyto tendence nelze potlačit jen mocí. Mnozí delegáti vyslovili přesvědčení, že komunism by nikdy neměl úspěchu, kdyby byli katolíci provedli nutné reformy. Při projednávání otázek zemědělství, průmyslu, práce atd., obírali se řečníci důkladně hmotnou (profání) stránkou věcí, čili praktickým prováděním reforem. Neboť křesťanství je dnes nejvíce napadáno v oblasti profání. Dnes již nemá lid tak živelného zájmu o teolog. disputace, jako ještě v době reformace. Dnes útočí na Církev ti, kdo v ní vidí překážku, poněvadž hájí mravní pouta. Dnešní boj je konec konců zápas mezi těmi, kdo nepřijímají jiného mravního zákoníku, leč který byl vydán autoritou lidskou, a mezi těmi, kdo přijímají zákoník, chráněný autoritou vyšší, a aplikují jej na každý úsek lidského života. Jest mnoho dobré vůle i u těch, kdo neuznávají nepřímé autority Církve v oblasti hmotné; nicméně katolíci musejí, seč jsou, plnit svou povinnost. K tomu potřebují vzdělání a cviku ve zvláštních sdruženích. Bez této výchovy ducha nepochopí ani vůdcové, ani lid norem, jež je musejí v poslední řadě usměrňovat. Zkušenost z Evropy učí, že duch je *conditio sine qua non* pro každý trvalý úspěch.

SLOVA SV. OTCE K ITALSKÝM AKADEMIKŮM. Sv. Otec promluvil 7. I. před 2000 členů Svazu katol. akademiků italských o moderním světě a o zkušenostech s moderní laickou kulturou. Ve světě dnes vládne skepticismus. Naši otcové žili sice prostěji, ale též klidněji nežli naše doba. Dnešní život je přes své bohatství chudší, protože probíhá ve větší dálce od Boha. Papež vyzýval důrazně akademiky, aby si chránili víru. Právil: „Katolíci mají v pravdě své víry, v učení své Církve a v jejím sociálním programu takové bohatství kladů, že nepotřebují nauk nikoho jiného.“

Učinil narážku na jednání komunistických vůdců s týmiž studenty, a pravil: „Varujte se věcí, jež by jakkoliv ublížily vašim náboženským citům v těchto dobách strašného rozvratu. V nevyhnutelném styku, jež budete mít s bojovníky opošice, nikdy se nedejte zatáhnout do věcí, jež by poskvrnily katolickou čest.“

ENCYKLIKA „ORIENTALES OMNES ECCLESIAS“. K 350. výročí unie brestské vydal Pius XII. okružník, volající východní odloučené bratry k jednotě víry, zatím co si podrží docela svůj ritus a své zákonodárství. Encyklika líčí v první části dějiny unie, v druhé vypočítává dobra, vzešlá ukrajinskému lidu ze spojení s Římem, v třetí části pak vyslovuje Sv. Otec obavy o Církev grekokatolickou, jejíž biskupové a kněží trpí pro svou víru. Toto výročí nemělo by býti dnem utípení a úzkosti, nýbrž dnem radosti. Postavení katolíků ukrajinských naplňuje náš hořkostí a bolem. K největší své bolesti se dovidáme, že v těchto územích, nedávno od Rusů dobytých, jsou naši ukrajinští bratři a synové pro svou věrnost ke katolické Církvi velmi krutým způsobem pronásledováni. (N. Züricher Ztg. 21. I. 1946) Patriarcha Alexej veřejně vyzval grekokatolíky, aby se přidali k Církvi pravoslavné. V čelo odpadového hnutí es postavil dr. H. F. Kostelnýk, bývalý grekokatolický theolog.

OKAMŽITĚ POMOZTE TRPÍCÍM DĚTEM! Takto vyznívá encyklika Pia XII. z 6. I. 1946. — Sv. Otec dí v úvodu, že ze všech poválečných běd jej nejvíce rmoutí pohled na statisíce nedospělých dětí, jež jsou zbaveny nejen chleba, šatstva a přístřeší, ale především lásky. Žehná všem, kdo jakkoliv umírňují tuto bídu. Poněvadž však to vše zdaleka nestačí, praví Sv. Otec: „Proto na-

řizujeme, abyste všichni, každý ve své diecési stanovili den, kdy by se konaly veřejné modlitby o smilování Boží, a kdy byste poučili lid, i prostřednictvím svého kléru, o této kruté nouzi a vyzvali jej, aby podporoval modlitbami, dobrými skutky a sbírkami všelike podniky, jimiž se má všemožně pomoci strádající a osiřelé mládeži.“ Je to povinnost všech lidí, ale zvláště křesťanů. „Budte si všichni dobře vědomi, že tato mládež bude oporou vzcházející doby a že je proto bezpodmínečně nutno, aby byla zdravá tělesně i duševně, abychom pak neměli pokolení zatížené zárodky choroby a neřesti. Proto nikdo neodpírej tak naléhavému a potřebnému dílu svou spolupráci, své síly, svůj příspěvek! Kdo má málo, dej rád a ochotně, co může! Kdo však je bohat, nezapomeň, že strádání, hlad a nahota mládeže budou neúprosnými a strašnými žalobci proti němu u Otce milosrdenství, jestli přispěje jen skoupě a ne velkomyslně.“ Pak vzpomíná Pius XII. obšírně charitativní činnosti Církve ve všech dobách a připomíná nanovo žalostný stav mládeže v mnoha zemích a proto žádá okamžitou pomoc nejen v zájmu katolické víry a křesťanské ctnosti, nýbrž i pro dobro státu a lidské společnosti. Neboť nebylo by tolik lidí v žalářích a jiných zabezpečovacích ústavech, kdyby bylo bývalo postaráno o mládež. „S pomocí Boží nechť se to provede co nejrychleji, aby svodu neřestí, jež snadno strhnou do záhuby tolik opuštěných dětí, předešel, popud ke ctnosti, aby místo neužitečného lenošení a trapné nečinnosti nastoupila poctivá a radostná práce, aby jejich hlad, jejich strádání a jejich obnažení nezůstaly bez nutné pomoci — božskou láskou Kristovou jež musí v jeho učednících více než kdy jindy ožít, se rozvíti a se stupňovati.“

Z DOPISŮ

KNĚZ RECITÁTOR. Co souditi o kněžích, kteří přednášívají nebo zpívají v kupletech, uplatňují se v programu při silvestrovských večírcích, veřejně vystupují při růz-

ných akademiích, oslavných večerech a slavnostních besídkách? Jako lidé za zpěvní, recitační nebo procítěné výkony klidivají pochvalu; snad rostou i v popularitě. Avšak

jako duchovní ztrácejí na hodnotě. V jisté míře platí o nich slova ženy, jež odmítla nabídku kněze k tanci: „Získala bych tanečníka, ale ztratila bych zpovědníka.“ Tak nějak to řekl Tomáško v knížečce: Žena a kněz. Ss.

Z POHRANIČÍ. V neděli 11. II. v Citicích, přifařených do Falknova n. Ohří, stojí u oltáře odpoledne ke 3. hod. po mši sv. kněz, aby lámal věřícím chléb slova Božího. Není perikop a proto kněz obrácen k věřícím sotva udrží v ruce obrovský misál a z něho přímo z latinského textu překládá evangelium,

neb není perikop. Při vzpomínce, jak mnohde leží perikopy, snad druhý či třetí exemplář, trpce to zabolí u srdce. J. D.

Pozn. redakce: Mnoho desítek perikop jsme již zprostředkovali do pohraničí a pokračujeme v tomto apoštolátě. Jen nám napište! Pošleme i jiné tiskoviny (modlit. knížečku „Vzhůru srdce“ pro snoubence, pozdrav přistěhovalcům, pozdrav nemocným, letáky). Kde není finančních prostředků, tam pošleme všechno zdarma. Kdo chce část hraditi, ať si vyžádá složenku. Jen nechejte duše hladovět!

PRACOVNA

(Z dopisů spolubratří)

VELIKONOČNÍ SV. ZPOVĚĎ. Viděl jsem někde velikonoční sv. zpověď jakž-tak; jinde po přípravě jednotlivých stavů. Tak tedy jsem začal i já zde! Rozvrhl jsem si postní dobu tak, aby každý stav měl jednu neděli stavovské cvičení a pak v týdně sv. zpověď, v sobotu jaksi společnou, aby ten stav pak v neděli mohl slavnostně přistoupiti k společnému sv. přijímání. Bylo to něco nového, zvláště u mužů. Přišlo jich na cvičení jen několik. Jiný by se vztekal, já jsem prohlásil klidně, že mám z toho velkou radost, že jsem ani tolik nečekal, u sv. zpovědi jich pak bylo o něco více, požádal jsem je, aby se seřadili před oltářem, poslechli; před sv. přijímáním jsem měl krátkou promluvu, a ejhle! Druhý rok jich bylo více, a dnes je to již samozřejmé, že chodí jak na cvičení, tak ke sv. svátostem téměř všichni! Podotýkám, že rozvrh zařizují tak, aby muži byli u společného sv. přijímání vždy na sv. Josefa. A tak někdy slyším, když některý „chlap“ někdy „zakopne“: „No, šak na Jozífka to vypořádám...“ Tak si pěkně při stavovském cvičení všechny připravím, ulehčím jim tím přípravu, povzbudím, pak i sv. zpověď je snadnější jak pro kněze, tak pro penitentů, a vždy vím, koho mám u zpovědnice, a nemusím se vyptávat, zda svobodný a pod.!

Fr. H., farář, Ž.

ZÁJEMCŮM O SVĚTELNOU PROJEKCI oznamuji, že mám zamluveno několik přístrojů Diax pro diapositiv 5×5 cm a diapásku. Kdo dřív napíše, bude dřív mít přístroj. Rozešlu je podle pořadí přihlášek. Dále bych mohl posloužit důst. pánnům zájemcům o fotografické přístroje! Jsou k dispozici: Balda formát 4,5×6 cm, Tesar 3,5, Compur-Rapid. Balda formát 6×9 cm, 4,5, Prontor II, samospoušť. Flexareta 6×6 cm, 4,5. *Nové serie diapositivů:* Připravil jsem: *Sv. František z Assisi:* s texty 100 obrázků. Hlavní obsah serie: 1. Sv. František ve světě. 2. Zakladatel řádu. 3. Přítel přírody. 4. Přítel lidí. 5. Přítel Boží. 6. Smrt sv. Františka. 7. Oslava sv. Františka. *Nejsv. svátost oltářní v umění:* s titulky a texty 100 obr. Hlavní obsah serie: 1. Nejstarší znázornění Nejsv. svátosti. 2. Poslední večeře. 3. Učedníci emauzští a jiné obrazy. 4. Nejsvětější Oběť. 5. Sv. přijímání. 6. Nejsv. svátost a světci. 7. Lauda Sion. *Po stopách mezinárodních konferencí: San Francisco a širší okolí.* Hlavní obsah: 1. San Francisco — stavby — hlavně mosty. 2. Los Angeles. 3. Hollywood. 4. Long Beach. 5. Boulderská přehrada — největší na světě. 6. Přírodní krásy Kalifornie. S titulkem 70 obr.

VÝPLATA Z VÁZANÝCH VKLADŮ, SPRÁVOVANÝCH FARNÍMI ÚŘADY. Podle rozhodnutí Nejvyššího správního soudu (Kniha judi-

kátů I 1927, čís. 73) má katolická Církev podle zákona č. 50/1874 ř. z. povahu veřejnoprávní korporace. Ustanovení § 15 dekretu č. 91/45 Sb., že veřejné úřady mohou volně čerpati ze starých vkladů potřebné obnosy, platí tudíž i pro církevní úřady. Neznamená to však, že by staré vklady v K měly býti přepsány na nové vklady v Kčs. Takový převod je zcela nepřipustný. Farní úřady mohou však zcela volně vybírat ze starých vkladů *potřebné* obnosy v nové měně. Tedy: Nesmí se to díti bez naprosto nutné a hospodářsky odůvodněné potřeby. Má-li farní úřad na úhradu potřeb dostatečný obnos v nové měně, nesmí žádati výplatu ze starých vkladů. Při tom je třeba rozlišovati mezi majetkem církevním a mezi majetkem, který patří určité instituci, jež je jen v církevní správě (hlavně nadace). Tento Církví spravovaný majetek různých institucí může sloužiti církevním, školním, dobročinným a j. účelům. Volně může býti čerpáno jen ze vkladů, které patří kostelu, kapli, církevnímu hřbitovu, věnování na udržování křížů, na malbu kostela, na varhany a pod., pokud tyto majetkové podstaty nejsou samostatnými právními osobami. Jakmile patří vklad některé sa-

mostatné právní osobě (mešní, školní, chudinské, stipendijní nadaci a pod.), nelze z něho čerpati volně, nýbrž je třeba žádati o uvolnění potřebného obnosu podle ustanovení § 14 dekretu o obnovení měny a příslušných směrnic ministerstva financí. Sv.

MĚSÍČNÍ PASTORAČNÍ KONFERENCE. (Ze schůze kněžské mariánské družiny olom. arcidiecése.) Dp. profesor Holubníček navrhl, aby podle holandského příkladu byl církevními úřady určen kněz, který by sledoval všechny duševní a duchovní proudy ve světě a v domově, a dal při měsíčních rekolekcích směrnice kněžstvu pro pastorači. Návrh byl sympaticky přijat i přítomným nejd. p. generálním vikářem. Modlete se, aby se uskutečnil nejen v arcidiecési olomoucké!

KÁZÁNÍ DRA Č. TOMÍŠKA O SV. OTCI je vyňato z jeho knihy: *Dětským duším*. (III. vydání nákl. „Vyšehrad“, Praha II., Karlovo n.) Kniha vyjde pravděpodobně už začátkem března. Jak jsme již jednou oznámili, předběžné objednávky mohou urychlit vydání. Proto knihu objednejte již předem! III. vydání je značně rozšířeno, takže najdou v něm látku i ti, kdož mají vydání předešlá.

MYŠLENKY A NÁMĚTY

JAKÝ MÁ BÝT KNĚZ? Svatý. Samozřejmě. O tom čteme v každém čísle DP. Já bych řekl: Kněz musí být především *dobrým člověkem* v pravém slova smyslu. Tomu hodně kněží nerozumí, že mají být dobrými lidmi. Jsou pyšní, falešní, lakomí, a to stačí. Ty další neřesti jsou výsledkem prvních. Kněžská furie a nadutost nikterak se nesrovnává s duchem Kristovým a bude vymýcena. Falešní. Pověstná je tak zvaná páterská faleš. A co je jí! Lidé jsou dnes vzdělaní, sečtělí, a každé chytráctví poznají. Snahou mnohých kněží je žít v bohatství, přepychu a nadbytku. Kněz má být lidumil, pevný charakter. — S. B. Sv. František Saleský praví: Světec je nejlepší člověk. A svatý Pavel: Zbožnost je ke všemu dobrá.

PROSPĚLO BY NÁM TO. Byl bych rád, kdyby si mne tak aspoň jednou za měsíc pan farář zavolal a řekl mi: „Jsem člověk, nevidím na sebe a jistě leckdy pochybím. Důstojný pane, které chyby na mně nejvíce vidět?“ Červenal bych se, když bych mu to pověděl. Zprvu bych to asi řekl neomaleně, neboť je to umění, „pravda ať je vlídná“ (sv. František Sales.). Ale potom bych mu s velikou pokorou řekl: „A prosím vás, pane rado, co se vám nelíbí na mně?“ Mohli bychom být s celou tou řečí za 5 minut hotovi — a ručím za to, že bychom se měli více rádi a farnosti by to prospělo. Začnu-li sám já, dozvím se jen o sobě, nebo nic. Šťastní řeholníci, ti to mají jako povinnost! Váš kaplan.

H O V O R N A

DOPORUČUJEME: *empé*, řízný letáček, vychází nákladem Student. katol. apoštolátu v Plzni. Nejen studenti, každý, i kněz si z něho může vzít poučení. — *Katolík*, čtrnáctideník pro duchovní život a kulturu. Nebojí se kousnouti i do časových hesel a problémů, a je rozluštit nekompromisně katolicky. Přáli bychom si, aby „Katolík“ byl rozšířen v statisících exemplářích. Vydává Svatováclavská liga, Praha IV., Hradčanské nám 8. Cena 1.50 Kčs, předplatné na půl roku 20 Kčs.

MENTOTE. Dne 14. 2. zemřel dp. děkan Alois Zbožínek v Mokřích Lazcích, diec. olom., ve věku 75 let. R. i. p.!

OPRAVA. V I. roč. DP, str. 214, bylo napsáno, že dvousvazkový doprovod varhan k Č. kancionálu je rozebrán. Chránové družstvo v Pelhřimově nás upozorňuje, že tento lze ještě dostati.

HLEDÁME: Brousil, Přehled křesťanů čes. jmen (vyšlo nákl. Dědictví svatojanského, č. 180.).

POTŘEBOVALI BYSTE APOŠTOLÁTNÍ SESTRY DO FARNOSTI? My však ještě dříve dívky od Vás pro Apoštolát! Neboť přes 50 měst během posledních asi pěti let nás žádalo a žádá o zřízení stanice Apoštolátu, a jen spoře jsme mohli vyhovět. Apoštolát má sice poměrně dosti noviců i značně kvalifikova-

ných, ale co jest to na tak mnohé! Noviciát s celoročním, výlučně duchovním životem, a krom toho s dvouletým studiem a praxí trvá tři roky. Protože Apoštolát slouží především získání nekatolíků pro víru Kristovu a pak potřebám duchovní správy, jest v zájmu jejím snažiti se, aby Apoštolát měl stále nový dorost. Proto prosíme náležitě všechny důstojné pány, aby upozornili v duchovním vedení schopné dívky na tento nový druh řádového života. Informace o všech podmínkách zašle Apoštolát Třetího řádu sv. Františka, Praha II., - 753.

KNĚŽSKÁ POVOLÁNÍ. Planoucí výzvě po nových kněžích na vinici Kristovu v pohraničí vycházíme vstříc nejen odesláním kněží do pohraničních klášterů, ale i otevřením nové studentské koleje (I.-III. gymnasium) v Kroměříži pro výchovu apoštolských pracovníků jak v našem národě, tak v cizině a v zámoří. Přihlášky a dotazy i pozdních povolání adresujte na ředitelství internátu: Kroměříž, p. schr. 23.

KNĚŽ-PENSISTA se přijme do kláštera na celé zaopatření. Podmínka: denní sloužení mše svaté. Dotazy račte řídit na Školské sestry OSF. v Praze-Břevnově, Boleslava 139.

OBSAH:

P. A. Dvořák,		Ze světa	123
Ecce Sacerdos magnus	113	Z dopisů	125
Fr. Ludvík, Ještě pohraničí	115	Pracovna	126
I. Kunov, Svatý Josef a kněz	117	Mýšlenky a náměty	127
Fr. Srubek, Homiletické kapitoly	118	Hovorna	128
Z domova	121		

S církevním schválením úřadu arcibisk. zvl. pověřence v Ces. Těšíně, č. 394/45.

Vydává Exerciční dům Frýdek. Telefon 38. Číslo účtu Pošt. spořitelny 303.183. Vedoucí redaktor P. Rudolf Schikora C.Ss.R. - Odpovědný redaktor P. Alois Březina C.Ss.R. - Vychází jednou týdně. - Tiskem Valašské tiskárny ve Valaš. Meziříčí. Novinové výplatné povoleno ředitelstvím pošt v Brně č. IA 4 2370-O/24 414 1945 ze dne 10. VII. 1945. - Podací a dohlédací pošt. úřad Frýdek 2.

Hnutí pro pomoc kněžím a kněžskému dorostu.

Fr. Ludvík:

Otázka kněží, kněžského dorostu a nových kněžských povolání je beze sporu nejdůležitější a životní otázkou českých diecézí. Z nedostatku kněží, hlasatelů Boží pravdy a udělovatelů Boží milosti, vyvěrají do velmi značné míry ostatní těžkosti náboženského života a stavu těchto diecézí. Nedostatek kněžstva je základní nemoc našeho náboženského života, z níž vznikají další komplikace.

Jako lékař při vážnějších onemocněních snaží se poznati nemoc základní a tuto především léčiti — jejím zlepšenímlepší se celkový stav organismu — tak nutno si počínati i při snaze po obnově náboženského života u nás. Základní nedostatek — nedostatek kněžstva — musí býti řešen především. Na tuto potřebu musí se především upnouti naše snahy o zlepšení náboženských poměrů u nás.

Potřeba tato začíná se opravdově chápati. Důkazem jsou různá hnutí a akce, které vznikly, a které mají za účel pracovati pro řešení kněžské otázky. V řádu nadpřirozeném: modlitbou a obětí za kněze, jejich posvěcení a na vyprošení nových kněžských povolání, jakož i za posvěcení rodin, aby byly živnou půdou pro vzklíčení a růst kněžských povolání; v řádu přirozeném: snahou opatřiti nutné hmotné prostředky. Z této životní potřeby vyrostla „Kněžská sobota“ a obnova „Kvatembrových pobožností“. Její pochopení bylo příčinou vzniku hnutí, které pozorujeme v různých evropských zemích, zvláště tam, kde se jeví nedostatek kněžstva jako u nás. U nás toto hnutí působí od r. 1935 pod názvem „Pomocná akce žen pro kněze a kněžský dorost“ při Svazu katol. žen. Jeho středisko je v Praze. V poslední době začíná zapouštěti kořeny i mezi muži jako „Pomocná akce mužů“. Úkolem tohoto zdravého a průbojného hnutí je působiti ve výše uvedeném smyslu a přispívati všemožně k řešení kněžské otázky u nás. Heslem jeho je: „V každé farnosti aspoň několik duší za kněze se modlících a obětujících!“ Pomocná akce snaží se podchytiť především duše připravené, duchovně opravdu žijící a o duchovní život se snažící. Buduje na úctě Božského Srdce ukazujíc, že tato úcta nesmí býti nějakým sladkým sněním, nýbrž že musí ústiti ve snaze budovati sociální království Srdce Ježíšova, a to skrze ty, jež Ježíš k tomu určil a posvětil, skrze Kristovy kněze. Tyto duše mají býti v každé

farnosti jádrem, které se snaží apoštolátem na farnosti ve smyslu KA pronikati mezi ostatní, budit u nich pochopení a připravit je ke spolupráci v tomto důležitém apoštolátě doby. Sestry a bratři Pomocné akce se chtějí státi v plném smyslu slova pomocníky kněze, duchovního správce spoluúčastí na jeho kněžském apoštolátě. Chtějí se státi průkopníky KA a chtějí se pro tento úkol vychovávat i školit.

Je v zájmu nás kněží, aby toto hnutí rostlo a se šířilo do našich farností. To však není možné bez nás. Musíme podati pomocnou ruku. Pomocná akce se snaží, aby v každé farnosti byla vyhledána alespoň jedna vhodná duše, jež by se stala základní buňkou, která pochopivši hloubku a důležitost tohoto apoštolátu a puzena žářem apoštolské lásky, sdružila by kolem sebe jiné tak, aby se v každé farnosti časem vytvořila farní skupina Pomocné akce. Tato skupina bude pak schopným a uvědomělým nositelem Katolické akce.

„Pomocná akce“ prosí nás tímto, abychom jí pomohli vyhledati v každé farnosti tuto základní buňku, abychom na ni upozornili. Ona sama již naváže styk. Potřebuje jí brzy, neboť počátkem března hodlá přistoupiti k občasnému vydání oběžníku a pomocí jeho dále pronikati i formovati. Podejme pomocnou ruku hnutí, které vzniklo z lásky a úcty k sv. kněžství Kristovu a pro nás. Čím větší bude armáda sepjatých rukou, nás podporující svými modlitbami a obětmi, čím více pochopení pro sv. kněžství, tím více právě my kněží pocítíme sami na sobě a ve své práci účinky tohoto apoštolátu. Tím více se budou dařiti naše apoštolské práce, tím více vzkvétati království Kristovo v naší vlasti. Projděme proto svou farnost a sdělně adresu vhodné ženy pro tento apoštolát *„Pomocné akci žen pro kněze a kněžský dorost“ v Praze II., Vyšehradská 28.*

Již před válkou počala Pomocná akce s organisováním pracovního dne pro kněžská povolání, a to v neděli jarního kvatembru. Válkou byla tato činnost přerušena. Nyní musí býti obnovena. V pražské arcidiecési stane se tak již letos péčí Pomocné akce a Arcid. pastoračního ústředí. Neděle jarního kvatembru — jako neděle z kvatembrových nedělí nejvhodnější — se stane *„Kněžskou nedělí“*. Má každoročně celé farnosti připomenouti důležitost kněžské otázky a má povzbudivě zapůsobiti na všechny věřící, aby pochopili nutnost modliteb a obětí za kněze a kněžský dorost, nutnost spolupráce s kněžími na díle spásy. Touto nedělí má každoročně vyvrcholit práce věřících pro kněze a kněžský dorost. Každoročně bude této neděli dáвано ústřední téma, které bude probíráno v promluvách, kázáních, ve farních shromážděních, které možno vhodně spojit s duchovní akademií farní. Všechny modlitby, mše sv., sv. přijímání, pobožnosti, oběti, sebezápor toho dne budou obětovány hromadně za kněze a kněžský dorost. Letošní téma, stanovené již v pražské arcidiecési, je: *„Kněz a národ“*, a má ukázati věřícím postavení kněze v národním společenství, nutnost kněžské práce pro bytí a duchovní i fysický rozvoj národa, má

ukázati práce českého katolického kněžstva pro národ v minulosti i v právě uplynulé válce. Pomůckou pro to bude publikace, která právě vychází péčí Ardid. pastoračního ústředí: „České katolické kněžstvo s národem a lidem v boji, utrpení a práci pro lepší zítřek“ Do kvatembrového týdne pak spadá také výročí korunovace sv. Otce Pia XII. Bude proto tato neděle vhodnou příležitostí i k tomu, abychom zvláštním způsobem vzpomněli sv. Otce, na nějž částí českého tisku jsou podnikány hanebné útoky. To nás musí povzbudit k prohloubení lásky a oddanosti k náměstkovi Ježíše Krista na zemi.

Jistě by bylo jen k prospěchu věci Boží, kdyby všechny ostatní diecése se přidaly, a kdyby „Kněžská neděle“ o jarní kvatembrové neděli se stala dnem křížového tažení všeho českého lidu, prosícího a obětujícího se za kněze a kněžská povolání.

Vydání nového katechismu.

Podnět k nové úpravě katechismu a hlavní směrnice.

V roce 1942 dal olomoucký ordinariát výzvu k nové úpravě nynějšího katechismu. Byly proto vypracovány hlavní směrnice a některé ukázky projektované úpravy a byly poslány ordinariátu olomouckému a kapitulní konsistoři brněnské k rozhodnutí o dalším postupu. Byly schváleny a podle nich byl proveden návrh nové úpravy katechismu.

Hlavní směrnice, kterými se řídí návrh nové úpravy katechismu, jsou tyto:

1. Návrh nové úpravy katechismu podává soubor náboženských pravd po stránce theologické, pokud možno úplně, přesně a při tom mládeži zároveň přístupně. Je přidán nový článek o misiích ve smyslu ordinariátního pokynu arcidiecése olomoucké. (ACO z r. 1934, str. 121.) Návrh obsahuje 106 článků a 316 otázek. Dosavadní náš katechismus má 113 článků a 237 otázek. Je tedy v nové úpravě o 7 článků méně a o 79 otázek více. Jsou to otázky, které doplňují mezery dosavadního katechismu. Úprava pouček je taková, aby zároveň, pokud možno, usnadňovala vštípení do paměti.

2. Více než dosud přihlíží k duchovnímu životu mládeže. Dříve snad mohl stačit v náboženské učebnici jen souhrn pravd víry, poněvadž náboženské prostředí v životě rodinném a veřejném doplňovalo podstatně stránku výchovnou. S tohoto hlediska je nový katechismus christocentrický: co nejvíce znáti Krista historického (více citátů z evangelii), žítí v úzkém spojení s Kristem svátostným (princip eucharistický), s radostnou touhou po Kristu nebeském (princip eschatologický). Proto na konci každého článku je povzbuzení k praktickému křesťanskému životu a na konci katechismu soubor běžných modliteb a pobožností.

Po stránce metodické je vypracován tak, aby mohl aspoň

částečně sloužit samoučení. Tím však nemůže a nechce zcela nahrazovat ústní výklad katechety. Obsahuje proto nejen otázky a odpovědi, nýbrž také i nejnütnější vysvětlivky. Látka zahrnutá do vysvětlivek je určena především pro žactvo a nikoliv převážně pro katechetu, jak tomu bylo dosud. (Pro katechety se připravuje soubor náčrtků katechesí, soubor živých příkladů ke katechismu a pro žactvo doplňovací četba ke katechismu.)

4. Pokud běží o zevnější úpravu, nový katechismus nechce býti jen popelkou mezi ostatními učebnicemi školními, neboť zevní úprava knihy vtiskuje do duše dítěte představu o hodnotě dotyčného předmětu vůbec. Když je náboženství předmětem nejdůležitějším a nejpotřebnějším, musí býti podle toho také upravena a vybavena náboženská učebnice: papír, technika typografická a ilustrace opravdu hodnotné (fotografie, barevné přílohy). Pro náboženství v každém směru to nejlepší! Dlužno proto do toho mnoho investovat, a není radno počítat s hmotným výtěžkem na nějaké jiné dobré účely, má-li býti cena katechismu, což je také důležité, pokud možno nízká.

5. Při této úpravě katechismu bylo přihlíženo ke katechismu kardinála Gasparriho „Catechismus catholicus“, ke starému t. zv. „rakouskému“ katechismu, k americkému katechismu od Faerbera a k nejnovějším katechismům posledních let, pokud byly přístupné, zvláště k novému katechismu slovenskému od Štefana Herodka a ke katechismům, které byly posledně vydány v diecési berlínské, frýburské, paderbornské a vídeňské. Bedlivý zřetel byl brán také k výslednicím porad o novém katechismu v diecésích německých, pokud byly uveřejňovány v mnichovských „Katechetických listech.“

Stanovisko jednotlivých našich diecésí na Moravě a v Čechách.

Na základě těchto směrnic vypracovaný elaborát byl v roce 1944 rozeslán odborníkům jak z řad katechetů z povolání, tak i kněžím z duchovní správy v arcidiecési olomoucké, kapitulní konsistoři do Brna, do Prahy, biskupské konsistoři do Hradce Králové, kapitulní konsistoři do Českých Budějovic. Všechny jmenované diecése přijaly návrh kladně s výhradou některých úprav, které však nejsou podstatné, kromě kapitulní konsistoře v Českých Budějovicích, která sdělila toto: „Kapitulní konsistoř zdržuje se zatím oficielního projevu ku předloženému návrhu na nový katechismus a zasílá dva posudky, vzájemně se značně lišící, na důkaz, jak jsou různé názory o téže věci a jak těžko se dociluje jednoty i mezi odborníky.“ (Přípis kapitul. konsistoře ze dne 12. ledna 1945, č. 129.)

Jeden z referentů česko-budějovických s velkým zadostučiněním přijímá návrh nové úpravy katechismu a uvádí k tomu jednotlivé důvody. Druhý referent zaujímá stanovisko zdrželivé a žádá, aby katechismus byl náboženskou čítankou s jasně stylizovanými otázkami a odpovědmi: co nejméně školského rázu.

Stanovisko konference biskupů ČSR v otázce katechismu.

Na první konferenci biskupů ČSR minulého roku bylo jednomyslně učiněno toto rozhodnutí: návrh nové úpravy katechismu, který byl vypracován v arcidiecési olomoucké a v jednotlivých diecésích projednán, se schvaluje. Čítanková forma katechismu, jakožto školní učebnice, se nepřipouští, poněvadž všechny dosavadní pokusy s takovou školní příručkou náboženského vyučování zklamaly. Nemá se čekat na nové katechismy v jiných zemích, nýbrž má se pracovat nezávisle a urychleně. Závěrečnou redakci přijatého návrhu nové úpravy katechismu se pověřuje arcidiecése olomoucká.

Náš bezprostřední úkol s novou úpravou katechismu.

Arcidiecéšní školní rada v Olomouci projednala ve své schůzi v prosinci minulého roku otázky, týkající se závěrečné redakce návrhu nové úpravy katechismu. Bylo rozhodnuto pověřiti tímto úkolem Katechetský spolek, který k tomu zplnomocní zvláštní katechismovou komisi. Vyzýváme tímto všechny katechety z povolání a také ostatní kněze z duchovní správy jak na Moravě, tak v Čechách a ve Slezsku: Pošlete své konkrétní návrhy pro novou úpravu pokud možno urychleně na adresu Katechetského spolku (jednatel prof. Vlad. Kryštofský, rg. v Lipníku n. Beč., Morava). Podávejte náměty nejen textové, ale také ilustrační, o které velmi naléhavě žádáme. Čím více se uplatní spolupráce všech dobré vůle, tím dokonalejší bude naše dílo, a tím méně bude neplodné pozdní kritiky.

Fr. Tomášek, referent.

Patronát – konfiskace – náhrada. P. JUDr. A. Dvořák:

Církevní jmění a tudíž i jmění církve katolické požívá zvláštní státní ochrany. Ochranu tu poskytuje stát svou kultovou správou, která má zvláště přihlížeti k tomu, aby se základní jmění kostelů a církevních ústavů zachovalo, a shledalo-li by se, že něco chybí, učiniti čeho zapotřebí, aby se nedostatky odstranily. (§ 38 z. č. 50/1874 ř. z.)

Co ustanoveno v ministériálních nařízeních, vydaných dne 20. VI. a 13. VII. 1860, o prodeji a zavazení jmění katolických kostelů, prebend a duchovních ústavů, bylo dokonce doplněno tím, že k takovému prodeji nebo zavazení je potřebí i schválení kurie papežské. (§ 51 c. z.)

A takovým církevním jměním, požívajícím státní ochrany, jsou i majetková oprávnění církevních majetností, příslušející jim z titulu patronátu. Výše zmíněné a všechny k nim se vztahující zákonné předpisy k ochraně církevního majetku jsou dány i k ochraně těchto církevních práv. V důsledku státního ochranného dozoru nemůže se ani oprávněný církevní majetkoprávní subjekt platně vzdáti jakéhokoli svého oprávnění bez státního schválení. a

to může být dáno jen tehdy, když v době rozhodné pro udělení tohoto schválení je jisto, že vzdávaných se práv není třeba k vlastnímu účelu, jemuž byly určeny.

Dekretem presidenta republiky ze dne 21. VI. 1946, č. 12, Sb. z. a n. konfiskuje a rozděljuje se zemědělský majetek Němců, Maďarů, zrádců a nepřátel českého a slovenského národa. Účelem tohoto konfiskačního zásahu bylo zajištění české a slovenské půdy českému a slovenskému lidu a úhrada válečných škod. (Úvod. odst. a § 12 cit. dekr.)

Uzákoněná konfiskace postihuje Němce, Maďary, zrádce a nepřátele republiky (§ 1 cit. dekr.), z kteréhožto faktu v souvislosti s ostatním textem vyplývá její trestní, odškodňovací a zajišťovací ráz. Pokud by však touto konfiskací byly dotčeny fyzické nebo právnické osoby jiné, než právě zmíněné, poskytne jim Národní pozemkový fond náhradu. (§ 5, odst. 1.) Rovněž i otázka náhrady a úhrady dluhů, váznoucích na konfiskovaných nemovitostech, je ponechána pozdějšímu řešení vládním nařízením. (§ 5, odst. 3.)

Ač osobám, na něž nelze vztáhnouti pojem Němce, Maďara, zrádce nebo nepřátele republiky, pokud byly konfiskací dotčeny, zásadně se přiznává nárok na náhradu utrpěných ztrát, činí se výjimka, a to pokud se týká právnických osob, požívajících zvýšené státní ochrany, totiž při církevních majetnostech, na které za stejných okolností, za jakých jiným právnickým osobám se náhrada poskytuje, doléhá konfiskační dekret celou svou tvrdostí. § 5, odst. 2, konfiskačního dekretu stanoví: *Patronátní práva a povinnosti, váznoucí na zemědělských majetcích, konfiskovaných podle § 1, zanikají dnem konfiskace.*

Konfiskační dekret vyšel za dnů horečného chvatu a snahy, vrátiti se co nejdříve k normálnímu životu v lepších životních podmínkách a v době vypjaté energie, zabrániti otřesům nekázně, kdy nebylo možno jednotlivá opatření uvážiti do všech důsledků a ani snad dotázat se a vyslechnout zástupce konfiskací dotčených kulturních majetností a znalce patronátních poměrů. Jedině tak si možno vysvětliti tuto ve srovnání se zajištěním náhradového nároku ostatních poškozených jistou tvrdost vůči církevním institucím.

Cestu k řešení otázky konfiskací dotčených patronátních práv a povinností ponechává pootevřenu ustanovení druhé věty druhého odstavce § 5 konf. dekretu: *V případech zvláštního zřetele hodných poskytne Národní pozemkový fond náhradu.* Toto ustanovení vztahuje se výhradně na případy konfiskací zaniklého patronátu.

Těžiště řešení patronátní otázky v daném případě a za daných okolností spočívá již v řešení otázky náhrady za konfiskací zaniklá patronátní břemena. Než i tato cesta mohla by ještě při dobré vůli a za předpokladu objektivitě vésti k oboustranně uspokojivé likvidaci této otázky.

Náhradu za konfiskací zaniklá práva a povinnosti poskytuje Národní pozemkový fond.

Jakým způsobem bude tato náhrada poskytována a v jakém rozsahu, dekret nestanoví. Bylo by tudíž užiti analogicky zákon-
ných předpisů a zásad o poskytování náhrady za patronátní břemena výkupem. V takovém případě se zřizuje k zajištění úkolů zanikajících patronátních břemen fond, který se stává samostatnou právnickou osobou. Takto zřízený fond slouží pak výhradně jen k úhradě věcných či osobních nákladů, k jichž úhradě byl povinen vykupující se patron. Národní pozemkový fond je vybaven finančními prostředky, jež slouží k proplácení přiznaných náhrad. Tyto finanční prostředky Národního pozemkového fondu k proplácení náhrad za konfiskací zaniklá práva tvoří jednak úhrady, zaplacené přidělci, účelové prostředky ze státního rozpočtu, určeného podle § 11 dekretu o osídlení k provedení vnitřního osídlování, jednak dary, odkazy, jiná věnování, užítky ze jmění Fondu a mimořádné prostředky, poskytnuté vládou. Náhrada musela by býti vždy proplacena v penězích, ale mohlo by se jednati i v tom směru, aby za poskytnutou peněžitou náhradu byl z konfiskovaného majetku poškozené církevní majetnosti odprodán pozemek. Národním pozemkovým fondem poskytnutá náhrada tvořila by pak finanční nebo pozemkový základ fondu, jehož výtěžek by sloužil k náhradnímu plnění kultových úkolů, zajištěných konfiskací zaniklými patronáty.

Konfiskační dekret stanoví, že Národní pozemkový fond poskytne za zaniklá patronátní práva a povinnosti náhradu v případech zvláštního zřetele hodných. Jde tedy o otázku, co činí případ konfiskačního zániku patronátních břemen hodným zvláštního zřetele. Jistě jeden z takových případů bude případ daný úvahou:

K výkupu patronátu je třeba souhlasu Národních výborů všech obcí, přifařených ke kostelu a faře, jejichž věcný nebo osobní náklad zcela nebo z části hradí vykupující se patron, a to proto, že případné změny této úhrady kultových potřeb mohly by míti značný vliv na finanční zatížení příslušníků farní obce. Státní kultová správa za předpokladu tohoto souhlasu Národních výborů schválí však výkup patronátu jen tehdy, když v době, kdy státní schválení se má dáti, je jisto, že náhradní kapitál stačí k úhradě kultových potřeb, které nesl patron ze svého, resp. když případný schodek je ochotna a s to nésti sama farní obec jako konkurenční činitel. A jistě tam, kde státní kultová správa za normálních okolností by výkup patronátu neschválila, protože náklady kultových potřeb, hrazených dosud vykupujícím se patronem, nejsou zajištěny a že je nebezpečí finančního zatížení příslušníků farní obce, je dán jistě i nyní, kdy není dáno žádné náhradní zajištění, onen případ zvláštního zřetele hodný, odůvodňující poskytnutí náhrady za konfiskací zaniklá patronátní břemena.

Náhrady se může domáhati poškozený, tudíž v daném případě

konfiskací patronátních práv a povinností dotčená církevní právnická osobnost. Nemohl by tudíž žádati o tuto náhradu na př. kostelní konkurenční výbor, který není samostatnou právnickou osobou. Podle § 4, odst. 4, vl. n. č. 70/1945 Sb. z. a n. přísluší Nár. pozemkovému fondu rozhodovati podle § 5, odst. 2, konfiskačního dekretu v případech zvláštního zřetele hodných o náhradě za zaniklá patronátní práva a povinnosti, váznoucí na konfiskovaném majetku, a to na návrh příslušného Národního výboru. Vládní nařízení mluví jen o návrhu příslušného Národního výboru a nezmiňuje se o případě, kdy farní obec tvoří více obcí místních. V tom případě bude nutno žádost o náhradu opatřit vyjádřením a podnětnými návrhy Národních výborů všech obcí, tvořících farní obec. Zákonné předpisy mluví jen o návrhu Národního výboru, a návrh není žádostí samou a tuto také nevylučuje, ba tuto může předpokládat. Poněvadž také místní obec, resp. přiřazení farnici této obce jsou konfiskací patronátu poškození nepřímou a poněvadž obec nebude mít zpravidla po ruce dostatečného materiálu pro přesné zdůvodnění samostatného návrhu, nebude již z tohoto důvodu radno, aby zástupce poškozené církevní majetnosti čekal a spoléhal, že Národní výbor vše potřebné sám zařídí. Proto podá sám žádost o náhradu příslušnému Národnímu výboru. Žádost musí obsahovati přesné označení poškozeného církevního majetkového subjektu, přesnou specifikaci patronátních práv a povinností co do vzniku, obsahu i zániku konfiskací, odůvodnění okolností zvláštního zřetele hodných s tím, aby Národní výbor obce, v níž poškozený subjekt se nachází, po případném doložení této žádosti vyjádřením a návrhy i ostatních Národních výborů farní obce, jsouli jaké, učinil tuto žádost předmětem svého návrhu, podaného ve smyslu § 4, odst. 4, vl. n. č. 70/1945 Sb. z. a n., u Národního pozemkového fondu na přiznání náhrady za zaniklá patronátní břemena.

To je nárys dnešního stavu patronátních práv a povinností, daného zákonnými konfiskačními předpisy ohledně zemědělského majetku Němců, Maďarů a zrádců. Další náhradové řízení a konečné vyřízení otázky poškození kultových účelů konfiskací patronátů, zajištěných na konfiskovaném pozemkovém majetku je závislé na dalších zákonných ustanoveních a na nastávající praxi náhradového řízení. A tu může správně usměrnit jen včasná a věcná informace legislativních i výkonných činitelů o vhodném, duchu platných zákonných předpisů a též kultovým potřebám českého lidu vyhovujícím řešení této naléhavé a otevřené otázky.

Svatý Josef a kněz.

J. Kunov:

II.

Osleplému a uzdravenému Tobiaši (12, 13.) oznamuje archanděl Rafael: „Že jsi příjemným byl Bohu, bylo potřebí (dle úrad-

ků Prozřetelnosti), aby tě zkouška osvědčila.“ Tak se děje obyčejně všem miláčkům Božím, někdy jednou, někdy vícekrát; tak bylo i u sv. Josefa. Bývalo zvykem, že muž svoji manželku uváděl do svého domu teprve po delší době, a to byla pak vnější svatba za účasti hostů. Ale když sv. Josef chtěl takto přijati nevinnou a nejčistší Marii Pannu, bylo již dílo Ducha svatého i vtělení Syna Božího na ní patrné. Svatý Josef se neukvapil v úsudku, nýbrž podobně jako nejsvětější Panna při slovech andělových „užasla a přemýšlela“, přemýšlel i on a před Bohem uvažoval asi takto: „Věc jest jistá. Matkou bude. Ale způsob jest mi nevysvětlitelný. Kdyby zde byl někým, byť i násilně, spáchán zločin, byla by mi vzkázala a mohli jsme se zákonitě rozejíti. Ale to jest naprosto vyloučeno. Rozhodně se jedná o neslýchané tajemství. Nebude-li mi dopřáno vysvětlení, mohu já se vzdáliti navždy.“ Ale naprosto jisto jest, že se sv. Josef v tak vážné záležitosti vroucně modlil o potřebné osvětlení s nebe, aby ani v nejmenším se neuchýlil od pravdy a vůle Boží. Zajisté i nejsvětější Panna se celým srdcem k Pánu Bohu obracela, aby zjevil vůli svou v takové nesnázi. Obojí srdce bylo tehdy drásáno trnem přirozené nejistoty, zvláště proto, že Matička Boží dle vnuknutí Ducha sv. neměla sama božské tajemství ohlásiti. Ale oba zcela důvěřovali Prozřetelnosti. Zvláště Maria Panna vzpomínala, jak sám Bůh toto tajemství zcela jasně zjevil svaté Alžbětě i jejímu synu, ještě nezrozenému. A Pán Bůh přijal modlitby, snad i slzy, vyslyšel, zakročil, zjevil skrze anděla nesmírné tajemství sv. Josefu, a vzájemná bolest proměnila se v radost, o jaké svět nemá ani pojmu a tušení.

Ó, svatý Josefe, muži spravedlivý! Tobě tehdejší spravedlnost dovolila propustiti Marii Pannu. Ale ty, znaje tuto duši nejčistší, neužil jsi cesty spravedlnosti, nýbrž byl jsi ochoten jednati z pravé lásky, převzít odpovědnost na sebe a sám odejíti. Boha jsi tím úkonem lásky sobě zavázal, že On převzal šťastné rozřešení.

A svatý kněz? Když jednání svých spolubratří nemůže omluviti, mlčí a nemluví o nich a s Bohem se radí, mnoho se modlí, aby Pán učinil v té věci, čeho žádá čest Boží a blaho spolubratra i lidu. Pokud pak může vyložití činy bližních poněkud ve správném smyslu na dobrou stránku, přičiní se o to a hledí předpokládati dobrý úmysl neb alespoň nezamýšlený přehmat a nepostřehnutý omyl. (Mat. 7.): „Nesud'te, abyste nebyli souzeni! Jakým soudem budete souditi, takovým budete souzeni.“ Když opatrně, mírně a shovívavě, v duchu lásky, omluví i Pán vaše ne dosti uvážené chyby. A odmění vás jako sv. Josefa dle žalmu 29: „Exaltabo Te, Domine. Ad vesperum demorabitur fletus et ad matutinum laetitia!“ Tíseň pochybností a nejistoty obrátí se vám v radost. Zda to vůbec komu mohlo napadnout, a zvláště skromnému sv. Josefovi, že mu svěří Bůh svého Syna i Matku jeho? A kdo může tušiti, co svěří Bůh dobrému knězi? Na zemi jistě mnohé osvětlení, svaté rozluštění těžkých případů a v nebi objasnění všech záhad bytosti Boží.

Jedno si však ještě umiňme: V pochybnostech a palčivých záležitostech utíkejme se k svatému Josefovi, ochránci našemu nejmocnějšímu, jenž přidělen byl Matce Dobré rady! Přispěje a poradí, jak zužitkovati bolestné trny pochybností. (Pokračování.)

Homiletické kapitoly.

Fr. Srubek:

(Katechetická kázání, dokončení.)

Závěr. Je to poslední snaha kazatele, ve které chce, aby předložená pravda nezůstala bez účinku na smýšlení a život posluchačů.

Na závěru velmi závisí účinek kázání, protože poslední domněnka nejdéle zůstává v paměti i v srdci. Ne tak, že by se dobrým závěrem dalo nahradit špatné kázání, ale tak, že i dobré kázání, aby bylo celé dobré, musí mít i dobrý závěr.

V katechetickém kázání, které je poučným kázáním, musí se znova v závěru opakovat celá pravda a celé důkazy, i když formou novou. Toto jedině pomáhá posluchačům, aby pochopili jasně smysl celého kázání a aby si podrželi v paměti jasnou poučku pro život. Musí proto v závěru kazatel shrnout i celou sílu svých motivů, aby dosáhl stanoveného cíle.

Závěr má pět krátkých částí:

a) Vyslovená pravda nebo požadavek.

Tato pravda či požadavek musí vyplynout z celého kázání. Je to největší chybou veliké většiny kazatelů, že v závěru uvádějí docela nové myšlenky, někdy velmi nesourodé. Na příklad v kázání o andělu strážném v závěru se objevuje myšlenka o ceně naší duše. A na této myšlence je postaven celý závěr, který se docela nic nezmiňuje ani o tom, že andělé jsou, ani o tom, jaké máme my k nim povinnosti, což bylo tématem kázání.

Čím jasněji bez hledaných obrátů vyslovujeme v první větě závěru pravdu, o které jsme kázali, tím lépe pro konečné porozumění. Může-li si kazatel dovolit v celém kázání jedinou jednu suchopárnou větu, pak je to tato první věta v závěru, ve které chceme říci, o čem jsme dnes kázali.

b) Shrnutí motivů.

Heslovitě, ráz na ráz koncentrujeme důkazy a motivy. Je to jako v kovárně. Ve stati konali jsme toto dvojí: vložili železo do ohně poznání (*quid sit*), rozdmýchali jsme oheň do bílého žáru (*quantum sit*) a nyní rychlými údery dáváme poslední formu.

Na tomto místě s oblibou užívají kazatelé jednoho nového motivu, který však nerozvádějí, nechají jej, ať působí sám. Ovšem tento nový motiv musí být tak průzračný, že sám sebou může svou kratičkou formou působit. Jsou to přísloví, heslo, lidové úsloví, úryvek z Písma svatého a parafrase takového úryvku, a jiné.

c) Shrnutí odpovědi na námitky.

Toto poslední odmítnutí námitek, které jsme dříve vysvětlili, musí být trefné, přiléhavé a musí vyzařovat radostnou jistotu. Pů-

sobivým prostředkem bývá argument ad hominem nebo obrácení celé námitky.

d) Znovu oživení příznivých citů.

Z těchto citů musí převládat radost, naděje, nadšení, dík a vděčnost. City bolesti, lítosti, studu a podobné musejí zde už doznívat a ustupovat; tyto city jsou v závěru jen pomocné k dosažení citů radostných. Je nutné s posluchači někdy vzbudit přímo žádoucí cit a hnutí vůle.

e) Předsevzetí.

Formulujeme předsevzetí, které se nám při kázání tolikrát vnucovalo. Není nikdy dost zbytečné upozorňovat, že toto předsevzetí musí být docela určité, jednoduché a přizpůsobené obyčejnému dennímu životu posluchačů.

I tato věta musí být vyslovena výrazy docela nehledanými. Mnoho kazatelů vychrlí ke konci kázání záplavu bombastických slov a v ryku těchto posledních vět zanikne to, co bylo účelem celého kázání.

Poznámka k celku;

Homiletické kapitoly nepřinášejí vyčerpávající materiál. Ani nechtějí. Vznikly z poznámek, které jsem si udělal v praktickém kursu homiletiky u prof. P. Steinmetze S. J. Mají pro mne jen ten praktický význam, že jsem podle nich stavěl všechna kázání, která jsem kdy měl. Osvědčily se. Doufám, že se osvědčí i u těch, kteří si dají práci. Je možno podle nich vypracovat prosté, ale dobré kázání.

Z D O M O V A

VOJENSKÁ SLUŽBA KNĚŽÍ A BOHOSLOVCŮ. Kapitulní konsistoř v Praze obdržela z ministerstva NO tento přípis: „Bude-li některý z vysvěcených kněží nebo ustanovených duchovních povolán k vojenskému pětiměsíčnímu výcviku v jarním termínu k 1. březnu nebo 1. dubnu 1946, vystavte jmenovanému osvědčení o tom, že je vysvěceným knězem a odvolejte se na výnos ministerstva nár. obrany čj.87.676-1/3, odděl. 1945, kterým byl povolen odsun pětiměsíčního vojenského výcviku až na 1. října 1946. Dále upozorňujeme na výhodu § 95 branných předpisů, podle něhož výhodu pětiměsíčního vojenského výcviku mají jen vysvěcení kněží a ne kandidáti duchovního stavu. Proto je podle § 116 br. předp. povolován tak dlouho odklad nastoupení presenční služby, až jsou kandidáti vysvěceni na kněze, aby mohli dosáhnout této výhody. Žádost za odklad presenční

služby je třeba odůvodniti a doložit potvrzením o studiích a podává se nejdéle do 10 dnů po odvodu u domovského politického úřadu I. stolice, t. j. ONV. Tato žádost se nekolkuje. Odklad presenční služby se povoluje zásadně jen na dobu jednoho roku. Je tudíž třeba žádat každoročně nejpozději do 1. července za prodloužení odkladu presenční služby u domovského politického úřadu I. stolice, t. j. ONV. Timto opatřením je umožněno, aby každý kandidát theologie tak dlouho dostával odklad presenční služby, až je vysvěcen. Po vysvěcení nelze již žádat o odklad presenční služby, nýbrž musí každý kněz ihned předložit svému domovskému doplňovacímu okresnímu velitelství kolkovanou žádost (5 Kčs) s potvrzením o tom, že byl vysvěcen, a prosí v ní o přiznání výhody náhradní zálohy. Doplňovací okresní velitelství na základě dokladu o vysvěcení musí

každého vysvěceného kněze přeložit do náhradní zálohy, kterážto opravňuje vysvěceného kněze k výhodě pětiměsíčního výcviku, ve škole na důstojníky duchovní služby v záloze. Nemůže-li pak vysvěcený kněz ze služebních důvodů narukovat ve stanovený mu termín, žádá o odsun vojenského výcviku na další nástupní termín, s potvrzením své nadřazené církevní vrchnosti nebo žádá o něho úředně sama příslušná nejdůst. konsistoř s odůvodněním, že dotčeného je nutně třeba k vykonávání jeho duchovního úřadu, hlavně je třeba uvést vedení matrik

a docházka do školy, kteréžto příčiny opravňují k poskytnutí odsunu vojenského výcviku. Obsah tento dejte také laskavě na vědomí všem představeným mužských klášterů.“

PRIMICE. Budeme mít letos u nás dvě primice, snad první za 150 let, co naše osada existuje. Chceme je náležitě oslavit. Prosím Vás, pošlete mi potřebné příručky i rady: Obřady, říkání, zpěvy pro venkovský kůr a po př. i výklad svěcení kněžstva, jako téma kázání ve farním kostele, jako přípravu na primici. Za vše budu velice vděčný.

E. Prukner, farář.

ZE SVĚTA

„SENSAČNÍ OBJEV“ O Vatikánu v R. 1940. Ke zprávám, jež se objevily v našem tisku na konci ledna a února, otiskujeme doslova článek ze zadní stránky anglického týdeníku The Universe z 15. II. 1946: „Vatikánský rozhlas vysílal v pondělí toto hlášení: Dne 24. ledna uveřejnily pražské komunistické noviny Rudé Právo článek s titulem: „Spojenci objevili senační dokumenty: Papež pomáhal Německu v r. 1940.“ Praví se tu, že tuto zprávu podal diplomatický dopisovatel Daily Worker-u a že se zakládá na faktech, jež vyšly najevo v Norimberském soudě. Podle článku papež byl ohniskem mírového plánu, který měl být na prospěch pravice a též sliboval, že všechny východoevropské problémy budou rozřešeny ve prospěch Německa, jestliže se německá armáda odřekne Hitlera a Ribbentropa a zanechá bleskové války na západě. Také schvaloval, aby se stal führerem Německa Göbbels.

Dnešní Osservatore Romano praví, že papež věren své zásadě neopomínouti nic, co by mohlo posloužit míru, a ušetřit svět následků strašné války, uvolil se v odpovědi významným politickým a vojenským kruhům Německa, že zašle jisté návrhy o jejich válečných snahách a o možných podmínkách mírových válčícím státům a že dodá jejich odpověď Němcům.

LĚTAJÍCÍ BISKUP říká se Archibaldu Flemingovi: „biskupu Arktidy“, jehož diecése je největší na světě. Zabírá totiž celý sever Ameriky od N. Foundlandu až po Aljašku a teoreticky končí severním pólem. Od několika let „projíždí“ biskup své území letadlem. Nejednou musí sta km letadlem k umírajícímu. Stýská si, že již sotva vše zvládne od té doby, co se Eskymáci a Indiani seznámili s kulturou. Jeho katedrála je v Aklaviku, daleko v severní Kanadě.

PRACOVNA

(Z dopisů spolubratří)

LÁSKA K SV. OTCI, K ARCI-PASTÝŘI, A APOŠTOLÁT MODLITBY. Čest sv. Otce je tak napadána! Oslavujeme jeho 70. narozeniny a sedmé výročí jeho volby a korunovace. Nebylo by nejlepší odpovědí na nájezdy nepřátel zavedení živého Apoštolátu modlitby ve farnosti? Dalo by se provést v této

podobě: po mši sv. při svátostném požehnání — před „Chléb z nebe“ řekl by kněz: „Modleme se na úmysly Apoštolátu modlitby, stanovené sv. Otcem na měsíc březen: Nejsvětější Srdce Ježíšovo, aby si křesťanské rodiny vysoce vážily povolání svých synů ke kněžství, — Lid: prosíme tě, uslyš nás! — Nej-

světější Srdce Ježíšovo, za misie, které utrpěly válkou veliké škody, — prosíme tě, uslyš nás! *Na úmysl nejdůstojnějšího Arcipastýře:* Největější Srdce Ježíšovo, za posvěcení kněžstva a za prohloubení náboženského života v křesťanských rodinách, — prosíme tě, uslyš nás!“ Byla by to krásná památka na jubileum jak sv. Otce, tak také olomouckého ndp. arcibiskupa. Věřící by byli upozorňováni denně na Apoštolát modlitby, na sv. Otce i na povinnost modlitby na úmysly jak sv. Otce, tak svého Arcipastýře.

 P. Šuránek.

TISKOVÝ APOŠTOLÁT „KATOLÍKA“. Nebylo to tak snadné dosáhnouti povolení těch několika nepolitických, tedy čistě náboženských časopisů, které dnes vycházejí. Žádali jsme opravdu jen o stěžejní a nejdůležitější časopisy pro pastorační katolického lidu — a přece ani ty nebyly povoleny všechny a z povolených byly ještě některé dodatečně redukovány. Musíme si tedy alespoň těch několika náboženských časopisů, jež ministerstvem informací byly definitivně povoleny, opravdu vážiti a k tiskovému apoštolátu jich řádně využiti. Nábožensko-populárními časopisy pro dospělé jsou „Rozsévač“ a „Neděle“. Pro katolíky kulturně i duchovně náročnější, hlavně z řad inteligence, je určen „Katolík“. Jeho redakci přejal P. A. Kajpr S. J. Zatím byl povolen tento časopis jen jakožto čtrnáctideník. Vychází ve formě novinové a rozvíjí se slibně. Cítíme, jak by bylo třeba, aby již byl přeměněn alespoň na týdeník, jak bylo původně proponováno i povoleno. Jde však nyní o to hlavní: *Bude využito časopisu „Katolík“ k apoštolátu nebo ne?* To bude záležitostí jednak na redakci, jednak na administraci, ale hlavně na *pochopení se strany duchovních správců a tiskových apoštolů.* Tiskový apoštolát, jako kterýkoliv jiný druh apoštolátu, musí býti podložen, a to snad ještě více než jiný apoštolát, *modlitbou a obětí.* Tyto dvě podmínky a předpoklady úspěšného apoštolátu je třeba také do určité míry organisovat, k nim věřící stále povzbuzovat. Význačný úkol při-

padá tu duším, které se dávají pravidelně a soustavně duchovně vésti. Některí, a díky Bohu, že většina, z duchovních správců chápou tiskový apoštolát dokonale. Jsou však též někteří, u nichž pochopení — eufemisticky řečeno — nebylo dosud dokonalé. Naprosto pochybené je stanovisko těch důst. pánů, kteří si objednávají pouze jedno jediné číslo „Katolika“ — pro sebe. (Vyskytují se prý i takoví, kteří neobjednají ani toto jediné číslo!) „Katolík“ není určen pro kněze, nýbrž pro katolické inteligentní laiky. Jestliže zůstane omezen pouze na faru, je to símě nezaseté. Že by nebylo ve farnosti katolických inteligentních laiků? Naříkáme na úřady, kritisujeme, protestujeme, nadáváme. To je velmi lidské a velmi české. Nebyly nám povoleny všechny časopisy, o které jsme žádali. Máme pocit bolesti a křivdy — vším právem. Vždyť jsme byli tak slušní a skromní. Žádali jsme jen to, co bylo rozumné, spravedlivé, nutné, ano, pouze nejnutnější. Jestliže však nevyužijeme ani těch časopisů, které povoleny byly a již vycházejí, pak raději mlčme! Dokud nebude „Katolík“ vycházeti alespoň v 50.000 exemplářích, a to týdně, není dosaženo ani nejbližšího cíle! (Zatím není ještě dosaženo ani povolené kvoty pro vycházení čtrnáctidenní.) Redakce má stejnou práci při jednom exempláři jako při 100.000. Jde tu tedy opravdu jen o propagaci a administraci časopisu. „Katolík“ nechť se stane ústředním orgánem katolické inteligence, který musí soustřeďovat všechny úseky katolických zájmů, katolické kultury, katolické akce! To nechť si uvědomí důst. páni spolubratři z Čech i z Moravy a získají si v „Katolíku“ nejlepšího kooperátora při pastorační a výchově naší inteligence. Je to tím důležitější v nynější době, *kdy v politických listech není místa pro čistě náboženské a čistě katolické články a zprávy.* Proto každý, kdo má opravdový zájem o apoštolát mezi katolickou inteligencí, spojí se s redakcí i administrací „Katolika“ k jeho největšímu rozšíření při stálém jeho zlepšování. Praktické závěry:

1. Vyhотовit si seznam a adresy těch katolických laiků, na které by bylo možno „Katolíka“ posílati. Promluvit s nimi, doporučit, ukázat čísla dosavadní. Objednat — administrace „Katolíka“: Praha IV., Hradčanské náměstí 8. 2. Získat alespoň jednu horlivou duši pro tiskový apoštolát. Svěřit jí evidenci tisku ve farnosti. Povzbuzovat zájem. Vyžádat si občasný referát. 3. Organizovat soustavně a cílevědomě tiskový apoštolát v okruhu svého působení vhodnou kartotékou nebo alespoň nejnnutnějším záznamem. 4. Upozorňovat redakci a administraci časopisu na výsledky svých snah a zkušeností. — Škoda každé nevyužitě možnosti! Existují jistě též peccata omissionis při pastorační inteligenci. Peccata omissionis při povinném tiskovém apoštolátě. Je třeba plniti povinnosti nejen spravedlnosti, nýbrž i lásky. Konečně, zásluha pro věčnost je slabým motivem? Kéž by nastalo ušlechtilé závodění v šíření katolického tisku mezi Čechami a Moravou, Moravou a Čechami! „Katolík“ je list pro kulturu a život z víry. B. Jarolímek.

ODDAVKY V SOBOTU dle II. diecéšní synody v Brně z roku 1934 v naší diecési *nejdou dovoleny*. (Synod. II., p. 144.) Právě tak jako není dovoleno katolickým spolkům pořádat v sobotu a v předvečer zasvěcených svátků zábavy. Důvod v obou případech je velmi jasný: chránit *svěcení neděle přítomností na mši sv.* A přece sezdává se v sobotu a tancuje se také v sobotu. Všichni duchovní správci vědí velmi dobře, že v devadesátipěti případech ze sta nejdou v neděli na mši sv. ani svatebčané, ani ti, kteří se zúčastní sobotní zábavy. To nám přece *nemůže být* jedno. Mnoho zavinila válka. V době, kdy mladí i starší byli „totálně nasazeni“ a sjížděli se ke svatbě z různých konců světa, a to ještě s velkými potížemi, ani nás nenapadlo, abychom jim činili potíže a rádi jsme v sobotu sezdávali, poněvadž zde byla „*necessitas urgens*“. Dnes je po válce a poměry se upravily. Lidé však stále *vynucují* si svatby v sobotu. Jejich důvod je velmi jednoduchý a upřímný: „Neděle je jediný den,

kdy se můžeme po svatbě vyspat. Uznejte přece, že jít ze svatby hned na dělnický vlak a celý den pracovat po probdělé noci, je velmi nepříjemné.“ Nechci zde o závažnosti tohoto důvodu uvažovat. Dle mého skromného názoru *není* to však dostatečný důvod k zanedbání mše sv. v neděli. — O tancovačkách v sobotu se zde ani nezmiňuji. Je to přímo nechutné. I když rozumný člověk pochopí, že po šestiletém postu je mládeži zábava vzácná, přece jen pohled na to, jak lačně a nevybíravě se vrhají někteří do tance při každé možné příležitosti, je nepříjemný. Dnes je svatba bez tance již téměř nemyslitelná. Tančí se až do tří hodin do rána. *Proto tedy* máme sezdávat v sobotu! — Musím tedy v každém případě přímo svádět slovní půtky se snoubenci, žádajícími o sobotní oddávky, kteří velmi pohotově a s jakýmsi pocitem vítězství poukazují na to, že v sousední farnosti a všude jinde se sezdává v sobotu bez *jediného slova odporu* a vůbec že se onen pan farář *velice diví*, proč prý to nechci dělat také. Odpovím vždy stejně: *Není to dovoleno!* Chcete-li, podejte si žádost na konsistoř! Dosud to neudělal ani jeden. Nemají skutečně závažného důvodu. I když je mně krajně nepříjemné dohadovat se o této záležitosti, přece jen neustoupím, protože jde o *vyšší zájem*. A zde je nutno být důsledným a energickým. Nezapomněl jsem také uvažovat o „změněných poměrech“, o tom, že je nutno vycházet lidu co nejvíce vstříc, jen aby se neodcizil, a o všem tom, co předpisuje prudentia pastoralis. Proto jsem podal na kapitulní konsistoř dotaz, je-li možno v nynějších poměrech počítati se zmírněním onoho zákazu sobotních svateb. Dostal jsem velmi jasnou odpověď: „*V naší diecési svatby v sobotu nejsou dovoleny. V každém jednotlivém případě je třeba žádat o dispens a uvést závažný důvod.*“ Obracím se ná Váš, milí spolubratři, s prosbou, abyste již z kolegiality a v zájmu jednoty tolik, zvláště dnes potřebné, uvážili laskavě tato slova a nestěžovali bez toho již těžké postavení těch, kteří se *chtějí*

říditi zákonem a chránit tak nepřiměřením *svěcení neděle* a zasvěcených svátků. Když již v sobotu sezdáváte, ať z jakéhokoli důvodu, *neříkejte* aspoň snoubencům, že je to v pořádku a *nedivte se* (aspoň *ne veřejně*), že to Váš soused dělat nechce! Pamatujte vždy na to, že i laici mají bystrý postřeh a vycítí, že není mezi námi dosti kolegiality a jednoty. — Zbývají jen dvě možnosti: V sobotu zásadně *nikde* ne-sezdávat, nebo mlčky přestupovat ustanovení synody a dávat se pasivně donutit neodůvodněným právním snoubenců. Jestli si někde, snad ve městech, průmyslových střediscích nebo pohraničí a konec konců i na venkově doslova sobotní odávky *vydupávají*, pak prosím, *mějme odvahu a podejme žádost* s přesným rozbořem a skutečnými údaji v našich farnostech o *zmírnění* onoho synod. ustanovení, případně jeho *zrušení* (*nevím, je-li to vůbec možné*). Bude to otevřené a čestné jednání. Konsistoře budou aspoň znát pravý stav věci. *Dosavadní dlouholetá a velmi nejednotná* praxe stane se *ještě ožehavější* dnes, kdy je tolik potřeba naprosté jednoty. Kompetentní církevní autorita má zajisté zájem na spravedlivém a přijatelném rozřešení tohoto problému. Ať rozhodne kladně nebo záporně, jen když se docílí žádané jednoty. Našemu stavu to může jen prospět!

A. S.

PAST. KONFERENCE. Na různých děkanátních či vikariátních konferencích probírají se zajímavé otázky; bylo by užitečné zveřejnit takové přednášky, řešící současné otázky. Na př.: Jak čeliti útokům na Vatikán? a otisknout je v DP. Píší to proto, že někde pastorační či jiné kněžské konference vypadají slabě — jinde výtečně — ať tedy výtečné věci slouží celku a nejen jednomu děkanátu. F. J. (Pozn. red. Prosíme dpp. spolubratry o zasílání takových promluv. Rádi je uveřejníme.)

PŘÍKLADÁME PLAKÁT: Pořad bohoslužeb. Při nynější fluktuaci obyvatelstva nestačí oznámiti bohoslužby jen s kazatelny. Vyplníte-li plakát a dáte-li do vývěsky před

vchodem do kostela, můžete nejednu duši přivést blíž k Bohu. Z technických důvodů nemůžeme přiložit ke každému číslu více než jeden plakát. Doufáme však, že ve větších farnostech dpp. katecheti a kaplani dají plakát k dispozici dp. faráři, aby jej mohl vyvěsiti též v předstíni farní kanceláře a na jiných vhodných místech.

PŘEDŠKOLNÍ NÁBOŽ. VÝCHOVA — ZBYTEČNÝ PŘEPYCH? —

Na jednom kursu pro skautské oddíly s katolickou náboženskou výchovou se hoši velmi divili, že je činovníci posílali na mši sv. (byla neděle, a oni dosud nebyli). Z náboženských přednášek odcházel. Nebyl výjimkou, že činovník v homogenním oddíle neumí Věřím v Boha. Co jsou to základní pravdy, je pro něj záhadnější, než místopis Číny. To jsou hoši kolem 18 roků. Jak je to možno, že jsou v náboženských věcech takovými analfabety, když měli 8 roků náboženství ve škole, mnozí skutečně ve škole uměli, mají dobrou vůli a chtějí se nábožensky dále vzdělávat? Nelze najít jinou chybu, než nesprávnou nebo nedostatečnou náboženskou výchovu rodinnou. Komenský položil bez váhání náboženskou výchovu již do doby před narozením dítěte. Moderní vychovatelé se shodují v tom, že předškolní věk a zvláště prvá 4 léta kladou trvalé a rozhodující základy pro celý život. Jsou-li dobré, je vždycky naděje na záchranu, i když později se dostaví krize. Jsou-li nesprávné nebo nedostatečné, následky se budou ukazovat stále a stále, při nejlepší výchově a dobré vůli. Zde jsme u kořene záhady, že tak dobré katechetické metody, taková obětavost kněží, tolik příležitostí k plnému rozvinutí náboženského života (častá sv. zpověď, sv. přijímání, besídky, odměny atd.) nemají trvalého účinku. Opustí školu a shodí to se sebe jako cizí, nepřijemnou přítěž. Nemá náboženský život v krvi. Zde ovšem nepomůže naříkat nad vlažnými rodinami, zde se musí zjednat náprava. Jak? Doplněním náboženské výchovy rodiny v předškolním věku doplňkovou náboženskou výchovou pomocí k to-

mu školených sil. Že to není nic nemožného, ukážeme si jindy. P. B.

KAMARÁD z první světové války vyprávěl o své první zpovědi po dlouhých letech toto: „Blížil jsem se ke zpovědníci ostýchavě a myslil jsem, že uslyším od zpovědníka mrzutá a nevrlá slova, avšak byl jsem mile překvapen, když mne zpovědník vlídně oslovil: To je hezké od vás, že jste zase jednou po dlouhé době přišel! Pro mne bylo toto vlídné přijetí ulehčením, ba přímo osvobozením.“ Takto ve zpověd-

nici přijatý dá si pak později od zpovědníka všelicos říci.

✓ SVÁTOST POMAZÁNÍ NEMOCNÝCH. Katechismus sněmu tridentského otevřeně odpovídá na nevy-slovenou otázku, proč pomazání nemocných dnes zřídka působí uzdravení nemocného. Uvádí dvě příčiny (II, cap. VI, q. XIV): 1. dostávají sv. pomazání lidé malé víry v tuto svátost, 2. malé víry ve svátost jsou ti, kdo tu svátost udělují. A to lze napravit: a) prostudováním nauky, b) promeditováním učení i svátost-ných obřadů. J! P., P.

Kdo se snaží dosáti velikého cíle, nesmí mysliti na sebe. Turgenev.

H O V O R N A

ŽÁDÁME kněze z Čech, aby oznámili svá přání a požadavky pro nové vydání agendy, rituálu a procesionálu provinciae Pragensis. Co nejdříve zašlete návrhy pro křest, sňatek, pohřeb, poslední pomazání, úvod! Arcidiec. pastor. ústředí, Praha IV.—56. V. K.

DO POHRANIČÍ. Rádi vám vyhovíme a pošleme vám zdarma pastorační pomůcky, kterých pro záchranu duší potřebujete! Jen nám laskavě sdělte, kolik letáčků, knížeček, písní a p. potřebujete. Neu-dáte-li nic, musíme teprve v katalogu hledati, kolik máte duší, a data v katalogu nejsou spolehlivá pro změnu obyvatelstva.

KNĚŽSKÁ SOBOTA. Obrázky a modlitby pro kněžskou sobotu, které přikládáme k dnešnímu číslu, jsou k dostání v Koleji salvatoriánů, Brno 14, Vranovská 103. Cena 10 kusů 2 Kčs a porto.

HLEDÁM KNIHY: Francis James „Růženec ve slunci“ (vyšlo u Kun-cíře), Ráček, „Církevní dějiny“, dále kteroukoli knihu od Bernanose, Chestertona a Bensona. Zaplatím nebo mohu vyměnit za Filipovy knihy „Za vznešeným cílem“ a „Zapomenuté slovo“. Zašlete laskavě zprávy na zn. „Profesor náboženství v pohraničí“ do administrace t. l.

OBSAH:

Fr. Ludvík, Hnutí pro pomoc kněžím a kněžskému dorostu	129	Fr. Šrubek, Homiletické kapitoly	138
Vydání nového katechismu	131	Z domova	139
P. JUDr. A. Dvořák, Patronát - konfiskace - náhrada	133	Ze světa	140
I. Kunov, Svátý Josef a kněz	136	Pracovna	140
		Hovorna	144
		-	-

S církevním schválením úřadu arcibisk. zvl. pověřence v Ces. Těšíně, č. 394/45.

Vydává Exerciční dům Frýdek. Telefon 38. Číslo účtu Pošt.spořitelny 303.183. Vedoucí redaktor P. Rudolf Schikora C.Ss.R. Odpovědný redaktor P. Alois Březina C.Ss.R. - Vychází jednou týdně. - Tiskem Valašské tiskárny ve Valaš. Meziříčí. Novinové výplatné povoleno ředitelstvím pošt v Brně č. IA 4 2370-O/24 414 1945 ze dne 10. VII. 1945. - Podací a dohlédací pošt. úřad Frýdek 2.

Celibát.

Dalo se čekat, že revoluce vzbudí, jako dosud každá revoluce, i mezi kněžstvem nespokojenost s nejtěžším závazkem stavovským, s celibátem. A vskutku uveřejnila ostravská „Práce“ přepis katechety, volajícího po odstranění celibátu. Tentýž pisatel poslal redakci DP dopis, v němž nás žádá, abychom pohnuli stojatou vodou. A končí slovy: „Jinak to nemíníte s Církví v našem národě upřímně.“ —

Redakce ujišťuje pisatele, že to míní s Církví nejupřímněji, a že jenom láska k Církví a k bratřím jí vnucuje pero do ruky.

Námítky proti celibátu.

Cituji z dopisu: „Celibát je příčinou bezpočetných sakrilegií. Dovedete si představit život takových spolubratrů? Ta denní sakrilegia, ta šťvaná svědomí! Vyváží stará církevní praxe všechny tyto hříchy? Proč potom voláte: Perditio ex te, Israel!? Přičiňte se, ať kněží mohou žít jako řádní lidé se svými zákonnými manželkami ve svátostném manželství, a vzejde z toho daleko více požehnání pro Církev než z těch sakrilegií. Jak stoupne pak vážnost kněze, že nebude stále podezříván a když se přestanou omílat ty staré farské historky o kuchařkách a kněžských děčkách.“

I když slovo „bezpočetná sakrilegia“ je přehnané, stačí jedno sakrilegium, aby se srdce naše sevřelo bolestí a abychom přemýšleli, jak tomu sakrilegiu zabránit. Avšak nezdá se vám, že navržené řešení je příliš jednoduché? Přestanou zavedením kněžského manželství všechna sakrilegia? Anebo se podstatně zmenší?

Musíme k jádru problému, k základní otázce: Je možno zachovati celibát? Pisatel sám odpovídá, neboť uznává, že část kněžstva zachovává celibát. Mohli bychom k tomu přidati celou řadu lékařských autorit. Vybírám z nich jen jednu, která není v podezření katolického smýšlení. MUDr. Mírka Klímová-Fügnerová upozorňuje v knize „Mladá žena vpřed“, str. 161, na různé výmluvy mužů, že nemohou ovládnouti svůj pud, poněvadž je prý to zdraví škodlivé. Autorka odpovídá na tuto námitku (str. 172): „Tento názor je úplně nesprávný. Lékařsky bylo dokázáno, že pohlavní zdrženlivost neškodí zdravotně ani mužům, ani ženám. Naopak, odpírání sílí vůli a zabrání nesnázím, o nichž si povíme dále. Sebeovládání v době dospívání a časného mládí je nejen možné, ale

zdravotně prospěšné a tedy nutné. Naopak, všechno si dovolovati a povolovati tělu a drážditlům je zdravotní nebezpečí prvního řádu."

Další námitka je: Celibát znamená „pohrdání sexuálním životem". To může říci jen ten, kdo nezná ani učení, ani dějiny Církve. Vždyť Církev odsoudila v manicheismu pohrdání pohlavním životem a proti protestantismu hájí svátostný ráz manželství. Právě proto, že si Církev tolik váží manželství, je obět celibátu tím větší a cennější.

Vynikající vychovatel Bedřich Vilém Foerster praví: „Slib dobrovolného bezženství nesnižuje manželství, nýbrž je ochranou svazku manželského tím, že ukazuje duchovní svobodu člověka proti pudům přirozeným, a proto je také napomínajícím svědomím proti všem choutkám a přehmatům smyslné citovosti. Celibát je ochranou manželství i v tom smyslu, že jeho příklad chrání manžely, aby se necítili jako otroci temného pudu přírody a učí je, aby se i v manželství postavili proti přírodě jako svobodní a jako vládci. Ti, kdo se posmívají bezženství, nevědí opravdu, co činí — nevidí, že názor, jež tlumočí, ve svých důsledcích vede k prostituci a k zrušení jednoženství. Neboť, je-li nutkání přírody tak silné, jak tedy se může žádati zdrženlivost před svatbou?... Již z této příčiny důsledné jednoženství stojí a padá s úctou před bezženstvím. Není náhoda, že Luther svým zásadním bojem proti celibátu důsledně byl veden k tomu, že připustil i cizoložství, když fyziologický účel manželství nemůže býti splněn." (Sex. Ethik. Sex. paedagogik 163.)

Vytýká se celibátu „nepłodnost". Kolik by vyrostlo dobrých lidí, kdyby nebylo celibátu! Tato námitka se často a vášnivě vznášela proti kněžím a řeholnicím v Německu za minulého režimu. Je zajímavé, že se tato výtka rozšiřovala už za sv. Ambrože proti pannám Bohu zasvěceným. Světec vyvrací námitku lehce poukazem na zkušenost: „Kdo se domnívá, že pokolení lidské zeslábně, zasvěti-li se mnohé dívky panenství, ať si všimne, že tam, kde je málo panen, je také méně lidí, a kde je větší zájem o panenství, tam je také větší počet lidí: Vizte Církev v Alexandrii, na celém Východě a v Africe! Co dívek zasvěti tam ročně život svůj v panenství! A přece se u nás rodí méně lidí, než se tam Bohu zasvěcuje panen." (De virginitate 7, 36.)

Prý je celibát něco *nepřirozeného*. Na to odpovídá sociolog Chalupný: „Dobrovolný celibát je prostředkem k *pokroku civilizace*... jde tu o zjev opravdu účelný a závažný..., je to zjev úplně přirozený a normální. Mnohé z největších výtvorů civilizace vyžadují tak úplného pohroužení tvůrcova do jediné činnosti sociologické, že nezbyvá mu času ani zájem pro ukájení jiného biologického pudu." (Cit. podle Berana, Kn. celibát, str. 46.)

Heslo „*zdobrovolnění celibátu!*"

Co to má znamenati? Nutí Církev někoho, aby se stal knězem? Nemá každý maturant dosti možností, i když je nemajetný,

aby se věnoval kterémukoliv jinému stavu? — „Ale mnohý neví, k čemu se zavazuje!” — Je to možné, avšak to není námitka proti celibátu, nýbrž námitka proti výchově a sebevýchově onoho bohoslovce, který neví, k čemu se zavazuje.

Avšak ta pohoršení, která pocházejí z nedodržení celibátu!

Na to zas odpovídá Foerster: „Čím vyšší je mravní požadavek, tím více bude lidí, kteří nestačí tento požadavek splnit. To však není důvod, aby se požadavky snížily.” A F. X. Novák dodává, že by se tato námitka dala vznést proti každému mravnímu závazku: „Nebýti nerozlučného manželství, kolik by tím ubylo tvorů nejvíce nešťastných, kolik by se tím zamezilo cizoložství, pohoršení, ano samých zločinů a vražd... Nebýti přikázání šestého, nebylo by smilníků, nebýti přikázání sedmého, nebylo by zlodějů atd.” (Pohledy 224/5.)

Docela naivní námitku nám přinesla pošta před několika dny. Kdyby prý byl odstraněn celibát, bylo by po nedostatku kněží. Mohli bychom býti jizliví a říci: Ještě rychleji odstraníme nedostatek kněží, když nebudeme žádati theologického studia. Vážně však poukazujeme na země, kde se celibát přísně zachovává (Holandsko, Belgie) a kde přece je dostatek kněží. A naopak, známe sektu, která odstranila celibát a studium theologické omezila na několikaměsíční kurs, a přec nevidíme u ní nějaký velký příliv povolání k stavu duchovnímu.

Nechceme býti slepí k chybám a nedostatkům, ale chceme hledat opravdu účelné prostředky k jejich odstranění. O tom později.

Na hoře Tábor.

Ant. Šuránek:

Tři apoštoly vyznamenal Pán tím, že je vzal s sebou na horu. To vyznamenání znamenalo pro Petra, Jakuba a Jana „více práce” a námahy. Nebylo příjemné stoupat na horu „velmi vysokou”. Stoupat trpělivě, bez reptání, ochotně. Pán dovede ocenit osobní oběti svých apoštolů a udělí v pravý čas vhodnou odměnu. „Centuplum accipiet”. Petr, který stíral vytrvale cestou pot s čela, zavolá u vytržení: „Domine, bonum est nos hic esse.” Bude zalit takovým vnitřním štěstím, že bude jako přirozených smyslů zbavený; nebude moci snést přivalu radosti.

Jaké osvětlení rozumu! Zástupci Starého zákona, Mojžiš a Eliáš, rozmlouvají s hlasatelem zákona Nového. Vydávají svědectví Mistru. Na něho připravovali, jeho prorokovali, pro něho vyžadují poslušnost, spolu s Otcem nebeským: „Ipsum audite!” Není trhlin v dějinách lidstva. Tvůrce, který posílal zákonodárce a proroky, aby připravovali cestu Synu, poslal nyní Syna samého, krále-Mesiáše. „Ipsum audite!”

Jaké hnutí vůle! Nejbezpečnější znamení vnitřního pokroku je větší obětavost. Zmohutnění ducha sebeoběti. Petr zapomíná na sebe, má na zřeteli pouze tři zářící postavy, pro ty chce vybudovat

stánek. „Faciamus hic tria tabernacula, tibi unum, Moysi unum et Eliae unum.”

Ale duch lidský, spojený s tělem, neposílený světlem slávy, není schopen patřiti do takového světla. Pozemská trojice: Petr, Jakub a Jan — na slova nebeského Otce a leskem rozzářené „trojice proměněných” — padá v úžasu k zemi. „Audientes discipuli ceciderunt in faciem suam et timuerunt valde.”

Jak dlouho asi leželi v této podivuhodné „prostraci”, zaliti vnitřním světlem? Co se dalo v jejich nitrech? K čemu se v těchto chvílích připravovala? Otužovala? Přijdou hodiny getsemanské, kdy uvidí svého Mistra zase „proměněného”. Ale jak? „Na božský zrak snesl se mrak, v brvy krev usedá; běda, ach, přeběda, kam se tvá krása poděla?” Tehdy bude mlčet nebeský Otec. Nezavolá „Hic est Filius meus dilectus, in quo mihi bene complacui: ipsum audite”. Zavolá spíše k bledému, krví se potícímu Synu: „Esto obediens usque ad mortem!” Pro tyto hodiny getsemanské se připravují svědci Ježíšovi na hoře Tábor. V hluboké kontemplaci, ve výhni rozjímání, se *proměňují* i srdce jejich, aby nezklamala v rozhodném okamžiku. Modlitba rozjímavá má schopnost apoštola proměňovat, utužovat, k bojům připravovat. *Pán se proměnil, když se modlil*. Tehdy „stal se vzhled jeho obličeje jiným a oděv jeho bílým a skvoucím”. (Luk. 9.) Modlitba produševňuje náš obličej, odhmotňuje jaksi naše tělo, dává mu schopnost požehnané, plodné, nadpřirozené láskyplné čistoty. Nitro prozařuje navenek, duch proniká svůj hmotný oděv. „I stala se roucha jeho velmi běloskvoucí jako sníh, jakých žádný bělič na zemi vyběliti nemůže.” (Mar. 9.) V zahradě getsemanské bude Pán své apoštoly vybízet k modlitbě, aby se vnitřně proměnili, posílili, aby se nepohoršovali nad jeho strašným „proměněním”. Žel, apoštolové plně neposlechnou, proto budou slabí. Slyšeli na hoře Tábor: „Ipsum audite.” Umínili si. Zapomněli, když napomínal: „Vigilate et orate.”

* * *

Svět potřebuje duchovních. Kdo by o tom pochyboval? Potřebuje lidí „proměněných” modlitbou. Nestačí filosofování, rozumové závěry. „Sine tuo numine nihil est in homine, nihil est innoxium.” A nestačí jenom modlitba ústní. Je třeba vycházet s Ježíšem na horu velmi vysokou, „do soukromí” (Mar. 9), aby člověk zahlédl čas od času nebeský paprsek, aby zaslechl hlas Otcův: „Ipsum audite.” Bez rozjímavé modlitby zůstává člověk, i kněz Boží, v nížinách, zaplaven hmotářským prostředím a — aniž si to uvědomí — začne poslouchat jiné autority než je Syn Boží. „Ipsum audite.” Přijímá zvolna názory svého okolí, denního tisku, rozhlasu pozemského. Poslouchá hlasu těla a krve, sklonů a vášní. Je třeba ovšem osobních obětí, aby člověk vystoupil na „horu velmi vysokou”, ale bude odměněn. „Centuplum accipiet.” Načerpává odvahu k mravnímu heroismu, k „bláznovství pro Krista”, bez něhož by nebylo na světě zachováno zdravého rozumu.

Epištola nám vyvolává na mysl „hvězdy dvě z východu“, svaté bratry soluňské, přinášející na „naši Morávěnkou drahou světlo víry pravé“. Oni byli šlechtetní synové těch Soluňanů, jimž píše svatý Pavel: Rogamus vos et obsecramus in Domino Jesu, ut, quemadmodum accepistis a nobis, quomodo oporteat vos ambulare, et placere Deo, sic et ambuletis, ut abundetis magis. Haec enim voluntas Dei, sanctificatio vestra: ut abstineatis vos a fornicatione... non in passione desiderii, sicut et gentes, quae ignorant Deum... (1 Sol. 4.) Je to významné a pro nás programové: svatí bratři, „proměnění“ rozjímavými modlitbami na „vysoké hoře“ Olympu, kde „rozmlouvali se svatými knihami“, přinášejí našemu národu, jako *panici* — duchovní otcové osvětu, kladou základy naší kultury. Mravní hrdinové, kteří se nebáli obětí, kteří položili na oltář i ten nejsilnější pud, aby se stali „našimi otci“ „Hi sunt patres nostri.“ Opouštějí slunnou domovinu, odcházejí na chladný sever z lásky k utlačeným a pohrdaným Slovanům. Mužové modlitby a osobních obětí. Takoví jsou všichni praví budovatelé! Všichni rostou v posvátné samotě, ve výhni modliteb a kontemplací. Bez poctivé modlitby nenaplníme *vznešeného ideálu duchovního otcovství*, pozitivní stránky celibátu. Bez modlitby ztratíme zvolna ochotu a schopnost být mravními heroy, po nichž touží svět, kterých se sice bojí, ježto mu připomínají jeho mravní zbabělost, ale kterých si vysoce váží. „České slovo“ napsalo r. 1931 při úmrtí řeholnice toto pozoruhodné doznání: „Sestra Romana, ošetrovatelka v plzeňské nemocnici, byla jeptiškou. Jaké je ošetřování nemocných těžké povolání, kolik je k němu zapotřebí duševní síly, klidu, lásky k povolání a trpělivosti, jaká je *hodnota* těchto černých služebnic nemocných, to poznáte, až se sami octnete v jejich pečlivých rukou. Sestra Romana zemřela *nejčestnější* smrtí, nakazila se skvrnitým tyfem při výkonu svého povolání; stala se tedy *obětí svého povolání*, umřela, jak se psává v titulcích sensačních reportáží, na poli práce. A proč bylo více psáno o punčochách americké filmové herečky, než o smrti jeptišky Romany? — Protože svět se dnes bojí *opravdových hrdinů*. Lidí, kteří umějí sloužit, a je-li třeba, i umírat pro něco. Svět nechce prostě slyšet, že jsou ještě lidé, kteří se *dovedou obětovat* pro něco jiného, než je vlastní, *sobecký prospěch!*“

Kněz, který přestal pěstít vnitřní modlitbu octne se zvolna také mezi tímto „světem“, osvojuje si jeho názory, a celibát se mu stává zařízením nepochopitelným, nesmyslným. On ztratil vyšší smysl, který kdysi měl, když mu zaznívala před subdiakonátem, před tou rozhodnou prostrací na hoře Tábor, slova: „Qui potest capere, capiat. Kdo můžeš *pochopit*, pochop a pak dobrovolně uchop!“

Vystupujme, milovaní bratři, *vytrvale*, i když s obtížemi, na horu Tábor, abychom se vyzbrojili pro hodiny getsemanské, abychom v kritické chvíli *nezklamali*. A zaslechneme často povzbudivá slova svého Mistra a Pána: „Surgite et nolite timere.“ Budeme se naplňovat stále větším vnitřním klidem a pravým životním štěstím,

ježto se budeme učití stále důsledněji: „nevidět nikoho, kromě Ježíše“. „Neminem viderunt, nisi solum Jesum.“ Budeme stále lépe chápat, že opustit všechno, znamená: naléztí všechno! A nebudeme nikdy litovat obětí, spojených se stoupáním do „soukromí na horu velmi vysokou“

Pohraničí.

H. Svatek:

Několik článků v DP pojednálo v poslední době o pastorači pohraničí. Zde několi slov od kněze, který pracuje v pohraničí od června minulého roku.

Po odsunu Němců zůstane našemu kněžstvu na starosti počet duší přibližně stejný jako loni nebo předloni. Zbytek Němců, který zde zůstane, bude vyvážen několika kněžími německé národnosti, kteří svým neohroženým postojem během okupace dokázali zjevný odpor proti nacismu. Bohu díky, není jich málo, a je bratrskou povinností českého vyššího duchovenstva, aby oni mohli — podle dekretu presidenta republiky — zde zůstat a pracovat. Tedy počet duší tentýž, ovšem na daleko větším prostoru. Prvá obtíž je tedy technického rázu. A přidejme hned druhou: obstarat minimální počet kněží — a celý problém leží před námi.

Řešení lze provést v zásadě dvěma prostředky:

1. technickými prostředky,
2. dobrou vůlí všeho našeho kněžstva.

Je jisto, že fary vůbec nelze obsadit. Tedy odpadá způsob dosavadní pastorační praxe. Nutno tedy pracovat jaksi misijně. A nyní upřímně: Kolik našich kněží dovede tímto stylem pastarovat? Nějakou zkušenost mají kněží některých řeholí, kteří jednak pastorovali periferii velkoměst, a jednak zase pracovali jako „misionáři“, při obnovách, farních triduích a pod.

Jen tak mimochodem: Co uděláme s farními budovami? Necháme je na pospas větru, nebo jako útulek individuí, nebo Národním výborům, aby z far zřídily různé tábory? Každou faru třeba zajistit, při odchodu dosavadního německého kněze převzít zbylý majetek jako církevní! Z farních budov vytvoříme zatím, „Katolické domy“ Jsou-li zřizovány na venkově dělnické domy, kulturní domy, mohou býti zřízeny katolické domy! Budou to střediska Katolické akce. Přebytečný nábytek a vůbec zařízení bude věnováno na ty fary, které budou trvale obsazeny; tím způsobem zařídíme naše fary inventárním nábytkem, a kněží budou tak zbaveni mnohé starosti o hmotné záležitosti, budou nezávislejší a pohyblivější!

K minimální pastorači pohraničí navrhuji řešení:

- a) Nutno zjistiti, kolik je nyní kněží v pohraničí a kde pracují. Myslím tím české kněze. Tyto údaje podají bisk. ordinariáty.
- b) Zjistiti náboženskou kvalitu jednotlivých pohraničních okresů. Nejsnáze ji zjistíme takto: Osídlovací úřad v Praze podá nám informace, který okres vnitrozemský osazuje příslušný okres

pohraniční. A protože kvalita vnitrozemských okresů je známa, získáme přibližný obraz náboženského stavu příslušného okresu. Obraz se doplní zprávou kněží, kteří již v pohraničí pracují. Pomohou též laici! Jaká je hustota obyvatel, o tom podá informace příslušná Okr. správní komise v pohraničí (počet příchozích) nebo ONV ve vnitrozemí (počet odcházejících).

c) Zjistiti, na kolik duší ve vnitrozemí připadá jeden kněz! To snadno lze zjistit u bisk. ordinariátů. Poměr nebude jistě ve všech diecésích stejný.

d) Pohraničí rozdělme na dva celky, bez ohledu na diecéšní hranice: na oblast českou a moravskoslezskou. Zjistíme-li v obou oblastech počet duší a také kvalitu duší (to bude při osidlování kněžími také důležitý moment, protože horlivější kraj potřebuje — v denní praxi — kněze častěji!), pak se nám zjeví řešení: oblast českého vnitrozemí, zase bez rozdílu diecésí, bude obsazovat české pohraničí, a moravská vnitřní oblast osazuje moravskoslezskou oblast pohraniční. Jak se dnes jeví celkový poměr sil, pomůže moravská oblast české oblasti.

Docela pěkně se dá znázornit graficky i hustota kněžské sítě v jednotlivých diecésích, jak v části pohraniční, tak ve vnitrozemské (stav dnešní!), i povinnost jednotlivých diecésí tolik a tolik kněží uvolnit pro pohraničí.

Kdo to provede? Než podám návrh, předesílám: Hranice diecésí nesmí býti čínskou zdí! Jsou to hranice právních a pracovních oblastí. Jinak však jsme jeden lid Boží, jednoho dokonce rodu! Jsme skutečně jedna rodina! Bude nutno odložit všechny předsudky a podružné důvody, a využít skutečně *všeho pro spásu nesmrtelných duší* a záchranu milovaného lidu! Ponecháte-li sousední kraje bez řádné pomoci — myslíte, že se rozklad zastaví na hranicích vaší oblasti? A další ještě předesílám: Volá se po řeholnicích! Ano, udělejme také statistiku, kolik je řeholníků, a kolik jich šlo již do pohraničí! Pak však poznáme, kolik řeholníci již obětovali! Byli to oni, kteří *první* šli do pohraničí! Ovšem nelze prostě žádat, aby *všichni* řeholníci odešli do pohraničí. Jsou zde úkoly, po většině vykonávané řeholníky, které nelze opustit (misie, exercicie a pod.).

Návrh, jak provádět osidlování: V každé diecési budiž okamžitě jmenován bisk. ordinariátem zmocněnec pro pohraničí. Zmocněnci vynajdou si spolupracovníky ve své diecési. Sbor zmocněnců (ze všech diecésí) tvoří pak odpovědný sbor pro pastorační pohraničí. Zmocněnci postarají se co *nejdříve* o statistická data v příslušných oblastech, vypracují pak *společně* příslušné tabulky. Jednotlivé ordinariáty vyberou pak ze svých diecésí — s přihlédnutím ke všem okolnostem — počet schopných kněží. Tito budou umístěni do středu určitých pastoračních celků. Tyto celky také určí zmocněnci na základě počtu a kvality věřících v krajích pohraničních, ovšem se zřetelem na obsazené již kraje (pastoračně myšleno).

Jak pracovat v pohraničí? Pohraničí bude vyžadovat od kněží velkého fyzického výkonu (slabá hustota obyvatel, tedy velké území) a značnou zkušenost. Dejte přednost dobrovolníkům! Dále těm, kteří dovedou jezdit autem. Kolo snad má každý. Vzdálenosti musíme překonat technicky! Pohraničí bude ovšem vyžadovat stále podpory z vnitrozemí. Kněz v pohraničí nesmí býti ponechán bez pomoci! Ano, patronujte pastorači v pohraničí, modlitbou i pomocí! Kněz bude potřebovat hodně na pastorači, hodně brožur a letáků musí rozdat atd. O tom však zase jindy, stejně jako o výpomoci laiků.

Pastorace ministrantů.

Legio Angelica do nového života. Mnohé svatováclavské památky byly hanobeny v době okupace, ale k jedné byl těžký přístup: totiž k „živému pomníku z čistých chlapeckých, ministrantských srdcí“ se základním kamenem z roku 1929 — k Legio Angelica.

Ministrantské družiny se sice v době okupace nesměly nazývat L. A., oběžníky byly zaraženy, ale ministranty zakázat nemohl nikdo, ani se nepodařilo vytrhnout jejich lásku k prvnímu knížecímu českému ministrantu, ani zničit jeho ducha lásky k národu a věrnosti ke Kristu. Ministranti zůstali ve většině případů jedinou spojkou kněze s ostatní mládeží i v prvních revolučních dnech, kdy začal foukat mrazivý vítr nedůvěry ke všemu katolickému v některých prostředích.

Nyní se hlásí Legio Angelica k novému životu podle původních směrnic a chce zase sdružit všechny chlapce ministranty a dát jim do rukou jejich časopis — zatím jen pod formou oběžníků. Hledá však obětavá kněžská srdce, která by na sebe vzala břímě vedení. Stovky chlapeckých očí se s očekáváním obracejí k zástupcům Kristovým ve farnostech. Stojí to za práci věnovat se jim? Je to možné pro všechny?

Nemá každý povahu jen tak se sklonit v důvěře k malým. Zvláště, žije-li v nepřátelském prostředí sám. Pak se snadno stává uzavřeným, a duševní hladina je vyrovnána stále jen k dospělému stupni. Zdá se mu proto těžké, věnovat se této práci. Mimo to je snad kritický a vidí nedostatky a stíny. I my o nich víme a nezapíráme je. Ale bez stínu by byl každý obraz plochý a ztratil by hloubku. Patří to už nějak k člověku, k světu i k Církvi. I chlapci ministranti nejsou všichni andělé a nebudou, třebaže mají v sobě mnoho andělského, ba mají to i v názvu.

Přesto však je velmi nutné věnovat jim trochu času a lásky — zvláště v dnešní době. Předně, buďme k nim spravedliví! Uznejme, že chceme opravdovou službu od dětí v době, kdy dospělí selhávají. Chodit pravidelně ministrovat na šesté nebo sedmé je skutečná služba. A chlapci to dokáží. Vynechají-li někdy, nedivme se

a budme trpěliví! Nakonec to budou vždycky ministranti, ze kterých se doplní kněžské řady. Žijí knězi a oltáři nejbližší. Nevidí ho jen při slavnostních obřadech, v záplavě světla a tónů v přeplněném kostele, ale i unaveného a zabláceného po vyučování v přifařených vesnicích, stojí při něm i v posvátné chvíli konečného usmiřování s Bohem před cestou na věčnost a široce rozevřenýma očima pozorují hroznou skutečnost smrti, slyší i posměch při doprovázení kněze v liturgickém šatě na hřbitov nebo při procesi, možná, že vidí i uplívnutí před ním, poznají i práce v kanceláři. A tak se připravují nejlépe, aby bez ilusí, s plnou láskou k oběti vstoupili někdy do jeho kněžských šlépějí.

Dobrá ministrantská družina bude proto vždycky chloubou fary a zbude vždycky trochu dobrého i po odečtení všech těch klukův, rámusů, rozbitých konviček a podobných věcí, kterým se asi žádná družinka někdy nevyhne.

Legio angelica chce právě pomáhat odstraňovat tyto nedostatky a ulehčovat knězi práci tím, že mu dává materiál schůzek. Dosud se to dalo ve zvláštních pastoračních přílohách v časopisu „Legio“. Poněvadž ministerstvo informací zatím „Legio“ jako časopis nedovolilo a oběžník je malý, nepravidelně vycházející, budeme otiskovat pastorační přílohy v této rubrice „Dobrého pastýře“ čtrnáctidenně.

Zatím Legio Angelica vydala 3 oběžníky a stanovy, razí se odznaky, do tisku je připravena hlavní část ministrantské příručky. Jednotlivé družinky čile korespondují s ústředím.

Dotazy a objednávky pastoračních pomůcek adresujte na ústředí Legio Angelica v Praze XII., náměstí krále Jiřího, č. p. 112.

Důstojné pány upřímně prosí o spolupráci

Josef Gabriel, ředitel L. A.

Svatý Josef a kněz.

J. Kunov

III.

Přečistá Panna Maria i sv. Josef zcela dobře znali text Písma svatého, jímž prorok Micheáš (5, 2.) označil Betlém za rodiště budoucího Vykupitele. Nová starost, nový trn: „Jak v tom jest nám vyplniti vůli Boží?“ A přесvaté Matce již se blížil čas. Ovšem taková starost nepůsobila v jejich duši zmatek, jak bývá u lidí, protože skládali vše na Boha a byli jeho vůli odevzdáni zcela. Jen záslužná bolest v nich tkvěla, snášená svatě. A Pán Bůh neposlal tentokrát anděla, nýbrž použil nečekaného prostředku: „Vyšel rozkaz od císaře Augusta“, jenž je pudil k cestě do Betléma. A ten rozkaz byl datován v Římě patrně mnoho měsíců dříve, než se dostal do Palestiny. Bůh tedy měl pomoc připravenou dříve, než dopustil starost a než se mu prosby přednesly. A tak to vlastně jest vždycky, neboť Pán Bůh nic nezařizuje teprve dodatečně, nýbrž má od věčnosti vše promyšleno. Víme, co kdysi řekl sv.

Gabriel rozlítostněnému Danielovi (9, 23.): „Od počátku modliteb tvých vyšel” vzkaz Boží o příštích osudech Jerusalema i Vykupitele. A sv. Josef i jeho přečistá choť posilovali svoji naději a důvěru, pějíce v Žalmech (54, 23.): „Uvrhni na Boha starost svou, a on tě obživí” nebo (36, 4.): „Libuj si v Hospodinu, a dá ti přání srdce tvého!” Později to napsal sv. Pavel Filipským (4, 6.): „V modlitbě úsilovné ať se vaše žádosti ohlašují u Boha!”

Tak i kněz, jemuž jest svěřena péče o mystické tělo Kristovo, předkládá starosti své Pánu a přibírej si na pomoc Marii Pannu a sv. Josefa!

IV.

„Munera sunt onera”, říkali staří, „Úřady jsou břemenem”. Tak i sv. Josef svým velmi čestným povýšením musil se zříci pohodlné cesty života a nastoupil cestu trnitou, kamenitou, obtížnou. I v Betlémě, kde „růže kvítek vykvet nám”, našly se trny bodlavé. Chodil městečkem, hledal útulek a nocleh, tak potřebný pro jeho požehnanou choť, ale nikdo mu ho neposkytl ani v budově, zařízené pro cizince a pocestné. Jak hluboce cítil tvrdost a bezohlednost lidskou! Se zármutkem v srdci obrátil se ven za hradby a tam pod skalním útesem spokojil se nehostinnou jeskyní. Ale nebědovale, že se Pán Bůh nepostaral o lepší přijetí svého Syna. Jeho srdcem, jako duši panenské Matky, vládlo prvotní rozhodnutí: „Staniž se mi podle slova tvého!” Zvěst andělů v ústech pastýřů i produševnělá poklona svatých mudrců jej velice potěšila, ale jistě se mu zdálo nepřiměřeným, že Syn Boha věčného musí odpočívat v jeslích.

Částčku této ušlechtilé bolesti chápe a mívá horlivý kněz, když přes všechnu dobrou vůli nemůže důstojně upravit a vyzdobit dům Boží a zvláště svatostánek s Tělem Páně na oltáři.

V.

Rodinná slavnost bývala osmého dne po narození syna, když při posvátném úkonu obřízky se mu dávalo jméno. Ale není růže bez trní. Měl ovšem celý národ a veškeren svět oslaviti obřezání novorozeného Vykupitele. Měl alespoň celý Betlém oditi se v slavnostní háv. Ale poutníci z Nazareta musili se spokojiti s úplnou nevšímavostí lidu. Sv. Josef dle Zákona i dle slov andělských úředně dal Děťátku, právě zraněnému a slzy ronícímu, slavné jméno Ježíš. Avšak věděl, co anděl dodal: „Onť zajisté vykoupí lid svůj od hříchů jejich.” Proto čistou duši svatého Pěstouna kmitla smutná prorocství o bolestech a smrti Vykupitele, jenž dnes prolil první krev na spásu světa, aby ji obětoval všechnu později za svého umučení v hrozných mukách. Nový to trn pro jemné a ušlechtilé srdce sv. Josefa.

Kněz ať si zvláště všimne, s jakou úctou tento poslední Patriarcha Starého zákona vyslovil udělované jméno Ježíš! Zde ať se učí kněz i každý svědomitý katolík vždy s největší úctou a po-

klonou pronášeti toto přesladvé jméno; nikdy neuctivě, ani hříšně, ani nadarmo! Kéž i křesťanské dítky a všichni věřící si všimnou úcty a úklony svého kněze, kdykoli jest vysloviti nejsvětější jméno Ježíš! Kéž všichni při tom vzpomenou na radost i bolest, jakou pocítili Ježíš, Maria i Josef ve slavný den obřezání Páně, a nikdy jejich jmen nezneužívají! Ale kéž i jejich ústa i srdce jsou tak svatá a nevinná, neb alespoň kající, aby zasloužili „osvobození od hříchů svých“ ve jménu Ježíš!

VI.

Čtyřicátého dne po narození Páně kráčel sv. Josef ulicemi Jerusalema směrem k chrámu Božímu. V jedné ruce nesl chudičský dar, dvě holoubátka v kleci, druhou rukou vedl prostého oslíka, na němž seděla Matička Boží s Děťátkem, aby se podrobila nařízenému očišťování a obětování svého Synáčka, ježž si měla zpět vykoupiti. Tři potomci slavného krále Davida: Josef, muž spravedlivý, Maria, Choť Ducha svatého a Matka Boží, Ježíšek, odlesk Boha Otce, v jehož Srdci jsou veškeré poklady moudrosti a vědomosti i celé moře milostí pro každého člověka. Sv. Josef to vše dobře ví, ale cítí trn všednosti vůkol sebe. Nikdo si jich nevšímá, nikde ani stopy po projevech úcty. Ale kráčí tiše dále, mlčí, rozjímá a v srdci se klaní Ježíškovi na rukou Marie Panny. Jejich přítomnost oslazuje mu všechny ústrky. Místo nevole oplakává v duchu nevědomost svého národa.

Knězi Páně! Když s myslí sebranou kráčíš „s Pánem Bohem“ k nemocnému a pozoruješ tupost, nevšímavost, neúctu, snad i urážky kolemjdoucích, přemáhěj oprávněné rozhorlení, spoj se v duchu se sv. Josefem a modli se za nevzdělaný neb i zkažený zástup a tím vroucněji srdcem ucti Toho, ježž neseš v burse na prsou.

(Pokračování.)

Z D O M O V A

ODSUN VOJENSKÉHO VÝCVIKU KNĚŽÍM. (Doplnek ke zprávě v minulém čísle.) Ministerstvo národní obrany rozhodlo, aby kněžím byl povolen — pokud by měli nastoupiti 1. dubna nebo 1. října 1946 — odsun vojenského výcviku do 1. října 1947, předloží-li tito branci povolávajícímu doplňovacímu okr. velitelství žádost, doloženou potvrzením o tom, že jsou vysvěcení kněží. O povolení odkladu presenční služby brancům, kteří jsou povinni odvodem, platí ustanovení branných předpisů.

SPOLEK „ZDISLAVA“ vzal si za úkol zřízení ústavu pro výchovu moderních sociál. pracovníků. Jedná se o farské hospodyně, katechetky a laické sestry-misionářky, které po

pečlivé výchově a patřičném vzdělání mají pomoci k náboženské obrodě v našem národě, v místech, kde není katolického kněze a je nebezpečí zániku náboženského života. Jsme si vědomi velkého nedostatku kněží a proto chceme tímto způsobem pomoci. Prosíme P. T. duhovenstvo, aby lask. upozornili vhodné ženy a dívky na náš ústav, a jim dali patřičné doporučení. Mohou se přihlásiti ženy a dívky, které mají dobrou vůli a touhu po dokonalém životě. Stáří, školní vzdělání a sociální postavení nerozhoduje. Mimo to mohou se do ústavu přihlásiti i ženy starší, které chtějí míti klidné a pokojné stáří, a chtějí je zasvětit modlitbám za kněze, církve a vlast. Podrobné informace sdělí Arcib. vi-

kariátní úřad plzeňský ve St. Pl. zenci nebo Spolek „Zdislava“, Plzeň V., farní úřad.

KREMACI U NÁS. „Čsl. demokracie“ z 1. 3. 1946 uvádí z kremáčnické statistiky za r. 1945: Celkem byly v 13 krematoriích čsl. zpopelněny 15.004 osoby (v Praze 5668, v Plzni 1671, v Mor. Ostravě 1246). List upozorňuje na vzrůst kremace u osob římsko-katol. vyznání: Bylo jich 5404, kdežto osob bez vyznání jen 2454. K tomu poznámku. Tak vysoké číslo snad odpovídá vysokému počtu katolíků, byť matrikových, u nás. Dále se mohlo opravdu otupit svědomí katolíků tím, že za 6 let okupace nesměl se nikdo v tisku ozvat proti této protikřesťanské praxi. Poučné jsou tyto číslice: Na Čechy připadá vloni 10.508 kremací, na Moravu a Slezsko 2104.

ÚMRTÍ. V pražské nemocnici sester Boromejek pod Petřínem zemřel příkladnou smrtí *P. Augustin Baar T. J.* ve věku 42 let, života řeholního roce 24. a kněžského 11. Byl rodákem ze Štramberka. Léčil řadu let svou chorobu na sv. Hostýně, kde svou milou povahou se seznámil s mnohými kněžími. Za německé okupace dostal se také do vězení, tam tak vážně onemocněl, že bylo nutno vazbu mu odložit. To snad zavinilo jeho předčasnou smrt. R. i. p.!

MEMENTO: Bůh povolal k sobě: *Dominika Křižana*, bisk. vikáře a děkana v Plánici. Poutníci v Nicově jistě si na něho vzpomenou, vždyť

tolik let k nim o Rodičce Boží promlouval. *Tomáše Bufku*, děkana v Osvračíně. Láska k nesmrtelným duším a nedostatek kněží jej pohnuly, že místo na zasloužený odpočinek odešel na malou farnost, kde až do smrti neúnavně pracoval. *Josefa Krále*, osobního děkana a spirituála v Horažďovicích v klášteře Škol. sester. Ač stížen nemocí, pro kterou se vzdal děkanství ve Staňkově, vypomáhal horlivě v celém okolí. *Pávka Josefa*, kněze diec. lit., jubilára, osobního děkana, bisk. notáře, žijícího v Ústí n. Orli. R. i. p.!

VZPOMÍNKA NA DOBRÉHO KNĚZE. V pátek 22. února 1946 byl pohřben v Blatničce její duchovní pastýř *P. Alois Vyoral*. Narodil se v Chlumu u Malenovic jako čtvrtý z pěti sourozenců 18. 11. 1913. Zemřel 19. února. Klesl v hrob mladý kněžský život. Snad tuto smrt zavinil nedostatek kněžského sanatoria. Vzpomínám, jak si mi trpce stěžoval na nezájem svého okolí i kněžského, když se vrátil ze Slovenska, kde léčil již v bohosloví své plíce. Zasáhlo ho to tehdy již i v duši. Milý, dobrý, nikomu nechtěl jako „generál“ ublížit. Měl-li informovat představené o někom, úzkostlivě se ptával na mínění i svých spolužáků. A v duchovní správě? Jen o jedné věci se zmiňuji: svá kázání, nemoha mluvit, rozmnožoval na stroji, jen aby se nezpronevěřil své povinnosti. Odpočívej v pokoji po boji!
P. Ladislav.

ZE SVĚTA

POLSKO. *Polský episkopát za války.* Před válkou bylo v Polsku 5 arcibiskupství a 15 diecézí lat. obřadu. Kromě toho bylo 1 biskupství armádní. Když vypukla válka, bylo neobsazeno arcibiskupství varšavské po smrti kard. Kakovského (konsekratora Pia XI.), biskupství podlaské po smrti biskupa Przeździeckého a biskupství tarnovské po smrti b. Lisowského. Jiné diecése byly obsazeny. Za války odešli za hranice: primas kard. Hlond, bp Okoniewski z Pelplina, bp Radoński z Włocławka a armádní biskup Gaw-

lina. Z nich zemřel v r. 1944 bp Okoniewski v Lisaboně. V koncentračním táboře Dachau zemřel svět. bp z Włocławka Kozal, kdežto v Oranienburgu prožil celou válku svět. bp z Lublína Goral. Diecési museli opustiti oba biskupové z Lodzi, z Plocka, při čemž arcib. Nowowiejski zemřel v přechodném táboře, oba biskupové z Katowic, oba z Pińska, oba z Lomży, Wilno musel opustit arcib. Jalbrzykowski. V Lublíně byl odsouzen na smrt bp Fulman, trest zaměněn v žalář a vyhnanství. Zemřel následkem toho po válce. Při-

rozenou smrtí zemřeli za války: arcib. Gall, svět. bp varšavský, arcib. lvovský ř. k. Twardowski, arcib. lvovský řecko-katol. Szeptycki, bp Dominik z Chelma, svět. bp Kubicki ze Sandoměře, svět. bp Michalkiewicz z Wilna, svět. bp Walczykiewicz z Lucka, svět. bp Komar z Tarnova, svět. bp Zimniak z Czestochowy, apošt. admin. Medwecki z Lemkowa. Za války byli konsekrováni: svět. bp Czajka v Czestochowé, misionář Krause, apošt. vik. v Shunfetu v Číně pro misie.

Stav polských kněží za války: Nejen episkopát polský, ale i kněží utrpěli ztráty přímo hrozné. Němci dobře věděli, co znamená pro polský národ církve katolická. Proto se všemožně starali zničit všechny kněze. Jako příklad může nám sloužiti arcidiecése poznaňská. Před válkou

četala 681 kněží. 350 jich bylo uvězněno a posláno do konc. táborů. Z nich 223 zemřelo. 50 zemřelo smrtí přirozenou. 25 odešlo za hranice. Zbytek se ukrýval někdy přímo za fantastických poměrů. Celá diecése byla po celou válku prakticky bez kněží. V jiných diecésích to nebylo lepší. Tak v diecési wloclawské zemřelo v koncentračních táborech 137, v lódžské 109 kněží.

Katolický tisk. Při ohromných technických potížích vycházejí v Polsku, jak jsem mohl zjistit, tyto katol. časopisy: Gość niedzielný v Katovicích pro lid, Głos katolický v Poznani zastupuje toho času skvělý předválečný Przewodnik katolicki, v Krakově vychází náb. sociální Przegląd powszechny, ve Varšavě Tygodnik Warszawski, a pak známý Rycerz Niepokalanej.

PRACOVNA

(Z dopisů spolubratří)

ANKETA O KNIHÁCH. Pro spolupráci čtenářů s redakcí se osvědčil způsob ankety. Výsledek ankety o hudbě a sportu v pastorační a co raditi 'bohoslovcům, uveřejníme později, poněvadž je nutno se zabývatí otázkami *aktuálnějšími*. Dotazem u různých katolických nakladatelů jsme zjistili, že se při vydávání knih mnoho ponechává náhodě, že není dorozumění a spolupráce mezi katolickými nakladateli. A tak je nebezpečí, že v některých oborech hrozí nadprodukce knih, a v jiných zůstanou mezery k veliké škodě katolické vzdělanosti. Chtěli bychom dopomoci k tomu, aby se ve vydávání knih pracovalo *plánovitěji*. K tomu voláme naše čtenáře na pomoc. Odpovězte nám laskavě na pět otázek: 1. Které knihy z české theologické literatury jsou tak cenné, že doporučujete, aby byly znovu vydány? 2. Které knihy by zasloužily nového vydání, ale po *přepracování* určitých závad neb nedostatků? 3. Které knihy by *neměly* být znovu vydány? 4. Které *mezery* pozorujete v naší české theologické literatuře? 5. Které cizojazyčné knihy by se měly přeložit do češtiny?

VZÁJEMNÁ POMOC. Myšlenka, kterou Vám sděluji, mne pronásledovala již nějaký čas. Tu mne prosil jeden p. farář, jenž má rozbitý kostel, abych udělal ve své farnosti sbírku na jeho opravu. Chudák zapomněl, že i já mám kostel vyhořelý. Ale rozhodl jsem se. Napíši do DP. Mám takový návrh: Ať každý správce poškozeného kostela napíše do redakce DP, co potřebuje, zda jen peněz, či roucha nebo nádobí. Nechť též poví, komu je jeho kostel zasvěcen. Až by byl seznam poškozených kostelů hotov, uveřejnil by se s prosbou, aby nepoškozené farnosti vykonaly na kterýkoliv kostel sbírku. Ještě lépe by bylo, kdyby převzaly nad ním záštitu, jako to již dělají politické obce. Máme se my katolické farnosti dát zahanbit politickými obcemi? P. Ladislav. — Já svůj kostel hlásím první: Kostel sv. Bartoloměje v Litultovicích u Opavy: vyhořel při bombardování; střechu již máme postavenou; musíme opravit celý vnějšek, uvnitř vymalovat. Potřebujeme peněz! P. Ladislav Stanovský, farář v Litultovicích.

ZE SCHŮZKY KNĚŽSTVA KLA-
DENSKÉHO VIKARIÁTU: Byly dá-
ny popudý, aby duplikáty matrik
směly býti psány zkráceně a co nej-
více aby byli přibráni vhodní lai-
kové ke kancelářské práci. Více pé-
če laickým učitelům náboženství (u-
bohý plat!). Navržen fond k jejich

podpoře. Řeholnice ať se více zú-
častní vyučování náboženství nežli
výuky jiných důležitých předmětů.
Domluveny i štolové poplatky a
pravidelné schůzky každou první
středu v měsíci. Účast musí býti
četnější. Do srdce krásně promluvil
P. Koláček S. J.

PRO ET CONTRA

Pozn. redakce. Zavádíme tuto no-
vou rubriku, abychom dali spolu-
bratrům příležitost k přátelské po-
lemice. Taková polemika nutí k pře-
mýšlení a pomáhá k rozřešení otá-
zek i k nápravě chyb. Mohli by-
chom připsy tak upravit, aby ni-
koho neurazily, aby nikdy nese-
kly vedle, ale znamenalo by to z pra-
lesa udělat francouzský park. Ne-
líbilo by se vám to. Proto necháme
dopisy tak, jak jsou, i s chybami,
i když přehánějí. Neboť naši čtenáři
mají dosti intelligence, aby rozeznali
jádro od plevele a mají dosti po-
kory, aby snesli nějakou výtku, kte-
rá někdy v odůvodněné hořkosti
přestřelí. Avšak škrtneme samozřej-
mě věty a výrazy, které by nám
neb pisatelům způsobily soudní vy-
šetřování a trest.

K OTÁZCE O KATOLICKÝ PO-
ZDRAV. P. Urban v č. 7. DP po-
dává důvody pro nový katolický
pozdrav, kterého se už leckde uží-
vá. V závěru praví, že není co proti
němu namítati a že námitky jsou
pouze původu citového a povahové-
ho. Neměl jsem bohužel příležitost
slyšeti nějakou takovou námitku,
ale je jich mnoho a nebudou ani
citové, ani povahové. Jednu takovou
bych si dovolil předložit. Tento po-
zdrav je sice krátký, praktický, mo-
derní, ale něco mu chybí. Jméno
Ježíš. Nebudu uváděti dlouhé důvo-
dy theologické, které jsou pro toto
jméno, vždyť je to jediné jméno,
v němž máme všichni býti spaseni.
Prakticky víme všichni, co toto jmé-
no pro nás znamená. Vzpomeňme
jen na sv. Pavla, Bernarda a j. Vy-
mýtlíme-li toto jméno z křesťanské-
ho pozdravu, je konec. Uslyšíme je
v denním životě, jen když se bere
nadarmo. Kolikráte slyšíte toto jmé-
no vyslovovati lehkomyšlně? Mys-
lím, že jde krásně spojití tyto dvě

věci, užitečné s praktickým. Je jisté,
že čím více se bude uctivě vyslo-
vovati jméno Ježíš, tím méně se
bude bráti nadarmo. *Insuper est,*
si non hoc sale conditur, non sapit
mihi, nisi sonuerit ibi Jesus. Líbil
se mi krátký, ale krásný pozdrav
našich slovanských bratří Slovinců:
Chválen Ježíš! Odpověď: Na věky!
Ještě lépe bychom mohli dáti: I Ma-
ria! Snad se to zdá nezvyklé. To
nevadí. Krásné je to, slovanské též,
duchu našeho jazyka to neodporuje,
vždyť je to heslo, radostný výkřik!

P. V. M.

JEDNO MÍNĚNÍ O „KNĚŽI A
POLITICE“. Opravdový kněz ne-
může v dnešní době býti politicky
činný, nechce-li nohama šlapati cír-
kevní zákony a předpisy! Biskupo-
vé zakázali katolickým spolkům ta-
neční zábavy v sobotu, lidovci mají
plesy v sobotu a i v pátek! Jeden
kněz proti tomu káže, druhý se dá
voliti do čestného předsednictva a
v sobotu je na plesu jako jiní! Je-li
kněz politicky činný, musí (nesmí-
pozn. red.) mlčeti k tomu, co se dě-
je, a nikdo přece nemůže říci, že
všecko souhlasí s katolickou *morál-*
kou. Jest nutně třeba důkladně
vštěpovat mladšímu kléru vědomí
katolicismu a důsledků z toho ply-
noucích! Papež nabádá biskupy, aby
mírnili nenávisť, potírali nelásku, a
neslyšeti jediného (? red.) kázání
bez koncentráků, zvěrstev atd. Ná-
padně klesá návštěva nedělních slu-
žeb Božích, ubývá sv. přijímání,
zpovědnice v kostele jsou zbytečné,
děti se kostelu vyhýbají, mládež
jest Církvi odcizena, a kněží dělají
politiku. Nevyučuje se náboženství
— prý pro nedostatek kněží — a
kněží jsou poslanci, náměstky sta-
rostů, chodí po schůzích! Lid to vše
velmi dobře pozoruje a správně po-
suzuje. Kdo si myslí, že boje nebu-

de, šeredně se zklame, až zazní válečná polnice nevěrců. Zdánlivý klid jest jen na oklamání a uspání katolického lidu. Běda ospalcům! Mám velmi vážné obavy, že nastává soumrak Církve a katolicismu v našich zemích. Potřebujeme nutně katolický deník nepolitický! — A. B.

KNĚZ A POLITIKA. Toto téma nebylo pro mne nikdy problémem! Vždy jsem tu viděl nad slunce jasněji povinnost kněze a nikdy jsem ji nezahlasil. Nesmyslnou frází: Kněz nepatří do politiky — jsem několikrát proventiloval v kázání. Copak do politiky patří jen satan? Z následujících otázek a odpovědí pozná každý kněz, jak se má stavět k politice. Má právo kněz zasahovat do života jednotlivců? Má nejen právo, ale i povinnost! — Má právo kněz zasahovat do života rodin? Má nejen právo, ale i povinnost! — Má právo kněz zasahovat do života obce a města? Má nejen právo, ale i povinnost! — *A tu jsme už v politice!* Polis je město - obec. Kněz je povinen vést k věčnému spasení nejen jednotlivce, ale i společnosti, ať jsou jakkoli sdruženy, tedy i v obcích, městech nebo státech. Kněz musí vést celý život lidstva tak, aby ve státech a vládách nebylo nic provedeno proti spáse lidí nebo proti Bohu, jehož je zástupcem! Či chce některý kněz, aby ho na věčnosti proklínaly rodiny, obce a stát, že — jako zástupce Boha — měl povinnost starat se o vše dle vůle Boží, ale že se o to nestaral nebo málo a nedostatečně staral? Proto mně nic nemohlo zabránit, abych na kázání neřekl, že všichni, kteří volili strany, které odhlasovaly rozluky katol. manželství, že nesou na svých duších tíži všech zločinů, které tím povstaly a jichž je na miliardy? Kdo mi může — nebo směl

— zabránit, abych v kázání neřekl: Nesmíte mít ony ženy v domech svých, když nejsou vašimi manželkami, ale pouze souložnicemi?! Ne! Vy mne nebudete proklínat na soudu posledním, že jsem vám to neřekl! Ano — s největším důrazem *všecko* říkám! Proč je nábožensko-mravní stav našeho národa tak ubohý? Lví podíl má na tom kněžstvo, na něž ďábel útočí nejtěžšími kalibry, ale ono se bránilo a brání bázně většinou jen pendrekem! — Dobře odpověděl onen zkušený theolog v DP, ale s poslední jeho větou *naprosto* nesouhlasím, protože není pravdivá! — Byl jsem přes 15 let předsedou ČSL a dvakrát jsem vedl její kandidátku — 9 let náměstkem starosty, ale pro pastorační to bylo velikým ziskem, že jsem to mnohdy ani pochopit nemohl. Prostě poznaly mne i ty kruhy, s nimiž bych se jinak nebyl do styku vůbec dostal a volali mne ke smrtelnému loži víc, než koho méně znali.

Dr Jos. Mouřínovský.

BÁSNÍCI. P. Zima už dvakrát doporučuje kněžím, aby vzdělávali svou češtinu četbou Holana — nevím, proč třeba doporučovat právě tohoto básníka — a řeknu hned — bývalého básníka! Stačí, když si vzpomenete na dopis, který poslal papeži Piu XII. Je-li vůbec nutno vzdělávat se na básnících, pak proč nedoporučovat raději našeho největšího básníka — Zahradníčka nebo Lazeckého? Či jejich čeština je méně krásná a působivá? Ale Don Bosco, uchvatitel srdcí mládeže, nemluvil jako básníci, mluvil prostě a srozumitelně, aby rozuměl i prostý obuvník — a přece kázal s úspěchem, třebaš neuchvacoval uměleckou formou jazyka a podobně — a uchvacoval i vzdělance! F. J. S.

HOVORNA

Dp. kons. rada V. K. z.... Děkuje za upřímnost Vaší kritiky našeho časopisu, z níž citujeme jednu větu: „ani ten nejhnusnější pamflet na kněze nepsal o nich sprostěji než Váš DP“. — Avšak celý Váš dopis je psán na základě omylu, který se přihodil už několika kritikům. To-

tiž redakce odpovídá jen za články nepodepsané. Uveřejňujeme častěji příписы spolubratří, s nimiž úplně nesouhlasíme, které však obsahují pro nás nějaké užitečné poučení. (Viz novou rubriku „Pro et contra“.) I když tiskárna na str. 127 vynechala podtitul „Z dopisů“, mohl jste po-

znati, že kritiku našeho časopisu, jaká je obsažena v první větě přípisu „Jaký má býti kněz“, nemůže pocházeti od redakce DP. Pisatel je podepsán „S. B.“. Chtěli jsme jeho příliš horlivou kritiku kněžstva přivést na pravou míru poznámkou, že světec je nejlepší člověk a že zbožnost, o níž nám pisatel vytýká, že ji doporučujeme v každém čísle, je ke všemu dobrá. Obáváte se pohoršení, když se poukazuje na chyby kněžstva. Dosud jsme vždy odmítli posílat DP laikům neb nekatolickým duchovním. Ale myslím, že není třeba tolik se bát. Pak by se nesměly tisknouti přemnohé vzácné knihy a kázání velikých a moudrých světců reformátorů, jako sv. Jeronyma, svatého Bernarda, nebo chcete-li něco modernějšího, na př. vidění ctih. Kateřiny Emmerichové o kněžích a mn. j. — Pak byste musil rozhodně vymýtít celé stránky z nádherných moderních knih o kněžství, na př. z Ideálu kněze od Królického, z četných klasických Exercicií pro kněze. Pak by nebylo ani radno čítat list sv. Pavla k Titovi (1, 7): „Biskup má býti bezúhonným jakožto správce Boží, ne samolibým, ne hněvivým, ne pijanem, ne rváčem, ne mrzkého zisku chtivým.“ Neboť i z toho citátu mohl by někdo vyčíst: „Hledte, už sv. Pavel viděl, že kněží jsou hněviví, pijaní, rváči a ziskuchtiví.“ Žádáte, abychom odvolali. Máme tedy

napsati: Není pravda, že kněží jsou pyšní, falešní a lakomí, ale je pravda, že kněží jsou pokorní, upřímní a štědrí. Kdybychom místo „Svatí budtež“ psali „Svatí jste“, domnívám se, že by brzy kněží sami proti tomu protestovali. Líbil se nám upřímný a pokorný dopis spolubratra, který psal: „Jen do nás řežte! Ono to sice bolí, ale je to zdravé.“

DIAPOSITIVY. Kdo chcete diapozitivy, uvedené v č. 8. DP, str. 126, obraťte se na adr.: Jan Jan, katecheta, Zlín.

PERIKOPY PRO POHRANIČÍ. Máme zas několik perikop pro pohraničí. Hlaste se, kdo potřebujete!

PROSÍM důst. pána, kterému jsem půjčil rukopis „Obnova farností misioniemi“, aby jej laskavě vrátil. Je po něm poptávka. R.-Sch.

Dpp. DOPISOVATELŮM. Stalo se nám v poslední době dvakrát, že článek uveřejněný v DP byl zároveň v jiném kněžském časopisu. V jednom případě jsme tomu ještě včas zamezili tím, že jsme sazbu již hotovou dali rozmést. Je to plýtvání energií, papírem a penězi. Proto prosíme, aby nám dpp. dopisovatelé hned při zaslání rukopisu připsali, zdali byl rukopis zaslán též jiné redakci.

MŠE SV. ZA SPOLUBRATRY bude na svátek sv. Josefa, s prosbou, aby patron Církve a našeho národa nám vyprosil svého ducha.

Zvyk počíná pavučinou, ale končí řetězem.

Mathews.

OBSAH:

Celibát	145	Z domova	155
Ant. Šuránek, Na hoře Tábor	147	Ze světa	156
H. Svátek, Pohraničí	150	Pracovna	157
J. Gabriel, Pastorece ministrantů	152	Pro et contra	158
J. Kunov, Svatý Josef a kněz	153	Hovorna	159

S církevním schválením úřadu arcibisk. zvl. pověřence v Ces. Těšíně, č. 394/45.

Vydává Exerciční dům Frýdek. Telefon 38. Číslo účtu Pošt.spořitelny 303.183. Vedoucí redaktor P. Rudolf Schikora C.Ss.R. - Odpovědný redaktor P. Alois Březina C.Ss.R. - Vychází jednou týdně. - Tiskem Valašské tiskárny ve Valaš. Meziříčí. - Novinové výplatné povoleno ředitelstvím pošt v Brně č. IA 42370-O/24 414 1945 ze dne 10. VII. 1945. - Podací a dohlédací pošt. úřad Frýdek 2.

J. E. biskup Dr Mořic Pícha o křesťanském pozdravu.

J. E. biskup Dr Mořic Pícha nám poslal tento přípis:

V příloze zasílám opis svého přípisu na šéfredaktora „Neděle“ pana Josefa Papicu ve věci shora uvedené s tím, abyste dle něho ve svém časopisu dali místo oficiálnímu projevu, který jsem také zaslal na vědomí všem nejdůst. Ordinariátům českomoravským.

† Dr Mořic Pícha, biskup.

Slovutný pane šéfredaktore! Promiňte, že trochu pozdě odpovídám na Váš ctěný list, ač mě velmi potěšil, protože jste postihl, že věc církevní discipliny nelze projednávat bez slyšení kompetentních míst na fóru časopiseckém, třebaš to byl „Dobrý pastýř“ nebo „Katolík“.

K věci samé poznamenávám toto: S články „Dobrého pastýře“ od P. Urbana v č. 7. t. r. „O katolický pozdrav“ a v „Katolíku“ č. 4. ze dne 17. února t. r. „Chvála Kristu“, kterými se snaží odstraniti pozdrav „Pochválen buď Ježíš Kristus“ a nahraditi jiným, na př. „Chvála Kristu“, nemohu souhlasiti, protože odporují duchu Církve sv., která, kladouc váhu právě na nejsvětější jméno Ježíš, hrozné pro satana, zavedla pozdrav „Pochválen buď Ježíš Kristus“, jej obdařila odpustky a k užívání naléhavě věřícím doporučila. Tím padají nicotné důvody a částečně nesprávné P. Urbana, který se domnívá, že pozdrav byl zaveden v době barokové, že není pokrokový, přímo dětský atd. Jeho vývody o jménech Ježíš a Kristus neodpovídají dogmatickému závaznému znění katechismu, který byl vydán z nařízení koncilu Tridentského.

Nejvyšší tribunál ve věcech víry a mravů, S. Officium, když oznámil z rozkazu Pia X. odpustky 100 dní na pozdrav „Pochválen buď Ježíš Kristus“, udělené zúmyslně o 1600. výročí (r. 313) prohlášení svobody Církve císařem Konstantinem, praví, že pozdrav tento je pervetusta traditio et consuetudo christiana, a že nutno ji zachovati a kde by snad byla zapomenuta, že třeba ji obnoviti a všude jinde zavésti. Tento dekret je v úředním vydání Sv. Stolice, Acta Apostolicae Sedis r. 1913, str. 210, vydán pod datem 27/3 1913. Tedy je to tradice pervetusta, ne z doby baroka. Je známo, že již Sixtus V. (1585—1590) udělil odpustky 50 dní na tento pozdrav, tedy v době renesance proti tehdejšímu paganismu.

Kněžské hodinky, které se modlíme na svátek Jména Ježíš, sestavené ze spisů sv. Bernarda (naroz. r. 1091), jsou přímo apotheosou jména Ježíš a milostí vyplývajících z něho. Všude se klade důraz na to, jak mocné je proti svodům ďábla, a těch máme za dnešních dob obzvláště dosti.

Důkazem přímo klasickým, protože z nejranějších dob křesťanských, je sv. Justin, mučedník, kněz, největší filosof tehdejší doby z polovice druhého století, který napsal apologii křesťanství za největšího pronásledování a tupení křesťanů, a věnoval ji císaři Antoninovi a jeho synu Marku Aureliovi, čímž dosáhl na více let zastavení pronásledování. Tento napsal v dialogu s Tryfonem v letech 150—155 toto: „Bojujeme-li se satanem ve jménu Ježíše, bojuje Ježíš pro nás, s námi a v nás. Nepřítel dává se na útěk, jakmile slyší jméno Ježíš“. Podobných skvělých výroků má více, z nichž je vidno, jak sám ve svém boji apologetickém bral sílu z tohoto nejsvětějšího jména proti satanu. Nemohu je všechny citovati, ač jsou překrásné.

Citáty z Písma sv. jsou všeobecně známy, netřeba je uváděti.

Tuto tradici životně spjatou s Církví máme zavrhnouti, protože není pokrokovou? Divné to měřítko pro náboženský život věřících! To bychom museli případně zavrhnouti i desatero, protože není pokrokové!

O této otázce vydám instrukci v příštím Ordinariátním listu (Acta Curiae) a zaujmu stanovisko, které zde v krátkosti vymezuji. Vim, že akce tomuto stanovisku odporující hodně pokročila, díky nezodpovědným propagátorům. Jejich nejlepší úmysl nepodceňuji, ale i v tom se mohou státi veliké omyly, tím osudnější, zasahují-li do života náboženského. Jsou-li nějaké nepřístojnosti, je na kněžích, aby se postarali o nápravu, především o poučení v kostele a ve škole.

Dávám Vám plnou volnost, abyste mého sdělení použil pro „Neděli“ a je jako mé stanovisko shodné s duchem církevním uvedl proti snahám odlišným. —

Dr Mořic Pícha, v. r.,
biskup královéhradecký.

NB: Poznamenávám, že nyní na pozdrav „Pochválen buď Ježíš Kristus“ jest 300 dní odpuštěk.

Svatý Josef a kněz.

J. Kunov:

VII.

Trnovým věnečkem byl pro sv. Josefa památný den` Očišťování Panny Marie a Obětování Ježíška v chrámě. Obyčejné rodinky, zvláště bohatší s přivedenými beránky a hojnějšími dary, předčily tam Matku neporušenou, která se ocitla skromně na místě posledním a čekala, až na ni přijde řada. Duchovní tehdejší neměli té milosti, aby poznali slíbeného Vykupitele a uctili „Prut z kořene Jesse a květ z něho vystupující“. Spíše se na ně hodil

nárek proroka Ezechiele (22, 26.): „Pohrdli zákonem mým a poskvrnili svatyni mou. Nečinili rozdílu mezi svatým a nesvatým, nerozeznávali mezi poskvrněným a čistým.” Pán Bůh však potěšil i svatého Josefa úctou zbožného a Duchem svatým vedeného starce Simeona i svaté prorokyně Anny.

Ó, svatý Josefe, přimlouvej se vytrvale za kněze Nového zákona, zvláště za nás ubohé, abychom nezasloužili podobných výčitek, nýbrž správně a spravedlivě hájili nevinnosti před zpustlostí!

VIII.

Na silnější ramena, těžší břímě. Komu bylo více dáno, od toho bude více požadováno. Duším obzvláště omilostněným přiděluje Pán Bůh více utrpení, zamýšlí u nich větší podobnost s Ukřižovaným. Ostatně, dí sv. Pavel (2. Tim. 3, 12.): „Všichni, kdož chtějí zbožně žítí, budou trpět pronásledování.” Pán Ježíš sám, Kníže pokoje, prohlásil (Mt. 10, 34.): „Nepřišel jsem uvést pokoj, nýbrž meč”, bolestně rozdělující dobré od zlých, duše omilostněné od lidí hovicích přirozenosti pozemské. Není tedy divu, že i sv. Josefu bylo souzeno zažítí ohrožování, pronásledování, útěk do vyhnanství. Chtěl tím Pán Bůh mimo jiné dáti nám, zvláště kněžím, příklad a návod, jak se chovati v okolnostech podobných.

Když svatí mudrci opustili Betlém a „jinou cestou se vrátili do krajiny své”, vybídl anděl Boží sv. Josefa, jakožto hlavu svaté rodiny, právě ve věcech obtížných, říká: „Vstaň a vezmi Dítě i Matku jeho a prchni do Egypta a buď tam, dokud ti neřeknu. Neboť Herodes bude hledat Dítěte, aby je zahubil.” Divný rozkaz. Ale sv. Josef se necítil uraženým. Ani nenamítal: „Jak se to srovnává s předešlým poselstvím, že Ježíš vykoupí lid svůj od hříchů jejich? A teď sám se nedovede zachránit, leč útekem? A tak narychlo, bez přípravy?” Žádné takové výmluvy si sv. Josef ani nepřipustil na mysl. Vždyť byl muž spravedlivý, a „spravedlivý žije z víry”, netáže se, proč Pán Bůh rozhodl tak a ne jinak. Proto vstal a šel. Bylo to asi velmi chudičké zařízení svaté rodiny, když v noci mohli odcestovati. Také my jsme poutníky na této zemi. A rozumný kněz chrání se marného přepychu a zbytečnosti, aby se vždy mohl rychle stěhovati, kam jej volá poslušnost a víra. Sv. František Saleský poznamenává, že „sv. Josef nechoval žádné omrzelosti v sobě, když ani nevěděl, na jak dlouho se protáhne vyhnanství. Jeho spravedlnost spočívala v tom, že zcela dokonale objal vůli Boží, ať volala k záležitostem příznivým nebo nemilým”. Tak i svatý kněz radostně neb alespoň klidně opouští stanoviště, kde si zvykl a na úspěch svých prací se těšil, jakmile se mu vykáže působiště jiné nebo úřad zcela odlišný od dosavadního. A dobře pochodí, jestliže se důvěrně utíká k sv. Josefu o přispění. Snad starší rodiče, příbuzní a přátelé namítají: „Čekali jsme, že se dopracuješ lepšího a vyššího postavení.” Ale nejvýše dospěješ, vykročíš-li po stopách sv. Josefa. (Pokračování.)

Celibát.

2. Proč zavedla Církev celibát?

Víme, že celibát není zákon božský, nýbrž jen zákon církevní.

Z kterých příčin byl celibát zaveden? Již na počátku působila v Církvi myšlenka zdrženlivosti a panictví, jak ji podává evangelium sv. Matouše a sv. Pavel: „Jsou paniceové, kteří sami oddali se panictví pro království nebeské.” (Mt. 19, 12.) „Přeji si, aby všichni byli jako já.” (1. Kor. 7, 7.) „Kdo není ženat, stará se o věci Páně, kterak by se zalíbil Pánu. Kdo se však oženil, stará se o věci světské, kterak by se zalíbil ženě, a jest rozdělen.” (1. Kor. 7, 32.) Tato idea vyvolala v Církvi hned od počátku hnutí asketické, které dosud v Církvi nevymizelo. To je pozitivní stránka celibátu, jak ji výstižně vyjadřuje sv. Tomáš: „*Virginitas est propositum perpetuo abstinendi a delectatione venerea ad vacandum rebus divinis.*” (S. Th. 2—2, 152, 3.) Kořenem a korunou panictví a tím i celibátu je láska k Bohu. Kdo ovládá nejsilnější pud, dospívá k pravé svobodě ducha. Z této svobody prýští klid duše a jasnost ducha pro věci Boží. „Čistota vede k Bohu.” (Moudr. 6, 20.) „Blahoslavení čistého srdce, neboť oni Boha viděti budou.” (Mt. 5, 8.) Zdrženlivost otvírá srdce pro krásu Boží. „I zpívali píseň novou a nikdo se nemohl naučiti té písni, leč ony stočtyřicetčtyři tisíce, kteří jsou vykoupeni ze země. To jsou ti, kteří se neposkvrnili se ženami, neboť jsou panici.” (Zjev. 14, 3, 4.)

I manželům doporučuje sv. Pavel aspoň občas zdrženlivost: „abyste se uprázdnilí k modlitbě”. (1. Kor. 7, 5.) Zdrženlivost podporuje ducha modlitby, a naopak intenzivní život modlitby a spojení s Bohem vede k zdrženlivosti.

Kněz jest obětníkem. Oběť je nejdokonalejší výraz bohopocty. Nemá-li oběť býti jen zevnějším úkonem, vyžaduje sebeobětování. Sebeobětování žádá osvobození od věcí světských. Proto instituce kněze-obětníka vede přirozeně k celibátu. Již ve Starém zákoně museli kněží, když přinášeli oběť, žít zdrženlivě.

Kněz je, neb má býti, duchovním otcem duší mu svěřených. Sv. Pavel píše Korintským: „Neboť byť jste měli vychovatelů v Kristu na tisíce, přece nemnoho máte otců. *Neboť v Kristu Ježíši já jsem vás zplodil skrze evangelium.*” (1. Kor. 4, 15.) Tuto myšlenku opakuje častěji, na příklad: „Prosím tě za svého syna, jehož jsem zplodil v okovech.” (Fil. 10.) Myšlenka duchovního otcovství jako odůvodnění celibátu přešla i do zákoníku Justinianova (L. 42 § 1 Cod. episc. et cler.) „*Vix fieri potest, ut vacans hujus quotidianae vitae curis, quas liberi creant parenti maximas, omne studium omnemque cogitationem circa divinam liturgiam et res ecclesiasticas consumat. Oportet enim episcopum minime impeditum affectionibus carnalium liberorum, omnium fidelium spiritualem esse patrem.*”

V prvních dobách křesťanství žila většina kléru z asketických

důvodů v bezženství. Dříve než přijali mniši radu zdrženlivosti za základ života řeholního, uskutečňovala ji elita katolického kléru ve svém životě. To nám dosvědčují spisovatelé prvních století.

Sv. Jeroným píše v polemice proti Vigilantiovi, že si církev egyptská a římská již tehdy vybíraly a jiných kleriků nechtěly, než panice, aneb aspoň takové, kteří jsouce ženatí, zřekli se každého styku se svou manželkou.

Když Církev přestála krutá pronásledování římských císařů a nabyla svobody, nebylo již hrdinstvím státi se křesťanem. Proto se hrnul do Církve kdekdokdy a brzy se objevuje u mnohých křesťanů vlašnost. Také státi se knězem neznamenal již jako v prvních stoletích býti takřka mučedníkem, je to úřad čestný a vzhledem k státním výsadám též výhodný. Proto nenabízejí se k svěcení jen lidé vybraní, jako v dobách prvních, nýbrž také vlašníci, bez vyšších snah, bez svatých úmyslů, kteří si počínají po svěcení pohoršlivě. To všechno nutí Církev, aby si začala vybírali a stanovila podmínky, za kterých koho přijme do duchovního stavu. Tak začínají již ve 4. století synody jak na západě, tak na východě zabývatí se otázkou celibátu.

Církev na západě na státní moci nezávislejší, jsouc též heresemi méně ohrožena, zabezpečuje si ideál z doby starokřesťanské a stanoví jej jako podmínku k vyšším svěcením. Neustává na něj naléhat, ani když v 10. století začal celibát mizet vlivem moci světské i v samém Římě.

Ne tak Církev na východě. Je příliš zeslabena heresemi a v moci byzantských mocnářů, jejichž zákonodárství povolně působí i na synodální dekrety východní Církve. Konečně je na synodě trullské r. 692 uložen jen biskupům plný celibát, kněžím a jáhnům přiznáno právo žiti ve stavu manželském, před svěcením uzavřeném. Po svěcení je každý sňatek neplatný a kněz ztrácí svůj úřad, ožení-li se znovu.

Rozkolná církev v té praxi setrvala, sjednocená však projevuje v poslední době značnou snahu vrátiti se k celibátní praxi Církve západní.

Kdo nahlédl do dějin celibátu, ví zcela určitě, že stanovisko Církve zůstane nezměněno i ve století 20., a chápe jednání Benedikta XV., který, když u nás po politickém převratě r. 1918 část českého duchovenstva žádala zrušení celibátního závazku, znovu a důrazně prohlásil, že o zákonu kněžského celibátu Apoštolská Stolicе nemůže připustiti žádné jednání, poněvadž tento zákon pokládá za zvláštní ozdobu Církve latinské a za hlavní zdroj její činnosti.

Originály či kopie do kostelů.

Některé státní instituce vzaly do ochrany před nebezpečím náletů četné památky z našich kostelů. Nyní, kdy mají tyto před-

měty vracet, nabízejí pořízení kopií, aby se originály odborně uchovaly.

Jaké stanovisko zaujmout k těmto požadavkům?

Předně nutno rozlišit dva druhy památek. Máme památky, k nimž se váže zvláštní úcta, které mají svůj vlastní kult. Zde ovšem nemůže být naprosto řeči o nahrazení originálu kopií. Důvody jsou zcela jasné: obsah kultu i jeho dějiny jsou tak úzce spjaty s památkou, že udržovat kult a při tom měnit jeho hmotný podklad by bylo zřejmým podvodem.

Ale což ostatní památky a cenné předměty našich svatyní? Ty, které zvláštní úcty nemají, které jsou jen výzdobou kostela?

Otázku nutno uvážit s hlediska náboženského, uměleckého, badatelského, výchovného a právního.

Hledisko *náboženské* mluví zcela jednoznačně, aby v kostele byl originál. Původní dílo obsahuje hodnotu pravdivosti, která je jediné důstojná domu Božího. Bylo by urážkou náboženského citu zdobit pravým dílem výstavy, galerie a jiné lidské podniky — a dům Boží odbývat napodobeninou. Opačné řešení by bylo s hlediska náboženského zvráceností, bludným hodnocením, v základech pochybeným světozorným postojem.

Za druhé bylo jistě *úmyslem umělcovým* svým způsobem, t. j. uměleckým dílem, vyjádřit zde Bohu své Kredo, svou modlitbu, přinést svou oběť, splatit dluh nejvyššímu Dárci a vzdát hold Tvůrci. Tuto složku umělcova úmyslu nelze přejít. Nahradit jeho vlastní dílo dílem cizím, hluchou napodobeninou, znamenalo by násilné umlčení prvotního umělcova úmyslu.

Podobný úmysl můžeme a musíme konstatovat také u toho, kdo obraz objednal, ať to byl jednotlivec, řád či nějaké bratrstvo. Bylo by jistě hrubé a nekulturní nectít *donátorův původní záměr*.

Konečně i u *věřících* podporuje pravý náboženský cit původní dílo, nikoliv jeho odvozenina. Působilo by rozhodně psychologicky tísnivě vědomí, že náboženské potřebě lidu, jemuž původní dílo mělo sloužit, má dostačit kopie, kdežto samo dílo, které se stalo tímto stykem jaksi jemu vlastní, má nyní sloužit zájmům a zálibám druhotným.

Ale což druhé hledisko, *ryze umělecké, umělecko-historické, studijní*?

Neodbývejme toto hledisko lehkomyšlně, i když je klademe důsledně na druhé místo. Ti, kdo je zastávají, nejsou jen chladní teoretici, protivní estéti. Často mají k těmto věcem vřelejší poměr i náboženský, protože mnohem hlouběji pociťují řeč uměleckého díla.

Ale právě i s hlediska uměleckého je mnoho rozhodných důvodů pro originál v kostele. Předně je tu umělecké *dílo samo o sobě*. K jeho plnosti náleží všechny hodnoty i funkce. Upírat uměleckému dílu pro odlišný světový názor hodnotu a funkci náboženskou bylo by nejen nespravedlivé, nýbrž by ochuzovalo i samo dílo. I jako umělecký výtvar měl svou finalitu, která spojovala

velmi úzce jak cíl umělecký, tak cíl náboženský. Rozdvojovat tyto hodnoty a funkce znamená provádět smrtící řez, a je proti plnému uměleckému pochopení i hodnocení díla. Nemůžeme tedy s krásným dílem náboženským nakládat jako s krásnými díly profánními. Děje-li se tak, znamená to jen zjednodušovat problém plného hodnocení.

I v psychologii má „svaté“ docela zvláštní místo, svou vlastní jinak nezařaditelnou „intencionalitu“, jak nás poučila již fenomenologická škola. Není třeba užít tohoto poznatku i pro umělecké dílo?

Tohoto svého účinku může dílo dosáhnout jen ve svém *vlastním prostředí*. I tuto otázku nutno umělecky zhodnotit. Není snadno se přesvědčit, že tento účinek je podstatně oslaben i s hlediska estetického, visí-li obraz ve sbírce obrazů nebo v museu. Tam se pociťuje jeho vyřazenost, vnucuje se dojem mrtvého kusu, který se nehodí do skutečného života. I když poskytuje pohodlný studijní materiál, přece je tu cosi podstatného, živého a podnětného zničeno. Pro estetický účín je jistě záhodnější, aby dílo bylo ve vlastním, nikoliv v pozdějším, umělém a nepřirozeném prostředí.

Ostatně moderní uchovatelské metody směřují znovu k tomu, aby památky žily na svém původním místě. Hájíme *princip provenience*. Tak slavný lup Elgiův, reliefs z Parthenonu, mají nyní přijít z Britského musea znovu do Athen.

S tím souvisí i otázka *umělcovy tvorby*. Pro tvořícího umělce je rozhodně mocnějším podnětem vědomí, že tvoří dílo sekulární, než naděje, že jednou jeho dílo bude zařazeno do sbírky, pro kterou neměl v mysli pracovat. Je zajisté silnější motiv pro uměleckou inspiraci ideál náboženský než museální. Právě dějiny umění zde mluví velmi jasně. Nábožensky založená umělecká tvorba vydala takové plody umění, že právě v zájmu umění je třeba všemožně podporovat růst této důležité větve umělecké tvorby.

Přistupuje konečně stránka *ethicko-estetická*. Původní dílo vzniklo ze specifického tvůrčího napětí, které je ukryto v „rukopise“ díla, v jeho nejvlastnější skladbě. Sebecitlivější kopista ji „nepřecítí“, a tudíž v plné síle nikdo nepřenesl do pouhého odlitku formy. Prvotní tvůrčí akt má svou atmosféru; čím vyšší dílo, tím osobitější je toto ovzduší — a tím nenapodobitelnější jako celek.

Všimněme si dále psychologie diváka! Tu je naše třetí hleďsko, *výchovné*. Nepřistupuje divák daleko vřeleji k originálu než ke kopii? Není tedy jisté, že nejširší vrstvy lidu, které nemají času a možnosti chodit do musea, vychováváme *k větší úctě vůči památkám*, když budou přistupovat ve svém vesnickém nebo městském kostele ke skutečnému dílu, a ne k jeho kopii? Neříkejte, že lid nemá tak jemný cit, aby rozlišil dobrou kopii od originálu! To ostatně nedovedou často ani odborníci. Ale tu je ono vědomí, ona spontánní úcta k vlastnímu dílu, kterou nevynutíte nikdy k náhražce.

Nepodceňujte dále i zmíněný moment, že je-li věc v museu, divák ji pociťuje jako vyřazenou. Je-li však v jeho kostele, považuje ji jaksí za svou — a tím jeho poměr k památce je vřelejší.

Určitá *decentralisace* bude zajisté prospěšná i v otázce umění. Prospěje určitě širším vrstvám, když budou mít uměleckou památku tam, kde žijí, kde pracují a kam se chodí modlit. Na vesnici i na menším městě má pak taková památka mnohem užitečnější poslání, než když je uzavřena ve sbírce. Myšlenka soustřeďování originálů není ani šťastná, ani možná, protože pak by bylo třeba nahrazovat originály i v menších, krajinských museích kopiemi, což zajisté není rozumné a budilo by oprávněný odpor.

Konečně každá kopie právě pro svůj *charakter druhotnosti* vnášela by do chrámu podřadný standart. Tím by se otevírala cesta předmětům méně hodnotným a nehodnotným, proti čemuž i ve jménu umění bojujeme. Naší povinností je usilovat v chrámě o pravdivost vnitřní i vnější, o nejlepší z nejlepších. Tím se společenství věřících duchovně prohlubuje, zaujme pro dobré umění v kostele, tím roste nejen skutečná zbožnost, nýbrž i možnost nových zákazníků.

Otázka umělecká, lidovýchovná a pastorační se tu těsně stýkají. Zasahuje však též do *hlediska právního*, z něhož nutno rovněž ji uvážit. Tyto památky jsou církevním majetkem a platí o něm příslušná právní ustanovení. Často i určení donátorovo přenáší památku z mravní povinnosti a úcty k jeho úmyslu do oboru ryze právního. Nelze tedy volně disponovati těmito památkami, nýbrž třeba se řídití platnými předpisy.

Sem spadá rovněž na př. kaple a její zařízení v objektech, které propadly konfiskaci podle dekretu presidenta republiky č. 108/45 Sb. Posvěcením nebo užíváním k bohoslužebným účelům se staly skutečným majetkem církevním. Proto nejsou státní orgány oprávněny tyto památky zabírat bez souhlasu příslušných úřadů církevních, jak výslovně upozorňuje také oběžník ZNV v Praze č. 351 z 22. 11. 1945. Duchovní správcové se na to důtklivě upozorňují!

Tato všechna hlediska mluví jasně *pro vrácení originálů* do kostelů.

Námítky proti tomu jsou asi tyto: nedostatečná ochrana památky v kostele; nedostatečná péče o památky v kostele; účely badatelské.

Poškození nebo odcizení památky lze zabránit v kostele, podobně jako je nelze vyloučit v museích a sbírkách. Naopak se ukázalo za loupění v dobách okupace, že i zde je *decentralisace* výhodná.

Pokud jde o *památkovou péči*. Musíme si uvědomit, že onu opatrnost a státní centralisaci do odborných ústavů zavinila nedostatečná péče o památky v kostele a nesprávné hospodaření s cennými uměleckými díly v církevním majetku.

Staré gotické sochy a barokní obrazy byly vyměňovány za díla podřadná, ne-li přímo brak. Budiž však po pravdě konstatováno, že ani to se nedělo bez zásahu tehdejších „odborníků“, kteří podlehli dobovému klamnému hodnocení.

My s naší strany si musíme vážně uložit za svatou povinnost, abychom byli *svědomitými správci* a ochránci těchto památek. Jen tak možno uchovat v kostele vlastní díla ve vlastním prostředí.

Pak ovšem musíme plným právem žádat, aby *státní orgány* byly stejně výkonné, jako jsou podnětné. Obnovení památek, odborné uchování i ochránářství lze provádět i v kostele. Je to sice dražší, ale dá se to vyřešit řádnou organizační památkovou péčí. Zde by bylo vůbec třeba přeorientovat celou ochránářskou *praxi*. Nelze jenom vinit duchovní správce, nutno jim skutečně pomoci.

Když na př. jeden farář na záchranu pěkných barokních soch asi čtrnáctkrát žádá všechny možné instituce o subvenci, protože kostelní sbírky sotva dostačují na krytí běžných kostelních potřeb, a patron je zcela chudý — když se po patnácté obrátí s prosbou až do Ameriky k našim krajanům, lze jej vinit z nedbalosti? Kde je tedy vina?

Stojíme tedy na stanovisku, že do musea by měly přijít jen takové předměty, které na původním místě zachránit nelze.

Konečně pro účely studijní jistě možno pořídit při dokonalých technikách reprodukčních vhodné kopie i odlitky bez přenášení originálů.

Tam, kde by bylo přesto *užitečné* nebo *potřebné* na umístění kopií přistoupit, nutno: 1. předem vyžádat svolení ordinářů, 2. zajistiti vlastnictví památky řádnou depositní smlouvou s výpovědní lhůtou a 3. dohodnout se o nákladu za pořízení kopií.

(Referát pro církevní umění při Arcidiecésním pastoračním ústředí v Praze.)

Náboženské zkoušky Junáků.

Dr Ing. Veselý :

V prosincovém čísle Dobrého pastýře ve článku „Orel nebo Junák“ je zmínka o tom, že v oddílech junáckých t. zv. homogenních je předepsána náboženská výchova jako povinná a že se Junáci podrobují zkouškám z náboženství.

Protože každý kněz, který ví, že mládež je i naší nadějí, a kterému jde nejen o udržení, nýbrž i rozkvět náboženského života, bude pracovat v Junáku rád, i když to bude vyžadovat od něho hodně obětí, nebude jistě bez zajímavosti všimnouti si, z čeho se konají náboženské zkoušky Junáků. V knížce „Odborné zkoušky junácké“, Praha 1940, je udána zkušební látka, pokud se týká i náboženství. Je to: a) Starý a Nový zákon, b) církevní dějiny, c) apologetika, d) věrouka, e) liturgie.

a) *Starý zákon*. Věk nejméně 14 let. Zkoušenec má znát pravost, neporušenost a věrohodnost knih Starého zákona a vědět, co obsahují jednotlivé knihy a jak se dělí, má znát dále přehledně prázjevení, praotce vyvo-

leného národa a dějiny jeho po odchodu z Egypta, proroky a předobrazy, vztahující se na Ježíše Krista. Z *Nového zákona* se zkoušejí Junáci také nejméně 14letí. Mají znát rovněž pravost, neporušenost a věrohodnost knih novozákonních, jejich původ a jak se zachovaly, jakož i přehledně život Ježíše Krista, Panny Marie (narození, dětství, mládí, veřejný život, utrpení, oslavení, zázraky). Rozumět mají také hlavním podobenstvím a znáti život sv. Pavla a ostatních apoštolů, jejich působení v přehledu. Má se jim dát otázka, zda mají *Knihu evangelíí*, zda je přečetli i *Skutky apoštolské*.

b) Pokud se týká *církevních dějin*, vyžadují se přehledné vědomosti o vzniku a rozšíření Církve, o době pronásledování a církevních Otců, o vynikajících postavách papežů, dále o tom, jaké byly příčiny úpadku v Církvi a jaká byla reforma se strany Církve. Junáci mají znát dobu křížáckých válek, vznik hlavních řeholí a zásluhy Církve o vzdělanost, přehledné církevní dějiny v naší vlasti, poslední papeže a Katolickou akci.

c) Z *apologetiky* se zkoušejí Junáci nejméně 12letí. Mají znát některé důkazy jsoucnosti Boží, důkaz božství Ježíše Krista a jeho z mrtvýchvstání, jakož i to, co dosvědčuje pravdivost zázraků a z čeho lze poznat pravost Církve (její známky). Sem náleží i otázky o stvoření světa, zjevení a nutnosti náboženství, o bezbožectví, o nejrozšířenějších náboženstvích nekřesťanských a o rozštěpení Církve.

d) *Věrouka*. Věk nejméně 11 let. Junák ví, co je nauka o trojjedinosti Boží a zná vykupitelské dílo Ježíše Krista. Zná stvoření andělů, lidí, nauku o lidské duši, posledním soudu, věčném životě a prostředcích, které nám Bůh poskytuje k spasení (milost, svátosti). Zná nauku Církve o Panně Marii, úctě svatých, obrazů a ostatků.

e) Ve věku nejméně 11 let podrobují se Junáci zkoušce z *liturgie*. Vyžaduje se na nich, aby uměli bezvadně celou ministranci a přísluhovati sami i ve dvou při mši svaté a požehnání, a aby znali bohoslužebná roucha a náradí, jejich používání a jaký je jejich význam. Mají také vědět, co je kostel a jaké jsou slohy chrámů.

Zkoušeti se má buď ve škole nebo v kostele. Taková tedy znalost náboženství se vyžaduje na Junácích. Ale málo by bylo platné, kdyby předepsanou látku sebelépe ovládali, kdyby se však podle náboženství neřídili. A v tom bude především spočívat náš úkol, abychom ukazovali Junákům, že náboženství je život, že se musí prožívat, a abychom svého vlivu užili také k tomu, aby výlety a podniky spolkové nebránily v povinné návštěvě služeb Božích. Chopme se tedy s chutí a láskou tohoto moderního pastoračního prostředku mezi mládeží, a nedejme se odstrašit, i když naše úsilí nebude odměněno stoprocentním výsledkem! Vždyť každá jediná duše má před Bohem cenu nesmírnou a nenahraditelnou, a získáme-li ji pro Boha, prokážeme tím nejlepší službu Církvi a vlasti!

K tématu o celibátu.

Dr Felix H.:

Bylo to v r. 1917 právě na Štědrý den. Seděli jsme u štědrovečerní večeře v jídelně přístavního velitelství v Pulji. Poněvadž byl přítomen též admirál se svou paní, byli jsme rozsazeni podle hodnosti. Měl jsem místo

vedle nadporučíka N., německé národnosti. Proti mně byl kněz pravoslavného vyznání, sloužící u téhož velitelství.

Nadporučík N. byl asi nekatolík, poněvadž nevěděl vůbec nic o rozdílu mezi vírou římskokatolickou a pravoslavnou. Vysvětlení o nauce o papežském primátě a Duchu sv. mu nestačilo, ptal se na předpisy kněžské disciplíny, tedy na stavovské roucho, na vousy a na celibát.

Chtěl vědět, z jaké myšlenky vlastně celibát vznikl. Řekl jsem mu, že z myšlenky obětavosti pro snadnější apoštolát evangelia po celém světě.

I vmísil se do rozhovoru pravoslavný kolega a s úsměvem, ale i s klidem a bez tónu urážky tvrdil, že podle jeho názorů je celibát útekem před břemenem a před povinností k rodině a v tom že je jakási zbabělost.. Bylo vidět, že nechce svou řečí nijak urazit, ale že přece jen chce vysloviti to, co v nitru cítí. —

Žertem jsem mu poradil, aby tento svůj výrok o břemenu nikdy neříkal doma před svou ženou, neboť by se urazila, že je pro něho — aspoň občas — břemenem. A pak, aby nikdy doma svému biskupovi v Rumunsku neříkal takových názorů na celibát, jako by důvodem pro celibát byla zbabělost, když přece je známo, že před odštěpením východní církve od západní mohl býti biskupem u pravoslavných jen svobodný anebo ovdovělý kněz a tento stav že zůstal v disciplíně východního kněžstva dosud... A přece že není možné, aby kdysi za prvních dob a pak též dnes byli za biskupy voleni u pravoslavných jen ti zbabělí...

Nadporučík poslouchal se zájmem. O tom ničeho nevěděl. A pravoslavný kolega se nijak neurazil. Smál se. Tak jsme končili debatu smíchem. Smích se ovšem hodil více k náladě vánoční, v níž má dobrá vůle a láska k pravdě jistě svůj největší podíl.

Z D O M O V A

DVA KNĚŽSKÉ PODNIKY. Při ústavu Studium Catholicum v Praze se koná pro kněze od minulého roku seminář duchovního vedení. Současně s ním vznikla dobrovolnou dohodou několika mladých kněží Studijní kněžská konference. Od října minulého roku se konala každé druhé úterý v místnostech Studii Cath. Konference má za úkol poskytnouti kněžím další vzdělání, poskytující jim stálý přehled po výsledcích různých vědních oborů. Dosud byly přednášky z ekklesiologie, fysiky, biologie, historie, ujednány jsou přednášky z experimentální psychologie, konkordátního práva. Přednášejí pozvaní odborníci. Na př. prof. dr. Pavelka, prof. dr. Martinovský, univ. prof. dr. Bušek a j. Každá přednáška je sama o sobě. Po přednášce vždy rozhovor a krátké zprávy z různých vědeckých časopisů. Do konference se přijímají kněží

se souhlasem všech ostatních a účast je závazná, nepřítomnost nutno omluvit. Dosud se zúčastnilo konferencí pravidelně asi 35 kněží. Mnozí dojíždějí i ze značné dálky, jimž kolegové, Praze bližší, pomáhají na úhradě cestovného.

STRÁŽNICKÝ DĚKANÁT (ve Veselí n. M.). Z březnové rekolekce: Proč „Katolík“ nevychází týdně? Je *oasou* v děsivém dusnu veřejném! - Farnosti podniknou „rozhlasovou akci“: pořídí seznamy koncesionářů, jméno a číslo koncese; termin do konce března. Zašlou přímo: Sekret. katol., Praha IV., Hradčanské 8. Pořídte si opisy seznamů! Nadšené stanovisko pro *samostatnou* katolickou vysílačku! Podle „Svobod. novin“ největší procento žehem pohřbeno katolíků. *Bez absoluce* na věčnost! - V odpoled. mších sv. se leckde stále pokračuje. Velké výhody. Za výkladními skříněmi

množství různých knih, a my nemáme: Prvouku, Katechismus, Biblické dějiny, Boží cestu! A pořád se ustupuje a mlčí! - Neškodilo by v Agendě lépe přeložit „A porta inferi“ - „Od bran pekelných?“ - Zrušit všechna vyznamenání až na římská (kromě úradů); letos nebyla a jsme spokojeni všichni; měli by naši představení s námi méně starostí! - Žádosti o vyučování náboženství ve IV. měšť. a učeb. kursech jste podali všichni? Škoda, že tímto způsobem nebyla do této akce pojata také kvarta na střed. škole! - Catalogus cleri - nový by byl velmi žádoucí. - Fasse - ještě jsme nepodávali. Není znám katastrální výměřek. - Podáno graficky schema Farní katol. akce. Kdybychom ji u nás uviděli vzorně v některé farnosti! Máme o ní 10. 3. předčítat lidu, musíme mít o ní sami *jasno*! - Osvětová komise v každé obci nyní rozhoduje o jakékoli kult. činnosti spolků (i katol.). Zase nové nebezpečí! Doporučení Stavovských obnov. - Má se konat porada děkanů. - Vychází Radostné mládí. - Obchod s param. Vend a spol., Jablonné n. Orli., posílá prospekty. Znáte tuto firmu? - Kříže na bočních stěnách ve školách i na Slovácce! A zase se všude mlčí!

O KNĚŽÍCH. V zemském orgánu čsl. sociální demokracie na Moravě „Čin“ z ledna 1946, v podčárníku „Půjďte s námi ve vzpomínkách“ zmiňuje se Valerián V. Koch o spolupověznených kněžích z lidové strany v Buchenvaldě takto: Zbývá říci ještě něco o příslušnících strany lidové. Na našem pokoji jich mnoho nebylo, ale na obou blocích jich bylo dost. Vesměs kněží. Zmínil jsem se již o tom, že byli terčem nemístných a surových vtipů hlídek na Špilberku i cestou. Na naší štubě jsme měli jediného kněze, pátera Jana, brněnského faráře. Svým statečným chováním si vynutil úctu všech. Byl to člověk velmi vážně nemocný. Měl trombosu v levé noze a musil při tělesných cvičeních a i při prostém pochodování velmi trpět. A přece si nikomu nikdy nepostěžoval. Zahlédl jsem ho nejednou, jak v ústraní ložnice si ovinu-

je nemocnou nohu. A tu jsem viděl, že noha je téměř úplně černá. P. Jan nevedl mnoho řečí, stál vždy skromně stranou, nezasahoval do žádných sporů, neúčastňoval se žádných debat a žil klidně svým tichým životem. Přáli jsme mu všichni, že byl tak brzy propuštěn. Na sousedním bloku byl druhý brněnský farář, P. Karel. Vždy usměvavý, bělovlasý, ochotný pomoci, kde pomoci třeba. Měl pro každého milé, povzbuzující slovo, neboť sám žádného nepotřeboval. Šel všemi stíny v táboře s úsměvem na tváři. Byli jsme krajané, rodáci z téže obce nad Oslavou. Zmínil jsem se o něm již ve stati, kde popisuji hrozné následky slunečního úžehu po příchodu do Dachau. Již tehdy projevil pokorné hrdinství, které budilo obdiv. Musím se také zmínit o jediném příslušníku kapucínského řádu, jemuž správa tábora velkomyslně dovolila, aby nosil své řeholní roucho. Protože jsme všichni nosili kalhoty a on jediný kuthu, říkali jsme mu obecně jen „Mařeno“. Byl to veselý patron, který rozuměl žertu, na přezdívkou vesele reagoval a i jinak se choval skvěle. Aby obraz o kněžích v táboře byl úplný, nesmím opomenout zmínit se o páteru z Přerova (byl to Ferd. Chýlek, předseda kněžské nemoc. pokladny), jehož koníčkem bylo opět pomáhat Čechům v táboře, krmit je, pomáhat jim finančně, prostě pomáhat, jak to šlo. Ve svém díle neustal ani tehdy, když to bylo přísně zakázáno a když jsme k vůli tomu měli nepříjemnosti a byli dokonce trestáni. Nešťastník zaplatil také pobyt v táboře životem. V táborové nemocnici mu trhali zub, dostal hnisavý záneht okostice, pak otravu krve a ve dvou dnech byl pryč. Byla to jedna z prvních obětí nedostatečné a neodborné léčby v táborové nemocnici. Jinak shodovali se všichni, i největší odpůrci katolické církve, že kněží se chovali neobyčejně statečně, že byli vždy výbornými Čechy, pokud se upřímného a obětavého kamarádství týče, že byli vždy mezi prvními. Litovali jsme později, když všichni kněží nás opustili a byli soustředěni v Dachau.

Z E S V Ě T A

Z CÍRKEVNÍCH POMĚRŮ ŠVÝCARSKA. Tento článek není systematickým pojednáním o církevním stavu ve Švýcarsku; má toliko charakterisovat náboženskou atmosféru země a upozornit na některé pastorační zajímavosti, jež zváženy zkušeným úsudkem a upraveny pro naše poměry mohou snad přispět k zvládnutí pastorační krise v českých zemích. Švýcarský katolicismus žije už od dob reformace v *ovzduší boje*. Kromě kantonu Fribourg a několika vnitřních starých kantonů je země téměř vysloveně protestantská. Hlavně velkoměsta, jako Curych, Basilej, Bern, Ženeva. Dokonce ještě dnes existují zákony, znemožňující jakoukoliv činnost státem uznanou je-suitskému řádu. Je tedy jasné, že v takových okolnostech náboženství není věcí zvyku. Katolíci jsou z největší části uvědomělí a výbojní. Dalším znakem je velká láska švýcarského národa k *tradici*, nerozlučně spojené s *ideálem svobody a demokratické rovnosti*. Švýcaři nejsou nedůvěřiví k novým ideologickým proudům. Jejich živelná touha po svobodě však nepřipouští, aby se tato tradičnost stala břemenem, jež znemožňuje rozlet. Všeobecná životní úroveň je dosti vysoká, snad nejvyšší v Evropě, hodnota jistě kladná, avšak i nebezpečí pozvolného zmaterialisování. Švýcarsko má dostatek kněží, ve srovnání s našimi poměry dokonce přebytek. Všechny fary i jiná benefícia jsou obsazena, dokonce i malé vesnice mají někdy faráře a kaplana. K tomu přistupuje mnoho řeholníků, částečně ovšem z misijních kongregací, kteří tu jsou jen přechodně na studia. Tento uspokojivý stav způsobuje nesporně vysoká morální úroveň, na které stojí katolická rodina, neboť instituce malých seminářů je zde téměř neznáma. Podle úsudku jednoho ze znalců švýcarské mládeže je právě toto zakořenění ve víře z rodinné výchovy, doplněné zkouškou vytrvání v namnoze cizím prostředí, hlavním důvodem, proč má švýcarský klerus tak blízko k životu a potřebám doby. Jeho theologické vzdělání je důklad-

né. Kromě diecésních učilišť jsou bohoslovecké fakulty ve Fribourgu a Luzernu. V pastorační se zdůrazňuje *důležitost kázání a liturgie*. Pod pojmem liturgie je tu však zahrnuta nejen forma bohoslužby v kostele, nýbrž i oživení a obnovení náboženského kultu v rámci rodinného prostředí. Příležitostí k tomu jsou hlavně svátosti. Pro křest na př. lze dát dítěti darem malé křest. šatičky, zvláště k tomu účelu zhotovené, svícen a vkusně pracovanou křestní svíci, jež je zároveň pro první sv. přijímání a má jednou hořet i u úmrtního lože. Je to viditelné znamení neviditelné pravdy a památka zcela osobní. První sv. přijímání i biřmování je vypraveno tak, aby pro dítě i rodiče bylo skutečně hlubokým zážitkem. Vhodné devocionálie mají dát vnějšímu obrazu domácnosti kus posvátného rázu. Je dbáno na jejich hodnotu po stránce umělecké, a jsou-li to řemeslné práce, jsou aspoň vkusné. Podobně, ovšem více vnitřně, působí *čtení Písma svatého v rodinách*. Biblické hnutí je poměrně mladé a vzniklo také jako zbraň proti protestantismu. Projevuje se kázáním, studijními kroužky, a společně s liturgií má věřící katolíky vést jistou cestou objektivní zbožnosti mezi přeceňováním rozumu a citovostí. Kromě exercičního hnutí a misii upozorňují na *Katolickou akci*, jež vyrůstá z SKVV (Švýcarský katolický lidový spolek); distancuje se od politiky a Apologetickým ústavem v Curychu úspěšně působí v tisku, filmu i rozhlasu (od nejnovějšího data budou každou neděli katolická rozhlasová kázání ve všech třech státních jazycích). Od několika let se začíná projevovat *specialisace duchovní správy*. Zatím byla uskutečněna na dvou úsecích, v pastorační akademiků a dělníků. Universitní města Basilej, Bern, Fribourg, Ženeva, Lausanne a Curych mají duchovní, zvláště ustanovené pro *pastoraci vysokoškoláků*. Jejich práce je především náboženská, v kázání, zpovědi a stavovských bohoslužbách. Kromě toho jsou přednáškami, debatami v pracovních

skupinách a studiem objasňovány důležité světozorné otázky doby. Sociální úkol tkví v organisování Vincentských konferencí (VIKO). Vysoškoškoláci se sdružují a hmotně i mravně podporují chudé rodiny na periferii a opuštěné osoby. Duchovní se však stará i o vhodné ubytování venkovských studentů a pro nemajetné opatřuje vedlejší výdělek, po případě podporu. *Dělnická duchovní správa* je ještě mladší. Zatím je organisována jen ve čtyřech městech. Její metoda se teprve rodí a podle Dr Seilera nelze o celé věci říci zatím více, než že je velmi potřebná. Pro vzdělání budoucích matek a tím i pro apoštolát v rodinách jsou pořádány *kursy pro budoucí matky*. V jejich rámci mluví kněz o náboženských, lékař o zdravotních a zkušená matka o čistě ženských problémech mateřství. Zajímavá je snaha pro povznesení *stavu kostelníků*. Je zřízen Svaz služebníků oltáře, jenž pečuje o správný náboženský poměr kostelníka k jeho úkolu, o vhodné vzdělání a vyškolení, o všeobecný rozvoj a hmotné zajištění tohoto stavu. Nakonec se ještě zmíním o *postoji kněží k politice*. Ačkoliv je ve Švýcarsku ustavena katolická politická strana, kněží se v ní oficiálně neexponují. Z hlediska státu je volitelnost kněží do parlamentu nepřípustná a stanovisko Svaté Stolice je podle zdejšího názoru jasně formulováno prohlášením ze dne 17. 4. 1936, potvrzeným při příležitosti mezinárodního sjezdu katolických žurnalistů v Římě v září téhož roku nynějším sv. Otcem, tehdejším kardinálem státním sekretářem. V šesti bodech se zdůrazňuje nutnost odloučení tisku Katolické akce od politické strany a zakazuje se, aby redaktoři tohoto tisku oficiálně byli členy některé politické strany. A fortiori to tedy platí pro kněze. O *pastoračním zaměření švýcarských kněží* dám promluvit odborníku, Msgre Xavieru de Hornstein, profesoru pastorální theologie na universitě ve Fribourgu: „Smysl dnešní duchovní správy je vrátit lidstvu jasný a správný pojem Boha. Bůh je pro většinu lidí velký Neznámý. Tak se dnešní doba dá označit za krizi světa. V krizi

se zvrátí vývoj; buď strmou křivkou k rychlému zničení, nebo stejně náhle k definitivnímu uzdravení. Jsme však křesťané a naši povinností je být optimisty. Jsem přesvědčen, že z temnot, v nichž stojíme, se zrodí světlo budoucího času. Příští vývoj bude klást na kněze nejvyšší požadavky a bude vyžadovat jeho poslední vypjetí pro velký úkol. Svět je prázdný a zničený. Kněz musí věřit, že jedině Bůh je velký. Musí být naprosto pravdivý a vždy připraven k nekompromisnímu jednání, to je dnešní smysl celibátu. Musí milovat a dávat almužnu. Kněz je člověk, jenž se pohybuje v kosmu. Mít oči otevřené pro všechno. Kněz, jenž není duševně mladý, nepříjde do nebe. Nelze se zabývat druhořadými otázkami, je nutno ve všem proniknout k základům. Ukázat našim budoucím bratrům a sestrám spojení přirozena a nadpřirozena, vědění a víry, hmoty a ducha. Chápat Augustinovu thesi: Bůh a duše. Vykonáme-li vše a budeme-li se mnoho modlit, dá nám Bůh charisma vědění a intuitivní jistoty. Pastorální theolog musí však být předně theolog; metoda je druhořadá. Chápat dobu a přizpůsobit se duchu času, neznamená vytrhnout se ze souvislosti tradice. Přítomnost a budoucnost poznáváme z minulosti. Objektivní měřítko pokroku je hlas papežův; ze své zkušenosti tvrdím: Budeme na výši doby, budeme-li se řídit tímto hlasem.“ — Pozn.: K důkladnější orientaci o otázkách švýcarského katolického života doporučuji: Seiler: *Katholisches Handbuch der Schweiz*, Luzern 1943. V. D.

KONFESIJNÍ ŠKOLY JINDE. V okupačním pásmu anglickém a americkém začne 1. dubna nový škol. rok. Budou znovu zřízeny konfesiijní školy, které byly nacisty zrušeny. Podmínkou zřízení je, že se hlásí aspoň 20 žáků. Učitelé nejsou nuceni vyučovat náboženství.

OBNOVA MONTE CASSINA. Jsou ještě v živé paměti úporné boje o tento vrch, které zaplatily tisíce vojáků životem. Dopisovatel Reuterův přináší v *Daily Mail* (15. I. 1946) svůj rozhovor s opatem Montecasinským - Ildefonso Rea - ohledně

znovuvybudování této památky. Nejvíce k němu přispějí spojenci. 100 katolických německých zajatců se přihlásilo na odklizení trosek, aby se pak mohlo začít se stavbou. „Chceme znovu zbudovat klášter přesně jak byl a kde byl, neboť Monte Cassino je mateřským domem benediktinského řádu a chovalo vždy hrob zakladatele sv. Benedikta. Hrob i tělo sv. Benedikta byly zcela uchráněny před strašný-

mi nálety na klášter, byly však pohřbeny pod spoustami zdiva.“ Odklizení trosek bude dlouhá a těžká práce, mnohé balvany bude třeba opatrně odstraňovat rukama, aby se nepoškodily ještě více mnohé umělecké poklady, ležící v ssutinách. Opat doufá, že se podaří zřídít pro vystavení Monte Cassina mezinárodní komité, které by pak sehnalo potřebný kapitál.

PRACOVNA

(Z dopisů spolubratří)

NEDĚLNÍ POHŘBY. Prosím vdpp. o jejich zkušenosti s nedělními pohřby. U nás chtějí mít skoro všichni pohřby jen v neděli. Pohřeb musí být v celé parádě, s hudbou, stojí to hrozné peníze, ale byla paráda. Při posledním pohřbu říkám: Dobrá, bude pohřeb odpol. v neděli. Šli jsme napřed pro mrtvolu, nechali jsme ji po příchodu do kostela pod věží, bylo svátostné odpol. požehnání a po něm normální pohřeb. Z toho bylo veliké pohoršení, štválo se proti knězi, neboť ti zvědavci do kostela nešli, museli půl hodiny čekat na hřbitově, až bylo po požehnání a po obřadech v kostele. Na druhý den na mši sv. přišli 4 (slovy čtyři) osoby z celého příbuzenstva. Tak to vždy dopadne, je-li v neděli pohřeb. Prosím spolubratry, jak to jinde mají, zda též mají mezi tím požehnání. Ban

SLOUŽIT MŠI SV. NEBO NESLOUŽIT? V časopisu „Lidová demokracie“, č. 24. ze dne 29. ledna 1946 jsem četl, že dne 19. ledna 1946 zemřel v Praze XIX. p. ing. B. M., vládní rada v. v., a byl podle svého přání dne 24. I. 1946 v tichosti zpopelněn. — Zádušní mše sv. byla sloužena dne 27. I. 1946 v chrámu Páně sv. Jiří v Lošanech u Kolína. — Dosud držel jsem se nařízení Can. 1240. a 1241. CJC, že za toho, kdož si poručil, aby tělo jeho bylo spáleno, nesmí se sloužiti ani mše sv. pohřební (zádušní), ani ve výroční den úmrtí, a také nesmí býti jménem uváděn ani v prosbách celoročních, ani v prosbách

běžných. — Vydala snad Svatá Stolica v Římě nová nařízení v této dnes tak časté věci? Jsem na rozpacích. — Kdo mi poradí? — Venkovský farář pod Třemšínem.

JAK NAHRADITI KNĚZE. Na sv. Hostýně jsme měly příležitost po celá léta sledovat dívčí mládež na poutích. Všimly jsme si, že většinu času promarní zbytečným přecházením a z pouti si duchovně odnášejí dost málo. Jejich příprava k svátostem se zdála ubohá. Loni o první poutní sobotě přišla jedna starší poutnice vypůjčit si něco na čtení, aby trochu zaměstnala přes noc dívčí mládež své farnosti. Nebylo noclehů a dívky se musily spokojit seděním ve výcepech. Žádala něco o sv. zpovědi a o sv. přijímání, toho že děvčata právě potřebují. Tak jsme hned za týden v sobotu začaly sbírat po kopci děvčata a měly jsme pro ně krátkou přípravu k sv. zpovědi ve formě promluvy. Myšlenka se vžila a těšila se zájmu čím dál, tím většímu. Někdy nás o to žádali i sami kněží, kteří přivedli poutníky. Přípravy na sv. zpověď se opakovaly každou sobotu a před každým svátkem. Děvčata jsme brávaly po skupinách; za totéž odpoledne a večer 2—4 skupiny. Poslední příprava bývala někdy až před půlnocí. Za celou loňskou poutní sezonu bylo takto asi 90 promluv, s účastí asi 8000 dívek; k nim se občas připojilo několik žen. Látka promluv se rozšiřovala podle nabytých zkušeností a dotazů dívek po promluvách. Děvčata projevovala přímo hlad po duchovních věcech.

Když jsme se přesvědčily o tak naléhavé potřebě dáti dospívajícím dívkám určité, pevné poznatky ve věcech víry a mravnosti, a to právě vzhledem k dívčí mentalitě a k budoucím životním úkolům, vypracovaly jsme si soustavný program této práce zpracováním námětů z věrouky, mravouky, křesťanské asetiky a sociologie. Rozvrhly jsme si celou výchovnou a výukovou látku na 20 cyklů po 6 promluvách. Nejsou to exercicie, nýbrž prostá křesťanská cvičení pro dospívající dívky. Říkáme tomu dívčí náboženské kursy nebo dívčí duchovní obnovy. Kursy vedou sestry učitelky, které

mají kanonickou misi. Vše je v rámci KA a schváleno p. arcibiskupem. Dosud se takové kursy konávají na sv. Hostýně, v Přerově, ve Šternberku, v Brně v našich klášteřích. Podobný kurs jsme měly i v Uh. Brodě u dívek našich hospodyňských kursů za hojně účasti. Poslední byl v Přerově 24. 2. za účasti 88 dívek. — Ndp. arcibiskup projevil přání, abychom v té věci pracovaly co možná nejvíc. Je ta práce teprve v začátcích, přicházíme k novým a novým zkušenostem, zkrátka hledáme si cestu a je nám vítána každá dobrá rada. — A. P. z kongr. Sester Neposkvr. Početí v Přerově.

Náš katolický lid si přeje, aby duchovní správce jej miloval.

Adolf Kolping.

H O V O R N A

PLAKÁTY „POŘAD SLUŽEB BOŽÍCH“ jsme vydali na zkoušku a prosíme dpp. spolubratry o zprávu, zdali se osvědčily a zdali máme pokračovat ve vydávání.

VŠIMLI JSTE SI naší ankety o knihách na str. 157? Přečtěte si ji ještě jednou a hned nám napište! Udělá-li to mnoho kněží s rozvahou, bude to mít pozhledný vliv na produkci theolog. knih.

POSTNÍ PÍSNĚ, které jsme přiložili k č. 8. DP, jsou ještě k dostání. Na kartonu cena 30 h kus, pro pohraničí zdarma. Objednejte co nejspíš!

PRÁVĚ JSME VYDALI první brož. *Jádro katol. náboženství*; cena 3 Kčs. Hodí se pro poučení snoubenců a konvertitů i do chrámové lišty.

UMĚLECKÉ VELIKONOČNÍ POHLEDNICE, které přikládáme k tomuto číslu, mají úkol apoštolský. Chtějí vzbuditi spasitelnou myšlenku. Cena kus 80 h. Objednejte hned v Exercičním domě, Frýdek!

DOPORUČUJEME. „Úsvit“, letáčky pro mladší studentky. Adresa: SKA, Bučovice.

NA SLOVÍČKO. Letáky pro studenty. Adresa: SKA, Brno, Běhounská-Typos.

OBSAH:

J. E. biskup Dr Mořic Pícha o křesťanském pozdravu	161	Dr Felix H., K tématu o celibátu	170
J. Kunov, Svatý Josef a kněz	162	Z domova	171
Celibát	164	Ze světa	173
Originály či kopie do kostelů	165	Pracovna	175
Dr Ing. Veselý, Náboženské zkoušky Junáků	169	Hovorna	176

S církevním schválením úřadu arcibisk. zvl. pověřence v Ces. Těšíně, č. 394/45.

Vydává Exerciční dům Frýdek. Telefon 38. Číslo účtu Pošt. spořitelny 303.183. Vedoucí redaktor P. Rudolf Schikora C.Ss.R. - Odpovědný redaktor P. Alois Březina C.Ss.R. - Vychází jednou týdně. - Tiskem Valašské tiskárny ve Valaš. Meziříčí. Novinové výplatné povoleno ředitelstvím pošt v Brně č. IA 4 2370-O/24 414 1945 ze dne 10. VII. 1945. - Podací a dohlédací pošt. úřad Frýdek 2.

Žpovědníkům doby velikonoční.

Alex. Heidler :

Ačkoliv je lhůta k přijetí velikonočních svátostí požadavkem krajně minimálním, který za dnešních okolností často de facto nedostačuje k opravdu křesťanskému životu, přece je dosažení alespoň tohoto minima velmi důležitým pastoračním úkolem. Toho jsme si všichni velmi dobře vědomi. V tom smyslu také zaměřujeme — přímo nebo nepřímo — po celou velikonoční dobu a zvláště koncem doby postní všechna kázání, tiskový apoštolát, křížové cesty i jiné pobožnosti.

Nezapomeňme však, že není jediný problém v tom, aby lidé k svátostem přišli. Víme dobře, že svatokrádež je horší než nic. A také u platných zpovědí velmi mnoho záleží na tom, jaký dojem si kající odnese, a hlavně, jak hluboký a trvalý vliv to bude mít na jeho další život. Jsou to věci samozřejmé, ale ve shonu pastorační praxe se na ně nejednou zapomíná.

Stačí na příklad mimoděk pozorovat, jak rychle se u některého zpovědníka kající střídají. A běží někdy o snoubence nebo o lidi, kteří se zpovídají jednou za rok. Integritas zřejmě plave. Penitent je snad bona fide. Ale co minister? Rituale Romanum mluví zcela jasně: *Si poenitens numerum, et species, et circumstantias peccatorum explicatu necessarias non expresserit, eum Sacerdos prudenter interroget.* (III, 1, 16.)

Zajisté nesmíme býti úzkostliví. Nesmíme reddere sacramentum odiosum. Nejsem povinni se ptáti více, než kolik by tento penitent při svém nadání a vzdělání mohl a měl sám vyzpytovat cum diligentia morali. Ale právě asi tolik se ptáti povinni jsme, kdykoliv tak on řádně neučinil! ●

Proto bych doporučoval jako minimální opakování zpovědnické morálky, aby si každý zpovědník několikrát do roka prošel řádné zpovědní zrcadlo pro dospělé, nejlépe seznam otázek pro generální zpověď, jak jej podává na př. Noldin III., n. 426—427, nebo Arregui, app. III. — a aby se při tom zamyslel nad svými kásusy, překládaje si otázky do taktní a srozumitelné češtiny atd.

Vím, že je dnes k takovému svědomitému zpovídání, které zachytí všechny „occasioness“ a vyvozuje všechny důsledky, třeba velmi mnoho pevnosti a také obratnosti. Někteří lidé si myslí, že Pánu Bohu nebo snad i nám prokazují kdoví jakou milost již tím,

že vůbec přišli — a teď se hrozně diví, co tedy vlastně ještě chceme. Vůbec nevědí, že kněz má právo a povinnost nejen odpustit, ale někdy také zadržet. A přece tak řekl On zcela jasně. Musíme tedy věc stručně a laskavě vysvětlit. Nedá-li si říci, není disponován.

Víme všichni dobře, že nejsvůzelnější kapitolou je po této stránce *onanismus coniugalis*. Někdo si tu pomáhá velmi jednoduše: „Jsou bona fide.“ — Ale S. Poenitentiaria odpověděla dne 10. III. 1886 trochu jinak: *Otázka: Quando adest fundata suspicio, poenitentem, qui de onanismo omnino silet, huic crimini esse addictum, num confessario liceat a prudente et discreta interrogatione abstinere, eo quod praevideat plures a bona fide exturbandos, multosque sacramenta deserturos esse? Annon potius teneatur confessarius prudenter ac discrete interrogare?* — Odpověď: *Sacra Poenitentiaria, attento vitium nefandum, de quo in casu, late invaluisse (a že tedy běží o bonum commune), ad proposita dubia respondendum censuit, prout respondet: Regulariter NEGATIVE ad primam partem, AFFIRMATIVE ad secundam.* — To slovíčko *regulariter* ukazuje, že jsou zde výjimky. Ale právě jen výjimky. Na př. u osob starších, před klimakteriem; u osob evidentně těžce nemocných; snad i u takových, kteří dávají naději, že se budou nyní pravidelně u mne zpovídat a že o něco později, až duchovně zesílí, si dají spíše říci: ale o tom bych musil mít certitudinem moralem, třebas late dictam. Vždy je ovšem předpokladem, že jsou zcela bona fide. To zjistím všeobecnou otázkou: „Nevytýká vám svědomí nic ohledně manželského života?“

Ale *regulariter*, tedy u penitentů mladších a pokud vím zdravých, taková všeobecná otázka nestačí! Zde musím stručně poučit: „Zákon Boží žádá od křesťanských manželů, aby žili zcela přirozeně. Zakazuje tedy všechny podvody proti přírodě: to a to a to (mohu slušně, lékařsky označit, pokud není obavy, že bych je něčemu naučil, což se dnes nestává). Jak tomu tedy bylo?“

Někdy bude východiskem *Ogino-Knaus-Schmulders*. Nejlépe, mohu-li odkázat na dobře smýšlejícího lékaře. To se však vždy nepodaří. Bude tedy třeba mít po ruce leták s příslušnou tabulkou. (Pozn. redakce: Neodvážili jsme se leták znovu vydati. Kdo by jej potřeboval, ať nám napíše, pošleme hektografovaný. Ale prosíme, aby nikdo neobjednal — jak kterýsi mladý kaplan — hned 100 kusů. Tohoto letáku přece užijeme jen na nejposlednějším místě.) — Hlavním motivem zůstane důvěra v prozřetelnost Boží. Vlasteneckého motivu mohu použít, ale ne výlučně; už proto, že nemůže sám o sobě vytvořit nadpřirozenou disposici. — Nejen k této obtížné otázce, ale ke všem případům naší doby doporučuji co nejvřeleji knihu: F. Ter Haar CSSR, *Casus conscientiae* (Marietti, Torino - Roma 1939). Poznáme, jak se někdy snadno přechází přes křiklavé případy kategorie *occasionarii* a *recidivi*.

Nakonec ještě jedno upozornění. Dnes musím skoro každému penitentovi, a někdy právě lehkým případům (ty jsou také někdy

kapitola sama pro sebe), říci stručnou a živou pohnutku lítosti. Nezapomeňme vždy vyžadovat i vnějšího výrazu lítosti (podle sv. Tomáše *materia sacramenti*!). Neřekne-li to penitent sám, tedy alespoň otázkou nebo výzvou k střelné modlitbě: „Bože, buď mi-
lostiv mně hříšnému!“ a pod.

Snažme se tedy, aby naše velikonoční zpovídání bylo velikým rybolovem, ale nejen kvantitativně, nýbrž i kvalitativně a efektivně!

Laetare.

Jsem knězem Církve Kristovy. Proto má být ve mně uloženo vše, co jest v obsahu a rozsahu Církve, jako by soustředěno v jedno jádro, ohnisko, náboj. V podstatě citu Kristovy Církve jest uložena radost. Je-li vnějším rysem života Církve utrpení, pronásledování, ponížení, jest v jejím skrytu a jako tón, základ jejího vnitřního života radost a štěstí. Neboť utrpení a bolest přicházejí zvenčí, zarývají se do jejího těla, ale jsou pomíjející. Radost však, štěstí, které je spojeno s její podstatou, protože jest odůvodněno v Bohu, jest nedotknutelné a zůstane na věky. Bolest nese v sobě jistotu svého konce, radost má jistotu své věčnosti.

Jsem kněz. Jsem tedy nejviditelnějším údem Církve, jsem však také jejím srdcem. Že jest kněžství srdcem Církve, rádi píší církevní učitelé. Proto také se do mne nejvíce zarývají bolesti a rány, mířené na Církev. Již mi táhnou myslí rány a bolesti, které mne právě svírají a nemožnost obsáhnout všechnu nutnou a volající práci, síly, pudící lidi od Krista a Církve, stálé vítězství nepravdy, bezpráví a zla, celosvětové i v nejbližším okolí, nepochopení od nejbližších, i od spolubratří, vlastní slabost a nedostatečnost. Jsou to jakoby rány mečem i jakoby tisíce bodání jehlami. Tyto bolesti cítím a jsou v přítomné době nesmírné téměř pro každého kněze, kterému není vše jedno.

Ale jako uprostřed postu vytryskne ze srdce Církve záchvěv radosti nad jistotou spásy, tak také má se ozývat pod všemi těmito boletmi v kněžském nitru spodní hluboký a souzvučný tón radosti.

Je to možno? U kněze, jehož kořeny rozumu i citu tkví v zájmech tohoto času a světa, jest to nemožno. Bohužel, kolik kněží žije tak málo z víry a tak příliš z přirozenosti! Co převládá, to ovládá. Kde převládá přirozenost, převládá i smutek z bolesti. Kde převládá víra, převládá radost z Boha. Ano, svůj smutek nebo radost nesu v sobě, podle toho, zdali ve mně více platí a váží pohnutky toho nebo onoho řádu a světa. Sám jsem vinen, jsem-li stále ustaraný, smutný, mrzutý, rozbolněný. Hle, jak každá stránka nese svůj znak: svět znak utrpení a zavržení, víra znak radosti a naděje.

I Církev i kněz má tuto dvojí stránku. Navenek vždy přemáhání, opovrhování a nicotní. Uvnitř vše přetrvávající, pevné, když vše odporující postupně mizí, přichází a odchází. Po vnější stránce

je život kněze i Církve dokonalý pesimismus. Po vnitřní, jediné skutečné a trvalé stránce, je život kněze i Církve ze všech optimistů nejvíce odůvodněný, nejhlubší a věčný optimismus. Protože utrpení a bolest přichází od světa a od přirozenosti, se světem a přirozeností vezme konec. Protože radost jest z Boha a od Boha, s Bohem má v sobě i svou věčnost.

Ovšem kněz, který má jen tehdy radost, když vnější poměry lahodí přirozenosti, který se raduje srdečně ze zvýšených příjmů, snadnější práce, ze zábavy a zisku, z příjemnosti života a který se neumí radovat z důvodů božských, ze slávy Boží, ze síly víry ve vyznavačích, z působení milosti v sobě, a konec konců a opravdově i z utrpení, které přece přináší hodnoty věčného štěstí, takový kněz ovšem těmto slovům nerozumí, ale jsme jisti, že takový ani až sem tato slova nedočetl.

Základ radosti není v důvodech časných, základ skutečné radosti, protože trvalé, jest pouze v důvodech z víry. Pak ovšem záleží vše na víře. Opravdu. Proto jsme tak smutni, hned skleslí, mrzutí a neradostní, protože nejsme si jisti Bohem. Čím si je který kněz živěji jist Bohem, úměrně jest pevnější v radosti. A naopak.

Z toho vyrůstá veliký zákon optimismu člověka jistého Bohem, Kristem, Eucharistií, milostí, věčností. Zadívám se v tomto světle hluboko do přítomnosti! Jestliže Církev i mne svět vzdálený, blízký, všeobecně i v určitých případech, jestliže mě nenávidí a mne pronásleduje a mně škodí, jsem-li z celé duše milovníkem Kristovým, jsem ponořen do božské radosti. Neboť ani mně, ani Církvi nikdy neškodilo podstatně a neuškodí utrpení. Pravda, zatřese někdy hluboce mým i jejím životem. Odpadnou při náraze pronásledování některé dobré hodnoty, odpadne i dosti lidí. Ale vždy jest zisk větší, neboť se rozhojňuje hlouběji a mohutněji sláva Boží, neboť se upevňují kořeny víry. Neboť víra sílí, je-li zkoušena, a nikoliv, je-li hýčkána. Víme z dějin, že jest Církev zdравější v pronásledování než v přízni světa. Větší dobro jest v její síle a čistotě, než v její šíři a tím také oslabení. Neboť v tomto stadiu lidstva nemůže být zároveň široká i silná, neboť zde působí zákon statistik dědičného hříchu a moc ducha zlého. Jest tedy i pronásledování pro kněze důvodem optimismu. Církev byla vždy pronásledována, a stále jest zde. Ti, kteří ji pronásledovali, již zde nejsou, kromě těch přítomných. Kněz jest Církve v malém. Církev v buňce. To vše, co jest pro Církev důvodem optimismu, jest stejně důvodem optimismu pro každého kněze a v každém případě. Jen když žije z veřejných skutečností. Tedy, laetare, filia Sion!

Byli i nepřátelé Církve, kteří poznali božský zákon v ní, že pronásledováním se upevňuje. Satansky obrátili. Přes všechnu nenávist chtěli ji uškodit tím, že ji začali zahrnovat přednostmi, výhodami, výsadami, aby ji zošklivili lidu. Jestliže to velmi zřídka chtěli lidští odpůrci, může se nám zdát, že tomu chtěl Satan, když budil v lidstvu motivy, z nichž Církev bohatla, nabývala vlády a

moci. To jí opravdu škodilo, a přece zase ne v podstatě. Neboť Církev zase použila té stránky, která prospívala i v těchto okolnostech jejímu dobru. Jako v prvním případě využila kladné stránky pronásledování a bránila se jeho škodlivým stránkám, tak zase zde využila stránky pokoje a bránila se škodlivému vlivu bohatství a světáctví. Ovšemže zase na některých hodnotách utrpěla — nutno přiznat, že citelněji, než v případě pronásledování a bolesti — ale zase jen na povrchu. A tak i tato situace jí prospěla k dobrému.

Obrátím-li tento případ na sebe, hle, zase důvod k optimismu a radosti. Jen ovšem, abych dal pozor, aby mě nesvedla pohodlnost a neochably síly. Abych využíval dobře a pro Boha okolnosti pokoje a příznivé situace pozemské.

A tak můžeme říci: ať dělá zlo, co chce, tak i onak Církvi a člověku z víry prospívá.

A tak jest i dnešní doba důvodem k optimismu a velikému kněžskému štěstí: nejsme v době hnutí, jsme v době boje. Je radostno v boji. Bijí-li nás, radujeme se, že jest to pro Krista, tedy nám prospívají a získáváme je, pokud možno, svou radostnou trpělivostí a hrdinstvím v utrpení. Lichotí-li nám, jsme vděčni Bohu za pokoj a získáme je skromností a pochopením. Radujeme se, že žijeme ve slavné době boje, možnosti trpět, zápolit, být raněni, umírat pro Krista! Radujeme se, že současně však vystupuje před světem, když směšně dodělává bývalá pýcha, bezbožectví a hmotářství, že současně vystupuje jediná možnost života lidstva podle ducha, a to jediné podle určitého, katolicky vyhraněného ducha Ježíše Krista. To již říkám předem, protože už jest tento výsledek blízký. Jen několik desetiletí, snad málo století, a svět uvidí, že všechno bylo omylem, dětským vzdorem a nemožností, co stavělo život a lidstvo na jiném základě, než jest ten, který položen jest, Ježíš Kristus.

Cítíme v sobě z této úvahy hluboké, nadčasové, kněžské štěstí? Štěstí i nad naší vlastní slabostí, štěstí, že i my sami kazíme dobré věci Boží?

Ale jak musím prohloubit základy své jistoty víry, abych toto štěstí podržel a v něm trvale stál? Jistotu víry s jistotou svědomí a srdce, trvalým spojením vnitřní modlitbou s božskou přítomností, svobodou vůči tělesným, sobeckým žádostem. To nejsou náhodná slova, to jsou vskutku tři vlastní a účinné základy jistoty a živoucí víry. A tedy i životní radosti, tedy i optimismu, který jest mezi všemi jinými nejhlubší a nejpevnější.

Farní karlotéka.

Josef Nogol :

1. Nutnost.

Slovo božského Učitele: „Já jsem pastýř dobrý a znám své a znají mě mé“ (Jan 10, 14.), obsahuje hlubokou pastorační zásadu, která platí vždy a všude a pro každého duchovního správce.

Poznání duší (cognitio ovium) je základem duchovní správy. Proto Cod. iur. can. předpisuje v can. 467, že je farář povinen svým úřadem snažiti se, aby poznal všechny svěřené duše a v can. 470, § 1, předpisuje, aby vedl jejich soupis.

Duchovní správce musí mít přehled o náboženském a mravním životě svých svěřených duší. Horlivému duchovnímu správci však nestačí, aby znal jenom své věrné ovce, ty, kteří horlivě plní své náboženské povinnosti a které vidí v neděle a svátky v kostele (členy náboženských sdružení, katolických spolků, praktické katolíky), ale také katolíky vlašné (matrikové), ano i ty, kdo z Církve vystoupili (apostaty), anebo jejichž náboženský život je ohrožen (smíšená manželství, děti ze smíšených manželství) a je v rozporu s Božím zákonem (civilní sňatky, konkubináty, rozluky atd.).

Poněvadž však duchovní správce si je nemůže pamatovati, a to zvláště ve větších farnostech a za dnešních poměrů, kdy se obyvatelstvo neustále mění, je třeba, aby zachytil písemně náboženský stav farnosti. Duchovní správce potřebuje si poříditi *seznam duší*.

Divili bychom se velice, kdyby rolník, dělník, průmyslník chtěl snad pracovati tak a týmiž prostředky, jako se pracovalo před 100, 200, 300 lety a kdyby chtěl mít týž a snad větší výsledek nežli člověk, který v témž oboru vyžítkuje všech vymožeností doby.

Tak je tomu dnes i v duchovní správě. Moderní způsob života, rozmach technických, dopravních, hospodářských a jiných prostředků změnil od základů způsob života každého člověka, ať je příslušníkem kteréhokoli stavu. Ten tam je starý způsob života, v němž měl i život náboženský své vyjeté koleje. Je pochopitelné, že s touto změnou života vůbec přišla i změna života vnitřního, při níž namnoze nezbylo místa pro život náboženský, a to tím spíše, že rychlý spád dne, klopotný boj o skývu chleba a materialismus dnešní doby přímo odvádějí od náboženského života. Nesmíme také zapomenouti, že mimo to nevěra a nepřátelé Církve využili všeho rozmachu průmyslu, techniky, věd, komunikace, tisku, divadel, filmu, radia, politické moci, mohutných organizací odborových a spolkových k tomu, aby uchvátili duše, použili všeho, aby lid zbavili víry, aby jej vyrvali z náručí Církve římskokatolické.

Je tedy patrné, že ani v duchovní správě nebude s úspěchem pracovati ten, kdo používá výhradně a toliko bývalé praxe, stoletími sice posvěcené, ale dnes již nestačící. Jako ve válce by byl jistě poražen, kdo by v zápase používal toliko šípů, luků, praků, sudlic, nebo snad jen děl starého kalibru, jimiž ještě v r. 1866 a 1871 vyhrávali války, tak je tomu i v boji o duše.

Jedním z takových základních prostředků moderní duchovní správy jest *farní kartotéka*.

Otázkou farní kartotéky se zabývaly také konference biskupů Čsl. republiky v Praze dne 19. a 20. ledna 1926. Výsledkem porad bylo toto rozhodnutí:

„Je nezbytně třeba, aby duchovní správce znal všechny své ovečky; poněvadž si je nemůže pamatovati a obyvatelstvo za nynějších poměrů často se mění, potřebuje seznamu duší (liber de statu animarum), jak toho již dříve žádalo Rituale Romanum a znovu zdůrazňuje CJC can. 470, § 1. Bez seznamu duší je duchovní správa, obzvláště ve farnostech větších, jen nahodilá; seznam duší umožňuje teprv pastorační soustavou . . .

Biskupové jsou si plně vědomi, že velebné duchovenstvo, práci namnoze přetížené, nestačí, aby si farní kartotéky, zvláště ve farnostech velikých, samo zavedlo a jich pak, což je to hlavní, pastoračně také využítkovalo. Proto bude i u nás nutná součinnost obětavých laických pomocníků a pomocnic, která v cizině právě v tomto ohledu koná Církvi neocenitelné služby. Dokud této pomoci u nás není, nebude episkopát na zavedení farních kartoték naléhati, ponechává to však ve stanovených mezích horlivosti jednotlivých duchovních správců.

Seznam duší možno vésti jako knihu, možno však použítí také soustavy lístkové a pak povstane *kartotéka*. Farních kartoték se v cizině hojně používá a jsou tak výhodné pro pastorační, že i u nás horliví kněží počali je zakládati pro své farnosti.

Aby se v této důležité věci postupovalo účelně a nepovstal zmatek pro různost kartotékových systémů, usnesli se biskupové na svých poradách, že seznamem duší všude *žádoucím* nebude kniha, nýbrž *kartotéka*, a stanovili pro celou oblast Čsl. republiky *jednotný kartotékový formát*, i co do velikosti i co do rubrik, aby byla umožněna výměna lístků, když se stěhují farníci, a tím aby byl užitek kartotékového zřízení neobyčejně zvýšen. *Žádný jiný systém nebudiž zaváděn.*

Farní kartotéky takto upravené budou tvořiti součástku knih, které podléhají visitaci úřadů církevních, a biskupové vyhrazují si právo podle zkušeností dalšími pokyny a návody pomáhati, aby se tato důležitá pastorační pomůcka jednotně a dokonale psala.

Všem však se důrazně ukládá, aby se na svých schůzích a kursech pilně poučovali, jak lze farní kartotéky vésti a zvláště, jak jich za pomoci obětavých laiků lze využítkovati k soustavné pastorační duší, u nás tak žádoucí, abychom spojenými silami zachytli ty vrstvy lidu, které se odcizily a stále ještě odcizují církevnímu životu.”
(Pokračování.)

Celibát.

3. Hledáme chyby a prostředky k jejich odstranění.

Nechceme si zjednodušiti problém celibátu tím, že bychom považovali odstranění tohoto závazku za zázračný prut, který by jako v pohádce otevřel bránu k skrytému pokladu. Vždyť máme zkušenosti z r. 1918. A ony desítky kněží, kteří se kajícíně vrátili do Církve, i když bylo třeba vzít na sebe tuhé pokání, svým činem

mluví dosti jasně. Problém je komplikovanější, než se mnozí domnívají, a najdeme-li skutečné chyby, poznáme, že se dají odstraniti, dokonce lépe odstraniti, bez zrušení celibátu.

A. Před vstupem do semináře.

Na naši námitku, že přece nikdo není nucen studovati bohosloví, odpovídá spolubratr: „Představte si chudého chlapce, který byl po celá gymnasiální studia od konsistoře podporován s podmínkou, že peníze vrátí, když do semináře nepůjde. Po maturitě ví třeba některý, že bude mít v kněžském celibátě těžkosti, ale peníze vrátit okamžitě nemůže (bývá to až 10.000 Kčs neb 12.000 Kčs) a tak vědom si převzatého závazku, vstoupí raději do semináře. A potom...!”

Odpovídáme: Takové morální nucení by bylo nemorální. Pokud však víme, nikde se nežádá okamžité vrácení nákladu studijního, nýbrž pozvolné a podle možnosti.

Vypravuje se, že některé řády nepřipustily svoje studenty k státní maturitě, aby jim potom neutekli. Ale špatně při tom pochodili. Dnes to mnohá kongregace dělá právě naopak. I když studenti studují soukromě, dělají maturitu na státním gymnasiu, aby pak se mohli svobodně rozhodnout. Při tom po maturitě až 50 proc. odchází do světa, ale řády jsou na tom lépe, neboť nemají nepovolaných nespokojenců.

B. Seminář: Správně píše nám rozumný spirituál: „Musí se začít u bohoslovců. Především pečlivější výběr a zatížené chorobnými sklony zavčas propustiti.” Zhrozil jsem se, když mi jednou ředitel gymnasia řekl: „To je přec samozřejmé, že chudý maturant, který nemá peněz na další studium, jde do bohosloví.” To že by bylo povolání ke stavu kněžskému? Chvála Bohu, dnes se studium vysokoškolské na jiných fakultách finančně náramně ulehčuje, a proto už není obav, že by někdo dostal „povolání” ke stavu kněžskému pro nedostatek prostředků. Přísný výběr znamená vyloučiti nejen zatížené, nýbrž i takové, kteří jdou do bohosloví „non propter Jesum, sed propter esum”. Mnohý z nich se dovede před představenými přetvařovat. Nechceme pěstovat udavačství, ale bylo by hříchem mlčeti ze strachu, aby mě někdo neměl za udavače. — Ohromnou odpovědnost mají *zповědníci bohoslovců*. Sv. Alfons praví, že těžce hřeší, když bohoslovce, který je in habitu peccati gravis contra sextum, nepřinutí k tomu, aby opustil bohosloví.

Výchova bohoslovců je v rukou *superiora a spirituála*. Po biskupovi a generálním vikáři nejdůležitější muži v diecési. Měli bychom se denně za ně modlit. A nejenom je kritisovat a všechny chyby mladých kněží připisovat jim. Lehce se to řekne: Za nás to nebylo. Ale uvažujte, jaký materiál dnes přichází do seminářů? Jaká výchova v gymnasiu, v rodinách, jak veřejný život působí na mládež!

Znám většinu vedoucích seminářů v naší vlasti. Jsou to vesměs kněží bezúhonní a vzorní. Avšak myslím, že se neproviním, když

cituji slova jednoho z nich, spirituála: „Tak si představte, jednoho dne jsem dostal zprávu, že jsem jmenován spirituálem! Bráním se, vymlouvám se, to je považováno za správnou pokoru a z poslušnosti musím jít. Dnes po tolikaleté praxi vidím, kolika chyb jsem se dopustil. Podle mého měl by být spirituál vybrán už pět let před nastoupením úřadu, měl by se na svoji práci důkladně připravit, měl by studovat psychologii mládeže, měl by jít do světa a tam poznati vzorné semináře, měl by hospitovat u zkušených spirituálů. A podobně je to se superiorem semináře. Oba by měli být jako otec a matka bohoslovců, ne jako úředníci neb dokonce jako špehouni. V semináři se mají cítit bohoslovci jako doma.”

K tomu citujeme slova z dopisu kněze: „Zde se dopouští velikého hříchu na kněžích výchova v seminářích, když se nastávajícím kněžím pořádně neobjasní, co je to celibát. Nemluvit jen o ideálech, mysticky, nýbrž také o skutečnostech. Mnohé věci nás v seminářích učili, ale neučili o životě, jaký ve světě čeká. V budouvě seminární mezi spolubohoslovci zdá se celibát lehkým, ale venku potom nadejde rozčarování. —”

Výchova semináře má býti doplněna o *prázdninách*. A tu nastává povinnost i pěkná příležitost pro kněze ve světě: pracovat účinně na našem kněžském dorostu. Předně příkladem, pak slovem a praktickým uváděním do pastorece.

Svatý Josef a kněz.

J. Kunov

IX.

Při konečném návratu jeden hrozný trn zranil srdce sv. Josefa i jeho přecisté choti. Směřovali k Betlemu; ale již cestou se dověděli, jaké krveprolití mezi nemluvnátky způsobil tenkrát Herodes, nyní ovšem již mrtvý. Jaký soucit měli s ubohými matkami, jejichž synáčkům bylo vlastně umřítí pro Ježíška. Prosili zajisté Pána Božského, aby postiženým sám byl útěchou a náhradou. Velebili i tak nevystihlou prozřetelnost Boží, která maličkým obětím odňala život časný, aby tím bezpečněji v předpekli očekávali splnění blahé naděje ve vykoupení a přístup do nebe.

Druhý trn v té době jevil se ve starosti: „Kam teď?” Anděl řekl jen všeobecně: „Jdi do země Izraelské!” Ale opatrnost a péče o malého Ježíška velela vyhnouti se Betlému, jenž byl pod vládou nástupce Herodova, a jíti raději dále až do Galileje, do Nazareta. Sv. Josef jistě prosil nejprve Boha za osvícení, a pak teprve se rozhodl. Splnil i tak vůli Boží, aby Ježíšek dorůstal v Nazaretě, i slovo andělovo, neboť zemí Izraelskou byla tehdy severní část Svaté Zeme, na rozdíl od jižní krajiny Judské.

Kněz, když jest mu svobodně voliti, vzývá dle příkladu sv. Josefa nejprve Ducha svatého a dle jeho vnuknutí se rozhodně ustanoví na tom, co lépe odpovídá cti a slávě Boží nebo blahu bližních a spáse vlastní, a ne na tom, co by bylo jen pohodlnější nebo

lidsky čestnější a výnosnější. A v rozhodnutí svém nedá se snadno zviklati dle slov Písma (Eccli. 27, 12.): „Clověk svatý v moudrosti své vytrvá jako slunce“ (nezměnitelný). Vždyť i sv. Josef patrně zůstal v Nazaretě až do své blažené smrti. Direktivy našeho jednání buďtež svaté! Ne pohnutky přirozené, nýbrž ze světla víry!

X.

Zvláště hořkou bolest srdce působívá světcům trn od Boha samého přichystaný, když totiž mají, někdy dlouhý čas, dojem, že se Bohu nelíbí a jsou od něho opuštěni, pro nepovědomou příčinu či nějakou vinu, již nedovedou označiti ani vysloviti. Tento trn pronikl sv. Josefa, když zpozoroval cestou z Jerusalema, že dvanáctiletý Ježíšek není mezi poutníky. „Proč asi mne opustil? Náhodou, ani nehodou, ani zblouděním se tak státi nemohlo. Vždyť jest Syn Boží vševědoucí!“ Smutný večer, beze spánku noc, trpké ráno, hořká cesta zpět a zase marné hledání večer a čekání druhou noc. Jaká úzkost v srdci tak spravedlivém a svědomí tak jemném! Že to byl zármutek, nám lidem drsnějším nepochopitelný, ale veliký a duši svírající, vysvítá z povzdechu nejmírnější a nejtrpělivější Matky-Panny: „S bolestí hledali jsme tebe!“ Krátká věta, dlouhým bolem řečená. Ty rozpaky, podiv ostatních poutníků, dohady škodolibých! Únava a dvoudenní opoždění! Zvětšené výlohy! Ale to vše nebolelo, nýbrž jen „Proč jsi nám tak učinil? Ta nejistota o tvém rozhodnutí!“ Všimněme si, že sv. Josef pokorně mlčel, ani slovem svého bolu nezmírnil. Marii Panně přenechal dojednání té bolestné příhody.

I kněze může bodnouti podobný trn. Přijdou dny suchopárnosti, nechut', naprostá bezútěšnost i při posvátných úkonech. Zřejmý nezdár v práci tak svědomitě konané. Modlí se, vroucně chce se modliti, ale Pán Bůh jako by nechtěl slyšeti. Naopak pokušitel vnuká domněnky: „Znelíbil jsi se Bohu. Jsi nehodným požehnání a vyslyšení a úspěchu!“ Zmatek, úzkost, nejistota, pochybnosti. Tehdy „Jděte k Josefovi!“ Pro jeho trpkou zkušenost prostě, abyste nepodlehli, opuštěnost záslužně nesli, světlo milosti Páně zase obdrželi a s Ježíškem našli pokoj a svatou radost. Vždyť On ukončil bolestný ten zásah Prozřetelnosti, sestoupil do Nazareta „a byl jim poddán“ k jejich úžasu a spokojenosti a radosti.

(Pokračování.)

Z D O M O V A

ZE SCHŮZKY ZBRASLAVSKÉHO VIKARIÁTU. Kněží zbraslavského vikariátu odpověděli na útoky našeho tisku proti sv. Otcí zasláním dopisu přes pražskou nunciaturu, v němž všichni tlumočili svou oddanost a věrnost sv. Otcí. — Požádali zástupce sv. Stolice u naší vlády, aby proti těmto nejnepřátelštějším útokům našeho tisku zakročil u ministerstva

zahradničních věcí. — V rekolekčním kázání mluvil Dr Trochta o přizpůsobení se kněze dnešní době, prodchnuté myšlenkou sociálních reforem, v pastoračním úseku konference mluvil o výchově v Junáku. — Myšlenka nábožensko-mravní výchovy, jakož i soudržnost homogenních oddílů byla řešena jednotným vedením, jehož se ujal jako referent

vikariátní P. Muška, farář v Kunraticích. Jeho úkolem je vésti evidenci junáckých oddílů na vikariátě a starat se o jejich vysoký stupeň jak v technickém vedení, tak i v nábožensko-mravní výchově. Duchovním rádcům dává směrnice jednotného postupu, dává jim pokyny, rady, přijímá jejich stížnosti a bolesti, a tím se posilují všichni navzájem v nadšené práci.

K VÝZVĚ „VZÁJEMNÁ POMOC“, uveřejněné v č. 10. DP, hlásím také náš poškozený farní kostel: Kostel sv. Anny ve Slavkově u Opavy byl za frontových bojů v dubnu 1945 těžce poškozen: Byla sestřelena věž, jediný zbylý zvon je puklý, střecha na kostele pádem věže rozbita a střelami rozryta, celá omítka, zvláště na východní a severní straně střel-

bou tak utrpěla, že celý kostel musí býti znovu omítán, okapové roury střelami provrtány, a od západní strany byla zeď těžkým granátem prostřelena (průstřel nyní nouzově zazděn). Farníci byli na 12 dní evakuováni do Opavy, a mezi tím byly jejich příbytky vyrabovány a byla vyrabována i sakristie. Odtud zmizelo mnoho kostelního prádla a paramentů nebo bylo potrháno. Něco z toho je opraveno, něco se našlo po domech, něco znovu pořízeno. Farníci na opravu dle možností přispívají, ale sami na to nestačí, majíce stavení a stodoly vypálené (40) a příbytky vyrabované. Proto prosí o finanční pomoc. Čís. šek. konta: Farní úřad Slavkov u Opavy, čís. 51.712.

ZE SVĚTA

ZE ŽIVOTA KARD. FRANCISE SPELLMANA. Když kol r. 1907 jeho vrstevníci v posvátném kolegiu studovali již teologii, Spellman ještě prodával koření, roznášel noviny, hrál baseball a byl řidičem trolleybusů. Najednou však ho napadlo studovat. Brzy jej vidíme na církevní škole u jezuitů ve Fordhamu. Píše básně, vyniká v latině, je členem vědecké společnosti Secchiho, pečlivě se obléká a miluje veselou společnost. Zpráva, že půjde do semináře, způsobila mezi kamarády poprask. Bostonský arcibiskup, kard. O'Connell, poslal ho hned do Říma, do severoamerické koleje. Z profesorů si oblíbil Spellman zvláště výmluvného Borgongini-Ducu. Když se vrátil r. 1916 po vysvěcení do Ameriky, přeložil jeho dvě duchovní knihy do angličtiny. Roku 1925 jej vidíme v Římě nanovo; jako první kněz z USA stává se úředníkem státního papežského sekretariátu. Když zřídili Kolumbovi rytíři v Římě hřiště, dostává je též na starost a budí hrůzu u některých prelátů svou obratností v tenisu i v jiném sportu. — Za něho se začaly po prvé vydávat úřední zprávy ve všech hlavních řečech. První rozhlasový projev Pia XI. hned tlumočil anglicky do mikrofону. — Měl nemalý podíl v jednání o lateránské smlou-

vy — zvláště v otázce manželství. V Itálii se naučil létat; byl prvním biskupem pilotem. R. 1932 je zpátky v USA. Takřka přes noc zbavuje z dluhů svou farnost v předměstí Bostonu. Po smrti kard. Hayesa stává se arcibiskupem v New Yorku; příjmy nejbohatšího arcibiskupství Ameriky obrací vesměs na účely charitativní a kulturní. Za války velmi cestoval. Letadlem urazil na 120.000 mil. Jeho čtyř knih bylo prodáno na 300.000 výtisků. Za války psal i verše. Čtvrt milionu dolarů za knihy věnoval zcela charitě. Jednu jeho válečnou parabolu (The Risen Soldier) dokonce zfilmovali v Hollywoodu. — Srdečné přátelství pojí kard. Spellmana k Piu XII. Spellman je považován za jeho pravou ruku. Na římské letiště poslal mu papež v únoru na uvítanou tři své synovce. Za kardinálský chrám mu udělil kostel sv. Jana a Pavla, jež měl sám do svého pontifikátu. — Spellman pracoval s Pacellim 7 let; provázal ho též o prázdninách do Švýcarských Alp. Pacelli ho konsekroval na biskupa v r. 1932. Když pak navštívil r. 1936 USA, provázal ho na cestě letadlem Spellman. V Bostonu navštívil kard. O'Connella, ale na noc byl u Spellmana v Newton Centre. Sedm týdnů po svém povýšení na papežský trůn jmenoval

Pius XII. Spellmana arcibiskupem v New Yorku. Spellman byl prostředníkem mezi papežem a Rooseveltem za války a připravil půdu pro „osobního zástupce“ Rooseveltova u Vatikánu. — Když ho jmenoval sv. Otec armádním knězem USA a ordinářem asi 5000 vojenských kněží, procestoval Spellman na visitačních cestách takřka celý svět; šestkrát přijel do Říma referovat o situaci. — Jeho zprávy za války projevují neustálou obavu, že mír nepřinese spravedlnost, a ustavičnou starost o „hlavní válečný zločin“, o utrpení dětí. Po jedné cestě do Evropy napsal: „Nespravedlnost, nouze a špína se vzmáhají a šíří. Ukrutnost sestává věcí normální a sadism je tak jedovatě nakažlivý pro duše jako tyfus pro tělo.“ Bezohledná tyranie Hitlerova vzbuzovala v něm „myšlenku na Antikrista“. Jediná skutečná demokracie vrátí světu křesťanský pojem důstojnosti a ceny člověka. Proto napsal: „Amerika byla a musí dále býti — po Bohu — hvězdou svobody... důkazem, že lidstvo může žít ve vzájemné úctě, založené na zákonu Božím, projeveném svědomím člověka, a ve vzájemném hodnocení, založeném na odpovědnosti demokratického života.“ (Time 25. II. 1946.)

LITURGICKÉ SNAHY VE FRAN-CII. Na poradách francouzských kardinálů a arcibiskupů, 18.—20. 6. 1945 byla věnována poslední schůze liturgii. Veřejnost nebyla dlouho informována, až arcibiskup z Bordeaux Msgr. Feltin uveřejnil v časopise Aquitaine 12. X. 1945 určitější zprávy o tomto jednání. Vypisujeme hlavní myšlenky z jeho článku: 1. Bylo rozhodnuto, žádati posvátnou Kongregaci Ritů „o dovolení dvoj-jazyčného rituálu pro svátosti křtu a posledního pomazání, jako bylo již dovoleno biskupům bavorským

a rakouským“. 2. Konference jednala též o oltáři obráceném k lidu a své stanovisko formulovala takto: „Oltář obrácený k lidu je věc o sobě dovolená, pravidly liturgickými ostatně předpokládaná a uznaná, ale předpisy o tomto způsobu vydávati náleží jedině biskupům. Rozhodování čistě osobní není přípustné. Dnes tento zvyk má býti něco výjimečného. Kromě toho shromáždění je přesvědčeno, že hlavní jest poučovati lid o smyslu a o hodnotě nejsvětější Oběti mešní a poskytnouti mu co možná nejdůkladnější vzdělání biblické.“ Arcibiskup Feltin k tomu poznamenává: Naše římská liturgie je zcela biblická. „Živé porozumění pro liturgii nedáme věřícím jinak, lež že jim poskytneme aspoň minimum vzdělání biblického...“ Nevysvětlíme-li nějak evangelia, epištoly, proroky, žalmy, knihy moudrosti, nezaujmou-li posvátné dějiny význačné místo v našem vyučování, mnoho našich snah vyzní nadarmo... Pro tyto obtíže vytvořili si někteří pseudoliturgii — vedle misálu — a nahradili si výraz a myšlenku Církve svým výrazem a svou myšlenkou. To je omyl... Věřící, jenž pravidelně sleduje mši sv., ale neví nic nebo velmi málo z posvátných dějin (z života svatých a z dějin Církve) a z Písma sv., nikdy nebude rozuměti svému misálu. 3. Třetí otázka se týkala liturgického jazyka. Konference odmítla volání některých po národním jazyku i jejich důvod: „Shromáždění se nedomnívá, že latina je překážkou, jež dělí lid od liturgie...“ Arcibiskup přiznává, že užívání latiny působí jisté obtíže pro aktivní účast věřících na liturgii, ale mysliti si, že se zavedením národního jazyka naplní chrámy horlivými věřícími, je klam. Hlavní příčinou vlažnosti věřících v tom ohledu je náboženská nevědomost. — (La maison Dieu N. 5, p. 116—119.)

PRACOVNA

(Z dopisů spolubratří)

KNĚZ A BOHOSLOVCI. Slovo k článku „Naši bohoslovci“ z č. 22., r. I.: Bohoslovec je vždy velmi povšimnutia hodný. Je to budoucí pas-

tier duší, které Kristus tak miloval... No, keď sa však bohoslovec hlásí, aby sa dobre pripravil na duchovný život, je to priam výkričník

pre jeho povšimnutie si. Mimo mnohého, čo by sa radiť dalo, teraz len jedno by som chcel vyzdvihnúť. A to je láska, láska k veci, teda v tomto prípade k deťom, životu. Bez lásky nemožno sa stať: dokonalým, svätým kňazom! A tu je aj odpoveď, prečo nimi nie sme a nie sú tak mnohí kňazi, prečo sú tak, snad viac ako polovičatí. Lebo nemajú lásky... Lásky je treba už k prvému kroku do seminára — kto by tam šiel bez nej, lebo ju musí tam najst, alebo mal by sa vrátiť, kým je čas. Áno, do seminára prichádza veľa všelijakých. Často viac študujúcich, ako horlivcov pre záchranu duší. A preto pre mnohých nestačí — pre prvé kroky duchovného života — raz do roka sv. exercície, ani večerné puhtá. Preto by mali do seminára chodiť všelijakí ľudia — duchovní toho najlepšieho mena a najhorlivejšieho ducha, ktorí by prinášali najkonkrétnejšie prípady z duchovného života (pastoračného) a dobre pripravené a prispôbené mladej duši bohoslovca a prednášali ich pre nadchnutie vedomia stavu duchovného a hlavne vzbudenie lásky k nadprirodzeným veciam. A takto vypracované prednášky by sa na pr. aspoň raz týždeň (keď nie aspoň dva) podávaly bohoslovcovi v vhodnom čase, kedy by ho ani nestratili z riadneho učenia a neboli by vyrušení v dennom poriadku. Spomeniem, čo som na vlastnej psobnosti skúsil. Raz boli u mňa traja bohoslovci. Náhodou som mal na stole dopis od kňaza, s ktorým sa radíme, ako vylákať a pripraviť bohoslovcovi exkurzie po farách a čo im pripraviť na ne. Pritel — farár, krásne tam opisoval, čo by on urobil, keby mu predstavení seminára dali povolenie raz zavolať si k nemu bohoslovcovi. Ja som mal tiež pripravenú odpoveď. Jeden zo spomenutých to zbadal, veľmi mu to zalichotilo a prosil, aby som im to prečítal. Prečítal som a vysvetľoval. Boli veľmi nadchnutí nad tým, že ich takým spôsobom ľud čaka a už ako bohoslovcovi chce prijať. Ich tváre žiarili a srdcia sa na široko otváraly a ešte som nepočul tak úprimne rozprávať bohoslovca, ako vtedy. Napísali mi už viackrát, ako

ich duševne pozdvihlo a posilňovalo vedomie, že je ešte aj dobrý ľud atď. — Inokedy som tu mal klerikov — gymn. z VIII. tr. dvoch a jedného bohoslovca. I zbadali mi život sv. J. Vianeya. Videl som, že ešte nič nevedia o ňom. Rozobrali sme ho... Gymnazista, absol. gymn., mi potom napísal, že len ten krásny príklad ho udržal, že sa nevrátil do sveta a že mnohých presvedčuje z príkladu sv. Jana V. o kráse povolania — a je vytrvanlivý teraz! A zase: pri istej príležitosti pred tromi bohosl. zo IV. r. sme rozoberali zázraky lurdske... Veľmi málo o tom vedeli a boli veľmi pövvzbuzení vo viere, čo priamo vyjádрили. A dalo by sa veľa a veľa uviesť, čo by — najmä v nižších roč. bolo na veľký prospech. A zase. Mal som u seba mladých dvoch kaplánov na návšteve. Len čo boli vysvetení. Videli moju prácu a byt, kde ako v takom menšom vydání, ako pustovník žijem a veľmi boli prekvapení, keď videli moju dobrú volu a radosť z duchovného života. Keď som im však poukazoval, že ako som začínal, že som dostal dve, od máterky odtrhnuté pohraničné obce filiálky bez bytu, kostola, paramentov atď., že som začal v škole sv. omše slúžiť... atď. a čo sa za dva roky všetko potom urobilo, zadovážilo a ako až veľkomestsky sa tu konajú už bohoslužby, boli nie len prekvapení, ale aj nadšení — a podľa ich vlastného priznania sa, celkom zmenil náhľad na kňaza a jeho postavenie. Teda celým týmto chcem toto povedať: Do seminára by sa mali volávať kňazi, aby dobrovolne tam chodili jeden každý aspoň raz do roka povedať prednášku, ktorou by sa viac malo urobiť, ako všetkými predmetmi za jeden semester. A toto by zachytilo mladé duše! Stále čosi nového, stále od iného a stále by to iba povznášalo k láske veci samej, teda stavu kňezskému. Pravda, potom by sa muselo k tomu privoliť i na exkursie po farách. Na to by sa určite tiež našli aj kňazi aj veriaci. Tam by dp. ukázal prakticky, čo by predtým slovom vyjádрил v seminári. Tam by ukázal srdce kňezské, srdce láskavé, srdce aj vtedy radujúce sa, i keď krváca!

— pravda, pre utrpenie za Toho, ktorý to predpovedal: „budete v nenávisti u všetkých pre meno moje...“, s toho by mal bohoslovec prežívať už ako bohoslovec a nie kaplán, kedy je už neskoro mnohému, či aby sa spamätal alebo vrátil z možnej ešte cesty. Ale keď bohoslovec (žiaľ mnohý) nevidí iba chyby... na čom sa má povzbudzovať, kde má čerpať lásky k povolaniu, obetavosti a sebažertvy?! Potom by ho chyby — hej, aj kňazské chyby, iba povzniesly, že nie tak, ale tak i tak! Potom by mnohy vzal na seba kríž a nasledoval by Toho, ktorý ho prvý niesol. J. F., kňaz D.

UBERTE BEZDUCHÉ PÍSAŘINY!
Na schůzi kněžstva kladenského vikariátu byl dán popud, aby se matiky směly psáti zkráceně. Každý kněz cítí bolestně, jak čím dále, tím více se stává písařem a účetním. A toho psaní přibývá, lidé chtějí nové a nové doklady křestní, úmrtní a oddavkové. Úřady úřadují více, než se dříve úřadovalo. Kdysi vystačil každý s jedním křestním listem na celý život, a dnes už neplatí listy, vydané v r. 1937 a 1938. Lidé je přinášejí zpět a žádají nové nebo potvrzení, že staré jsou ještě dobré. Maně se vyskytuje otázka, co se na těch listinách křestních změnilo? Datum narození nelze měnit, rodiče zůstávají a zůstanou stejní. Tak na co nové listiny? Velmi by se těmito listinami pomohlo a ulehčilo kněžím, kdyby se jinak upravily. Místo celého rodokmenu by úplně stačilo napsat otce s udáním místa pobytu, povolání a narození a náboženství. Matka by se mohla uvést jako dcera toho a toho. Koho zajímá nebo proč se píše, kdo křtil, kdo byl kmotrem a jak se jmenovala porodní babička? To vše by mohlo při křestním listě odpadnouti. Místo poznámky by se mohlo psáti nebo natisknouti: Confirmatus a Copulatus. To je důležitější než babička. Vyplnění takového listu by nezažalo tolik času, ušetřilo by se papíru a účelu by se vyhovělo. Vždyť listiny nejsou pro listiny, nýbrž pro lidi. Prosíme ty, kteří určují formu a vzhled tiskopisů, aby nám ulehčili tuto neproduktivní, nechutnou a také opravdu zbytečnou práci. -rh-

(POZN. RED.) Není obavy, že by dp. dostal za svoje řádky osm aut. Ale k jednomu bychom mu mohli dopomoci. *Zahajujeme akci: auto pro pohraničí.* Vyzýváme spolubratry, aby poslali příspěvky na naše šekové konto: 303.183 s poznámkou: auto pro pohraničí. To by hrálo, abychom spojenými silami nesehnali auto! Kdo víte, kde lze koupit dobré malé auto, napište nám! A dp. pisateli radíme, aby udělal co nejspíš šoféřskou zkoušku; neboť bude litovat, když bude mít auto a nebude umět na něm jezdit! A postarejte se včas o přiděl benzinu! Jsme přesvědčení, že dpp. mohou i z vázaného účtu poukázati na tak důležitou věc pro pastorační!

„S DARY ROSTE OVŠEM CHUŤ.“
14 far a jeden duchovní správce a ku pomoci obětavý horlivý mladistvý kněz řádu kapucínského. Nelze to zastati pěšky, ani ne na kole. A všude volají po českých bohoslužbách. Měl bych žhavé přání, aby i naléhavá potřeba auta našla podobnou odezvu, jako potřeba perikop. V některých okresích se snad nachází nějaké auto, které by potřebovalo jen opravit, a snadno by se dalo získat. Někdo má snad styky s vdp. Reverend. Zlámalem, velkodušným knězem z Ameriky. Snad by v oboru své působnosti snáze nám zde vypomohl zaopatřením auta, kterého tak nutně potřebujeme. Podepírám obrázkem: v Gossengrüně, již výše položeném, minulý týden svatba Slováků ze zničeného východního Slovenska. V plískanici, v blátě skoro až po uši, do kopce ponejvíce se člověk plahočí, táhne s sebou kolo, aby se aspoň zpět svezl, Pět čtvrtí hodiny namáhavé chůze takto, jak by smetl. Tento týden půl druhé hodiny do Chlumu u sv. Máří zrovna tak. Doma kancelář stojí, škola zanedbána a téměř celý den promeškán. Autem by se to vyřídilo mnohem snáze, ale kde nic není, nelze ani auto vydupat ze země. Kéž bych i na tento obrázek dostal vbrzku také takových osm aut, jako perikop! Snad by byla vhodná taková dopravní sekce arc. ústředí, jež by organizované řešila tuto otázku.

„LÍC I RUB OTÁZKY LETÁKŮ.“ Konají výbornou službu. Velmi mnozí katolíci čeští v pohraničí jsou stále vzdáleni kostela. Volají po českém knězi, ale když jest zde a v kostele české bohoslužby, pak v městě si toho příliš nevšímají. Něco jiného ovšem na vesnici. Proto letáky konají dobrou službu. Jdou na odbyt. Rub té věci jest ten, že si berou nejen letáky, ale dokonce někdo si již (nelze říci ovšem kdo) vzal i obě pokladničky pro rozšíření katolického tisku spolu s penězi v nich.

Jiří Dvořák.

K ČLÁNKU V Č. 9., ODDAVKY V SOBOTU, dovoluji si poznamenati: II. diecéšní synoda v Brně z r. 1934 zakazuje oddavky v sobotu. Tento zákaz však za nynějších poměrů těžko lze dodržeti. Duchovní správu dnes již hodně obtížnou ještě více jen zatěžuje. Velká většina svateb, zvláště v městech, koná se v sobotu. Jest přirozeno, že tento den snoubencům nejlépe vyhovuje. V továrnách se již nepracuje a druhý den v neděli mají ještě volno. V městech nebývají svatby spojeny s hlučnou taneční zábavou v hostinci. Svatební veselí se omezí jen na pozvané hosty při domácí zábavě, která se dlouho do noci neprodlužuje. Svatebčané proto při dobré vůli, vedou-li katolický život, mohou se v neděli mše sv. zúčastniti. Ty doby, kdy jsme lidem poroučeli, a oni poslouchali, uznávali důvody kněze, již dávno minuly. Dnes musíme býti rádi, když snoubenci při sňatku cestu do kostela najdou, aby se dali církevně oddati, třeba v sobotu, když jim to nejlépe vyhovuje. Duchovní správce jistě snoubencům připomene, aby zábavu neprodlužovali dlouho do noci a první neděli svého manželského života, aby šli na mši sv. a tak s Pánem Bohem začali svůj rodinný život. Bylo by proto na místě, aby zákaz oddavek v sobotu byl zmírněn. Místo zakazuje se, raději doporučuje se nekonati oddavky v sobotu, zvláště mají-li býti spojeny s veřejnou taneční zábavou.

O. J.

MÁM VSTOUPIT DO SOKOLA? Divná otázka od kněze. Funkcionáři Sokola přinesli mně přihlášku s přáním, abych mezi ně přišel. Věřil

jsem, že to myslí doopravdy. Zatím jsem odmítl s poukazem, že budu sledovat poměr Sokola ke katolické Církvi. Upozorňovali, že dnešní Sokol není výbojným Sokolem předválečným a že by rádi viděli i s naší strany pochopení pro jejich věc. V celém okrese není jiného tělocvičného spolku. Neměl by tam kněz také se dostat? Snad i to by bylo pro salute animarum. — Svěřil se mi také kněz příkladného života, že miní, vstoupit do Sokola a že to u nás považuje skoro za nutnost. Tam se dostane k mládeži a k vlašným katolíkům, a když nic jiného se nezdaří, pak aspoň jeho přítomnost zláme mnohé ostré hroty. — Znam také na okrese příklad, že katol. kněz vloni (1945) mluvil na Husových oslavách a svou řečí úplně porazil svého štvavého předřečníka — učitele bezvěrce. Snad kněží z Moravy neporozumějí tomuto hlasu, ale snad v Čechách by bylo dobré dostat se k sokolským duším, vždyť je tam velká síla katolíků — i dobrých! Poradte nám, co máme dělat?

R. B. ze Z.

FARNÍ KNIHOVNY. Kolikrát bývá v knihovnách spousta knih — kněz je nemá ani kdy číst a půjčuje bez rozmyslu — spokojí se snad s firmou „katolického“ nakladatelství — a tak je nepřímou příčinou mnohých pohoršení, pokušení, a snad i hříchů. A pak někteří kněží mají i široké měřítko — jsou schopni půjčit knihu, kterou i biskupové odsoudili. Bylo by tedy třeba zřídit a sestavit seznam knih, jež zasluhují doporučení — ale pod dozorem církevní vrchnosti — a při visitaci dohlédnout i na farní knihovnu — co se půjčuje. — A. M. — (Pozn. red. Už pět roků pracujeme na katalogu knih, posouzených se stanoviska katol. Než bude katalog hotov (bude to trvat 2—3 roky), chceme vydávati přílohu DP: „O knihách“. Prosíme dpp. spolubratry, aby nám posílali posudky knih, které přečetli.)

VÍCE SEBEVĚDOMÍ. Jsem služebně v Praze. Moc se mi tu zrovna nelíbí. Pozoruji jednu věc — a slyšel jsem to už z úst laiků — že totiž zde je (a bylo? prý) vidět málo, moc málo na ulici — kolárky! Že

by bylo kněží v Praze tak hrozně málo? Tomu sám nevěřím! Ale myslím, že by neškodilo trochu víc sebevědomí u kněží. Žádá se sebevědomí národní, též politické; proč by bylo zlé to naše sebevědomí kněžské? Lid v tom vidí a čte v tom jako v zrcadle — zbabělost, nechůť k vyznání víry. Nedivme se laikům, když pastores animarum chodí v kravatě! Neškodilo by někdy do toho nedostatku sebevědomí fuknout.

F. H.

SLOŽENKA, kterou přikládáme k dnešnímu číslu, je určena pro předplatné, které činí pro rok 1946 127.50 Kčs. Za přílohy Vám neučtujeme nic víc, třebas jimi někdy náš rozpočet se blíží posledním mezím možností. Kněžím, kteří nemají prostředků, rádi slevíme. Bohoslovci platí na rok 60.— Kčs.

NEMORÁLNÍ DAŇ. Ve Svobod. zítřku, č. 11., píše dr. Jiří Beneš o nemorální dani z vyššího služného. Praví: „Za německé okupace byly zrušeny některé čsl. daně a byly zavedeny daně německé. Ale“ A zde uvádí daň z vyššího služného, která vlastně „vznikla omylem, protože min. financí takový nesmysl nenavrhl, ale rozhodlo se užiti omylu“. Můžeme také podati příklad daně neústavní. Němci zrušili poplatkový ekvivalent a zavedli daň z majetku. Tuto daň z majetku jsme zaplatili za r. 1943, 1944 a 1945. Ale na druhou polovinu roku 1945 nám úřady předepsaly opět ekvivalent, a dosti vysoký. Tak jsme zaplatili za II. polovinu roku 1945 dvě daně, německou a čsl. Snad se to také stalo, jak vysvětluje Dr. Jiří Beneš, až ve vládě, že při změně slovosledu v textu přihodil se omyl. -rh-

HOVORNA

PAPEŽ A FAŠISMUS. Přikládáme leták, který jsme vydali o této důležité otázce. Objednejte a rozšiřujte co nejvíce! Cena 15 h. (Pravidelným odběratelům zašleme bez objednávky v obvyklém počtu.)

UŽ TO ZAČÍNÁ. Z anonymních dopisů, přicházejících na redakci, cítíme, že štvavá agitace určitých časopisů a novin má úspěch. Přečtěte si tyto květinčky: „90 procent kněžstva jsou lumpové nečestní, vydrhduchové drobného lidu!“ „Kristus byl veliký člověk, ale vy jste holt!“

Dp. KONS. RADA GR. Děkuji za povzbuzující dopis, z něhož cituji: Soumrak se blíží, je netoliko viditelný, ale i přirozeno. Když však na jedné straně světa nastává soumrak, na opačné straně rodí se jitro, a církev Kristova není místní, ale katolická. Jsme na rozbouřeném moři. Vysoké vlny a prohlubně se stále střídají. Po Hosana následovalo Ukřižuj a konec — — — Aleluja! Vytrvati! P. G.

PRO DOBU VELIKONOČNÍ jsme znovu vydali brožuru *Hřích* (Životem č. 99). Cena 3 Kčs.

OBSAH:

Alexander Heidler, Zpovědníkům doby velikonoční	177	J. Kunov, Svatý Josef a kněz	185
Laetare	179	Z domova	186
Josef Nogol, Farní kartotéka	181	Ze Světa	187
Celibát	183	Pracovna	183
		Hovorna	192

S církevním schválením úřadu arcibisk. zvl. pověřence v Ces. Těšíně, č. 394/45.

Vydává Exerciční dům Frýdek. Telefon 38. Číslo účtu Pošt. spořitelny 303.183. Vedoucí redaktor P. Rudolf Schikora C.Ss.R. - Odpovědný redaktor P. Alois Březina C.Ss.R. - Vychází jednou týdně. - Tiskem Valašské tiskárny ve Valaš. Meziříčí. Novinové výplatné povoleno ředitelstvím pošt v Brně č. IA 4 2370-O/24 414 1945 ze dne 10. VII. 1945. - Podací a dohlédací pošt. úřad Frýdek 2. Předplatné na rok 127.50 Kčs.

Junáci konají nábož.-psychologický výzkum mládeže.

Při příležitosti připravované nové modlitební knížečky pro vlčata (junácká mládež od 6—11 let) rozeslali někteří pracovníci z duchovní služby Junáka vlčáckým oddílům a katechetům na obecných školách na nejrůznějších místech Moravy, jakož i do Prahy zvláštní dotazníky. Je v nich 18 různých otázek, kterými se snaží autor dotazníku povzbudit hochy a děvčata k vlastním náboženským projevům. Uvádíme na ukázkou některé z těchto otázek: Jak bys poděkoval Pánu Bohu za všechno dobré, co ti dnes dal (měl jsi co jíst, ve škole jsi uměl a pod.)? Co bys řekl Pánu Bohu, když by tě potkalo něco nepříjemného (bolí tě zub, jsi nemocen, dostals bití, něco jsi ztratil a pod.)? Co řekneš Pánu Bohu, když máš velkou radost (venku je pěkně a tobě je veselo, zahrál sis a vyhrál jsi, byl jsi pochválen a pod.)? Jak se budeš modlit, když budeš pokoušen udělat něco špatného (udeřit kamaráda, neposlechnout maminku, vzít něco k jídlu a pod.)? Jak pozdravíš Pána Ježíše, když jdeš kolem kostela? Co mu řekneš, když ses dopustil hříchu a je ti líto, žeš ho tím zarmoutil?

Výsledky dotazníkového šetření jsou zajímavé. Zvláště nápadný je rozdíl mezi projevy moravských vesnických dětí a dětí pražských. Venkovské děti se těžko vyjadřují, jsou zdrženlivé v projevu a činí jim potíže i psaní. Ještě v páté třídě obecné těžko zápolí s perem, nedokončují slova a vynechávají slabiky. Zato však jejich projevy prozrazují uvědomělý náboženský život. Láska k ukřižovanému Ježíši, strach před hříchem, vyprošování zbožnosti pro kamarády a pro rodiče, touha po věčné spáse, jsou nejčastější motivy jejich projevů. Nekatoličtí náboženští psychologové, popírající opravdovost náboženského života dítěte (zejména zastánci t. zv. „doby hájení“ — relig. Schonzeit), by byli možná těmito projevy překvapeni.

Pražské děti naproti tomu se ve většině odpovědí vyjadřovaly s velkou lehkostí a uhlazenou mluvou. Používaly výrazů knih, které jsou dětskému myšlení cizí („prosím tě nevýslovně“ a pod.). Tyto vlastnosti měly i odpovědi žactva třetích tříd, zatím co na venkově i žáci čtvrté třídy podali jen velmi primitivní práce. Ruko-

pis dětí z páté třídy byl vypsaný rukopis dospělých lidí se snahou po originalitě.

Myšlenkově však byly projevy pražských dětí chudé. S výjimkou několika dětí modlily se vesměs o hmotné věci, případně o zdraví a dlouhý život. Z jejich elaborátů bylo jasně patrné odcizení náboženství, jež je v pražských rodinách téměř všeobecné. Náboženství je pro ně již jen vyučovací předmět jako jiné školní předměty, ne však věc přesvědčení a životní praxe. —án.

Svatý Josef a kněz.

J. Kunov:

XI.

Jeden, nejdéle trápící trn, vězel v srdci sv. Josefa, sotva kdy zpozorovaný a uvážený. A tím bylo mlčení. Sv. Evangelium nám zachovalo několik slov z úst Marie Panny. Mluvila s andělem v Nazaretě, se sv. Alžbětou v Hebronu, s Bohem při chvalozpěvu „Magnificat — Velebí duše má Hospodina“, s Ježíškem nalezeným v chrámě a pak na svatbě v Káni, kdy mu předložila nesnáze hostitelů. Z úst sv. Josefa nemáme zachyceno žádné slovo.

Jak se ohradili apoštolé (Sk. 4, 20.): „Nemůžeme nemluvit, co jsme viděli a slyšeli!“ Ale kolik toho viděl sv. Josef a slyšel při vtělení a narození Páně, při proroctví Simeonově, za pobytu v Egyptě a za dlouhá léta v Nazaretě?! A — dovedl nemluvit, mlčeti. Jak tvrdé jest muži výmluvnému, nemá-li příležitosti se uplatnit! Jak těžko jest mlčeti vzdělanému o vzácném vynálezu ve vědě a umění! Ale jak úmorné bylo sv. Josefu mlčeti o tom, jehož staletí očekávala a kterého on měl u sebe! Jak rád by asi vysvětlil Nazaretským, kdo jest Ježíš, jehož oni zvali pouze synem tesařovým! Vždyť lépe než později Petr věděl a celým srdcem uznával, že Ježíš jest „Kristus, Syn Boha živého“. Ó, jak posvátné důkazy znal z Písem o Vykupiteli, o jeho božství, o zájmech Božích na zemi, zcela jiných, než jaké znali tehdejší vykladaatelé Písem a Zákona! Ale mlčel, celou tíhu své duševní a duchovní převahy, patrně z poslušnosti, v sobě choval utajenu.

Může se přihoditi v plánu Božím, že i kněz a výtečný kazatel postrádá posluchačů a jest nucen mlčeti. Ať tehdy následuje sv. Josefa, ať čte a rozjímá Písmo svaté, aby tím výmluvněji mluvil s Bohem a měl trpělivost s lidem! Ostatně vzorný život kněze jest mohutným kázáním a nejvýmluvnějším přesvědčováním, jako ctnosti sv. Josefa v církvi svaté mluví podnes o velikých skutcích Božích. A má-li jako apoštolé rozkaz mluvit a hlásati slovo Boží, ať opět a s vroucností sv. Josefa čerpá nejprve z Písem svatých a často prosí jej, aby dobře uměl slaviti jméno Ježíš právě pro zásluhy onoho svatého mlčení Josefova.

XII.

A neménší tíha, trn velký a dlouho trvající, spočívala na srdci sv. Josefa z vědomí o utrpení Páně, jež tak podrobně bylo vyliče-

svatými proroky. Lépe než Daniel, muž posvátné touhy, toužil sv. Josef po splnění záslibů Božích. A bolesti byl naplněn, že se vše tak krutě má provést. Nad to ještě, že dle předpovědi Simeonovy celé to hrozné dílo bude přece mnohým jen „ku pádu“, právě ve vlastním národě! Vše to uvažoval sv. Josef mlčky, ale ne bez převelike lítosti. Jak rád by byl chtěl nějak zakročiti! Zarmoucený král David volal kdysi s pláčem: „Synu můj Absolone, kdo mi dá, abych umřel místo tebe (ač tak nehodného)?“ Oč toužebněji smýšlel tak sv. Josef a v duchu naříkal: „Ó Ježíši, Spáso světa, kéž bych se mohl obětovati místo tebe!“ Bylo mu asi tak u srdce, jako později samému Kristu Pánu v zahradě Getsemanské. Ale nevzepřel se tomu bolestnému trnu, tomu ostnu v duši nevinné a soucitné, nýbrž odevzdával vše do vůle Boží. A celé vzezření a chování sv. Josefa mělo tento rys vážnosti, jak bývá u lidí poctivých, kteří s sebou nosí velký a trvalý bol. Nikdo jej neviděl, že by se nemírně smál, žertoval, nebo čas trávil marnou zábavou, jak lidé malicherní a lehkomyšní.

K tomu podotýká zbožný farář Sprengers: „Ó knězi Páně! Byl-li život sv. Josefa pro trvalou myšlenku na umučení Páně naplněn vážností, ty, jenž denně obnovuješ tajemnou smrt Kristovu při mši svaté, varuj se lehké mysli, neoddávej se poštilému smíchu nebo hře a marné zábavě na utrácení času, nýbrž projevuj posvátnou vážnost ve smýšlení, řečech i jednání!“ Pamatuj na úzkost, zármutek a opuštěnost Spasitele zvláště, když stupní modlitbou před oltářem představuješ smrtelný zápas Spasitelův a jeho krvavý pot! Vážně a s pochopením vyslovuj jménem celého lidstva: „Mea maxima culpa!“ Kéž nejen v pátek ve tři hodiny, ale raději vždy a všude zaznívá ve tvé duši povzdech našich zbožných předků: „Hle, Ježíš dokonává, Syn Boží s lotry pní; lká, bledne, ducha vzdává, krev cedí poslední. Beránek ten, ach, tichý, krev vlastní za nás dal, by všeho světa hříchy nesmírně laskav sňal! Pro své svaté drahé rány, Jezu Kriste, smiluj se nad námi!“ Tato vážnost ochrání tě tisícere poštilosti.

XIII.

Sv. Josef a kněz — v životě i při smrti! Pro svěřeného Ježíše a jeho Matku žil, pracoval, je provázel, o ně se staral vždy napřed, o sebe až naposled, s nimi se modlil i rmoutil, jen s nimi užil časem radostné útěchy, s jejich trpělivostí a tichou odevzdaností se spojoval, u nich hledal poučení a vysvětlení o záhadách spásy, jejich přesladkými jmény posvěcoval své rty, od nich přijímal i poslední služby ve smrtelné nemoci, v jejich přítomnosti, v náruči Ježíše a Marie usnul v Pánu, aby procitl mezi svatými praotci a po dlouhém mlčení životním promluvil jim o žijícím Vykupiteli, o brzkém otevření bran nebeských, za nimiž jest patření na Boží tvář. Významněji než Job mohl volati: „Vím, že Vykupitel můj žije!“ A ozvěnou znělo: „Te, Joseph, celebrent agmina coelitum, Te cuncti resonent christiadum chori!“

Těž věrným kněžím Páně, pravým ctitelům, to jest následovníkům sv. Josefa, chystá se takové nanebevzetí.

Svatý Josefe, ochránce náš nejmocnější, oroduj za nás, za kněze Páně, abychom hodnými se stali údělu tvého u Ježíše a Marie Panny!

Farní kartotéka.

Josef Nogol:

2. Založení farní kartotéky.

Co je k tomu nutné? — Záznamní listky, a to:

a) *Záznamní listky rodinné* (viz příloha „Nomen familiae”; ceny viz Hovorna).

Při zakládání farní kartotéky je třeba napřed stanovit, kolika záznamních lístků je pro farnost potřebí. Řídí se to počtem duší ve farnosti. Připočítáme-li k počtu lístků malou zásobu, platí všeobecně tato pravidla pro rodinné listky: *rodinných lístků je třeba $\frac{1}{4}$ z počtu duší ve farnosti*, na př. při 2000 duších stačí 500 rodinných lístků.

b) Záznamní listky jednotlivců.

(Viz příloha „Nomen civile“. Tento kartotékový lístek byl původně vytištěn na červeném kartonu, Jelikož nebylo možno sehnati karton červené barvy, dali jsme jej natisknout na bílém kartonu červenou barvou.)

Počet záznamních lístků pro jednotlivce bude se řídit podle toho, pro které osoby kartotéku jednotlivců založíme.

1. Zakládáme-li kartotéku jen pro osoby osamocené, pak je k tomu třeba obvykle $\frac{1}{2}$ z počtu lístků rodinných; ku př.: při 2000 duších 500 lístků rodinných a 250 lístků pro jednotlivce) Za osoby osamocené bývají pokládáni: ovdovělý otec, který bydlí třeba u vdané dcery; učitelka, která bydlí ku př. u ženatého bratra; služební personál, hospodyně, osoby na bytě, osamocené ženské osoby, které si samy vedou domácnost atd.

2. Zakládáme-li zvláštní záznamní listky pro každé dítě propuštěné ze školy, i když zůstává u svých rodičů, pak počet lístků pro jednotlivce činí polovinu počtu duší vůbec, nebo dvojnásobný počet lístků rodinných, tedy ku př. při 2000 duších 500 lístků rodinných a 1000 lístků pro jednotlivce.

3. Někteří duchovní správci dávají kromě rodinných lístků zvláštní záznamní lístek každé osobě, tedy i manželům a dětem školou povinným i školou ještě nepovinným. V tomto případě jest ovšem potřebí tolika lístků pro jednotlivce, kolik je duší, a k tomu ještě nové zásoby; na př. při 2000 duších 500 lístků rodinných a 2500 lístků pro jednotlivce.

Zpravidla budeme zakládati kartotéku jednotlivců jen pro osoby osamocené, jak pod b) 1. uvedeno.

c) *Kartotéky speciální.*

Pro větší přehled možno ještě vésti speciální kartotéky, jejichž účel vysvítá už z jejich jmen. Jsou to na př.: kartotéka domovní, smíšených manželství, civilních manželství, kartotéka četných rodin, charitativní, odpadů, konvertitů atd.

Nejpotřebnější z nich je kartotéka domovní. Při kartotéce domovní stačí pro každý dům obyčejně jen jeden záznamní lístek, na němž má každá rodina jeden řádek s příslušnými rubrikami. Na domovním lístku značí duchovní správce nebo laický pomocník návštěvy v rodinách. (Viz příloha „Nro domus”).

V případě, že se rodina odstěhovala, poznačí se na domovním lístku, kdy a kam se odstěhovala; odstěhováním rodiny totiž zmizí lístek z rodinné kartotéky, a tak aspoň v kartotéce domovní (stejně jako ve zvláštní knize) zůstane o této rodině zpráva.

Na kartotéce domovní jen třeba poznamenati náboženství rodičů, aby z ní měl duchovní správce přehled o náboženských poměrech té které rodiny. K tomu možno užívatí následujících značek:
k/k značí manžel i manželka jsou katolíci;
k/č značí manžel katolík, manželka čsl.; výchova dětí katolická;
k/ev. značí manžel katolík, manželka evangelická;
K/km značí manžel odpadlý katolík, ona katolička; (podtržené m - značí odpad.)

(Pro ostatní případy možno pak použití podobných značek.)

Ostatní *speciální* kartotékové záznamní lístky (viz příloha „Nomen baptismale”) mají kromě rubriky pro jméno jen místo pro poznámky.

d) *Rozdružovače.*

Kartotéka se pořádává obyčejně podle *abecedního* pořádku jmen. Abychom si zavedli a udrželi pořádek ve vyplněných záznamních lístcích, užíváme *rozdružovačů*.

Rozdružovače jsou téže velikosti jako záznamní lístky, ale jsou ze silnější lepenky a mají nahoře přečnívající praporec. Na praporci jest vytištěno abecední písmeno, nebo jest praporec nepotištěn u t. zv. čistých rozdružovačů, abychom si sami mohli napsati nápis, ku př. jméno ulice a p.

Při volbě rozdružovačů si nejdříve stanovíme, jak chceme uspořádati vyplněné záznamní lístky: zdali abecedně, t. j. podle začátečních písmen příjmení, nebo podle ulic a domů.

Při *abecedním* pořádku (obyčejně takový pořádek budeme zavádět) užíváme rozdružovačů s natištěnými písmeny celé abecedy. Do 1000 lístků stačí abeceda 25dílná; má-li kartotéka víc než 1000 lístků, je účelnou abeceda 50dílná, při níž jsou písmena podřaděna: Aa, Am, An, Az. Při více než 2000 lístků se bere abeceda 100dílná, po př. 200dílná. Pořádají-li se záznamní lístky podle obydli, tedy podle ulic a podle domů, užívá se rozdružovačů se širokým a nepotištěným praporcem, na nějž se napíše jméno

ulice. Uvnitř ulic pak možno dělit podle skupin domů nebo podle jednotlivých domů.

e) Jezdce.

Lístkových jezdců se užívá za tím účelem, aby se kartotéka stala přehlednou a mohla býti dobře využita k pastoračním účelům.

Jezdce jsou z tenkého, pružného, ocelového plechu různé barvy a připevňují se na okraj lístku. Jezdců se užívá prakticky jen pro *přechodné případy*, na př. se označí jezdcem záznamní lístek té rodiny, v níž je nepokřtěné dítě, a zůstane tak označen do té doby, až je dítě pokřtěno. Všechny lístky rodin, kde jsou manželé sezdáni jen civilně, jsou označeny jezdcem až do sňatku církevního. Tak je možno zjistiti hned nepokřtěné a civilně sezdané. Lístky těch, kteří působí duchovnímu správci zvláštní pastorační starost, nebo těch, které třeba zvláště získati při misii a p., označují se také jezdcem. Pro různé účely bereme jezdců různých barev nebo tvarů.

f) Zvláštní kniha.

Mimo farní kartotéku vede se ve farním sekretariátě *zvláštní kniha*, do níž se značí osobní poznámky trvalé ceny, na př. soukromé poměry v domácnosti, které mají vliv na náboženský život, odpady, soudní tresty, zvláštní případy sociální péče, zatížení rodiny, prostředky, jichž by se dalo se zdarem použití nebo jichž se použilo atd.

Do této knihy se zapisují zkrátka věci, kterých z větší opatrnosti nechce duchovní správce psáti do kartotéky, přec jen i jiným přístupné. V kartotéce jen upozorní u dotyčného jména na zvláštní knihu.

Jména se registrují tak, že každá následující poznámka má své postupné číslo, a v kartotéce se poznačí na př. Z. K. č. 10, t. j.: Zvláštní kniha, poznámka s postupným číslem 10. Za každou poznámkou se nechají 3 neb i více řádků volných. Je-li třeba ještě dalších poznámek, a místa již není, poznačí se ve zvláštní knize i v kartotéce číslo další pořadové poznámky, kde se v poznámkách pokračuje. Tak na př. v kartotéce je poznamenáno: „Z. K. č. 10, 45.” Ve Z. K. po dokončení poznámky se připiše ještě: Pokračování č. 45 atd.

g) Skřínky.

Záznamní lístky se nejlépe uschovávají v účelně zařízených dřevěných *skřínkách*, aby tak byly vhodně umístěny a nebyly vystaveny zkáze.

Ž pastoračního zápisníku.

P. Václav Zima :

Mluvil se tady kdysi o „šéfech”. A všelijak. Když už tedy o „šéfech”, mám také jednu svou vzpomínku, k níž se rád vracím a o níž mezi kněžími rád hovořím. Byl jsem jednou krátký čas u jednoho staříckého pana děkana; bylo mu 72 let, a měl na život, a zvláště na kněžský život, osobité a samorostlé názory. Můj před-

chůdce, jehož pan děkan musil tolikráte pokárat, protože jednal často nesprávně a nedal si říci („mně nemá co poroučet ani papež!“, odsekl jednou na nějakou výtku svého „šéfa“), neměl svého představeného v lásce a kudy chodil, tudy trousil mezi lidmi po osadě všelijaké pomluvy o panu děkanovi, jak je zlý a nesnášenlivý, jak nerozumí mladému člověku a utiskuje ho, kde může, jak je těžko s panem děkanem vyjít a spolupracovat, protože nerozumí mladé době a moderní pastoraci. A jak už to bývá, lidé stranili mladému kaplanu a na starého pana děkana se škaredili a zlobili. Velká část osady se od svého duchovního pastýře odvrátila. I stalo se, že utiskovaný a nepochopený kaplan náhle z čista jasna odpadl a oženil se. A všechno se obrátilo. Ti, kteří předtím nadávali panu děkanovi, začali najednou mohutně nadávati odpadlému kaplanovi. A tu pan děkan vystoupil na kazatelnu a k celému případu nic nevytýkal svým ovečkám, že se na něho horšili, když mladého kaplana káral pro různé věci, ani jim neřekl, že dobře viděl, že se nemýlil a že měl pravdu, nic z takových obžalob a výtek svým věřícím neřekl, jen jednu větu: „Teď na něho nenadávejte, teď se za něho modlete!“ A ještě když jsem já u něho působil, pamatuji, že každý večer po večeři klekl v kuchyni na zem pod křížem, klekla hospodyně i služebná a společně nahlas se všichni tři modlili růženec za odpadlého, aby se vzpamatoval ze svého marnotratného pobloudění a vrátil se do domu Otcova. Ani jeden večer p. děkan ten růženec nevynechal. Bylo to dojemné vidět mohutnou postavu starce skloněnou pod křížem a slyšet vroucí a silný hlas, jímž jako by v modlitbě volal zpátky svého syna, který mu přece předtím způsobil tolik nepříjemností. To byl také „šéf“! Mně tohle všechno dalo poučení, že není rozumné, ani užitečné, ani dobré přetřásati chyby spolubratří mezi věřícími lidmi, že se tím hodně poškozuje a pokřivuje onen přirozený pohled věřícího člověka na kněze, že není radno ani mezi lidmi odsuzovati kněze odpadlé a vyprávět lidem o jejich chybách, ale že jest spasitelné a nadmíru prospěšné se svými osadníky se modlit za všechny kněze a za ty, kteří se zpronevěřili, zvláště vroucně a intenzivně!

*

Je velký omyl, domnívá-li se kněz, že se přiblíží lidu, dá-li mu otevřeně nahlédnouti do svých občasných slabostí, nebo bude-li před lidmi hovořiti o slabostech svých bratří. Má-li se vytvořiti přátelství mezi dvěma lidmi, jest třeba vytvořiti mezi nimi napřed trvalý vztah hluboké a účinné důvěry. Takové důvěry jest potřebí i k vytvoření přátelství mezi knězem a lidem. Ale to nepůjde nikdy dobře, budeme-li před laiky, ať už z dobré vůle nebo z revnivosti obnažovati chyby a nedostatky svých spolubratří a rozčilovati se nad nimi, protože tak budeme pomáhat jenom rozsévati nedůvěru lidu ke kněžím. Ernest Hello napsal: „Katolický kněz jest důvěrným přítelem lidstva. Proč? To proto, že mezi ním a lidstvem jest propast. Ovládá lidskou povahu. Je zázračně vzdálen od ostatních

lidí, a pod touto podmínkou jest jim zcela blízko. Jest oddělen od davu nevýslovně a pod tou podmínkou jest jeho důvěrným přítelem." Na první pohled se takhle slova zdají samý paradox, a přece jsou velmi pravdivá. Zkušenost nám to prokázala více než jedenkrát. Bylo přece možno kolikrát vidět, jak kněz, který chtěl získati lidi tím, že se jim dokonale přizpůsobil a připodobnil, je naráz úplně ztratil. Snad o něm někdo, kdo s ním vysedával v hospodě a hrál karty, řekl: To je náš člověk, ten je jeden z nás! Snad si získal několik přátel, kteří zahořeli trvalým přátelstvím k němu jako k člověku, ale jako kněz, který má táhnouti lid k Bohu a posvěcovati jej, ztratil přátelství nejkrásnější a nejtrvalejší. To tedy je jasné: čím více zachováváme určitý duchovní odstup, tím více se sblížíme s lidem, protože ten lid od nás něco chce a má právo něco chtít, a máme-li mu my to něco dát, musíme beze sporu v životě dokonalosti dospět a dorůst výše než on sám. Proto nehovoříme-li před věřícími o svých vnitřních zápasech a o svých pádech i o pádech svých spolubratří, není to farizejství, nýbrž jest to nutný ohled na subtilnost kněžského povolání a kněžské práce. Hovoří-li se totiž o kněžských chybách ve společnosti laiků, ty chyby se tím ani neodstraní, ani nenapraví, a proto je mnohem účinnější hovořiti o nich se sebou samým a o chybách spolubratří hovořiti s Pánem. Teče-li pramen milosti nečistým řečištěm, nebudu pořád mluvit o tom nečistém řečišti k lidem, kteří nejsou s to, aby je očistili, nýbrž budu k nim mluvit spíše o oné milosti, jež očisťuje a posvěcuje.

Svatý farář arský řekl: „Chce-li kdo zničiti náboženství, počne tím, že napadá kněze, poněvadž tam, kde není kněze, není také obětí, a poněvadž tam, kde není obětí, není také náboženství." To je svatá pravda, a já bych k ní ještě dodal, že chce-li kdo zničiti náboženství a je v tom hodně nedočkavý, počne napadat papeže a papežství. O tom už nás přesvědčila historie a o tom nás přesvědčují všelijaké současné útoky protipapežské, jak jsme je zastihli v hovoru našich lidí a posléze i v některém tisku. Lze v tom také spatřovati část typického postoje českého člověka k Římu, jak už snad byl u nás navozen od dob husitů. Spílali Římu, obviňovali papeže a Řím, činili Řím a papežství odpovědným za hříchy a zločiny odkřesťaněného světa, to už bylo českým sportem po první světové válce a začíná se to, jak se zdá, pěstovati i dnes. Jeden můj známý kněz říkal: „My všechno vždycky svalujeme na papeže a na Řím. To je takový český národní zvyk. Když se nemůže chalupníkovi v Zlámáné Lhotě otelit kráva, je tím vinen papež v Římě." Je ten vtip více k pláči než k smíchu, ale svou věc říká trefně. Více než skutečnost, že tu ty protipapežské obžaloby jsou, nás musí zajímat, proč tu jsou. A myslím, že na tuto otázku proč slova sv. faráře arského jsou odpovědí nejsprávnější. Tu nejde přece jenom

o nějakou politiku. Tu jde především o určité zájmy ideologické. A není to fair play, nechce-li se to upřímně a otevřeně přiznat.

Pastorace ministrantů.

Liturgický oděv.

Toužebným snem všech ministrantů nováčků je první obléknutí ministrantského oděvu. Často právě tento oděv je prvním podnětem, proč se hlásí k svaté službě. To by bylo správné, kdyby liturgický oděv byl vždy důstojným oděvem služebníků oltáře. Bohužel často a často ministrantský oděv působí jen na dálku, ale blízká skutečnost ukáže to jinak. Liturgický oděv hochů má sloužit k zvýšení slavnostního rázu svaté mešní oběti. Vždyť je předepsán Církví svatou (S. R. C. 11. prosince 1885, čís. 3647 ad 6-7: náležitý důstojný liturgický oděv). Je možné označit jako důstojné a náležité ony karikatury oděvu, jež nezřídka se vidí? Rozedrané, vyrudlé, ošklivě zaplátované komže, jež sahají sotva pod kolena a nikoli „ad talos“? Rochetky, jež na bocích i na rukávech prozrazují, kolikáté generaci již slouží, a často přímo křičí po mýdle a pračce? Nákrčníky nepřiléhají a velkým výstřihem vpředu prozrazují všechnu intimitu klukovského nepořádného oblečení. Límce jsou samá vosková skvrna a samá díra od molů. O nějaké důstojnosti stěží lze tu mluvit.

Na druhé straně nesmí se vydávat peníze za žádnou nádhernou šatnu. Ministrantský šat není předmět osobních hříček. Nadýchaná krajkovina, jež halí tenkou chlapeckou postavičku v červeném taláru a v pase přefatou širokým cingulem, nebo hermelínem vykládaná kappa s malou kapucou a hedvábným štrápcem na konci od toho je již jen malý krůček ke kýči.

Vyžadujeme-li od hochů opravdovost v chování, pak musíme proto vytvořit předpoklad i v tomto směru.

Tolik teorie. Horší je však v praxi rozhodnout, který způsob oblékání doporučit a zavádět! Podáme zde několik návrhů a prosíme důstojné pány, aby je kritisovali a projevíli svůj souhlas třebaš jen označením čísla návrhu. De gustibus non est disputandum, ale statistika přece by mohla ukázat, kam se kloní zájem...

1. nejobvyklejší oděv u nás je komže, která má sahat až ke kotníkům. Je červená nebo v liturgické barvě. K tomu prostá rochetka se širokými rukávy, jak je předepsána pro bohoslovce. Rochetka má sahat skoro až ke kolenům. Její jedinou ozdobou je úzká kraječka na dolním okraji. V některých krajích nosí k tomu ještě límec;

2. černá klerika s červeným pruhem dole a na rukávech superpelice;

3. tarsiciánský oděv;

4. katechumenská alba, převázaná cingulem. Jsou-li cingula v liturgických barvách, je postaráno o oblečení pro všechny druhy

slavností. Snadno se udržuje v čistotě pouhým vypráním. Pořídí-li se chlapcům malý humerálek, je celá postava decentně zahalena. Je to původem francouzské oblékání a nese všechny známky západního vytríbeného vkusu.

Program schůzek v postní době:

1. Zahájíme postní písní (Svatý kříži ... Pro své svaté drahé rány ...).

2. Probíráme krátce liturgicky i prakticky obřady svätého týdne.

3. Přehledneme ministrování za minulý týden a výsledky bodování.

4. a) navrhne chlapcům několik příkladů sebezáporu podle jejich sociálních poměrů, okolí, zaměstnání, temperamentu, předně ze života ministrantského, ale i civilního (ochotné nákupy matce, málo cukru v kávě, studená polévka, nudí tě učení ...); b) pak chvíli ticha a vyzvat chlapce, aby se pro něco rozhodli ... c) Zakončit modlitbou o milost a sílu k tomu. Příští schůzku krátké zpytování o tom na začátku, nebo revise (soukromá) postních sešitků, které si chlapci sami vyzdobí a zaznamenávají tam úkony.

Z D O M O V A

POMOC POŠKOZENÝM KOSTELŮM. Náš farní kostel v Kylešovicích byl 22. 4. 1945 4—5 těžkými granáty ráže 22 cm tak vážně zasažen, že věž se sesula, strop byl probořen a zadní část kostela utrpěla nebezpečnými trhlinami. Nezbylo než beztak malý kostel úplně rozebrat a rumovisko odvézt. Nastává však otázka: kde vzít 6 mil. Kčs na novostavbu? Stát prozatím peněz nemá, farnost na to nestačí, znárodněním průmyslu a vázáním kapitálu byli rázem odstraněni bohatí jedinci, takže se velké, nákladné podniky nedají jinak provést, leda spojenými silami. A tu jsem přesvědčen, že i kostely můžeme postavit jenom spojením všech zdrojů a správným rozdělením příjmů snad nejdůst. episkopátem naší republiky. Prosím vdp. správce farností o laskavou peněžitou pomoc pro budoucí kostel, nám tolik potřebný. Sbírkou v náš prospěch nechť laskavě posílají na naše šekové konto: pošt. spořitelna v Praze 52.352, římsko-kat. farní úřad Opava-Kylešovice.

HÁJ. Které farní úřady by mohly laskavě uspořádati kostelní sbírku pro náš válkou tak těžce poškozený

farní kostel? Utrpěli jsme škody, které jsou nad naše síly. Za vše budeme vděční. Farní úřad Háj pod Ostrou Hůrkou u Opavy.

KOSTEL SV. JANA KŘ. V MAXOVĚ ZOUFALE PROSÍ. Poslušen výzvy v DP. č. 10., hlásím zase poškozené kostely Chodska a průmysku Vserubského. Na mou prosbu, zde před časem uveřejněnou, věnovalo celkem 12 dárců na 5 poškozených kostelů, z nich jeden úplně zničený, 4755 Kčs. Zaplať Pán Bůh, ale je to velice málo. Dnes hlavně prosím za zničený kostelík sv. Jana Kř. v Maxově, který potřebuje monstranci a peníze. Je v trapné situaci. Jen stavební obnova byla rozpočtena obnosem 350.000 Kčs a nové vnitřní zařízení přes 600.000 Kčs. Osada byla německá, asi 800 duší, s německým knězem. Starali se původně velice obětavě o obnovu kostela. Jejich dary jsou nyní jedinou základnou oprav, ale jsou vázány v RM a ve starých platidlech. Uvolňování peněz dělá obtíže. Musil jsem si vypůjčit na směnku, abychom mohli zajistit ohořelé stěny před zimní nepohodou. Patronát byl zrušen a národní správa jmění pa-

trona nechce platit, třebas kostel vyhořel už 30. dubna m. r. při dobývání průsmyku Všerubského. — Kněz odešel, osadníci se vyměňují. Na kostele je sice krov a krytina, ale jest provést ostatní stavební práce. To není bez cizí vydatné pomoci možné. Prosím tedy snažně důst. pány spolubratry o vykonání sbírky ve prospěch této postižené svatyně. Na sousedním vikariátu hostouňském už byla vykonána. Zaplať Pán Bůh! - Vikariátní úřad

v Mrákově u Domažlic. Dary do spořitelny v Domažlicích, č. pošt. spoř. 12.610.

MEMENTO. Zemřeli: 27. 3. Dp. P. Heřman Štíhel, farář v Zašové, ve věku 43 let. — Msgre Tomáš Kubíček v Kroměříži ve věku 84 let. — Dp. Josef Kupka, farář v. v., Kyjovice ve Slezsku, ve věku 81 let. — Dp. Josef Zelinka, rada a katecheta, Lázně Poděbrady, ve věku 71 let. R. i. p.!

Z E S V Ě T A

Z FRANCIE. *Pastorálně-liturgické porady v Lisieux* - 31. VII.—2. VIII. 1945 týkaly se nedělní mše sv.: Jak lidi na ni zase přivést? Většina otázek se týkala jen francouzských poměrů. Vznikla tu však zajímavá debata, i pro nás poučná. Není-li možná ve farnosti mše sv., je třeba zavazovat lidi k společné pobožnosti v kostele bez kněze, k t. zv. Réunion dominicale? Jistě k tomu nezavazuje přikázání církevní. Vždy však platí přikázání Boží: světit neděli. Zkušenost pak učí, že ve farnostech bez kněze je to prakticky jediný způsob, jak světit neděli. Nesmí se zapomenout, že příklad množství strhuje. Jestli se většina věřících dispensuje od těchto společných pobožností, s úmyslem světit neděli privátně jinak, je skoro jisté, že ostatek zanechá brzy společných modliteb v neděli a nebude činit nic pro splnění Božího přikázání. Kněží se shodli na tomto stanovisku: Najde-li zpovědník věřícího, jenž je si vědom svého sociálního vlivu, poučí ho, že jedná při nejmenším proti lásce, jestli nevede svým příkladem vlažné věřící k těmto shromážděním. Běží-li však o farníka neschopného působiti nějak na druhé, netřeba ho znepokojovat, aspoň hned, pro neúčast na těchto schůzkách. — Dobrá však byla poznámka kanovníka Braulta, že třeba opatrnosti při těchto pobožnostech, aby lid nezačal podceňovat význam kněze při bohoslužbě. Znamenalo by to, nebezpečně se blížiti protestantismu.

JUBILEUM. Katolická Francie

oslavovala nedávno sté výročí ústavu „Institut catholique“, založený r. 1846 jako „Ecole des Carmes“ tehdejším arcibiskupem pařížským, jenž se stal dva roky nato obětí revoluce. První akademická hodnost byla udělena na této škole pozdějšímu Kardinálu Lavigerie, zakladateli Bílých Otců. — Arcibiskup z Rennes, kard. Roques, reorganizoval duchovní správu franc. námořnictva. Jako generální vikář mu pomáhá v tomto díle jesuita P. Butel. Budoucí námořní kněží se připravují na svou činnost v semináři v Lisieux (Mission de France). O prázdninách mají sloužiti jako námořníci. — Znovuorganizován je v celé Francii laický apoštolát. V městech tvoří katol. ženy a dívky, pomáhající kněžím, skupinky, zpravidla pětičlenné, z nichž každá dostane na starost určitý úsek farnosti. Jednotlivé apoštolky pak pečují o jednu ulici nebo blok domů. Začínají tím, že seskupí kolem sebe dobré křesťany. S nimi společně navštěvují lidi náboženství odcizené. Rodinu za rodinou vyhledávají, poskytujíce hmotnou pomoc a radu. Apoštolátu pomáhají knihovny, náboženské kursy pro zaostalé, poradny pro matky atd. Pařížský kardinál Suhard se vyslovil o této mladé organizaci: „Ve své diecési mám 85.000 těchto pomocnic z ženské ligy. Přál bych si jich 500 tisíc, ano, rád bych, aby vstoupila do této ligy každá křesťanská žena!“

Z AMERIKY. Mr. Budenz, vydavatel levicového listu newyorského Daily Worker, smířil se s Církví a tak samozřejmě přerušil styk s tím-

to listem. Co mu imponovalo u Církve? Řekl to: „Ve všech dobách ukazuje Církev katolická lidstvu dobro a v každém věku má odvahu brzdit extrém, k nimž se lidé kloní vždy znovu a znovu.“ — Značnou pozornost vzbudila *konverse* senátora Roberta Wagnera, důvěrného spolupracovníka presidenta Roosewelta. — *Bostonský arcibiskup Cushing* prohlásil v kázání ke Kolumbovým rytířům o ceně náboženství dnes toto: „Svět je zralý pro duchovní obrodu. V tomto „atomovém věku“ potřebujeme mužů Božích, mužů ducha, kteří půjdou dobrovolně do Betlema a na Kalvarii. Mnohem vážněji nutno pojímati desatero, horské kázání, jesle, kříž, Církev, chceme-li vůbec dál žít. Budou-li zkomírat síly, hájící pravdu, nabudou převahy zbraně zla.“

ARMENSKÝ KARDINÁL. Jest jím arm. katol. patriarcha Řehoř Petr XV. Agagianian. Narodil se 1896 v městě Akhaltzikhe v dnešní sovětské Armenii, nedaleko od Gori, rodiště Stalinova. Byl poslán do Říma studovat již v 11 letech. R. 1919—21 spravoval farnost svého obřadu v Tiflisu. — R. 1935 byl konsekrován na světícího biskupa a o dva roky později byl zvolen za patriarchu. Bylo mu tehdy 42 let. Jako patriarcha sídlí ve Bzommaru, nedaleko Beirutu, v republice Libanonské, kam se uteklo mnoho Armenů po první světové válce (kde dli též kardinál Tappouni obřadu syrského). Kard. Agagianian mnoho cestoval, navštěvuje své věřící ve Francii, v Syrii, v Palestině, v Egyptě a v Iraku. Jako bývalý rektor armenské koleje v Římě má pověst znamenitého theologa, odborníka v církv. právu a dobrého linguisty. Kromě armenštiny a ruštiny mluví italsky, francouzsky a anglicky. — Jediný z kardinálů nedostal červený klobouk, nýbrž nachovou „kamilačku“, již užívají armenští biskupové. Zvláštní komise připravovala jeho kardinálský úbor, aby byl ve shodě s šatem armenské hierarchie.

Z RAKOUSKA. *Oprava svatoštěpánského dómu* dovolí teprve až po velikonocích konání bohoslužeb v něm. — *Otcové SVD* vrátili se po vyhnanství, trvajícím přes 4 léta,

do slavného misijního domu Sv. Gabriel v Mödlingu u Vídně. — V *diecési linecké* bylo za nacismu uvězněno celkem 141 kněží, 32 bylo v koncentracích, 8 z nich podlehl útrapám. — Ve *Vídni* odevzdal sovětský velitel slavnostním způsobem 600 zvonů arcibiskupu kard. Theod Innitzerovi a starostovi města, generálu Körnerovi.

KOMUNISTÉ A KATOLÍCI V ITALII. Komunistický deník *Unità* přinesl 3. února 1946 článek prof. Ambrože Doniniho, který prozrazuje novou taktiku italských komunistů. Článek se snaží rozdvojiti „lidové masy“ katolíků s nižším klerem na jedné straně, a vyšší klerus, „servilně oddaný vládnoucím třídám“, na straně druhé. Podle Doniniho první křesťané vedli třídní boj. „Sen o štěstí a blahobytu živil heroism prvních křesťanů v jejich boji proti brutálnímu panování vládnoucích tříd, těsně spjatých s pohanickým imperiem. Jejich vůle k revoluci nebyla méně upřímná a opravdová proto, že byla obrácena k nebi, místo co měla býti soustředěna na zemi. Náboženské víry mas a jejich přijímání duchovních nauk Církve nejsou samy o sobě překážkou politiky svobody a demokratického pokroku, vyjma, že by byly vykořisťovány těmi, kdo chtějí řídit aspirace lidu k onomu světu tak, že by chtěli vésti privilegovaný život na tomto světě.“ — V katolickém listě *Quotidiano* odpovídá S. Federici, že komunistický autor, byť bezděčně, hlásá Marxovu a Engelsonu doktrinu o náboženství, jako by bylo vzniklo ze strachu před přírodou a ze závislosti na privilegovaných třídách. Čeká se, že budou komunisté sugerovat italským katolíkům, že katolickou hierarchii třeba ztotožňovati s privilegovanými třídami. — Federici píše: „My katolíci jsme nikdy ani na okamžik nepochybovali, že vůdcové komunismu jsou přesvědčeni o pravdivosti své ideologie. Avšak komunisté jsou na omylu, myslí-li, že vůdcové Církve jsou nevěřící, odhodlaní uzavřít kompromis s držiteli politických a sociálních výsad... Ani není pravda, že křesťanství upírá člověku spravedlnost na světě. Hlad

a žízeň po spravedlnosti musí býti ukojeny i v tomto životě! Jak pravil papež Pius XII., dělník jako člověk nesmí býti odsouzen k hos-

podářskému otroctví, které je neslučitelné s jeho právy jako lidské osoby“

PRACOVNA

(Z dopisů spolubratří)

KOMISE PRO VYDÁNÍ NOVÉHO KOSTELNÍHO ZPĚVNÍKU v Praze sděluje, že práce na sestavení písní jest skončena. Kdo má zájem na novém zpěvníku, může připravený materiál shlédnouti denně od 9—12 hod. — od 1. dubna — ve Scholae cantorum, Praha I., Karlova 2/III. posch., a tam příslušná přání projevit. Komise celý návrh předloží na valné hromadě Obecné Jednoty cyrilské, která se bude konati po velikonočních svátcích a potom bude návrh podán nejdůst. Ordinariátům ke schválení. Obecná Jednota cyrilská v Praze prosí, aby skladatelé, kteří mají v rukopise hodnotné kostelní lidové písně, zvláště mešní, zaslali je laskavě k nahlédnutí na adresu: Msgre Jan Boháč, kanovník v Praze VI., Soběslavova č. 1.

NÁVRH PROTI ÚTOKŮM NA SV. OTCE. Po tiskových útocích vypracovat společné dementi nepravdivých zpráv a zároveň ostrou proklamaci, jíž katolíci se stavějí za hlavu Církve, podobně jako vydali studenti proklamaci o náboženství. Dementi a proklamaci ve stejném znění uveřejnit ve všech našich katolických časopisech současně a zaslát je i patřičným redakcím útočících listů. Komu byla výzva zaslána zveřejnit! *Kdo povede tuto akci v patrnosti a dá patřičnou odpověď?*

F. D.

DOTAZ: Podle nejnovějších výsledků šetření poctivé a nezaujaté vědy jest stáří lidstva na této zemi neporovnatelně větší, než jak stanoví věda biblická, totiž od Adama a Evy. Jak se dívati na tento rozpor a jak to vysvětliti inteligenci katolické? — Odpověď: Nechápu dobře,

co míníte onou biblickou vědou, která stanoví lidstvu jen krátké trvání. Rozhodně není nutno, aby lidstvo bylo na zemi jen krátce, snad 6 tisíc let, protože pochází od Adama a Evy. Jistě, že ve všech seminářích a na všech theologických fakultách katolického světa se učí, že otázka, jak dlouhou minulost má lidstvo za sebou, není otázka víry, nýbrž otázka profánní vědy. Ovšem s poctivostí a nezaujatostí této vědy, vlastně některých vědců, je jiná. Tito „nezaujatí“ darwinisté jsou natolik moudří, že uznávají nemožnost rychlého skoku ze stadia opičího do stadia lidství, a proto žádají po „přísném vědeckém šetření“ pro „vyšlehnutí jiskry intelligence“ v mozku jednoho šťastného orangutana statisíce, ba miliony let. — O stáří lidstva po stránce dogmatické nahlédnete do některé novější dogmatiky, na př. do výborné Šandovy Synopce. Máte-li příležitost sáhnout po posledních ročnících (od r. 1930) Biblica nebo Stimmen der Zeit, užasnete, jak je církevní věda blahovlnná ke skutečné seriousní vědě prehistorické.

KATECHISMUS. Má-li se ve smyslu článku „Vydání nového katechismu“ pracovat, račte uveřejnit elaborát nového Tomáškova katechismu buďto celý, nebo aspoň tyto stati: o Církvi, o manželství, o šestém a sedmém přikázání a o odpustcích. Většina kněží je zvědava.

H. S.

ZVONY. Některé menší přifařené osady rády by do svých kaplí pořídily menší zvony, od 50—100 kg. Snad račte znáti firmu, která by dnes vyhověla! F. P. (Red.: Ví-li kdo o nějaké firmě, napište nám!)

PRO ET CONTRA

PRO A PROTI! Jsem pro katol. vysílání v rozhlase. Ale jsem proti tomu, abychom se tak trapně dožebrávali nějaké té hodinky rozhla-

sového pořadu. Tak mi to připadá, jako by se člověk musel domáhati o vstup do svého vlastního domu a čekati, až vám někdo milostivě po-

otevře dveře a pustí vás na chvilku dovnitř. Vypadáme jako žebráci, škemrající o lžici polévky, zatím co se plýtvá jiným stravou bez míry. *Je nám toho všeho ponižování a dožebravání třeba?* Což se nemůžeme postavit na vlastní nohy? Zařídit si svou vlastní stanici? V jednom děkanátu o tom jednali, a věc měla velký ohlas! Ustavičným pokulháváním za druhými nic nespravíme! Musíme na výboj i vpřed! Neškemrat o zbytky a odpadky (až co zbude času v pořadu vysílání — někde na posledním místě) — nýbrž zahájit samostatnou akci, která vyburcuje skryté síly, neboť lidem imponuje vždycky lépe útok než obrana. Černožřivci budou sice lamentovat, jak se to uhradí atd. Ale to je vedlejší — kdyby byla rozluka, museli bychom si vydržovat vše sami: semináře, kláštery, klerus atd. — a také by to muselo být — tož jaké strachy s jednou vysílačkou? Pro dobrou věc vždycky se dobrodinci najdou!

*

Zrovna tak se má věc s laickými silami v duchovní správě! Volá se naléhavě: Zbavte kněze písářiny — ty spousty hodin proseděných v kanceláři nad číře mechanickým probíráním aktů — je hrozná ztráta času pro duši kněze a farníků. Práce, kterou by mohl vykonat zbožný laik, dobrá kancelářská síla (v mnoha městech je to již zařízeno). Farář vyřizuje jen ta akta, která nutně vyžadují jeho zásahu nebo souvisí s řešením pastoračních případů. Bude nutno tyto laické síly zapřáhnout i do nábož. vyučování, zvláště v pohraničí. Kněz by vykonal jen tu nejzodpovědnější školní práci — přípravu k svátostem — ostatní by zastali laičtí učitelé náboženství. Víím, že bude spousta námitek — zda to dovedou laici tak dobře jako kněz? Možná říci: *Salva reverentia* — že snad někdy i lépe! Každý kněz není rozený katecheta — každému to nejde ve škole od ruky! Konečně, co je lepší? Aby kněz učil přes míru a se udřel, a pak *nemohl učit vůbec* (učí-li přes míru, tak to beztoho musí odbývat, přespočet hodin je nad síly), nebo aby mu raději zavčas pomohli schopní laici a ušetřili ho krajní únavy a vyčerpanosti? Vždyť

život mnohého kněze je tak přetížen přemírou úkolů — sotva stačí běhat z kanceláře do školy a ze školy k funkcím, že nemá čas ani k jídlu. Je štván svými povinnostmi do úpadu. Konečně jaké starosti o schopnostech laiků? Vždyť v misijních zemích vyučování konají jen ponejvíce laické síly — katechisté, a jsou jich celé armády kněžím k ruce — proč by naši inteligentní katolíci nemohli konat tutéž službu? Je to původní stará církevní praxe — za nedostatku kněží nutná. — A ta starost o úhradu, platy atd? Je chyba, že chceme mít vše zákonitě zajištěno a mžouráme stále po státní pokladně, jako by to byla jediná spása! Kdyby byl sv. František čekal na kongruu, tak nikdy neexistovala velká reforma církve, jeho dílo. Což nevěříme Bohu, že on se také postará, když i my se přičiníme? Bylo by dobré věnovat pro vydržování těchto laických pomocníků kněze vždy jednu ofěru (zvoneček) měsíčně ve všech kostelích diecése. Vždyť je to dílo všem prospěšné, neboť jsme vespolek údů jednoho těla (Církve) a vzájemně se buď ožívujeme (nebo naopak ochromujeme)! Opakuji: získejme pro pomocnou práci v duchovní správě zbožné a schopné laiky, dejme jim určité školení, a prokáží nám jistě velmi platné služby! Jinak nevystačíme na vše a zbytečně se udřeme! Aegrotus.

POHRANIČÍ. Tolik se píše a mluví: „Pohraničí volá, pohraničí prosí, ruce vztahuje...“ a j. cituplná slova. Avšak co se dosud stalo pro pohraničí? Nic, nebo velmi málo! Pohraničí je zkušební kámen, zda opravdu má cenu nesmrtelná duše, duše přišlá z periferií měst a horských krajů. „Nepotřebují zdraví lékaře, ale nemocní“, řekl Kristus. — Nepotřebují vnitrozemská městečka 8 až 10 kněží, zatím co v pohraničí jsou bez jediného kněze! Vidíme z toho, že není hlavní důvod vši té bolesti s pohraničím v tom, že by absolutně nebylo kněží! Důvody jsou jiné: Málo pochopení kněžského pro spásu duší, velká zabředlost v pohodlném životě, v teploučkém vnitrozemí! Mladý kaplan byl poslán do pohraničí — a nešel. Proč? Že je tam mnoho práce a — že jsou

tam stejně jen „bezbožníci“. Starší farář přijel se podívat na faru v pohraničí a protože tam nebylo chléva (o duše neměl ani zájem), odejel do vnitrozemí hospodařit... a duše? — a Bůh? — a soud?... — Až jsem zasklil kostel, spravil faru, uvedl do chodu celou farnost — dalo to vypětí všech sil a námahy dnem i nocí — začali se o faru zajímat jiní. Ne o duše, ale o „velkou a bohatou“ faru! Je mně hořko u srdce i v hrdle. Přijít a sednout si „do teploučka“ — to není zájem o duše! A takto pohraničí se nepozvedne! R. K.

K OTÁZCE DOBROVOLNÉHO CELIBÁTU. Vskutku má západní Církev celibát dobrovolný, Církev východní nucený. Neboť u nás bohoslovec bez nucení se rozhodne k bezženství, ve východní Církvi se rozhodne pro manželství, ale když mu žena zemře, *musí* žít v celibátě, i když nechce, což je jistě mnohem těžší, než u nás dobrovolný celibát

-u-

BÁSNÍCI. K výtce, kterou mi v 10. čísle DP uštědřil F. J. S., odpovídám: 1. Pokud se pamatuji, doporučoval jsem četbu Holana pro vzdělání jazykové jenom jednou, druhá poznámka o Holanovi v 6. č. DP nebyla již žádným doporučováním a mluvila o něčem zcela jiném, než o tom, „aby kněží vzdělávali svou češtinu četbou Holana“. — 2. Jméno Vladimíra Holana jsem ve své poznámce o kazatelském stylu uvedl namátkou jako jednoho z těch novočeských básníků, kteří vskutku dokázali rozezpívat a rozevlát českou řeč a kteří stále ještě objevují nové slovní bohatství. Nešlo tu o stránku obsahovou, nýbrž pouze o stránku slovesnou. Uváděje jméno Holanovo, měl jsem na zřeteli především jeho básnické dílo z údobí před touto poslední válkou a nevěděl jsem ještě pranic o jeho dopisu Piu XII., který jsem četl v „Tvorbě“ až po otištění mé poznámky a k ně-

muž ještě budu Vl. Holanovi adresovati veřejný list. — 3. Jméno Zahradníčkovo a Lazeckého jsem nevedl jednak proto, že jejich díla jsou, doufám, katolickým kněžím dostatek známa, jednak proto, že jsem nechtěl zbytečně a neužitečně zatáhnouti DP do polemik s určitou částí soudobého českého tisku, který před krátkým časem učinil tato dvě jména předmětem svého silného rozhořčení. Takováto polemika by totiž byla mimo vlastní účel a poslání DP. — 4. Říká-li F. J. S., že Don Bosco nemluvil jako básníci, ale mluvil prostě a srozumitelně, aby mu rozuměl i prostý obuvník, svádí celou věc na vedlejší kolej. Já jsem přece vůbec netvrdil, že kazatelé mají mluvit jako básníci a mají být nesrozumitelní obuvníkům. Já jsem pouze řekl, že mají také číst básničky, aby oživil, slovně obohatil a očistil svou mluvu. A konečně není to zrovna správný názor, že básníci musí být anebo jsou nesrozumitelní, poněvadž kdo zná literaturu, ví, že velcí básníci obvykle bývají prostí a srozumitelní. F. J. S. by mohl preceptovat (*sit venia verbo*) samého Spasitele, kazatele všech kazatelů, který přece také odíval své božské myšlenky a svou pravdu v básnickou formu podobenství! Nezapomínejme, že zvláště na vesnici vedle učitele bývá to jediný kněz, který vlastním příkladem má možnost zabraňovati také úpadku jazyka u našeho lidu, a že vesnická kazatelna zpravidla má nejenom duchovní, ale také kulturní poslání, jehož bychom se přece jen neměli tak lehce vzdávat. Jenže někteří kazatelé, ať už z touhy po laciné popularitě nebo ze špatně a křivě pochopeného pojmu srozumitelnosti užívají někdy na kazatelně takové mluvy a takových vulgárních výrazů (mám pro to dost důkazů!), že by jich neužil ani ten obuvník. A proti tomu především byla namířena má poznámka.

P. V. Zima.

H O V O R N A

K ZAVEDENÍ FARNÍ KARTOTÉKY. Exerciční dům ve Frýdku vydal: 1. *Rodinné* záznamní listky („*Nomen familiae*“), cena 100 kusů

20 Kčs; 2. Záznamní listky pro *jednotlivce* („*Nomen civile*“), cena 100 kusů 20 Kčs; 3. *Domovní* listky („*Nro domus*“), cena 100 kusů 20

Kčs; 4. *Pomocné lístky* („Nomen baptismales“), cena 100 kusů 10 Kčs. *Rodinných lístků* je třeba jedna čtvrtina z počtu duší ve farnosti, lístků pro jednotlivce obyčejně polovici z počtu lístků rodinných. (Viz pojednání v tomto čísle.) Lístků domovních potřebujete (kdo je zavede) tolik, kolik je domů. Lístky pomocné podle toho, co jimi chceme zachytiti. Rozdružovače, jezdce a skřínky pro kartotéky dosud nemáme. Dodá Vám snad papírník.

PARAMENTA zcela nová a různé potřeby kostelní možno koupiti. Dotazy pod značkou „Pro kostel“ do adm. t. l.

EDICE PETRINUM V Č. BUDĚJOVICÍCH nabízí mimo jiné zvláště tyto čtyřlístky: „Víš, co je kněžství?“ od Dra Č. Tomáška. Vhodné i jako památka na primici. Cena 75 hal. „Rodičům I.“ a „Rodičům II.“ Po 75 hal. Krátce, jasně a názorně podané výchovatelské zásady. Pro rodiče, učitele, snoubence, pro matky při úvodu. Velmi užitečné!

TISKARSKÝ ŠOTEK SI ZAŘÁDIL v minulém čísle, str. 190. Přípis z pohraničí „Radostná ozvěna“, v němž pisatel děkuje za 8 perikop mu zaslaných, vypadl. Otisklo se pokračování „S dary roste ovšem chuť“, ale poznámka redakce k oběma článkům se octla před článkem, ke kterému patří. Doufáme, že dpp. si všechny tři části v správném pořadí přečtou ještě jednou. Děkujeme s radostí za první dary na

auto pro pohraničí. Vivant sequentes! Článek „Radostná ozvěna“ přinášíme zde dodatečně:

„RADOSTNÁ OZVĚNA.“ Jako jsem se osmělil laskavostí redakce DP prositi, tak se také zase osměluji splniti svou povinnost. Obrázek kněze, překládajícího evangelium do českého jazyka přímo z missálu z nedostatku českých perikop, nalezl tak velký ohlas (Velehrad, Velké Chvojno, Dobruška, Kutná Hora, Popovice, Kluky u Čáslavě, Praha III.), že jest mou povinností, abych všem těm dpp. jménem katolíků falknovského vikariátu veřejně poděkoval. Podělím tím 8 farností ve vikariátu a na zbývajících 5 se snad ještě někde najdou opět perikopy. Všem dpp. v pohraničí, stíženým také nedostatkem perikop, doporučuji, aby i oni podobným způsobem zaklepali na srdce těch, kdož chápou dnešní situaci a vědí, jak prakticky to rozřešiti.

PRAVĚ VYŠLO V EXERCICNÍM DOMĚ VE FRÝDKU: Malovánka na květen, kus 15 hal. Životem č. 99, Hřích, kus 3 Kčs. Životem č. 190, Jádru katol. náboženství, 3 Kčs. Životem č. 30, Nač se zpovídati, 3 Kčs. Životem č. 239, Generální zpověď, 3 Kčs. Tiskárna má tento týden dodati brožurku: Velký pátek, kus 3 Kčs. Objednejte okamžitě!

P. JAN P. Zaplať Pán Bůh za mši sv., kterou jste sloužil 1. 4. za nás a za celou naši kněžskou rodinu!

OBSAH:

Junáci konají nábož.-psychologický výzkum mládeže	193	Pastorace ministrantů	201
J. Kunov, Svatý Josef a kněz	194	Z domova	202
Josef Nogol, Farní kartotéka	196	Ze světa	203
P. Václav Zima, Z pastoračního		Pracovna	205
zapisníku	198	Pro et contra	205
		Hovorna	207

S církevním schválením úřadu arcibisk. zvl. pověřence v Ces. Těšíně, č. 394/45.

Vydává Exerciční dům Frýdek. Telefon 38. Číslo účtu Pošt.spořitelny 303.183. Vedoucí redaktor P. Rudolf Šchikora C.Ss.R. - Odpovědný redaktor P. Alois Březina C.Ss.R. - Vychází jednou týdně. - Tiskem Valašské tiskárny ve Valaš. Meziříčí. Novinové výplatné povoleno ředitelstvím pošt v Brně č. IA 4 2370-O/24 414 1945 ze dne 10. VII. 1945. - Podací a dohlédací pošt. úřad Frýdek 2.

Předplatné na rok 127.50 Kčs.

O nový katechismus.

Frant. Bureš:

Podle zprávy D. P. ze dne 10. března t. r. vstupuje u nás otázka nového katechismu do rozhodujícího stadia. Že jde o přípravu knihy tak eminentně důležité, bude dobře těžit i ze zkušeností a dobrých nápadů v cizině. Leccos takového se dočteme v knížce Gustava Goetzela: *Auf dem Weg zu einem neuen Katechismus. Eine katechetische Gemeinschaftsarbeit. Mit Geleitwort von Bischof Berning (Osnabrück). Freiburg i. Br. 1944.* Pomímím zatím důvody, pro které má být v Německu Einheitskatechismus z r. 1925 nahrazen knihou novou, upozorňuji jen na důkladné technické přípravy nové učebnice.

Už r. 1935 prohlásila plenární konference německých biskupů ve Fuldě, že EK nutno zrevidovat, a pověřila spolek něm. katechetů, aby sebral z diecézí celého Německa odborné posudky o EK a přichystal jeho opravu. Ale záležitost uvázla. — Až r. 1938 byla svolána do Frankfurtu n. M. konference diecésních delegátů a ta vypracovala určité a zřetelné směrnice pro další práci. Stanovili tam zvláště, že texty nového katechismu mají být lehčí, že má být zachována soustava otázek a odpovědí; o ilustracích, o zachování tradičních textů, o počtu otázek, práci že má vést jeden redaktor. Na biskupské konferenci 1939 byly tyto směrnice schváleny a spolek katechetů pověřen vypracováním.

Všimněme si nyní dobře důkladnosti, s jakou se konaly přípravy k tomuto dílu. Spolek katechetů provedl napřed širokou *dotazníkovou akci* mezi kněžstvem o mnohých jednotlivostech, týkajících se obsahu i formulace knihy, a podle odpovědí rozhodl mnohé nejasnosti. V *Kat. Blätter* 1943 vyšly *ukázky*, jak má nový katechismus vypadat. A opět se čekalo, až budou ty ukázky v katech. veřejnosti *prodebatovány*, aby se zjistilo, zda jde práce správnou cestou.

Zvláštní dotazníky byly rozeslány katechetům, co soudí o ilustracích knihy. Rovněž *zvláštními dotazníky* zjišťovány názory a zkušenosti o pamětných větách. *Řada spolupracovníků* brousila tyto věty a texty ostatní, hledali se spolupracovníci další. Současně sbírala *komise materiál* pro *Handbuch*, který má vyjít současně s učebnicí.

Až bude takto připravovaný návrh hotov, dostanou jej do

ruky odborní theologové a katechetikové. Pro informaci širší veřejnosti vydána knížka Goetzelova. Redaktor přípravných prací je právě jen redaktorem, *nikoli, aby dělal všechno sám*.

S takovou bedlivostí a důkladností a za účasti široké odborné veřejnosti připravovali v Německu nový katechismus. Z takové široké, důkladné, rozvážené a dobře organizované akce může vzít i dílo dobré a trvalé, které vyhoví aspoň velké většině těch, kteří ji mají den co den užívat.

Pro svatý týden.

Vstupujeme do Svatého týdne. Zvláště pro kněze je tato doba vyvrcholením přípravy na Velikonoce. Církev svatá staví jej jako liturga do středu významných obřadů, které nám zpřítomňují poslední dny Ježíše Krista před vykupitelskou smrtí na kříži. Od průvodu Květné neděle až k slavnému Vzkříšení na Bílou sobotu je to kněz, jenž v očích věřícího lidu stojí na místě Kristově a přenáší požehnání vykoupení do lidských duší.

Je proto nutno, aby kněz tento týden prožíval v duchu s Pánem Ježíšem. Je pravda, že jsme tento týden více zaměstnání; přípravy na svátky, úklid kostelů; zpovídání i samy obřady vyplní většinou náš čas. Nicméně vše by bylo plané, bezduché, povrchní, kdybychom neusilovali o vnitřní zaujetí tím, co nám představuje posvátná liturgie. Nejde v paších jen o vzpomínku na dávné doby. Před Bohem je utrpení Kristovo stále živé, platné a účinné. Kněz také musí setřít prach všednosti se svatostánku své duše, jak to dělá na Zelený čtvrtek se svatostánkem, oltářem a posvátnými nádobami. Ve Svatém týdnu má být oko jeho duše upřeno na kříž, aby odtud načerpal život a dovedl zbožně a sebraně jako liturgická osoba kráčet před tváří Boží i před očima lidu. Benedictus, qui venit in nomine Domini... Proto musí být duchovní život tohoto týdne vystupňován: má kněžská modlitba má navázati živé spojení na modlitbu trpícího Spasitele. S ním v duchu proživej slavný vjezd na Květnou neděli, jemu pěj chválu a dík. S ním se připravuj na blížící se chvíle temnot. Spasitel se zdržoval v těch dnech nedaleko Jerusáléma v Bethanii. Ty se zdržuj často v blízkosti svatostánku. Tam je on živý, aby ti zpřítomňoval své umučení. V tomto týdnu se nedej ničím odloučiti od jeho svaté Osoby, jdi mu v patách jako apoštolové, kteří tušili, že přijde něco velikého a rozhodujícího. Temné hodinky se modli s hlubokým pochopením všech starozákonních textů, jež jsou schopny vzbuditi v duši smýšlení trpícího Srdce Ježíšova. Kráče s Kristem a s apoštoly z večeradla do Getsemane, odtud provázej k soudcům svého milého Ježíše, s ním jdi věrně cestou křížovou jako Jan s bolestnou Matkou. Neopouštěj Ježíše ani tehdy, když pní na kříži.

Tato účast vnitřní je při obřadech Svatého týdne možná, když

si ráno poněkud prorozjímáme to, co nám liturgie klade na rty nebo co mají představovati naše úkony. Na dílo Boží a na úkon celé Církve, jež konám jen jednou za rok, je nutno připravit duši a srdce. Přípravu vyžaduje i to, abychom rubriky misálu pročetli dříve, než obřady začnou, aby nebyly přerušovány, komoleny, zkracovány, odbývány. Žádá to svědomitost, sebekázeň, duch ochoty a lásky, ale vše je možné věřícímu a milujícímu srdci kněze, který ví, komu slouží a koho u oltáře zastupuje. I kostelní personál — kostelník, varhaník, zpěváci, ministranti — ať jsou připraveni v duchu na účast při posvátných obřadech, ať je jim vyložen obsah a smysl všeho toho, čemu moderní člověk nerozumí i když by rád poznal, co který obřad znamená. I věřící lid ať je poučen, hlavně však pozván k účasti. Jak bývá někde málo lidí na Bílou sobotu při tak významných obřadech, třebaže mládež a školní děti by měli čas i možnost sledovati po celé třídní sv. liturgii! Všechno své bohatství obřadů, zpěvu a formy snesla Církve do funkcí těchto dnů a my si jich tak málo vážíme, natož abychom je učili vidět a rozumět své věřící.

Největší péči je nutno vynaložiti na to, aby vše v liturgii, co má přímý vztah k velebné Svátosti, bylo důstojné našeho Spasitele. Theoforické průvody, přenášení Sanctissima, uchovávání Eucharistie na bočním oltáři, výstava NSO v Božím hrobě — to vše žádá od nás svrchovanou úctu a klanění. Duch víry nám říká, že skrze božskou Eucharistii přivlastňuje se spása jednotlivým duším. V ní obnovuje Ježíš Kristus svůj pozemský život i své poslání. Vnáší do svatých obřadů sebe samého, aby naše úkony nebyly jen lidskými, aby nesly povahu jeho svatého díla. A právě umučení Pána našeho Ježíše Krista stojí v tak úzkém vztahu ke sv. Hostii. Beránek Boží na kříži a na oltáři, toť jeden a týž Kristus.

Oslavujme tedy svého Boha v tomto tajemství v duchu a v pravdě! Vnější výzdoba oltáře i Božího hrobu ať je liturgicky správná i vkusná a nádherná. Nešetřme tam, kde jde o zvýšení kultu převelebné Svátosti. Sebevětší krása Božího hrobu nenahradí ovšem úctu a lásku, kterou by jej věřící našich farností měli v těchto dnech zahrnovati.

Ani na chvíli neměl by tam býti Spasitel sám. Především my sami se tam máme čas od času objeviti a klaněti se za ty, kteří nemohou nebo nechtějí nebo nechápou. Tváří v tvář svátostnému Bohu u paty kříže chápeme, zač máme děkovati Bohu, jenž přes všechny hříchy a viny lidstva ještě po 19 stoletích trpělivě čeká a prodlévá mezi námi. Nepřestal být cestou, pravdou a životem. Nepřestal nabízet Otci za naše hříchy zadostiučinění své stálé oběti na kříži a na oltáři. S Kristem eucharistickým jdeme vstříc slavnému zmrtvýchvstání.

Loňského roku ještě nebylo možno rozvinouti velebnost a hold Spasiteli ve slavném průvodu Vzkříšení. Nahradme to Spa-

siteli letos, aby celá naše farnost, všechny stavy a hlavně mládež uznala svou účastí a svým chováním Krista svátostného za svého Krále, Krista zmrtvýchvstalého za záruku své duchovní obrody! Pro Krista Ježíše nemá býti knězi nic drahé, nic těžké, nic nemožné, nic dost dokonalé. Kéž Duch svatý naplní nás v tomto týdnu svým světlem a svou láskou, abychom nic neopomenuli ve svaté službě Ježíše Krista!

Nový překlad žalmů.

Dr Jan Marell:

Po reformě breviře za Pia X. a po novém rozdělení žalmů v kněžských hodinkách, zbyla ještě jedna staletá bolest: Nesrozumitelnost žaltáře. V posledních desetiletích se ozvaly častěji hlasy volající po novém latinském překladě žalmů (A. Miller OSB., X. Schmid, H. Herkenne, D. Don. de Bruyne OSB., J. Calès S. J., J. Coppens a j.). Tomuto volání vyhověl Pius XII, když uložil 19. ledna 1941 profesorům Papežského biblického institutu (PBI) v Římě, aby pořídili nový latinský překlad žalmů, který by odpovídal původním textům a tak podal pravý smysl žalmů, aby také kněží při modlitbě sv. Officia snadno pochopili, co Duch sv. ústy žalmistovými chtěl zjevit, a těmito svatými výroky byli povzbuzeni k opravdové zbožnosti (*Motu proprio „In cotidianis precibus“*, viz DP, I. roč., str. 233).

Protože tohoto nového překladu je dovoleno užívat v kněžských hodinkách, bude snad zajímati čtenáře DP několik poznámek o organisaci, zásadách a charakteru tohoto nového překladu, podle přednášky rektora římského PBI. P. Aug. Bea, S. J.

A. Organisační práce.

Program překladatelských prací byl již od počátku přesně stanoven samotným sv. Otcem. Byla ustanovena komise šesti profesorů PBI, která pak stanovila všeobecné zásady pro překlad žaltáře. Tři a půl roku trvaly překladatelské práce, než mohl býti rukopis odevzdán sv. Otci (v srpnu 1944), který 8. září 1944 dal svolení k tisku.

B. Kritická rekonstrukce textu.

Zásadní otázka, zda má býti pořízen překlad nový z původního textu, anebo zda má býti pouze provedena recense překladu sv. Jeronýma s přihlédnutím k původnímu textu, rozhodl sám Pius XII. v encyklice „*Divino afflante Spiritu*“. Po vydání této významné encykliky je jasno, že je dovoleno pořizovati překlady z původních textů, nejenom z jasných důvodů kritických, nýbrž dokonce i theologických dle slov sv. Otce: „*Primigenium illum textum explanari oportet qui ab ipso sacro auctore conscriptus maiorem auctoritatem maiusque pondus habet, quam quaelibet, utut optima, sive antiqua sive recentior conversio.*“ Překladatelům ovšem bylo jasno, že při kritické rekonstrukci textu je nutno při-

hlížeti také k církevní tradici, protože nový překlad bude sloužiti i úkolům liturgickým.

První snahou překladatelů tedy bylo stanovení původního kritického textu. A to nebylo tak snadné, protože — až na malé fragmenty — nejstarší zachovaný hebrejský text je až z 9. stol. po Kr. Proto bylo nutno přihlížeti též k překladům, zvl. řeckým (Septuaginta) a latinským, jež se nám zachovaly ve starších rukopisech než text hebrejský. K této kritické rekonstrukci textu použili překladatelé kritického aparátu a prací význačných odborníků (i nekatol.) jako R. Kittela, P. Kahle, F. Buhla a jiných. Tento kritický text, získaný na základě mnoholetých a nejmodernějších studií, možno v celku označiti za lepší, než je text masoretský anebo text Septuaginty.

C. P ř e k l a d: Z á s a d y a m e t o d a

1. Hlavní zásadou překladatelů bylo věrné přetlumočení kritického původního textu, a to i v jednotlivostech, t. j. i v charakteristických semitských obrazech, metaforách, obrazech, rytmu, zvukomalbě, pokud latina snese zachování koloritu semitského jazyka.

Proto někdy čtenáře tohoto nového překladu žalmů překvapí zachování anthropomorfismů anebo vlastních jmen. Vulgáta někdy vlastní jména nebo historické okolnosti opisuje. Ne tak nový překlad. Jeho autoři, vycházejíce z předpokladu, že překlad je určen hlavně pro kněze, kteří znají posvátnou historii, neopisují vlastních jmen, protože již jména ožíví v mysli za nimi skryté události. Tak na př. v žalmu 94 (Invitatorium): *Utinam hodie vocem eius audiat: „Nolite obdurare corda vestra ut in Meriba, ut die Massa in deserto, ubi tentaverunt me patres vestri.”* Překlad Vulgáty však zní: *„Nolite obdurare corda vestra sicut in irritatione (Vet. lat.: sicut in exacerbatione) secundum diem tentationis in deserto.”*

2. Překladatelé se snažili, aby věrnost překladu je nesvedla k otrockému překládání. Proto hleděli, aby do latiny přetlumočili i ducha hebrejské řeči na základě moderního poznání zvláště hebrejské syntaxe, která v posledních desetiletích byla odborníky tak všestranně prostudována. Je známo, že překlad gallic. Žaltáře sv. Jeronyma byl pořízen podle Septuaginty, která otrocky překládala hebrejskou předlohu. A právě tento otrocký překlad byl velmi často příčinou nesrozumitelnosti Žaltáře. Těmto nedostatkům, zvláště v časoslově a syntaxi, se hleděli překladatelé vyhnouti.

3. O latině překladu možno říci, že je latinou dobrou, správnou, plynou a odpovídající církevní a liturgické tradici. Je to latina dvou století před Kr. a prvních dvou století po Kr. Proto se v novém Žaltáři nesetkáme s neklasickými výrazy jako: *abyssus, aeternalis, beneplacitum, confiteor, ecclesia (= coetus,*

conventus), *episcopatus* (= *munus*), *eremus*, *evangelizo* (= *annuntio*), *honorifico*, *humilio*, *illuminatio* (sc. *vultus*), *incolatus*, *iubilare*, *mortifico*, *sanctificatio* a j. Tato a podobná slova jsou nahrazována příbuznými výrazy, jež se vyskytují v jiných knihách St. a N. Zákona (na př. místo „*Dominus illuminatio mea est*” se čte „*Dominus lux mea*”, místo „*Confitemini Domino*” — „*Gratias agite Domino*”. V latinské skladbě se snažili překladatelé o syntaxi z doby dobré latiny. Místo částic *quod*, *quia*, *quoniam* dávají na př. přednost akusativu s infinitivem („*Credo visurum me bona Domini in terra viventium*” Ž. 26, 27, 18, a pod.).

4. Zvláštního uznání si zaslouží snaha překladatelů, aby literární krása žalmů byla zjevna a zachována i v latinském rouše. Pro nedostatek místa není možno uváděti příkladů, ale čtenář při trochu pozornějším recitování nového Žaltáře sám vycítí poesii a uměleckou krásu žalmů, jež se projevuje v paralelismech, strofách, figurách, metaforách, jež jsou zachovány i v překladě.

Bude jistě nějakou dobu trvati, než se nový překlad Žaltáře vžije, zvláště u duchovních, kteří recitují již třeba celá desetiletí žalmy podle překladu sv. Jeronyma, ale bylo opravdu nutno, aby byl pořízen nový překlad Žalmů na základě dnešního stavu:

znalosti hebrejského jazyka,
textové kritiky,
znalosti zákonů semitské poesie,
podle zásad moderní překladové
techniky.

A takovým překladem Žaltář profesorů Papežského biblického institutu skutečně je.

Farní kartotéka.

Josef Nogol:

3. Získání informací pro farní kartotéku.

Způsob, jak získáme potřebný materiál pro vyplnění rubrik na záznamních lístcích, bude různý podle rozlehlosti farnosti a podle místních poměrů.

a) Nejlepší cestou bude soupis církevní. Napřed duchovní správce s kazatelny vysvětlí věřícím důležitost kartotéky. (Může o tom mít celé kázání na téma „Dobrý pastýř zná své ovce”). Pochválí je, že jsou horliví a chodí do kostela plnit svoje povinnosti. Pak je může vyzvati, aby přišli na faru (ve větších farnostech podle abecedního pořadí nebo podle ulic). Od nich se může také dovědět adresy a údaje sousedů, vlašných katolíků, kteří do kostela nechodí a pod. Pak může farní duchovenstvo navštívit všechny rodiny a potřebná data si poznačit.

Cituji zde dopis ze Znojma:

Zde ve Znojmě kartotéku také máme a nelze si to dosti vynachválit. Zde byla kartotéka nutná při placení církevní daně. Mimochodem: i ta církevní daň měla svou kladnou stránku, že každý farník se jednou dostal na faru a do styku se svým farářem a tu bylo široké pole působnosti. Co se tu napravilo manželství, co křtů jednoho z manželů nebo návratů do církve! A farář takto poznal svoje ovečky, s nimiž jinak, zvláště ve městě, by nepřišel do styku a z nich jen některé znal snad jako návštěvníky kostela. — Dala taková kartotéka práce, to je pravda, ale v ní má člověk celou farnost jako na dlani, ví hned vše o každé rodině a každém jednotlivci, co potřebuje vědět. Zavedení kartotéky doporučujte všem farním úřadům, zvláště ve městech, jako věc velmi osvědčenou, a těmi, kteří ji mají a umějí s ní zacházet, vřele všem doporučovanou.

Návštěvu v domech mohou též vykonat *laici* (pomocníci v duchovní správě, důvěrníci FKA atd.). Avšak je při tom potřeba opatrnosti!

Není třeba, abychom katolíkům, zvláště vlažným, podrobně vysvětlovali, že farní kartotéku chceme založit proto, abychom věděli, jak plní své náboženské povinnosti, anebo, kde jest třeba zplatnit civilní manželství atd., ale stačí objasnit, že farní kartotéka jim může dobře posloužit, když budou oni nebo jejich děti potřebovat shledávat data narození, sňatků, ať už pro nemoc. pojišťovnu nebo pro jiné účely, a tím že také ulehčí práci farnímu úřadu, když bude mít potřebná data na záznamním lístku.

b) Jinou cestou, kterou si můžeme opatřit materiál pro první zařízení kartotéky, bude použití různých *soupisů světských*: obecních záznamů, záznamů pro potravinové lístky, záznamů policejních úřadů, městského ohlašovacího úřadu, policejního ředitelství a pod. Seznam dětí školou povinných najdeme ve školních výkazech, kde je také uvedeno bydliště a číslo domu rodičů dítěte. Údaje tyto doplníme pomocí matrik sezdaných, narozených, konvertitů, apostatů atd.

Je potřeba, aby první práce soupisné se vykonaly v době co možná nejkratší, protože při stálém pohybu obyvatelstva, zvláště v městech, údaje se ustavičně mění.

4. Vyplňování záznamních lístků.

1. Vyplňování záznamních lístků rodinných.

Do rubriky „*Nomen familiae*” (Jméno rodiny) napíše se rodové jméno, na př. „Novotný”

„*unde venit*” (odkud přišel) se poznačí odkud, z které farnosti se rodina přestěhovala, když předtím ve farnosti nebydlela.

„*quando*” (kdy) se napíše datum, kdy se záznamní lístek vyhotovoval.

„*Habitat*” (Bydliště) a „*No*” (číslo domu).

„*Religio*” (náboženství) „*viri*” (manžela) a „*uxoris*” (manželky). Při *religio* se užívá zkratk: k. (katol.), čm. (českomor.), ev. (evang.), čb. (českobr.), pr. (pravoslavný), bv. (bez vyznání).

Původní náboženství, v němž byla osoba pokřtěna, vhodno podtrhnouti.

„Matrimonium” (Matrim.) manželství. Do této rubriky se má udati místo, čas a kostel církevního a je-li sňatek civilní nebo coram ministro acatholico (před nekatol. duchovním) tedy místo a čas civilního sňatku. Tak ku př. čm. 3. 4. 1945. Olomouc. Civ. 10. 2. 1942. Ostrava. — Kat. 6. 1. 1942. Ostrava.

Datum sňatku v rubrice „matrim.” a datum narození rodičů i dětí v rubrice „nati”, které bylo zapsáno na základě sdělení nebo z neúředních dokladů (ze školních výkazů a p.) запиše se prostě.

Jestliže bylo vzato z nepříslušné matriky, na př. datum sňatku rodičů z matriky narození u dítěte nebo datum narození rodičů z jejich matriky oddací — narodili-li se v jiné farnosti — zaškrtně se *jednou*.

Data převzatá z příslušné matriky, a tedy *úřední*, se zaškrtnou *dvakrát*.

Bylo-li manželství rodičů uzavřeno ve farnosti, možno do rubriky matr. poznamenati pro úřední potřebu, svazek a stranu příslušné matriky, kde sňatek poznamenán (ku př. III, 89).

„Ephem.” t. j. Ephemerides-noviny, časopisy. Do této rubriky, pokud možno, je poznamenati, jaké noviny a časopisy, zda také náboženského obsahu, se v rodině čtou, neboť ty dobře charakterisují náboženský život v rodině.

„Praenomen parentum” křestní jméno (vir) manžela a „uxor” (manželky). Do rubriky „uxor” poznačíme též dívčí jméno matky za svobodna, tak ku př. Marie, roz. Sládková.

„Locus nativitatis” t. j. „místo narození”. Je-li osoba narozena ve farnosti, ve které bydlí, pak do této rubriky je možno poznamenati svazek a stranu rodní matriky (V, 140 atd.). Přestěhuje-li se a potřebuje-li na novém bydlišti data a záznamní lístek byl farnímu úřadu nového bydliště zaslán, pak má duchovní správce nového bydliště ulehčenou práci.

„Status” t. j. „povolání”, zaměstnání. Má-li žena zvláštní zaměstnání, povolání, poznačíme to také v její rubrice „status”.

„Organisatio” t. j. „spolky”, poznamenáme, zda v nábožen. sdruženích, spolcích, charitě, po případě v protinábož. spolcích (kremační atd.)

„Notae” — „Poznámky” na lící straně jsou pro takové záznamy, které se týkají jednotlivých osob.

„Nomina liberorum” — jména dětí.

„Relig.” Do rubriky „Religio” u dětí značíme vyznání, ve kterém byly pokřtěny.

V rubrice „Instit. relig. vel status” — „Vyučování náboženství, stav” se značí, v kterém náboženství je dítě vyučováno nebo nechodí-li do náboženství. k. ev. čm. nebo Ø (nechodí-li).

U odrostlých dětí se v této rubrice udává ještě jejich stav (zaměstnání). Do rubriky „Notae” — „Poznámky” u dětí bylo

by dobře také poznamenati, zda byly u I. sv. přijímání zn. „C“ t. j. *communio* a u sv. biřmování zn. „Chr.“, t. j. *chrisma*.

Na rubní straně rodinného záznamního lístku je rubrika „*Familiares et domestici*“, t. j. „členové rodiny a domácí“. Tam se značí, zdali se v rodině zdržují příbuzní, služební, učni atd.

V rubrice „*Notae*“ na rubní straně se uvádějí nejružnější záznamy: civilní sňatek, konkubinát, vystoupení z církve, návrat do církve, odhlášení dětí z náboženství, sociální poměry a p.

Poznámky, jež duchovní správce nechce psát do kartotéky a které by měly důležitost i pro nástupce, píše se do zvláštní knihy, jak již bylo uvedeno.

2. Vyplňování záznamních lístků pro jednotlivce.

Záznamní lístky pro jednotlivce se vyplňují obdobně jako lístky rodinné.

„*Nomen civile*“ a „*Praenomen*“, t. j. „Příjmení“ a „křestní jméno“.

„*Habitat*“ „*apud*“ — „Bydlí... u...“ (uvede se jméno majitele domu nebo nájemníka). „*Laborat apud*“ — „místo zaměstnání“.

„*Notae*“ a celá rubní stránka je určena pro poznámky obdobně jako u rodinných záznamních lístků.

Poznámka: Překlady latinských názvů jsou zde uvedeny proto, aby i laičtí pomocníci, kteří neznají jazyka latinského, mohli tohoto poučení použít. (Pokračování.)

Dopis spolubratru.

Na naše články o celibátu jsme dostali tolik dopisů, že není možno každému odpovídati zvlášť. Je pozoruhodno, že ze všech těch přípisů jen čtyři zaujímají kritické stanovisko k celibátu. Ostatní uznávají s pokorou vděčností celibát jako milost Bohem danou. Není možno všechny tyto dopisy uveřejniti, nebudou nám spolubratři zazlívati, když jen občas otiskneme nějaký úryvek. — Prosíme však, abyste se nezlobili, když se obšírněji zabýváme těmi, kdo trpí tíhou závazku celibátu. Neříkejte „Škoda papíru“ anebo „Ať jdou, kam chtějí“. To by nebyl duch Kristův, který nechce ani nalomenou třtinu dolomit, ani doutnající knot zhasnout. Jak jsme litovali v r. 1920, že mnohý schopný kněz se octl mimo Církev, a jak mnohý z nich dodnes lituje, že mu nikdo neukázal cestu k správnému rozřešení. Ale i tak jsme vděční za ony čtyři dopisy, neboť jednak nás nutí k přemýšlení a tak prohlubují ideu celibátu, jednak nám dávají příležitost varovat mladé před nerozvážností a bezmyšlenkovitostí. A konečně pomáhají nám odstraniti chyby a nedostatky, které vedou k porušení celibátu. Proto prosíme spolubratry, aby nevzplanuli hned hněvem, když citujeme někdy výrok, který je diktován spíš hořkostí než klidnou rozumovou úvahou.

Úvodem ještě několik věcných poznámek:

Jeden dopis vytýká, že my, řeholníci, nemáme pochopení pro kněze světské. Byl jsem 38 let ve světě a nyní skoro 20 roků v klášteře a mohu

pisatele ujistiti, že jsem jako řeholník při exercicích a na apoštolských cestách mnohem lépe a hlouběji poznal život a obtíže světských kněží, než dříve ve světě. — Jeden dopis praví, že naše argumenty pro celibát jsou „opelichané“, že nemáme citovat vědecké autority, neboť proti jedné takové autoritě se může postavit deset jiných. Ano, necitujeme autoritu pro autoritu, nýbrž záleží nám na obsahu jejích argumentů. Nemáme prý se odvolávat na 5. a 10. století, nýbrž řešiti otázku v duchu moderní doby. Nehledě k tomu, že pisatel jedním dechem činí totéž, co nám vytýká a odvolává se, na první století, kdy nebylo celibátu, táži se, v čem záleží moderní duch, na nějž máme brát ohled? Nechci se domnívati, že moderní duch záleží ve větší sexuálnosti, neboť to by byl právě argument pro celibát. Víme přece ze sociální psychologie, že přílišná povolnost vůči pudům musí býti přemožena opačnou ctností. Proti opilství bojujeme abstinencí. V čem tedy záleží duch doby? Myslím, že v neúctě k manželství a že právě vzorným kněžským manželstvím se má světu ukázat cesta k zachraně národa. Nechceme opakovat, co řekl sv. Ambrož ve stejné situaci (viz DP str. 146), ale zdůrazňujeme, co praví moderní pedagog, který rozumí duchu času, B. V. Foerster: Celibát je ochranou svazku manželského! Neznáte statisticky dokázaný fakt, že bohoslovci pocházejí z početnějších rodin? A kdyby někdo zjistil početnost rodin bratrů a sester kněží neb krajů, z nichž pochází mnoho kněží, nepochybuji o tom, že by statistika dokázala tentýž fakt: Kde je úcta k celibátu, tam je přemožena neúcta k manželství a nechuť k dítěti, a naopak.

Po tomto úvodu uveřejňuji dopis, který jsem poslal jedinému neanonymnímu pisateli:

„Drahý spolubratře, píšete mi „Jenom Vás prosím: neodsuzujte nás mladé kněze, kteří jsme proti celibátu, a nemyslete si o nás, že jsme proto již špatnými kněžími! Mnozí z nás se proti celibátu vůbec neprovinili.“ — Chraň Bůh, abych odsuzoval neb soudil kohokoliv. Bůh jediný vidí do duše a On jediný může soudit spravedlivě. Nám lidem platí slovo Kristovo: „Nesudte a nebude te souzen!“ Nesoudím Vás, ale naopak cítím velikou soustrast s Vámi, neboť dovedu se vžít do duše člověka, který vzal na sebe závazek a post factum se mu zdá, že tento závazek je příliš těžký.

Píšete: „Poslední vánoce byly mé nejsmutnější svátky. Nedovedete si představit, co to byla za osamělost a opuštěnost. Tma a zima. Sám a sám... I jindy. A nejbližší kněz je vzdálen půldruhé, až dvě hodiny cesty. A tu začínám toužit po osobě druhé, věrné a oddané.“ Odpovídám: Nejenom si dovedu představit, nýbrž zažil jsem sám a nejen o svátcích vánočních, ale i jindy onen pocit osamělosti. Avšak děkuji Bohu, že mi tehdy vnukl myšlenku: Budeš brečet jako přecitlivělá dívka? Vrhni se do práce a přejde to. A opravdu, když o vánocích bylo u nás zpovídání až do noci a celé desítky hříšníků našly mír novorozeného Spasitele, přišel jsem domů znavený a zkřehlý, ale ani mi nenapadlo, že jsem sám. Viděl jsem kolem sebe zářící oči těch, kterým jsem mohl pomoci k pravé radosti vánoční. —

Radím Vám upřímně: Hledejte i Vy podobné východisko, a nepěstujte v sobě nezdravou nespokojenost, která nevede k ničemu, leč k ochromení úspěšné kněžské činnosti.

Ve Vašem dopisu nenalézám dalších důvodů proti celibátu, proto odpovídám zároveň na námitku Vašeho přítele, který se, bohužel, nepodepsal. Píše: „Na otázku celibátu je nutno se dívat se stanoviska *ušlechtilého lidství*. Proč je mnohý kněz tyranem? Protože musí být celibátníkem. Musí *přervat v sobě něco*, co je v každé lidské bytosti: Touha po štěstí, vnitřním klidu. To právě lidské štěstí mít nemůže, a proto uklidňuje se samoláskou, z níž se rodí pýcha, lakomství atd.” - Myslím, že každý kněz, který všechny svoje životní síly obětuje práci pro Boha a duše, potvrdí, že touha po štěstí je mu splněna více, než by mohla býti splněna jakýmkoliv jiným způsobem. Ano, manželství je něco posvátného, vždyť je to účast na tvůrčí činnosti Boží. Ano, v manželství najde člověk ušlechtilé radosti. Ano, kdo slibuje zdrženlivost, musí v sobě přervat něco, totiž touhu po ušlechtilých radostech rodinných, tím však se „celibátník” nestává nešlechetným a život jeho se nestává nepřirozeným, jak píšete. Kdo z lásky k Bohu se vzdává manželství, podle slov Kristových stokrát více obdrží! Tvrdí-li někdo, že manželství je ušlechtilejší než celibát z lásky k Bohu, dotýká se takovou kritikou samé *podstaty dobrovolné čistoty* a tím i Ježíše Krista a jeho nevystihlé moudrosti. Vybízí-li Kristus Ježíš své apoštoly k něčemu nepřirozenému, co znemožňuje vnitřní klid, jak obстоjí jeho moudrost?

Něco jiného je celibát bez vnitřního posvěcení. Kdo neslíbil celibát z lásky k Bohu, u toho mohou býti takové následky, jak je líčí onen dopis. To však není účinek celibátu, nýbrž naopak účinek neporozumění pro celibát!

Váš přítel píše: „Snahou naši musí být, odstranit, zbořit vše, co nás *dělilo od lidu*, jak to pěkně vyjádřili kněží, navráťivši se z koncentračních táborů, ve svém manifestu. Lid tento příslib vede v patrnosti a jestliže se nám zdá, že se nic neděje, nebudme bláhoví, že nebudeme jednou tázáni, zda jsme opravdu zbořili to, co nás od lidu dělí, a to je, myslím v první řadě celibát!” — Myslíte to doopravdy? Jsem už přes 30 roků knězem a zdá se mi, že právě naopak nic tak nepřibližuje kněze lidu jako celibát. Protože nemám svoji rodinu, je celá farnost mou rodinou a farníci to vědí a ke mně přicházejí jako ke svému otci, abych jim radil, jim pomáhal a je smířoval a těšil.

Přál bych si, aby Církev k požadavku celibátu přidala ještě požadavek apoštolské *chudoby*. Neboť co nás od lidu dělí, je duch mamonu a nesociálního smýšlení a pak duch požívačnosti a blahobytu.

Nezlobte se, že Vám upřímně píši svoje přesvědčení. Ujišťuji Vás, že ode dneška budu ještě více se modlití za Vás a za všechny bratry, kteří se cítí nešťastnými a denně Vám pošlu své

kněžské požehnání, aby Bůh Vás naplnil svou radostí a prosím Vás, obětujte též Vy svoje bolesti duševní za zdar našich apoštolských prací, pak doufám, že náš život bude nejplodnější a nejušlechtilejší.

PASTORACE MLÁDEŽE

PODÁNÍ (ŽÁDOST) O POVOLENÍ DRUHÉ HODINY VE IV. TŘÍDĚ MĚŠT. JAKO NEPOVINNÉ A DVOU NEPOVINNÝCH HODIN V JEDNOROČNÍCH UČEBNÝCH KURSECH musí přesně odpovídati pokynům výnosu zem. škol. rady ze dne 23. I. 1946, č. 6148/46-II/1 a ustanovení odst. 2 par. 119. Škol. a vyučov. řádu (ŠAVŘ). Proto žádosti v mnoha případech byly vráceny zemskou školní radou k doplnění potvrzením ředitelství přísluš. měšť. školy a to: Pokud se žádá o povolení druhé hodiny nepovinného náboženství ve 4. tř. měšť. školy dlužno uvést: 1. kolik žáků je ve IV. tř. měšť. celkem, 2. kolik žáků je přihlášeno k dobrovolné účasti na vyučování nepovinnému náboženství, jakož i 3. jmenný seznam přihlášených žáků buď s podpisy rodičů nebo prohlášením ředitelství školy, že bylo učiněno zadost ustanovení odst. 2. par. 119. ŠAVŘ. (Tím se žádá, aby zákonní zástupci dětí se vyjádřili o jich účasti na vyučování nepovinnému náboženství). — Pokud se žádá o povolení dvou hodin nepovinného náboženství v jednoročních učebních kursech při měšť. školách, je nutno všechno stejně provést, jak nahoře uvedeno pro druhou hodinu nepovinného náboženství ve 4. tř. měšť. škol. Zemská školní rada také výslovně žádá, aby žádosti byly podávány zvláštním podáním pro každou jednotlivou školu.

Tšk.

SPOLUPRACUJTE S RODIČI! - Katecheta oznámil žákům jednoroč-

ního učebního kursu, že MŠO povolilo vyučovati v jednoročním učebním kursu náboženství ve dvou hodinách týdně a zároveň je vyzval, aby se přihlásili. Pro nepřítel prostředí a vlivem určitých činitelů se jich přihlásilo jen 7. Byl to počet nápadně nízký. Katecheta si proto rozmnožil cyklostylem oznámení pro rodiče v tomto znění: Vážení rodiče! Jen mravnost je bezpečným základem zdárného rozvoje a štěstí národů. A národové jsou takoví, jací jsou ve své většině ti, kteří je tvoří a je vedou. Jen mravně zdatní jednotlivci mohou vytvořit silný a nezdolný národ. I Vy máte povinnost dáti národu mravně a kulturně vyspělé syny a dcery. Zdárnou mravní výchovou prospějete i svým dětem, jejichž štěstí Vám leží tolik na srdci. Kdybyste jim nemohli dáti více než nábožensko-mravní základ do života, dost byste pro ně vykonali! A v tom směru Vám pomáhá školní náboženská výchova, tolik potřebná zvláště v letech dospívání. Jsem proto přesvědčen, že s Vaším vědomím bude Vaše dítě v letním pololetí navštěvovat hodiny náboženského vyučování a tím prohlubovat a utvrzovat svůj nábožensko-mravní základ, aby pak v životě mohlo sto procentně splnit své povinnosti k Bohu, k vlasti a národu. - Upřímně zdraví a Vám i Vaším dětem Boží požehnání vyprošuje... katecheta Vašeho dítěte. — ... Výsledek? Přihlásili se skoro všichni, celkem 21 žáků.

Tšk.

ZE SVĚTA

Z ŘÍMA. Stručnou, ale obsažnou zprávu o osudech grekokatolíků podal počátkem března kard. Tisserant, podprefekt kongregace „Východní“. Řekl, že východně od Curzonovy linie komunistické úřady napomáhají účinně rozkolnému patriarchovi moskevskému Alexejo-

vi, který při svém zvolení vybídl Sjednocené katolíky, aby se odloučili od Říma. Protože, prakticky řečeno, není v Rusku povolena žádná jiná křesťanská církev kromě moskevské východní církve pravoslavné, jest příkazem dne, že Sjednocená církev východní musí zmizet.

Sjednocení mají na vybranou: buď rozkol nebo mučednictví (t. j. zatčení, deportace na Sibiř, vězení, nucené práce, smrt). Kněží, členové řeholních řádů, řeholnice jsou soustavně deportováni. Z více než dvou tisíc kněží Sjednocených diecésí více než jedna pětina byla již takto potrestána. Basiliáni pozbyli svých domů a ústavů a přes čtyřicet z nich bylo zatčeno. Od té doby nebylo o nich nic slyšet. Kněží, zbavení hmotných prostředků k životu, jsou nuceni hledati si ruční práci, aby se užívali. Komunističtí agitátoři pořádají schůze, aby přiměli katolíky k odpadu k pravosláví; stejný nátlak je vykonáván také na kněze. Protože všichni kněží zůstali věrni katolické víře, jsou veřejně prohlašováni za nepřátele lidu. Kongregace pro východ vynakládá vše, co je v její moci, aby poskytla ukrajinským uprchlíkům v Rakousku, Německu a j. hmotnou a duchovní pomoc... Apoštolští visitátoři byli vysláni do Řecka a Habeše, aby navštívili uprchlíky z Ukrajiny. Protože Msgre Werhun ze Lvova, sídlící v Berlíně, byl sovětskou vládou zatčen a deportován, byl jmenován apoštolským administrátorem pro Sjednocené katolíky v Německu Mikuláš Wojakowski. V Rakousku byla svěřena starost o ně kard. Innitzerovi. Asi 40 studentů, osvobozených z koncentračních táborů v Německu, vstoupilo do Ukrajinské koleje v Římě, aby pokračovali ve svých studiích, násilně přerušovaných, a připravovali se na apoštolskou činnost mezi svými trpícími krajany. — *Veřejné konsistoři ve Vatikáně* bylo přítomno u sv. Petra 220 žurnalistů: 1 ruský, 107 amerických, 39 italských, 22 britských, 11 francouzských a j. Jedny římské noviny psaly, že příštím papežem bude kard. Gilroy, arcib. v Sydney, protože nejlépe odpovídá proroctví Malachiášovu Pastor et nauta. Ve světové válce 1914—1918 sloužil jako bezdrátový telegrafista na jedné z britských transportních lodí.

Z FRANCIE. V Toulouse odevzdal apoštolský nuncius pařížský kardinálu Saliègovi nachový biret, poně-

vadž se nově jmenovaný kardinál nemohl pro nemoc účastniti římského konsistoria. Na slavnost přišly velké zástupy věřících. Kardinál poukázal ve své řeči na vzrůst Církve ve všech národech jež snad všechny budou míti do 50 let své zástupce v hierarchii Církve. — *Postním kazatelem* v Notre Dame je jesuita P. Riquet, jenž konal postní kázání, též před dvěma lety v Dachau svým spoluvězňům — kněžím z nejrůznějších evropských zemí. Na Velký pátek 1944 byl se 125 vězni bez oděvu v dobytčím voze převážen a kázal tu též, volaje: Milujte se! A letos v Notre Dame měl zase jedno kázání na téma: „A přece — milovat!“ — *Předseda mezinárodního katolického ústředí pro rozhlas a televizi* P. Jean Dito O. P., promluvil před žurnalisty o nutnosti, aby katolíci v každé zemi vytvořili rozhlasovou a televizní organizaci. Rozhlas má tak významné místo v duševním životě světa, že ho musejí katolíci užívat k svým projevům. V onom ústředí je zastoupeno dosud 36 států.

POLSKO. *Společný pastýřský list biskupů.* Polští biskupové vydali společný postní pastýřský list, z něhož podáváme hlavní myšlenky. Po přehledu škod, způsobených válkou, považují biskupové za hlavní úkol dějinného významu výstavbu nového života na zásadách křesťanských, jejichž pramenem je sv. Evangelium a vykladatelkou Církve sv. Systémy mohou a mají se zdokonalovati, neboť život je vývojem a cestou k ideálům. Poměry se však nesmějí odcizovati zásadám křesťanským, ani stavěti na úkor nezměnitelných práv morálních. Nejde jen o to, aby bylo jinak, ale o to, aby bylo lépe i co se týče ducha. Moderní doba se nesmí rovnati bezbožectví, naopak má vyniknouti kulturou ducha. Nové časy musely by se státi pro člověka otroctvím, kdyby nebyly proniknuty křesťanstvím. Polsko budíž moderní, spravedlivé, šťastné, obohacené vymoženostmi vědy a techniky, kulturní a moudře organizované. Polsko však nemůže býti bezvěrecké, Polsko nemůže zraditi křesťanského ducha svých národ-

ních dějin. Polsko nemůže býti komunistické. Polsko musí zůstat katolické! V druhé části list připomíná, že dalším důležitým úkolem je navrácení řádu Božího do mravů národa. Biskupové chválí mnoho zjevů, dokazujících vysokou morálku a přímo hrdinskou obětavost v letech válečných i dnešních těžkých časech. Je však i mnoho zjevů zla v životě veřejném i soukromém. Zlo musí býti vyplněno. Hlavním příkazáním Kristovým je láska k bližnímu. Proti heslům nenávisti a msty nutno postavit učení spravedlnosti a lásky. Různě si možno vykládati zjevy doby přítomné, — mluví biskupové v třetí části pastýřského listu. Avšak již teď možno s určitostí říci, že Bůh vkročil přímo do života národů, aby je vrátil s cesty záhuby. Věčná spravedlnost zasáhla hříšnou pýchu, bezvěrectví a neřest. Boží Prozřetelnost takto vyzvala lidstvo k všeobecnému pokání. Na čerstvých rovech, haldách lidského popela, na hrobech nevinných obětí, na spáleništích a zříceninách čte oko víry výzvu Spasitelovu: „Jestliže nebudete činiti pokání, všichni podobně zahynete.“ *Pro jedince* znamená návrat k Bohu skoncování se zlem, svátostnou zpověď, polepšení, rozvoj ctností a nadpřirozeného života. *Pro národy* znamená návrat k Bohu pokání, skoncování s oficiálním bezbožectvím, zanechání boje s křesťanstvím, výstupu života sociálního státního i mezinárodního na zásadách etiky Kristovy. Bez důkladné obnovy v duchu Božích práv nedá se žádnými poloprostředky zabrzdití pokročilý rozklad lidské společnosti. Na morálních mocálech nelze stavěti ani štěstí, ani velikost. Ne v mýdných heslech, ale v duchu křesťanství najdou lidé klíč k rovnováze a mezinárodnímu míru. Na konec oznamuje pastýřský list, že se v tomto roce národ polský slavnostně zasvěti Matce Boží a jejímu Neposkvrněnému Srdci, potvrzuje takto dřívější volbu, již si ji vybral za Ochránkyni národa. Zasvěcení se bude konati 7. července ve farnostech, 15. srpna v diecésích a 8. září pro celý stát

v Čenstochové, kdy se tam bude konati sjezd všech biskupů.

Z NĚMECKA. Kard. Max Galen, biskup münsterský, zemřel v pátek 22. března 1946. Hrabě Galen byl osobností, která nepatří jen německým katolíkům. Byl zářícím vzorem pravého křesťanství. Otevřeně vystupoval proti nacistické nauce a jejím nositelům. Nacisty nazval otevřeně vrahy a hrobaři německého národa, neboť záměrně otravovali německou mládež. Hrabě Galen byl nacisty určen na šibenici. Když byl na něho vydán zatykač, že otevřeně vystoupil proti rasovému pronásledování a teroru gestapa, povstal všecek westfálský lid, došlo k demonstracím, a také částečně k otevřenému odporu. Po jeho zatčení (24. listopadu 1936) táhli westfálští sedláci ve stovkách před říšskou vládu a žádali vrácení zatčeného, což se skutečně také stalo. Dobře také předvídal následky na oko uzavřeného konkordátu. Byl si jist, že jej Hitler uzavřel jen proto, aby zlomil sílu katolické církve v Německu a vyjádřil to brzy ve svém pastýřském listě. Proto nebylo náhodou, že pronásledování katolické Církve začalo právě v Münsteru. Když 10. listopadu 1938 byly zapalovány kostely, vydal hned následující nedělní pastýřský list, ve kterém vyslovil nejhlubší odpor proti těmto násilnostem. Ve svém dalším pastýřském listě odsoudil co nejostřeji hromadné vraždy na duševně nemocných a žádal svobodu pro desetitisíce nevinně trpících v koncentracích. Jeho pastýřské listy a kázání jsou živými dokumenty pro postavení katolíků ve třetí říši a bohatým pramenem pro historiky. Stojí za zmínku, co dal natisknout na památkový obrázek při svém posvěcení na biskupa: „Jsem třinácté dítě v naší rodině. Věčně budu své nejdražší matce děkovat za to, že měla odvahu říci ještě „ano“ i k tomuto třináctému dítěti, které jí Bůh nabízel. Bez tohoto matčina svolení nebyl bych dnes knězem a biskupem.“

Z D O M O V A

KŘÍŽE VE ŠKOLÁCH. Dostali jsme z gen. sekretariátu katolíků tento přípis: Docházejí nás konkrétní zprávy o tom, že učitelské sbory — zatím na jednotlivých místech — počínají odstraňovati kříže ze škol. Ježto lze počítati s tím, že tato akce v nejkratší době bude podniknuta všude, bude třeba s naší strany vyvinouti protiakci, kterou si pro počátek představujeme ve formě společného novinářského postupu. Redakce všech katolických časopisů, které obdrží tento přípis, uveřejní co nejdříve ve svém listě článek o významu Svatého Kříže. Bude v něm zejména vyzdvíženo, jakou oporou byl nám Svatý Kříž v uplynulých letech a jaké útechy skýtal nejen nám, ale jmenovitě všem vězněným. Bylo by velmi vítáno, kdyby v každém článku mohly býti uvedeny konkrétní případy (příklady a svědectví) vězněných, čím vším jim Svatý Kříž byl v jejich utrpení a opuštěnosti. Článek by mohl končiti event. výzvou, aby i čtenáři — bývalí vězňové — zaslali svoje vzpomínky, které by byly povzbuzením druhým a výzvou, uhájiti Svatému Kříži místo v našich školách.

POZNÁMKA REDAKCE. Zdá se nám, že je to dobré, ale příliš málo. Proto přidáváme k tomu: Exerciční dům ve Frýdku vydá co nejspíše leták „Čím je nám kříž“. Kde by se stal pokus, odstranit kříže ze škol, rozšířte co nejvíce tento leták a podnikněte podpisovou akci občanů. Nejlépe bude na podpisovém archu napsati: „Podle výnosu MŠOz 19. X. 1945 č. 8840 pres. (Věst. MŠO, sešit 10., str. 101 n.) má býti v otázce křížů ve třídách brán ohled na občanstvo. Proto my, podepsaní občané, žádáme, aby kříž, leč vítězství ducha nad hmotou a který je nám posvátným symbolem obětavé lásky až k smrti a zároveň odznakem křesťanské víry ve vykoupení lidstva, byl ponechán ve třídách.“ Další postup je naznačen v D. P. I. (1945), str. 292. D. P. II. (1946), str. 59. Odstraniti kříž z třídy není oprávněn učitel. O usnesení

učitelského sboru rozhodují vyšší škol. úřady. Prosíme dpp., aby nám hned podali zprávu, děje-li se někde pokus o odstranění křížů ze škol.

CO UČINÍME PRO MLÁDEŽ OPOUŠTĚJÍCÍ ŠKOLU?

Především intensivně využíváme každé učebné hodiny, upevňujeme základy pro jejich uvědomělý náboženský život a vyzbrojíme je duchovní silou pro mravní nebezpečí, která je čekají po opuštění školy. Kromě toho již nyní plánujeme zvláštní duchovní přípravy do života v každé farnosti, nejlépe celou sobotu s ukončením v neděli při ranní mši svaté. V takovém případě rodiče požádají správu školy o omluvu jejich dítěte na vyučování dne ve smyslu výnosu MŠO z 8. března 1935, čís. 21790-I., aby se mohli zúčastnit náboženského cvičení, které se koná pro žactvo, opouštějící školu. (Datum a podpis rodičů.) Čím lépe je připravíme a také se budeme s žactvem modlit za jejich zdar, tím více budou se na ně těšit, a tím větší užitek mohou přinést. Osvědčuje se, když tuto duchovní přípravu do života vykoná kněz cizí. Je nejpraktičtější, když si v této věci vzájemně vypomohou kněží — sousedé. Podrobnější instrukce ke konání těchto duchovních příprav do života a náčrtky promluv vydáme tiskem. Kromě toho hledíme vypravit aspoň některé na uzavřené menší duchovní cvičení v exercičním domě nebo v klášteře, pokud v blízkém okruhu budou konány. Již v r. 1943 vyzval olomoucký arcibiskup ve svém pastýřském listě rodiče, aby své děti, opouštějící školu, poslali na „malé exercicie pro vystupující ze školy, neboli dny duchovní přípravy do života“. (ACO 1943, č. 13.) — Kdyby snad někde nebyli soběstační a potřebovali výpomoci, zejména pokud běží o duchovního vedoucího, ať se obrátí na diecéšní Katolickou akci. (V olomoucké arcidieci: Olomouc, Žerotínovo nám. 2.) V každém případě však hlase diecéšní Katolické akci každou takovou duchovní přípravu do života i nabyté zkušenosti, neboť má to

nesmírnou cenu pro úspěšnější práci další.

Tšk.

CÍRKEVNÍ DĚJINY. Letos probíráme církevní dějiny nejen ve 4. tř. měšť. škol (8. postup. roč.), nýbrž i v jednoročních učebních kursech (9. postup. roč.). Chyboval by však, kdo by probíral církevní dějiny soustavně podle všech jednotlivých článků v učebnici církevních dějin. Vždy dlužno si počínati výběrově. Zejména letos musíme se omeziti jen na některé vybrané části z církevních dějin, poněvadž dlužno doplňovat povážlivé mezery v náboženských vědomostech, které

nám zanechala válka. Je naprosto nezbytné opakovat v hlavních obrysech celý katechismus a části zvláště důležité prohlubovat podle duševní vyspělosti žactva. Z části první zejména důkazy jsoucnosti Boží, osobu Ježíše Krista a o církvi. Z části druhé zvláště o sv. křtu, o sv. pokání, sv. oltářní, posledním pomazání a o sňatku manželském. Z části třetí hlavní směrnice k příkázáním Božím a církevním, o volbě stavu a povolání, o pokušení, o hříchu, o dobrých skutcích a o ctnostech. Probrané učivo si žáci v hlavních bodech zaznamenají do svých poznámkových sešitů. Tšk.

H O V O R N A

EUCHARISTICKÉ KROUŽKY (EK). Podle dosud získaných zkušeností zvýšil se podstatně počet častějších sv. přijímání mládeže nejen školní, ale také i u ostatních v těch farnostech, kde eucharistické kroužky nejen zavedli, ale také je dobře vedou. Podmínkou čilého života v kroužku je, aby každý z EK měl horlivého vedoucího, který je v pravidelném a častém spojení s knězem, jakožto s duchovním vedoucím. Kněz si svolá vedoucí EK asi jednou týdně, aby jim dal instrukce k prohloubení jejich duchovního života a k vedení kroužku. Při této schůzce podají jednotliví vedoucí zprávu o práci kroužku. Nejméně jednou měsíčně se sejdou všichni členové všech EK k společ-

né pobožnosti s promluvou duchovního vedoucího. Čím více apoštolské práce přenechává duchovní vůdce vedoucím jednotlivých kroužků a tito jednotlivým členům, tím více a nadšeněji se pracuje. Letáčky o EK a legitimace objednejte na adresu Exerciční dům, Frýdek nebo Arcid. Katol. sekce, Olomouc, Žerotínovo nám. 16. Tšk.

NEZAPOMĚLI JSTE si objednat brožurku: Velký pátek? Cena: kus 3 Kčs. — Právě vyšel: „Dopis duchovního správce těm, kdo se do farnosti přistěhovali“ (zn. 1-53). Cena ještě neznámá. — Příkladáme k dnešnímu číslu na ukázkou. Pojednání o tom viz D. P. č. 4, str. 52.

DO POHRANICÍ ZDARMA. Objednejte v Exerc. domě ve Frýdku.

OBSAH:

Fr. Bureš, O nový katechismus	209	Pastorace mládeže	220
Pro svatý týden	210	Ze světa	220
Dr. Jan Mareš, Nový překlad žalmů	212	Z domova	223
Josef Nogol, Farní kartotéka	214	Hovorna	224
Dopis spolubratru	217		

S církevním schválením úřadu arcibisk. zvl. pověřence v Ces. Těšíně, č. 394/45.

Vydává Exerciční dům Frýdek. Telefon 38. Číslo účtu Pošt. spořitelny 303.183. Vedoucí redaktor P. Rudolf Schikora C.Ss.R. - Odpovědný redaktor P. Alois Březina C.Ss.R. - Vychází jednou týdně. - Tiskem Valašské tiskárny ve Valaš. Meziříčí. Novinové výplatné povoleno ředitelstvím pošt v Brně č. 1A 4 2370-O/24 414 1945 ze dne 10. VII. 1945. - Podací a dohlédací pošt. úřad Frýdek 2. Předplatné na rok 127.50 Kčs.

DOBŘÝ PASTÝŘ

týdeník
katolického
kněžstva

Ročník II.

21. dubna 1946

Číslo 15.

J. E. Th. Dr Karel Skoupý, biskup brněnský

Fotoatelier Skácel, Brno

DOBŘÝ PASTÝŘ

týdeník
katolického
kněžstva

Ročník II.

21. dubna 1946

Číslo 15.

Cena Kčs 2.50

S přílohami: Kázání, Pořad bohoslužeb, O knihách.

Habemus episcopum!

*Jeho Exelence
Th. Dr. Karel Skoupý*

*byl jmenován Jeho Svatosti papežem
Piem XII. biskupem brněnským.*

Modleme se:

*Bože, pastýři a řediteli všech věřících,
shlédni milostivě na tohoto služebníka svého,
jehož jsi představeným v Církvi své ustanovil,
popřej mu, prosíme,
aby ty, jež řídití má,
slovem i příkladem vzdělával
tak, aby spolu se stádcem sobě svěřeným
vešel do života věčného.
Skrze Krista, Pána našeho. Amen.*

Ad multos annos!

Pascha-nostrum immolatus est Christus.

(Velkonoční aforismy)

Zmrtvýchvstání Ježíše Krista má mnoho významů, mnoho hodnot, jež jsou všechny důležité. Ale nezapomeňme nikdy na jeho přímou souvislost s Kalvarskou obětí. Na Kalvarii se neudála jen poprava Nevinného. Neběží tu o strašnou tragedii, v níž hrdina padá před dosažením cíle. Na Kalvarii se udála skutečná oběť. Dobrovolná, od věků chystaná oběť. Kalvarie jest především dílo Boží lásky a Kristovy lásky. Lidská zloba se tu stala nechtíc nástrojem Lásky. Zmrtvýchvstání tedy je hlavně vítězstvím Lásky Boží a lásky Kristovy. Zamiloval mne, proto vydal sebe samého na kříži za mne. — A stejně platí: Zamiloval mne, proto vstal z mrtvých pro mne! Aby mě posiloval v nejsv. Eucharistii k životu věčnému svým živým tělem a svou živou krví. — Aby mi dal největší záruku svého božství — aby dal nejpevnější jistotu mé víře — aby oživil mou naději ve vzkříšení a v celou nádheru věčného života.

Pascha nostrum immolatus est Christus! Sv. Pavel vyvozuje z této skutečnosti pro všechny křesťany povinnost čistého, svatého, „přesného“ života. Právě tak jako židé po zabítí beránka velikonočního nesměli sáhnout po chlébě kvašeném — obraze hříchu — a směli požívat jen čistých, přesných chlebů, symbolu vnitřní čistoty. — Kněz podpisuje a zpečetňuje znovu a znovu pro sebe tento závěr každodenní mši svatou. Pascha nostrum immolatus est Christus. Denně můžeme říci se sv. Pavlem. Zdaž s ním také vyvozujeme denně s logickou neúprosností a s upřímnou radostí důsledek ohromné ranní události na oltáři našeho chrámu: „Proto slavme hoďy nikoliv s kvasem starým, ani s kvasem špatnosti a nešlechtnosti, nýbrž s přesnicemi upřímnosti a pravdy?”

Denně uskutečňujeme slova Pavlova „Pascha nostrum immolatus est Christus!” — Denně bychom se měli rozpomínati též na slova Světitelova o tajemství oběti Spasitelovy: Agnoscite, quod agitis, imitamini, quod tractatis! Denně máme odumírat s Beránkem Božím — v dobrovolné oběti svých stavovských povinností; pak bude znamenat každý den i duchovní zmrtvýchvstání s Beránkem Božím a vítězství nad hříchem a nad zlými žádostmi. Kdo denně podává Bohu oběť svého já, svých sil a svého pohodlí a svých vášní ve spojení s Kristem, denně prožívá paschální radost ideálního křesťanství.

* *

Oběť Kristova nám ukazuje i způsob naší oběti. Kristus obětoval Bohu život od prvního okamžiku lidské existence, ale přesto se nedal zabít ani Herodem, ani Nazaretskými, ani fariseji a zá-

koníky, když se na něj sáпали s kamením, nýbrž chránil svůj život až pro vyvolenou chvíli jak zázrakem, tak útekem. — Nesmíme nikdy přehodnotit předčasné uštvání, zneschopnění k práci a předčasnou smrt jako něco božského, jako oběť! Sama smrt není oběť! Smrt jen bývá prostředkem oběti. Podstata oběti je v lásce, jež se nelekne ani smrti, je-li třeba. Žel, že je mnoho smrtí, ale málo obětí! Neboť podstata oběti je láska k Bohu a úcta k Bohu, řízená vírou — řízená tedy pravdou a objektivním řádem. Škoda, že horliví kněží nejednou zapominají, že pracovní pud nemusí býti ještě skutečná horlivost pro věci Boží a zmařiti život v pastorači nemusí býti oběť podobná oběti Kristově — řízené moudrostí a poslušností k vůli Boží. Není-li člověk schopen upřímné velikonoční radosti po své oběti, nezdá se, že se ubírá jeho práce cestou Boží vůle. Vítězství Kristova království se dobývá smrtí apoštolů — ale smrtí v pravý čas a na pravém místě — a to jim ukazuje neomylně jen Duch Svatý. Aby byla naše námaha opravdu velkopáteční obětí a aby přinesla radost velikonoční i nám i bližním, musíme se mnoho modliti o Ducha Svatého, o milost Letnic!!

Preface

Ze sekrety přechází obřad mše sv. k prefaci. Je to děkovný úvod ke kanonu. Děkovný hymnus, vzácný svým původem, vždyť je vzat z příkladu Božského Spasitele, jenž ustanovuje tuto Svátost, nejprve „díky činil“ (eucharistezas), takže mnozí badatelé liturgií připisují prefaci původ apoštolský. Nalézá se ve všech nejstarších liturgiích. Již Didache ji má: Děkujeme Ti, Otče náš, za svatou révu Davida, syna Tvého; kterou jsi nám zjevil skrze Ježíše, Syna svého; budiž Ti sláva na věky. (Bilczewski-Tumpach: Eucharistie 95.) Je to zásnubní zpěv Snoubenky Boží, Církve, která jím vítá přicházejícího Snoubence — proto je tak nadšená, vzletná, cituplná, poetická, „velezpěv lásky“ (Dr. Cínek: Mše sv. I. 137). A přehluboká svým obsahem. A v nás, kněžích — obětnících má se tento příchod uskutečniti především — jak se připravíme? Dobrá matka — Církev bere i zde naši přípravu do ruky tím, že nám vkládá v srdce i na rty v tuto chvíli velevýznamná zvolání — poslední povely k uvítání Hosta s výsosti.

Z tiché, šeptem pronášené sekrety, najednou hlasitě: — Per omnia saecula saeculorum — rozevírá před námi nekonečnou věčnost, z níž se chystá již k nám Ten, jež budeme za okamžik vítati: „Benedictus, qui venit in nomine Domini! Hotoví se již jít k snoubence, o níž Duch Sv. sám dí: Kristus miloval Církev.“ (Ef. 5, 25); a skrze ni touží vejít ve spojení s nespočetnými dušemi... s naší kněžskou především. Ale to je něco tak velikého, že to vyžaduje veškeré zbožné soustředěnosti mysli a srdce: proto — odvrát se nejen od hříchu a všeho hříšného, nýbrž i ode všeho pozemského, pomíjejícího a nicotného. Stojíš na prahu věčnosti —

očekáváš Pána — již již je tu: Dominus vobiscum — tož všechny zraky a všechna pozornost jen k Němu! Neobracíš se již při tomto pozdravu, jako vždy doposud od oltáře k lidu — pronášíš jej odvrácen od něho.

Ve starých dobách a v některých liturgiích dodnes odděluji obětníka od lidu i záclonou napjatou mezi lid a oltář. A protože odvrát smyslů a srdce od zla a nicoty není ještě všechno „Facilius enim saeculum contemnitur quam voluntas” (Sv. Beda Ven.), tož: Vzhůru srdce! Pozdvihni se až k výši přesv. Srdce Velekněze Krista, aby ses spojil s jeho obětním smýšlením, s jeho naprostým a dokonalým sebeobětováním... vnoř je, toto své srdce ubohé — a přece kněžské v Srdce Obětníka Ukřižovaného!

Ó, jak vysoko nás chce mít Církev svatá v tuto chvíli přípravnou na sv. Proměnění, když nás hledí pozvednouti až k dispoziční božského Velekněze! (Vandeur: La sainte Messe 150) Ó, kořme se! Děkujme! Sledujme tento nedostižný vzor tohoto Velikého kněze nad domem Božím” (Žid. 10, 21), jenž přicházející volá k Otci: „Venio... ut faciam, Deus, voluntatem tuam.” (Žid. 10, 7). Jsou-li všichni vyznavači jeho povinni míti to smýšlení v sobě, které bylo v Kristu Ježíši, oč tím více má je v sobě míti jeho spoluobětník, aby se podle jeho nedostižného příkladu snažil obětovati se, ve svém sv. povolání až k zmaření sama sebe, a ponížovati se sv. poslušností kněžskou... (Filip 2, 5.)

A vidouce, jak daleko jsme od tohoto vznešeného cíle, litujeme své nedokonalosti a nedbalosti a povzbuzujeme se k horlivější snaze! „Sursum corda” mělo by býti našim denním heslem v usilování o soustředěnější vnitřní život. Myšlenky věčnosti (saecula saeculorum) kéž nám znehodnocují vše pozemské a pomíjející; pak snáze ukázníme smysly své a odvrátíme tužby srdce svého od nich, abychom jimi směřovali spíše k „věcem, které svrchu jsou” (Kol. 3, 1) a k Tomu, v „němž žijeme, trváme a jsme.” Dominus vobiscum: Jest přece s námi a v nás a my v něm — nuž sursum corda k životu v jeho přítomnosti, v níž je naše útěcha, síla i blaho. „Semper de Deo cogita et mens tua coelum cum angelis fiet.” (Bellecius.) Nebudeme jistě konati toto pozvedání srdce k němu nadarmo. Sluha, který nespouští pohledu s pána svého, nepropase mnohý laskavý pohled, zachytí mnohý pokyn a dar, který splývá s jeho rukou. Nuže! Sicuti oculi servorum in manibus dominorum suorum; sicut oculi ancillae in manibus dominae suae, ita oculi nostri ad Dominum Deum nostrum, donec misereatur nostri.: (Ž. 122, 2.).

Po tomto úvodu, pro nás tak poučném a povznášejícím, začínáme vlastní hymnus děkovný. Až když jsme se povznegli zbožnou soustředěností a znovu zanícenou snahou o svatý život až do výše přesvatého, nejvděčnějšího Srdce Ježíšova, mohou býti naše díky a náš jásot Bohu milé: „Gratias agamus Domino Deo nostro!” Až když nás lid ujistil svou odpovědí, jak je to vpravdě

hodné Boha i nás, jak spravedlivé, slušné a spasitelné, potom teprv opěvujeme v každé prefaci svrchovanost a velebnost Boží, jeho otcovskou lásku, moc a dobrotu, jak se nám v tom onom tajemství církev. roku projevují a podávají látku k přehlubokým meditacím a adoracím. Jen jedna preface je výjimkou — preface o sv. apoštolech, předepsaná nyní též ve mši sv. „Summorum Pontificum”. V ní místo děkování začínáme hned prosit: „Te Domine suppliciter exorare, ut gregem Tuum, Pastor aeterne, non deseras.”

Ale i z této preface zaznívají vedle díky i tóny nejhlubší úcty a adorace. Především k Tobě, P. Ježíši — „Pastor aeterne, pastýři duší našich”, Pastýři daný nám od Otce. Tebou On naplnil svůj slib: „A ustanovím nad nimi pastýře jednoho, jenž bude pásti, služebníka svého Davida (= Mesiáše) (Ez. 34, 23.).

A druhý prorok (Is. 52, 13) dí, žeš „služebník vyvýšený, vyzvižený, vznešený velmi”. Tys tedy, Pane, tento pastýř jeden, jediný, nemající sobě rovného vrstevníka ani nástupce. Pastýř ne-skonale dobrý: „Co se bylo poztrácelo (ze stáda), shledá, co bylo rozptýleno, zase přivede, co polámáno, obváže, co mdlého, posílí a co silného a tučného, opatří...” (Ez. 34, 16). Uprostřed svého stáda jsi kníže pokoje, ano, pokoj náš sám. Vrháme se k nohám Tvým v té poníženosti, v jaké nás u nich mítí chce nebeský Tvůj Otec, jenž všechno poddal pod nohy Tvé a dal Tě za hlavu nade všechno Církvi, která jest tělem Tvým! (Ef. 1, 22, 23.). Ježíši, Pastýři nejvyšší a nejlepší!

A pastýři věčný! Místo sebe dals stádu svému náměstky díla svého, by mu stáli v čele jako pastýři: „vicarios operis tui, gregi tuo contulisti praeesse pastores ... apoštoly — především Petra a jeho nástupce na jeho apoštolském Stolci — vždyť Petr převzaté kormidlo nepouští z ruky” — umírá sice, ale neumírá pastýřský úřad Tvůj. V plné řadě papežů trvá po věky Tvoje svrchovaná pastýřská pravomoc, Tvá milost, Tvá ochrana, Tvé přispění ustavičné; v nich žiješ, trváš, vedeš skrze Ducha svého Svätého a řídíš stádce své neustále — Ježíši, Pastýři věčný. Papežů je mnoho, poněvadž jim smrt bránila, aby nám zůstávali, tento však má pastýřský úřad nepomíjející, poněvadž zůstává na věky. (Žid. 7 23, 24.)

Jaké díky jsme Ti povinni, Spasiteli, za tento pastýřský úřad Církve Tvé, zvláště za plnost jeho v osobě každého papeže, a tedy i v nynějším našem Sv. Otci, Piu XII.! Je Náměstek Tvůj, P. Ježíši, Synu Boha živého! A náměstek v takovém díle — v díle spásy celého světa. Důstojnost sv. apoštola Petra, jemuž jsi blahorečil: Blahoslavený jsi Šimone..., ta je v něm a má tedy podle slov pokorného papeže Lva i v jeho osobě býti uctíván ten, jehož důstojnost ani v méně hodném nástupci nezaniká. (Com. Sum. Pontif. N. III.) — Nuž díky Tobě, Pastýři věčný, za obzvláštní milost, žeš ho ráčil dáti Církvi své právě v tato hrozná léta, a za

světlo, ochranu a sílu, jimiž Jsi jej vyzbrojil, zvláště za sílu kající a universální lásky, která účinně a soucitně pomáhala všem bez rozdílu a byla podle slov sv. Pavla „jako když matka chová děti své (1. Sol. 2, 7, 9.). Díky za sv. neohroženost, s jakou On — Otec horlivě mluvil světu celému, slova Pravdy a Lásky, včas nevčas s ochotným sebedáním v lásce Tvé, Pane, která ho pudila: slova neslýchaná o Duchu Sv., slova o vzájemné lásce údů mystického těla Kristova právě ve chvílích, kdy nenávisť a ukrutnost až příšerná mezi nimi zuřila ...

Než přese všechnu velebnost a vznešenost svého úřadu a přese všechnu lásku, dobrotu, soucit a spravedlnost, s jakými jej vykonává, jest Sv. Otec náš zneuznáván, podezříván, tupen a hanoben. I od lidí z našeho národa, který jest Bohu i Sv. Stolicí mnohem více zavázán vděčností nežli mnohý jiný. A to urážen srdci Otcovu jistě nejbolestnějším způsobem — totiž odpadáváním od Církve Kristovy. Ve svém Náměstku jest urážen On sám. Odprošujeme nejsv. Srdce Ježíšovo ve Svátosti: Parce, Domine, parce populo tuo ... ne irascaris in aeternum. A hleďme to nahražovat Sv. Otci modlitbou a to úpěnlivou. Církev sama se hrozí, co by bylo se světem, kdyby ji Bůh opustil a nechránil ji a svět svým svatým úřadem pastýřským — a proto, jakoby vzrušena tímto nebezpečím, zastavuje obyčejný postup preface a místo díkůčinění volá v této prefaci (o sv. apoštolech a papežích) s pokorou a úpěním: „suppliciter exorace, ut gregem tuum Pastor aeternae non deseras!“ Nuž, oremus pro Pontifice nostro ... Obětujme za něho mši sv. nejlépe podle Horologia missarum pro Pontifice (Apošt. modlitby, Praha II., Ječná 2, 00 Tov. J.). Obětujme za něho své adorace! Mluvme o papeži a papežství — zdá se, že o nich kážeme tak málo! Budme víru, úctu a vděčnost k Sv. Stolicí: použijme k tomu papežských svátků, svátků sv. apoštolů a j. Budme sami my, kteří jsme jako kněží daleko více povinni, vzorem úcty a oddanosti v poslušné lásce ...

O základní školský zákon.

K. Reban :

Můžeme zde pouze nejstručněji se o něm zmíniti. Probíhá konečnou redakcí, kterou mu dává ministerstvo školství za nařezávání duchů, kteří sotva asi jsou dobří. Má se dostat do meziministerského řízení, pak do vlády a potom do prozatímního Národního shromáždění, aby od 1. září 1946 vstoupil v platnost. Nejdůležitější, opravdu podstatné novoty jsou zvláště dvě: *Všechny školy musí být státní* — soukromé školy nejsou přípustné — a zavádí se *jednotná škola* prvního a druhého stupně. Velmi důležité jsou i novinky o povinné docházce do školy mateřské v 5. a 6. roce dětského věku a povinné devítileté docházce školní. K těmto námětům budou mít jistě různí činitelé své připomínky. Také finanční úhrada na školství, jež nabude mnohem větších rozměrů, bude vážným problémem.

Se stanoviska náboženského osnova zákona připouští t. zv. náboženskou výchovu na škole prvního a druhého stupně, nezná ji na škole stupně třetího — na dnešní vyšší a střední škole, řekli bychom.

Avšak státní svrchovanost rozšiřuje se způsobem, který sotva kde jinde má obdobu, aspoň nikde, kde občanská a náboženská svoboda jsou skutečně uznávány. Návrh zákona žádá, by osnovy náboženského vyučování vyhlášoval ústřední školní úřad, který je vyhlásí, jestliže vyhovují občanské a náboženské snášenlivosti. To je usurpace státovlády nad náboženstvím a nad církvemi, jaké tu nebylo od dob Josefa II. Nikdo v moderních státech, opravdu pokrokových, se neodvážil předpisovati Církvi, čemu smí učit a čemu nikoliv — to dělal hitlerismus, který proklínáme a zesměšňujeme a hle — zde jej obnovujeme a vtělujeme v zákon. To je věc absolutně nepřijatelná pro katolíky. Zákon nařizuje náboženské výchově, že nesmí rušivě zasahovati do výchovné činnosti školy, směřující k občanské snášenlivosti, ale nemá jediného slůvka, jež by zakazovalo protináboženskou zaujatost a nesnášenlivost.

Jiný kámen úrazu jest obsažen v ustanovení, že učebnice a pomocné knihy pro žáky vydává státní nakladatelství. Opět nesvoboda a totalitní tyranství. Kdo a kterak bude rozhodovati, co náboženská učebnice smí obsahovati, co nikoliv? A pomocné knihy nesmí nikdo jiný vydávati než státní nakladatelství? Patrně proto, že tam budou lidé, kteří dokonale budou rozuměti náboženskému životu mládeže a jimž bude velmi ležeti na srdci... To bychom se dočkali literatury pro mládež...!

Jádrem jest ovšem ono základní: Nebude jiných škol kromě státních. Aniž bychom zde se šířili, jak toho předmět potřebuje a zasluguje, máme za to, že nejprve je nutno *ústavně* zaručiti svobodu přesvědčení, svědomí, vyznání, projevu, hlásání a vyučování, stanoviti novou ústavní listinou občanská a lidská práva jednotlivců a rodin, dalších svazků společenských; napřed je nutno zákonem upravit vztahy mezi státem a církvemi a teprve potom, když je základními zákony stanoven obsah a rozsah svobody, bude lze zaručiti také *svobodu výchovy* se všemi důsledky pro obor školský. Katolického náboženství se věru nemusí stát obávati jako činitele nepřívznivého.

Bude nutno jíti k lidu a vysvětliti, co zde jest ohroženo a jak málo se v demokracii dbá zájmů a práv lidu. Závisí to ovšem na míře intenzity života náboženského vůbec. Byla to liberální doba, která pokřivila názory lidu a umrtvila v nich katolické povědomí a pochopení, o jaká práva božská i lidská běží v otázce svobodné výchovy. Mstí se na nás, že jsme se školským otázkám nikdy řádně nevěnovali — snad proto, že nesnášely frázi a bylo třeba zabratí hodně hluboko, skutečně pracovati. Budeme to umět aspoň v hodině poslední?

Celibát.

B. Kněžská léta.

Nepochybuji o tom, že skoro všichni novosvěcenci vstupují do kněžského života s pevným úmyslem zachovávatí celibát. Čím

to, že později přec některý ztroskotá? O nedostatku sebevýchovy pojednáme až na konec. Zde o některých zevnějších příčinách, které by se daly odstraniti.

Pro vývoj mnohého mladého kněze je rozhodující první kaplanské místo. Šťasten, kdo dostal faráře, který se opravdu otcovsky stará o nového kaplana, příkladem a slovem ho nadchne pro práci na spáse duší a zároveň mu dá praktický návod k práci.

Konsistoř by měla míti v evidenci takové faráře a novosvěcence aspoň na rok poslati k jednomu z nich.

Bohužel se u nás, aspoň v Čechách, kaplani příliš brzy stávají samostatnými. Vždyť první léta kaplanská jsou po theoretickém studiu v semináři nejdůležitějším studiem praktickým. Jakmile se stane kněz samostatným, už má jen zřídka kdy příležitost učit se od druhých.

Ale hlavní zlo je, že mnohý mladý kněz ještě nenalezl správný postoj k ženě a může jedním nerozvážným krokem ztratit svou kněžskou důstojnost a tím zničit své životní štěstí.

Nechceme zde pojednávat o tom, co by episkopát mohl podniknout, aby otázka domácnosti kněžské byla rozřešena. Nejlepší je vždy heslo: Pomoz si sám!

Z dopisu spoluhratru: Podávám zprávičku, která se u nás traduje: Jeden náš — dnes již dávno zesnulý — vzorný a svatý kněz, když hledal hospodyně, dělal nověnu! - K smíchu? - Tak trochu, ale s jedním svým dp. farářem jsme si často říkali, že to byla velká moudrost...!

Už bohoslovec a mladý kněz by měl před Bohem o tom přemýšlet, jak zařídit svoji domácnost. Má-li matku nebo sestru, která je ochotna k této službě, dobře! Avšak musí si býti vědom, že to není vždy ideální rozřešení. Kdyby každá matka kněze byla světicí, jako matka sv. Jana Bosca, ano. Ta dala svému synu při primici jako věno tuto radu. „Zůstaň vždy chud, nezneseš kněžské roucho špatným životem, miluj vroucně Pannu Marii Pomocnou a nezapomeň, že sloužit mši sv. znamená trpět!”

Jsou však i jiné matky a sestry. Jim je dp. farář napřed synem, bratrem a pak teprve knězem. Takové jsou zlou překážkou pastorage.

Šťastná je myšlenka pořádati exercicie pro matky, po případě sestry kněží a bohoslovců. Mohli bychom jíti ještě o krok dále: Nemohl by se někde při rodinné škole zřídit kurs pro sestry kněží, kde by jim byla dána ascetická a praktická apoštolská průprava? Kdyby pak ještě prodělaly školu charitní, kolik dobra by mohly vykonat ve službách horlivého bratra — faráře!

V jednom dopisu píše spoluhratr, že si mladí kněží dělali „jak se patří psinu” z myšlenky, zřídit školu pro budoucí hospodyně. Možná, že tato myšlenka byla pronesena v nevhodné formě. Kdyby někdo řekl: Zařídím školu pro budoucí farské hospody-

ně, mladé dívky, hlaste se! pak by se jistě hlásily ty nejnevhodnější a celá akce by vyzněla v paskvil.

Ale jak to začal III. řád sv. Dominika, je to docela rozumné a přijatelné: V ústavě se mají vychovávat dívky k práci charitativní a apoštolské. A z těch, které se osvědčí, mohou později být některé vybrány k vedení domácnosti kněžské.

Snad by mohl i Apoštolát sv. Františka, který v pracích apoštolských má již dlouholetou praxi, věnovati pozornost této činnosti.

Kněz opravdu dokonale vypravoval ze svého života: „Když jsem byl bohoslovcem a kaplanem, ani mi nenapadlo se starati o budoucí hospodyň. Najednou jsem se musil z rozkazu biskupa hlásit na faru. Dal jsem do novin insert, že hledám hospodyň. První jsem za několik měsíců musil propustit, protože kradla. Druhou zas, protože mi jednou přišla s pláčem že prý nemám k ní žádné důvěry.“

Nakonec několik pravidel zemřelého P. Ludolfa Czernína O. Praem., který podle svědectví jeho bývalého kaplana i v satoriu až do své smrti pastoroval svými dopisy. Píše:

1. Poměry a domácnost na faře vytváří si konec konců každý dp. farář sám.

2. Jedině zdravý poměr: zaměstnavatel k zaměstnanci. A k tomu patří osvědčená zásada administrativních sil. „Nebavit se zbytečně s personálem!“ „Platit, co se patří.“ Sociální spravedlnost.

3. Nedělat si z hospodyně — důvěrníka. Nikdy nepřijímat od své hospodyně slepě informace! A nebudovat na nich!

4. Nedělat nikdy z hospodyně paní domu! Ten nesprávný názor, aby byla hospodyň trochu reprezentativní! Koho má vlastně reprezentovat? Nevázat se nikdy hospodyně tím, že ona poskytne dp. faráři — půjčením — svůj nábytek nebo zařízení do kuchyně! Nestrpět, aby v domácnosti, v kuchyni a kdekoliv užívala svých věcí! Jednou, při rozvázání pracovního poměru, se to zle mstí! Tedy nevázat se! Celkově: Při přijímání hospodyně jasná slova: Čím je a co bude dělat. A také, co dělat nesmí, jinak rozchod! Jsme lékaři a který lékař léčí v kuchyni?

Z dopisu jiného spolubratra cituji: „Osoby, zaměstnané na faře, mají býti v duchovním životě na výši. Mají svoje práce zařídit tak, aby mohly denně na mši svatou a ke sv. přijímání. Pak budou i věřícím sloužit za vzor a lidé si nedovolí o nich tak lehce nevhodné poznámky. Jedině řádně vedený duchovní život je může učiniti šťastnými. Zdá se mi, že mnohé hospodyně ve stáří, v opuštěnosti a v nemocech pykají za zanedbání mše sv. a sv. přijímání.“

Tajemství pravé popularity

je pravá láska k lidu.

Alban Stolz.

Farní kartotéka.

Josef Nogol

5. Vedení farní kartotéky.

Pro duchovní správu má farní kartotéka jen tehdy význam, je-li řádně vedena, jestliže se změny zapisují řádně a hned, jakmile jsme údaje o změnách obdrželi.

Přesně je třeba zapisovati:

a) pravidelné údaje o stěhování obyvatel uvnitř farnosti samé, o přistěhování odjinud a o stěhování z obce,

b) pravidelné údaje o sňatcích katolických i smíšených, údaje o narození v rodinách katolických, smíšených i v rodinách odpadlíků a v rodinách sektářských, jakož i ze svobodných křesťanských matek a údaje o úmrtí katolíků,

c) pravidelné údaje o apostatech (vystouplých z církve) — podle matriky apostatarum,

d) údaje o členech náboženských bratrstev a církevních spolků.

6. Kartotéka a pastorační návštěvy.

Duchovní správce nepodnikne žádné pastorační návštěvy, dokud se nepodívá na záznamní lístek rodiny, kterou chce navštívit. Chce-li navštívit rodiny, které neplní své náboženské povinnosti, manžele, kteří žijí v civilním nebo smíšeném manželství, pak z kartotéky může vyčíst, co je třeba napravit, v čem je povzbudit, po případě, zda manželství možno konvalidovat atd.

Pomocí farní kartotéky nebude duchovní správce farářem nebo kaplanem jen těch, kteří chodí pravidelně na služby Boží atd. (prakt. katolíků), nýbrž bude mítí přehled i o nábož. poměrech katolíků matrikových, odpadlíků a p.

7. Kartotéka a stěhování rodin.

Veliký význam má kartotéka při stěhování rodin a jednotlivců do jiné farnosti. Nový duchovní správce dostane záznamní lístek dotyčné rodiny a osoby a rodina či osoba neujde tak jeho pozornosti. Kněz může tuto rodinu navštívit, nebo aspoň jí poslat dopis, na příklad:

Srdečný pozdrav

dovoluje si Vám zaslati naše farnost, ve které jste se nyní usídlil. Naše pozdravy vycházejí z vnitřního spojení, které nám skýtá naše katolická víra a příslušenství k církvi. Zvláštním způsobem se cítíme spojení s Vámi tím, že jste přibyl do naší farnosti.

Máme živou účast na Vašem osobním štěstí. Z celého srdce přejeme Vám hojnost Božího požehnání pro Vás samy, pro Vaše domácí a pro Vaši práci. Rádi Vás zahrnujeme, i Vaše starosti, do našeho apoštolátu modlitby a obětí, obzvláště při nedělní farní mši svaté.

S pozdravem spojujeme přání, abyste se do naší farnosti vžil a brzy se zde cítil doma. Srdečně Vás zveme, abyste se hojně zúčastňoval bohoslužeb a podniků rázu duchovního v naší farní obci. Naši pomocníci,

kteří Vás čas od času navštíví, rádi Vás budou informovati o všem podstatném z našeho katolického života ve farnosti. Přirozeně i farní úřad je Vám rád k dispozici, a bude nás těšit, když Vás budeme moci brzy osobně poznati.

Přijměte v našem pozdravu pozdrav Církve, kterou jste ve svém mládí a ve svém domově miloval a které jste v den prvního svatého přijímání věrnost sliboval. Jako členové a služebníci této Církve prosíme Vás, abyste patřil vždy k nám. Boží požehnání budiž s Vámi.

Farnost a duchovní správcové.

(Podobný přípis jsme dali natisknout a přikládáme jej k tomuto číslu. Značka pro objednávky 1-53. Cena 30 hal. Pro pohraničí zdarma.)

Přistěhovalci v novém a cizím okolí budou jistě vděční za to, že je tu někdo, kdo se o ně zajímá, a také bude možno zabrániti nejednomu neblahému vlivu, který může míti nové okolí na nového obyvatele farnosti.

8. Kartotéka a farní kancelář.

Dobře vedená farní kartotéka, která obsahuje přesná data, jest dobrou pomůckou při úřadování.

Tak ku příkladu ústřednímu statistickému úřadu v Praze je třeba měsíčně zasílati statistiku sezdaných, narozených a zemřelých. Z farní kartotéky můžeme vypsat celou řadu dat, jako data narození rodičů, data sňatku, počet dětí, kolik jich zemřelo a p.

Stejně pro ex-offo výpisy z matrik, pro výkazy ohlašovacímu úřadu atd. může farní kartotéka poskytnouti dobré služby a kancelářská agenda se tím zjednoduší a my si pak ušetříme mnoho času, který bychom jinak potřebovali ke shledávání potřebných dat.

9. Farní kartotéka a laičtí pomocníci.

Laičtí pomocníci (charitativní sestry, důvěrníci katolické akce, charitní pracovníci) mohou prokázati platné služby při zakládání, vedení a udržování farní kartotéky.

Spolupracovníci mohou podporovati udržování kartotéky v dobrém stavu tím, že všechny důležitější údaje ze svých okrsků o narození, křtech, sňatcích a o stěhování správně a pravidelně dodávají správě farní kartotéky.

Při tom si musí býti laický pomocník vědom toho, že farní kartotéka je nejen velmi potřebným, ale i přísně důvěrným prostředkem katolické duchovní správy. Má-li pracovati, aby farní kartotéka byla udržena v dobrém stavu, musí tuto práci konati správně, horlivě a mlčelivě.

Záznamní lístky se nikdy nesmějí odnáseti z farní kartotéky, aby se snad neztratily, poněvadž by poznámky na nich mohly býti příčinou mrzutostí, po případě i soudní žaloby. Proto má k nim přístup jen farní *duchovenstvo* a spolehliví důvěrníci.

Při návštěvách samých se smí značiti do notesu jen to, o čem rodina ví, že je to pro její dobro, že na př. chceme upozorniti ten neb onen

dobročinný spolek, že Jeník by potřeboval botky, Mařenka šaty a p. Jiné záznamy se nesmějí konati nikdy ani v témž domě; snad až v průjezdě dalšího domu a to těsnopisem nebo latinsky a jakmile se zapíše do kartotéky, vymaže se z notesu. To se týká zvláště poznámek o mravních nedostatkách. Zde je potřeba mimořádné opatrnosti, aby se neotřáslo důvěrou k duchovnímu správci a ke kněžím vůbec, po př. k charitativní sestře. Všichni tito musejí býti velmi opatrní také v soukromém hovoru nebo ve spolcích při charitativních poradách, aby ani nedali najevo, že takové záznamy o farnících se činí.

10. Jak financovat zařízení a vedení kartotéky?

Farní kartotéka se může financovat z těchže prostředků, jako farní matriky, jelikož biskupská konference z ledna 1926 praví: „farní kartotéky... budou tvořiti součástku knih, které podléhají visitaci úřadů církevních...” a can. 470 § 1 předpisuje farářům, aby vedl takový seznam duší.

Nová příloha „O knihách“.

Dnes už vychází tolik knih, že jednotlivci je nemožno ze spousty plev vybrat dobré zrno, a z dobrých knih vybrat nejlepší. Pro katolíka je výběr dvojnásob těžký, protože mnohá kniha, uznaná od nekatolíků za dobrou, má mnohé a velké závady s hlediska naší víry a mravouky.

I když prohlédneme mnohé katolické noviny a časopisy, nalézáme jen nepatrnou část knih posouzených, posudky jsou často jen opsány z doporučení nakladatelství, tedy neobjektivní, často příliš stručné a schematické. Proto je nutno utvořit jakési forum, kde by byl podán *rychlý, spolehlivý a pokud možno úplný* přehled knižního trhu. Tím chce býti naše příloha „O knihách“.

Dlouho jsme váhali, pustit se do vydávání této přílohy, neboť jsme si vědomi, jak přetěžký úkol to je a že se dá splnit jen velkým kruhem odborných spolupracovníků. Přiznáváme se, že tento kruh odborníků je ještě neúplný, že počátky budou nedokonalé.

Avšak další odkládání by bylo větší škodou než nedokonalý začátek.

Proto jsme se pustili do práce a vyzýváme všechny schopné lidi dobré vůle, ať kněze či laiky, k spolupráci.

Než se práce usměrní a rozdělí, prosíme: pošlete nám posudky *všech* nových knih, které jste přečetli. Má-li kniha závady, citujte doslova a udejte stránku.

Značky pro všeobecnou charakteristiku jsou udány v příloze. Bibliografické údaje napište v tom pořadí a s tou úplností, jak je čtete v prvních posudcích.

Poznáte-li, že některý posudek je *nesprávný*, pošlete nám *hned* odůvodněnou *opravu*. Jen takovým způsobem dojdeme k větší a větší dokonalosti.

Vydáváme posudky knih *jako přílohu*, aby kněží ji mohli dát ke čtení

vzdělaným laikům, knihovníkům, osvětovým činovníkům, pracovníkům v KA a p. Kdo by proto chtěl víc příloh „O knihách“, ať nám napíše.

Myšlenky kněží z koncentráků o seminářích.

V lednovém čísle „La vie spirituelle“ píše superior kteréhoši francouzského semináře, co by bylo žádoucí ve francouzských seminářích, Myšlenky jsou vlastně výsledkem diskusí s jinými kněžími v koncentračním táboře za dobu 5 let. Tyto poznámky se týkají nejen francouzských, nýbrž všech, jak světských, tak řeholních seminářů; proto je uvádíme.

Autor se hned na začátku ohrazuje proti možnému výkladu, že by existovala „krise kněžství“. Stovky uvězněných kněží skvěle obstály v těžkých zkouškách. To dokazuje i vzorné svědectví laických kamarádů. Proto semináře, jež je vychovaly, nemohou býti špatné. — Běží však o to, co by mohlo a mělo býti lepší.

1. První věc, chybící životu v semináři, je *začátek* čili *orientace* k cíli. Na začátku každého roku by se mělo v seminaristech znovu budit vědomí cíle, za nímž jdou. Denní duchovní cvičby v semináři jsou četné, ale zdaž ukazují dosti cíl semináře a zdaž připomínají samy, že jsou jen prostředkem? Na příklad rozjímání — nestává se snad cílem samo sobě a nezapomíná se, že má duši disponovat k spojení s Bohem po celý den, a jiný účel že maří smysl rozjímání? Že jednodušší modlitba — bez podrobných metod — nemusí býti výsadou jen několika vyvolených? — Všechna ta cvičení jsou dobrá, jsou posvěcena zkušeností našich otců a chráněna autoritou Církve, jen třeba nalézt v nich ducha a pravý smysl, byť za cenu některých provisorních zvyklostí.

2. Seminář potřebuje *závěru*. Znamená to, že vzdělání seminární podává seminaristovi spoustu vědomostí ze všech oborů theologie, ale tyto vědomosti nevyrůstají v organickou jednotu, v synthesu, zůstávají roztrženy.

Seminarista by měl dospěti k živému vědomí jednoty všeho, čemu se učil, jednoty v Církvi a v Eucharistii, zkrátka v Kristu Ježíši.

3. Seminář musí býti opravdovou komunitou, aby mohl účinně vychovávat k smyslu pro společnou práci. Kněží v táborech neprojevili nějakou neposlušnost k biskupům, ale příliš mnoho individuálních snah bez společného postupu. Autor dí právem: „Naše semináře musí stůj co stůj vyjít ze stadia interindividuální lásky, kde vzdává úctu a skýtá pomoc jednotlivci... Kněz má vědomí, že má na starosti duše určitého úseku a starosti sousedovy se ho netýkají. Jdeme vedle sebe tak, abychom se co nejméně střetli — nekrácíme společně... je zřejmo, že budoucnost Církve a zvláště KA závisí na této věci.“

A co teprve říci o spolupráci kléru řeholního se světským a řádů mezi sebou! Nedalo by se mluvit často o přehnaném individualismu pastoračním, kde se jeden na druhého dívá jako na konkurenta a ne spolubudovatele království Božího?

4. Seminář by měl vštípit bohoslovci velikou lásku k breviáři, aby to byl pro něho přední prostředek spojení s Bohem. Těžko líčiti skutečnost tak, jak jest. Seminář tu má těžkou odpovědnost. Nečiní se skoro nic, aby se staly Žalmy přirozeným prostředkem modlitby kněží. Musíme naučit budoucího kněze, aby se modlil pomocí Žalmů, aby v nich hledal a nalézal potravu pro svou modlitbu i mimo officium, aby mělo officium pro něho plnou cenu... Pravíme bez bázně: „Neužívá-li kněz ke své modlitbě rád Žalmů, špatně jsme ho vychovali.“

Jest naděje, že velmi srozumitelný nový překlad Žaltáře přinese sám mnoho pomoci v tomto ohledu.

5. Třeba dáti seminaristovi pevného určitého ducha kněžství v jeho vztahu ke KA. Seminář není praktickou školou v tom smyslu, že by jen měl dáti návod, jak dělati kněžské funkce. Co je platná pastorační technika, chybí-li duch? Vzdělání je potud nutné, pokud slouží výchově. Do života seminárního třeba vnést trochu zdravého křesťanského realismu, živého smyslu pro podstatu křesťanského povolání, pro křesťanskou společnost a prostředí, pro lásku ke všem a pro službu všem: jen tak připravíme pravé kněze zítřka. Jen v této spojitosti pochopí a přesně a hluboce zhodnotí budoucí kněz své vlastní povolání, bez omylu si je vyhraní, přijme jeho povinnosti a vymezí svou úlohu, pokud se liší od povolání laických. — Bez hlubokého pojetí svatého kněžství může se státi knězi povrchní sledování KA věcí osudnou.

Autor na konec dí, že dnešní doba nestrpí mnoho debat. Třeba rychle jednat v důvěře v pomoc Ducha svatého, jenž vede Církev.

Z D O M O V A

MEMENTOTE. Ve Smečně u Kladna leží těžce nemocný mladý vldp. P. Karel Otýpka, horlivý propagátor úcty svatých a velkých českých historických postav, jako bl. Zdislavy, ctih. Přibyslavy, Arnošta z Pardubic, P. Martina Středy a j. Již čtyři měsíce nemůže celebrovat, ač tak rád by vykonával kněžské funkce. Bratři, vzpomeňte v modlitbách a při mši svaté!

VZÁJEMNÁ POMOC. Poutní chrám Nanebevzetí Panny Marie v Hrabyni ve Slezsku byl tolik za osvobozovacích bojů v dubnu 1945 poškozen — zevně i uvnitř — že jenom pomoc odjinud může tuto památnou svatyni přivést do původního stavu. Fronta zde probíhala plných 12 dnů, takže z krásného poutního chrámu zůstaly trosky. Totéž platí o kostelním zařízení, kos-

telním prádle a paramentech i farní budově. Vřele prosíme o finanční pomoc! Milodary přijímá: Farní úřad řím.-katolický v Hrabyni ve Slezsku.

PROSBA: Neměl by některý dp. farář postradatelný baldachýn pro vyhořelý farní kostel v Rychalticích? Laskavou zprávu na: Farní úřad Rychaltice, p. Hukvaldy.

SVAZ ŘEHOLNÍHO A CHARITNÍHO OŠETŘOVATELSTVÍ. Pro odborné sledování otázek, týkajících se ošetřovatelství byl Ústředím svazů Charity zřízen zvláštní odbor „Svaz řeholního a charitního ošetřovatelství“. Má za úkol sloučiti všechny kongregace a řády, které se zabývají ošetřováním nemocných a dětí, a charitní instituce, které zaměstnávají ošetřovatelky.

Nečin sám, co zakazuješ!

Arnošt z Pardubic.

Z E SVĚTA

KATOLICISM V ANGLII. Dobrý informativní článek o tomto tématu přináší 26. března 1946 La Groix z pera Fr. Delteila. Autor se zmiňuje napřed o stínech. V posledních letech ubyló konversí do Církve. Před 20 až 15 lety byl roční průměr konversí 12.000. Roku 1938 bylo jich 10.617, roku 1943 jen 8319 a roku 1944 pak 8722. (Vtom nejsou ovšem započteny konverse vojáků.) Ubylo též katolických obecných škol. (Snad následkem bombardování?) Roku 1938 bylo takových škol 1453, roku 1945 bylo jich o 40 méně. Počet žactva 386.755 z roku 1938 klesl na 367.169. Bylo zničeno mnoho katolických kostelů a tím též omezena působivost katolických bohoslužeb. I v Anglii poklesla za války mravnost, ač snad ne tak jako jinde. Nermalou škodu utrpěl kulturní život katolický smrtí Chestertona a M. Baringa; třetí velikán pak — Hilaire Belloc — se zahalil v zařputilé mlčení. Katolický život v Anglii má však mnohem více světla. Katolíků přibylo. Roku 1937 jich bylo 2,361.504, kdežto v r. 1944 2,415.428. Přibylo tedy křtů: proti roku 1936 s 65.809 křty vykazuje rok 1944 číslici 71.664. Přibývá kněží. Roku 1939 jich bylo 5642 (z toho 3662 světských), kdežto roku 1944 již 6257. Přibylo též farních kostelů a veřejných kaplí. Z 2475 roku 1939 vzrostl jejich počet do dneška na 2746. Přibylo též katolických škol středních. Roku 1938 jich bylo 538 s 60.194 žáky. Roku 1944 bylo těchto škol 556 s 67.630 žáky. Ve veřejném mínění již dávno neplatí kato-

líci za jakousi „italskou kolonii“, třebaš prostřednímu Angličanu je katolicism stále ještě něco cizího. Dobře reprezentuje katolíky jejich týdenní tisk The Universe, The Catholic Times, The Catholic Herald a The Tablet. Dobrý zvuk mají též jména P. d'Arcy S. J., P. Martindale S. J. a Mgr. R. Knox a mnoho jiných spisovatelů a řečníků katolických. Vážnosti se těší episkopát, který dovedl vždy promluvit v pravý čas. Znam je svými projevy nynější westminsterský kardinál Griffin. Méně se ví o jeho velikém předchůdci, kardinálu Hinsleyovi. Po svém jmenování (r. 1935) dovedl si všude získat jedinečnou popularitu. Jeho řeči, vysílané rozhlasem, těšily se velké pozornosti. Byl prý po Churchillovi nejslavnějším mužem. Dal podnět k velkolepé akci The Sword of the Spirit (Meč ducha), jež chce pomocí katolíků i nekatolíků šířit království Boží v imperiu britském a v celém světě. Od začátku hnutí začaly se objevovat v Times právě tak články arcibiskupa westminsterského, jako pojednání arcibiskupů anglikánských z Canterbury nebo z Yorku. Byly pořádány schůze pod předsednictvím kardinála Hinsleye, kde mluvil biskup anglikánský, nebo zas pod ochranou arcibiskupa z Canterbury, kde bylo dáno slovo jesuitovi P. d'Arcy nebo Christ. Dawsonovi. Meč ducha vydává též letáky, brožury, knihy o všech časových otázkách s hlediska zdravé filosofie, katolické theologie a objektivní historie.

PRACOVNA

(Z dopisů spolubratří)

ZVONY. Na území naší republiky bývaly 2 německé zvonárny (Herold Chomutov a Perner České Budějovice) a jediná česká R. Manouška v Brně. Němečtí zvonáři jsou přirozeně pryč a tudíž zůstává zodpovědný zvonář jen Manoušek senior a junior. Závody po Němcích jsou sice v provozu, ale z nich jen u Perneru se závodní rada zabývá vý-

robou malých zvonů. Příděly materiálu (pravé zvonoviny) jsou však malé a stačí krýtí potřebu sotva pro nejpotřebnější místa. Protože však v otázce zvonů třeba postupovati opatrně pro budoucí časy a s ohledem na ladění, je ku prospěchu každého místa, když si vyžádá bezplatnou radu odborníka v oboru zvonů (experta St. památkového

úřadu) a podrobný návrh smlouvy od Chrámového družstva v Pelhřimově. Vyhne se tak každý případným nepříjemnostem a zklamáním a využije dlouholetých zkušeností ve prospěch našich kostelů a kaplí. Nutno varovat před objednáváním zvonů ze sléváren, které nemají zvonařské zkušenosti a znalosti a které snad jen z konjunktury se chtě-

jí výrobou zvonů zabývatí nebo zabývají (železné). Zásadně pak není dobře s objednáním zvonů spěchat, protože se dosud neví, kolik a kterých zvonů se vrátí snad z Německa. Potřebným místům však lze vyhovět už dnes. Cena se řídí velikostí zvonu a činí od 46 do 56 Kčs za jeden kg, mimo příslušenství (t. j. korunu, srdce atd.).

H O V O R N A

PROSBA. Bohoslovecký ústav redemptoristů v Obořišti u Dobříše v Čechách se obrací na veleduš. pány s prosbou, nevědí-li o nějaké možnosti získati pro ústavní knihovnu díla: 1. Buchberger, Lexikon für Theologie und Kirche (10 svazků). 2. Der grosse Herder (11 sv.). 3. Eisler, Lexikon der philosophischen Begriffe (aspoň 4. vydání, 4 sv.). Upřímně děkujeme za pozornost.

VELIKONOČNÍ SBORY. Na náš dotaz ze dne 18. III. jsme dostali 10. IV. odpověď: „Co se týče žádaných hudebnin, nemůžeme Vám ničím posloužiti, protože v naší Editio Cyril podobných nevyšlo. Jen Urbánek má pašije, ale myslím, že nemá ani všechny potřebné partesy. Regina coeli je v Kutné Hoře rozebráno a Říhovského u Urbánka bylo též; nevím, zda je znovu teď nevydali. Jest stále nedostatek potřebných hudebnin a to proto, že za prvé není dosud dostatek papíru a tím odpíráno povolení k tisku a za druhé, firmy nemají potřebného kapitálu v nové valuté, aby mohly

tisknouti, když vše musí hned hotově platiti.

AUTO PRO POHRANIČÍ. Kvitujeme dary 1000.— Kčs K. R. M. O., 100.— Kčs S. F. P., 70.— Kčs J. K. Ch., 122.50 Kčs f. ú. P., celkem 1292.50 Kčs.

NAŠE PŘÍLOHY. D. P. tiskneme aspoň ve čtyřech tiskárnách. Každou přílohu v jiné. Z těchto tiskáren není ani jedna ve Frýdku samém. Nedivte se proto, že někdy souhra není harmonická. Podle předpisu pošty musí býti na hlavičce časopisu udáno, které přílohy se přikládají (neboť za cizí přílohy se musí zvlášť platiti porto). Proto se objevila na hlavičce slova »s přílohou o knihách«. Ve skutečnosti však tato příloha se přikládá teprve k tomuto číslu.

MŠE SV. ZA NAŠI KNĚŽSKOU RODINU bude sloužena ve čtvrtek po Velikonocích.

ZAPLATĚ PÁN BŮH ZA MŠI SV. P. F. J. z Př., která bude sloužena 24. IV. za naši čt. rodinu.

OBSAH:

Pascha monstrum immolatus est		Naše nová příloha „O knihách“	236
Christus	226	Myšlenky kněží z koncetr. o seminář.	237
Preface	227	Z domova	238
K. Reban, O základní školský zákon	230	Ze světa	239
Celibát	231	Pracovna	239
Josef Nogol, Farní kartotéka	234	Hovorna	240

S církevním schválením úřadu arcibisk. zvl. pověřence v Ces. Těšíně, č. 394/45.

Vydává Exerciční dům Frýdek. Telefon 38. Číslo účtu Pošt. spořitelny 303.183. Vedoucí redaktor P. Rudolf Schikora C.Ss.R. - Odpovědný redaktor P. Alois Březina C.Ss.R. - Vychází jednou týdně. - Tiskem Valašské tiskárny ve Valaš. Meziříčí. Novinové výplatné povoleno ředitelstvím pošt v Brně č. IA 4 2370-O/24 414 1945 ze dne 10. VII. 1945. - Podací a dohlédací pošt. úřad Frýdek 2. Předplatné na rok 127.50 Kčs.

Několik nesprávně užívaných textů na kazatelně a nový překlad žaltáře

Dr Jan Merell:

Jedním z hlavních pramenů nepřesných a mnohdy úplně nesprávných výkladů a aplikací biblického textu u kazatelů a asketických spisovatelů je text Vulgáty, který někdy překládá příliš slovně a nevystihuje původního smyslu. Zvláště v žaltáři bylo mnoho míst, o kterých možno říci slova proroka Ezechiele: *Dicitis: „Ait Dominus”, cum ego non sum locutus* (13, 7). Kdyby nový překlad žalmů, o kterém zde již bylo psáno, neučinil nic jiného, než že odstranil tyto nesrozumitelnosti, dosti učinil.

Několik příkladů:

Žalm 4, 7: *Signatum est super nos lumen vultus tui* bývá někdy vykládán o paprsku Božího světla, který se odráží v naší duši obdařené rozumem, obraz to Boží moudrosti. Slovný smysl je jiný. Verš žalmu je prosbou o ochranu. Proto zní v novém překladě: *Extolle super nos lumen vultus tui, Domine!*

Žalm 11/12/, 2. *Salvum me fac, Domine, quoniam defecit sanctus: quoniam diminutae sunt veritates a filiis hominum*. Latinský text sváděl někdy k výkladu: Láska, svatost, praktické křesťanství mizí, když upadá víra. Kde není víry, není ctnosti. Myšlenka žalmu je však jiná. Druhý člen verše: *quoniam diminutae sunt veritates* nezávisí na *defecit sanctus*. Obojí člen stojí paralelně vedle sebe a závisí od *salvum me fac*. *Verus* a *veritas* má v žalmech velmi často význam *fidelitas*, věrnost. Nový překlad odstraňuje nesprávný smysl přetlumočením: *Salva, Domine! Nam deficiunt pii, desiit fidelitas inter filios hominum*.

Jak často již bylo užíváno na kazatelně žalmu 17/18/26 *Cum sancto sanctus eris... et cum perverso perverteris* k potvrzení pravdy: „Pověz mi, s kým obcuješ a já ti povím, jaký jsi”. Již sv. František Sal. se ohradil proti této nesprávné aplikaci. Smysl žalmu je zcela jiný. Bůh se chová ke každému tak, jak se člověk chová k P. Bohu. *Erga virum pium ostendis te pium, erga integrum integre agis* překládá správně nový žaltář.

V žalmu 38/39, 5 *Notum fac mihi, Domine, finem meum ut sciam, quid desit mihi* neprosí žalmista o poznání svého životního cíle a o lepší poznání svých nedostatků a vin. Podle hebrej-

ského textu je prosbou o poznání pomíjejícího tohoto života: *Notum fac mihi, Domine, terminum meum, et quae mensura sit dierum meorum, ut sciam, quam caducus sim ego.*

Je známo, že 4. verš 42/43/ žalmu *Ad Deum, qui laetificat iuventutem meam*, který je vstupním žalmem mešního ordinaria, neodpovídá původnímu textu. V novém překladě proto čteme: *Et introibo ad altare Dei, ad Deum laetitiae et exultationis meae.*

Žalm 44/45/, 14 *Omnis gloria eius filiae regis ab intus* velmi často sloužil kazatelům k aplikacím cizím původnímu textu, kde jest popisován průvod nevěsty do paláce ženichova. V novém překladě: *Tota decora ingreditur filia regis; texturae aureae sunt amictus eius.*

Na Božské Srdce Páně bývají nejednou aplikována slova 63/64/, 7—8 žalmu: *Accedet homo ad cor altum et exaltabitur Deus* a přece jak již P. Cornely napsal /Historica et critica Introductio in U. T. libros. Parisiis 1894 p. 571 nota 6/ tento způsob akomodace je: vix non blasphemum. V tomto žalmu prosí David Boha o pomoc proti nepřítelům, kteří osnují černé plány proti zbožným. *Cor altum* zde znamená nezměrnou zlobu zlého srdce, které osnuje zlo: *Excogitant nefaria, occultant cogitationes excogitatas, et mens cuiusque et cor sunt profunda.*

Kdo by neslyšel aplikace žalmu 67/68/, 36 *Mirabilis Deus in sanctis suis* na světce Církve. Tak již sv. Hilarius: „Bůh je podivuhodný ve svých svatých, protože každého úmyslu na nich dosahuje a uvádí je do nezkalené slávy nebeské” /PL 9, 468/ a přece výklad o svatých je nesprávný, protože *sanctis* je neutrum. V původním textu se mluví o svatyni, ve které se projevuje nekonečná velebnost Boží: *Timendus est Deus e sancto suo.*

Kazatelé a asketičtí spisovatelé nejednou vykládali žalm 76/77/, 11 *Dixi: Nunc coepi, haec mutatio dexterarum excelsi* o pevném rozhodnutí k novému, lepšímu životu, jenž je dílem Boží milosti. Žalm vznikl v době utrpení, pravděpodobně v babylonském zajetí. Žalmista nenalézá útěchy, vida že Bůh změnil dřívější ochranu vyvoleného lidu v bolest: *Et ideo: „Hic est dolor meus, quod mutata est dextera Altissimi”.*

Žalm 105/106/, 20 *Mutavit gloriam suam in similitudinem vituli* bývá někdy vykládán o lidech, kteří svým životem klesli pod zvířata. Žalm však mluví o Israeli, který místo Boha se klaní zlatému teleti, jak jest jasně vyjádřeno v novém žaltáři: *Et commutaverunt gloriam suam cum effigie tauri... Gloriam suam* označuje Hospodina, jehož sláva /kabod/ Israele provázela.

Žalm 138/139/, 16 *Imperfectum meum viderunt oculi tui* neříká: „Tys viděl naše nedokonalosti”, nýbrž „Sotva jsem byl stvořen v úkrytu tajném... na mne pohlédly při tvoje” /Heger/. V novém překladě *Actus meos viderunt oculi tui* /actus meos, hebr golmi znamená „me convolutum” t. j. corpus meum nondum formatum/.

Bylo by možno uvést celou řadu textů žaltáře, jejichž nesprávný výklad vinou nepřesného překladu Vulgáty zevšeobecně na kazatelkách a v asketických spisech. Těchto několik ukázek snad stačí k důkazu, jak byly oprávněné hlasy volající po novém latinském překladě žaltáře. Plným právem mohl proto napsati rektor Papežského bibl. institutu v Římě P. A. Bea S. J., který měl hlavní podíl na novém žaltáři: „Kdyby nový překlad neměl jiné zásluhy, než že odstranil nejasnosti jež ztemňovaly porozumění breviře, námaha překladatelů byla by dosti odměněna“ /Biblica 26 str. 217./.

Quasi modo geniti

(Dominica in albis.)

V duchu se shromáždíme ve svatyni sv. Pankráce, který jako čtrnáctiletý hoch krví mučednickou zpečetil křestní slib a právem uctíván jako patron pokřtěných dětí a vůbec novokřtěnců.

Mešní formulář vytyčuje hlavní směrnicí liturgické zbožnosti: Od křtu k Eucharistii. Křtem dosahujeme nadpřirozeného života Eucharistií tento život udržujeme, rozhojňujeme a k plnému rozvoji přivádíme.

Znovuzrozeným ve křtu jest udržovat nadpřirozený život mateřským mlékem Církve, jímž je nejsvětější Eucharistie.

Kolektou loučí se Církev s velikonoční slavností: „Propůjč nám, prosíme, všemohoucí Bože, abychom, kteří jsme slavností velikonoční dokonali, tvou štědrou milostí v mravech a v životě zachovali.“ Velikonoční slavnosti skončeny. Ale v srdci mají velikonoce zůstat. Kolekta navazuje na slova sv. Augustina v hodinách. V našich činech, v celém našem životě má se zračiti velikonoční křestní znovuzrození neb jeho obnova. Máme žiti životem duchovního zmrtvýchvstání a nadpřirozeného vzkříšení.

Ve křtu zrozeni jsme z Boha. Mezi nadpřirozenými ctnostmi, jež nám byly při ospravedlnění vlity, přední a základní místo zaujímá víra.

„Nejmilejší, všechno, co se zrodilo z Boha, přemáhá svět, a to jest vítězství, které přemáhá svět, víra naše. Kdo jest však, jenž přemáhá svět, leč ten, kdo věří, že Ježíš jest Syn Boží?“

Vítěznou mocí, kterou přemáháme svět, jest naše víra, kterou jsme vešli ve spojení s Kristem a stali jsme se syny Božími.

I evangelium obsahuje poučení o víře.

Nevěra apoštola Tomáše nebyla rozumná, neboť všichni apoštolé jednomyslně dosvědčili, že Zmrtvýchvstalého viděli. Leč i v tom bylo řízení Boží. Neboť více nám prospěla podle svatého Řehoře Velikého jeho nevěra, nežli víra sv. Maří Magdaleny.

Co chce Církev zvlášť hluboce vtisknouti do srdce věřících z dnešního evangelia při dnešní bohoslužbě, patrně ze zpěvu k přijímání:

„Vpusť ruku svou a sežnej místa hřebů, aleluja, a nebuď nevěřícím, nýbrž věřícím.“ (Jan 20, 27.)

Tento text opakován podle původní praxe ve zpěvu k sv. přijímání tak dlouho, pokud obětní hostina trvala. Nuže, tato slova Páně jsou poslední výzvou velikonoční sváteční liturgie. Jsou výzvou k sv. přijímání, jež je nejlepším lékem proti všem pochybnostem u víře. Styk s Tělem Kristovým u stolu eucharistického nejúčinněji hojí nevěru a rozptyluje mraky pochybností.

V modlitbě po sv. přijímání zhuštěně vyjádřeny hlavní myšlenky dnešního formuláře:

Prosíme, Pane Bože náš, abys nejsvětější tajemství, která jsi na ochranu znovuzrození našeho ustanovil, lékem nyní i v budoucnu pro nás učinil.

Eucharistie jako oběť i svátost jest ustanovena na ochranu našeho znovuzrození. Nadpřirozený život, jehož jsme dosáhli ospravedlněním, chrání, jsouc lékem naší slabosti a prostředkem k vytrvalosti. (Podle Cinek, Mše sv.)

Nezdravé náboženské typy

Silv. Braito, O. Pr.

Za své dosti dlouhé praxe redaktora a duchovního otce setkal jsem se s nejrůznějšími typy duchovních lidí, lidí, kteří chtějí to, čemu se říká vésti duchov. život, nebo kteří se domnívají, že jej opravdu vedou. Mezi nimi je mnoho typů nezdravých, pokřivených, vykořeněných, nepoučených, nerozumných. Proto jsem sestavil toto defilé, aby měli kněží, hlavně mladší, vodítko, poučení, a lidé zbožní, aby měli zrcadlo, které by jim ukázalo věrně nebezpečí, anebo již skutečné duchovní nemoci, aby se jich mohli vyvarovati, z nich se léčiti, a ti, kteří mají na starosti zmíněné lidi jako představení a zpovědníci, aby je mohli správně chápati, vychovávat a léčiti.

Nemyslím tu na vědeckou typologii. Podávám tu docela své vlastní třídění tak, jak jsem poznával různé typy duchovních lidí.

Typ křečovitého snažení neboli dušičky přepjaté.

Začnu s tím, co mi nejvíce leží na srdci, totiž s typem křečovitého, neklidného a přepjatého náboženského snažení.

Nejprve, jak se jeví takový určitý typ, co je na něm nezdravého, příčiny této výstřednosti a posléze zdravý protějšek a zásady léčení.

Typ křečovitého duchovního života jest typ lidí, kteří stále a stále usilovně přemýšlejí a ještě neklidněji se snaží naplniti svůj život náboženský, ale mají to všechno nesmírně zmotané, zkomplikované. Snaží se co nejčastěji přes den mysliti na svůj duchovní život. Stále se ale obírají sebou, svým duchovním životem. Děsí se svých chyb, děsí se Boha a přitom si libují v pocitu své duchovní velikosti, ušlechtilosti a dokonalosti. Mají v něm svou

největší jistotu duchovní, daleko větší jistotu než v myšlence na dobrotu, milosrdenství Boží. Raději chtějí mít své spasení, zajištěné sebou nežli Bohem a jeho milosrdenstvím. Při tom ovšem pozorují ubohé dosavadní výsledky. Je jim z toho ani ne snad tak hořko, jako spíše úzko. Za své nedostatky se spíše hanbí, než aby jich litovali. Ani jim tak není líto, že Boha urazili, jako že by se jim to mohlo špatně vyplatiti, nebo protože je jim hanba, že oni tak dokonali a tak uvědoměli a po dokonalosti tak se snažící mohli takhle zhřešiti.

Stále se domnívají, že musí vzbuzovat dobrý úmysl, že se musí stále »cvičiti v přítomnosti Boží«, »pěstovati« ctnosti, cvičiti se ve ctnostech. Stále a stále musí něco na sobě dělat, stále se něčím na sobě zabývat, stále něčím duchovním zaplňovati svůj den, svou duši, své schopnosti, svůj život. Ale toto všechno, ač by mohli a měli konati, dělají nesmírně neurovnaně, neklidně, jak jsem řekl, křečovitě. Jedná se spíše o duchovní křeč nežli o duchovní život, jenž musí býti vyrovnaný, klidný a jednoduchý a něčím samozřejmým, aby se nám nadpřirozené slilo v jeden život s přirozeným, aby se nám stalo, i když se nesmí nikdy stát přirozeným, přece jen, něčím konnaturním neboli sžitým s námi. Hlavní příčina a kořen jejich duchovního neklidu jest, že rozdělují svůj život na život duchovní a pak ten světský. Neumějí přijímati vděčně přirozené Boží dary, bojí se lásky i nejčistší. Neumějí posvětit práci. Vidí v ní jen překážku, že nemohou stále mysliti na Boha a věnovati se duchovnímu, jak říkají, životu. Domnívají se, že musí svůj všední život jako nějakými duchovními prostocviky naplniti, přeplniti svou práci různými duchovními úkony. Jest jistě dobré a nutné, abychom si přes den co nejčastěji vzpomněli na Boha, ba je nakonec výslednicí života z milosti, že duše bude žiti ve všem a při všem v Bohu jako ve svém ovzduší, že bude žiti z přítomnosti Boží jako ze svého vlastního živlu. Ale nezdravé jest na tom, že je to trvalé nucení se do toho. Jakmile a pokud se do toho musíme ještě nutiti, jest to známkou, že je tu něco nezdravého u kořene. Je špatný lékař, který by léčil vředy nějakou zevní mastičkou. Léčil by totiž následky nebo symptomy místo příčiny. Podobně takový člověk, který se stále úporně stará o duchovní projevy, zapomíná, že se ještě musí tak násilně a křečovitě starati o tyto duchovní projevy, protože v něm není hlavním spřízněným životným prvkem posvěcující milost a nadpřirozená živá a žitá láska k Bohu. Jakmile jest tato v duši, nemusíš tolik přemýšleti a mysliti na to, jak mu projevíš lásku. Pak duše sama nutně se čas od času k Bohu pozvedne. Jest totiž nemožné, aby byla v duši láska k Bohu a aby si člověk na svého Boha nepomyslí. Ale to musí přijít samo. Proto je nejprve snažiti se o základ duchovní dokonalosti, která záleží v lásce. Láska nadpřirozená opět nezáleží ani ve vnějších činech, ani v množení vnějších skutků ani v mnohém mluvení o Bohu nebo v mnohomluvnosti modlící se,

nýbrž v plnění vůle Boží, v plnění této vůle jak přikázání, tak zákazů, tak vnuknutí, tak možností k dobrému, jež se naskytují, tak také v osudech, kterými nás Bůh provází a posléze povinnostmi a přikázáními svého stavu. Když toto člověk dobře dělá, když se matka pečlivě stará o své děti a žije z posvěcující milosti a modlí se k Bohu tak jak jí to srdce dá, jistě roste její láska každým úkonem jen trochu žhavějším a každý úkon lásky připravuje aspoň její rozmnožení.

Vůbec je Bůh otcem klidu a pokoje, dárce jeho a také v tomto klidu a pokoji chce mluvit k člověku a mluví k němu. Tento pak pokoj je v lásce, která je nutně pokojná.

Příčina typu křečovitého: Středem tohoto člověka není Bůh nýbrž on sám. Boha se spíše bojí, než aby ho miloval. Bojí se smrti, bojí se zatracení. Proto se chce pojistit velkým počtem zdatných duchovních činů. Kdyby více myslel ve svém duchovním životě na Boha, kdyby o něm měl křesťanštější smýšlení, že se Ježíš jmenuje Spasitel a ne zatratitel, kdyby věděl, že podle encykliky »Misericordissimus« je herezí jansenistickou domněnka, že jest Boha třeba se spíše báti než jej milovati. Kdyby více myslel na Boha než na sebe, nebude tak nekřesťanský úzkostlivý o své spasení a bude se spíše starat o to, aby Boha miloval, aby klidně plnil jeho vůli. Křečovitý typ nemiluje Boha, nýbrž sebe, nezná Boha, křivdí mu. Nemá k němu onoho důvěrného dětského přitulení, které nám Kristus přinesl. Proto nám Kristus otevřel náruč Boží jako náruč Otcovu, abychom se Boha nebáli, nýbrž spíše synovsky se báli, abychom ho neurazili, ne pouze aby nás neztrestal. Křečovitý duch se také násilně nutí do apoštolátu. Apoštolát musí vyvěrat z vnitřního přesvědčení, vyplývat spíše z plnosti, ne, aby byl nějakým předem stanoveným heslem, programem, snahou. Apoštolát, který stále počítá, jak by mohl apoštolovat, svádí a vede k násilnému, nepřirozenému, nevčasnému, až nevkusnému horlitéství, které jakoby stále všem říkalo: Dej se mně spasit a zachránit.

Proto tento lék: Zjednodušme svůj duchovní život na život lásky nepočítající, stále neuvažující, nýbrž plnící prostě a klidně vůli Boží a tak klidně uskutečňující svou nadpřirozenou lásku. Nemyslet tolik na sebe, neříkám: nemyslet vůbec na sebe, ale mysliti více na Boha a ještě lépe řečeno chtít Boha, jeho vůli prostou láskou, ukazující tak snadně a jednoduše, co Bůh od nás chce. Nechvět se tolik, opět zdůrazňuji tolik, ne prostě se vůbec nechvět o spásu, ale více Boha milovat a chtít. Tedy lékem je tu sebevýchova a převýchova k duchovní velkomyslnosti, šlechetnosti, duchovní nevypočítavosti. Nepředstavuj si Pána Boha jako chudáka, který by se neobešel bez nás, který tě tak nutně potřebuje, že by bez tvého ukoptěného apoštolátu nikoho k sobě nepřitáhl. Nemysli si, že v duchovním životě všechno závisí jen na tobě, nýbrž že více závisí na Něm. Bůh nikoho neopustí, kdo jej sám

prve neopustí. Dělej své, stůj na místě, kam tě Pán postavil, nemysli výše, než jeho vnuknutí a tvůj stav ti ukazují, dbej pokorně rad svého zpovědníka, nevynášej se nad druhé a nemusíš tak úporně přemýšlet, co a jak učinit. A budeš konati více a lépe a snadněji, klidněji. S jakousi svatou samozřejmostí a prostotou. Prostota je známkou dětí Božích, kdežto neklid, křečovitost brzo unaví tebe i okolí a svede tě lehko k pýše a povrchnosti.

Co poradit bohoslovcům

Upřímně podávám zde jen to, co jsem sám ve své „výzbroji“ postrádal a postrádám:

a/ Disciplíny, probírané vědecky na přednáškách, je záhodno probírat v t. zv. seminářích prakticky, životně. Za mých studií obsahoval téměř každý „seminář“ návod k vědecké práci. Vítanější by mně bylo, kdyby se mi dostalo návodu, jak využít disciplíny v praxi. Krátce řečeno: „semináře“ disciplin prakticky, životně!

b/ Pastorálka se více a více rozrůstá. Vedle vědecké průpravy je na místě důkladné uvedení v praxi a všestranné technické vybavení budoucího kněze.

Na prvním místě však je naprosto nutno stále a stále zdůrazňovat *vnitřní dispoziční kněze* k jakékoliv pastor. činnosti. Tento vnitřní poměr je podmínkou *sine qua non*. Toho si musí od počátku býti budoucí kněz vědom, aby v něm nevznikal falešný dojem, že kněžská činnost je naplněna jen „zručností“, rutinou v používání pastoračních pomůcek. Shrnutí: *výchova k pastoraci*.

Dále třeba vybavit budoucího kněze *technicky*. Protože brzy po vysvěcení bude pracovat sám, po případě jako kaplan povede akce, k nimž p. farář jej neuvede, jako činnost v Junáku atd., musí si novokněz s sebou odnášet z učiliště základní znalosti.

Zde uvádím několik úseků, s nimiž dnes téměř každý z nás se musí obírat:

1. *Činnost organizační*. Na př. K. A., Charita, Junák, SKM Orel, asketické kroužky. Určité znalosti vedení spolků všeobecně, stejně pak i účel hlavních našich náboženských organizací musí si přinášet kněz již z učiliště. /Co jsem ztrácel, když jsem diletantsky tápal při vedení nábož. spolků!!/ Výchova politická, společenská, kulturní, sportovní.

2. *Literatura*. Kněz zavádí nebo vede farní knihovnu. Vybírá četbu farníkům. Je tázán na radu při koupi knihy. Při vedení duší doporučí četbu, usměrňuje vhodně volenou četbou. Na učilišti musí se seznámit budoucí kněz s vhodnou duchovní literaturou. Měl by povinně určitou serii duchovních knih pročíst. Na učilišti má býti — jako pomůcka — vzorná farní knihovna, i beletristická i duchovní. Novokněz by si měl s sebou nést do duchov. správy vhodný seznam knih obojího druhu.

3. *Hudba*. Tolikrát jsem litoval, že neovládám harmonium! Při dětských besídkách, při nacvičování zpěvu a pod. příležitostech je třeba doprovodu hudebním nástrojem. Harmonium je nejvhodnějším nástrojem. Bylo by záhodno, aby se umožnilo bohoslovcům pěstování hudby. Starší kněží měli by věnovat nástroje, jichž již nepoužívají, bohoslovcům. V závěti pamatovat na učeliště hudebními nástroji! Věřte, i v pastorači platí: hudbou k srdci!!

4. *Světelná projekce*. Bylo již několik článků v DP o této moderní pomůcce, ale — pro kolik kněží? Mnozí z nás vyšli ze sociálně slabého prostředí a neměli možnost během studií soukromě se seznámit se světelnou projekcí. V kněžské práci pro nedostatek času a z jiných technických důvodů se již neseznámíme se světelnou projekcí. Napravme to aspoň u těch, kteří přicházejí po nás: učeliště budiž předně vybaveno vhodnými přístroji a s nimi ať se budoucí kněží důkladně obeznámí.

Při této příležitosti připomínám, jak vděčnou pomůckou v pastorači je obyčejný fotografický aparát. Obrázkem při dětské besídce, při slavnosti I. sv. přijímání, na výletě s dětmi, na pouti s dospělými, uděláte radost. Časově fotografování téměř nezatíží. Dnes již není přepychem!

5. *Dopravní prostředky*. Upřímně si přiznejme: kolik i mladších bratří neumí na kole! A kolik jich ovládá volant? Kolik kněží chodí do škol, dosti vzdálených, pěšky! Srovnajte nyní lékaře: neznám mladšího lékaře, který by nedovedl jezdit autem! Lékař těla, dokonce i lékař dobytka, užívá dnes všeobecně auta, jen lékař duší chodí pěšky! Kdyby úřady dnes povolily všem farářům auto, kolik bratří by se postavilo k celé věci odmítavě! Návrh: Udělejme o prázdninách po 4. roce studia všem bohoslovcům povinný kurs řidičský!

K tomu pak přidávám, že naše nadřízené úřady budou se muset starat, abychom skutečně obdrželi povolení k jízdě! Aspoň v pohraničí by měl každý kněz dostat povolení!

6. *Sociální otázky*. Sociální nauky Církve musíme dnes perfektně ovládat, stejně jako nauky bludné. Zde třeba hodně praxe. (Mnozí bratří dosvědčí, že někdy nás vedou otázky laiků téměř do rozpaků.)

7. *Duchovní správa*. Je to mnohem větší úkol než udělovat svátosti, konat bohoslužby, kázat a katechisovat. Budoucí kněz musí se seznámit s hlavními druhy pastorače, které u nás přicházejí v úvahu:

- a) zachovalý venkov, na př. jižní Čechy,
- b) vlašný venkov, na př. střední Čechy, Podřipsko,
- c) průmyslové prostředí,
- d) velkoměsto, města,
- e) periferie,
- f) výpomoc, obnova, misie, exerciční hnutí.

Je samozřejmé, že nemůže všechny úkoly v pastorači perfek-

ně splnit jediný profesor. Je třeba zapojit do přednášek nebo kursů nejlepší naše pastorální pracovníky, přímo činné v duch. správě. Na jednotlivé obory v lékařství máme specialisty. Podobně na jednotlivé druhy pastorační činnosti máme velmi dobré odborníky. Umožněte jim přednášky!

Jak lze uskutečnit návrhy? Něco půjde v rámci studia. Prohloubení a doplnění. Tedy vedením, shora.

Hodně lze provést svépomocí bohoslovců. Bude třeba praktikovat prázdninové kursy bohoslovců. Také kněží—bratři z duch. správy přispějí.

Prostě řečeno: budoucím kněžím skutečně největší péči!

Pro srdce kněžské

Ctnost činí stáří mladým. Neřest činí mladého starým, sešlým.

* * *

Pokání, k němuž se odhodlává nemocný, bývá už také nemocné, slabé. A k němuž se odhodlává umírající, bývá též již umírající, pochybné.

* * *

Lakomec je hlídačem a ne pánem peněz, je otrokem a ne majitelem jejich. Raději obětuje kus svého masa, než by ubral své modle groš.

*

Jako kadidlo teprve tehdy svoji vůni šíří, když se na žhavém uhlí praží, tak i ctnostný člověk působí dobrým příkladem, když protivenstvím a utrpením bývá zkoušen.

* * *

Piráti nečíhají na moři na prázdné čluny, nýbrž na lodi plně naložené. Podobně satan neslídí tak po prázdných srdcích hříšníků (těch se zmocní hravě, když se mu zachce), nýbrž po spravedlivých s jejich zásluhami a s poklady milostí. Proto buď tím pokornější a opatrnější a v bázni Boží utvrzený, čím ctnostnější život vedeš!

*

Dobře sám sebe zná, kdo sobě nedůvěřuje. Kdo se řídí svými nepředloženými nápady, ujíždí na splašeném koni.

* * *

Z životních pravidel sv. Vincence de Pauly: Pravá horlivost pro duše působí: 1. že se radujeme, když jiní vykonají něco velikého ke cti Boží a pro spásu duší, 2. že upřímně chválíme ty, kdo s užitkem zastávají apoštolský úřad a jim prokazujeme úctu. 3, že se horlivě modlíme k Bohu, aby jim dal úspěch a aby ještě více žehnal jejich pracím. — Když jenom Bůh je oslaven, málo na tom záleží, zdali se to děje tou nebo onou osobou.

Zlořečená touha po chvále lidské! Kolik dobrého jsi již zka-

zila, kolika zlého jsi pramenem! Ty působíš, že ten, který by měl hlásati Krista, hlásá sebe, a že boří, místo aby stavěl. — Jenom ti kdo mají hlubokou pokoru a pohrdají sebou, jsou schopni vykonávat veliké dílo Boží.

Z D O M O V A

MEMENTO. Dne 10. IV. 1946 zemřel dp. Jan Dytrych, kons. rada, bisk. notář a děkan v. v. v Kostomlatech u Nymburka ve věku 80 let, v 57. roku svého kněžství. R. i. P. — Dp. Ludvík Frant., admin. v Pocihovicích, zemřel ve věku 42 let. R. i. p.

UPOZORNĚNÍ. Radíme Dpp., aby se jak ve škole, tak na kazatečně vyhýbali politickým výpadům. Stal se případ, že kněz byl odsouzen a dostal 5 let vězení a 20 let ztrátu občanských práv.

NOVÝ ČESKÝ KANCIONÁL. Jak bylo před časem tiskem sděleno, jest výběr písní pro nový český kancionál z největší části hotov. — Materiál, vystavený ve Schole cantorum, budí velký zájem katol. veřejnosti, soudě dle četných a významných návštěv a dle kritických poznámek, které návštěvníci zanechávají písemně. — Žádáme znovu odborníky v hudbě a milovníky církevního zpěvu, jakož i znalce v duchovní správě, hlavně z českého venkova, aby výstavu ještě navštívili. Poznají, dle jakých zásad byl zpěvník sestavován a opravován a kolik obtíží bylo překonati, jen aby se došlo k touženému sjednocení chrámového zpěvu v Čechách a částečně i na Moravě. — Přineste tuto jedinou oběť ve prospěch nového kancionálu. — Návrh zpěvníku je vyložen denně od 9—12 hod. dopol. (kromě neděle) v Praze I., Karlova 2/III. p.

JESTĚ K ČLÁNKU „S DARY ROSTE OVŠEM CHUŤ“. Tož především nechci žádné auto — nevěřím, že bych je dostal, a neunesl bych také výlohy s tím spojené. Ale jedna věc mne bolí — jsem na vikariátě, kde se v osmi osadách neučí vůbec náboženství, poněvadž vyšel zákaz učit na českých školách pro kněze německé národnosti. Sám mám celkem 13 hodin týdně, a tak mi zbývají denně dobré dvě hodi-

ny, které bych mohl věnovati jiným školám. Ale jak se tam dostat přes hory a doly v centru Šumavy? Zdejší farní úřad, nikoliv kostel, má přes 100.000 Kč vázaných vkladů, téměř 20.000 Kčs, nedal by se z toho uvolniti obnos na jednoduchou motorku, která by umožnila návštěvu 4—5 škol aspoň jednou za týden? Jak cize se bude dívat na kněze dítě, které celých sedm, event. 10 měsíců českého kněze v dnešní době nevidělo?

NEČEKEJTE NA DARY, JINAK BY VÁM PŘEŠLA CHUŤ. Já jsem začal jinak. 6 škol, 32 hodin a k tomu týdně 16 km cesty. Pěšky to udělat nešlo. Tak kolo! 750 Kč jsem dostal prvního na ruku, z toho zaplatil 300 Kč stravu a byt a 400 Kč jako zálohu na kolo a už se jezdilo. Ovšem, přijel jsem po dopoledním vyučování odpoledne na venkovskou školu, cítil jsem vždy určitou vyčerpanost a když jsem jednou odpoledne při vyučování usnul, nechal jsem kola a koupil motorku. Peněz ovšem nebylo na knížce, ani v kapse. Zavázal jsem se, že budu měsíčně splácet 250 až 300 Kč a motorku jsem dostal, která stála 4500 Kč. Za rok jsem řekl, že je motorka moje. Po autech jsem ovšem pořád šilhal. Dnes již je mám, ačkoliv malé, ale moje. To větší ještě přijde a snad se přijedu jednou o prázdninách na Šumavu podívat, jak daleko jste již Vy pokročil a zdali jste mou radu přijal. Dnes učím jenom 36 hodin a musím týdně urazit 146 km. Na 100 km potřebuji 8 l benzínu a jeden litr „šťávy“ stojí 12.50 Kčs. Nemusel byste Vy při svých dlouhých cestách pak prosit, aby Vám zaplatili i benzin? Ideální by ovšem bylo, kdyby pro takové „úřední“ cesty, jak je při nynějším nedostatku kněží musíme vykonávat, církevní úřady nám tyto cesty hradily, tak jak je hradí každému úředníkovi různých úřadů

Prozatím ovšem nespolehejte na žádného, nýbrž na sebe. Nl. KOMUNISMUS, MATERIALISMUS, ŠKOLA. Na sjezdu Komunistické strany v Praze 30. 3. 1946 pronesl ministr informací Kopecký projev o národní a státní ideologii nového Československa. Privil v něm: „Dialektický materialismus je naším světovým názorem, je vědeckým světovým názorem a je povolan státi se světovým názorem všech vzdělaných a pokrokových lidí. Budeme proto dialektický materialismus propagovat a dobývat mu vstup do oficiální výchovy.“ „Lidová demokracie“ píše (3. dubna 1946) k vývodům ministra Kopeckého:

„Bude-li dialektickému materialismu dobýván vstup do oficiální výchovy, tedy do škol, rozhlasu a filmu, tedy také křesťan. názor světový musí býti v oficiální výchově, především tedy ve škole a v rozhlasu připuštěn a uplatňován. Toto právo budeme uplatňovat a dobývat z titulu demokracie a z vůle lidu, jenž se rozhodnou svou většinou hlásí k věčným principům křesťanské víry a mravnosti, principům, které tvoří nejpevnější mravní vazbu společnosti, nemá-li se tato roztrhnout v protikladech materialistického boje o život a politickou i hospodářskou moc.“

ZE SVĚTA

DOPIS Z AMERIKY. Rev. Josef Čelůstka, 341 Ave. East Kildonan, Manitoba - Canada, píše: Jsem právě tak úžasně zaměstnán, že nevím, čeho se dříve chopiti. Misie, tisk a stavba kostela ve Winnipegu jsou hlavními ohnisky mé činnosti. V proudu práce zapomínám na Evropu, Příluky a na Vás všechny. Jezdím od farmy k farmě, ale mám i velké misie. Těch mně poslední dobou přibývá. Před vánocemi jsem se vrátil ze Spojených států. Konal jsem tam misie ve Veselí, Písku a Cedar Rapids. Tento rok mám opět jeti do Texasu, kde mám zamluveno 12 velkých misí. Minulého roku jsem tam pobyl 6 měsíců. Vzdálení krajané v Kanadě mnohdy se mne marně dovolávají. Prozatím nemohu stačiti. Tisková činnost je také v proudu. Netisknu již v tiskárně jako dříve, ale zvláštním rozmnožovacím strojem. Je to dosti velká mašina. Mohu buď tisknouti na psacím stroji aluminiové desky a z nich rozmnožovati, anebo fotografovati stránky z knih, jakož obrázky, a pak otiskovati, kolik chci exemplářů. Jmenuje se Multilith. Stálo to skoro 2000 dolarů. Před několika dny jsem psal P. provinciálovi o dovolení na jiný stroj, t. zv. Multigraph. Ručně skládáš písmenka jedno k druhému, pak je zvláštním přístrojem navlečeš na buben, načež rychle rozmnožuješ.. Mám i založené celokanadské spol-

ky, aspoň čtyři. Z toho můžeš posoudit, jak velká korespondence je. Každý den mnoho dopisů a někdy celé pytle táhnu v autu na poštu. Co mne nejvíce v této práci zdržuje, je stavba kostela ve Winnipegu. Celé toto velké dílo leží na mé hlavě. Pořádáme sbírky a celoměstské zábavní podniky. Město Winnipeg, jehož předměstím je East Kildonan, čítá na 300.000 obyvatel. Dne 11. ledna jsme měli Silver Tea v obchodním domě Eatons. Další bod programu je velký bazar a pak hudební představení ve velkém společenském sále. Další podniky již plánuji, aby vždy bylo něco nového. Tím konáme zároveň velkou propagandu pro náš národ v anglickém světě, ovšem, programy musí býti většinou v anglické řeči. České anebo slovenské vložky jakoby jen mimochodem. To bys viděl Slováký, jak tančí v národních krojích na divadelních prknech. V Kanadě a v Americe jsou velké vzdálenosti. Z Brna do Prahy v Kanadě je jen prostřední vyjížďka autem na malou misii. Někdy jedu autem od rána do večera. V Americe jsou kněží osvobozeni od vojenské povinnosti. Jen dobrovolníci. Z torontské provincie sloužilo na 27 velebných pá-nů jako kaplani. Jsou hned důstojníky.

KATOLICKÉ MISIE V INDO-NÉSII. Z 60,000,000 obyvatel Indonésie počítá se křesťanů všech vy-

znání dva a půl milionu; na katolíky připadá 600.000. Tato poměrně nevelká misie utrpěla za japonské okupace těžké škody. Mnoho evropských misionářů bylo zabito, ostatní byli internováni. Na př. v apošt. prefektuře Banka-Biliton ubyla polovina misionářů. Na ostrovech Kei masakrovali Japonci 30. 7. 1942 14 katolických misionářů s biskupem J. Aertsem v čele. V Holandské Východní Indii zahynulo do 10. 11. 1945 na 124 členů kněžských kongregací, 27 jezuitů, 27 řeholníků SVD, 28 misionářů B. Srdce (laické kongregace nejsou v tomto počtu zahrnuty). Přemnozí, kdo se vrátili z koncentračních táborů, jsou neschopni práce. Nadějí indonéských misíí jest domorodé kněžstvo, které se za okupace velmi osvědčilo. Evropští misionáři, vracející se na svá místa, vzdávají domorodým kněžím mnoho chvály. Od r. 1940 spravuje apošt. vikariát semarangský na Jávě první domorodý biskup Albert Soegijapranata S. J., starý 49 let. Po celou dobu okupace pilně pracoval a posvětil řadu domorodých kněží. Domorodý klerus bude v příštích letech oporou víry v oněch zemích, neboť nacionalistické třeštění, probuzené Japonci, obrací se dá-

le proti Evropanům. Na některých místech (Soerabaja) byli misionáři od nacionalistů internováni. Někde vyhlásili fanatičtí moslímové sva-
tou válku proti západu a proti křesťanům. V Kampong Sawahu provedli na křesťanech obrízku. V Magelangu na Jávě popravili indonéští nacionalisté 1. 11. 1945 8 jezuitů, mezi nimi i 2 domorodce. Na štěstí je těchto fanatiků menšina a někde (Djokjakarta) spojili se mohamedáni, katolíci a protestanté proti těmto extrémistům. Za zmínku ještě stojí, jaký dojem učinily indonéské misie křesťanské (nejen katolické) na Američany za války (srv čl. Artifexův Papuánské misie v Manch. Guard. z 2. XI. 1945). Uvádím odtud hlasy různých svědků, často nevěřících: „Musil jsem vytrhat z mysli představu, jež jsem si utvořil doma o misijním díle.“ — „Pochybuji, zda by mě před 2 roky zajímal nějaký druh misijní práce. Ale když jsem shlédl tamní bídu a tragiku, stydím se sám před sebou.“ — „Nejlepší lék, který bych radil proti atheismu, bylo by ztrávit několik dní u zdejších misionářů.“ — „Nabyl jsem nového hlediska na zahraniční misie. Když jsem spatřil tyto lidi, věřím v misie.“

P R A C O V N A

(Z dopisů spolubratří)

PŘÍSTROJE A OBRAZOVÝ MATERIÁL SVĚTELNÉ PROJEKCE. Není mi možno z technických důvodů, abych na všechny dopisy odpovídal zvláště. Dotazy a náměty bývají však mnohdy stejné a proto prosím důst. pány, aby článek, ve kterém odpovím všeobecně, pokládali za vyřízení svého dotazu. *Tedy předně projekční přístroje:* Svého času, jsem oznámil, že bych mohl dodat nějaké přístroje Diax na diapozitivy a diapásky. Všem zájemcům, kteří se mi přihlásili, a bylo jich přes 20, jsem zvláštním dopisem oznámil, jak věc stojí. Pro informaci všeobecnou o přístroji Diax: Tímto přístrojem lze promítnout diapozitivy formátu 5×5 cm. Většina těchto přístrojů je zařízena i na diapásky, takže vyhoví i těm

pánům, kteří jsou zvyklí na diapásky. Přístroje mají optiku o světelnosti 3.5 a ohnisko 9 nebo 10 cm. V praxi to znamená, že obraz má následující velikost:

Vzdál.	při	při
plátina:	ohnisku 9	ohnisku 10
4 m	105×160 cm	90×135 cm
6 m	160×240 cm	140×210 cm
8 m	210×315 cm	180×270 cm
10 m	270×410 cm	230×345 cm

Užívá se zvláštní žárovky 220 V a 100 W. Není možno vyloučit zahřívání. Zahřívání při přístroji Diaxu není však takové, že by vadilo promítání. Sám jsem některý den promítal 4 vyučovací hodiny za sebou a přístroj to bez poruch absolvoval. *Obrazový materiál:* Někteří důst. páni, kteří mne požádali o diapozitivy, jsou snad již netrpěliví, že

jsem dosud jejich žádosti nevyhověl. Velmi rád bych byl obratem diapositivy udělal. Zdržení je však důsledkem těžkostí spojených s obstaráváním pozitivního materiálu. Dostal jsem v minulých dnech menší dávku a budu se snažit, abych co nejdříve tento materiál proměnil v diapositivy. Další materiál, na který bych mohl dělat obrázky, sháním, a prosím důst. pány zájemce jen o trpělivost, kterou předně já musím mít ve svrchované míře. **Upozornění:** Při dotazech o přístrojích a obrazovém materiálu se častěji nelze vyhnout nedorozumění pro nepřesné označení toho, co si některý důst. pán přeje. **Diapáska:** je filmový pás asi 1 m až 1.50 m dlouhý, na kterém jsou obrázky velikosti 18×24 mm. Obrázky se posouvají ručně v přístroji a dávají *nepohyblivý obraz*. **Diapositiv:** Běžný formát nynějších diapositivů je 5×5 cm. Je to obrázek velikosti 24×36 mm, vložený mezi dvě skla 5×5 cm a opatřený patřičnou krycí maskou, aby kolem obrázku neproniklo rušivé světlo. Výhoda diapositivu: obrázek se zničí jen násilným způsobem. Promítáním se nepoškrabe, ani netrpí horkem jako diapáska. **Film:** Tímto názvem rozumíme buď 8 mm nebo 16 mm široké filmové pásy, dlouhé 15—120 m, které promítnuté na příslušných přístrojích dávají *pohyblivý obraz*! Snad se některý z důst. pánů zasměje při četbě těchto řádků a řekne si, že tyto základy světelné projekce snad není třeba vysvětlovat. Kdyby nahlédl do mé korespondence, změnil by názor a myslím, že by také svůj podiv umírnil jiným směrem — nedivil by se, že někteří důst. páni nejsou o těchto věcech přesně informováni. Byly doby, kdy se v bohosloví o světelné projekci vůbec nemluvalo. Zato bude třeba teď udělat *kurs světelné projekce*, aby důstojní páni měli praktickou příležitost se seznámit s přístroji a metodami projekce. Kdo by měl zájem, napište mi laskavě, a bude-li dostatečný počet zájemců; snad se najde den, který by se pro kurs hodil. Přihlášky adresujte: P. Jan, katecheta ve Zlíně.

NÁBOŽENSKÁ ČETBA ŽACTVA

NIŽŠÍCH TRÍD STŘEDNÍCH ŠKOL A ŠKOL MĚŠTANSKÝCH - Dosud nám velmi chyběla časopisecká četba výslovně náboženská pro naši mládež nižších tříd středních škol a škol měšťanských. Vděčně proto vítáme svěží náboženské oběžníky (zatím, pokud nejsou povoleny časopisy) pro tuto mládež, které vydává Studentský katolický apoštolát: „Empé“ pro chlapce a „Úsvit“ pro dívky. Když vaše žactvo dosud nemá tyto průbojné oběžníky, objednejte ihned na adresu Studentský katolický apoštolát, Brno, Běhounská ul. 22, Typos. Tšk.

OFĚRA PRO KOSTELNÍKA? O pohřbech, křtech i oddavkách chodí se kolem oltáře s ofěrou, t. j. rozžatou svící. Dobrý a věřící lid se domnívá, že peněžní obnos, který vloží na tácek, jest určen jako oběť kostelu, na udržování, na světlo, na roucha neb pod. Má právo kostelník, aby si tuto ofěru vybíral pro sebe? Dle starého zvyku, asi 30 let, prý dp. farář tuto ofěru nechal kostelníkovi, přesto, že dostane jak od pohřbu, tak od křtin i svatby zapláceno zvláště. Dejte tuto otázku řešit znalcům, poněvadž si s ní nevím rady, poněvadž kostelník bude strašně uražen, když prohlásím, že ofěra patří kostelu.

TISK. Začal jsem posílati všem svým farníkům, které mám vesměs zachyceny v kartotéce, Neděli. Ministranti si rozdělili farnost na oblasti a obstarávají kolportáž jako apoštolátní službu, Pánu Ježíši, ovšem zadarmo. Tomu, kdo se zdráhal přijmouti, mohli říci, že placení nehoří, po př., že to dostanou zadarmo. Přesto po čase někteří přestali brát z finančních důvodů, ale dosud asi 90 proc. dostává každý týden do ruky Neděli. — Podobně jsem to udělal s dětmi. Rozdal jsem všem Anděla strážného, a tak uvázl skoro u všech. S finance-mi to vypadá docela dobře. Za Neděle lidé přinášejí sami, takže teď pošlu předplatné na půl roku. Konečně vypomohou i dary a třeba sbírka v kostele. Pán Bůh se nedá zahanbit.

O. M. S. K.

PASTORAČNÍ FOND. Píšete: „Bude také třeba pomýšlet na to, aby byl zřízen jakýsi pastorační

fond, z něhož by se kupovaly knihy a brožury k pastorači. Znáte sám dobře, že v pastorači se musí hodně investovat, hodně rozdávat. Naučil jsem se tomu u P. Ludolfa Czernína a nyní se to trochu obtížněji praktikuje. Snad aspoň do ohrožených míst by pastorační fond mohl věnovat něco knih.“ — Pozn. redakce: Co navrhuje, už vlastně děláme. Posíláme do pohraničí stovky knih: perikop, katechismů, modl. knížek, k tomu tisíce písní, letáků,

obrázků a pod. — Jenomže by nám to bylo příliš zdlouhavé: Napřed zakládat fond a potom rozdávat; lepší je rozdávat kolik jen můžeme, a doufat, že až nebudeme moci, Bůh zas někoho povzbudí, aby pomohl. A dosud se nám tato naděje vždy splnila. Proto: Kdo něco potřebujete pro spásu duší a nemáte prostředků, napište nám, a kdo máte prostředky a chcete si jimi zasloužit věčnou blaženost, pošlete nám na pastorační fond.

PRO ET CONTRA

KRITIKA DP. „Dovolím si ještě připojit několik kritických slov na adresu Dp. Byl jsem nedávno v Praze a vtipný jeden kolega poznamenal: „Všechno nám hoří a oni se hádají o pozdrav a celibát.“ K věci o celibátu, podle mého mínění, méně mluvit bylo by více. Je to přece zákon a ten nelze měnit, třebas by byl pro někoho velmi těžký. Většině kněží je jistě zdrojem milosti a silou Samsonovou. Vyřešil jsem si to po svém: za nešťastného kolegu a neznámé jiné jsem sloužil mši sv. H.Sv. — Pozn. red.: Nám celibát není problémem, ale problémem je nám, jak zachrániti kněžské duše, kterým (snad mnohdy bez jejich viny) celibát se stal problémem a břemenem. Nehádáme se o celibát, ale hledáme jeho hluboké zdůvodnění a prostředky, jak břemeno proměnit ve zdroj milosti a síly. Všecko nám hoří, ano, ale co by nám pomohlo hasit plameny kolem nás, když bychom zanedbali plamen hořící v nás.

PRAŽSKÉ KNĚŽSTVO. Chci reagovati na nespravedlivý útok na pražský klerus ve článku „Více sebevědomí“ v posledním čísle DP. Je to pravda, že v Praze je viděti „málo, moc málo kolárek“. Ale to je proto, že světských kněží v Praze je opravdu málo, velmi málo. Ať dp. pisatel porovná Catalogus Cleri arcid. Pražské z r. 1905 a r. 1945. Přesvědčí se, že pražské fary, i ty zcela malé, mívaly po 2 kaplany; dnes je tam farář sám. Ve velkých farnostech bývalo, jako na př. na Smíchově, 12 katechetů, dnes je tam jediný! Ještě dnes nevyuču-

je se v Praze na třetině pražských obecných a měšť. škol katolické náboženství, a to proto, že není nejen kněží, ale ani laických katechetů. A každý je prací tolik zaměstnán, že nemůže proměnovat po Praze. Působím v Praze přes 30 let a jsem svědkem, že se pražské duchovenstvo za kolárek nestydí a nestydělo. Mohl bych na jedné ruce spočítati ty, kteří nenosí nebo občas nenosí kolárek. Tolik jsem chtěl sdělit v zájmu pravdy a cti pražského duchovenstva. A. T.

K DISKUSI: KNĚZ A POLITIKA. Dr. Mouřínovský má ovšem pravdu, že kněz má nejen právo, nýbrž i povinnost zasahovati do života jednotlivce, rodiny a obce, ale musí se to dít jen cestou politiky? Není skutečně jiné, lepší a bezpečnější cesty pro kněze k srdci lidskému? Nechci ovšem říci, že by kněz nesměl býti politicky činný. Kdo má k tomu potřebné vlohy, ať jich rozumně použije, ale opatrně, aby si svých bílých kněžských rukou nepošpinil. Ať kněz napřed působí svým vpravdě kněžským životem, pak jistě najde i svůj správný postoj k politice. F. Baláš.

PANU DR. MOUŘINOVSKÉMU. Píšete, že Vás volali ke smrtelnému loži víc, než koho méně znali. Ano, veliká to milost Boží — ale vím ze svého skoro 40letého kněžského života — že kněz je pro všechny — on je *nad politikou*, a vím, že mnozí umírali ve vzdoru proti knězi-politikovi bez zaopatření! *I mě satan sváděl mnohokrát do politiky*, ale myšlenka: mám kazatelnu, mám školu, mám tisk, kde také mohu

řící vše, co na schůzích, mne zdrželo. Mám kaplana, 30letého, který také se vrhl do politiky (vtlačil se za lidovou stranu do místního nár. výboru v obci, ač jsem ho zrazoval). Nechtěl jsem mu bráti jeho svobodu a nyní slyším od lidovců, že je ve vleku nár. socialistů a soc. demokratů a že škodí zájmům lidovců. Bude to pro něho dobré poučení, pro život. *Dnes máme v každé obci tak vyspělé příslušníky lidové strany, že kněz se může omeziti pouze na společné porady s nimi na faře, žádají-li o to.* X. J.

Z JINÉHO DOPISU: Všude žalostný nedostatek kněží — katolická akce volá laiky na pomoc kněžím pro záchranu duší — a při tom kněží sami chtěli by utíkat ze svých posic a nabízet svou pomoc laikům ve správě obcí, měst, okresů, státu? Nejlepší politiku děláme, pracujeme-li vytrvale a obětavě tam, kde nás Bůh svatým kněžstvím postavil.

J. B.

Z TŘETÍHO DOPISU: Myslím, že by bylo vhodné, aby po volbách kněží dali větší možnost laikům se uplatnit. Neznám totiž žádného místa v politickém životě, k jehož obsazení by bylo nevyhnutelně zapotřebí jen kněží.

P. K. M.

JEŠTĚ BÁSNÍCI. Dvě námítky — a v nich několik omylů — podává F. J. S. v 10. čísle DP. na adresu P. Zimy. Budiž mi dovoleno krátce zde odpovědět. První námítka týká se samého básníka Holana a je formulována otázkou: „Proč třeba dodoručovat právě tohoto básníka — a řeknu ihned — bývalého básníka?“ Uvedl-li P. Zima ve svém poukazu na moderní literaturu básníka Holana, nechtěl tím nijak podceňovat jiných básníků, jako Zahradníčka, Lazeckého — mám-li zůstat u Vašeho skromného výčtu — ale chtěl ukázat alespoň jedno jméno, které po umělecké stránce zaslouhuje důvěry. Je nesporné, že Holan básníkem je — a je jím i po onom nebásnickém dopise Jeho Svatosti Piu XII.! Básníka totiž nečiní básníkem víra. — Dopis, adresovaný básníkem Holanem Piu XII., nepsal básník, ale psal jej Holan! Vrhá ovšem osudný stín i na básníka Holana, ale jeho básnické slo-

vo zůstalo přese všechno slovem umělce — rozumějte mi — to slovo, které žije v jeho básnickém díle! Dopis Piu XII. nebudeme snad nazývat básnickým dílem! A nikdy se s ním nebudeme vypořádávat jako s uměleckým výtvozem. — Bylo by ovšem pro nás katolické kněze žádoucí, aby také člověk Holan byl umělcem života — jako je jím básník Holan ve světě umění, ale zde třeba postupovat podle zcela jiných zásad a ne podle zásad o hodnocení uměleckého díla! Druhá námítka je formulována opět otázkou: „Je-li vůbec nutno vzdělávat se na básníčích?“ Na tuto otázku odpovídám docela bezpodmínečně, že je třeba! Básníci jsou strážcové jazyka — ovšem ti praví, jakými jsou jistě jak Jakub Deml, tak Zahradníček, tak i Holan. Nikdo od nás nechce, abychom mluvili jako básníci, ale je naší ctí a povinností mluvit čistotou mateřštinou! A básníci jsou strážcové a brusíči této ryzosti! Proto je zapotřebí čísti básníky! Zdá se mi trochu troufalé odvolávat se na svatého Dona Bosca při této příležitosti. Jenom to zkuste, a přestaňte čísti a záhy poznáte, že nedokážete napsat ani trochu slušný dopis — tím méně promluvit správně při kázání! Já aspoň nebudu snad nikdy litovat času, který jsem věnoval čtení opravdu cenné literatury.

J. J.

„NEDĚLNÍ POHŘBY.“ I u nás bývají pohřby v neděli odpoledne, a využívám jich takto: Ráno ohlásím: dnes odpoledne v tu a v tu hodinu je pohřeb † N. N. z X. a po něm bude sv. požehnání. V neděli přijde více lidí na pohřeb — i těch, kteří jinak snad do kostela v neděli nepřijdou. Po příchodu s nebožtíkem ke kostelu jdeme všichni do kostela — tedy i ten nebožtík. Tam obyčejně po druhé části obřadů pohřebních mám promluvu. Dotknu se v ní nebožtíka a přejdu na některou náboženskou pravdu nebo vyzvednu dobrou vlastnost zemřelého tak, že vlastně mluvím potom generelně o té či oné ctnosti. Využiji prostě pohřbu k tomu, abych dostal na kázání ty, kteří by jinak nepřišli. Ta promluva ovšem je tak 15minutová. Po pohřbu se vždy vět-

šina lidí vrátí do kostela na sv. požehnání. Výsledek: všichni zaměstnanci kostela při jedné cestě jsou na pohřbu a na sv. požehnání — řídící návštěvníci kostela i jinověrci slyší slovo Boží — na sv. požehnání je více lidí, než kdyby pohřeb ne-

byl. — Je pravda, že druhý den ráno na mši sv. přijdou jenom příbuzní, ale z dané situace nedělních pohřbů těžím přec něco pro spásu duší. — Venkovský farář z Lito-myšlska.

H O V O R N A

PLAKÁT „POŘAD BOHOSLUŽEB“. Dostáváme velice mnoho připisů, které nás vyzývají, abychom ve vydávání těchto plakátů pokračovali. Citujeme jeden: „Plakát: Pořad služeb Božích se osvědčil, V pohraničí, kde se stále mění obyvatelé, je třeba těchto plakátů, aby věřící byli upozorněni, kdy jsou bohoslužby. U nás se velmi dobře osvědčily a zároveň s Vašimi letáčky činí apoštolské dílo, jež se již nyní projevuje velikou účastí při nedělních službách Božích. F. T.“ Za každou dobrou radu jsme vděční. Píše nám jeden dp.: „Jenom se mi nelíbí, že při nedělní bohoslužbě rozdělujete kázání ode mše sv., jako by kázání nepatřilo do mše sv. Podle mého mínění musí býti při každé nedělní mši sv. aspoň krátké kázání.“ Pokusíme se i jemu vyhověti a dáme natisknout text: Mše sv. a kázání jsou v Jenom se obáváme, že tento způsob nebude vyhovovati v městech, kde se střídají mše sv. a kázání tak, že věřící mohou na kázání buď přede mší sv., nebo po ní. — Žádost, aby poznámky na plakátech odpovídaly více liturgii, chceme podle možnosti splniti, jenom nemůžeme u každého dne

celé pole vyplniti tiskem, aby dpp. měli možnost připsati, za koho se slouží mše sv., a event. co se při mši sv. zpívá.

EXERCICIE PRO KNĚZE jsou ve Frýdku od 8.—12. července a od 26.—30. srpna 1946. Na Sv. Kopečku v Norbertinu od 15.—19. července 1946.

EXERCICIE PRO LÉKAŘE jsou ve Frýdku od 2.—6. září 1946. Exerzitátorem je P. Urban OFM. Upozorněte katolické lékaře na tyto exercicie již nyní, aby si dovolenou zařídili podle toho.

UPOZORNĚNÍ. Přiložený leták: Papež, válka a Češi, račte objednat přímo **ARKA**, Olomouc, Žerotínovo nám. 2.

LIDOVÉ ADORACE (dvě) a **SVA-TÁ HODINKA**. Modlitby a písně. Páté vydání. Objednávky vyřídí: Kolej redemptoristů v Č. Budějovicích, Piaristické nám. č. 1.

ČLEN APOŠTOLÁTU TŘETÍHO ŘÁDU sv. Františka v Praze přijme místo kancelářské síly do farní kanceláře. Znalý též psaní na stroji a vlastní fidičský průkaz osobního auta. Nabídku na Josef Loub, Praha-Nusle, Boleslavova 44.

OBSAH:

Dr Jan Merell, Několik nesprávně užívaných textů na kazatelně	241	Z domova	250
Dr Cinek, Quasi modo geniti	243	Ze světa	251
Silv. Brait, Nezdravé nab. typy	244	Pracovna	252
Co poraditi bohoslovcům	247	Pro et contra	254
Pro srdce kněžské	249	Hovorna	256

S církevním schválením úřadu arcibisk. zvl. pověření v Ces. Těšíně, č. 394/45.

Vydává Exerciční dům Frýdek. Telefon 38. Číslo účtu Pošt. spořitelny 303.183. Vedoucí redaktor P. Rudolf Schikora C.Ss.R. Odpovědný redaktor P. Alois Březina C.Ss.R. - Vychází jednou týdně. - Tiskem Valašské tiskárny ve Valaš. Meziříčí. Novinové výplatné povoleno ředitelstvím pošt v Brně č. 1A 4 2370-O/24 414 1945 ze dne 10. VII. 1945. - Podací a dohlédací pošt. úřad Frýdek 2. Předplatné na rok 127.50 Kčs.

Žávěť kněze

JUDr. Jindřich Richter :

I.

Poslední pořízení

jest jednostranný projev, kterým pořizuje někdo o svém majetku na případ smrti. Jmenuje-li si dědice (universálního successora, povšechného nástupce), nebo několik jich, totiž povolává-li je k dědictví za nástupce k celé pozůstalosti, nebo k alikvotní části, nikoliv k jednotlivým pozůstalostním předmětům, jest projev dědickou institucí a poslední pořízení, obsahující takovou instituci, *žávěť* nebo *testamentem*. Žávěť musí tedy obsahovati jmenování dědice nebo dědiců, může však kromě toho míti i jiná nařízení, hlavně na případ smrti, jako odkazy, příkazy a pod. Není-li posledním pořízením jmenován dědic, jest *dovětkem* (kodicilem). Je-li tu dovětek vedle žávěti, mluvíme o *testamentárním kodicilu*, nezanechal-li však zůstavitel žávěti, nýbrž jen dovětek, o *intestátním kodicilu*. Zda-li jest pak poslední pořízení považovati za žávěť či dovětek, nelze posuzovati podle slov, kterých zůstavitel užil, nýbrž podle obsahu, vychází-li z něho, zdali chtěl zůstavitel ustanoviti určitou osobu universálním successorem.

K platnosti posledních pořízení je třeba, aby

- 1) zůstavitel byl způsobilý pořídit na případ smrti,
- 2) dědic byl pasivně způsobilým,
- 3) poslední pořízení obsahovalo zůstavitelovu vůli pořídit na případ smrti a tato vůle byla projevena dostatečným způsobem, a
- 4) byla zachována forma, předepsaná zákonem.

Ad 1) Způsobilým pořídit jest každý, koho zákon neprohlašuje za nezpůsobilého.

Podle toho jsou nezpůsobilými pořídit:

a) osoby, které nedokonaly 14 roků věku. Nemohou vůbec pořizovati ani za spolupůsobení svého zákonného zástupce, ani zákonný zástupce za ně. Dospělí (přes 14 roků stáří) nezletilci, kteří nedokonali 18 roků, mohou pořizovati jen ústně před soudem neb notářem;

b) šílené a blbé osoby, t. j. osoby, které jsou pro choromyslnost nebo slabomyslnost zcela zbaveny svéprávnosti nebo nejsou alespoň způsobilé obstarávati své věci. Osoby pro choromyslnost

nebo slabomyslnost částečně zbavené svéprávnosti mohou poříditi jen ústně před soudem.

Osoby zbavené částečně svéprávnosti pro marnotratnictví, pijáctví nebo zneužití nervových jedů, mohou sice volně pořizovati kteroukoliv formou, jsou však omezeny co do rozsahu (mohou pořizovati jen o polovině svého majetku, druhá polovina případně dědicům zákonným).

c) Řeholníci, kteří vykonali slavný slib chudoby. Mohou tedy pořizovati členové řádu, kteří nevykonávají slavných řeholních slibů, nebo byli jich zproštěni, zrušením řádu nebo kláštera, ze svého stavu vystoupili, a rytíři řádu německých rytířů a maltanského, nikoliv však členové jejich kněžských konvendur.

Ad 2.) Za dědice nemohou býti ustanoveni v závěti:

a) osoby nezpůsobilé dědit, a to buď osoby, které se zřekly práva nabývati, tedy které vykonaly slavný slib chudoby (řeholníci), nebo osoby, které jako presumtivní dědicové se zřekly určitého dědictví smlouvou, učiněnou se zůstavitelem; k její platnosti je třeba notářského spisu nebo soudního protokolu;

b) osoby, které před dědickým nápadem soudně doznaly nebo byly usvědčeny v civilním nebo jiném sporu, že se dopustily se zůstavitelem cizoložství nebo krvesmilstva;

c) personál kontumačního ústavu v závěti onemocnělého, v ústavu zemřelého, kromě členů, kteří jsou se zůstavitelem spřízněni, při čemž je však nutno šetřiti zvláštních opatrností, kterých jinak není šetřiti při výsadních posledních pořízeních.

Ad 3.) Aby povolání dědice bylo platné, jest třeba, aby

I.) zůstavitelova vůle povolati dědice se kryla s jeho projevem, obsahujícím povolání dědice. Vůle té nebude, nechtěl-li ten, kdo učinil projev, učiniti vůbec takovou dědickou instituci. To bude zejména:

a) neví-li, že takový projev učinil (jestli se přerekl, přepsal, nebo učinil projev ve stavu, který vylučuje plné vědomí, na příklad opilství atd.),

b) ví-li sice, že učinil projev, ale neznal jeho obsahu (tak na příklad neznalost řeči),

c) sice o projevu věděl a jeho obsah znal, ale bylo na něho tak působeno, že tento projev nelze považovati ze jeho projev (viz absoluta),

d) učinil-li onen projev vědomě a svobodně, neměl-li však v úmyslu činiti poslední pořízení,

e) neshodují-li se vůle a projev, pokud jde o dědickou osobu nebo o dědický podíl, že totiž ten, kdo učinil projev, obsahující povolání dědice, sice chtěl dědice ustanoviti, ale jiného než toho, kterého ustanovil, anebo sice jeho, ale s jiným dědickým podílem (podstatný omyl).

II.) Nebyla-li právně vadná zůstavitelova vůle, co se týče

ustanovení dědice a dědického podílu. Takovouto vadnou vůli bude, jestli:

- a) vznikla donucením,
- b) vznikla podvodem, při čemž jest lhostejno, kdo se dopustil podvodu,
- c) vznikla zůstavitelovým omylem co do osoby nebo podílu a zakládala-li se jediné na tomto omylu. Nevadí však ani, ukázala-li se i výslovně uvedená pohnutka nesprávnou, leda že se prokáže, že zůstavitelova vůle spočívala jediné na této omylné pohnutce,
- d) zůstavitel byl ve stavu, který vylučuje opravdovost a rozváznost jeho vůle.

III.) Zůstavitel měl určitou vůli jmenovati dědice a určití jeho podíl. Musí proto jmenovati dědice a určití mu podíl sám a nemůže to přenechatí někomu jinému. I jiná nařízení posledního porizení musí projevití určitou zůstavitelovu vůli.

IV.) Projev zůstavitelovy vůle musí býti srozumitelný, to jest, aby bylo z něho lze seznati jeho vůli. Není na příklad třeba, aby povolaný nebo vyloučený byl jmenován jménem, stačí, byl-li jinak zřetelně označen.

V.) Projev byl tak úplný, aby nescházel podstatný kus zůstavitelovy vůle. To bude posouditi v každém případě podle okolností a případu.

Poslední porizení může býti zřízeno jen v určitých formách zákonem předepsaných.

V oboru práva dědického, platného v ČSR, uznávány jsou jednak forma řádná a jednak forma mimořádná.

Řádné jsou pak soukromé nebo veřejné (před soudem nebo notářem). Oboje mohou býti zase buď písemné nebo ústní. Náležitosti obou forem se tu poněkud od sebe liší.

(Pokračování.)

„Mysleli, že vidí ducha“ (Luk. 24, 37). P. A. B.:

Jakým nadšením hořelo naše srdce v den první mše sv. Vždyť tehdy jsme takřka hmatatelně cítili, jak blízko jest nám Kristus. Naše srdce přetévalo štěstím jako sv. Janovi, když položil svou hlavu na Srdce Ježíšovo. Cestou k oltáři bylo nám jako apoštolům při slavném vjezdu do Jerusalema. S nejkrásnějšími nadějemi jsme odcházeli z domova na vinici Páně.

Avšak potom přišla naše kněžská křížová cesta... Snad na první „štaci“, snad ani na dalších nenašli jsme klidnou Bethanii s atmosférou upřímné bratrské lásky. Snad se naše práce setkávaly s nepochopením a nevděkem, jenž nás krutě bičoval. Malomyslně svěřili jsme hlavu s povzdechem: „Zde jest všechno marné!“ Nebo snad nás omámilo Hosanna davů — zdánlivé vnější úspěchy a obliba, takže jsme pro samou činnost zapomněli udržo-

vat žár vnitřního ohně lásky Boží. Zanedbáváme modlitby a rozjímání. Naše duše vychladla, i nejsvětější kněžské úkony nám zevšedněly, štěstí vyprchalo a Kristus — centrum křesťanství, vzor a nejlepší Přítel kněze, ztrácel se nám jakoby v mlhách... Bylo nám jako apoštolům po hrozné tragedii kalvarské. Tak byli zmateni a otřeseni, že když se jim Kristus ukázal ve večeradle, domnívali se, že vidí ducha...

Ztratili jsme s očí Krista, *žijícího tak blízko nás* v tichých svatostánkách, svědka našich zápasů, záruku našich vítězství. O kolik opravdových úspěchů v boji o posvěcení své duše i duší nám svěřených jsme se připravili, když jsme zapomínali, že žije uprostřed nás ten, jenž řekl: „Nebojte se, já jsem přemohl svět!“ „Aj, já jsem s vámi po všechny dny až do skonání světa!“ nejen svou pomocí, nýbrž i svou sladkou přítomností v nejsv. Eucharistii! Jaká to škoda pro kněze, když se mu stal Kristus *bytostí pouze historickou*, která žije jen v milých vzpomínkách vánočních neb ožívá v mollových akordech nářků Jeremiášových na Veliký pátek! I to Aleluja velikonoční zní v mnohé duši jako poslední echo jásavé písně z veliké dálky a ne jako refrén velepísně stále trvajících života Kristova s nesmírně radostnými důsledky pro věrné jeho bojovníky.

Ne, bratři, Kristus pouze historický, žijící pouze ve vzpomínkách, jež nám vyvolávají svatí evangelisté, nám nestačí. Pro přítomné boje a utrpení potřebujeme přítomného, živého Krista! Kde ho nalezneme? Ve „spížírně duše“, jak nazval svatostánek sv. Jan Vianney. Tam je „Panis vivus et vitalis“. Trpí-li tedy naše duše malátností, slabostí z podvýživy, pak je to proto, že jsme pokazili své duševní zdraví různými pochybnými náhražkami za Krista. Proto nemá naše duše valného užitku ani z denní mše sv., proto se nudíme u svatostánku. Proto i výsledek naší činnosti je tak slabý, jelikož neproudí do nás plnou silou míza z božské Révy Krista.

Bratři! *Jsmo zástupci Krista—Krále!* Zastupuje-li někdo panovníka nebo vládu na mezinárodní konferenci, depeše stíhá depeši, zástupce je v ustavičném spojení se svou vládou. Existuje bezdrátová telegrafie mezi námi a Kristem, srší jiskry modliteb a povzdechů mezi naším srdcem a eucharistickým Srdcem Ježíšovým ve svatostánku?

Máme býti světlem lidstva v moderním chaosu názorů! Vos estis lux mundi. „Tak svět světlo vaše, ať vidí všichni skutky vaše dobré a velebí Otce vašeho, jenž jest v nebesích.“ Jsme prozáření Kristem, jenž je *lux vera*, jeho naukou a příkladem?

Máme zapálit vychladlá srdce ohněm Božím; „Ignem veni mittere in terram et quid volo, nisi ut accendatur?“ Hoří srdce nás kněží, kteří máme rozpalovat srdce jiných tímto ohněm lásky k Bohu a bližnímu? Ledem se nic nezapálí...

Máme býti dobrými pastýři oveček Kristových. Pasce oves

meas! řekl božský Pastýř i nám, když nás povolal k sv. kněžství. Učíme se od eucharistického Krista sebeobětování pro jeho ovečky, či snad jako nájemníci pascimus nosmetipsos? Žijíme při kázání a sv. zpovědi svěřené ovečky nekompromisními pravdami toho, jenž je „via, veritas et vita“, či snad sladkou vodičkou, která naprosto nestačí? Povzbuzujeme je, aby často posilovaly svou duši chlebem nebeským, jenž byl silou mučedníků?

Bratři, žijme v důvěrném přátelství s živým Ježíšem ve svatostánku! Tam najde štěstí srdce kněžské, které přece také touží po lásce! Přinášejme denně „tremendum mysterium“ nejsv. oběti s vroucí přípravou při ranním rozjímání a zvláště po mši sv. věnujme Spasiteli ve svém srdci aspoň čtvrt hodiny, abychom ho radostně uvítali, jemu poděkovali za tak vzácnou návštěvu a jemu s láskou zasvětili své srdce se všemi radostmi i bolestmi a celý den (všechny práce ve škole, v kanceláři atd.). Navštěvujme jej i mezi dnem (cestou do školy a ze školy). Aspoň část breviáře pomodleme se u svatostánku! Dohlédněme na výzdobu kostela. Primiční štěstí bude takto v naší duši až do nejpozdnějšího stáří!

Organisovaná pastore

H. Sv.:

V době mimořádné, jakou prožíváme dnes, zhusta zatoužím, abych od svých nadřízených, pastýřů uslyšel včas *jasné slovo*, jaké stanovisko zaujmouti v té nebo oné akutní otázce. Myslím, že nejsem sám. V době klidné lze se bez směrnic na čas jakž takž obejít. Jsme-li však v dnešní době ponechání sami sobě v rozhodování akutních a choulostivých otázek pastoračních, znamená to v celku pastorační ztrátu.

Dotýkám se tím bolestivého místa, kolem něhož dosud potichoučku chodíme. Dokud však nenajdeme mužnou odvahu poctivě kousnouti do tohoto kyselého jablka, do té doby konec konců všechny pastorační pokusy zůstanou asi jenom pokusy.

Aby bylo jasno: pastore je od slova pastor-pastýř. A řádnými pastýři jsou biskupové (nebo řádní zástupci-ordináři). Tedy veškerá pastore musí se k pastýřům sbíhat a od nich rozbíhat. Takové je zřízení v Církvi. To jsou dané podmínky pastoračního úsilí. Platí všude, tedy i u nás. Nelze provádět pastore bez vědomí, nebo i bez přímé účasti ordinářů.

Je ovšem samozřejmé, že šest ordinářů v Čechách a na Moravě nestačí, *aby sami dostáli úkolu vést a usměrňovat pastore v dnešní době*. Přemýšlejme chvilku, jaký je vládní systém ve správě Církve. Musíme poctivě přiznat, že je to systém schopný řešit účelně a poměrně rychle svůj úkol. — Zde je na místě připomenouti si dalekosáhlý význam stále modlitby a oběti za naše pastýře!! —

Otázka spolupracovníků. Je faktem, že 1.) kolem každého trůnu — třebaš sebechudšího — vytvoří se kamarilla, která zhusta

bývá neprodyšná; 2.) představený nemívá zpravidla dostatečnou možnost osobně se přesvědčit o potřebách a požadavcích podřízených, i když má nejlepší snahu.

Toto všechno kněží, kteří jsou v duchovní správě a nemají jiný zájem než poctivě a co nejlépe plnit svůj úkol, uznávají. Uznávají ještě velké obtíže dneška, s nimiž se musí dnes naši ordináři potýkati. Ale přes to všechno — při veškeré úctě a synovské oddanosti — *dychtivě čekáme od pastýřů směrnice k práci*. Jsme připraveni na tvrdou práci, chceme nezištně, z lásky k Bohu a nesmrtelným duším, a tím též pro klid svého svědomí, všemožně jim pomáhat — ale očekáváme *vedení!*

Za slušnou řádku kolegů, s nimiž jsem o těchto věcech mluvil, mohu poctivě prohlásit, že je dnes *velmi mnoho ochoty k spolupráci*! Cítíme tíhu úkolu kněžstva a chceme pracovat!

To jako úvod.

Nyní se strážlivě zahledme na svůj úkol, spočtěme síly a využijme všech prostředků k čestnému zdolání svého úkolu.

Přiznejme si: náš úkol se zvětšil, jednak extensivně, t. j. prostorově, pohraničím, a jednak intenzivně, t. j. větším ohrožením duší čilou propagací materialistického světového názoru.

A je nás méně, a to zas jednak skutečně početně, t. j. persekucí a slabými ročníky v seminářích, a jednak nejsme plně vybaveni k zdolání všech pastoračních úseků (přiznávám se otevřeně, že mně chybí průprava k některým úkolům — dobrá vůle nestačí. Jiní kolegové na tom nejsou o mnoho lépe).

Jak řešit?

A) Co největší péči kněžskému dorostu, především bohoslovcům! Čeho se nedostalo v průpravě nám, tím nechť jsou vybaveni aspoň ti, kteří doplňují naše řady. Protože v současné době kněz po svěcení za krátkou poměrně dobu pracuje zcela samostatně, musí se k tomu vzít při výchově a vzdělání bohoslovce zřetel! Bude třeba více hloubky ve výchově k pastorači, hodně hloubky ve studiu a k tomu co nejvíce praktického návodu k uplatnění jednotlivých disciplín v praxi, a konečně co nejvíce technického vybavení.

B) Sbírejme všechny zkušenosti zdatných pracovníků! Na základě těchto zkušeností lze vypracovat směrnice pro kněze a vypracovat pastorační pomůcky v nejširším slova smyslu.

Jak to provést? Vybudovat pastorační ústředí! Protože však je pastore činnost veskrze praktická a má být pružná, je nutno při zřizování ústředí vzít především zřetel na uspořádání našeho veřejného života a nezdůrazňovat příliš hranice diecéšní! Diecéšní hranice nekryjí se vůbec s hranicemi samosprávních celků, ani netvoří celky s různými pastoračními potřebami.

Je zřejmé, že je nutno zřídit pastorační ústředí společné pro Čechy a Moravu. Dále dvě ústředí zemská (české a moravské)

podřízená prvému ústředí (skutečná rozdílnost kvality věřících v Čechách a na Moravě) a konečně ústředí diecéšní.

Předpoklady řádné činnosti ústředí:

1.) Jednotná kněžská organizace (zase federativně sloučené zemské svazy). Nebo zase počkáme, až politická strana vytvoří klub duchovenstva?

2.) Časopis, vydávaný ústředím. Redakce v sídle ústředí. Bude tiskovým orgánem ústředí. Dosavadní časopis lze ponechat a redaktor stejně by byl nutný v ústředí.

3.) Utužená pracovní kázeň mezi kněžími. (Vikariáty ať jsou skutečně základními pracovními jednotkami v pastorační snaze! Doplněná činnost vikářů, více svědomitosti, což předpokládá více opory pro snahu vikářů u ordinariátů. Skutečná kázeň, ne shovívavá slabost!)

Jak vybudovat Ústředí?

Ordináři jmenují prozatímní komisi k přípravě a vybudování Ústředí.

V kněžském časopise zajímá se v několika člancích kněžstvo. Diecéšní komise svolají schůzi kněžstva (delegáti z vikariátů a samozřejmě všichni vítáni).

Na schůzi vybrat (ne jmenovat) nejlepší pracovníky, z nich pak zřídit novou komisi (po případě se přetvoří původní).

Nová komise sebere vhodné návrhy, roztrídí je.

Svolá se schůze všech komisí, kde se vytvoří pak Ústředí vrcholné, a zemská ústředí.

Jak má Ústředí pracovat?

Ke sbírání zkušeností třeba vybudovat síť informátorů, spolupracovníků. Snad nejlépe z každého vikariátu dva nejschopnější, ovšem všichni vítáni! Dále třeba t. zv. stanic výzkumných, t. j. osvědčení pracovníci, kteří jsou již zapojeni do speciálních kursů při učilištích a pod. Styk písemný i osobní! Kursy! Konference!

Máme pro Ústředí lidi?

Máme málo lidí a Ústředí si několik schopných vyžádá. Technické síly se doplní dobrými laiky. (Nezapomeňme na řeholníky, kteří jsou v mnohém ohledu průkopníky!) Ale Ústředí se nám vyplatí! Pomůže kněžím v duchovní správě, ulehčí jim práci, a tím usnadní zdolat úkol při menším počtu sil!

Úkoly Ústředí.

Jsou hodně veliké. Zřídíme pro jednotlivé úseky pastorační sekce. Uvažte jen o tiskové sekci: rozvrhne na jednotlivé nakladatele nejpotřebnější tisk. Zamezíme tím vydávání slátanin a umožníme organizovanou péči o nejpotřebnější věci! Lze to velmi snadno provést, protože Imprimatur bude pak udělováno na návrh a doporučení Ústředí.

Pozn. red. Myšlenky spolubratra H. Sv. jsou bez pochyby dobré. Jen máme zkušenosti, že organizace shora nařízené a byrokraticky provedené

mají málo životnosti a jsou často spíše brzdou než vzpruhou činnosti. Hledme, co na nás je, všechno udělat, co můžeme, a pak se všechny ty snahy dají organicky sloučit v jeden celek. V pražské diecési máme již APÚ (arc. past. ústředí), v hradecké pěkně působí exerciční sekretariát, v olomoucké je dobře organisovaná KA a p. — Chybí nám jednotná stavovská organisace kněžská. Modleme se, abychom nezasпали příležitost!

Pro srdce kněžské

Co nám nejvíce chybí?

Známý P. de Coninck SJ podává v posledním čísle minulého ročníku Nouvelle revue théologique několik rozprav s kněžími z Dachau. První jejich zjištění svědčí o antiintelektualismu naší generace: „Naše civilisace žije celá z produktů seriově vyrobených... Ve světě ideí žije též z výrobků zhotovených pro běžnou potřebu bez osobního charakteru“. Žije z hesel. I kněží, kteří jsou dětmi své doby, podléhají tomuto duchu: „Kolik může býti osobitých myslitelů mezi kněžími, ubitými každý večer po všech těch schůzích, jež řídili? Kde jsou kněží, kteří by se rádi uchýlovali v samotu a mlčení, aby rozjímali buď o svých zkušenostech nebo o své četbě? Je příliš mnoho zevní činnosti, příliš podniků všeho druhu... ale velice málo je těch, kteří mají vnitřní a praktické přesvědčení, že podstatnou věcí u moderního apoštola jest býti pevně spojen s Bohem.“

Nemá na tom vinu také značný nezájem o teologii, již kdysi studovali? „Po konferencích, jež jsme měli ke kněžím, zjistili jsme dvojí věc: jednak rozčilení, skoro pohoršení: „Nikdy nám neřekli něco takového v semináři“; jednak radostný úžas: „Ach, když je to tak!“

Autor praví dále, že by kněží ve farnostech s 20.000 až 30.000 věřících měli co nejvíc omezit snahu o styk se všemi. K tomu je katolická akce. Oni mají v duších a srdcích skupin věřících zaněcovat apoštolské nadšení pro získání jiných Kristu.

Podobnou myšlenku o nedostatku života kontemplativního podává P. de Ménasce v „Revue de théologie missionnaire“, IV. sešit 1945:

„Jsou misionáři, jež omrzelo pohlížet na sebe jako na nositele vyšších hodnot. Přizpůsobující se náboženským vědomostem národů, jež evangelisovali, ponenáhlu vyprázdnili pojem křesťanského kázání. Ztratili s očí skutečnou transcendenci své víry.“

Redakce časopisu „La vie spirituelle“ (č. 4., 1946) připojuje k podobným kritickým poznámkám z více časopisů slova vynikajícího politika Indie, Ghandiho, k Madame Seabury, americké protestance: „Vy křesťané mne vztekáte. Máte u sebe dokument nabitý dynamitem takové síly, že by to stačilo od základů zvrátit celou moderní civilisaci, a vy v tomto dokumentu (v evangeliu)

spatřujete jen krásné literární dílo." Jinými slovy: Křesťané ne-
prožívají dosti skutky a slova Ježíše Krista!

O dobrém úmyslu.

Výroky Písma svatého „Svatí buďtež! Buďte dokonalí! Bez
ustání se modlete! Chod' přede mnou a buď dokonalý!" platí za-
jistě zvláště nám kněžím. Dobrý úmysl, předpokládáme-li stav mi-
losti Boží posvěcující, jest kouzelným proutkem, který vše dobré,
ano i jinak lhostejné může proměnit ve zlatou minci na zajištění
slávy věčné v nebi a na získání požehnání Božího na zemi. Čteme
že na příklad sv. Alfons každé čtvrt hodiny vzpomněl na umučení
Páně, pomodlil se Zdravas a obnovil dobrý úmysl. A nic mu to
nevadilo v přemnohé úspěšné práci, již se podjal jako misionář,
spisovatel, ředitel své kongregace a po třináct let jako biskup. Jest
sice dobré a mnohdy postačí, vzbudíme-li dobrý úmysl hned čas-
ně ráno. Lepší však jest, obnovíme-li jej *co nejčastěji*. Při určité
skupině listinných dokladů jest nutno první list opatřit kolkem
dosti drahým a každý další list novým kolkem, obvyklejše laciněj-
ším. V tom lze spatřovati důležitost časté obnovy dobrého úmy-
slu. Alespoň tedy před každou novou prací, povinností a potíží
má si duše zjednatí téměř kontakt s Bohem. A obzvláště po del-
ším, snad i nepříjemném vyrušení, znepokojení, rozčilení. „Vše-
chno ve jménu Páně činťel" Hlavně pak, kdykoli vinou naší po-
vahy se do zaměstnání připlétá vlastní záliba nebo ctižádost a jiný
nepatřičný příměšek. Také oddech a odpočinek, zotavení a ob-
čerstvení má nésti pečeť dobrého úmyslu, aby nás Pán Bůh a svatý
anděl Strážný chránili od překročení mezí. Nejvíce však jest snad
potřebí dobrého úmyslu, je-li nám vyjítí mezi lidi nebo podnik-
nouti záležitost naší povaze obtížnou. Poněkud sem míří slova Sta-
rého Zákona: „Budou slova ta v srdci tvém a budeš je rozjímati
sedě v domě svém a jda cestou, léhaje i vstávaje, a uvážeš je jako
znamení na ruce své!" Vroucně vzbuzený úmysl osladí nám lec-
kterou hořkost, zamezí mnohou chybu, zlošť, nemístné slovo, a dá
nám výstrahu před nebezpečím. „Pietas ad omnia utilis!" Zdůraz-
něme si slovíčko často! V sadě a zelinářské zahradě snaží se lidé
zalívati každou jednotlivou sazeničku zvláště, ne jedním oplách-
nutím. My dobrým úmyslem zavlažme každé dílo své, každou
chvilí času. A Pán Bůh se své strany dohlédne na nás a otcov-
sky zakročí při nesprávném počínu otázkou: „Quid hoc ad aeter-
nitatem?" Pomůže nám vzpamatovati se a znovu správně zabratí
v práci povinné.

Úroky. Bohu na úrok dává, kdo se nad chudým smilovává,
každým skutkem milosrdenství duchovního i časného. Obzvláště
velké úroky zjednávají nám duše v očistci. Značné úroky poskytuje
spořitelna, jež sluje: „střídmost, skromnost, spokojenost s málem,
rozumná šetrnost".

Domáci rekolekce. — Měsíční rekolekce kněžské se málo kde konají v plném rozsahu přání Církve svaté. Někde snad sotva dostatečně. Nad to i při nejlepší vůli není někdy možno se k nim dostavit pro důležitou funkci. Vtipný kněz hledí si ten nedostatek nahradit jakousi domácí rekolekcí s obdobným pořadem, meditacemi a pobožnostmi (Křížovou cestou), jak se děje při náležitých exerciciích. Kdo by se ani k tomu nedostal, ten dobře udělá, když jednou týdně (či snad jen měsíčně) se nábožně, byť jen po částech a dle možnosti před svatostánkem, pomodlí zvolna officium defunctorum. Jsou tam velmi vážné věty, responsoria, žalm Miserere s pěkným rčením Cor mundum crea in me Deus, spiritus contribulatus, cor contritum etc., zpěv krále Ezechiáše atd. Před šedesáti lety bývaly hodinky za zemřelé častěji zpívány latinsky. A zatím co klérus si tiše četl lekce, zpíval pan rector česky responsoria, na př.: „Vím, že Vykupitel můj žije“ s velmi něžnou melodií a průvodem varhan. Hodinkami za zemřelé léčíme lidskou těkavost a lehkovážnost, nabýváme vážného smýšlení a při tom si činíme dlužníky duše, jichž vyvolení jest již rozsudkem ztvrzeno před samým Bohem. Zvláštní blahý pocit pak bývá nejbližší odměnou. Úkon lze doplnit návštěvou hřbitova, především hrobů kněžských.

(J. Kun.)

Z D O M O V A

KAPITULNÍ KONSISTOŘ vyzývá tímto všechny představené katolických chrámů arcidiecese pražské, aby byly konány důstojným způsobem dne 5. května 1946 bohoslužby za padlé a umučené a to v době poměrům místním nejpřiměřenější — pokud možno v raních hodinách — a kde by to nebylo z vážných důvodů možné, odpoledne neb k večeru. Kde jest jediný kněz u kostela a není mu možno opatřiti si výpomoc, dáváme mu tímto pro tento případ právo binační, aby event. mohl vyhověti své povinnosti aplikace pro populo v denní barvě a zároveň mohl konati anniversarium za padlé a umučené v barvě černé servatis servandis. — Téhož dne 5. května buď na památku padlých a umučených zvoune všemi zvony od 12 hod. do 12 hod. 30 min. — Dne 9. května 1946 buďtež ve všech kostelích konány slavnostní bohoslužby, a to v raních hodinách, pokud je to možno. — Dr Opatrný, kapit. vikář.

Z POHRANIČÍ. Slavíme v těchto dnech první výročí osvobození. Je to příležitost ohlédnouti se zpět po vy-

konané práci. Také mezi námi, v pastorační. Tedy také, co jsme vykonali v „misijním“ území našeho státu, v pohraničí. Nechť mluví za všechno tento dopis.

V Podbořanech dne 18. IV. 1946.
Veleldůstojnému děkanskému úřadu v Žatci.

Po vánocích jsem žádal biskupskou konsistoř v Litoměřicích o ustanovení českého faráře ve zdejší městě. Mimo jiné mi sdělila v odpovědi, že požádá váš úřad, aby zde zařídil vyučování římskokatolickému náboženství. Až dosud jsme však nedostali zprávu o tom, kdo a kdy témuž bude vyučovati. Jelikož od vánoc zde vyučuje československému náboženství farář československé církve ze Žatce, je nejvyšší čas, aby i katolické děti byly vyučovány a také připraveny k velikonoční sv. zpovědi. Máme zde 5 tříd obecné a 4 třídy měšťanské školy, celkem 300 dětí, velikou většinou zapsaných jako katolické. Skoro všichni členové sboru učitel. jsou rovněž katolíci, 5 členů chodí do kostela a účastní se i kostel. zpěvů. Aspoň kdybychom měli

laického katechetu, ač působení kněze jest vždy mnohem lepší. K vůli německému faráři nechodí leckdo do kostela, protože výslovnost jeho a špatné čtení evangelia je hrozné. A tak jsme zde ponecháni na pospas teoriím bezvěreckým, neboť není-li dobré, chytanou se lidé rádi špatného. Mimo naši školu je zde 5 tříd gymnasia, kde by bylo třeba vyučování náboženství. Z dospělých by leckdo šel ke sv. zpovědi, ale není v těchto poměrech možno.

Četl jsem v Lidové demokracii o nedávném ustanovení nového p. děkana do Žatce. Proto se nyní obracím přímo na Vás, zda by někdo z klášterních kněží nepřevzal tuto apoštolskou činnost, jež by jistě nebyla nevděčná, i když je úhor po takové přestávce bez vyučování náboženství dosti tvrdý. Mládež není rozkázněna a není tudíž předpokladů o nějakých výstřelcích protináboženských. Kdyby tento stav potrvál déle, snadno by lhostejnější rodiče posílali děti do náboženství československého, jak už byly činěny pokusy.

Tolik Vám předkládám na uvážení pro rychlou pomoc v daném směru.

Ve vši úctě oddaný

Josef Vít,

ředitel měšť. školy.

Poznámka ze Žatce: Na vysvětlenou uvádím: dp. děkan týdně 18 hodin školy, dp. kaplan 32 hodin. V místě nemocnice, přifařené obce V Žatci samotném již přes 10.000 českého obyvatelstva. Německých kněží zde již není. V klášteře OO. kapucínů jediný kněz, český dp. kvardian. Je jmenován nár. správcem církev. majetku v okrese, tedy je útočištěm pro všechny bolesti duch. správců v okrese. Volný čas vyplněn vyučováním. V Žatci jsou 4 obecné a 4 měšťanské školy a gymnasium. V žateckém okrese je celkem 5 českých kněží, a to řeholních (4 premonstráti a 1 kapucín).

Dopis je hodně bolestný. V celém okrese není jediného českého kněze! Litoměřická konsistoř prostě nemá českých kněží. Ale což by se — při dobré vůli — nedalo nic dě-

lat jinde? Kdo si tohle bere na svědomí?

H. Svatek.

PALLOTTINI U NÁS. V Handlové na Slovensku jest od r. 1942 kostel Pallottinů, zasvěcený Dobrému Pastýři. Kongregace Pallottinů je svou snahou „ut omnes unum sint“ neobyčejně časová. Jméno má od ctihod. *Vincence Pallottiho* (* 21. 4. 1795), jenž byl zván pro svou horlivost apoštolem Říma, kde pracoval. Po vysvěcení na kněze působil 10 roků jako profesor bohosloví, avšak opustil toto místo i všechny možnosti povýšení a věnoval se zcela duchovní správě. Nebylo odvětví kněžské působnosti, v němž by nebyl vynikl. Zakládal školy a sirotčince; konal misie a duchovní cvičení; jeho zpovědnice byla přímo obléhána kajícíky všech stavů a národností; jeho milosrdná láska neznala mezí; byl pravým otcem chudých a každá dobrá věc našla v něm horlivého zastánce. Starostliv o spásu duší i v jiných dílech světa, dal popud k zbudování a vybavení kostelů v tak vzdálených zemích jako jsou Persie (Iran) a Spojené Státy. V r. 1835 spojil se P. Vincenc s několika stejně smýšlejícími přáteli a utvořil *Společnost Katolického Apoštolátu*. Vybraná část této Společnosti, kněží a bratří, zvala se Zbožnou Společností Misijní (Pia Societas Missionum). Za cíl si vytkla obnoviti svět apoštolátem u všech a s pomocí všech. Tato nová společnost, které dal své požehnání a schválení papež Řehoř XVI., je v podstatě totéž, co se dnes nazývá *Katolickou Akcí*. Proto třeba považovati Pallottiho za předchůdce Katolické Akce; tak jej také nazval sv. Otec Pius XI. ve svém proslovu 24. ledna 1932. Pro myšlenku unionistickou měl služebník Boží veliké porozumění; r. 1836 dal podnět k zavedení „orientální oktávy“, konané od té doby v chrámě S. Andrea della Valle rok co rok ve všech východních obřadech; chtěl tak dokumentovat katolicitu a jednotu Církve a vymodlit sjednocení všech křesťanů. Vincenc Pallotti vydechl naposled 22. ledna 1850. Od jeho smrti bylo zjištěno již mnoho vyslyšení na jeho přímluvu. Sv. Otec Lev XIII. prohlásil jej roku 1884

za ctihodného a svatý Otec Pius XI. ve zmíněné allokuci dosvědčil heroicitu jeho ctností. Hesla jeho působení byla: „Bohu nekonečná sláva“. „Duším spása“. „Hříchu smrt“. Dnes pracuje jeho Společnost

mezi pohany v Australii a v Africe, mezi katolíky v Americe a v Evropě. K nám zasáhl její požehnaný vliv již dříve t. zv. schönstadtským hnutím.

Z E S V Ě T A

SVĚDECTVÍ O PIU XII. Mr. Mc Sweeney, asistent známého zástupce pres. Roosewelta u Vatikánu M. Taylora, vyjádřil v jednom ze svých projevů svůj obdiv k Piu XII. a ocenil velkou práci, již vykonal: „Pokud jsem obeznámen s dějinami papežů jako profesor dějin, myslím, že vezmeme-li v úvahu úkoly, jež nyní Sv. Otec musel rozřešit, musíme přiznat, že by měl být přiřazen k 5 předním papežům celých dějin.“

Z AFRIKY. *Katolická universitní kolej v Basutsku.* První katol. univ. kolej v Africe byla otevřena před rokem, v dubnu 1945. Profesori i žáci splnili očekávání episkopátu i Sv. Otce. Kolej Pia XII. — tak se totiž ústav nazývá — nemá ještě práva udělovati akademické grady; studenti musí proto skládati zkoušky na státní universitě v Pretorii. Všichni studenti, složili zkoušky s dobrým prospěchem. Většina studentů koleje pochází z Basutska. Katolická Církev v tomto koutě černého světa dluží je v kvetoucím stavu. Král i královská rodina jsou katolíky, katolíky je též značná část basutského parlamentu. Z šesti set tisíc obyvatel je 185.000 katolíků a 70.000 protestantů. Mezi pohany, jichž je ještě většina, je veliký sklon ke katolictví. Více než čtvrtina katolíků jihoafrických žije v Basutsku. Pastýřský list takto vymezuje vztahy k universitě v Pretorii: „Nový ústav, alespoň s počátku, není samostatnou universitou ani součástí státní university, nýbrž v dohodě s ní připravuje venkovské studenty k dosažení akademických gradů. Program studií koleje odpovídá programu universitnímu, je však proniknut katolickým duchem. Přednášejí odborníci—kněží s akademickými grady. Jen tak můžeme doufat, že se dostane Jižní Africe myslitelů a vůdců, jichž tolik potřebujeme ve všech odvětvích“. Pa-

stýřský list zdůrazňuje, že „Katolická kolej jest důležitým krokem ve vývoji Církve v Africe, připomíná, že počet katolíků stoupl v tomto díle světa ze 6 na 10 milionů v uplynulých 15 letech a že katolická Církev v Jižní Africe, jež zde působí necelé století, je právem hrda na svůj kvetoucí stav a přes počáteční pronásledování čítá dnes 650.000 věřících, seskupených v 22 misijních distriktech“. Pastýřský list je podepsán 21 apoštolskými vikáři a prefekty. Pouze dva z nich jsou rození Jihoafričané. Ostatní pocházejí z různých zemí, jeden též z Československa.

Z JAPONSKA. Msgr. Valentin Elves, duchovní správce v anglickém válečném loďstvu, navštívil v uplynulém měsíci Nagasaki. Píše: „Vystoupil jsem na břeh, abych se představil japonskému biskupu v městě. Nebyl právě doma, ale byl jsem velmi laskavě přijat profesorem theologie v semináři, který stojí nedaleko malé katedrály. Později mne zavedl do kláštera francouzských řeholnic z Kanady. Představená kláštera pozorovala s pahorku pět mil vzdáleného výbuch atomové bomby v srpnu min. roku. Vypravuje, že se po výbuchu proměnil celý kraj ve skutečné peklo. Výbuch ji srazil na kolena, utrpěla však pouze několik pohmožděnin a pozorovala z dálky celou děsivou scénu. Následujícího dne jsem si prohlédl zpustošené město. Dvě obrovské továrny byly úplně smeteny; nezbyly z nich než spousty zkroutených želez. nosných sloupů. Mezi oběma továrnami se rozprostíralo veliké předměstí, zvané Urakami, po celé generace známé jako Katolické město. Uprostřed jsou ssutiny pěkného kdysi kostela; dvě klenby kostelní, více méně zachovalé, leží na svazích pahorku, na němž stál chrám. Byl to největší ka-

tolický kostel v Japonsku, pojal nejméně 5000 lidí. Bydliho zde celkem 17.000 katolíků; 10 neb 11 tisíc bylo výbuchem usmrceno. Tři jiné kostely, jeden větší a dva menší, dva kláštery, několik škol byly úplně zničeny; v troskách zahynula většina obyvatel. Žije zde nyní asi 7.000 katolických Japonců; vedou tak příkladný život, že jsem si jist, že se počet konversí velmi rozmnoží v příštích desítiletích. Starý japonský profesor, s nímž jsem si doobrou hodinu porozprávěl italsky — svá studia vykonal v Římě — mi pravil, že ačkoliv nějakou dobu po výbuchu byli lidé na nás velmi rozhořčeni, nyní jsou již zcela usmířeni a pokládají bombu za velkou oběť, již na nich žádal Bůh pro blaho Církve v Japonsku. Ukončila válku a odstranila těžké jho vojenské vlády, jež po více než 100 let na ně tíživě doléhalo. Státní šintoismus a buddhismus, jediný velký protivník křesťanství, pozbyly velmi na vážnosti. Čeho Japonsko nyní potřebuje, jsou misionáři. Sám generál MacArthur, protestant, požádal kard. Spellmana, aby poslal do Japonska více kněží, neboť „rozšíření katolické Církve je jedinou nadějí Japonska“.

Z FRANCIE. Katolický život ve Francii zřejmě mohutní po nabytí svobody. Na mnoha místech jsou snahy upravit bohoslužby tak, aby jim věřící co nejvíce rozuměli. Pozoruhodné jsou směrnice biskupa *Richauda*. Zakazuje veřejně se při mši sv. modlit *růženec*. Není-li zpívaná mše sv., žádá, aby se při ní věřící modlivali sborovou mši sv. a odmítá, až na několik výjimek, předčítání objasňujících textů. Za to zdůrazňuje možnost úvodních slov o smyslu denní liturgie. Aby se bohoslužby příliš neprotahovaly, dává zvláštní návody o předčítání mešních intencí, o ohláškách sňatků atd. („*La croix*“ 14. III. 1946.)

Z ANGLIE. Mezi 8.722 konvertity r. 1944 byl i známý maršál Alexander.

Z AMERIKY. „Národní katolický almanach“, každý rok vydávaný Františkány, vyšel ve 40. vydání a přináší na 800 stránkách přehled o katolickém životě v Sev. Americe a ve světě. Uvádíme odtud: Katolickému tisku ve Spojených státech přibýlo v posledních třech letech 1.539.635 abonentů, zvýšil se tedy náklad o 14.4 proc. a celkový náklad činí 10,654.918.

PRACOVNA

(Z dopisů spolubratří)

REC SV. OTCE K POST. KAZATELŮM. Jako každého roku, tak i letos přijal sv. Otec římské postní kazatele. Bylo to 16. 3. 1946. Připomněl jim při tom některé body, na kterých mu zvlášť záleží. Po uvítání přítomných vzpomněl, že léta války byla „lety těžkými, plnými bídy a úzkostí, lety, která byla těžkými pro kněze, a která byla zkouškou plodnosti kněžské práce“. Následky války staví kněze před četné a těžké úkoly: péči o mládež, starost o zahojení ran, způsobených svátostí manželství, a manželské věrnosti. Sv. Otec ocenil potom velmi důležitou práci katol. charity, která vykonala mnoho dobrého pro všechny, kteří utrpěli válkou. — „Mnoho duší,“ řekl nejvyšší pastýř, „hledí nyní s důvěrou k Církvi. Církve přináší k obnově cennou po-

moc, která spočívá ve výchově člověka, obrazu a syna Božího, člověka připraveného zachovávat řád přirozený i nadpřirozený.“ Kněz se má však starat nejen o své věrné, ale má mít i zájem o ty, kteří stojí mimo Církve. Touhou kněžského srdce má být, přiblížit se těm, kteří jsou Církvi vzdáleni, být blízko těm, kteří trpí. Potom přešel sv. Otec na kázání. V podstatě řekl asi toto: Bylo by zbytečné mluvit o potřebě kázání. Je známo, jaká je nevědomost u prostých lidí i u intelektuálů. Kněží mají proto dbát, aby jejich slova byla vhodná na kazatelnu, vyloučit z kázání vše, co se s kazatelnou nesrovnává: zbytečné obrazy, vyumělkovaný sloh, fráze a pod. Sv. Pavel je zde příkladem. Síla Ducha sv., která mluvila ze slov Pavlových, dávala váhu všem

jeho přirozeným vlohám. Každý kazatel má ve skromné míře podíl na pomoci Ducha sv. a použije-li svých přirozených schopností, bude mluvit nadšeně. Sv. farář arský neměl výmluvnosti Bossuetovy. Ale jeho živá, jasná, hluboká řeč, prodchnutá duší, nabyla velké účinnosti. Takový kazatel získá posluchače. Duše, která je plna Krista, nepokládá za těžké získávat jiné duše Kristu. Předmětem kázání, pokračoval sv. Otec, je katolické učení, to je zjevení, se všemi pravdami, které obsahuje, se všemi konsekvencemi, které přináší pro mravní život člověka, jedince, rodin, společnosti. Náboženství a mravouka jsou nedělitelně spojeny. Morální řád, přikázání Boží, platí bez výjimky pro všechny lidi. Církev se nedá zavřít mezi čtyři stěny kostela. Chtít oddělit náboženství od života, Církev od lidí, je v rozporu s myšlenkou křesťanskou, katolickou. O poměru Církve a politiky prohlásil sv. Otec: Církev má ve všech dobách základní právo a práni, poučit věřící písmem i slovem, na kazatelně i jiným obvyklým způsobem o všem, co se týká víry a mravů, nebo, co je neslučitelné s jejím vlastním učením, ať už se jedná o systémy filosofické, nebo náboženské. Volební právo je úkon velké mravní odpovědnosti, zvlášť, když jde o volbu těch, kteří mají dát státu ústavu, zákony, které se na př. tykají svěcení neděle, rodiny, školy. Církev má právo, aby vysvětlila svým věřícím mravní povinnost, která vyplývá z volebního práva. Sv. Otec zakončil svou řeč přáním, aby kněží kázali svým věřícím upřímně tajemství evangelia, a aby mluvili s radostí a svobodou, která přísluší vyslancům Kristovým. (Cf. Ef. VI, 19—20.)

PÍSNĚ K SV. JOSEFU. Dost zapomínáme na sv. Josefa! Je to světec hned po nejbláh. Panně Marii nám nejdražší. Rozpomeňme se znovu na všechno, co o něm víme, a když už jsme u té časovosti, vždyť je to také patron Církve svaté! Zaslouží si věru zvýšené naší úcty, lásky i důvěry. Svatá Rodina měla tři členy, ne dva — doplňme tedy naši úctu eucharistickou a mariánskou

ještě svatým Josefem, v zájmu svém vlastním i v zájmu celku, a dejme této jeho úctě výraz především aspoň v kostelních písních! V poměru k významu sv. Josefa máme opravdu málo písní k němu až dosud, bohužel. Sestavuje se nový zpěvník, a má do něho být pojato více písní k sv. Josefu. Dvě nové, nápěvem a zvláště obsahem velmi zdařilé písně k sv. Josefu vydal v poslední době vdp. P. Jiří Sahula prostřednictvím „Bohuslava Wittocha v Pardubicích-zámek 4“, kde je možno objednat je na lístcích i s varhanním doprovodem, a které budou asi také pojaty do nového kancionálu. K. D.

KATOLÍCI A SVOBODA. Šalda píše ve svém zápisníku (r. V., str. 226—227): „Já na obranu svobody čekám zvláště od katolíků, a proto od katolíků, že jsem poněkud poučen o evropském proudění duchovním. Jsou k ní přímo zavázáni. Řekl jsem to nedávno ve svých universitních přednáškách a opakuji to zde: *je k veliké cti katolické církvi, jak se chová v dnešních mocenských bojích politicko-národních.* Nedávno zakázal papež katechetům italským, aby šli do italského Tyrolska vyučovat italsky náboženství na obecných školách; italský fašistický režim chtěl totiž dorazit poslední zbytky jazykové svobody v německé části italského Tyrolska — zakázal i v obecných školách katechizaci německou. V Německu postupuje přísnými tresty proti těm kněžím římským, kteří provozují politiku hitlerovskou a propadají tak barbarskému a násilnickému šovinismu nacionalistickému. A podobné lekce dostalo se již před několika lety francouzským nacionalistům, seskupeným kolem „L'action française“. A to je ovšem jednání nejen mravně noblesné, nýbrž i důsledné, odpovídající určení této veliké instituce. Základem katolicity je universalismus, kult duchovosti a ideí stále stejných a neměnicích se, proti rozrůstěnostem místním a časovým, jimiž jsou i národnosti. Slovo Boží je slovo Boží, a zůstává na věky; stejné v nejrůznějších jazycích, stejné pro všechny národy. Církev vycítila správně v šovinismu nacionalistick-

kém nepřítele svého klerického poslání; brání-li se proti němu, bojuje i o myšlenkový důvod svého bytí; a

musí mít všechny lidi duchovní, všechny opravdové intelektuály na své straně.“

PRO ET CONTRA

ROZHLAS. Zaříditi si svou vlastní stanici. K tomuto námětu sdělují: Věc není nová. Již v koncentračním táboře v Dachau jsme o tom jednali. Měl jsem o tom referát jak v ohledu ideologickém (rámcem katolické akce), tak i v ohledu technickém a právním. Technická stránka by vůbec nedělala obtíží, nanejvýš společná vlna diecése. vysilaček českých, která by se však dohodou dala řešit, ev. také dohodou s Vatikánem, jejíž 50 m vlna dala by se k tomuto účelu použít. Horší je to s právním stanoviskem, neboť stanice diecesní by potřebovala *státní koncese* a mezinárodního umístění v pásmu vlnovém. A tu jsme tam, kde jsme byli. Vždy jsou to titěž, ad quos pertinet. Věc je: politicum. Finanční stránka by vůbec nedělala obtíží, protože pro začátek bychom se mohli spokojit s docela malým a při tom výkonným 2lampovým vysilačem, 2lampovým modulátorem a nezbytným pomocným zařízením. Taková diecesní vysilačka — to by bylo něco ideálního. Dovedete to jistě domyslit.

Josef Absolon, farář. OK 2 A J.

KNĚZ A POLITIKA. Myslím, že položenou otázkou se rozumí prakticky, je-li knězi dovoleno a je mu radno věnovati se police jako předák, ať poslanec, redaktor a tajemník. Ani zákony světské to skoro nezapovídají, zákon církevní předepisuje souhlas biskupa kandidátova a biskupa volebního okresu. Tedy zásadně: licet; zbývá však otázka An Expedi? Pamatuji se, že jsem četl asi před 50 lety v Correspondenzblattu od dr. Scheichera, profesora bohosloví, říšského a zemského poslance, výrok: „Politikou se ještě nikdo nestal lepším.“ Bylo by dobře, kdyby si to opakovali, kdož jsou pokoušeni, aby se věnovali politice. V ráži boje, v rozčilení polemiky, padne snadno výrok, který non expedit, ano třeba non licet. V zájmu strany se dělá kompromis, mlčí se k věcem, jež neměly být pomínuty mlčením.

Proto správně praví vážný theolog: „K tomu jsou ovšem povoláni jen ti, kteří mají odborné schopnosti.“ Jenom že mnoho lidí je přesvědčeno, že oni ty schopnosti mají a některým to zase jejich přátelé namlouvají. Měli na některé schůzi šťastný nápad, získali potlesk, a už je tu přenáhlený úsudek: „Ten kdyby byl poslancem, ten by to pánům pověděl.“ Málokdo myslí tak, jako onen vážný theolog, že politika je praktická věda a umění. Špatní umělci se domnívají, že k umění patří a stačí talent, a že není třeba práce a vědění; té pověře jsou oddáni také někteří politikové, kteří se domnívají, že k politice stačí — promiňte — plechová huba. Dnes je módou užívatí vojenských výrazů bitva, brigáda, boj! Mnoho lidí mluví o politickém boji a nepomyslí, že politický boj není vyhrán, zůstane-li na bojišti tolik a tolik nepřátel, ale záleží na tom, kolik lidí jsem získal pro své názory. Moudrému řečníku nezáleží na tom, jak nepřítel porazí a zahanbí, jeho vítězství záleží v tom, cítí-li jeho posluchači, že jsou moudřejší a lepší, spokojenější. Tedy, páni bratři, chcete-li kandidovati a státi v čele, pamatujte, že musíte k tomu něco vědět a umět, abyste mohli lid Vám věřící poučit a napomenout k dobremu, aby bylo na Vás vždy vidět, že jste kněz. Kdybych měl víru, že bych hory přenášel, a lásky kdybych neměl... nic Vám to ani straně neprospěje. Expertus.

NEDOSTATEK PAPIRU. Včera mně přinesla pošta básnické knihy P. ... Smutně jsem si řekl, že na Písmo sv. či encykliky, dnes tak aktuální, není papíru, ale na básně, kde i rým zakulhá, dají dnes přímo luxusní papír a jím zbuřdarma plývají, jak v udaném případě. Nejbolestnější je, že to dovedou dělat i kněží, že dají přednost svým výplodům jepičím před věčně platným slovem Božím. F. K.

K BÁSNIČKÁM SVAZU KATOL. ŽEN A DÍVEK. V posledním čísle DP byl otisknut posudek jistého P. V. Z. o básničkách pro mládež, které vydal a rozeslal Svaz katol. žen a dívek v Brně. Tento posudek se nám zdá až příliš tvrdý a nelítostně zasahuje jistě dobrou vůli a šlechetnou snahu brněnských vydavatelů. Proč tak příkře odsuzovat věc jinak velmi dobrou? Že nejsou ty básničky umělecky na výši? Že se nevyrovnají básním Březinovým? A dobře, že se vyrovnají! Stihl by je

osud básní Březinových, které čte jen několik vyvolených, kdežto básně brněnských vydavatelů mají úplně jiné poslání. Jsou to mravní perličky, epigramaticky prosté, které mají šířit dobro. A ony to dobro šíří! Tedy nač je tak příkře odsuzovat? Dummodo Christus praedicator! Naši jinoši si je dali za vkusné rámečky ve své klubovně a nijak se za ně nestydí. Naopak, už nejednou se řeč točila kolem nich a výrazná hesla na konci básní znají už mnozí nazpaměť. V. Hynek, M. O.

H O V O R N A

ZBOŽNÁ, PRACOVITÁ DÍVKA třicetiletá, z menší rolnické domácnosti, znalá vaření a všech domácích i polních prací, hledá místo za hospodyně na faru s menším polním hospodářstvím. Nabídky do administrace D. P.

TOKA (Tiskový odbor ARKA v Olomouci) hlásí: Máme na skladě tyto letáky: 1. Společný pastýřský list episkopátu republiky o současných nejnaléhavějších otázkách československých katolíků. 2. Směrnice pro Katolickou Akci arcidiecése olomoucké. 3. Katolická Akce (Smysl laického apoštolátu. 4. Leták pro eucharist. kroužky (a legit.). 5. Pius XII. mluví k děln. 6. Postní leták o sv. zpovědi. — V nejbližší době budeme mít na skladě další tři letáky papčské: 7. Vánoční projev Pia XII. z r. 1945. 8. Pius XII. za války. 9. Papež, válka a Češi. — Mimo to expedujeme: 10. Dokumenty: Vati-

kánská politika. 11. Podstata církve. 12. Pojem a podstata náboženství. 13. Sociální otázky a přirozená morálka. 14. Co je filosofie. 15. Mše svatá. 16. Práce v neděli. — Objednávky vyřizuje (Pozor! nová adresa!) kancelář ARKA, Olomouc, Žerotínovo nám. 2. Při objednávce stačí uvést běžné číslo letáku podle tohoto seznamu. — Neúčtujeme za letáky žádnou pevnou cenu, prosíme však dp. duchovní správce, aby pamatovali na naše tiskové potřeby podle svých možností. Pro informaci uvádíme, že režijní náklad na jeden výtisk letáku činí 30—50 hal.

Pro měsíc máj: Vyšly dvě sbírky májových kázání. ThDr Jaroslav Kuláč: Květen ve Fatimě, Praha 1946, V. Kotrba; cena 60 Kčs. — Dr Fr. Kolář: Mariánské svátky, Přerov 1946, Společenské podniky; cena 50 Kčs.

ORSAH:

JUDr J. Richter, Závět kněze	257	Ze světa	268
„Mysleli, že vidí ducha“	259	Pracovna	269
H. Sv., Organisoaná pastorage	261	Pro et contra	271
Pro srdce kněžské	264	Hovorna	272
Z domova	266		

S církevním schválením úřadu arcibisk. zvl. pověřence v Ces. Těšíně, č. 394/45.

Vydává Exerciční dům Frydek. Telefon 38. Číslo účtu Pošt. spořitelny 303.183. Vedoucí redaktor P. Rudolf Schikora C.Ss.R. - Odpovědný redaktor P. Alois Březina C.Ss.R. - Vychází jednou týdně. - Tiskem Valašské tiskárny ve Valaš. Meziříčí. Novinové výplatné povoleno ředitelstvím pošt v Brně č. 1A 4 2370-O/24 414 1945 ze dne 10. VII. 1945. - Podací a dohlédací pošt. úřad Frýdek 2. Předplatné na rok 127.50 Kčs.

Papežova cesta

Jan Lebeda :

Důležitou pomůckou knězova sebezposvěcování jest soukromě konaná pobožnost křížové cesty. Lze do ní vložit starosti, práce a události, jež právě doléhají na knězova bedra. Podáváme několik myšlenek, jimiž lze vzpomínat na římského Velekněze a sdíleti s ním jeho břímě.

I. Na trůn byl povolán, když začínaly veliké pašije světa. Tušil blízké utrpení tolika kněží a věřících: má býti Otcem všech. Unese tuto tíhu, nezhroutí se? Dívá se na budoucí léta svého papežství jako na oběť pro záchranu světa. Přijímám — zní odpověď klidná a pevná, plná důvěry v Boha. V té chvíli osaměl, přiblížil se k svému kříži. Jako by se ztratily hmotné postavy kardinálů a biskupů. Na trůn papeže doprovázejí ho jeho dávní předchůdcové — mučedníci. Mohou se vrátit doby, v nichž cesta na papežský trůn byla cestou pro mučednickou palmu.

Pane, dej mi sílu, abych trpělivě a radostně vítal, co na mne v kněžství čeká!

II. Papež objal kříž Pána našeho Ježíše Krista, ve kterém jest jediná záchrana lidstva. Právě v té době stával se kříž, Kristus, viditelně znamením odporu. „Přijímám řízení lodičky Petrovy v bouři, ale uvedu ji do přístavu míru.“ Jeho papežským znakem je moře a nad ním svatodušní holubice. Loď neztroskotá. — Sám Bůh bude míti o ni péči.

Až bude dorážet ochablost, až se budu zmítat, přečkám všechny bouře, zakotvím-li v božské naději!

III. První pád, počátek bolesti. Papežovo okolí — vlastní národ, vlastní diecése římská. Někteří z nejbližších, jichž krev proudí i v papežových žilách, s obdivem se zadívali ke kříži loženému, k popravčímu nástroji. Snad leckdo i z těch, kdo měli při nejmenším zachovati rozvahu, zklamal, vnitřně papeže opustil.

Pane, až budu osamocen ve svém nejbližším okolí, ve své farnosti, dej mi trpělivost a víru svatých!

IV. Pastor angelicus — ten, jenž světu hlásá poselství betlemského míru, má samozřejmě zcela osobní vztah ke Královně andělů, jež potřela všechny herese světa. Ve chvílích jeho úzkostí přichází

k němu omilostněná kdysi pasačka a papežovi sděluje fatimské tajemství, vzkáz s nebe. Papež se stává kajícím.

Kéž pochopím, jak nutno modlitbou a postem vymítati ďábla!

V. Papežův vztah ke kněžím, kteří mají býti jeho pomocníky. Nejkrásnější jest poslušnost z lásky synovské. Šimon Cyrenský byl k poslušnosti donucen spíše zákonem. Kolik poklesků proti církevní kázni, kolik neupřímnosti vůči zástupci Ježíše Krista a jeho směrnicím! Zrada vlastních nejvíce bolí.

Kéž mě nikdy neodradí od poslušnosti k sv. Otci to lidské, co je v Církvi! Kéž dovedu s pochopením snášeti neupřímnost, vypočítavost, nedůslednost i zradu nejbližších, na které jsem spoléhal! Je to mé účastenství na bolestech Kristových.

VI. Papež uděluje audience; cesty z celého světa vedou do Říma. Nynějšímu sv. Otci bylo válkou znemožněno osobně stýkati se s věřícími. Neputovali poutníci; docházelo jen k ojedinělým návštěvám mezi čtyřma očima. Věřící jen myšlenkami se přibližovali do papežovy pracovny, do jeho kaple; někdy se dokonce zdálo, že jsou ovce opuštěny od svého pastýře. Pastor angelicus — nikoli tělem, ale duchem byl ve všech mučírňách, plynových komorách, věznicích, na všech popravištích a bojištích — v té nesmírné nemocnici světa. Českým vězněným kněžím vzkázal: „Vyřídte jim, že jsem byl stále s nimi, že jsem s nimi trpěl.“ Duchovní tvář andělského pastýře byla všude: místo tiary trojitá koruna z trnů. Et in tempore iracundiae facta est reconciliatio.

Pane, nedej, abych si zakládal na tom, o čem se hlučně mluví a květnatě píše: abych byl pro svou práci chválen od lidí, ať nepodlehnu klamu, jako by všechno záleželo na vystupování, na slavnostech, na hluku, na tom, co je vidět. Dej mi kněžskou niternost: abych dával nikoliv gesta, ale skutky, nikoliv slova, ale vlastní pot a krev!

VII. Jednotlivci, kteří se setkávali s papežem, přinášeli Jobovy zprávy. Co všechno musel svatý Otec vyslechnouti ve zprávách z „křesťanské Evropy“! Jak padají katedrály, které jsou pouhým symbolem zhroucení, které už před tím nastalo v mnohých duších. „Slyším pláč vdov a sirotek, smrtelný chrapot na bojištích, slyším dunění děl...“ Jako by vymizel křesťanský duch ze světa. Vykonají snad pohané dílo, ke kterému byli povoláni synové Církve, stanou se pohané soudci a žalobci těch, kdo u oltářů jedli a pili své odsouzení? Papež po takových zprávách klesá na kolena; málo mluví s lidmi, více mluví s Bohem. Nikomu nemůže svěřit své starosti, neboť jen jeden jest papež, jen jeden z lidí nese trojitou korunu, jen jeden nese odpovědnost pastýře všech duší. Papež je posilován s nebe; v jeho pohledu jest Boží mír; vidí, že v krutých bolestech světa se rodí noví světci, sláva Kristova vítězného dne.

Pane, dej, abych se při svých pracích mnohem více modlil: abych se svědomitě také modlitbou připravoval na své kněžské úkony, na udílení sv. svátostí, na kázání, na školu, na styk s lidmi!

Abych vyprošoval svým farníkům vnitřní disposici k přijetí všeho, co jim mám dát ve svém kněžském poslání.

VIII. K početnějším setkáním během usmrcující války docházelo při audiencích, jež sv. Otec pravidelně dával snoubencům: nazýval je „posledními záchranci křesťanské budoucnosti“. Žena a dítě. To byla nejsladší vidina, jež obrazem Isajášovým těšila v slzavém údolí poutníky, když nejkrutěji v sobě pociťovali ozvěnu prvotního pádu. Posvátné mateřství — proti němu bude nejkrutěji bojovati sám ďábel. A toho také jsme svědky. Kolik bolesti skýtá pohled na dnešní společnost! Snad mají dobré srdce k jiným, snad dovedou plakat nad mladými lidmi zabitými na barikádách, nad těmi, kdo svými obětmi odčínují viny světa — ale sami? Flete super filios vestros — plačte nad nenarozenými!

Pane, chci považovat za jeden z nejdůležitějších úkolů své kněžské práce: přípravu snoubenců na jejich cestu k oltáři. Vždyť Ty sám jsi vstupoval k své oběti za nový život lidstva s myšlenkou na nerozlučitelnost manželství a vztahoval jsi ruce k dětem: *Sinite parvulos venire . . . ne prohibueritis eos!*

IX. Papež je Otcem všech lidí. Prožívá bolest nad křesťany, kteří jsou „nepřáteli kříže Kristova“. Ale kolik je na světě lidí, kteří dosud neznají tajemství vykoupení světa! Žeň sice veliká . . . Papež se modlí za kněžský dorost: hluboko klesá k zemi a prosí, aby nebe seslalo anděly čistoty, lásky, světla, obětí, rady a síly, milosti a pokoje, „pravé anděly lidu“ — takové, aby jim rozuměla doba, ve které žijí a které mají oznamovat radostné poselství. Papež ví, jak velikých změn je třeba v různých zvyklostech dosavadního života; je nutno důsledně se osvobozovati od hmoty, od bezduchých forem, jež zatěžkávají věčně jarní a průbojně poslání Církve. „Andělský pastýř“ myslí na misie. Touží všechny národy sjednotit u otevřené náruče Ukřižovaného. Ač rodem Říman, nezná úzkoprsosti: bude jmenovat římskými faráři — kardinály syny všech pěti světadílů, i syna barevného plemene žlutého.

Spasiteli, jenž s kříže objímáš celý svět, všechny národy a všechny doby, dej mi kněžské srdce, které by bylo schopno lásky duchovní, vpravdě andělské!

X. Na temenu Kalvarie stojí božský Velekněz jako nejopuštěnější a nejosamělejší z lidí a před popravou k utišení bolesti má přijmouti cosi z plodu země. Jsou chvíle, kdy papež cítí svou lidskou nemohoucnost a okouší podobnost Kristova obnažení. Jest vydán pohledům, kritikám, dotekům, násilí. Jest soustavně tupen — opravdu *signum contradictionis*. Právě to jest *privilegium* velkých papežů. *Mundus vos odio habebit*. A příčina? *Quia de mundo non estis*. Jak by mohl materialistický svět jako své vlastnictví milovat papeže, jemuž je v předpovědech určen přívlastek „angelicus“ — tedy „non de hoc mundo“? Také celibát — to andělské, co je v člověku, dráždí hmotářské lidstvo.

Kéž dovedu statečně svléci vše, co zatěžkává a mužně zřící se

i toho, co podává země k utišení bolesti. Et dabant ei bibere ... et non accepit. Pane, dej mi svou obětní velekněžskou sílu!

XI. Ut quid dereliquisti me? Così z této velkopáteční tísně doléhalo na duši papežovu v temných hodinách válečných. „Nebylo mně možno učiniti to, co jsem chtěl.“ Papežovy ruce jsou světské moci takřka zbaveny, ale právě tehdy vyvíjejí největší činnost. Jsou naplněny silou duchovní. Per signum crucis de inimicis nostris libera nos, Deus noster! Ve chvílích, kdy vojska obkličují Řím a jiná vojska uvnitř města jsou schopna nejhoršího, v hodinách, kdy bomby mohou v prach obrátiti metropoli křesťanstva, papežovy ruce se připoutávají k monstranci. Ve svých rukách papež objímá Toho, jenž řídí celý svět, a bez jehož vůle ani vlas s hlavy nepadne!

Pane, dej mi plně poznat, že knězovy ruce patří oltáři a nemají se chytat světských stolů; připoutej mne k mému duchovnímu poslání a naplň mě odevzdaností do Tvé nejsvětější vůle!

XII. Andělský pastýř, jehož ruce byly ke kříži přibity — odevzdal celé lidstvo do mateřských rukou Královny andělů. Slyšme jeho velkopáteční modlitbu na téma Spasitelovy věty: „Hle, matka tvá ...“ Tobě, tvému neposkvrněnému Srdci svěřujeme a zasvěcujeme se v této truchlivé hodině lidských dějin. Činíme tak ve spojení nejen se svatou Církví, tajemným to tělem tvého Ježíše, s Církví, která trpí a krvácí na tolika stranách a tolikerým způsobem jest soužena, nýbrž i ve spojení s celým světem, jenž jest rozdrásán hlubokými nesváry a vzplanul v požár zášti a padl za oběť svých vlastních nepravostí.

Tu sola universas haereses interemisti in universo mundo. Andělský pastýř je klidný: Duha míru se nad světem rozklene na pokyn Královny andělů. Pax coeli! Kéž cele proniknu, že opravdový mír nepřijde odjinud — leč s výšin kříže, z náruče Spasitelovy, s nebe!

XIII. Opus justitiae pax. Doznívají pašije světa, moře slzí, potu a krve opadává, holubice míru se přibližuje s ratolestí nového života. Plod tolikerých obětí byl vložen do rukou panenské Matky Syna Božího; lidstvo je vykoupeno, spravedlnost Boží usmířena. Ale je třeba vpravdě nového lidstva — musí se zroditi Boží lidé, děti Mariiny. K přesvaté Panně papež upíná své oči, když se dívá do budoucna.

Monstra te esse Matrem! Zrod nové lidstvo, Matko bolestná!

XIV. Papežovo poslání jest skončeno. Tak jako v Betlemě zazněla i nyní nad světem nebeská píseň míru. V rukou Panny Marie jest naše budoucnost, nové lidstvo. Přesvatá Panna opatruje jako své Jezulátko všechny pozemské děti, které papež odevzdal jejímu neposkvrněnému Srdci. Ale světem se nepřestane plaziti had, nepřestane svítit Herodův meč. Z jasné betlemské noci vždy znova se vychází na křížovou cestu. A jednou síly papežovy opravdu umdlí. Jeho tělo bude nesené do hrobu, ale tím ztichne jen lidské

papežovo jméno. Z hrobového ticha conclave opět vyjde anděl s velikonočním poselstvím: *Habemus papam*. Papež je nesmrtelný — to budou stále hlásat zvony křesťanského světa.

Božský Veleknězi, kéž pochopím u skály tvého hrobu, z něhož vytrysklo tvé vítězství a věčné oslavení, že na nevyvratitelném základě tvého vzkříšení stojí Církev — tvá nevěsta: *Pati et sic intrare in gloriam*. A kdyby bylo v dějinách Církve tisíce a tisíce křížových cest, jedno jest jisté, všechny mají společné poslední zastavení, ukončení, vyjádřitelné jediným slůvkem — *alleluja!*

Žávěť kněze

JUDr. Jindřich Richter :

A.) Soukromé písemné poslední pořízení.

I.) Chce-li zůstavitel písemně a bez svědků pořídit, musí své poslední pořízení vlastní rukou napsati a svým jménem podepsati (holografické poslední pořízení).

Podle toho musí býti spis zůstavitelem vlastní rukou psán a to veskrze zůstavitelem v jakékoliv řeči, třeba i v řeči mrtvé (latinské). Zůstavitel musí poslední pořízení svým jménem podepsati, t. j. napsati jméno pod text.

Zákon nepředepisuje sice, aby bylo připojeno datum (místo a doba sepsání), doporučuje to však, aby byly zamezeny zbytečné spory. Má to velmi důležitý význam, najde-li se několik posledních pořízení.

II.) Poslední pořízení, které dal zůstavitel jiným sepsati (allografické), musí vlastní rukou podepsati, před třemi způsobilými svědky, prohlásiti výslovně, že spis obsahuje jeho poslední vůli a svědkové se pak podepsati s dodatkem, označujícím jejich vlastnost jako svědků na spisu samém, nikoliv pouze na obálce.

Zůstavitel musí tu výslovně před svědky prohlásiti, že písemnost obsahuje jeho poslední vůli. Forma prohlášení není předepsána. Prohlášení učiniti musí sám zůstavitel a to před podpisem svědků.

Svědkové musí býti požádáni (*testes rogati*), t. j. musí býti zůstavitelem přivzati, aby se zúčastnili právního jednání a převzali tuto činnost, třeba není k tomu třeba zvláštní formy. Nestačí, aby byli nahodile při pořizování přítomni. Svědkové musí býti při pořizování, t. j. zůstavitel musí před nimi prohlásiti, že písemnost obsahuje jeho poslední vůli. Není sice třeba, aby znali osobně zůstavitele, musí však býti s to potvrditi totožnost zůstavitele a pořizovatele. Zůstavitelovu prohlášení musí rozuměti, tedy znáti řeč, kterým se stalo.

Co bylo uvedeno o zůstavitelovu podpisu, platí celkem o podpisu svědků. Podepsati musí všichni tři svědci za zůstavitelova života na písemnosti samé, nikoliv na obálce, a připojiti dodatek, označující jejich vlastnost jako svědků. Nestačilo a poslední poří-

zení bylo by prohlášeno za neplatné, kdyby jeden ze svědků bez takového dodatku připsal pouze své povolání nebo hodnost, bez označení vlastnosti poslední vůle.

B.) Soukromé ústní poslední pořízení.

Takto může zůstavitel pořídit, projeví-li svou poslední vůli před třemi způsobilými svědky, kteří musí býti současně přítomni a mohou potvrditi, že v osobě zůstavitelově nezběhl se omyl ani podvod.

Projev vůle zůstavitelovy musí býti učiněn rozvážně, ústně před svědky tak, aby ji přímo od něho slyšeli a ji rozuměli.

C.) Poslední pořízení učiněné před soudem.

Tuto lze pořídit buď

- 1) písemně (*testamentum iudici oblatum*) anebo
- 2) ústně (*testamentum nuncupativum apud acta conditum*).

Pořídit možno u kteréhokoliv soudu, nikoliv jen u zůstavitelova osobního. Zpravidla to bude okres. soud. Soud musí se skládati alespoň ze dvou přísežných soudních osob, z nichž jedna musí býti oprávněna vykonávati soudcovský úřad v místě, kde se pořizuje. Ji nemůže býti výpomocný soudce, výpomocný soudcovský úředník, askultant, právní praktikant, neb i soudce, který není ustanoven samosoudcem.

Písemně se pořídí tak, že pořizovatel (budoucí zůstavitel) odevzdá písemné pořízení osobně soudu. Písemnost může býti kýmkoliv psána a není třeba, aby byla spolupodepsána svědky, ale musí býti podepsána pořizovatelem vlastní rukou. Na to musí soudce pořizovatele upozorniti, a je-li třeba, vybidnouti ho, aby písemnost před soudem podepsal, chybí-li na ní jeho podpis.

Chce-li někdo před soudem ústně pořídit, soud zapíše projev jeho vůle do soudního zápisu.

D.) Poslední pořízení u notáře.

Tu jest možno pořídit:

- a) ve formě notářského spisu,
- b) ve formách obdobných soudním posledním pořízením.

Sepisuje-li notář o zůstavitelově projevu, obsahujícím poslední pořízení, notářský spis, jest dbáti, aby byl notářský spis řádně a platně, aby zachovány byly předpisy notářského řádu.

Podobně jako před soudem může pořízeno býti před notářem a dvěma svědky, nebo před dvěma notáři.

II.

Odvolání nebo zrušení poslední vůle.

Poslední vůle může býti zrušena zůstavitelem a sice:

- 1) výslovným odvoláním,
- 2) mlčky.

Ad 1.) Projev, jímž zůstavitel odvolává svoji poslední vůli, musí míti všechny náležitosti, jaké se vyžadují pro zřízení platného

pořízení, nemusí však býti zachována tatáž forma, v které bylo učiněno poslední pořízení.

Vezme-li pořizovatel ze soudního nebo notářského uschování své písemné poslední pořízení, nepokládá se to za odvolání, neboť poslední pořízení pozbude sice moci veřejného posledního pořízení, může však býti dále platné, má-li náležitosti soukromého písemného pořízení.

Ad 2.) Jestliže zůstavitel, který jest způsobilý odvolati poslední pořízení, nebo někdo jiný s jeho vůlí zničí, nebo poruší jeho listinu (zničí ji vůbec, zničí její obsah, zničí podpis, přeškrtně obsah a pod.) v úmyslu zrušiti poslední pořízení, pokládá to zákon za jeho odvolání mlčky. Byla-li takováto listina jen nahodile zničena nebo porušena, nebo ztratila-li se, nepozbývá poslední pořízení platnosti, musí však býti prokázáno, že se tak stalo nahodile.

Zřízením nové platné závěti se zrušuje starší závěť v celém rozsahu, nikoliv jen v ustanovení, ve kterých si odporují, jestliže zůstavitel nedal v nové závěti zřetelně najevo, že dřívější má zůstatí zcela nebo částečně v platnosti. Neplatná nová závěť nebude mítí těchto následků, ovšem, jsou-li v ní neplatná jen některá nařízení, bude starší závěť zrušena. Zničí-li zůstavitel novější (písemnou) závěť, nedotknuv se dřívější písemné závěti, oživne tato opět. Dřívější ústní závěť neoživne zničením pozdější písemné závěti.

(Pokračování.)

Víme, co praví?

Ant. Šuránek

(Třetí neděle po velikonocích.)

To, jedno slovo vyvolalo v apoštolech tolik přemýšlení, nejistot, utajených dotazů. „Maličko“. I poznal Ježíš, že se ho chtěli tázati; vyšel jim vstříc: „O tom se tážete mezi sebou, že jsem řekl: Maličko a neuzříte mne a opět maličko a uzříte mne?“ — Ne nadarmo nás napomíná sv. Petr: „Na toto jedno nezapomínejte, miláčkové, že jeden den u Pána je jako tisíc roků, a tisíc roků jako jeden den.“ (2. list 3, 8.) My lidé ovšem prožíváme minutu za minutou — a minuta se nám zdá velmi dlouhou, prožíváme-li ji v utrpení, v úzkostech, nejistotě. A což teprve hodina pro nemocného? Zemřelý P. Vyoral psal ve svém posledním dopise: „Ležet měsíc ve dne v noci a nemoci zamhouřit oko — to je těžká zkouška.“

„Maličko a neuzříte mne.“ Bohoslovec v květnickém sanatoriu si psal deník a nadepsal jej: „Pane Ježíši, jeden rok bez tebe.“ Jaký to byl rok! Kolik temných chvil, podobných úzkostí, jaké prožíval Petr, když krácel po vlnách a když pocítil, že se do nich noří!

„Maličko.“ Myslí Pán jen několik dní? Týdnů? Apoštolové více tuší než mohou vědět. A děsí se. Nejistota podobná té, kterou jsme cítili za války, když jsme slyšeli, že v bezprostřední blízkosti tajná policie vyšetřovala, zatýkala. Nejistota! — Veliký Sušil poznamenává ve svém komentáři k tomuto místu: „Kristus se také

nejednou duši taji a bez potěchy ji nechává, aby ji zkusil a povýšil. Když však duše touží: „Zjev mi, kde paseš!” (Píseň 1, 6) a když volá: „Kdo mi dá, abych našla tebe?” (Tamt. 8, 1), tedy Pán neotálí, přichází a potěšuje ji. Sv. Bernard dí: „Pomíjeje, chce Pán býti zdržován, pomínuv, chce býti volán zpět. Dí: Málo, maličko a uzříte mne! Ó, málo, málo dlouhé! Předobry Pane, pravíš býti „málem”, když nezříme tebe. Pozdraveno budiž slovo Pána mého! Bez úrazu a újmy jest! Ale je dlouhé, velmi dlouhé; krátké pro zásluhy, dlouhé pro touhu. Ale dí prorok Habakuk (2, 3): Prodlí-li, čekej ho, neboť přijde a nezmešká.”

„*Maličko.*” Řeč Páně byla apoštolům nepřístupná. Jenom některým z nich něco prosvítalo. Pán nemohl od nich odejmouti příčinu smutku jejich: svůj odchod, ale z veliké lásky své pospíchal, aby k zármutkům přidal *potěchu*. Ukazuje, jak blažené *následky* vyplynou z jejich smutku. „Zármutek váš obrátí se v radost.” Jde o přechod a dočasný průchod bolesti k radosti nikdy nehynoucí. „Vy budete kvíleti a plakati” pro moji smrt, pro niž „svět se bude radovati”, domnívaje se, že je veta po mém učení a království. Ale brzy se rozvine z vaší bolesti jako z hořkého kořene sladký plod radosti. Duchovní styk se mnou — prostřednictvím Ducha svatého, Utěšitele — již na světě vás oblaží a pak v blaživé věčnosti bude radost trvat bez konce.

Těšivý výrok osvětluje Pán příkladem ze života. Srovnává smutek apoštolů s bolestmi rodičky a jejich budoucí radost s radostí matky. Tohoto obrazu užívali i proroci (Is. 21, 3; Os. 13, 13), ježto v něm lze spatřiti krásně *přechod* z žalosti do radosti. Vhodně přiléhá ten obraz k osudu apoštolů. „Tak i vy nyní — pro můj odchod — máte zármutek. Ale opět vás uzřím a radovati se bude srdce vaše a radosti vaší nikdo neodejme od vás.” Já sám nevejdu jinak do věčné radosti (Luk. 24, 26), jak by to mohlo býti u vás jinak?

Sušil, náš největší a asceticky nevyužitý slovanský exegeta, jde dále: Příkladu o rodičce užívá Pán, poněvadž apoštolové měli — skrze Ducha svatého — v lidstvu zroditi nové pokolení, a majíce dojiti radosti z porodu, z obrácení národů, musejí dříve podstoupiti útrapy. Nejprve se musí v nich *samých* dokonat znovuzrození, obrod v nového člověka (Efes. 4, 24), stvořeného podle Boha. Dosud v nich byl ještě starý Adam se sobeckým smýšlením. Tři léta se s nimi stýkal Pán, a to byla pro ně jako doba těhotnosti. Nyní nastává čas jejich dokonalého porodu skrze Ducha svatého. A proto přichází na ně žalost, jako bolest porodní. Tak musí starý člověk umírat u všech lidí, aby se zrodil člověk nový. A to je spojeno vždy s obtížemi, utrpeními. I smrt Kristova je jakýmsi způsobem porod člověčenstva, po němž nastane vzkříšení, věčná radost a sláva. „Opět vás uzřím, a radovati se bude srdce vaše.” Radost tu vyličil později sv. Petr ve svém prvním listě (1, 8): „Třeba na

Krista dosud nepatříte, ale věřice v něho, *plesáte radostí* nevýslovnou a oslavenou."

Jde tedy o patření *věrou* zde na zemi, a právě ten pohled *víry* na životní tok je zdrojem klidné radosti. „Věřice v něho *plesáte*.” Je třeba žít, silít v sobě *víru*. Všechny útoky ducha zlého směřují k tomu, aby v nás oslabily *víru*. Abychom neviděli, že tento život je „maličko”, i pokud jde o bolesti, i pokud jde o radosti. Býváme zmitáni *obojím*. Někdy vrháni bolesti v malomyslnost, jindy dotěrnými radostmi spoutáni jakousi tesknoutou, která je hrobem velikých myšlenek i velikých činů. Ochromuje nás, oslabuje a patří k nejčastějším zbraním ďáblovým. Duch svatý, Duch pravdy, nás učí *vírou* hledět na vše reálně. Ďábel přehání: ukazuje nepřekonatelná utrpení nebo neuskutečnitelné radosti. Chce dosáhnout téhož: *smutku*! Ten je *jeho*. Z toho rozdává. —

Apoštolové se noří do toho smutku. „*Maličko. Nevíme, co praví.*” Bolesti, provázené nepochopením, úsměškem světa. „Vy budete kvílití a plakati, ale svět se bude radovati.” Takový bohoslovec, prožívající své krise! V květnové přírodě, všude samý život, rozvoj, květ a zpěv ptactva i lidí. On se svým růžencem uprostřed květů. Z vesnice zaznívá občas hudba. Tak jako když dechne do tváře. Obloha jasná, slunce usměvavé — život je na dosah, a on má umírat, jako zrno hozené v brázdě. To není sentimentalita. To je skutečnost. *Umírat*. Bohoslovec cítí pohled Pána Ježíše, jak jej cítil Šimon z Cyreny, jak jej cítil Petr na dvoře Kaifášově... „Pojď za mnou!” „Vy budete kvílití a plakati, ale svět se bude radovati.” Bolest se zdá tak veliká, je tak blízká, zařezává se do nitra — radost je kdesi daleko, jako jiskra, která zhasínává dříve, než si uvědomíme, že ji posílá Bůh, abychom ji rozdmýchali v požár. Proč přeslýchali apoštolové vytrvale slova Kristova: „...třetího dne vstanu...” Proč slyšeli tak děsivě jako dunění hromu ta slova: „...Syn člověka bude vydán..., mnoho vytrpí..., bude zabit...”? Proč zůstávali apoštolové u toho slova „maličko”? Je třeba spěchat k dalším větám Páně: „Budete se rmoutiti, ale zármutek váš obrátí se v radost.” Celý se obrátí. Čím více utrpení, tím více bude radosti. Ovšem *bude!* Bolest už je. Radost *bude!* Bolest se nám jeví dlouhá a hluboká, protože je zde, radost se jeví jako pouhé slovo — protože teprve *bude*... Jak dlouho trvají bolesti rodičky? Jak dlouho žije člověk, který skrze ně přišel na svět!

Duchu svatý, přijď a nauč mne hleděti na vše reálně, očima *víry*: abych téměř cítil, jak je to zde všechno „maličko”, jak malá je bolest, přirovnaná k radostem věčným, jak malá je radost dětí tohoto světa, jak plytká, jak skoro žádná, je-li bez tebe! Tak, abych to cítil, jak budu cítit, až budu umírat, že to zde všechno bylo „maličko”, které však *dobře pochopené* a *dobře využitě* může připravit radost bez konce. Mnoho záleží na tom, pochopím-li toto slovo Kristovo, a nebudu-li jako apoštolové, kteří pravili: „Nevíme, co praví.”

PASTORACE MLÁDEŽE

KURS PRO LAICKÉ KATECHETY A KATECHETKY V OLOMOUCI. Prosíme kněze, aby laskavě upozornili vhodné osoby na kurs pro laické katechety a katechetky v Olomouci, který se bude konati vždy v neděli asi od polovice měsíce května, v červnu a počátkem července. Přesné datum ještě bude oznámeno. Zájemci ať ihned pošlou žádosti o připuštění do kursu, adresovanou na arcibiskupskou konsistoř do Olomouce. Jako doklad k žádosti stačí prohlášení farního úřadu o předběžném vzdělání žadatele (alespoň celá měšťanka) a jeho schopnosti ke katechetskému úřadu. Ti, kteří budou na kurs přijati, dostanou o tom vyrozumění a bližší sdělení o programu kursu.

NIKOLIV PRO ŠKOLU, ALE PRO ŽIVOT! Chceme-li pracovat v katechesi opravdu solidně a pro život, musíme budovat na dobrých základech. Bylo by proto zcela pochybné, kdyby katecheta probíral na př. ve 4. tř. měšť. školy a v kursech podle osnovy soustavně církevní dějiny, a zatím žactvo nezná základní náboženské pravdy, na př. ony, které jsou obsaženy v modlitbě „Věřím v Boha“, nezná náležitě svátosti a jejich význam, nezná základní příkazy křesťanského života, obsažené v desateru a v přikázáních církevních, nezná vzbuzení víry, naděje, lásky a dokonalé lítosti. A přece moralisté prohlašují, že tyto pravdy a příkazy má znáti katolický křesťan, který užívá svého rozumu, pod

těžkým hříchem, „necessitate praecepti“. Rodiče a katecheté jsou rovněž „sub gravi“ povinni dbáti toho, aby jejich svěřenci je opravdu také znali! Všechno toto se podává v hlavních obrysech podle naší osnovy již ve 3. postupném ročníku! Budiž proto tato látka 3. postupného ročníku východiskem dalšího probírání látky ve všech třídách ostatních, i ve 4. tř. měšť. školy a v jednoročních učebných kursech, ovšem přiměřeně mentalitě dotyčného žactva, neboť jinak bychom nevykonali svou povinnost a praktický výsledek naší práce by byl ubohý. Non scholae, sed vitae! Tšk.

VYUČOVÁNÍ NÁBOŽENSTVÍ VE VYŠŠÍCH TŘ. STŘEDNÍCH ŠKOL. Dlouho nám nebylo jasno, proč škrtnutím pera bylo vyloučeno náboženství v V. tř. středních škol, ač zákon stanoví náboženství v této tř. jako povinný předmět. Teprve v těchto dnech učinilo ministerstvo školství vyjádření, že bude zavedena jednotná škola. Pravděpodobně nepočítá ministerstvo s vyučováním náboženství ve vyšším typu střední školy, proto se již v tomto školním roce zajistilo a škrtlo náboženství v V. třídě. Ovšem tu budou mluvit katoličtí žáci: rodiče, kteří jednomyslně již nyní žádají, aby náboženství bylo i ve vyšších třídách středních škol zařadeno a hodnoceno jako každý jiný povinný předmět a nebylo odstrkováno mimo rozvrh pravidelného vyučování.

H. Hr. Kr.

Z D O M O V A

MEMENTO. Zemřel dp. František Kamený, farář v Letovicích, naroz. r. 1871. R. i. p.!

POHRANIČÍ. Nevím, zda sem spolubratři nechtějí jít, nebo je sem nikdo neposílá, ale jedno je jisté, že otálení bude mít za následek ztrátu těch několika nadšenců, kteří se do pohraničí hlásili, sotva dozněla poslední děla. Snad to vypadá jako náрек, ale toho jsem dalek; chtěl bych jen ukázat na to, co všechno my zde musíme udělat. Píši sice jen o své práci, ale vím, že ostatní

jí nemají o mnoho méně. Mám auto i motocykl, a přece naprosto nestačím zdolat aspoň ty nejnutnější požadavky. Nedostatečný přiděl benzínu by mně vystačil sotva na tři dny. Jezdím tedy na motocyklu, a přece těch 40 litrů nestačí na měsíc, neboť je teprve 13. dubna a už jsem tento měsíc ujel 943 km. Motoristé pochopí, co tato čísla znamenají. Malá ukázka: Dnes jsem jel do školy; to znamená ve 20 km vystoupit o 400 m výše po úzké lesní silnici, na níž přibývá na každém

metru vyšší a vyšší vrstva sněhu. Nejdříve jen 10 cm, ale pak rychle přibývá, padá tolik sněhu, že není vidět ani na krok a když jsem už jen 1 km od cíle, marna všechna námaha a vracím se pomalu zpět a jsem rád, že se do poledne dostanu do K., abych to zkusil odpoledne trochu lepším (ne o mnoho) terénem do N. Ale jak tam učit, poradte pedagogové, 17 tříd a mám na ně jen jedno odpoledne! Jsem sice špatný počtář, ale myslím, že ani ten nejlepší by mi neupravil rozvrh hodin vyučování, když musím vyučovat na školách, z nichž některé jsou přes 20 km vzdáleny. A to je jen škola. Což zajišťování církevního majetku, toho domáhání se práva na správních komisích. A co bohoslužby na těch různých venkovských farách! Dopoledne dvě mše sv. Jednu třeba v R., druhou v K. a odpoledne zase na jiném místě. Přál bych všem spolubratrům vidět slzy radosti v očích a ty vděčné pohledy těchto věřících, kteří zase po prvé ve svém novém domově slyší české kázání. Přišel ženich a chce se oženit. Prohlížím mu doklady a radím mu vážně: „Ještě si musíte přinést křestní list.“ A on nato: „Rád bych vám jej přinesl, ale u nás v Ch. není nikdo na faře, neboť pan farář je zajištěn již delší dobu.“ Co mi jiného zbylo, než sednout na motocykl a dojet na jeho faru, 25 km vzdálenou, a vzít si na správní komisi klíče od fary a křestní list napsat. To však nebylo ještě všechno. Před farou bylo boží dopuštění. Lidé se marně ptali jeden druhého, zda už je tam nějaký farář a vdavekchtiví dva snoubenci nadávali, že už tam chodí 14 dní a nikdo je nemůže oddat. Tož jsem jim vyhověl a sotva jsem byl s protokolem hotov, už tam byli jiní dva, kteří slyšeli, že je na faře kněz. Vyhověl jsem tedy i jim a honem jsem spěchal pryč, než se má přítomnost rozkřikne po městě, neboť odpoledne jsem měl svatbu v K. a pak hned pohřeb v R. Připočte-li se k tomu zima, déšť a trochu sněhu, pak není se co divit, když člověk pořád léčí nějakou tu anginu. Poznámávám, že Ch. má 800 českých obyvatel, měl by tam tedy jeden kněz co dělat. K těmto

slastem pohraničí připočteme, že zde žijeme ze dne na den, neboť jsme, aspoň já, bez prostředků, neboť od srpna jsem nedostal kongruu, a všechna práce, jak jsem ji vylíčil, je zde naprosto čestná. Závěrem volám: „Pošlete do pohraničí nejen auta, ale hlavně kněze, a to včas, než bude pozdě! P. A. N.

TEMA PRO PASTORÁLNÍ KONFERENCE. Jistě bude všechny čtenáře zajímat, o čem se v jednotlivých diecésích bude při ročních past. konferencích rokovati. Uvádíme zde témata: Arcidiecése olomoucká: 1. Kterých prostředků mají kněží zvl. používat pro posvěcení svých duší. 2. Dobudování katol. akce ve farnostech. a) Se kterými překážkami nutno hlavně počítat? b) Jak je překonávat? c) Jak zařídit, aby KA pracovala ve farnosti co nejúčinněji? d) Které úkoly by měly býti stanoveny KA jako nejnaléhavější? — *Pastorální konference arcidiecése pražské:* 1. Péče o zpěv a církevní hudbu při bohoslužbách. Otázka kancionálu. Jak zajistiti odměnu, event. plat ředitelům kůrů? 2. Vedení patronátní agendy za změněných poměrů. — *Diecese brněnská.* 1. Co požadujeme od revise diec. kancionálu? a) po stránce jazykové (texty písní, překlady písní a modliteb), b) po stránce hudební, c) po stránce vnější úpravy (velikost kancionálu, přehled písní, obsah věcný). 2. Které vady v nábožensko-mravním životě se po této válce u věřících ve větší míře vyskytují a jak jim čeliti? (Místo toho v pohraničí: Dosavadní zkušenosti v duchovní správě nově přistěhovaných farníků a jak postupovati v budoucnosti.) 3. Dědictví sv. C. a M. v Brně. 1. Jak upravit jeho činnost, aby vyhovovala dnešním potřebám a při tom byla zachována idea jeho zakladatelů. 2. Způsoby podporování a rozšiřování Dědictví. — *Diecese královéhradecká.* 1. Rozbor a hlavní myšlenky papeže Pia XII. o mystickém těle Kristově. 2. Důležitost misie pro obnovu náboženského života ve farnosti. Jak ji vhodně připravit a jak provést, aby se jí zúčastnil co největší počet farníků, a jak jí využítkovati.

ZE SVĚTA

Z FRANCIE. *Nový vítr*. 1. Atheistická propaganda, která v několika uplynulých letech téměř úplně zmizela z francouzského komunistického tisku, opět se v něm objevila v řadě článků od Rogera Vaillanda v nejdůležitějším komunistickém týdeníku Action. — 2. Deník Front National, který za války a v prvním roce po osvobození usiloval o větší sblížení komunistů a katolíků, nabyl rázu číře komunistického a uveřejňuje nyní protikatolická pojednání. — 3. Comité National des Ecrivains vyloučilo známého katolického spisovatele Franc. Mauriac; z protestu vzdali se svých úřadů president spolku Debu-Bridel a dva čelní členové, André Rousseaux a Jean Blanzat. Comité, v němž kdysi spolupracovali takoví vůdcové podzemního hnutí, jako A. J. Maydiou O. P., vplulo do vod úplně komunistických. — 4. Když se jednalo o novou francouzskou ústavu, komunisté a socialisté odmítli zaručit svobodu vyučování. V jednáních dřívějších, za války i v prvních dobách po osvobození, komunisté i socialisté souhlasili s tím, že výchova se nestane státním monopolem.

Z HOLANDSKA. Holandští biskupové vydali pastýřský list, v němž přesně vyhraňují poměr katolíků k socialistickým odborovým organizacím. Činí při tom rozdílnost mezi organizacemi komunistickými a socialistickými. Prohlašují, že katolíci musí zatím býti členy organizací katolických, a zakazují vstupovat do organizací komunistických nebo socialistických, užívají však vzhledem k nim slov docela rozdílných. Komunisty kontrolované Hnutí Jednoty (Eenheidsvakbeweging) je označováno jako hnutí, jež pod pláštěm národní jednoty podporuje cíle, jež jsou nepokrytě komunistické, a zaslouží proto, aby bylo odsouzeno. Z toho důvodu biskupové stanoví, že katolík nemůže se stát členem této organizace; stane-li se jím, nemůže být připuštěn k svátostem. O Nederlandsch Vakverbond, jež ovládají socialisté, biskupové praví: „Ačkoliv nejsme slepí k vývoji, jenž

se právě odehrává v socialistických sdruženích, domníváme se, že ještě musíme zachovat vyčkávací stanovisko vzhledem k členství v této organizaci, až fakta ukáží, že činnost těchto jednot není již v rozporu s křesťanskými zásadami a s křesťanským smýšlením. Z toho plyne, že za stávajících poměrů je další trvání katolických odborových organizací pokládáno za nutné a že je přáním biskupů, aby jednoty bylo dosaženo ne splynutím jednot, nýbrž vzájemnou jejich spoluprací.

Z USA. Podle nejnovější statistiky nenáleží polovina obyvatelstva USA k žádné náboženské společnosti. Katolíci se svými 24 miliony představují *nejsilnější náboženskou jednotku*. Kromě nich je tu 256 vyznání, mezi nimi 23 druhů baptistů s 14 miliony příslušníků a metodisté s 8 miliony přívrženců.

Z ČÍNY. Generalissimus Čankajšek řekl v proslovu ke katolickým biskupům v Číně m. j. tato slova o náboženství: „Příliš milují svou zem, než bych připustil, aby kráčela touž cestou jako jiné národy, které se daly oklamat zhoubnou honbou za hmotnými statky. Bez duchovní obnovy byla by hmotná výstavba spíše na škodu než na prospěch. Čína by se stala tělem bez duše.“

Z JAPONSKA. Japonský min. předseda baron Šidehara prohlásil v jednom interviewu: „Papežská nauka o sociální spravedlnosti může míti veliký význam v novém Japonsku. Sociální encykliky Rerum novarum Lva XIII. a Quadragesimo anno Pia XI. byly známy v Japonsku jen studentům. Nabudou-li u nás tyto dokumenty obecného uplatnění, mohou nám velmi pomoci.“

ODSOUZENÍ CHILIASMU. Zajímavé je, že Sv. Officium musilo ještě nedávno dekretem z 19.—21. VII. 1944 odsoudit chiliasmus, jak se vyskytl mezi katolíky v Chile. Někteří totiž snili, že Kristus přijde na svět ve viditelné podobě ještě před posledním soudem a založí tu království pokoje a spravedlnosti; snad budou vzkříšení pro toto království i mnozí spravedliví. Dekret sice ne-

praví, že chiliasmus je v této formě heretický, dí jen „tuto doceri non posse“. Nesmí proto býti žádným způsobem rozšiřován. (La Croix 17. IV. 46.)

ŘEČ LORDA HALIFAXE v KATEDRÁLE. Church Times 29. III. 1946 přinesl řeč, kterou přednesl v anglikánské katedrále ve Washingtoně britský velvyslanec lord Halifax. Byl to první případ, že se dostalo takového pozvání vyslanci! Mluvil na téma: „Co rozleptává křesťanství“. Řečník dává vinu za strašné události posledních let, zvláště v zemích podle jména křesťanských, snahám odtrhnouti od sebe předpisy mravoučné a víru, v teorii i v praxi. Ono veliké zlo nazývá „a creedless morality“, mravnost bez víry (řekli bychom laická morálka!) Toto odtržení mravouky

a věrouky je podle Halifaxe největším ohrožením křesťanství, jaké se kdy vyskytlo. „Máme právo se domnívat, že by se nacismu nikdy nebylo podařilo ovládnout celý národ německý a zmocniti se veliké části Evropy, kdyby byl hned od začátku narazil na křesťanský lid, tak nadšeně hájící křesťanství, jako nacisté hájili své bludy.“ — Řečník končil slovy: „Dnes musí býti lid co nejdokonaleji poučen o pravdách pravé víry a o povinnostech, jež tyto pravdy ukládají věřícím. Nesmějí vyznávat a hájit křesťanskou nauku proto, že je to nauka přiměřená, užitečná a třebaš nutná pro svůj morální vliv: nýbrž musí věřit a padnout na kolena, poněvadž tato nauka je pravda!“ (La Croix 17. IV. 1946.)

PRACOVNA

(Z dopisů spolubratří)

SEMINÁŘ A FARNOST. V posledním (dubnovém) čísle La Vie Spirituelle podává nepodepsaný ředitel semináře zajímavý námět: Vrátit se nějak k starodávné tradici, kdy budoucí kněze přímo vychovávali biskupové, děkani nebo faráři, aby nebyli bohoslovci tak daleko od skutečného života ve farnosti. — Seminář by byl pověřen řízením farnosti (jedné nebo více). Celý seminář by představoval farní klerus. Farář by byl ředitelem semináře (a snad i profesorem pastorálky), profesor liturgiky bděl by nad správností obřadů atd. Posluchači posledního ročníku by se účastnili s farářem pastoračních funkcí. Všichni by prodělali úřad sakristána, lektora, kazatele, katechisty připravujícího na přijetí svátostí, navštěvovali by chudé, nemocné, patronáže atd. Rozumí se, že by toto spojení semináře s farností musilo býti takové, aby nerušilo, nýbrž podporovalo jak živější zájem o vědu, tak intensivnější zájem o duchovní život seminaristů. Tato farnost by měla býti vzorem ostatním, kam by se mladí kněží rádi vraceli, aby se poučili a poradili ve svých nesnázích. — Jakýsi začátek v tom směru učinili bohoslovci jednoho průmyslového

města ve čtvrti Saint-L.... Diakoni — bohoslovci navázali — pod dozorem představených — styk s okolními lidmi, vesměs dělnickým proletariátem, zcela odcizeným náboženství (900 osob v 230 rodinách). Jeden z jáhnů navštěvuje rodiny, jednu po druhé; po něm půjde jiný. Třetina lidí jej přijala velmi vlídně a radostně; u ostatních bylo jednání velmi korektní a nikdo neodmítl rozhovor. Velmi poučné byly rozpravy s agenty komunismu. Jáhen organizuje návštěvu veřejné kaple. Při mši sv. káže jeden seminarista IV. ročníku. (Před tím ve čtvrtek přednáší toto kázání v semináři.) Jiní dva jáhni řídí katechetické vyučování hrstky dětí — hochů a dívek (asi $\frac{1}{10}$ všech dětí), pokud na ně přijdou. Dva se věnují patronáži, kam přichází asi 30 hochů. Velmi na ně působí objev života Spasitelova ve filmu. Dospělí se dají zlákat mimoliturgickými slavnostmi (svátek matek, pobožnost za zemřelé na Vše svaté, vánoční akademie). Mladí abbé poznávají, že skutečné pokřesťanění dětí není možné jinak, leč pokřesťaněním rodin. Tu však je obtíž — jak má mladý jáhen přetvořovat nevěreckou rodinu a jak si má získat jejich

důvěru! Docházka do rodin je jinak pro ně velmi poučná — vidí krizi bytovou a vlažnost náboženskou. Neúčast mužů na slavnostech náboženských (sotva 10 z 900 obyvatel) přímo nutí volat o pomoc Ducha svatého. Styk s dětmi zjevuje budoucím kněžím naprosté odcizení proletářské mládeže náboženství — již v 12 letech bývají děti přesvědčeny, že náboženství není pro ně. Snad nejlepší zisk této práce je vzájemné sdělování zkušenosti pastorační mezi seminaristy a společné úsilí najít nejlepší prostředky pro záchranu duší.

FARNÍ KARTOTÉKA. K článkům o farní kartotéce připomínám, že v tomto ohledu musíme dohánět dřívější kněžské generace. Sbíral jsem materiál pro dějiny své rodné obce a při tom jsem přišel na toto: V opisech matrik, uložených v arcibiskupské konsistoři, je v každém roce na konci přehled obyvatelstva ve farnosti. Je tam pro každou vesnici udáno, kolik věřících z ní bylo schopno přijmout svátost pokání, kolik ne; kolik bylo biřmováno a kolik nikoliv. Tato data jsou v opisech uváděna asi od r. 1750 do roku 1820 a předpokládají, že faráři měli přesný seznam svých farníků. Seznamy tyto pořizovali asi učitelé, kteří tehdy zastávali také úřad varhaníků. Ve školní kronice jsem se dočetl, že učitel zapisoval po vesnici, kolik rodin a členů v každém čísle žije. Za to dostával od každého usedlého 6 vajec, od domkářů 3. Také p. farář Št., u něhož jsem kaplanoval, měl seznam farníků. Na tehdejší dobu to stačilo. Forma, navrhovaná v DP, odpovídá dnešním poměrům. Jos. Jančík.

NAŠI BOHOSLOVCI. Zdá se mi, že v DP něco chybí. Něco, co by se dalo nazvat třeba „bohosloveckou hlídkou“, t. j. poznámky, které by se týkaly speciálně bohoslovců. Nemám na mysli práce bohoslovců samotných, spíše naopak se domnívám, že do této „hlídky“ by měli psát, když ne výlučně, tedy aspoň z velké většiny sami hotoví kněží, kteří by nám sdělovali své praktické poznámky pastorační, způsob svých modliteb, rozjímání, studia. Pozoruji sám již delší dobu podobná

prání svých kolegů, zejména těch, kteří byli za války v různých částech Německa na práci. Já jsem byl přes rok v koncentračním táboře Dachau a měl jsem tam možnost stýkat se denně s kněžími všech možných národů; byli tam Češi, Francouzi, Holanďané, Lucemburčané, Němci, Belgičané, Poláci, Jihoslované, Italové, Angličané a j. Snažil jsem se stykem s nimi a vzájemnými rozhovory nahrazovat ztracený čas, a díky P. Bohu a jim, myslím, že jsem si mnoho věcí vyjasnil, vyřešil i probojoval. Právě proto mi připadá dnešní seminární výchova — při veškeré úctě k představeným — poněkud jednostranná, a ti naši chlapci, kteří celou válku zůstali v ústraní semináře, činí na nás — při naprostém a nejlepším vzájemném přátelství — dojem pěkné skleníkové květiny, která je však stále vystavena nebezpečí, že zhyne, jakmile na ni zavane studený vítr nečekaného bolestného překvapení. Nechci tím říci, že ti, kteří byli za války násilně vytrženi ze svého studia, jsou již imunní proti všemu. Jsem si vědom zase našich nedostatků, ale i tak se domnívám o mnohém z nás, který se často, takřka denně díval smrti tváří v tvář, že se dovede dívat střízlivě a kriticky i na současnou situaci v našem katolickém životě a na celý způsob pastorační. Bojím se totiž tohoto: Takový mladý novokněz vyjde ze semináře pln lásky a ideálů, čeká totéž od svých spolubratří a těžko si dovede představit, že by tomu mohlo býti také jinak. Víím, že i Vaše srdce by si přálo, abychom měli nejen kněze vysvěcené, nýbrž hlavně kněze svaté, kteří by plně rozuměli potřebám doby, kněze plné odvahy a vášnivě lásky k Církvi sv. Věřte proto i mně, že tyto řádky nechtějí být nějakým neplodným rebelováním proti semináři. Víím, že snaha i z této strany je veliká, ale myslím, že své kněze by měla *vychovávat diecése celá*, nejen čtyři nebo tři představení. Konkrétně řečeno: Učiňte výzvu na naše zkušené pastorační praktiky, ať nám píší o svých způsobech práce, který se jim osvědčil, abychom je mohli ev. jednou aplikovat sami, a-

pelujte na kněze, kteří jsou známi svým zbožným životem, aby vylezli ze své ulity a ukázali i nám, že svatost není jen pojmem svatých minulých století, nýbrž že existuje i nyní, třebaš v jiné formě a jiném prostředí. Ať i oni píší, povzbuzují a ukazují cestu. Vím již ze zkušenosti, že dovedou mnoho, avšak ze skromnosti mlčí, a my to odnášíme. Ať spolupracují v tom spirituálové všech seminářů, vždyť „sobiles electa“ by měla být prvním zájmem každého kněze opravdu uvědoměle katolicky cítícího.

Sv. O NOVÝ KATECHISMUS. Ke zprávě, jak se k sestavení nového katechismu chystali v Německu, dodávám, jak si v téže věci počínali v Rakousku 1923—1930. Rakouský episkopát povolil 1923 dlouholetému tlaku odborné veřejnosti a dal souhlas k přípravě katechismu nového. Byl navržen napřed čítankový typ Pichlerův, pak i Einheitskatechismus z Německa, ale obojí byl zamítnut. Nato vypsali Svaz katechetských spolků soutěž na text nového katechismu. Ze 12 elaborátů vybrán za podklad další práce návrh, vypracovaný asi v té podobě, jako je náš katechismus, vydávaný Maticí CM v Olomouci: za otázkou s odpovědí následuje odstavec vysvětlivek. Ale — třebaš na díle pak pracovalo mnoho lidí, netroufali si postupovat „urychleně“. Předseda Svazu psal v I. č. Ch. P. Bl. 1928: „Die sehnsüchtige Frage: Wann kommt denn endlich der neue Katechismus? Lässt

sich mit einem bestimmten Jahreszahl gegenwärtig noch nicht beantworten.“ I vídeňský kardinál napomínal klerus k trpělivosti. Zatím vyšel přijatý elaborát tiskem pro odb. veřejnost jako návrh k diskusi, aby všechno kněžstvo mělo návrh v rukou. Nato plná dvě léta rokovaly o něm všechny katechetské spolky rakouské. Věnovaly tomu nesčetné schůze a konference a tisíce pracovních hodin. Přicházely zlepšovací návrhy písemné i ústní. A tak byl teprve r. 1930 společným úsilím celé odborné veřejnosti vypracován nynější katechismus novorakouský. — Myslím, že ani u nás nemůže zodpovědnost za nový katechismus na sebe vzít jediný autor ani několikačlenná komise: to je záležitost všech katechetů odborných i kněží z duchovní správy; ti všichni by měli vidět do příprav knihy, kterou budou mít den co den v rukou. Frant. Bureš.

ZPĚV V NÁBOŽENSTVÍ. Co znamená zpěv při vyučování náboženství, jest známo. V praxi však vystanou někdy obtíže se zpěvem kostelních písní. Něco se dá naučit na zpaměť (Anděle Boží, Vítej, vítej, papežská hymna), ale jest třeba zpívat i jiné, zvláště mešní písně. Nový kancionál, i když je většinou v každé rodině, rodiče nerádi dětem do školy dávají. Nejlépe si katecheta poradí, když si dá rozmnožit alespoň ony písně, které se nejčastěji zpívají ve farnosti. Radostný zpěv dětí při vyučování a v kostele je pro katechetu nejlepší odměna. V. Z.

HOVORNA

EXERCICNÍ DŮM MÁ JEŠTĚ NA SKLADĚ:

Knihy: Následování Ježíška, váz. 75 Kčs, Sv. Alfons, neváz. 30 Kčs, Křesťanské učení veršem, vyložené od B. Bridela, 25 Kčs, 35 Kčs, Péče o děti, vystupující ze školy 20 Kčs, Schikora: Kázání, IV. díl, neváz. 15 Kčs.

Brožurky „Životem“ nově vyšly: č. 30 Nač se zpovídati, cena 3 Kčs, č. 99 Hřích, cena 3 Kčs, č. 190 Jádro katol. náboženství, cena 3 Kčs, č. 170 Velký pátek, cena 3 Kčs, č. 239 Generální zpověď, cena 3 Kčs. Objednejte v Exercičním domě ve Frýdku!

Letáčky: Různé z minulého roku kus 15 hal. (dříve Posel Pravdy), Do kroužku eucharistického! kus 15 h, Z lásky k Tobě, Pane Ježíši! (záznamy pro děti) kus 15 hal., Dábel u zpovědnice, kus 15 hal., Nový život (pro misie), kus 20 hal., m-61 První svatá zpověď, kus 40 hal., m-9 S projevem soustrasti, kus 1 Kčs.

Pohlednice: 11 druhů podle ilustrací Následování Ježíška, kus 80 h.

Modlitební knížečky: Jdu k Bohu (pro děti), kus 3 Kčs, Vzhůru srdce! (pro dospělé), kus 3 Kčs.

Obrázky: Barevné dětské (10 dru-

hů), kus 40 hal., Smuteční obrázky-výroční den smrti, kus 25 hal., Sv. Don Bosco, modlitba vychovatele, kus 25 hal., o-4 Předsevzetí, kus 15 hal., o-54 Nejvzácnější dar Boží, kus 15 hal., o-55 Odpustky, kus 15 hal., o-56 Jak často k sv. přijímání, kus 15 hal., o-57 Pravidla života, kus 15 hal., o-40 Štěstí sv. zpovědi, kus 15 hal., o-63 Prosba o velikomyslnost, kus 15 hal., o-64 Modlitba za zpovědníka a za kněze, kus 30 hal., o-65 Devět prvních pátků, kus 30 hal., o-66 Sv. Josef, modlitba za kněze, kus 15 hal., o-67 Sv. František, modlitba za šťastnou hodinku smrti, kus 15 hal., o-68 Sv. Anna, modlitba rodičů za dítě po prvé přijímající, kus 15 hal., o-69 V nemoci, kus 15 hal., o-70 Pius XII., modlitba za papeže, kus 15 hal., z-1 Postní písně (Dokonáno jest, Již jsem dost pracoval, Ó, Kriste, v tichý postní den, Svatý Bože, Svatý kříži, Andělský chlebe), kus 30 hal., z-2 Velikonoční písně (Aleluja!, Hle, vstalť jest, Raduj se a vesel, Raduj se, nebes, Skrytý Bože), kus 30 hal.

Plakáty pro misie, 2 druhy, kus 8 Kčs. - Melka: V Getsemane, kus 4 Kčs.

Krátké promluvy při obnově sv. křtu, kus 2 Kčs.

ZPRÁVY Z KRYSTALU. K současné době se poutá zásadní dílo z oboru sociologie, jehož první svazek, obsahující všeobecnou část úvodní, mají již naši čtenáři nějakou dobu v rukou; je to Vodičkova sociální

nauka církve. Vlastně až v tomto druhém díle dochází jaksi ke konkrétnímu vyjádření zásad církve a jejich učitelů v otázkách sociálně mravních. O obsahu nám mnoho napovědí již nadpisy: Stát, Stát a práva jedince, Stát a rodina, Stát a pracovní společenství, Trojí úkol státu, Stát a církev, Soukromý majetek atd. Dílo vychází v těchto dnech, cena brož. výtisku 48 Kčs. — Mezeru, a to velmi citelnou mezeru, v knihovně českého katolíka v oboru mravouky vyplňuje dlouho čekané dílo *Dr R. Dacíka: Mravouka*. Stran 420, cena 120 Kčs, váz. 150 Kčs. Dlouho jsme čekali na tuto knihu. Od Vřešťalovy morálky nebylo soustavné morálky. Hlavně laici volali po křesťanské mravouce, která by jim byla spolehlivým vodítkem pro celý jejich život. Několik let se P. Dacík připravoval na tuto knihu, která vyrostla jak z jeho studia theoretického, tak z dlouholeté praxe osvědčeného zpovědníka a duchovního vůdce hlavně mladých lidí. Autor probírá v této knize celý mravní lidský život, buduje na solidních zásadách sv. Tomáše Aq., všímá si všech nejmodernější otázek a problémů dnešní doby. Při tom je kniha srozumitelná a netrpí rozvlácností, ani profesorskou suchopárností. Doporučujeme poslati ihned objednávky na knihu vydavatelství Edice Krystal, Olomouc, Slovenská 14, anebo knihkupcům. Objednávky budou vyřizovány v pořadí, v jakém dojdou.

OBSAH:

Jan Lebeda, Papežova cesta	273	Z domova	282
JUDr J. Richter, Závěť kněze	277	Ze světa	284
Ant. Šuránek, Víme, co praví?	279	Pracovna	285
Pastorace mládeže	282	Hovorna	287

S církevním schválením úřadu arcibisk. zvl. pověřence v Ces. Těšíně, č. 394/45.

Vydává Exerciční dům Frýdek. Telefon 38. Číslo účtu Pošt.spořitelny 303.183. Vedoucí redaktor P. Rudolf Schikora C.Ss.R. - Odpovědný redaktor P. Alois Březina C.Ss.R. - Vychází jednou týdně. - Tiskem Valašské tiskárny ve Valaš. Meziříčí. - Novinové výplatné povoleno ředitelstvím pošt v Brně č. IA 4 2370-O/24 414 1945 ze dne 10. VII. 1945. - Podací a dohlédací pošt. úřad Frýdek 2. Předplatné na rok 127.50 Kčs.

Ještě o politice

Byli jsme několikrát vyzváni, abychom vydali kázání o volbách. Proto byl mnohý spolubratr nemile dotčen, když jsme přinesli v č. 16. (str. 250) upozornění na hrozící tresty. Doplňujeme svoje upozornění citátem t. zv. „Kazatelnicového“ zákona: „Zákon ze dne 20. 2. 1919, jímž se doplňuje § 303 trestního zákona. — Na základě usnesení Národního shromáždění nařizuje se: čl. 1., § 303 zák. trest. ze dne 27. 5. 1852 zák. říš., č. 117, zní: — odst. 1. odpadá. — Odst. 2. Stejně buď pro přečin, pokud tu není těžšího trestního činu, potrestán duchovní kteréhokoliv vyznání aneb jiná osoba v podobné funkci činná, která při úkonu náboženském, zejména při vykonávání úřadu kazatelského, při náboženském vyučování anebo cvičení, při procesí, pouti anebo podobných shromážděních promlouvá o věcech státního nebo politického života, kritikuje platné aneb navrhované zákony nebo nařízení vládní, doporučuje určité politické organizace nebo strany, proti určitým politickým organizacím nebo stranám brojí, tisk určitého politického směru doporučuje nebo odmítá, do volebního zápasu ať ve prospěch, ať ke škodě některých kandidátů nebo stran zasahuje.”

Chápeme spolubratra, který nám píše: „Mám v úmyslu před volbami učinit v kostele kázání, v němž chci věřícím zdůraznit jejich povinnost při volbách, aby totiž volili jako katolíci. Proto mne zarazilo Vaše upozornění v DP, kde radíte dpp., aby se vyhýbali jak ve škole, tak na kazatelně politickým výpadům. Myslím, že to není politický výpad, když se lidem vysvětlí katolické zásady o tom, jak volit (aniž bych při tom jmenoval některou stranu). Vložil bych jim, že katolík může volit jen takovou stranu, která hájí názor křesťanský, a ne materialistický. Vždyť k takové volbě je přece katolík vázán ve svědomí. Výsledek voleb bude mít pro věc Boží velký význam. Proto považuji za povinnost nás kněží, věřící o tom poučit. Vhodným pramenem může býtí Dra B. Vaška: Křesť. sociologie, díl III., str. 31—36. Poukazuji na to, že o volební povinnosti katolíků měl v Praze (r. 1907) kázání P. Rybák T. J. (Kazatel r. XIV.) Jako nejzávažnější však možno uvést slova samého sv. Otce, jenž řekl v proslovu k římským postním kazatelům 16. 3. t. r. — viz „Katolík“ č. 7. — (Nebylo by snad dobré, kdybyste takové kázání vypracovali Vy a poslali dpp.? Ovšem s připomínkou, aby se od textu neodchylovali.) J. N.”

Kdo si dobře přečte citovaný zákon, pozná, jak snadno se může kněz octnouti před soudem. Proto neradíme, aby kněz věnoval celé kázání volbám. Lehce by se mohlo vloudit slovo, aneb věta by mohla býtí nesprávně chápána, a už máte udání atd. Proto radíme,

aby kněz po kázání přečetl tyto zásady: (Upozorňujeme, že jsme následující prohlášení předložili J. E. nejdůst. p. arcibiskupu Prečanovi, od něhož jsme dostali odpověď, že má být uveřejněno s jeho souhlasem, jelikož tlumočí učení mravouky Církve svaté. Kněz, který toto prohlášení přečte *d o s l o v a* a nic nepřidá, je tedy kryt autoritou církevní.)

Drazí křesťané! Bůh na nás kněze vložil těžkou odpovědnost za vaše duše. Máme povinnost vás vésti podle věčných zákonů pravdy a spravedlnosti k Bohu, který je cílem nejen každého jednotlivce, nýbrž též cílem celé lidské společnosti. Nejvyšší hlava Církve katolické, papež, prohlásil dne 16. 3. 1946:

„Je to nejen právo, ale i základní povinnost Církve poučovati své věřící slovem i písmem o všem, co se nesrovnává s křesťanským učením a tím se pro katolíky stává nepřipustné. Výkon volebního práva jest úkonem vážné mravní odpovědnosti, hlavně mají-li být zvoleni ti, kteří budou povoláni dáti zemi ústavu a zákony, hlavně takové zákony, které se týkají na příklad svěcení svátků, manželství, školy, rodiny, spravedlivé úpravy podmínek sociálních, a pod. Církev je proto povinna vysvětliti svým věřícím mravní závazky, které vyplývají z tohoto volebního práva.”

Tolik ze slov sv. Otce. Mravní křesťanské zásady pro veřejný život jsou tyto: Katolická víra žádá od svých vyznavačů, aby byli nejlepšími státními občany. Obraz světa, jak jej hlásá katolicismus, je svět svobody a řádu. Čím vyšší jsou zájmy, tím větší musí být naše snaha je hájiti. Máme právo i povinnost, hájiti své zájmy hospodářské, stavovské; avšak vyšší jsou zájmy kulturní, duševní, náboženské. „Co prospěje člověku, kdyby celý svět získal, život věčný však ztratil.” (Mat. 16, 26.)

Poslanci, lidem zvolení, dnes rozhodují o věcech, týkajících se náboženství. Rozhodují o škole, o vyučování náboženství, o manželství a rodině, o řádech a klášterech a p.

Proto má katolík povinnost starati se o veřejný život a užívati prostředků zákonem mu daných, aby obhájil statky věčné. Tím prokazuje i státu nejlepší služby. Neboť nejpevnějším základem státu jsou věčné zákony mravní. Porušením těchto zákonů hynou státy a národy. Ale mravnost bez náboženství nemá základu a sankce.

Proto platí pro katolíka: Jde-li o volby do zákonodárného sboru, který má vliv na věci náboženské, ano bude o nich rozhodovati, je katolík *pod těžkým hříchem* zavázán k volební povinnosti a voliti takové osoby a strany, od nichž se dá rozumně očekávati, že se zastanou přirozených práv každého člověka, tedy i práva na plný náboženský život katolíků podle jejich svědomí. Všechny ostatní ohledy musí uvědomělý křesťan podříditi věčným zájmům.

Tolik jsme ve svědomí povinni vám říci, abyste nám jednou před soudem Božím nevytýkali, že jsme nechali vaše duše ve tmě. Jednejte ve všem a všude, jak vám káže vaše svědomí!

Informovali jsme se na nejvyšších místech státních, zda-li přečtení těchto zásad by obsahovalo přečin proti zákonu ze dne 20. 2. 1919, a obdrželi jsme odpověď, že ne.

Žármutek naplnil srdce vaše (Jan 16, 6.) A. Šuránek: *Neděle 4. po velikonocích. (Ascetické využití exegese Sušilovy.)*

Dobrý vychovatel má na zřeteli budoucnost, připravuje na ni, aby vychovávaní obstáli v tvrdých zkouškách. Předvídaná rána méně bolí. Je třeba se učit přijímat rány. Apoštolové tuší, ale plně nechápou. Bojí se, že je Pán zanechá bez pomoci a potěchy, nemají odvahy se otázat: Kam jdeš? — aby se nedověděli věci děsivějších.

„Jdu k tomu, který mne poslal, a žádný z vás netáže se mne: Kam jdeš? Ale že *ty věci* mluvil jsem vám, *zármutek naplnil srdce vaše.*” „*Ty věci*” o svízlech a útrapách, které jsou přede dveřmi. „*Naplnil srdce vaše.*” To Pán kárá. Zármutek může přijíti na jeho učedníka, ale nemá naplniti srdce jeho. Láska ke kříži je ovšem řídká, a málo je těch, kteří by se kříže nelekali. Heslem světa je: vítězit, aby netrpěl; učedník Kristův ví, že trpí, aby zvítězil.

„Žádný z vás *netáže se mne...*” Jak rádi bychom se Ho nejednou chtěli tázati, když v nitru pochybnosti povstávají a mysl se zmítá v úzkostech. Ano, jak bychom nejednou žádali, aby sám byl viditelně na zemi zůstal a Církev sám viditelně spravoval, všechny nepřátele potíral, všechna protivenství mařil, všechny různice urovnával, všem válkám bránil, všady pokoj a blaženost uváděl. Leč to právě je ten židovský náhled o pozemské říši mesiášské. Říše Páně je však vnitřná. A pro pochybenství máme Církev, jež zastává místo Páně. Té se dotazujeme!

„Žádný z vás se *netáže.*” A přece Petr se už tázal (13, 36) a Tomáš také (14, 5), ale Pán kárá ten jejich veliký zármutek, že nikdo z nich právě pro ten zármutek neprohlédá hlouběji k záměru a účelu jeho odchodu. Oni v tom odchodu spatřovali jen a jen ztrátu. On však jim praví opak: „Ale pravdu pravím vám, prospívá vám, abych odešel; neodejdu-li, nepřijde Utěšitel k vám, pak-li odejdu, pošlu ho k vám.” Nebyla i v tom útěcha, že odchodem Páně je podmíněn příchod Ducha svatého? Nemohl přijíti před smrtí Kristovou, poněvadž lidé byli svázáni hříchem, hřích však mohl býti shlazen pouze smrtí Kristovou. „Ještě nebyl dán Duch sv., poněvadž Kristus nebyl oslaven.” (7, 39.) Kristus nám musil teprve Ducha sv. *zasloužiti*. Nemohl Duch sv. přijíti, dokud Kristus se nestal za nás kletbou. (Gal. 3, 13.) Sami apoštolové toho byli dokladem. Třiletý styk s Kristem je zušlechtil, ale nezbavil jich dosud vad, jimž byli oddáni od narození. Dokonalé jejich posvěcení přenechá Pán Duchu svatému. — Nadto musili také apoštolové odvyknouti si od viditelného styku s Kristem, aby se stali tím více žádostivi Ducha svatého. I ta tělesná přivinnost apoštolů k Pánu byla jim závadou. Čím více bývá závadou přilnulost k osobám světa, někdy

tak veliká, že člověk při tom ztrácí svou svobodu. Přílnulost zvláště k osobám druhého pohlaví, kterou básníci i nebásníci ve spisech a divadlech vystavují jako vrchol blaženosti a jako výsost vzdělanosti, obluzující tak ubohou mládež. *I zde je Kristus Spasitelem, i zde nás zbavuje pouta a řetězů*, o kterých se bájí, že jsou zlaté a růžové, ale v pravé pravdě nejsou leč skřipce, jimiž duše přichází o svobodu, že se nemůže zhola hýbati, stavši se pouhou otrokyní. V křesťanství se nemůže ta zotročilost ducha považovati za něco vznešeného. Není leč neduh, jehož vyléčení každý pilen býti má, aby plné svobody v Kristu užíval. Veškeré ty fráse a poetické bubliny („bliktry“) o krásné vášni poráží myšlenka, že Pán neschvaluje ani tu přílišnou přílnulost apoštolů k jeho viditelné osobě. A o ní dí apoštol Pavel (2. Kor. 5, 16): Ač jsme znali Krista podle těla, nyní již dle těla neznáme. — „Kdybych vám“, vysvětluje sv. Augustin, „neodňal mléka, jímž jsem vás stravoval, nedychtili byste po tuhé a hutné stravě.“

Jak významný pokyn pro naši kněžskou sebevýchovu a pro výchovu věřících, aby přehlíželi naši osobu, aby nelpěli na svých současných duchovních příliš tělesně. Volá-li diecéšní biskup kněze na jiné místo, ozve se okamžitě: Adsum! Takový kněz může býti vnitřně přesvědčen a může o tom i věřící jemně přesvědčit: „Je vám užitečno, abych odešel. Bůh všechno řídí k dobrému, má na zřeteli dobro duší.“ A kdyby takový kněz to nemohl říci věřícím, jistě to může plným právem říci sobě: „Jsem-li posílán jinam, jistě je to pro mne užitečno. Bůh mne posílá. Co on činí, dobře činí. Adsum. Půjdu, ihned a rád.“ Nemůžeme trpět přílišnou odvislost od naší osoby. Všechno musí viset na osobnosti Kristově: na Kristu oslaveném, který došel vítězné odměny za svou polušnost až k smrti. „Illum oportet crescere, me autem minui.“ — A každá taková poslušnost bude odměněna pronikavější činností Ducha sv. ve vlastním nitru i v nitru těch, od nichž z poslušnosti odcházíme, i když snad — jak se zdá — „zármutek naplnil srdce jejich“.

Jak dlouho je lidstvo na zemi?

Dr V. Bogner:

Před několika týdny byl v DP dotaz týkající se stáří lidstva, jak lze srovnati výsledky moderního bádání s biblickou vědou. Velmi správně bylo poukázáno na poslední ročníky *Biblica a Stimmen der Zeit*, ale myslím, že málokterý kněz má příležitost dostat se k těmto časopisům, a proto bych chtěl stručně osvětlit tento problém, na který skutečně naráží katolická inteligence, obzvláště když stále ještě se traduje i v mnohých našich učebnicích, že 4 adventní neděle značí 4000 let od prvotního hříchu.

Biblické zprávy, z nichž se konstruovala chronologie o stáří lidstva, jsou obsaženy v Gen. k. 5. Tam jsou udány letopočty jednotlivých 10 patriarchů od Adama až do Noema a udává se: 1.

v kterém roce svého života patriarcha zplodil syna — dalšího člena řady, 2. jak dlouho potom ještě žil a 3. úhrnný počet let jeho života. Tři hlavní recense však neshodují se vzájemně v číslech: tak potopa nastala dle masoretského textu (MT) r. 1656 po stvoření člověka, dle samaritánského pentateuchu r. 1307, dle LXX r. 2242, respekt. 2262.

Jak povstaly tyto difference? LXX, pocházející z Egypta, kde byly známy dlouhé pradějiny, chtěla se vyrovnat starším lidských praotců egyptské tradici a proto zvýšila po většině věk, kdy patriarchové zplodili syna, o 100 let. Tím bylo dosaženo vysokých čísel, která však již Církevním Otcům u části rukopisů LXX působila obtíž, neboť dle nich musil Metusalem o tři léta přežít potopu.

Dle Sam. Pent. léta patriarchů pravidelně klesají, tím se chce znázornit přibývání špatnosti ve světě, 3 praotci umírají v roce potopy, všichni praotci jsou svědky Henochova nanebevzetí, které bylo dobrým útěchou, zlým pak varováním. Tato účelnost a pravidelnost, již daleko není v MT, činí právě text Sam. Pent. podezřelým, že podlehl vlivu apokryfů (kniha Jubileí souhlasí číselně s Pent. Sam.), takže lze po stránce filologické dát přednost MT.

K tomuto seznamu se připojuje druhý, potomků Sema, v Gen. II., 10—26, dle něhož Abraham se narodil 290 let po potopě dle MT, 940 let dle Sam Pent. a 1070 dle LXX čili 1940 let po stvoření člověka dle MT, 2247 dle Sam. Pt., 3312, respekt. 3332 dle LXX. Abraham dle posledních výzkumů žil pravděpodobně v XIX. stol. př. Kr., viz ČKD 1946, str. 25.

Lidstvo žije tedy na zemi dle Bible přibližně 6000—7000 let. Jak to však srovnat s výsledky moderní vědy, která nám udává desetitisíce, ba i statisíce a miliony let? Vzpomínám na přednášky P. Dr R. Köppla S. J., který jako geolog Palestiny požíval světové pověsti a jako profesor řím. Biblického Institutu ukazoval nám místo nalezení neandrtálce u Sacro Pastore v Římě hluboko pod vrstvami zemin, které svou mohutností dokazovaly, že neandrtálec, a to byl již člověk, nežil na zemi před nějakým tisícem let, ale jistě před desetitisíci. Jeho názor byl, že geologie i paleontologie žádají pro trvání lidstva na zemi nejméně 25.000 let, pravděpodobné je též 100.000 let. Co je víc, jsou nedokázané domněnky.

A co neomylné a inspirované Písmo sv. se svými 6—7000 lety? Ukazovalo se na to, že biblické „zplodil“ neznamená vždy přímé plození, viz rodokmen Kristův u Mat.; „syn“ znamenalo též „potomek“ a proto v rodokmenech Gen. byla prý mnohá pokolení vynechána. Tento výklad nelze připustit v rodokmenech Gen., neboť jednotlivá pokolení jsou pevně zkloubena udáním věku praotce, kdy zplodil syna a jak dlouho potom ještě žil. Je však vidět, že čísla v seznamech nejsou něčím podstatným, jinak by Duch sv. se postaral, aby se udržela nezměněná. Lesêtre vidí jediný historický prvek těchto seznamů v tom, že Noe je potomek Adamův a Abraham Semův. Poněvadž Sam. Pt. a LXX mají čísla úmyslně změ-

něna, je vidět, že ani židé je za historická nepokládali. Nejlépe lze tedy ony seznamy vyložit jako *citatio explicita*, jak na to ukazují úvodní slova (Brucker S. J., Euringer, Heinisch). Tím, že se tyto seznamy dostaly do Pisma, nestávají se ještě neomylnými, když se svatopisec schválením o jejich pravdivosti nevyslovil.

Žávěť kněze

JUDr. Jindřich Richter :

III.

Zvláštní ustanovení pro duchovní.

Měl-li zůstavitel duchovní, obročí, musí ke zřízení soupisu podle zvláštních předpisů o tom vydaných býti přivzat duchovní vyslanec nebo jiný vyslanec státní správy, jmění obročí odděleno od vlastního jmění zemřelého a každé z nich zvláště sepsáno. Při tom musí pomocí zřizovacích listin a soupisu obročí vypočtena býti částka, a je-li třeba, zjištěna znalci, kterou pozůstalost obročí nebo obročí ji nahraditi má. Také patron buď předem zpraven o tom, že se zřídí soupis a jest mu dovoleno na vlastní náklady se dostaviti.

Podle dv. d. ze dne 25. dubna 1817, č. 1382 sb. z. s. a z 30. července 1824, č. 2027 sb. z. s., mají krajské úřady (okresní politická správa), dáti krajským inženýrem ohledati budovy. Připouštějí však soudní ohledání po vyjádření dědiců o sděleném jim nálezku. Proto mnohé soudy samy ve vlastní působnosti vykonávají i tento úřední úkon.

Zemře-li beneficiát, buď pozůstalostním soudem sepsán zápis o oddělení (*separati*) plodu jako úřední úkon. Zápis o oddělení plodu má obsahovati jméno a den předchůdcova úmrtí, dobu, po kterou bylo beneficium spravováno, administrátorovo jméno a den, kterého nastoupil, nástupcovo jméno a den kanonického uvedení, místo, okres, diecési a vikariát. Dále se uvede výměra a druh pozemků, patřících k beneficium a plody podle různých druhů a dělení.

Plody jsou patery:

- I.) polní plody, které se dělí za dobu od Jakuba do Jakuba,
- II.) výtěžky z luk (seno, otava), které se dělí od Jakuba do Jakuba,
- III.) lesní užitky (dříví) od 1. ledna do 31. prosince,
- IV.) pachtovné, jež se rozdělí od 1. listopadu do 31. října,
- V.) důchody, jež nutno rozdělit podle splatnosti úroků (kuponů).

Zástupce dědiců nebo oni sami, nástupce a obvodní vikář mají se zúčastniti sepsání a spolupodepsati operát o rozdělení, který se vyhotoví ve třech stejnopisech.

Při pozůstalostech všech světských duchovních, všech duchovních klášterů a všech řeholníků v duchovní správě doživotně nebo v učitelském úřadě trvale ustanovených dělí se při zákonné (intestátní) posloupnosti pozůstalost na tři stejné díly. Ze zákonné (intestátní) posloupnosti z pozůstalosti těch, kteří byli trvale usta-

novení na beneficium (těch, kteří mohou býti zbaveni svého kněžského úřadu jen vlastním zřeknutím se nebo výrokem vyneseným pro přestupky), připadnouti má třetina kostelu, třetina chudým a třetina příbuzným. Ze zákonné pozůstalosti těch, kteří nebyli při žádném kostele trvale ustanoveni (nýbrž byli jako ad nutum amovibiles ke kostelu vysláni, nebo na výpomoc přibráni, zejména administrátorové, kaplani a pod.), buď věnována třetina chudým a dvě třetiny příbuzným.

Třetina určená chudým může býti přikázána i chudým příbuzným, o čemž rozhodne politický úřad I. stolice, v jehož obvodu je chudinský fond. (d. dv. k. ze dne 16. září 1824, č. 2024 sb. z. s., sb. pol. z. sv. 52, str. 428 výt. m. vn. z 30. května 1871, č. 6648.)

Zvláštní ustanovení o intestátním dědickém právu po světských duchovních nebyla dotčena zákonem ze dne 7. května 1874, č. 50 ř. z., kterýmžto zákonem se vydávají ustanovení, jímž se upravují zevnitřní právní poměry církve katolické (§ 58, který zní, že právě citovaným zákonem nemění se nic v nařízeních o posloupnosti v dědictví ze zákona po světských duchovních).

IV.

Ustanovení ta, která se týkají duchovních, jak bylo uvedeno pod III., neplatí, je-li tu platná závěť, pak neplatí o vojenských kaplanech.

V takovém případě, kdy duchovní zanechal platnou poslední závěť, která je platnou a nastupuje tu posloupnost z této poslední vůle, platí předpisy o poslední vůli vůbec tak, jak bylo uvedeno sub I. a odkazuje se tu proto na to, co tam uvedeno.

V.

Konečně příkládám tu žádané vzory jednak závěti holografické, závěti alografické a dovětku.

Vzor pro písemný testament holografický,

to jest testament, který musí býti vlastnoručně podepsán, opatřen datem a místem.

POSLEDNÍ VŮLE.

Já, podepsaný P. Jiří Kadlec, při plném vědomí činím toto své poslední pořízení:

Za první: Jméno moje sestává z realit..., vkladních knížek..., knihovních a neknihovních pohledávek..., movitých svršků..., různých předmětů... atd. (Uvede se tu výpočet jmění alespoň v hrubých rysech.)

Za druhé: Za universálního dědice (dědičku) jmenuji... (uvede se přesné jméno, adresa, místo pobytu, charakter, zaměstnání).

Za třetí: Ustanovený dědic nebo dědička jsou povinni splniti tyto odkazy:... (uvede se to, co zůstavitel míní třetím osobám jako odkazovníkům příkazati).

Za čtvrté: Pohřeb, resp. náklady pohřbu přeji si tak a tak; pomník budiž vystaven takový a takový, tím a tím nákladem. Na mše svaté budiž uloženo

to a to a bud'těž mše svatě odslouženy tehdy a tehdy, tím a tím farním úřadem nebo tím a tím knězem atd.

Za páté: Po smrti mého dědice připadne veškeré jmění, které se mému ustanovenému dědici v mé pozůstalosti dostane, tomu a tomu.

Za šesté: Vykonavatelem své poslední vůle jmenuji p. toho a toho a kdyby úřad tento nepřijal, ponechávám dědici nebo dědičce na vůli, aby si projednání pozůstalosti zařídila podle svého rozhodnutí.

Na důkaz toho jsem tuto poslední svoji vůli vlastní rukou napsal, sepsal a vlastnoručně podepsal.

Polešovice dne 1. června 1944.

Podpis.

Vzor testamentu písemného allografického.

POSLEDNÍ POŘÍZENÍ.

Já, podepsaný Josef Vlasák, farář a děkan v Poděbradech, pořizuji pro případ svého úmrtí při zdravém vědomí, bez cizího nátlaku a působení osob třetích toto:

Za první: Za dědice veškerého svého jmění, které tu zanechávám, a to jmění jakéhokoliv druhu, ať movitého, nemovitého a ostatního, ustanovuji za dědice...

Za druhé: Tento ustanovený dědic jest povinen mi vypraviti pohřeb (takový a takový), se zpěvem, bez zpěvu, s hudbou atd., nésti náklady pohřbu, nechat sloužiti mše svatě, postavit pomník v ceně 10.000 nebo 15.000 Kčs a hrob udržovati.

Za třetí: Uvedený dědic jest povinen na odkazech plniti, a sice mým příbuzným, t. j. mé sestře..., mému bratrovi..., mé kuchařce..., nebo mé hospodyně... (anebo se tu uvede: moje příbuzenstvo bylo již za života poděleno a nemá tudíž žádného nároku na něco z pozůstalosti).

Za čtvrté: Mohou se tu ještě uvést jiná přání, zkrátka a dobře to, co zůstavitel budoucí zamýšlí učiniti v tom či onom směru.

Toto jest má pravá poslední vůle, kterou jsem u přítomnosti tří svědků k tomu výslovně požádaných za svoji vůli prohlásil, na to podepsal, načež také tři svědci na listinu připojili své podpisy.

Polešovice dne 1. června 1944.

Podpis.

jako svědek poslední vůle.

jako svědek poslední vůle.

jako svědek poslední vůle.

Vzor dovětku.

Odvolává se na poslední pořízení své ze dne 1. června 1944 odkazují já, P. Josef Vlasák, farář a děkan v Poděbradech při zdravém vědomí své sestře... odkaz ve výši per... (uvede se tu jméno onoho odkazovníka, kterého míní zůstavitel obdařiti), kteroužto částku nechť dědic vyplatí jí do půl roku (nebo do roka) po mé smrti a zaplatí také z tohoto odkazu daň dědickou.

Jinak zůstávají ustanovení mé poslední vůle ze dne 1. června 1944 v platnosti.

Na důkaz toho jsem tuto listinu vlastní rukou sepsal a vlastnoručně podepsal.

Polešovice dne 1. září 1944.

Podpis.

Vzor odvolání posledního pořízení.

Ja, podepsaný P. Jiří Kadlec, při plném vědomí, bez cizího nátlaku a působení činím toto poslední pořízení.

Za prvé: Veškeré moje dřívější poslední vůle odvolávám, zrušuji je, odvolávám také veškeré dovětky a prohlašuji, že neplatí žádný z dřívějších testamentů, nýbrž platí pouze tento testament, který tu níže uvedu (anebo se uvede, odvolávám a zrušuji veškeré testamentsy a uvádím, že žádný testament neplatí).

Za druhé: Za třetí: Za čtvrté: Za páté: atd. uvede se nové nařízení nebo pořízení a sice postupně tak, jak je uvedeno ve vzoru písemného testamentu hollografického, anebo obdobně u písemného testamentu allografického.

Duše horlitelské,

Dr. Braito O. P.

s dodatkem o duších agitujících a manifestujících.

Krásná je horlivost o zákon Boží, o Církev svatou, o svaté pravdy, o spásu duší, ale nepříjemná, protivná, až odporná bývá zvrácená horlivost různých katolíků, kteří vytrhnou ze souvislosti církevního učení a života jednu pravdu, jedno zařízení, ať nedím jednu osobu, která tyto pravdy a zařízení hlásá nebo představuje, a nyní horlí o tuto jedinou pravdu, o onu určitou metodu, o jisté zřízení a hlavně určitou osobu, která buď ve skutečnosti nebo podle zdání oné dušičky tu pravdu hlásá, totiž na níž podle zdání té osůbky ta pravda a ono zřízení skálopevně a výlučně stojí.

Tedy, nejprve jak se jeví jednání takové duše horlitelské? Základním rysem jest jednostrannost. Vytrhnou si ze souvislosti všech pravd určité pravdy a jistá zřízení. Ale pozor! Ne každé větší nebo významnější zdůrazňování určitých pravd nebo zřízení v křesťanství je již tímto zvráceným horlivelstvím. V určitých dobách je třeba zdůrazňovati na čas určité pravdy, buď že byly pozapomenuty, nebo že se v nich podává zvlášť účinný lék na dobové nemoci nebo odpověď na mimořádně palčivé otázky. Ale ani tehdy nesmíme zapomenouti na souvislost všech těchto pravd; nanejvýše můžeme poukázati, jak všechny tyto pravdy souvisejí navzájem, jak tedy souvisejí i s touto pravdou, a že právě pro zapominání na tuto pravdu i ostatní nedospěly ke svému plnému uplatnění a rozvinutí. Tedy nesmíme tak rozhoditi pravdy, že bychom všechny ostatní ignorovali, a jen tu jednu vyzvedali, jen tu hlásali.

Tím méně smíme tak učiniti s církevními zřízeními, nebo dokonce snad s podružnými náboženskými fakty, nota bene, nejsou-li oficiálně církví přijaty. Někteří lidé dovedou tak přeháněti význam určitých zjevení, vidění, určitých poutních míst, že to vypadá až

směšně, jakoby stavěli nové evangelium nebo jakoby množovali Matku Boží...

Tu začíná horlitelský kankán. Agitují, manifestují, jezdí, přemlouvají, píší, vydávají brožurky nevkusně psané a ještě nevkusněji vydané, překládají divoké exotické knihy duchovní, které převažují onu určitou otázku nebo pravdu nebo zřízení. Tak nakonec se zdá, jako by celá podstata církve v tom záležela, jako by nebylo v ničem jiném spasení, než když se na příklad Matce Boží bude říkat „Tříkrát podivuhodná“ a podobně.

Nebo vezměme časně svaté přijímání dětí! Je snadné utéci ze školy, z řádného vyučování náboženství a přípravě dětí na první svaté přijímání, a teď všem vytýkat, že nedostí včas a brzo připouštějí děti ke stolu Páně, a učiniti si z toho duchovní živnost, jezdit s tím a kárati druhé a napomínati a kritisovati, pokud možno před laiky a před bábami, které se rozplývají sentimentálními slzami, když vidí své fádni štrapce, oni si myslí andělíčky, jak se pobožně škňouří, aby pak později ve zralém věku svaté přijímání docela pomíjeli. A takových příkladů by mohlo být mnoho a mnoho — a ze všech oborů. Ale takový apoštol nechce být sám, osamocen, proto si shledává hned přívržence, a ti jsou pak touto kohortou, duší horlitelských, manifestujících a agitujících. Jeden blázen nadělá bláznů tisíc. Utvoří si sektu, pevně uzavřenou skupinu věčného, ustavičného klanění kolem drahé osoby, která jim ztělesňuje onu jednu myšlenku. Jen ona je svatá, dokonalá. Všichni ostatní kněží, zvláště ti, kteří se opováží zapochybovati o absolutnosti, naprosté důležitosti, svrchovanosti této myšlenky a tohoto horlení, jsou vlašni, špatní nedokonalí, ne-li něco horšího... Začíná nyní agitace. V okolí na každém náboženském projevu, při nejrůznějších exerciciích, ve všech spolcích a skupinách stále agitují jen pro svou myšlenku. To by ostatně nebylo tak zlé, kdyby oni lidé tím ostatní spolky, ostatní sdružení nerozbíjeli, kdyby z nich nevytahovali pustou osobní agitací lidi jen pro tuto svou, tu jedinečnou, jedinečnou spasitelnou myšlenku.

Bývají to obyčejně lidé prostoduší, kterým stačí taková nějaká myšlenka nebo myšlenička anebo ani to, jen záštita nějaké osobnosti, velké podle jejich měřítka. Podle toho také vypadá tato agitace a její prostředky. Jsou na ostudu jak myšlenky, tak církvi, a hlavně osobě, která to trpí, nebo dokonce vyhledává a očekává. Není jistějšího prostředku, jak zabít určitou osobnost a nějakou myšlenku třeba sebevětší, než když se jí zmocní takoví lidé agitující.

Království Boží nepotřebuje tohoto hysterického zánícení, nepotřebuje tohoto kramářského nabízení a horlení a agitování. Osobnost, která potřebuje, aby se kolem ní tvořila legenda, takový opar romantické neskutečnosti, jest velmi malou osobností a velmi brzo opadne její popularita, jakmile se vyčerpá ta troška skutečnosti, pravdy a zájmu, který nesla, dávala nebo představovala. Nebo

musí také taková osobnost se měnit podle větru, podle různých módních hesel, aby stále bylo možno agitovati pro její věhlas, pro ni jako střed této zase nové, zase tak na výsost důležité myšlenky.

Vláskem od duše agitující se liší duše manifestující. Jezdí rády po poutích, účastní se rády kongresů, průvodů, pořádají ve svých spolcích a sdruženích ustavičně nějaké veřejné projevy. Stále a stále by byly rády se svou myšlenkou na ulici. Zapomínají, že to nejsvětější, nejtajemnější musí zůstatí skryto, a že posvátná cudnost se skrývá se svým tajemstvím, že duše, která svůj celý náboženský duchovní život takhle otvírá světu, jej profanuje. Občasné připomenutí světu, že jest tu Kristus, a že chce a musí být králem světa, jest dobré a prospěšné, ale ustavičným manifestováním, veřejnými projevy se ještě nikdo nepřesvědčil, nepozměnil, neuvěřil.

Vraťme se však k dušičce horlitelské! Protože se jedná o jednu myšlenku, vytrženou ze souvislosti, protože se jedná o vytržení nerozumné a bez lásky, proto také je toto horlitelství a toto manifestování provázeno velmi často všemi úkazy nelásky, žárlivosti, závisti, tvrdosti a nespravedlivosti vůči těm, kteří s tím nesouhlasí, nebo kteří mají jiné duchovní otce či vůdce, kteří se neklanějí slepě jejich vysněnému ideálu.

Skutečně nadpřirozená svatá láska je provázena darem moudrosti, rozumu a vědění, a takový člověk, který žije z hloubky duchovní výbavy nadpřirozené, nemůže propadnouti takové jednostrannosti, výstřelkům takového osobního zaujetí pro anebo proti. Taková bědná jednostrannost je právě známkou, že tato horlivost nevychází z upřímné, nadpřirozené lásky. Pravá horlivost jest shovívavá, všemu věří, všeho se naděje, nedomýšlí se zlého atd. Kdo se tedy domýšlí zlého, kdo podezírá, kdo tupí a snižuje, ukazuje, že v něm není lásky Boží. Proto v něm také není moudrosti Boží. Proto propadají lidé bez lásky takovým pošetilostem svých výlučností, svých jednostranností, které vytrhávají pravdy a skutečnosti z nadpřirozené souvislosti.

Zdravý prototyp a lék: Člověk hledající jen Boha — a nejenom pro sebe, nýbrž pro všechny — pozná jasně, kterou pravdu je třeba zvlášť zdůrazniti, ale zároveň také vidí svatou souvislost této pravdy s ostatními. Hlásá ji jen potud, pokud vidí, že je zapomenuta, nebo že okamžitá potřeba si vyžaduje jejího mimořádného zdůraznění. Ale jinak hledí si zachovat jednodušnost, jednotu, souvislost celého učení a zřízení církve a křesťanství. Dále je sice věrný svému duchovnímu otci, ale proto ještě nepřisáhá jen na jeho osobu, jen na jeho slova. Schválně si vyslechne i jiné. Nikdy s nikým o svém duchovním otci a vůdci nemluví. Ani v dobrém ne. I to je jeho posvátným tajemstvím. Jen když se někdo zeptá a hledá vedení, může říci, že má důvěru k tomu či onomu, ale i pak hledí na to, zda ten, jenž vyhovuje jemu, vyhovoval by i druhému, protože nesmí nás tu vésti touha vynéstí osobu toho, jenž je nám milý a drahý, nýbrž, aby se ona duše dostala přes patřičného duchovního

otce blíže ke svému Bohu. Hrozí se onoho duchovního fanouškovství, které vytváří duchovní oběžnice, komety kolem určitých postav, právě ono zmíněné bratrstvo ustavičného klanění. Snaží se rozlišovati mezi pravdami víry a mezi metodami, jak je možno ony pravdy šířit, lidem přibližovat a v životě uskutečňovat. Snaží se dívatí stále směrem ke Kristu, ne k lidem, ať jsme těm lidem sebevíc zavázáni, protože každé přehánění osobních poměrů odvádí lidi od Krista.

Horleme tedy o celý zákon Páně, o všechny jeho pravdy, ale nehorleme o lidi, a nehorleme bez lásky, bez svaté, všespojující lásky a moudrosti Kristovy. Když budeme žítí opravdu nadpřirozeně a hlavně z darů Ducha svatého, nemůžeme propadnouti oné jednostrannosti.

PRO SRDCE KNĚŽSKÉ

P. Vincenc Mac Nabb O. P.

Těžko jej charakterisovat málo slovy. Byl to apoštol, učitel, bojovník. Tisíce lidí vídali ho v nažloutlé klerice, v hrubých střevících na londýnských ulicích a milionům bylo známo jeho jméno jako něco sympatického. Měl přátele a obdivovatele nejen mezi katolíky, nýbrž též — snad ještě víc — mezi anglikány, non-konformisty, židy a agnostiky, a všem se také věnoval s upřímným porozuměním. Lidé, ztotožňující víru katolickou s reakcí, činivali u něho výjimku: „Ten není jak ti druzí! To je skoro komunista! Je to divné, že ho tak nechají!”

Základní jeho rys — byla bojovnost. Ale milost jej přetvořila ve „veselého vojína Kristova.” Bojoval za svou víru a za slávu Boží. Bojoval za chudé a utlačované a káral nejen nespravedlnost a lakotu, nýbrž i lhostejnost poklidných občanů k vykořisťování sociálně slabých. Na otázku „Jsem já strážcem bratra svého?” odpovídal s vášnivou opravdovostí celým svým životem: Ano! Na kázání říkal docela otevřeně svým posluchačům, že jsou špatní katolíci — protože encyklika *Rerum novarum* je již stará 50 let a kdo se vážně pokusil provést skutkem její předpisy? Srovnával bolestně apathii katolíků a fanatismus komunistů, kteří své přesvědčení též obracejí ve skutek!

Ve veřejnosti byl znám především svým úsilím o sociální spravedlnost. Bez ustání připomínal papežské encykliky, práva dělníků, povinnosti zaměstnavatelů. Jeho láska k bližnímu nebyla planá slova. Milovat — bylo u něho obětovat se. Proto často opakoval slova Kristova: „Já se posvěcuji za ně!” Jeho zvláštností bylo hlásání návratu k půdě, má-li lidstvo ozdravět sociálně; připouštěl ovšem, že se mohou lidé dobře posvětit i v továrnách a kancelářích. Ač horoval pro venkov, sám denně procházel ulice londýnské. Říkal: „Rád bych zemřel na některé té ulici. Tak jsem měl rád ty londýnské ulice!”

Jeho láska k lidem propůjčovala mu neobyčejnou všestrannost. Byl to pravý všudybyl. Kázal v kostelích, řečnil v Hyde Parku, na ulicích a v konferenčních sálech, navštěvoval chudé — pravá to vášeň u něho — a pak v cele studoval a psal. Vydal aspoň 22 knih a napsal množství brožur a článků. Proto však nikdy nebyl nervosně zbrklý a udýchaný. Vždy se dovedl s klidem a pozorností věnovat i nepatrným detailům své práce. Jeho tajem-

stvím byla, jak říkal, „svátost přítomného okamžiku“: Každé chvíle dovedl využít pro svou duši i pro blaho druhých. — Všude byl doma — ať jednal s inteligencí a umělci nebo s hospodyněmi v domácnostech a s řeholnicemi, s venkovany, dělníky, kněžími nebo s politiky. Měl charisma porozumění pro každého a pro jeho individualitu. Hrnuli se k němu lidé všeho druhu a on jim skýtal duchovní vedení, ne podle jedné šablony, nýbrž vystihuje osobní rysy jednotlivých povah. —

Pozoruhodné je, jak viděl cestu k sociálnímu sblížení lidí — v náboženství. A předním náboženským úkonem, a proto i sociálním úkonem je oběť Spasitelova. Říkal: „Na našich vztazích k bližnímu bude záviset náš vstup do života věčného a princip těchto vztahů je soustředěn v oběti mše sv. a to jediné v ní.“ J. sl.: Jen v Kristu Ježíši, za nás se obětujícím a nás učícím oběti, může nadejiti skutečné sjednocení lidstva, a opravdový mír. Třeba jako zpovědník mohl skýtat vedení jen jednotlivcům, kladl hlavní důraz na rodinu, má-li postupovati království Boží na zemi. Smysl celibátu viděl v tom, že se kněz může zcela věnovat rodinám svých věřících: „Princip kněžského celibátu byl vytvořen jen na ochranu rodiny. Bez rodin by byla zbavena kněžská činnost svého předmětu.“

Jeho křesťanský duch překlenoval a vyrovnával paradoksní protiklady v jeho povaze. Byl bystrý a vtipný a měl prostotu dítěte. Někdy prozradil svou povahu rázností, skoro drsností, a zas byl neobyčejně jemný a citlivý. Byl neohrožený a zase bojácný; autokrat, a ke všem úslužný, básník a při tom velký praktik. Kající — plný radosti, muž činu — žijící z modlitby.

P. Mac Nabb pracoval pro chudé, aby je povznesl z duchovní i hmotné bídy, a proto sám jako Kristus Pán miloval chudobu. Málokterý řeholník plnil tak doslovně slib chudoby jako on. Jediný pár střevíců, jež měl, čistil si sám. Sám si drhl světnici, sám si hleděl prád, své poznámky a dopisy psával na útržky papíru z obalů knih, ze sáček od obchodníků a p. Ve svém pokoji měl jedinou židli, na niž nikdy neusedal, veda život buď stoje nebo na kolenou, jednu postel, na niž nikdy neulehal, a kromě toho čtyři knihy: Písmo sv., breviář, Summu sv. Tomáše a svou dominikánskou řeholi.

Každý týden konával přednášky na základě Písma sv. a Summy. Za 22 let vynechal jen pětkrát tuto konferenci, na níž bývali nejen právníci, úředníci, profesori, nýbrž též modistky a kuchařky. I v dobách bombardování bývala vždy tato škola. Poslední přednášku 7. června 1943 začal slovy: „Každou chvíli můžete dostat telegram o mé smrti.“ Trpěl rakovinou hrdla a věděl, že smrt jest již na dosah ruky. Jako vždy mluvil stoje. V jeho hlase bylo trochu únavy, ale jinak byl veselý jako dítě. Na konci ohlašoval: „Jsme všichni v rukou Prozřetelnosti, a bude-li to jeho vůle, sejdem se znovu za 14 dní, 21. června 1943.“ Mnoho posluchačů toho dne — přišlo a doprovodilo ho — k hrobu. Dožil se 75 let.

Jedno z posledních kázání, pronesené několik týdnů před smrtí, vyzařuje vzácnou harmonií jeho duše, v níž byly zladěny hluboká zbožnost a účinný zájem o člověka: „Milovaný Mistře a příteli duše mé, někdy se mne zmocňuje smutek při myšlence, že již nejsi mezi námi... Vím však, že mám ještě lepší podíl. Nyní chápu, jaké výsady se dostalo Magdaleně rozkazem,

aby nezůstávala u tvých nohou, nýbrž šla splnit tvou vůli a tvé dílo. V celém mém životě ať se děje vůle tvá a ať konám práci tvou.

Můj Spasiteli a vůdce duše mé, dej mi milost, abych plnil tvou vůli tak dlouho, jak si budeš žádati. Dej mi sílu, abych plnil a vykonával to, čeho si žádáš ode mne. Chceš abychom milovali tebe a spolu abychom milovali svého bližního skoro víc než sebe samého, řídíce se tvým příkladem, když jsi nás miloval tak, že jsi pro nás prolil svou krev." (Antonia White v *La vie intellectuelle* 1946, březen.)

PASTORACE MLÁDEŽE

POKYNY PRO KATECHETY. (Podle italského upravil F. J. S.) — Myslíš jsi již někdy na vznešené poslání, jež Ti svěřila Církev? Jsi spolupracovníkem apoštolů! Myslíš jsi již někdy na svou zodpovědnost? Tvoji žáci zítra, snad již dnes, budou vystaveni všem svodům ulice, dílny, školy — a tvoje vyučování může rozhodnout o jejich vítězství nebo porážce! Chceš býti dobrým katechetou? Zajisté. Nebudu ti připomínat, že musíš být především svatý, že musíš mít dobrou vůli a mnoho dobré vůle — ale chci se s tebou rozdělit o několik svých zkušeností, jež jsem načerpal v 18 letech denního vyučování. Nebude to nějaký pedagogický traktát, ale jen několik praktických pokynů.

I. Nesmíš se spokojit, aby se tvoji žáci učili zpaměti! Může se stát, že budou působit pěkným dojmem v den výročních zkoušek, ale *nechápu-li* toho, čemu se učí zpaměti, jaký bude užitek tak velké námahy? Pochvalný diplom, medaile ... a to je příliš málo! Tvé vyučování katechismu musí být něčím živým — tvoji žáci musí nauku katechismu převést do praktického života, tvoji žáci musí *katechismus žít!* Jestli však tvoji žáci *nechápu* smysl odpovědí z katechismu, jak se jim mohou stát zdrojem života?

II. Chlapec je schopen uvažovat. Při rozmluvách s katechetou často jsem slyšel: Chlapci nejsou schopni uvažovat. Proto vysvětlovat otázky katechismu je ztráta času. Nyní ať se naučí otázky, a až budou dospělí, pochopí smysl ... Nic není klamnějšího. Zajisté, že s počátku bude pro chlapce namáhavé přemýšlet, ale neříkej, že je to nemožné! Veškeré tajemství spočívá ve způsobu vyučování. Proto dovol, abych ti dal několik pokynů:

a) *Musíš znáti mluvu chlapců!* —

Přesvědč se, že hoši, zvláště z vesnice, mají slovní poklad velmi malý. Několika slovy vyjadřují všechny své myšlenky. Proto katecheta, který čerpá ze svého básnického slovníku a vypráví velmi krásné věci, ztrácí čas, poněvadž chlapci mu nerozumějí. Proto tvoji první povinností je, aby ses stal sám žákem. Musíš studovat způsob žakovské mluvy. Jak? Při rozmluvě, při hře, při četbě jejich úkolů.

b) *Užívej co nejméně abstraktních slov!*

c) *Musíš se přesvědčit, že všichni žáci dobře pochopili lekci.* — Tu se můžeme odvolat na velikého katechetu, na sv. Jana Boscu, který praví: Katecheta ať nenutí děti učit se zpaměti otázkám a odpovědím, dokud jedno i druhé důkladně nevysvětlil snadným a pochopitelným způsobem a dokud se nepřesvědčil dialogy, mistrovsky zavedenými, že chovanci připsují slovům otázek a odpovědí přesný význam.

III. Jakého způsobu se máš držeti při vyučování. Jsou tři způsoby vyučování: způsob *výkladu*, způsob *dialogu*, způsob *sokratovský*. Podle způsobu *výkladu* mluví stále katecheta. Podle způsobu *dialogu* katecheta postupuje pomocí otázek a vybízí chlapce, aby na základě vědomostí již známých našel to, čemu chce učit. Podle způsobu *sokratovského* katecheta i žák improvizují pravý dialog, takže žák nejen odpovídá, ale má též možnost se otázat. — Jakého způsobu máš užívat ty? Můžeš užívat střídavě všech tří, podle toho, kterou pravdu vysvětluješ, a podle stupně vzdělání svých žáků. Na příklad můžeš užívat způsob *výkladu*, když se jedná o pravdy nebo události chlapcům ještě neznámé. Budeš užívat způsobu *dialogu*, když se jedná o pravdy již zná-

mé nebo o vyvození důsledků nějaké známé pravdy. Způsob sokratovský je však ideální, poněvadž aktivita hoča se může plně rozvinout. A je nejvhodnější ke vzbuzení iniciativy a k vytvoření ovzduší největšího zájmu mezi katechetou a žákem. Je to způsob, kterým začal vyučovat dvanáctiletý Ježíš v chrámě jerusalemském.

Způsob sokratovský není však vhodný pro každé prostředí. Ostatně nejvíce záleží na tom, aby se katechismus stal věcí živou — a proto katecheta se nemá vysoko vznášet, užívat nějakých těžko pochopitelných básnických výrazů, ale má sestoupit nížko, aby chlapci mohli jeho výklad sledovat se zájmem.

(Dokončení přístě.)

KATECHETA \ „KONIÁŠ“. Vnučka slavného Purkyně Růžena Pokorná-Purkyňová přešla ze soukromého vyučování do veřejné školy dívčí u sv. Jindřicha v Praze. Vypravuje o tom v knize „Život tří generací“, str. 196-7: „Moji snahu přizpůsobiti se školnímu vyučování však pokazil mladý fanatický Koniáš, jenž učil náboženství. Zbožná slečna Henrietta (dosavadní učitelka) byla spokojena s tím, co jsem znala, nikoli však přísný, bledý katecheta. Uměla jsem „Otčenáš“ ve třech jazycích, „Zdrávas“ a nějaké

andělíčky jsem také prosila za ochranu. Nedovedla jsem však odříkat „Věřím v Boha“. Zhrozil se, zbledl smrtelně a přívalem opovržení zahrnul mé rodiče i mne. Všecka jsem se chvěla a byla jsem blízka omdlení. Před celou třídou mne potupil, a stačilo několik křesťanských slov! Nevím, jak jsem došla domů, kde mne přemohlo dětské zoufalství... Nic nepomohlo, že mne můj nepřítel vzal na milost, že mne jmenoval svou „nejmilejší žákyní“ a „nalezenou ovečkou“ — mé nervy byly touto neblahou příhodou otřeseny.“

FILM. Místo s 9000 obyvateli. Dvě kina. Neděli co neděli film pro mládež. Jaké kusy? Inu, tytéž, na kterých je večer napsáno: pro mládež nepřístupno. Dítě z V. tř. obecné: „Velebný pane, představte si, já jsem už měsíc nebyla v kině!“ — Někdy pro truchlivou skutečnost podáme výčet filmů, schválených pro mládež. Chlapec IV. tř. obecné, jdoucí z „Pohádky máje“: „Páni, to zas byla blbost, to jsem se otrávil. Vždyť tam byly samé hubičky, a to mne nebaví...“ —nic—

Z D O M O V A

MEMENTO. Dne 29. 4. 1946 zemřel dp. Ladislav Kokta, rada a farář v Pavlově, p. Radostín, ve věku 74 let. — Dne 7. 5. 1946 zemřel dp. Jos. Beznekr, kons. rada a katecheta v. v. v Rokycanech. — Dne 8. 5. 1946 zemřel Dr Pejška C. Ss. R. na Sv. Hoře u Příbrami. R. i. P.!

ARCIBISKUPSKÉ GYMNASIUM V PRAZE. Za války je vystěhovali z Bubenče a na čas propůjčili budovy na Smíchově. Pak je Němci zrušili. Po revoluci SNB nemohla postrádati jeho budovy v Bubenči. Nový školní rok se sekundou, tercií a kvartou začali Jesuité v gymnasiu Voršílek, kde měli dostati starou budovu, z níž se měly vystěhovati nějaké závody. To se nestalo. Po celý rok dívčí gymnasium se uskrovněovalo, a tak mnoho věcí bylo společných pro studenty i stu-

dentky. To ovšem není možno nechat na trvalo. Proto se Jesuité rozhodli po roční marné námaze s hledáním přiměřené budovy v Praze (pro určité potíže je vyloučeno jiné město), že dosavadní třídy rozpustí, a tím arcibiskupské gymnasium zanikne. — Co by tomu řekl arcibiskup Kordač?! Za dobu trvání od r. 1913 dodalo arcibiskupské gymnasium pražské a jiným českým diecésím a řádům stovky kněží. Církvi a národu mnoho katolických inteligentů. Pro Čechy je tento ústav životní otázkou. Není kněží, a takto se připravíme o velkou část kněžského dorostu. Z nynější školy (její politická výchova, filosofie, dějepis a koedukace i na pracovní povinnosti o prázdninách a pobytu na horách) nemůžeme očekávati mnoho kněžských povolání. Budeme zase na-

říkati, až bude pozdě, a těžko by se později nové takové gymnasium zřizovalo. Známe nynější poměry a směry. Pak by zůstala v Praze 3 dívčí katolická gymnasia a ani jedno chlapecké. Samotný konvikt, jako v Příbrami a v Hradci Králové, vše nezachrání. Upozorňujeme na tuto zále-

žitost spolubratry. Snad se najde nějaká cesta k udržení ústavu. Někdo snad bude moci uplatnit vliv na kulturní a politické činitele. Napněme všechny síly, ať svou netečností neztratíme tak důležitý a v Čechách jediný ústav! Ale rychle, hoří to!

F. K., Praha.

H O V O R N A

NEŽ VYJDE KATECHISMUS. Pro místa, v nichž je zaveden Kubíčkův katechismus, ale kde žáci nemají těchto knih, nebo jen v nedostatečném počtu, hodí se dobře brožura „To nejpotřebnější“. Je to doslovný výňatek z Kubíčkovy katechismu, z části i prohlédnutý autorem, obsahující nejen všechny otázky a odpovědi, ale i nejnutnější vysvětlivky, a to slovy, jak je podává úplné vydání, takže možno brožury používat také tam, kde někteří žáci mají normální knihu. „To nejpotřebnější“ je tištěno na 64 stránkách krásného papíru v kartonové obálce. Cena 5 Kčs. Expeduje Edice *Petrinum*, České Budějovice, Žižkova 14. Telefon č. 774.

PRO MĚSÍC ČERVEN vyšly malovánky, zn. v-32, cena 15 hal. kus; rovněž jsou již natištěné malovánky pro červenec.

NAVŠTĚVY Velebné Svátosti, bl. P. Marie a sv. Josefa od Sv. Alfonsa, vydal Exerciční dům ve Frýdku. Str. 252, vázané.

PRÁZDNINOVÝ ZÁPISNÍČEK PRO DĚTI je v tisku.

DEVÍTIDENNÍ POBOŽNOST K DUCHU SV. (brožurka 16 str.). I těchto pobožností máme malý zbytek. Byla vytisknuta ještě v Hlučíně. Proto má text písní odchylky od textu Boží cesty. Značka m-18, cena 25 h.

MŠE SV. ZA NAŠI ČTENÁŘSKOU RODINU bude v neděli 26. května, v den, kdy se bude rozhodovati o budoucnosti našeho státu.

PRO ŠIRŠÍ OKOLÍ FRÝDKU přikládáme seznam exercicií až do září. Račte si všimnouti kursů a je oznámiti s kazatelny.

POBOŽNOST PRO DĚTI VYSTUPUJÍCÍ ZE ŠKOLY. (Brožurka 16 str. značka m-37, cena 25 h.) Máme ještě malý zbytek těchto pobožností a jsme ochotni je poslati zájemcům. Upozorňujeme však, že melodie a text písní se neshodují ani s Boží cestou, ani s Českým kancionálem.

EXERCICIE PRO LÉKAŘE jsou ve Frýdku od 2.—6. září. Na naše oznámení se už někteří lékaři hlásili. Dáme natisknouti vkusné pozvánky. Prosíme dpp., aby nám poslali adresy katolických lékařů.

OBSAH:

Ještě o politice	289	Dr Brait, Duše horlitelské	297
A. Šuránek, Zármutek naplnil srdce vaše	291	Pro srdce kněžské	300
Dr V. Bogner, Jak dlouho je lidstvo na zemi	292	Pastorace mládeže	302
JUDr J. Richter, Závěť kněze	294	Z domova	303
		Hovorna	304

S církevním schválením úřadu arcibisk. zvl. pověřence v Ces. Těšíně, č. 394/45.

Vydává Exerciční dům Frýdek. Telefon 38. Číslo účtu Pošt. spořitelny 303.183. Vedoucí redaktor P. Rudolf Schikora C.Ss.R. - Odpovědný redaktor P. Alois Březina C.Ss.R. - Vychází jednou týdně. - Tiskem Valašské tiskárny ve Valaš. Meziříčí. - Novinové výplatné povoleno ředitelstvím pošt v Brně č. IA 4 2370-O/24 414 1945 ze dne 10. VII. 1945. - Podací a dohlédací pošt. úřad Frýdek 2. Předplatné na rok 127.50 Kčs.

Náboženská typologie

Silv. Braito O. Pr.:

Typ pobožnůstkářský a sentimentální.

Není omezen pouze na ženy, ačkoliv je dosti zastoupen mezi zbožnými ženami. Jest to typ především nábožensky nepoučených lidí. Abychom mohli dobře pochopiti a aby se nezdálo, že se tím chci nešetrně dotýkati zbožnosti, ukáži hned na kořeny jeho nezdravosti. I jeho podstatou je převážení jedné složky vnitřního života anebo i jen jeho projevů. Zde převažuje cit. Hlavní pak jeho chybou je, že není duchovní, náboženský život postaven do svého pravého, patřičného středu. Pobožnůstkářský a nábožensky sentimentální člověk nechápe především onu jednotu života, kterou chce náboženství právě vyvrcholit a ne ohrožovati.

Náboženství má býti totiž ne nějakým obecným poměrem k Bohu, nýbrž zaměřením všech schopností, všech hodnot, všech skutečností — tedy celého lidského života k Bohu. Zbožnost pak jest horlivou pohotovostí, oddáním se Bohu a jeho službě. Pobožnost a pobožnosti pramení u zbožného, náboženského člověka z tohoto ústředního zaměření celého člověka k Bohu jako k nejvyššímu cíli, k poslednímu cíli člověkovu.

Sentimentální však a pobožnůstkářský typ hledá i v náboženství a v jeho projevech, v celém svém, jak říká třeba duchovním životě jen své uspokojení a k tomu poměrně levné a snadné. Jest snadnější opájeti se laciným citem, mnohými zálibami v různých vnějších úkonech, nežli pracovati soustavně na sobě, ne ovšem pro sebe především a pro uspokojení nad svou vlastní dokonalostí, nýbrž prostě, abychom tak vyplnili Boží vůli a tak ho uznali za svého pána a tak ho oslavili.

Jest mnohem obtížnější tento zápas o to, aby Bůh byl pánem celého našeho života, abychom odstraňovali rozběhlou sebelásku v nejrůznějších sklonech, zálibách i nelibostech, nežli jíti jen za tím, co se nám líbí a co nám dává osobní uspokojení. Taková zbožnost jest pak sportem a je nutně egocentrická a laciná. Jest mnohem obtížnější proměnit celý svůj všední život svého povolání v jedinou oběť, nežli podávati různé, třeba někdy i velké oběti podle své vlastní vůle, podle toho, co se nám právě líbí.

Sentimentální člověk se stává nutně pobožnůstkářem a třeba i typem pověřivým. Jest totiž nepoučený. Neví životně o velikosti,

nesmírnosti Boží a o nesmírnosti jeho požadavků, že musí Bůh chtít ne něco od nás, ne něco našeho, nýbrž že musí chtít nás celé.

Sentimentalita náboženská se ihned zvrhá v pobožnůstkářství. Obojí pak, i sentimentalita i pobožnůstkářství, mluví zřejmě proti kladení jak původu, tak podstaty náboženství do citu. Náboženství je podstatně ve vůli: jest to pohotovost vůle oddati se Bohu a nutně k tomu vyžaduje osvětlení rozumu. Totiž sentimentální člověk také chce dát něco Bohu, je to snaha vůle, ale není to snaha totální pohotovosti celého člověka totus toti, jak říkával svatý František z Assisi.

Nábožensko-sentimentální člověk hledá uspokojení své citovosti, náladovosti. Jest to jakási duchovní mlsnost. Vybírá si z náboženství, co lahodí citu, a tím smyslům. Jest to vlastně smyslové náboženství, protože se celé vybíjí v oné smyslové dychtivosti, která je sice poněkud zjemněná, ale přece jen tkví hodně svými kořeny v živočišnosti. My ale máme více, rozum, a máme jít tedy dále a výše. Nad to jsme povoláni milostí a celým nadpřirozeným životem k účasti na tom nejvlastnějším Bohu. Máme žít ve všech svých schopnostech a za všech okolností a za všech skutečností jako děti Boží, které žijí z Boha, k jeho plnosti, z účasti na jeho plnosti a ve stálém připodobňování se této plnosti.

Jak je proti tomu ubohoučký život náboženské sentimentality! Náboženský sentimentalista chce stále cítit a okoušet sladkost a útěchu Boží. Hledá tedy jen sebe, a k tomu ještě to nejnižší ve své duchovní struktuře.

Bůh je přece nevystihlý, neprocitnutelný, a nesmíme proto chtít uzavřít Boha do svých citů. Přejdou, musejí nakonec. Protože jsme lidmi z těla a z duše, a tedy i se smysly, prožíváme to, co se odehrává v hlubinách duše a v nejvyšších schopnostech. Ano, city nám pomáhají lidsky se přibližovat k tajemnému a vyjádřit to pro nás smysly obdařené tvory hodně hmatatelně, ale to není celý duchovní život. Ten se děje ve stále dokonalejším poznávání právě onoho nepoznatelného a ve vůli stále více z tohoto poznatelného obětovat, abychom postavili na první místo toto tajuplné.

To je právě úkol víry, naděje a lásky. V nich je vlastní duchovní náboženský život a vše ostatní má být buď prostředek a příprava k němu, nebo jeho vyjádření.

Nábožensky sentimentální člověk se chce stále opájet svými náboženskými city útěchy, sladkosti, zbožnosti. Tak snižuje Boha hlavně ve předmět svých citů. Když se modlí, hledá útěchu, ve sv. přijímání touží po sladkosti, chce žít stále v Božím světle, v cítěné jistotě. Místo pravd Božích hledá polechtání svých citů ve slově Božím. Proto zbožňuje kázání a kazatele, kteří dovedou dojmouti. Ani mu nenapadne, aby se vzdělával ve své víře. Nezná ji a netouží ji poznat. Kazatelé a exercitátoři, kteří ukazují prosté Boží pravdy, posvátné skutečnosti, vůli Boží a naše povinnosti k ní, jsou jemu málo zbožní a po případě i málo horliví. Pro ně je dobrým ka-

zatelem ten, kdo je dovede dojmouti a rozplakat. Když si posmrkali a poslželi, jsou šťastni a spokojeni. Tak mohou zase dále klidně žít jako pohané a při tom si nesou vědomí velkého náboženského prožitku a tedy své mimořádné zbožnosti. To jsou oni, kteří milují kýče v náboženském umění: sladké Terezičky, Jezulátka s vlásky koudelové barvy, Matičky růžové, ulízaně líbezné. V kostelích prosazují písničky srdcervoucí, medosladké. Copak jim je do toho, že se na oltáři zpřítomňuje bolestná Oběť Kristova. Oni jsou jednou ve svém kostelíčku, aby si povzdychali, potěšili, své city rozechvěli. Co jiného se hodí proto, nežli sladké mariánské písně, koledy a různé mečivě molové písně.

A pobožnosti: když hoří stovky světél, když jsou mohutně rozhozeny draperie v sentimentálních barvách, když je sladká socha Matičky Boží (jak důsledně říkají místo Matka Boží a podobně), když se s choru linou unylé sbory a po případě skřeky primadon, jest dušička sentimentální na vrcholu svého náboženského blaha. Sebekázeň, boj proti porušenému v sobě, trpělivé snášení těžkostí všedního dne, spravedlnost k zaměstnancům, hlavně ke služkám, a naopak zase u služebných věrnost a poctivost v práci: to vše jsou již věci, kam toto náboženství nedoletí, nedosáhne!

Místo toho, místo oddané a pohotové vůle dáti Bohu, podle jeho vůle vše, co a jak on chce mít z našeho života: nejrůznější pobožnosti. Hlavně podružné, kolikráte Církví neschválené a dokonce i zamítané pobožnosti, k nejrůznějším svatým především. Ty jsou takovému člověku více než sám Kristus Pán, než Bůh náš. Co se naklečí před svým oblíbeným svatým a před jejich soškami! Krista na oltáři si ani nevšimne. Horempádem letí do své kapličky, ke své sošce. To jest její Bůh. Div, že neprosí Krista Pána, aby se za ni přimluvil u svatého Antoníčka.

Znám lidi, kteří celý rok nejdou na mši svatou, ale nevynechají jediné májové pobožnosti. Pobožnůstkář nerozlišuje mezi nutným a dobrovolným. Raději má to své dobrovolné, než Boží zákon. Oblíbí si určité druhy pobožností a věnuje se jim i za cenu zanedbávání svých statních, hlavně stavovských povinností. Při tom bývají pobožnůstkáři navenek protivnými lidmi, kteří opovrhují všemi, kdož se podobně nevěnují jejich vyvoleným pobožnostem, nebo se dokonce kriticky staví k tomuto zaměňování prostředku za smysl náboženství. Jejich chování je při těchto pobožnostech velmi často nevkusné, nechutné a zesměšňující zbožnost. Chápete, že se divně musí dívat člověk nábožensky neuvědomělý, anebo jen střízlivý, když vidí v našich kostelích tyto osůbky, spínající ruce, krouťící zaníceně očima, obcházející od sošky k sošce, věčně chrastící růžencem a ověncené medailkami a škapulíři jako vánoční stromček.

Tito lidé bývají také horlivými šířiteli určitých pobožností a bratrstev. Jsou aspoň ve třech Třetích rádech a vedle mariánské družiny aspoň v pěti zbožných bratrstvech. Někdy také agituji pro

tato bratrstva, která dnes, a je to škoda, ztratila svůj význam právě pro jich přílišné množství a stagnaci a pasivitu jejich vedoucích. Že se dá i z bratrstev učiniti něco živého, viděti z obnoveného bratrstva sv. Tomáše v Praze, z bratrstva bl. Imeldy a podobně.

Sentimentální a pobožnůstkářský typ je opět, jako všechny typy vykojené, typem jednostranným. Ovšem, tato jednostrannost je tím osudnější, že snižuje věc tak vznešenou a nesmírnou jako je náboženství v záležitosti schopnosti podřadné, že je uplatňuje mimo to protředky nedůstojnými tak vznešené skutečnosti, jakou je náboženství.

Lék: Vyvážení citu rozumem, osvíceným k tomu vírou. Vychovávejme sebe i druhé k rozumnému, mužnému a všestrannému chápání náboženství. Dejme citu jeho místo, ale jen *jeho* místo, které mu patří, jako prostředku dosti podřadného vedle rozumu a vůle. Také nedopustíme, aby tito lidé směli řádit v kostelích, sdruženích podle svého, a poučujme stále lidi o tom, v čem je základ a podstata náboženství. Posléze nepodporujme sami sentimentalitu a pobožnůstkářství trpěním nebo dokonce zaváděním a šířením pochybných pobožností, sentimentálních písní, zvyků a zvaním líbivých kazatelů, abychom měli tu lacinou útěchu, vidouce naplněný kostel nebo přednáškovou síň. Jinak vyženeme rozumné, moudré, zdravé a mužné lidi z kostelů a neučiníme jim z kostela domov pro jejich duši se zdravým, nepokřiveným smyslem.

Proste a vezmete, aby vaše radost byla úplná.

A. Šuránek :

(Neděle 5. po velikonocích.)

Pán podtrhává dvakrát větu, kterou chce apoštolům vštípit do srdce: „Vpravdě, vpravdě pravím vám: Budete-li zač prositi Otce ve jménu mém, dá vám.” Dosud neprosili ještě za nic ve jménu jeho. Neměli jasného vědění o Kristu Pánu, nenahlíželi dosud jasně a zřetelně, že je *prostředníkem* mezi Bohem a lidmi, a že je třeba prosit v *jeho* duchu a pro *jeho* zásluhy a o věci týkající se *spásy*. Už činili divy ve *jménu* Ježíšově (Luk. 10, 17), tušili, že je *prostředníkem* k Otci, ježto jim pravil, že je *cesta, pravda a život* (14, 16). Ale dosud, před sestoupením Ducha sv., jim byla ta věc poněkud temná. Bude ozřejmena Duchem svatým. Až přijde On, Duch pravdy, nastane pro ně doba *plného* poznání pravdy, ale také doba *plné milosti*, ježto budou vyslyšeny všechny jejich *prošby*, přednášené Otci s dobrým úmyslem, pokorným nitrem, živou věrou a důvěrou v Pána Ježíše.

„Vpravdě, vpravdě pravím vám, budete-li zač prositi Otce ve *jménu mém*, dá vám.” Nebude třeba, aby se jich Pán zvlášť ujímal; budou-li prositi ve jménu Ježíšově, Otec sám je vyslyší. Jméno je tolik, jako pojmenovaná *bytost*, tolik jako *osoba*, se vši její po-

vahou. Ve jménu Ježíšově prositi je v *duchu a smyslu jeho*, pro *jeho* zásluhy prositi, a prositi o věci, pro které Kristus přišel na svět. — Ve *jménu* Ježíšově není tolik jako vzýváním Krista Pána. Ve jménu Ježíšově se něco děje a činí, když jméno to, t. j. *osoba* Páně živlem jest, v němž prosba žije a se hýbe, tak že se dle toho řídí a spravuje obsah, úmysl a povaha myslí. Ve jménu Kristově znamená ve *sjednocení* s Kristem. To předpokládá víru, důvěru a lásku ke Kristu. Kdo tak prosí, ten může být jist vyslyšením. (Sušil.)

„Zač prositi budete Otce.“ Modlitba bude otevírat nitro jejich, aby mohli přijati milost Boží a sílu ku provedení věcí, jim uložených. Modlitba je dýcháním, jímž člověk vdechuje posilující vzduch z nebe. Pán chce, aby se apoštolové modlili, chce je plnit takovými radostmi, kterých svět ani dáti, ani vzíti nemůže. „Proste a vezmete, aby vaše radost byla *úplná*.“ Zakoušeli podobné radosti ve styku s ním po tři léta. Ta radost se má nyní víc a víc zdokonalovat, až by dosáhla svého vrcholu v království nebeském. „Proste a vezmete.“ Jak prosté a jednoduché! Jako „Vezměte a jezte“. Řekl ta slova před chvílí a proměnil chléb. Touž mocí splní, co slibuje. „Proste a vezmete.“ Bude tedy záležet na apoštolech, *kolik* toho vezmou z nebeských pokladů. A Duch svatý, který je uvede do veškeré pravdy (16, 13), jim také bude stále ukazovat *význam modlitby*, bude je hýbat, aby často volali „Otče náš, jenž jsi na nebesích“. On je to, který učí *volat*: „*Abba, Otče*“.

Duch svatý vede k *modlitbě*. „Všichni, kteří se dávají vésti Duchem Božím, jsou synové Boží. Neboť nepřijali jste ducha služebnosti, abyste se zase strachovali, nýbrž přijali jste ducha synovství, ve *kterém* voláme: „Abba, Otče!“ (Řím. 8, 14n.) „A poněvadž jste syny, Bůh poslal Ducha Syna svého v srdce naše, *jenž* volá: Abba, Otče!“ (Gal. 4, 6.)

Za chvíli se octnou apoštolové v zahradě Getsemanské. Budou slyšet slova trpícího Mistra: „Bděte a *modlete se!*“ Ale budou *ještě slabí*, nebudou volat: „Abba, Otče!“ To bude volat Syn Boží, silný, v krvavém potu a bude jako člověk čerpat sílu k rozhodnému kroku. V jeho jménu prositi znamená i jeho způsobem prositi: „Otče, je-li možno . . .“ „Ne má, nýbrž tvá vůle se staň!“ Prosit o to, co je ke cti a slávě Otcově a ke spáse duší — to znamená prosit ve jménu Ježíšově. A zůstat věrný i tehdy, když modlitba není vyslyšena tak, jak se předkládá. Nevíme leckdy, oč a jak máme prositi. „Prosíme-li za něco, co by mohlo škodit našemu spasení, neprosíme ve jménu Ježíšově. A Bůh zůstává našim Spasitelem, *buď* čině, oč prosíme, *buď* také nečině. Neboť zná lékař, oč nemocný *proti svému zdraví* žádá, a proto nečiní podle *vůle*, nýbrž podle *zdraví*.“ (Aug.)

Jak jinak budou vypadat modlitby apoštolů po seslání Ducha svatého! A jaké účinky budou mít! Osudy světa jsou v rukou těch, kteří se *modlí*. Pán svěřuje svět do rukou svých apoštolů.

„Proste a vezmete.“ A jakou radostí budou naplňováni při všech svých námahách, zdánlivých neúspěších, utrpeních i v neohrožené smrti! „Jsme v každém ohledu soužení, ale nepodléháme, býváme v nesnázích, ale nezoufáme, pronásledováni, ale ne opouštění, na zem poráženi, ale ne zahubeni.“ „Neboť nynější soužení naše, které je pomíjející, lehké, zjednává nám v míře přenesmírné slávu věčnou, plnovážnou...“ (2. Kor. 4, 8. 9. 17.) „Překypuji radostí při všem soužení mém.“ (2. Kor. 7, 4.)

Jakou to moc dává Pán, odcházeje, apoštolům do rukou! Chvějí se nejistotou, budou se zavírat ze strachu před Židy, ale jakmile budou naplněni Duchem svatým, stanou se giganty modlitby a práce. „Jděte do celého světa... učte všechny národy!“ Nelekejte se svých slabostí! Jste téměř všemocni *modlitbou*. „Vpravdě, vpravdě pravím vám: Budete-li zač prositi Otce ve jménu mém, dá vám. Proste a vezmete!“ Jsme my *slabší*? Neplatí táž slova nám? Není Duch svatý stále učitelem modlitby, nevede nás k tomu, abychom volali: „Abba, Otče“? Proč nám dala Církev, Nevěsta Kristova, do ruky breviář, když od nás přijímala posvátné závazky čistoty a kanonické poslušnosti? Proč nás zavázala k ustavičné modlitbě? Abychom mnoho „vzali“ z pokladnic nebeských, aby *„radost naše byla úplná“*. Kdo se méně modlí, méně dostává, méně „vchází do radosti“. Ochuzuje se. Pán chce, aby byl silným, vlivným na duše, *plným radosti*... Vkrádá-li se nám tajemný smutek do očí, čeho je to znamením? Není chyba v našich modlitbách? Modlíme se „ve jménu Ježíšově“? Per Christum Dominum nostrum?“ Revidujme, napravujme!

„Proste a vezmete, aby vaše *radost byla úplná!*“

Ždroje křesťanského smýšlení

F. J.:

Chceme vědět, proč je země pustá, proč je takový nezájem o duchovní hodnoty i u věřících křesťanů, proč život mnohých se neshoduje s jejich vírou? Jejich víra jim nepřešla do krve — *nerozjímají*. Svatá Teresie napsala: Duše, zanedbávající rozjímání o božských věcech, nepotřebuje ani ďábla, aby se ztratila; taková duše se řítí do pekla už sama. Táž světice říkávala: Slibte mi, že budete denně čtvrt hodiny rozjímat, a já vám ve jménu Ježíše Krista slibuji nebe.

O nutnosti rozjímání nám hovoří nejen prorok, poukazující na zpusť země bez rozjímání, o nutnosti rozjímání nás poučují nejen učitelé duchovního života, ale potřebu a užitečnost rozjímání nám ukazuje lidský rozum.

Kolikrát se nám stalo, že jsme něco popletli — a jak jsme si potom řekli: Na co jsem jen myslil! — Kdybych si to rozmyslil, dopadlo by to lépe. I naše české přísloví říká: Dvakrát měř, jednou řež!

Je-li tedy nutné rozjímání, přemýšlení k správnému vykonání přirozených povinností, oč potřebnější je rozjímání k správnému křesťanskému životu. Tažme se, jak je to možné, že tolik křesťanů žije ve smrtelném hříchu? Není to proto, že nemyslí, neuvažují o nebezpečí věčného ztracení? Kdybychom se

tázali zavrženců, proč jsou v pekle, odpověděli by: Věděli jsme, co nás čeká za jediný těžký hřích, ale nemyslíli jsme na to. Kdo by se odvážil těžce hřešit, kdyby pomyslí, že se jediný těžký hřích trestá věčnými tresty v pekle?

Konečně, jak se může hříšník polepšit, když nemyslí na to, jak se polepšit, když nezná svou hlavní chybu, když nezná své sklony, svou povahu, když nerozjímá? A jak bude moci člověk bojovat, nemá-li výživnou stravu? Svatý Augustin praví, že jako se tělo živí pokrmem, tak se duše živí a udržuje rozjímáním.

Đábel to ví a proto všemožnými prostředky vzdaluje lidi od rozjímání. Nevěřme otci lži, ale proroku, který nazývá člověka, jenž rozjímá, šťastným a připodobňuje ho stromu, zasazenému na břehu řeky a obtíženému krásnými plody.

A dodám-li, že i muž takové aktivity jako svatý Jan Bosco doporučoval rozjímání svým chlapcům a lidem světským, tak myslím, nebude nikoho, kdo by neúznal nutnost rozjímání, chceme-li svět vyléčit z hrozně nakažlivé choroby materialistického smýšlení.

Učme proto lidi rozjímat, a začněme hned od školních dětí! Myslí-li si někdo, že chlapec-školák není schopen rozjímat, tu poznamenám, že Don Bosco, tak výborný psycholog, jistě by nebyl doporučoval svým chlapcům, co by bylo nad jejich síly. V životopise chlapce Františka Bešucca vypravuje Don Bosco, jak tento chlapec konal večerní rozjímání:

„Když se ho (Františka B.) tázali, co dělá, když se položí do lůžka, odpovídal: „Představuji si, že jsem položen do hrobu, a první myšlenka, která mi přichází na mysl, je tato: Co bude z tebe, padneš-li do hrobu pekla? Poděšen touto myšlenkou, začnu prosit z celého srdce Pána Ježíše, Pannu Marii a svého anděla Strážce, a nepřestanu se modlit, dokud neusnu. A jak pěkná předsevzetí někdy činím, když ulehnu, ve strachu před zavržením!“

Myslím, že by bylo zbytečné udávat a vysvětlovat zde nějakou metodu rozjímání, ale poukáži, jak poznenáhla navykat a učit rozjímat děti ve škole. Vhodnou pomůckou k tomu je pracovní sešit do náboženství, do kterého si píší žáci různé poznámky. Bylo by dobré, každou hodinu poznamenat si též nějakou myšlenku k rozjímání. Na příklad po vyprávění o Abrahamovi a Lotovi: Komu se chceš více podobat? Jak to uděláš? Po vyprávění o uzdravení ochrnuhlého: Co napřed léčil Pán Ježíš na ochrnuhlém? Co nám tím chtěl říci? Oč se máme více starat, o tělo nebo o duši? Proč? Co chceš dnes udělat pro spásu své duše? — Myslím že si podobné otázky snadno vypracuje každý katecheta.

Lesní školy

Platím draze za svou lásku ke skautingu. K smrti unaven jako rudý lovec prerie, uši hlukem otupělé, průdušky, ucpané prachem „vzdušných“ kluboven, nefungují, konečně ocitám se na úpatí starodávného schodiště, pravé to džungle schodů s temnými zákoutími a zátočinami, v jehož koruně se rozvětvují junácké brlohy. Než nečeká mne klidná večere. Pohne se líná vlna a Mudžer z rodu krokodilů, nepřítel džungle, zaskřípe čelistí nevraživě na „karneval

klokanů, klub hajdaláků, na zelené ďábly, divochy" — toť charakteristicky celkem nevinné a spíše žertovné.

A přece chci z těchto divochů vytvořit něco ušlechtilého, aby zmlkla škodolibost všech z Mudžer-Ghautu. Chceme mládež, která miluje Boha a vlast, čest a věrnost, jak káže junácký Zákon a slib, a osvědčuje tuto svoji lásku skutky. Jak to dokážeme?

Prázdniny, které jsou již v dohledu, nebudou nám oddechem. Co na tom? Vždyť musíme přistoupit k nejtěžšímu úkolu svého díla, k výchově a vyškolení zdatných vedoucích. 20—40 tisícům katolických junáků postavíme v čelo hochy nejlepší. Odvod bude velmi těžký, neboť těch v čelo bude potřeba tisíc, ne-li víc. Proto voláme junácké nadšence do junáckých „lesních“ škol.

Toto zvláštní pojmenování nemá nic společného s lesnictvím. S lesníky by měli společné jednání pouze špatní junáci, zato praví junáci s úctou vstupují do lesa, láká je jeho hlubina — to zdědili prý po rudých tvářích, aby se tam otužili tělesně i duševně; načerpali „lesní moudrosti“, jak říkají. Řeceno bez obrazu, *Lesní školy* sdělují budoucím vedoucím a činovníkům junáckou moudrost, to jest znalost skautské ideologie a praxe.

Hlavním účelem LŠ je vychovat junácké vůdce, dobré vedoucí oddílů, středisek, okrsků, aby byli schopnými vychovateli svých mladších bratří, vzdělanými instruktory a spolehlivými cvičiteli ve všech junáckých disciplínách, aby kvalifikace našich činovníků byla podle přísného požadavku „Řádu junáckého“ bezvadná, jak po stránce technické, tak především po stránce mravní, osobní a státní, a dodejme, i náboženské. LŠ jako odborné školy junáckého hnutí jsou zároveň jeho životní otázkou. Dosavadní zkušenosti přicházejí to potvrdit. Někde Junák nezakořenil — nebylo vedoucích. Jinde zanikl, sotva se zrodil — zase nedostatkem nebo neschopností vedoucího. Nepožívá dobré pověsti? — Nebylo by spravedlivé svalovat vinu na ideu. Zkoumejte, zda má Junák nejen junácký кроj, ale i ducha!

Není tudíž divu, že ústředí Svazu Junáka věnuje stupňovanou péči právě výchově a školení vedoucích. Za tím účelem pořádá „lesní školy“ *oblastní, zemské a ústřední*.

OLŠ jsou určeny pro výchovu junáckých vedoucích, hlavně v oddílech. Posláním ZLŠ je vychovat instruktory pro OLŠ (oblastní lesní školy) a vyšší činovníky. Konečně jedna ULŠ — ústřední lesní škola je určena k vzdělání instruktorů pro zemské lesní školy.

Podle výsady a práva, které nám bylo přiznáno Úmluvou při slučování oddílů katolických a smíšených, také Ústřední duchovní rada stejnorodých oddílů pořádá lesní školy, zemskou i oblastní. *Zemská lesní škola*, a to jediná pro Čechy, Moravu a Slezsko, bude v Červeném Hrádku u Sedlčan (Čechy) ve dnech 1.—14. července a má vychovat instruktory a vzdělavatele Lesních škol oblastních (diecézních; oblast se kryje s diecézí), jež budou o letošních prázdn-

ninách pořádány v jednotlivých diecésích (v Černické Oboře pro českobudějovickou, v Rajnochovicích pro Olomouc, v Lednici pro Brno, pro pražskou opět v Červeném Hrádku od 15.—27. července).

Veledůstojní pánové, vám všem, o tom nepochybuji ani dost málo, leží na srdci budoucnost národa, a proto také zájem o správnou výchovu a vedení mládeže. Nuže, Pán Bůh vám dává do rukou instrument výchovný, o jehož vhodnosti a časovosti jste slyšeli dosti a sami se převědčili. Znam případy, p. katecheta řekl klukům, že s nimi založí „skauta“ — a rázem stal se hrdinou třídy, a náboženství nejoblíbenějším předmětem. Ale slyším téměř denně nářky vašich spolubratří: „Nemám člověka“ — nemám, kdo by to vedl, sám nemám ani znalosti, ani času.

Těmto bolestem chceme s pomocí Boží odpomoci poněkud podnikem LŠ o těchto prázdninách. Diecéšní duchovní odbory se již starají, aby nám do Červeného Hrádku na ZLŠ vyslaly účastníky nejschopnější. Vaší vážnou povinností bude, abyste do OLŠ (podrobnější informace Vám budou ještě sděleny) už nyní vyhledali, vybrali a poslali ty nejlepší hochy (ve stáří kolem 17 let), kteří jako školení a diplomování junáčti činovníci budou Vašimi pomocníky, abyste získali a zachránili mládež své farnosti. A ještě jedno. Jde o záležitost království Božího, a proto prosíme snažně o Vaši kněžskou modlitbu. Ale kromě této podpory duchovní vztahujeme k Vám prosebnou ruku o podporu hmotnou. Budeme ovšem usilovat o to, abychom získali na vyšších místech nějaké subvence, než sami víte, že tím náklady ještě nebudou zdolány.

Víte, s jakou nadějí sleduje svatý Otec Pius XII. naše skautské hnutí. Jeho požehnání českým junákům je nejlepším doporučením naší práce, je také závazkem a je zárukou zdatu.

„Spějte v krásné cíle s námi — slyšte již volání junáka!“ B. P.

PASTORACE MLÁDEŽE

POKYNY PRO KATECHETY

IV. *Jaké metody užívat?* Nebudu ti vysvětlovat různé metody vyučování. Místo toho se podívejme, jakých metod se užívá při vyučování jiným předmětům a tažme se: není snad jednou z příčin nudy chlapců náš příliš abstraktní způsob vyučování? Jestli, drahý katecheto, nedáš svým žákům nic jiného, než jen suchopárné počty, kořeněné silně příliš rozumovým vysvětlováním, pak se podobáš matce, která dává pětiletému dítěti kus chleba a chce po něm; aby jej spolklo naráz! Malým dětem třeba chleba namočit do mléka a osladiti jej cukrem — a těm nejmenším dobrá maminka nejdříve sama rozmělní dobře v ústech chléb a takto zpracovaný jim

jej podá, aby se stal krví, radostí, životem, úsměvem. A tak si má počínat i katecheta při vyučování maličkých — snížit se k dětem. Toho dosáhne metodou *intuitivně aktivní*. Dovol, abych ti řekl, v čem spočívá tato metoda. Při výkladu katechismu je třeba přihlížeti k *psychologii* chlapce. A co nám říká psychologie? Hoch sleduje nesnadno rozumování, chcete-li velmi jednoduché, ale abstraktní. Stačí nepatrná věc, aby se přetrhl řetěz důvodů, a dětská fantazie začne přelétávat na sta jiných věcí. Proč se toto stává? Protože duše dítěte je ovládána smyslovou stránkou. Dítě je samý smysl a obrazivost. A proto chceš-li dítě upoutat, nesmíš se přímo obracet k jeho rozumové stránce, ale je nutno, abys mluvil k smyslům a obrazivosti.

Dnes hoši mají jakousi vášeň po tabulkách, kresbách a obrázcích. Hoch, jenž nemá trpělivosti číst 200 stran nějakého románu, takový hoch přímo hltá 200 románových obrázků. Je to dobré? Je to špatné? Mohl bych se též domnívat, že je v tom něco zlého. Ale nebudeme z toho dělat diskusi, neboť máme před sebou skutečnost a skutečnost se neoddiskutuje, skutečnost třeba studovat, se skutečnost třeba počítat. Proto si umiň, že:

a) *budeš mluvit k smyslům!* Aby se mohlo mluvit k smyslům, třeba texty učebné opatřit spoustou kreseb a obrazů, které slouží k tomu, aby pravda byla podána konkrétně, smyslově a hmatatelně;

b) *budeš mluvit k obrazivosti.* Hoch má velmi živou fantasií. Stačí, abychom vyprávěli malou událost, nějaké podobenství, příklad, a hned pozornost malého posluchačstva, dříve nepokojného a roztržitého, se soustředí a se zájmem sleduje vypravování. To byla metoda sv. Jana Bosca. To byla metoda Pána Ježíše. Vzpomeň si na podobenství evangelia! Jak lze zapomenouti na podobenství o marnotratném synu? A při vzpomínce na toto podobenství si vzpomeneme na milosrdenství Boží, jevíci se odpouštěním hříšníkům, a vzpomeneme si též na to, co má činit hříšník, aby se k Bohu obrátil. — Když budeš mluvit k smyslům a k fantasií, chlapci pravdu snadno pochopí, a na čem ještě více záleží, nezapomenou na ni tak snadno. Když budeš takto mluvit, tak dosáhneš konečně toho, na čem ještě více záleží, že náboženská pravda se chlapcům stane něčím živým, pravidlem života — uživotnění na konci lekce stane se takto nutným logickým

důsledkem. Tak budeš mluvit také k srdci a k vůli. Když lekce bude takto vysvětlena a pochopená, chlapci bez těžkostí naučí se zpaměti větě z katechismu, a poučka z katechismu bude jim pak sloužit za schema celé lekce. I suchá poučka stane se živou. (Dokončení příště.)

MOMENTKA Z DNEŠNÍ STŘEDNÍ ŠKOLY. Seznal jsem, že ve vyšších třídách jsou studenti z nejrůznějších škol. Tak na př. v oktávě jsou dívky, které absolvovaly školy pro ženskou povolání, pak hoši — lesní praktikanti, prostě nejrůznější směsice octla se ve všech třídách, počínaje kvintou. Probíráti v takové septimě a oktávě jednostranně morálku, resp. dogmatiku zdá se mi býti nemyslitelné a proto musím začít i zde s fundamentálkou. Jinak bych stavěl na písku. Existence Boží, Bůh, jeho vlastnosti — osobnost Ježíše Krista a zjevení Boží musí ozřejmit, abych mohl na to navázat. Proto několik hodin věnuji těmto tematům. V oktávě dle osnov připojím i jiné otázky. Jest podivné, že studenti nemají žádných problémů. Mám za to, že ani mít nemohou, jelikož nemají náboženské, křesťanské orientace, náboženství neměli delší dobu a tak se o ně nestarají, anebo jen málo. — Očekávám, že budu si moci povšimnout, jak vypadají takové duše z blízka. Naši studenti jsou sdílňi a tak se snad otevrou. Chci jim býti učitelem a knězem v jedné osobě. Každé jiné řešení jest zrada na kněžství! Suché doktrinářství nevlévá život, neučí žít. Myslím, že to poslední didaktické „Vitam urgel“ jest první životně důležité heslo pedagoga. V. Šp.

Z D O M O V A

MSGRE VACLAV KUBÍČEK se dožívá 21. května 80 let. Jménem všech kněží-katechetů mu děkujeme za jeho záslužnou práci pro výchovu mládeže. Ad multos annos.

MEMENTO: Dne 5. května zemřel vdp. Josef Irovský, farář v. v. v Mrákotíně, nar. 14. 7. 1860. R. i. p.!

DIECÉSNÍ VEDENÍ KATOLICKÉ AKCE MLÁDEŽE v Hradci Králové upozorňuje katol. mládež na vzdělávací a výchovný kurs pro pracovníky

v KAM a SKM, který se bude konati v Hradci Králové ve dnech 9., 10. a 11. června, t. j. o svatodušních svátcích. Vedle vzdělávacích přednášek bude pojednáno v promluvách také o praktických metodách. Kurs povedou odborníci z řad kněží i laiků, jako profesor Ant. Pavelka z Prahy, P. Frant. Mikulášek T. J. z Prahy, P. Josef Sukop T. J. z Hradce Králové, P. Metoděj Hasilík, salesián z Pardubic a s. Milena Chaloupková, provin-

ciální představená Apoštolátu sv. Františka z Prahy. Bližší program bude oznámen.

PRAZDNINOVÉ OSADY. Po šestileté přestávce zahajují katol. studenti v letoším roce opět své prázdninové osady. Budou uspořádány čtyři, každý po dvou turnech a to: 1. V Kostelním Vydrří u Dačic pro studenty vyšších tříd. 2. V Luhačovicích pro studenty nižších tříd. 3. V Předklášteří u Tišnova pro studentky vyšších tříd. 4. Ve Sternberku pro studentky nižších tříd. První turnus bude od 24. června do 13. července, až na Předklášteří, kde bude od 1. do 20. července. Druhý turnus bude od 22. července do 10. srpna. Denní pense 35 Kčs. Účastníkům prázdninových osad se poskytne nejen zotavení tělesné, ale i duševní. O hospodářskou stránku se budou většinou starati řeholní sestry a o pedagogickou a duchovní profesori a řeholníci. Přihlášky nutno zaslati nejpozději do konce května na studentský odbor Zemského ústředí

Svazů Charity v Brně, Orli 20 (telefon 19267), který poskytne všechny další informace.

OŠETŘOVATELSKÁ SLUŽBA OKRESNÍ CHARITY V RODINÁCH. Okr. Charita v Mor. Ostravě měla v r. 1945 v evidenci celkem 605 případů nemocných a sociálně potřebných, jichž ošetření a pomoci slouží 8 sester ve všech farnostech statutárního města Mor. Ostravy. Ošetřovatelská služba si vyžádala 8.194 návštěv ošetřovatelských, 1.691 návštěv jiných, 91 nočních služeb. V ústavech bylo umístěno 28 nemocných. Pro výchovu dorostu ošetřovatelského je zřízena ošetřovatelská škola Okr. Charity v Mor. Ostravě. Okr. Charita v Mor. Ostravě potřebuje obětavých ošetřovatelek, aby mohla vyhovět všem žádostem o pomoc nemocným v rodinách. Také *příležitostně ošetřovatelky* pro nemocné v rodinách za plat se mohou přihlásiti. Hlaste se v kanceláři Okr. Charity v Mor. Ostravě-Přívoze, Wattova 5., telefon 974.28.

ZE SVĚTA

ZPRÁVY Z MISIÍ SVD. (Výňatky z dopisu P. mis. prokurátora z 2. 2. 1946.)

JIŽNÍ AMERIKA. Misionáři SVD mohli se po celou dobu války věnovati nerušeně svému poslání. Měli živou účast na křížích a starostech svých spolubratřích v jiných územích. V prosinci 1945 bylo ve Villa Calzada (Argentina) vysvěceno 6 jáhnů na kněze; v Pilar (90 km odtamtud) otevřen byl juvenát. Tamější P. provinciál stěžuje si na veliký nedostatek kněží; 26 misionářů má přes 60 let. — Dne 19. 12. 1944 přešli dva misionáři SVD z Argentiny do Španělska a zakoupili pro juvenát usedlost v Estella (Navara), diec. Pamplona. V září 1945 měli již 27 žáků. Výhlídky jsou dobré, protože lid tamější je tělesně i duševně zachovalý a duchovenstvo je misionářům nakloněno.

AFRIKA, apošt. prefektura Accra (Zlatonosné Pobřeží). Území to převzato bylo r. 1939 a r. 1943 povýšeno na apoštolskou prefekturu. Mají tam pracovati zvláště američtí členové a na prvním místě černí spolubratři z mis. domu Sv. Augustina v Bay St. Louis. Pro válku trpěla prefektura nedostat-

kem nových sil. V prosinci dojel Angličan, v únoru odpluli tam tři Holanďané.

ČÍNA, Peking. Na universitě se přednáší stále. Počet studentů stoupá. Universita sama má přes 2000 posluchačů, obě přičleněná gymnasia (chlapecké a dívčí) skoro 1000 žáků. Za války vypomohli američtí a holanďtí kněží z nedalekých vikariátů. — **Šantung.** Nejvíce utrpěly vojnou vikariáty Išovfu a Tsaošovfu. Misionáři museli uhnouti před nepravidelnými vojsky na území, obsazené silami japonskými. Čtyři kněží přišli o život. — **Honan.** 23 německých misionářů je internováno. Biskup Channg odletěl do Čunkingu, aby byli propuštěni. 11 kněží a 4 bratři pracovali volně. P. proprefekt píše, že všichni jsou zdraví. Zahynul pouze P. Polefka, který byl živý pohřben. Misijní stanice v Sinsiangu jsou zničeny. Honan žádá 20 motorek, aby se misionáři mohli dáti plně do práce. — **Kansu.** Zdejší misie skoro ani necítily, že je válka. Na začátku vojny říkali si misionáři, že je tam ostrov míru. Později uchýlili se do děkanátů Lanšov, Liančov, Kanšov a opustili Vuvei.

JAPONSKO. V prefektuře Nagoya bylo misijní dílo SVD bombardováním zničeno skoro úplně. Msgre Reiners (ap. prefekt) umřel mrtvicí, misionáři stáhli se do Tajimi. Japonští členové SVD museli všichni vstoupiti do vojska nebo do pracovní služby. — Prefektura Niigata byla ušetřena; misionáři pracovali volně celou dobu. — Dům v Tokio obstál také.

FILIPINY. Po přistání japonských vojsk byli všichni misionáři SVD internováni. Němci byli záhy propuštěni a vrátili se na své stanice. Holanďtí a američtí členové přišli do táborů, kde měli ukončiti svůj život. Strava byla naprosto nedostatečná. P. Buttenbruch vyžebraval u Filipinců potraviny a šatstvo pro internované kněze; byl za to zajištěn. Po osvobození Manily našli jeho mrtvolu v troskách. Z 900 internovaných kněží (netoliko SVD) zůstalo naživu pouze 92! Biskup Finneemann SVD byl Japonci sťat, protože protestoval proti znásilňování domorodých dívek Japonci. P. Bonk umřel vysílením, vězněn Japonci. Bombardováním zahynulo 5 kněží. Přirozenou smrtí za tu dobu 4. Od prosince jsou členové SVD zase v Manile; pracují všechny školy, rovněž tiskárna, kterou mělo na půl roku pronajato velitelství americké armády.

NOVÁ GUINEA. Ze všech misíí SVD utrpěly novoguinejské nejvíce. Přes 700 misijních staveb je úplně zničeno. Podle zatímních zpráv jsou mrtvi oba apoštolští vikáři Wolf a Lörks, 13 kněží, 21 bratří a 65 sester. Oba biskupové, 11 kněží, 18 bratří a 37 sester zemřelo smrtí násilnou. O 10 kněžích, 16 bratřích a 18 sestrách není vůbec zpráv. Zmizeli beze stopy, snad byli povražďeni. Všechna pátrání po nich zůstala bez výsledku.

J. EM. KARDINÁL TOMAŠ TIEN SVD chtěl podle zpráv ze Švýcar navštívit také čsl. provincii SVD. Sv. Otec ho písemně žádal, aby co nej-

dříve odletěl do vlasti, aby vyjednával s prezidentem Číny o zřízení nuntiatury tamtéž. Dále pozval ho sv. Otec, aby po roce nebo po dvou letech přišel podat zprávu do Říma. Kardinál Tien chce se osobně zúčastniti blahořečení našeho ctihodného zakladatele; 24. dubna vrátil se do Číny.

ZTRATY Společnosti Slova Božího, způsobené válkou, pokud bylo možno dosud zjistiti, obnášejí 492 členy. Z toho 83 misionáře kněze, 377 padlých na bojištích, 27 obětí v koncentračních táborech a 5 nálety doma. Oběti zajiště veliké. Doufejme, že dobrotivý Bůh přijal jejich oběti pro dobro a rozkvět Společnosti.

PŘEDNÍ INDIE, ap. prefektura Indore. Od 10. 9. 1945 pohybují se zase všichni misionáři úplně volně a věnují se své práci. Do té doby mohli se němečtí členové zdržovati jen ve svých stanicích a v jejich okruhu do 5 mil. Ap. prefekt dlí na zotavené v USA, zastupuje jej P. Simons. Náš P. Kolář je živ a zdrav a rád by se podíval trochu do Evropy. Práce přes vojnu měl velmi mnoho, protože spravoval až 7 stanic.

FLORES A TIMOR (Malé Sundy, Holandská Vých. Indie). Misionáři SVD z Flores byli skoro všichni evakuováni do Přední Indie. Jeden transport byl torpedován Japonci, utonulo 18 členů, 17 kněží a bratr. Pouze zámkem japonského biskupa Yamaguši a gen. vikáře Ogihary bylo dovoleno několika kněžím spolu s biskupem Levenem zůstat na posicích. — Z Timoru byli odvezeni všichni misionáři na Celebes, kde byli drženi v různých táborech. Japonská vojska zničila na Timoru skoro všechna misijní zařízení, často způsobem přímo strašným. Internované misionáře zachránila před jistou smrtí (den a hodina poprav byly již stanoveny) nečekaná kapitulace Japonska.

PRACOVNA

(Z dopisů spolubratří)

„KNĚZ A BOHOSLOVCI.“ Potěšilo mě, že mezi kněžími nacházejí plodnou půdu snaha a touha bohoslovců po praktickém pastoračním vzdělání již v alumnátě. A to nejen po stránce vnější činnosti, nýbrž i du-

chovního života. S jakým zájmem jsme četli zprávu našich bratří-bohoslovců z Francie, v níž mimo jiné nám psali, že mívají každý měsíc jakési konference, na nichž nejlepší kněží z diecése přednášejí bohoslovcům své

zkušenosti, prakticky je vzdělávají a vzbuzují a upevňují v nich touhu po pastorační práci ve stopách Božského Mistra. A myslím, že naši bohoslovci toho zvláště potřebují, poněvadž vlivem nepříznivého okolí doma i v alumnátě pozbývají často zájmu na vážných pastoračních otázkách a zejména na intenzivnosti celého života. Proč? Nemají podnětů, nemají dosti vzorů. Kněží si bohužel mnohdy svých bohoslovců nevšímají. Seminář jim toho dá dosti, ale to jen teorii. Bohoslovec na prázdninách vidí hluboko do života kněží. Což však, když vidí nezájem, odbývání sv. obřadů, nesnášenlivost a závist mezi kněžími, nepořádky na faře atd.? Chceme býti skutečně kněžími božského Srdce Páně, a je na všech, kteří mají na nás vliv v době naší přípravy, aby toho daru dobře využili — aby nám i jim po kněžské křížové cestě a práci na vinici Páně zaznělo vstříc: Služebníku věrný...

—il.

PRO INFORMACI. Tvorba, týdeník pro kulturu a politiku, r. XV., č. 3. — na třetí str. obálky: „Zakladatelé vědeckého komunismu, Marx a Engels, kteří rozšířili materialismus na oblast společenských jevů, odhalili skutečné, materiální kořeny náboženství, jeho souvislost v třídní společnosti s vládou vykořisťujících tříd. Marxismus ukázal, že náboženství je nástroj duševního porobování pracujících. V opak měšťáckého, spekulativního, osvícenského atheismu, domnívajícího se, že náboženství lze zničit v rámci kapitalistické společnosti rozšířením vědeckých znalostí, zdůrazňuje marxismus-leninismus, jako *bojující materialismus*, třídní, vykořisťovatelskou podstatu náboženství v třídní společnosti a pokládá boj s náboženstvím za jednu z forem boje s kapitalismem vůbec. Boj s náboženstvím, toť boj za socialismus. Během revolučního zápasu se vzrůstajícím politickým uvědoměním pracujících se přední vrstvy proletariátu zbavují náboženských předsudků ještě v kapitalismu. Naprostý rozchod s náboženstvím není možný, dokud není zničen vykořisťující aparát, jehož svatozáří je náboženství. Bolševická strana od samého počátku propagovala atheistický světový názor mezi širokými vrstvami pracujících. V programu Všesvazové

komunistické strany (bolš.) v § 13 se mluví o tom, že se musí provádět široká protináboženská propaganda. — „Strana — podle Stalina — nemůže být neutrální k náboženství a provádí protináboženskou propagandu proti všem náboženským předsudkům, poněvadž se staví za vědu, a náboženské předsudky jsou protivědecké, neboť každé náboženství je nějak protivědecké.“ V ústavě SSSR (odst. 124) se dává občanům úplná svoboda svědomí, svoboda konání náboženských obřadů, ale zároveň i svoboda protináboženské propagandy. Propagování jediné vědeckého, dialekticko-materialistického světového názoru a trpělivé vysvětlování pracujícím, že náboženství je škodlivé, toť velmi vážný úkol politické a kulturní práce. Pokud kapitalistické přežitky, mezi nimi i náboženské, ještě trvají v myslích pracujících, dotud zůstává boj s náboženstvím stále aktuální. Součástí komunistického vzdělání pracujících, boj o komunistické uvědomění, je boj o překonání náboženských přežitků.”

KONEČNÁ ÚPRAVA NOVÉHO KATECHISMU. Arcidiecéšní školní rada pověřila Katechetský spolek, aby spolu s Jednotou duchovenstva vytvořil komisi, která by provedla poslední pilování nového katechismu a připravila jej k vydání po stránce ilustrační a zevní úpravy. Katechetský spolek na své výborové schůzi, konané v Přerově dne 23. dubna, ustavil tři komise: textovou, ilustrační a pro zevní úpravu. V komisi textové budou: Prof. František Bureš ze Strážnice, P. Leopold Reček, katecheta v. v. Otrokovice-Kvítkovice a doc. Dr. František Tomášek, insp. náb. Olomouc, Komenského 6/III., na něhož budtež posílány návrhy. V komisi ilustrační budou: Jan Mlčoch, Uher-Hradiště, Vychovatelna, a P. Leopold Reček. V komisi pro zevní úpravu: P. Jan Jan, katecheta ve Zlíně a jako odborník P. Beneš, ředitel Lidových závodů v Olomouci. Tyto komise nejsou úplné, neboť také Jednota duchovenstva tam pošle své zástupce.

Kršt.

MSGRE DR. LUD. MATOUŠŮ, professor CM facultatis Theologicae Olomucensis: *Ius matrimoniale*. Editio tertia. CAT, Čes. Budějovice 1945. Nákl. vlastním. Cena 140 Kčs. — U-

čebnice manželského práva, všemu kněžstvu v Čechách i na Moravě dobře známá, vychází v 3. doplněném vydání. Objednejte buď u autora v Olomouci, klášter kapucínů, nebo u kapitol. konsistoře v Čes. Budějovicích.

DOTAZ. Dne 5. větna 1945 byl sezdán u Stavovského úřadu Watenstadt v Německu p. X s Y, sovětskou státní příslušnicí, dle jejího udání pravoslavného náboženství, dle odd. listu „regionslos“. Nyní žádá dotyčný o zplnění manželství. Co k tomu všechno třeba? 1. Žádat o dispens super mixtam religionem či disparitatis cultus? 2. Žádat zvlášť o konvalidaci? 3. Jako důvod pro udělení dispense uvést jejich přání konvalidace? 4. Kolik záruk žádat? Svého času byla záruka o získání nekat. části zrušena! (Viz Matr. předp. z Bránic, § 54.) Tedy jenom dvě? 5. Potřebuje nevěsta dispens od přinesení křestního listu? Od světské i církevní vrchnosti? 6. Či stačí jen manifestační přísaha? Existuje někde nějaký vzor manifestační přísahy? 7. Je třeba žádat o dispens od tří ohlášek? Viz can. 1026! 8. Je třeba žádat o dispens od imp. publicae honestatis? V příručce ke CJC jsem četl, že vzniká tato překážka z každého neplatného manželství, tedy i civilně sezdáných. Viz také přílohy k matr. předpisům, kde při zápisu konvalidace je v dokladech uvedena disp. ab imp. publ. hon. 9. Je třeba žádat o dovolení k sezdání? Viz již zmíněné přílohy, kde v dokladech při uzavření smíšeného manž. je toto dovolení uvedeno jako doklad. 10. Je třeba, aby snoubenka po sňatku podala žádost na velvyslanectví SSSR, aby jí byl povolen pobyt v ČSR?

Odpověď: Z obsahu dopisu vysvítá, že jde o sňatek čl. státního příslušníka katolíka, se sovětskou příslušnicí dle udání pravoslavného vyznání uzavřený na stavovském úřadě ve Watenstadt. — Sňatek ten je pro sféru státního práva *platný*. Ve smyslu kanonického práva pro nedostatek předepsané formy je však *neplatný*. ad 2. Aby se stal sňatkem ve smyslu církevního práva, je nutno nedostatek zhojit konvalidací. V žádosti Arcibiskupské konsistoři je nutno uvést, že civilně sezdání přejí si své civilní man-

želství splatnit i církevně a zdůraznit, že manželka ex civili contractu má na oddacím listě vyznačeno v rubrice: nábož. vyznání: religionslis, kdežto osobně udává, že je pravoslavného vyznání a že byla křtěna, ale křestní list není jí možno předložit; ad 1. nechce-li přestoupit k Církvi, nutno žádat o *dispens ab impedimento mixtae religionis in eventum disparitatis cultus* (obojí takto uvést). ad 5, 6. Vzhledem k tomu, že není možno nevěstě předložit křestní list, nutno žádat o dispens od předložení křestního listu, a to jen u církevního úřadu, ježto jde o záležitost čistě církevní. Konsistoř rozhodne pak, za jakých podmínek se dispens uděluje. ad 4. Pokud se týká potřebných záruk při smíšených manželstvích, jsou pro ně tištěné formuláře, v nichž je obsažena záruka katolické výchovy dětí a pak zajištění svobodného a nerušeného vykonávání náboženských povinností i snahy katolické strany, že se vynasnaží nekatolíka přivést k Církvi. ad 7. V žádosti nutno uvést, že nupturienti žádají o konvalidaci manželství doplněním formy bez ohlášek a žádat o případnou dispens i od všech tří ohlášek. (Místo ohlášek pak je přisežné prohlášení nupturientů, že si nejsou vědomi žádné překážky.) ad 8. Impedimentum publicae honestatis v daném případě nepřichází v úvahu. ad 9. Udělením výše uvedených dispensí jsou odstraněny překážky, bránící uzavření manželství, a tak příslušný farář je ex jure oprávněn k asistenci při sňatku. ad 10. Snoubenka tak již měla dávno učinit, ježto státně sňatek byl již uzavřen. Musí ihned žádat velvyslanectví SSSR v Praze XIX, Bubenči, Náměstí Pod kaštany, o *povolení pobytu s manželem v ČSR a současně o propuštění ze sovětského státního svazku*. Vide: Acta curiae, nr. 4—15. III. 1946, str. 40. ad 3. Důvod musí mít každá žádost o dispens svůj vlastní. Tak o dispens od předložení křestního listu: nemožnost, resp. velkou potíž s jeho předložením; od ohlášek: již byly provedeny ohlášky státní a jejich nové provedení by upozornilo veřejnost, že žili dosud v neplatném manželství; od překážky smíš. náboženství: nesnadnost převedení nekatolíka ke katolictví a pevný úmysl stran spolu žítí v

manželství, takže by bez dispense žili dále v neplatném manželství. Sama konvalidace nepotřebuje žádného dů-

vodu. V žádosti uvést přesná data i ohledně civilního sňatku.

PRO ET CONTRA

EVANGELÍK NAM PIŠE. Třeba že jsem pravověrný evangelík, dovoluji si obrátiti se na Vás ve věci, která se týká křesťanského způsobu života. Pozoruje se v posledním desetiletí, že veřejná moc uznává a tím nepřímo podporuje rozvrat rodiny. Zdá se, že v posledních dobách je zde tendence, podporovati rozvrat rodiny přímo. Totéž lze říci o rozdílech mezi mužem a ženou, tak jak byly stanoveny Bohem. 1. Konkubinát. Některé směry chtějí smazati rozdíly mezi manželstvím a konkubinátem a dokazují, že je to hospodářsky totéž a proto nemá být zde ani právního rozdílu, avšak přehlíží se při tom, že konkubinát je podstatně zvýhodněn proti manželství. Tak na př. vznik a zánik manželství v právu jest naprosto jasný a snadno dokazatelný. Konkubinát je stavem, který se dá podle okolností buďto předstírat nebo tajiti. Ale bez ohledu na to právní řád zvýhodňuje konkubinu proti manželství. Na př. vdova po veřejném úředníku neztratí pensí, žije-li v konkubinátě se železničním úředníkem, poněvadž přece se neprovdala, avšak nabude veškerých výhod (železničních a pod.), poněvadž pro výhody jest zrovnoprávněna s manželkou; čili má veškeré výhody jako vdova a zároveň všechny výhody jako kdyby byla manželkou železničářovou. Stejné stanovisko platí i v jiných oborech práva správního (zejména soc. pojištění) i finančního. 2. Vojenská služba žen. Církev katolická důsledně se staví za rovnost muže a ženy před lidmi, zákonem i Bohem. Rovnost však znamená stejnou bytostí muže a ženy. Bůh určil mužům a ženám jiné povinnosti, proto také i jiná práva. Pro-

ti vojenské službě žen mluví jasně netoliko tradice, ale i přirozené mravní zásady, které se kryjí v podstatě se zásadami křesťanskými. Avšak vojenská služba žen neobstojí ani se stanoviska vojenského, věcného a státního. Čím válečný technický „pokrok“ je větší, tím více připadá pracujících na jednoho bojujícího. Tedy, chce-li připravit vláda všechny obyvatele k přímému boji, jest otázka, kdo bude pracovati pro bojující. Poněchám úplně stranou, jaký bude mítí důsledek vojenská služba po stránce mravní a populační, nehledě ani k tomu, že žena nehodí se pro život stádo-
vý, jak nutně musí býti na vojně. Poněvadž není zde žádné instituce, která by statečně řekla mínění převážné většiny národa, domnívám se, že je to právě katolický episkopát, který může uplatniti hlas všech věrných křesťanů v našem státě. 3. Rodinný život. Církev katolická podporuje instituci rodiny. Naproti tomu veřejná moc podporuje život mimo rodinu, hromadné stravování, hromadné jesle a pod., rozvrací rodinu. Totéž se týká pracovních hodin. Tyto jsou stanoveny tak, že se rodina nikdy nesejde, poněvadž jindy přichází domů otec, matka, děti dospělé a nedospělé. Obracím se na Vás bez ohledu na své upřímné evangelictví, poněvadž moje církev, bohužel, je příliš ovládána zájmem, aby se nezdála býti málo moderní. Prosím proto zdvořile, abyste laskavě uvážili tyto náměty a řekli jasně své mínění. JUDr O. Ch.

(Souhlasíme a budeme se všemi poctivými křesťany pracovat k tomu, aby náš soukromý i veřejný život se řídil křesťanskými zásadami, to jest: spravedlností a láskou.)

H O V O R N A

EXERCICIE PRO KNĚZE jsou ve Frýdku od 8.—12. července a od 26. do 30. srpna 1946. Na Sv. Kopečku v Norbertinu od 15.—19. července t. r. **NABOŽENSKÉ LETÁKY.** Naše letáky nemůžeme přikládati k DP na

ukázkou. Tím se stalo, že mnozí dpp. nevědí, které letáky jsme vydali. Jsme ochotni poslati zdarma na ukázkou ty letáky, které ještě máme na skladě. Jejich titulky jsou: Smrt — radost. Otázka víry, Zachraň duši svou! Smí-

me lháti? Více četníků? Církev světi zbraně, Máme světiti neděli? Totalita křesťanství, Čím vám je Kristus? Církev národní neb internacionální? Slíbil, Aby tě aspoň milovali, Jarní očišta, Římský cement, Dábel u zpovědnice, Papež a fašismus, Je neštěstí opravdu neštěstím? Čím je zpověď, Vstal Kristus? Bože, proč mlčíš? Kříže ze škol? Rozeznávání hříchu. Cena 1 letáku 15 hal. Objednávky vyřídíme pokud zásoba stačí. Kdo by si přál letáky odebrati, račte nám sdělit. Posílá se jen násobek 25 ex., tedy 25, 50, 75 atd.

NA FARU za hospodyně neb vedoucí domácnosti šla by slečna 44letá. Je s tělesnou vadou (skr. pát.); byla 26 let na faře; zná všechny práce v dom. i hosp., též u nemocn. Nabídky na administraci DP.

VE FARNÍM KOSTELE V TĚŠNOVICÍCH děláme nové oltáře. Bvl by zde k dispozici starší svatostánek a dva andělci, které bychom chtěli darovati některému poškozenému kostelu. Zájemci nechť napíší na farní úřad Těšnovice, p. Kroměříž.

Dp. MOŠNICKÁ. Děkujeme za upozornění, že DP přichází k Vám až v pondělí. Dosud byl expedován ve čtvrtek. Zařídili jsme to tak, že každé číslo je na poště již ve středu odpoledne. Dejte nám zprávu, zdali už přichází včas!

NA INSERTAT „Zbožná dívka“ přišlo na 30 nabídek. Z toho poznáváme, že je veliký nedostatek zbožných, spolehlivých pracovníků. Proto prosíme Dpp., kteří vědí o zbožných, pracovní-

tých osobách, aby jejich adresy sdělili administraci DP. Vykonají tím kus bratrské lásky.

PŘIPRAVUJEME prázdninový zápisníček pro školní děti. Též obrázky pro chlapce a dívky vystupující ze školy. Ceny oznámíme v příštím čísle. Upozorňujeme, že malovánky pro měsíce červen a červenec jsou již vytisknuty. Cena 15 hal. kus. Exerciční dům, Frýdek.

TISKNEME: Dr. Tomášek: *Duch. příprava do života pro žactvo opouštějící školu*. Str. 32; cena 7 Kčs. Objednejte ihned!

EXERCICIE PRO KNĚZE, ZVL. KATECHETY, spojené s katechetským kursem a valnou hromadou Katechetského spolku budou konány na posvátném Velehradě od 26. srpna t. r. (večer) do 30. srpna. Hlaste se včas přímo na Papežskou kolej na Velehradě. Zvláště členy Katechetského spolku prosíme o včasnou přihlášku a v plném počtu. Ráz kursu: Práce za změněných poměrů ve škole i mimo školu. Na kursu sdělí nám vdpp. inspektoři náboženství své zkušenosti z inspekce. Jedn. Katechet. sp.

DUCH. SPRÁVA V ČESTLICÍCH, p. Průhonice u Prahy, obsadí místo hrobníka při zádušním hřbitově v Čestlicích. Vhodné pro zahradníka nebo zedníka. Bližší sdělí uvedená duchovní správa.

OBSAH:

Silv. Brait, Nábož. typologie	305	Z domova	314
A. Šuránek, Proste, a vezmete, aby vaše radost byla úplná	308	Ze světa	315
F. J., Zdroje křesťan. smýšlení	310	Pracovna	316
Lesní školy	311	Pro et contra	319
Pastorace mládeže	313	Hovorna	319

S církevním schválením úřadu arcibisk. zvl. pověřence v Ces. Těšíně č. 394/45.

Vydává Exerciční dům Frýdek. Telefon 38. Číslo účtu Pošt. spořitelny 303.183. Vedoucí redaktor P. Rudolf Schikora C.Ss.R. - Odpovědný redaktor P. Alois Březina C.Ss.R. - Vychází jednou týdně. - Tiskem Valašské tiskárny ve Valaš. Meziříčí. Novinové výplatné povoleno ředitelstvím pošt v Brně č. 1A 4 2370-0/24 414 1945 ze dne 10 VII 1945. - Podací a dohlédací pošt. úřad Frýdek 2. Předplatné na rok 127.50 Kčs.

K Husovým oslavám

Loni jsme byli tázáni, jak se má kněz chovati, kde NV oznámil Husovy oslavy. Žádali jsme tehdy spolubratry, aby nám napsali své zkušenosti. Jednu odpověď jsme uveřejnili v minulém ročníku, str. 190.

Dnes podáváme z jiných dopisů několik myšlenek *na uvážanou*. Nejsou to recepty, kterých by se dalo všude a za všech okolností použít, nýbrž náměty, o nichž se dá debatovati.

„Dodatkem ještě odpověď na dotaz v DP z 13. čce: „Jak se chovati, kde NV oznámil H. oslavy?“ — Je-li členem NV katolík-laik, ať hned bez mučení a bez nucení zvedne ruku a přihlásí se, že je ochoten oslav se činně účastnit tím, že si sám vezme přednášku. Když nebude moci mluvit jako řečník hlavní, ať mluví aspoň jako řečník poslední, neboť slova posledního řečníka si lidé obyčejně odnášejí domů. Jedná-li se o kněze, který je členem NV, pak ať se přihlásí ne jednou, ale oběma rukama, že se chce slavnosti účastnit a na ní promluvit. Pak ať poděkuje Pánu Bohu za tu milost, že bude moci říci několik kněžských slov k duším, které toho snad nejvíce potřebují. Na takovou přednášku ať se připraví svědomitě, jako na kázání, na kterém mu opravdu záleží.”

„Je opravdu těžké bráti lidu násilím tuto slavnost. Je v ní kus poesie! Mluvit proti tomu, bylo by štěkáním na měsíc. Bylo by jen třeba dáti těm slavnostem náplň křesťanského ducha. — A to není žádný originální nápad. Podobné metody užívá církev sv. již dávno. Jak vznikl zasvěcený svátek Obřezání Páně? — Jinak je přece liturgicky podřadný! — Svátek byl zaveden jako protiváha k hýřivým slavnostem pohanským na 1. ledna, kdy vítali Nový rok. Z podobných příčin byl zaveden průvod na sv. Marka. A vůbec, kolik bychom našli v liturgii křesťanské prvků pohanských! Byla jim dána jen náplň křesťanská — dán jim křesťanský význam. Ostatně i dnes jsme svědky toho, jak vzniká nový zasvěcený svátek na 1. května. Původně světská slavnost: svátek práce (nebo jste-li zbožňovatelé práce, potom musíme psát s velkým „P“ — tedy svátek Práce). Poněvadž toho dne se nepracuje, jdou věřící do kostela na mši sv. Tam slyší předčítat slovo Boží ze svátku sv. apoštolů Filipa a Jakuba, dvou slavných pracovníků na vinici Páně, horlivých až k mučednické smrti. Snad slyší i pěkné kázání o významu lidské práce ve světle zjevení Božího. — Zatím chodí do

kostela dobrovolně. Může se však po letech stát, že se v církevním kalendáři objeví nový zasvěcený svátek: sv. Filipa a Jakuba. — Něco podobného se může stát s večerní slavností, konanou 5. července v zemích českých. Budou-li tyto slavnosti soustavně a plánovitě navazovati na tradici cyrilometodějskou, budou-li naplňovány duchem pravdy, pravdy jediné: katolické, pak možná za dvacet let ty plameny z 5. července nebudou symbolem vzdoru a nenávisti proti Římu, nýbrž budou spíše symbolisovati ono světlo pravé víry, které sem sv. věrozvěsti do našich zemí přinesli aby zaplašili temnoty pohanství. A možná, že potom za 20 let bude 5. července (na svátek sv. věrozvěstů!) pořadatel slavnosti zapalovati hranici, budou kolem něho zástupy účastníků zpívati: „Bože, cos ráčil před tisíci roky — rozžati otcům světlo víry pravé... od doby té nám světlo víry plane: dědictví otců zachovej nám, Pane!...”

„Svátku Husova se báti nemusíme. Jen snažme se jej posvětit poznáním Husa skutečného! A kdo si to vezme za úkol? Snad domýšlivý pokrokář? Nikoliv! Nýbrž ten, kdo je Husovi nejbližší. A to je věřící katolík!”

„Pokud jde o přednášky k H. oslavám, snad by bylo dobře, aby byla předem vypsána soutěž na nejlepší vypracování přednášky o MJH v duchu katolickém. Tím by laikové měli jednak možnost více se uplatnit (podle zásad KA), jednak by se tím již budil zájem u laiků o celý podnik. Nejlepší práce by pak byly vydány tiskem a dány řečníkům k dispozici. — Jediná přednáška nestačí. Aspoň dvě neb tři. Jiná přednáška se hodí pro místa nábožensky celkem zachovalá, jiná pro místa, kde jsou náboženské poměry žalostné jinak bude řečnit ve městech (nebo vůbec při slavnostech většího rozsahu), jinak při obyčejné venkovské slavnosti. — Na podrobné vypracování celého plánu je však třeba již více myslících hlav.”

Redakce prosí dpp. spolubratry, aby nám poslali další náměty a zkušenosti, ev. vypracované přednášky, ale co nejrychleji.

Duch pravdy bude svědčiti o mně...

(Jan 15, 26 n.)

A. Šuránek :

(Neděle v oktávu Nanebevstoupení.)

„Až přijde Utěšitel, kterého já pošlu vám od Otce, Duch pravdy, jenž vychází od Otce, ten bude svědčiti o mně.” Tak utěšuje Pán své apoštoly. Nic jim nezatajil, nic lidsky příjemného nesliboval. Až přijdou pronásledování, mají si vzpomenout na svého Pána. „Pamatujte na to slovo, které jsem já řekl vám: Není služebník větší nežli pán jeho. — Jestli mne pronásledovali, i vás budou pronásledovati...” (Jan 15, 20.) To jim řekl, ale aby neklesali na mysli, přechází od nenávisti světa k nadějnější a utěšenější věci: ke svědectví Ducha svatého. Přes všechnu nenávist nepodaří se Ži-

dům, aby zvítězili nad Kristem, aby zvrátili to, co Bůh přichystal, co Syn Boží vydobude pro spásu člověčenstva.

Až přijde *Utěšitel* ... Jaký úkol bude mít Duch svatý! Když svět bude kormoutit svou nepřizní i přízní, On bude utěšovat, když svět bude srážet, On bude zvedat. Tak dovedl těšit Pán, který se loučí. „Důvěřujte, dodejte si odvahy, já jsem přemohl svět!“ „Nebojte se, mé stádečko!“ „Proč se bojíte, malověrní?“ „Malověrný, proč jsi pochyboval?“ Jak ta slova napřimovala, vlévala sílu, pokořila, ale nezlomila. Pán uměl *těšit*. Odchází, ale pošle *Utěšitele*. Už tím je bude těšit, že jim bude připomínat: „Pamatujte na to slovo, které vám Pán váš řekl ...“ „Ducha Utěšitele jim pošle od Otce, o němž s takovým zanícením kázával, k němuž se s takovou velebností modlíval a k němuž i je volat naučil: „Otče náš, jenž jsi na nebesích ...“

„*Duch pravdy, jenž vychází od Otce, ten bude svědčiti o mně.*“ Bude vám stále určitěji ukazovat, že jsem slíbený Vykupitel, Syn Boží, který měl přijít sejmut hříchy světa a zvednout svět do náruče nebeského Otce, jako pastýř zvedá zakryvenou ovci ... Způsobí, že víra ve vás bude hořet plamenem a zapalovat, zapalovat ... Pod jeho vedením a s jeho pomocí obrátíte svět. Z vlků beránky učiníte. Z těch, kteří propadli zvláště lži, učiníte milovníky pravdy, ochotné pro pravdu žít, pracovat, život dát. *Duch pravdy* bude svědčiti o mně, že já jsem *Pravda*. Že slova má nepominou. Že na nich lze vybudovat — jako na nerozborné skále — štěstí časné i věčné. Že má slova zavazují. Že přijdu, abych soudil dle toho, jak pravda byla hledána, poznávána, milována, konána ...

Duch svatý bude svědčiti *skrze* apoštoly. Jeho svědectví sroste v jedno se svědectvím apoštolů. Neboť oni sami viděli a slyšeli; i oni budou vydávat svědectví, jemuž Duch svatý bude dodávat váhy. „Avšak i vy bude svědčiti, neboť jste se mnou od počátku.“

Tímto *dvojím* svědectvím: *vnitřním* svědectvím Ducha svatého a *vnějším* svědectvím apoštolů osvědčeno bývá světu božství osoby Kristovy a božská povaha nauky jeho. Duch svatý ve světě a v jeho událostech klesí cestu Ježíši Kristu a jeho nauce, ničí všechnen odpor nebo jej aspoň ukazuje v jeho nicotě, upravuje však především srdce a nitro lidské pro Ježíše. (Sušil.)

„*I vy budete svědčiti, neboť jste se mnou od počátku.*“ I vaše svědectví — čistě lidské — má *velkou váhu*, poněvadž jste viděli, slyšeli, zažívali všechno od počátku mého veřejného vystoupení. Působením Ducha svatého dostane se vašemu svědectví nadpřirozené povahy a neomylnosti. On vaše výroky prosvítí a udělí jim sílu oživující, posvěcující. Tak bude On s vámi — a vy s ním — přemáhat svět.

Apoštolové naslouchají, snaží se představit si svou budoucnost. Jinak ohnivý Petr, jinak Jan ... Jaká to změna! *Petr* má oheň v očích, ale za několik hodin ten oheň pohasne u jiného ohně na

dvoře Kaifášově. Pak se ty oči zalejí slzami. Ale, co z nich bude zářit, až nad hlavou Petrovou se objeví ohnivý jazyk, až bude Petr o Letnicích po prvé „vydávat svědectví“ naplněn Duchem pravdy! „Muži izraelští, poslyšte slova tato: Ježíše Nazaretského, muže osvědčeného u vás od Boha mocnými skutky a divy i zázraky... toho jste ukřižovali, Bůh však vzkřísil jej z mrtvých... My všichni jsme toho svědky.“ (Skutky 2, 22—32.) Nebo: „Bůh Abrahamův a Bůh Izákův a Bůh Jakubův, Bůh otců našich, oslavil Syna svého Ježíše, kterého vy jste vydali a zapřeli před Pilátem... Původce života jste zabili, ale Bůh vzkřísil ho z mrtvých, a my jsme toho svědky.“ (Tamt. 3, 13 nn.) Nebo: „Petr naplněn byv Duchem sv. řekl: Náčelníci lidu a starší: budiž známo všem vám i všemu lidu izraelskému: Ve jménu Ježíše Krista Nazaretského, kterého jste vy ukřižovali, kterého však Bůh vzkřísil z mrtvých — skrze toho stojí tento (kdysi chromý) před vámi zdráv. To je ten kámen, který byl zavržen od vás stavitelů, který však stal se kamenem úhelním, a není v nikom jiné spásy; neboť není jiného jména pod nebem daného lidem, v němž bychom měli spasení býti.“ Tu oni pozorující *neohrůženost* Petrovu a Janovu, a shledavše, že jsou to lidé neučení a prostí, divili se... Zakázali jim učití na základě jména Ježíš. Ale oni pravili: „Posuďte sami, zdali je spravedливо před Bohem, abychom poslouchali více vás než Boha; neboť my nemůžeme nemluvití toho, co jsme viděli a slyšeli.“ A tak „mocí velikou vydávali apoštolé svědectví o zmrtvýchvstání Ježíše Krista...“ (Tamt. 4, 8—20. 33.) Tak v nich působil „Duch pravdy“. A „Duch Utěšitel“? „Povolavše k sobě apoštoly a žmrskavše je, přikázali jim, aby nemluvíli již na základě jména Ježíšova a propustili je. I šli z velerady s radostí nad tím, že byli učiněni hodni trpěti pohanu pro jméno Ježíšovo, a nepřestávali každého dne ve chrámě i po domech učití a zvěstovati Krista Ježíše.“ (Tamt. 5, 40 n.)

Potřebuje svět apoštolů, kteří by vydávali svědectví „mocí velikou“? Můžeme my vydávat svědectví? Byli jsme také s Pánem už dlouho! Ale napřed musíme sami přijímat a rozjímáním stravovat svědectví, která vydává Duch svatý nám o Ježíši Kristu, který nás povolal do svých služeb. Maria, Sponsa Spiritus Sancti, která se modlíla ve večeradle s apoštoly, může svou přimluvou dosahovat, aby ta svědectví Ducha svatého byla stále jasnější, působivější, aby i v nás hořela víra ve vítězného Syna Božího plamenem stále mohutnějším, stále schopnějším zapalovat naše okolí, zaněcovat srdce toho lidu, který nám byl svěřen...

„Utěšitel, Duch pravdy, bude svědčiti o mně; avšak i vy budete svědčiti, neboť jste se mnou...“

Úmysly Apoštolátu modlitby, stanovené sv. Otcem na měsíc červen: Nejsvětější Srdce Ježíšovo, za celý svět, zasvěcený Tobě a nejsvětějšímu Srdci Panny Marie, prosíme Tě, uslyš nás! — Nejsvětější Srdce Ježíšovo, aby pobyt vojinů ve vzdálených zemích přispěl k rozšíření víry, prosíme Tě, uslyš nás!

Typ dušičky ulekané.

Velkou duchovní chorobou i trýzní pro trpícího i pro kněze, který ho má vésti, jest duchovní *úzkostlivost*. Říkáme tomu skrupulantství. Skrupulantstvím označujeme stav člověka, který ať dělá co dělá, stále se mu zdá, že hřeší. Pak jest další stupeň skrupulantů, kteří nedovedou odhadnout, co je pokušení a co je svolení. Posléze pak jsou skrupulanti, kteří již ztratili docela pod nohama půdu morální jistoty a nejsou si jisti, ani zda se toho a onoho činu dopustili, ani se z té neb oné viny již vyznali, a posléze pak jsou ještě skrupulanti (ale to jsou obyčejně osoby duchovní bohoslovci, kněží a řeholníci), kteří něco slyšeli o církevních trestech a stále mají obavu, aby do nich neupadli.

Proberme si jednotlivé druhy těchto skrupulantů. Základem všeho jest ztráta mravní jistoty ohledně jejich náboženského mravního života, po případě i profesionálního života, pokud spadá pod mravní a náboženskou povinnost. Jsou také skrupulanti zdravotní, skrupulanti čistě profesionální, pak ještě skrupulanti denního života, skrupulanti osobní bezpečnosti a pod. Znáte tyto věčné skrupulanty, kterým není nic nikdy dobře uděláno, kteří hledají všude hnidy, kteří pro jeden halěr dovedou ztrávit celé bezesné noci, kteří jsou postrachem kancelářů, kteří nejsou nikdy hotovi se svou prací, a kterým také nikdo dost poctivě a přesně nepracuje. Tito lidé dovedou utýrati sebe, ale hlavně utýrati druhé. To jsou typy pánů oficiálů, píďalků a pod. V ohledu svědomí jest to již povážlivější. Co jest svědomí? Jest to soud praktického rozumu, jenž velí: toto je třeba učiniti, toho opomenouti, tak je třeba jednati, to a ono je podle zákona Božího a církevního opravdu správné, nebo nesprávné. Stojí tu zákon a potom můj čin. Paměť mi reprodukuje tento čin, a praktický soud mého svědomí mi tento čin zhodnotí podle daného zákona. Proč nastává toto zmatení, které nedovede správně oceniti čin sub specie aeternitatis, pod zorným úhlem nadpřirozené hodnoty? Jsou toho tři příčiny.

První je zaměňování řádu morálního s řádem fysickým. V otázkách fysických můžeme míti jistotu fysickou, v otázkách metafysických, metafysickou; to se týká podstat věcí skrze myšlenkové řečení, ale v otázkách mravních máme a můžeme míti jistotu pouze *morální*.

Neznáme totiž tak dokonale sebe, všechny pohnutky do nejmenších podrobností, všechny okolnosti, abychom mohli udati mathematicky přesnou cenu svých mravních činů. Musíme se spokojiti se soudem praktického rozumu, čili se svým svědomím.

Tu jsem u druhé příčiny skrupulantského neklidu. Skrupulant si totiž pokazil jistotu a jasnost svého svědomí. Právě tím, že chtěl míti absolutní jistotu o svých činech. Proč ale chce míti tuto absolutní, metafysickou nebo fysicko-mathematickou jistotu? Protože

je sobec a celé jeho náboženství se točí jenom kolem něho, kolem jeho drahé osobičky.

Chce mítí naprosto jisté zaručené své spasení. A chce je mítí zaručené sebou svými dobrými skutky. Tak je základem skrupulantství nesmírná sebeláska a skrytá pýcha, která více spoléhá na sebe, nežli na Boha, která se více stará o sebe nežli o Boha, o své spasení spíše nežli o Boží oslavení.

Takový skrupulant je ovšem strašně potrestán za svou nedůvěru. Zato, že nechtěl dostatečně důvěřovat Bohu, nedůvěřuje pak pomalu nakonec ani sám sobě, ani svému rozumu! Nejstrašněji to odnese pamět. Pamět je tak napínána a tak matena ustavičným neklidem, ustavičným překontrolováním, hledáním nových a nových a bezpečnějších jistot a záruk svých činů a pohnutek jejich a jejich mravní hodnoty, že to nakonec neunes. Protože i pamět jest schopností s pouze morální jistotou, protože nikdo nemůže říci s naprostou jistotou, zda jeho pamět neklame, a protože selhání paměti jest skutečností, která každého stihá, proto nakonec ani své paměti nevěří. Stále hledá ještě jinou a novou jistotu. Docházejí pak k takovým výstřednostem, že za chvíli již nemají jistotu skutku, který se udál před chvílí. Při svátostném pak životě se to projevuje skrupulantstvím ve sv. zpovědi, kdy skrupulant nakonec ani po zpovědi neví, zda se z toho hříchu vyznal či ne. Jeho fantasie je naplněna jen a jen možnostmi hříchu, možností zatracení. A nyní nastává příšerný tanec možností. Svědomí je dokonale zmateno. Místo aby bylo živým hlasem, určujícím mravní cenu určitého činu, točí se stále jen kolem jistoty činů vykonaných nebo nevykonaných... Neslouží více jako ukazatel mravnosti, nýbrž jako mučitel. Skrupulant bývá obvykle velmi jednostranný ve svých úzkostech a pochybnostech. Nejčastěji se týká otázek svaté čistoty. Bývá to u lidí, kteří se někdy těžce provinili proti čistotě, kterým bylo vážně zpovědníkem nebo vychovatelem pohroženo. Někteří totiž kazatelé, zpovědníci, vychovatelé, exercitátoři tak přepínají ctnost čistoty, jistě ctnosti andělské, a s druhé strany hříchy proti čistotě, že ti lidé pak považují ctnost čistoty za nejdůležitější ctnost, a hřích proti ní za úplný konec celého mravního života, za hřích, ze kterého se již nedá povstati, který se již nedá odčiniti. Proto je stále provází strach před tímto hříchem. Tento strach pak rozvrátí jejich obrazotvornost tak, že pomalu na nic jiného nemyslí, než na to, aby nesvolili. To, co v člověku hlavně pod vlivem prvotního hříchu, jenž v nás rozpoutal žádostivost, a pod vlivem mládí a životních procesů v člověku se nutně hlásí, považují již za hřích. Stále jen na to myslí. Když pak mají pomalu rozvrácenou pamět a soud mravní jistoty, stále se jim zdá, že ke všemu svolují. U některých pak jsou to úzkosti o víru. Protože pravdy víry jsou temné, protože tajuplné, a protože člověk hlavně mladý a inteligentní hledá jistotu a zřejmost v této nezřejmosti, je docela nutné, že vidí ony těžkosti, ony temnoty víry. Považuje to ovšem za nevěru, za pochybování

ve víře a nedovede se s tím nijak vyrovnat. Dokonce se mu pak zdá, že již ztratil víru. A zase tu vyvstane hrůzyplná myšlenka na Boha mstitele, jenž musí takového člověka potrestat, a sice věčným trestem.

Jak zde léčit, nebo ještě lépe řečeno: jak předejiti této hrozné duchovní nemoci? Příčiny jsem již ukázal, že je to základní omyl, který chce najíti zde na zemi mathematicko-fysickou jistotu v otázkách, připouštějících pouze jistotu morální. Druhá, že je sobecké soustředění starosti celého nábož. života jen na vlastní spasení. Za třetí, že tato sobecká starostlivost důvěřující jen sobě a své jistotě, když ji nenajde a když se odvrací od důvěry v Boha, rozvrátí svědomí, a nakonec i pamět. Nejsmutnějším na tom jest okolnost, že skrupulanti bývají tak žalostně jednostranní, že se děsí určitých přestupků a hříchů, že cedí komáry, aby pak v zápětí velbloudy polykali. Hřešiti proti lásce a proti důvěře v Boha jim nic nedělá. Urážet Boha takovou hroznou nedůvěrou a soběstačností duchovní se jich vůbec nedotýká. Tito skrupulanti dovedou býti úžasně sobečtí, krutí, nedůtkliví, bezohlední v ostatních věcech vůči svým nejdražším. Dovedou se přenášeti přes jiná přikázání s lehkomyšlností opravdu otrásající.

Postavme proti této nezdravé vykolebenosti zdravý typ. Máme pak také hned léčení skrupulosity. Klidný normální člověk věří svému svědomí. Má je totiž dobře vychované, že ani nepřeceňuje sebe, ani nepodceňuje. Dívá se na vše očima zdravé morálky. Najde si knihy, duchovní otce a zpovědníky vyrovnané, klidné, neúchylné a řídí se jejich pokyny a svou dobrou vůlí. Když se vzdělával v náboženských a mravních otázkách, jedná podle toho, co ví, že je správné, dělá to, jak dovede, a potom již o věci neuvažuje. Nebojí se Boha, nýbrž jeho bázeň je bázeň posvátné synovské oddanosti a úcty. Věřící více Bohu nežli sobě, myslí více na lásku Boží, jak by pomohl uskutečniti jeho království na zemi, a o ostatní se již nestará. Ví, že láska k bližnímu a jistota dobré vůle, spojené se správným, poctivě nabytým poučením morálním jest jedinou, ale naprosto postačující zárukou, že člověk je na správné cestě, že je v lásce Boží. Absolutní jistotu nemá zde na zemi nikdo, jak praví výstražně sv. Pavel. Ale buď malým, důvěřivým dítětem, jak říkala sv. Terezie Ježíškova, a malé děti se neodsuzují.

Dále rovný typ duchovní se hledí vychovávat kladně, pozitivně v mravním životě. Nestará se jen o to, jak se vystříhati zlého, nýbrž kladně vychovává, prohlubuje svou ctnost víry, důvěry v Boha, čistoty. Nevytrhuje také jednotlivé ctnosti a závazky, přikázání a předpisy z jejich souvislosti, nýbrž každému dává jeho místo a hodnotí vše podle úsudku svého svědomí, vychovaného moudrou katolickou morálkou, obecnou, všemi přijatou. Není ani rigoristou ani úzkoprsým, který chce býti přísnější nežli vážní katoličtí moralisté, ale také není lehkomyšlný v oceňování mravní hodnoty jednotlivých skutků a závazků. Nehledá morálky, které by mu omlu-

vily a dovolily co nejvíce. Tak neotupí ani nepřebrousí své svědomí, a jistě a klidně usuzuje a pak také dle tohoto klidného a jasného úsudku jedná. Učiní, co učiniti mohl, a pak dále na to nemyslí. Proto také jasně vidí svá pochybení, která se snaží nejenom oplakati, nýbrž také napravit v budoucnosti. Při tom důvěřuje v sílu pomoci Boží, která nikoho nenechá bez pomoci, kdo se snaží učiniti, co učiniti může.

Skrupulant má pro začátek jedinou cestu: naprosté důvěry ve zpovědníka, jehož vedení se musí slepě svěřiti, protože on sám již nevidí na krok a o ničem nemá osobní jistoty. Když se opře o zpovědníka, nechá se kladně převychovat k důvěře v Boha, k zaměření spíše na Boha než na sebe, když pod tímto vedením se bude pozitivně snažiti o čtnost, proti které se bojí hřešiti, může býti vyléčen.

(Pozn. redakce: Zdá se mi, že soud Otce Braita nad ubohými skrupulanty je příliš přísný. Z 99 proc. je úzkostlivost zaviněna tělesnou nemocí, a ne, jako se zdá podle slov Braitových, z falešného zaměření duševního. Takovým duším bychom mohli přísnými výtkami spíše uškodit, než pomoci. Jinak ale platí pravidla k vedení, jak je udává Dr Brait: bezpodmínečná poslušnost, zákaz opakování a doplňování zpovědí, z předmětů úzkosti (obyčejně sextum a víra) se zpovídati jen všeobecně „z hříchů proti... se žaluji, jak jsem před Bohem vinen“. Ať hledí na svoje utrpení jako na kříž a ať je obětují na apoštolské úmysly.)

Na odchodnou ze školy

Tento krok životní se nesmí dáti bez hlubokého duchovního zážitku celé farnosti. Předchází triduum nebo aspoň jednodenní obnova pro děti, jež mají opustit školu. Dopoledne (neděle) byly děti u stolu Páně. Vyzvali jsme též rodiče, aby obětovali přijetí svátosti za Boží ochranu svých dětí. Také učitelstvo pozveme k účasti na bohoslužbách, Odpoledne nebo k večeru promluva o významu mládí — o jeho nebezpečích — o ochraně Panny Marie. Zazpíváme o oznámení desatera (Ex 19, 14—19, 20, 1—17.) anebo o setkání Ježíše s jinochem: „Chceš-li vejít do života, zachovávej přikázání!“ (Mt. 19, 16—21.)

Potom kněz velkým hlasem volá: Toužíte po štěstí, mládí; chcete vejít do života — proto: zachovávejte Boží přikázání! — Oznamuje přikázání jedno po druhém — a děti na každé odpovídají, kloníce hlavy: „Ano, Pane a Bože můj!“ Potom kleknou a celé shromáždění věřících se modlí Otčenáš a Pod ochranu Tvou — za vytrvalost v dobrém. Nato kněz (je-li čas) přečte z knihy Moudr. o odměně spravedlivého; 10, 8—14. Kde nedostaly děti kříže po sv. biřmování, tam jim kněz nyní posvěti malé křížky 10 x 5 a odevzdá na životní cestu. Tu bude (v dobách mírových) vhodná příležitost dáti dětem na životní cestu buď Písmo svaté, nebo Následování Krista. Následuje u mariánského oltáře zasvě-

cení Panně Marii — aspoň modlitbou: Ó Paní má, ó Matko má (Boží cesta 775). Potom píseň Máti Páně přesvatá... nebo: Láskou hoří k Tobě..., vystaví se SSmum, před nímž se děti modlí: Věřím v Boha a zazpívají písně: Ejhle oltář: Bez víry se nelze líbit Pánu..., Te Deum a svátostné požehnání.

Několika slovy odevzdá kněz tyto děti rodičům a přátelům. Svěří je jednoho druhému, aby se neopouštěli, aby si nedali zahynouti. Přeje jim štěstí a těší se, že kostel bude svědkem jejich krásného mládí a zbožnosti, již ne dětské, ale hlubší, osvědčené, věrné.
J. Hlouch.

Hledá se dialektický materialismus

Měl jsem takovou smůlu. Po revoluci jsem kdesi viděl Marxův *Kapitál* — a nekoupil jsem si jej. Teď jej nikde nedostanu. Byl to překlad — německy bych to přece již nemohl číst, jak mi ta líbezna řeč leze z krku. Nu, nevadí, řekl jsem si tedy, vždyť teď budeš slyšet o dialektickém materialismu napořád. A tak jsem pozorně čítal, co se od té doby objevilo. Dnes se omezím jen na časopisecké články.

Věřte, je to moc zamotaná historie.

Především právě *historie*. Bylo řečeno: celá filosofie se dělí na dva směry: idealismus a materialismus. To pravil Marx, to věrně po něm opakují Lenin a Stalin. I naši mluvčí přijali to prostoduché rozdělení, které je jistě vhodné, aby dalo jakési poučení o historii filosofie nezasvěcenému člověku Dálného Východu, ale evropskému člověku je dnes těžko přijatelné. Vlad. Neff našel společný rys „noeticko-metafysického idealismu“ v tom, že má víru aspoň v částečnou poznatelnost transcendentu. A proto zařadil do idealismu i křesťanství. Dr. Květa Milcová, která si také vyjela do boje na filosofické pole (s úkolem velmi skromným — ukázat, že materialismus není hmotařství a idealismus noetický není idealismus ethický) — hází do téhož pytle Hegela, Heideggera, Klagesa a „idealistické filosofy jím okouzlené“. Nu, to je velmi pestrá společnost. Heidegger výslovně chce podat člověka „illusionslos“, Klages je opravdu na hony vzdálen vši transcendence a patrně i v tom učaroval oněm „okouzleným“. Ostatně i ta transcendence je něco docela jiného na př. u Kanta, Jasperse i všech ostatních. Co se pak týká křesťanství, ví i o něm Vlad. Neff zřejmě málo, jinak by musel vědět, že křesťanská filosofie stojí proti Platonovi na Aristotelovi. Či ten je také idealista? A musil by vědět, kolikrát se v dějinách křesťanská filosofie s idealismem rozešla. I přes to tedy patří vše do jednoho cechu? Nu, pak bychom byli ve filosofii o mnoha set let zpátky a taková prostoduchost by byla reakcí směrem k filosofii diluviální.

Ovšem největším tajemstvím zůstává, jak vysvětliti, že se pokrok filosofie zastavil právě u Marxe. Co bylo před ním, to, jak

uslyšíme z úst *dr Milcové* a *J. Weila*, všechno pojal Marx. Ovšem nevím jak, neboť též *dr Milcová* praví: „Proti tomu všemu musil marxismus vystoupit. Vystoupil proti veškeré filosofii, která měla plná ústa vznešených ideí, ale při tom hájila nejhanebnější násilnické režimy.” Tedy tma vpřed, tma vzad. Což Lachelier, Boutroux, Bergson, což v samé vlasti Marxově celá škola Brentanova, Husserlova, filosofické závěry Drieschovy; potom novoscholastici, Mercier, Maritain, Przywara; nebo Blondel nebo Chesterton, Dawson; což různé směry holismu? Podle *dr Milcové* „dnešní idealisté přivedli svou filosofii ad absurdum a stali se spíše filology, hádající se většinou už jen o odstíny významů slov”. Nu, tomuhle se říká ve zdravé filosofii *ignoratio elenchi*; nebo *divisio incompleta*, protože dnes nelze dělit filosofy (dialektické materialisty) a „spíše filology” („dnešní idealisty”). — Nepřivedou takoví dialektici také materialismus ad absurdum?

Pak jsem také četl jako veliký argument pro dialektický materialismus objevení atomové bomby. Zase jsem se s chutí zasmál. Jak tyto dvě věci spolu souvisí? Časově? Rozhodně ne. Geograficky? Také ne. Jak tedy? Atomová bomba je přece jen zvláštní užití poznatků atomové fyziky. Kolik z vynikajících atomových fyziků jsou dialektickými materialisty? Planck ne, Schrödinger ne, Millikan ne; Heisenberg, de Broglie, Dirac a Bohr tuším také ne.

Bylo by samozřejmě záhodno pořídit si český *historický materialismus*. Kdesi jsem slyšel návrh na probádání Hloupého Honzy, Kašpárka, Matěje Kopeckého a Babičky Boženy Němcové metodou dialektického materialismu. To je moudrý nápad. Pokusil jsem se o to: Hloupý Honza a Kašpárek jsou určité zjevy společenské a „zplodiny” českého společenského vývoje, odezvy zápasu o nezávislý projev samostatného myšlení nebo kritiky všelijakých režimů protilidových, národně i sociálně. Ale rozhodně nejsou jevy jen společenskými. — Mnohem těžší je problém Babičky. Psala ji Němcová, současnice K. Marxe. Vizte však ten rozdíl! Babička je vskutku jen „úzká zplodina” své doby, neboť trvalý ideál ženy, zakotvené v křesťanském řádu života, byl nebo měl být již tehdy přežitkem doby. My pak jsme „samozřejmě atheisty, důslednými odpůrci náboženských představ a výkladů světa” (*L. Štoll*). Babičku, která chodila na pouti, modlila se růženec, pěstovala různé náboženské pověry, místo aby sociálně revoltovala nebo nějak illeálně pracovala, možno již tehdy pokládat za reakcionářku. Ostatně nevím, zda by dnes neměl národní výbor v České Skalici pochybovati o její národní spolehlivosti, když se stýkala s německou kněžnou a dokonce s císařem pánem.

Nejen historie filosofie dostává tak trochu prostoduchou tvářnost. I s *dějiny* všeobecnými je to jaksi zamotané. Tu jsme na poli historického materialismu. „Historický materialismus je rozšiřování platnosti pouček dialektického materialismu na zkoumání společenského života a aplikaci pouček dialektického materialismu

na jevy společenského života a na studium dějin společnosti." Jak rozumět tomu rozšiřování a aplikaci, když vlastní látka historického materialismu jsou vlastně jenom jevy společenského života a „poučení“ z dějin společnosti? Zase nejasnost. A z té se skočí do jiné. Řeknete, že minulost stejně nikdo nemůže objektivně poznat, že dějiny jsou „výkladem toho, co se zachovalo z minulosti“ a že jsou výkladem ze zvoleného aspektu. Budiž, třeba ze stanoviska historického a materialistického. Chyba lávky, historický materialismus není zde jen aspekt, to je kámen mudrců, to je klíč ke všem tajemstvím a záhadám, neboť je řečeno: „Věda o dějinách společnosti, přes veškeru složitost jevů společenského života, může se tedy stát stejně exaktní vědou jako, řekněme, biologie..." Tedy totální neomylnost, naprostá exaktnost zaručena.

„Lze snadno pochopit, jak veliký význam má rozšíření platnosti pouček filosofického materialismu na zkoumání společenského života, na studium dějin společnosti, jak velký význam má aplikace těchto pouček na dějiny společnosti, na činnost proletářské strany." O peripetiích takto usměrněného dějepisu jsme četli dva poučné články ve *Svobodném zítřku*.

Specifikum historického materialismu je, že za nejdůležitějšího činitele dějin a lidské společnosti pokládá „způsob dobývání prostředků k životu, způsob výroby materiálních statků — potraviny — oděvu, obuvi, bydliště, paliva, výrobních nástrojů atd." Od téhle orthodoxy, zdá se, že se mnozí uchylují a věc všelijak točí, že pak vůbec není už tak jasná. „Marx, Engels i pozdější theoretikové marxismu upozornili mnohokrát, že člověk není jen zplodinou hospodářského vývoje. To by bylo hrubě mechanické, nedialektické, skutečnosti neodpovídající pojetí. Socialisté tvrdí, že výrobní vztahy, do nichž lidé vstupují nezávisle na své vůli, mají rozhodující vliv na jejich chování, že tedy vývoj ekonomické základny společnosti je rozhodujícím faktorem dějinného vývoje. Tím se nepopírá vliv jiných důležitých činitelů, zvláště se tím nepopírá vliv ideologie, která se stává materiální silou, jestliže ovládá masy." Toto je psáno v *Lidové kultuře* 1946/3. Nu, tak i ideologie je materiální silou, takže ti, kdo zdůrazňují ideovou strukturu dějinného vývoje, tvrdí totéž, co historický materialismus. Nač tedy ten křik? A tak možno zase humorně konstatovat s *dr K. Milcovou*: „Nic nového pod sluncem. Vše, co chce socialismus, tu bylo v podstatě hlášáno různými humanitními filosofy a náboženskými směry." Podobně praví i *Jiří Weil*: „Všechny nejkrásnější vlastnosti, kterými se lidstvo vysvobodilo ze zvířecího stavu — všechny tyto, chcete-li ctnosti, se staly dědictvím socialismu. Matka Gracchů je dělnickou matkou Gorkého, Mucius Scaevola, jenž si upaluje ruku, se vtělil v nesčetné hrdiny, umučené pro své přesvědčení." Ale tohle už není historie, to jsou fráze, pravda?

Všiml jsem si také, že není jednotnost v hodnocení náboženství. *Lenin* prohlásil náboženství za nepřítele lidstva. *Stalin* o něm

v přeloženém spisku nemluví. *Ladislav Štoll* je hodnotí kladně, ale jen jako historický zjev, který je dnes jen museálním kouskem, kolem něhož se chodí s jakousi tolerancí (ne však vždycky). *Dr Milcová* hledá patrně střední cestu a praví: „Jestliže marxismus s počátku vystoupil také proti náboženství, tedy jen potud, pokud se i náboženství stavělo do služeb utiskovatelů.“ A onen pamfletista v *Lidové kultuře* napadá výrok: křesťanství zastávalo názor, že zachováváním zákonitého řádu možno svět učiniti snesitelnějším. Tento zákonitý řád je prý „společenská soustava, v níž je dovoleno menšině utiskovat většinu, to je kapitalismus se svými periodickými krisemi z nadbytku a nezaměstnanosti. To je soustava, v níž se demokracií rozumí možnost obhajovat za všech okolností zájem vlastní kapsy proti zájmům celého národa“. Jak vidno, politika, náboženství, kousek sociologie, kousek dokonce i filosofie, hodně podrážděnosti, všechno dohromady.

A nakonec sladký únik z tohoto zmatku skýtá s dámským jemnocitem zase *dr Milcová*: „(Marxismus je) filosofie, která zažehla v srdcích milionů lidí neuhasitelný plamen člověčenství, filosofie, která způsobila, že žádný komunista, byť sebeubožejší a opuštěnější, již nikdy nebude neužitečný a sám.“ Tímto finalem se *dr Milcová* dostává k trumfu: „Je to filosofie, která podceňuje ducha na úkor hmoty?“

Jak je to s tím *duchem* v marxismu, to je také taková zamoтанá otázka. Duch je produkt hmoty, ale pak může hmotu řídit. Tak je to hmota nebo není? To nevím a nikdo to jasně neřekl. Všichni mluví jinak. Ovšem z článku *dr Milcové* bychom řekli, že je v tom ducha hodně málo. A přece se autorka cítí nad jiné povoláná nás poučiti, neboť začíná: „Někteří lidé píší o marxismu, aniž znali jeho ideový obsah“, a pokračuje: „Především chci říci, že je dnešek nesrozumitelný čtenářům Svobodných novin hlavně proto, že se jejich časopis dosud nepokusil vyložit aspoň zběžným způsobem učení, které změnilo svět a které atd.“ (následuje šest řádků neobyčejných přívlastků, k nimž nutno přičíst stejný počet před oním tklivým závěrem). — Tedy dialektika bohatá! Ovšem větu, že marxismus nepřinesl nic nového, jsem již uvedl.

Lituji, že našel dialektický materialismus tak slabé interprety. Myslím jen filosoficky, nikoli mocensky slabé. Sám se také slovem činí a hrozí pěstmi na všechny strany. Jenže tomu ve filosofii nepřikládám váhy. To první jsme již zjistili jako filosoficky neúčinné při propagandistovi Göbbelsovi, to druhé při jeho nepoměrně hloupějším principálovi.

Bylo řečeno: hmota myslí (Marx). Bojím se, že hmota, nosící jména našich vykladačů dialektického materialismu, myslí mdle nebo je již také v rozkladu (rozklad hmoty je přece časový zjev). Možná však stejně říci: hmota se rozčiluje. To u nás nejvýrazněji představuje dialektický materialismus. Jenže kdosi mnohem

mladší nám řekl, že rozčilení není programem. Filosofii pak dokonce ne.

A když tedy píšete o dialektickém materialismu, sluší se, abych v jeho duchu (pardon, hmotě) skončil také provoláním. A tak tedy volám: *Zachraňte dialektický materialismus!* Vždyť jsme již slyšeli ministerské prohlášení, že je dialektický materialismus povolán stát se světovým názorem všech pokrokových lidí, že se bude propagovat a bude mu dobýván vstup do oficiální výchovy. Zachraňte vy, kteří jste dosud mlčeli, dialektický materialismus před jeho zkázou! Neboť jak smutno by nám ve filosofii i historii bylo, kdyby dialektického a historického materialismu již nebylo...!

Josef Zvěřina.

Do lesů s mládeží

Blíží se prázdniny a s nimi junácké táboření. Každý t. zv. stejnorodý (homogenní) oddíl katolický má mít na táboře svého duchovního rádce. To však nelze často uskutečnit z různých důvodů. Buď kněz v době, kdy oni táboří, nemůže, nebo jsou oddíly, které svého duchovního vedoucího vůbec nemají.

Prosíme vás všechny, jimž záleží na naší junácké mládeži, uvolněte se pro tábory, pokud jen vám to bude možno! Mladší by bydlili přímo v táboře. To je nejideálnější. Těsné soužití, stálý vliv, získají si tím srdce chlapců, a to má obrovský význam. Také více užijí přírody, vzduchu a sportu. Starší by mohli bydlet na nejbližší faře a do tábora dle možnosti jen docházet. Kdo by nemohl být na táboře po celou dobu, tak aspoň několik dní. Kdo musí být na neděli doma, ať se účastní tábora nepříliš vzdáleného od své farnosti. Také lesní školy (tábory pro vedoucí a činovníctvo) vřele doporučujeme. Žádné školení vám neposkytne takových znalostí v práci s mládeží jako lesní školy. Bude vám to k užítku i ve školní katechesi a v pastorační mládeže vůbec. Ctpp. bohoslovci hlásí se letos ve velkém počtu na lesní školy. Olomoučtí půjdou i se svým spirituálem.

Co se žádá od duchovního vedoucího na táboře? Předně společné modlitby s hochy, mše sv. buď v nejbližším kostele (kapli), nebo přímo v táboře (bude-li dovolena). Dále se žádá veselá nálada (tu budou mít stejně!). Také je třeba uzavřít osobní přátelství pokud možno s největším počtem hochů, aby měl na ně mocný výchovný vliv. Příležitost k sv. zpovědi a večer několik slov na poučení podle vzoru sv. Jana Bosca. Jinak si po celý den dělá co chce, může studovat, připravovat se na kázání anebo hrát si s hochy po lese a vrátit se na chvíli do klukovských let. Těm, kteří již na táboře byli delší dobu, netřeba to připomínat. Vy, kteří půjdete letos po prvé na tábor, vezte, že to budou nejkrásnější a nejradostnější prázdniny z celého dosavadního kněžského působení.

Nemusím zdůrazňovat, že skauting je nejúčinnější způsob pastorační mládeže. Salesiánská metoda s použitím laických apoštolů. Na západě je dávno známá a těší se velkým úspěchům. Tam chodí duchovní na skautské tábory už přes 20 let. Víte, jakého skvělého ocenění se dostalo skautské výchově svatým Otcem? V jeho dopisu čteme: Sv. Otec je pln naděje, že skauting, jehož cílem

je tvorba silných a křesťanských charakterů po vzoru středověkých rytířů vychová stykem s přírodou, v níž se jeví moc a dobrota Stvořitele (Řím. I. 19, 21), šiky chlapců a jinochů k vděčnosti k Bohu, k spolehlivosti, k čistotě, prostotě mravů. Tím, že skauting navyká jinocha k přísné zodpovědnosti za jeho činy, jeví se nám metodou zvláště vhodnou k utváření křesť. svědomí, neboť způsobuje odlišování charakterů od dnešní prostřednosti. Vele důst. pánové a spolubratři, nabízí se nám most k veškeré mládeži. Je na nás, jak využijeme této jedinečné pastorační příležitosti! Zameškat a opomout tuto příležitost bylo by jistě velkou škodou. Proto adresujte včas své přihlášky své diecéšní kanceláři Duchovní rady Junáka!

Pro pražskou a litoměřickou diecési: Praha II., Ječná 2.

Pro budějovickou: České Budějovice, pošt. schr. 69.

Pro hradeckou: Hradec Králové, Na hradě 92.

Pro olomouckou: Olomouc, Purkrabská 1. - Salesianum.

Pro brněnskou: Brno, Běhounská 22/24.

Z D O M O V A

ČESKÉ BENEDIKTINSKÉ KLAŠTERY, sdružené v Slovanské kongregaci sv. Vojtěcha, mají společný noviciát pro výchovu svého řeholního dorostu a přijímají kandidáty, kteří chtějí být řeholníky nebo bratry laiky. Předpokládá se dokončené středoškolské studium (maturita) nebo znalost některého řemesla, dobré zdraví, mravní bezúhonnost. Ti, kdo mají schopnosti pro kněžský stav, konají svá bohoslovecká studia v Belgii a v Římě na řádových učilištích. K úkolům benediktinů u nás kromě vytváření pospolitého mnišského života v duchu liturgie a starého křesťanství patří tradiční duchovní správa a studium, zejména otázek náboženských, se zvláštním zřetelem k slovanským zájmům. Kandidáti se mohou rozhodnout před vstupem do noviciátu pro některý z klášterů, jehož chtějí být členy. Je možno se dotázat a hlásit u představených jednotlivých klášterů v Čechách v Praze-Břevnově, Mar-

kétská ul. č. 1, v Emauzích, Praha II., Vyšehradská tř., nebo v Broumově, na Moravě v Rajhradě u Brna, po případě na farních úřadech u sv. Prokopa v Sázavě-Budech, nebo v Polici nad Metují.

SOCIETAS VERBI DIVINI (SVD) převzala arcibiskupský chlapecký seminář v Bruntále. Zařizuje v něm útulky pro učně a pro studenty. Od podzimu chtějí tam řeholníci začít se svým vlastním juvenátem a studentátem. SVD pracuje horlivě v zámořských misích. Někteří členové svými vědeckými pracemi nabyli světového jména. P. Schmidt vydával ethnologický časopis „Anthropos“ a je světovou autoritou ve svém oboru. Též náš krajan P. Pavel Šebestá je v SVD. — Kdo z dpp. spolubratří zná chlapce, kteří by se chtěli věnovati zámořským misím, ať se obrátí na adr. P. Al. Lazecký SVD., Bruntál, seminář.

Z E S V Ě T A

DÁL NÝ VÝCHOD. Válkou utrpěly katolické misie velké ztráty v těchto krajích. V Číně přišli o život dva biskupové a na 60 kněží. Na Filipínách bylo od Japonců zavražděno 16 bratří laiků, 87 kněží, jeden biskup a 27 řeholnic. Podle nezaruč. zpráv nutno počítati se smrtí dalších 400 kněží. V holandské Indii a na Timo-

ru zahynulo asi 30 kněží, 7 bratří laiků a asi 100 řeholnic. Na Nové Guinei a okolních ostrovech přišli o život tři biskupové, 48 kněží, 53 bratří laici a 63 řeholnic. Mnohá misijní území zůstala dlouhý čas úplně bez kněží. Misionářů bylo používáno k „válečné důležitém pracím“; často byli tělesně trýzněni pro každou maličkost. Stra-

va i oděv byly nedostatečné. Biskup timorský Pessers po tři léta se pohyboval po ostrově oděn jen kusem cáru.

RÍM. Papež o úkolu Katolické akce. V uplynulých dnech přijal sv. Otec diecéšní delegáty Katolické akce. V alokuci dotkl se sv. Otec hlavních problémů doby a stanoviska katolíka k nim: „Přišli jste v dobu svrchované vážnou, v dobu, kdy národy mají volit mezi životem a smrtí. Katolická akce musí využít všech svých sil. — Chvilé těžkého rozhodování nastává v době tíživé tísně hmotné; jest třeba všimnout si potřeb hmotných a životi tělo, aby byla zachráněna duše. — Lid je pořád větší měrou přibírán k účasti na veřejném životě. Z toho plyne pro věřící nutnost znát přesně své povinnosti a práva, především právo hlasovací. Katolická akce není stranou politickou, musí však katolíky poučit o jejich zájmech, jež jsou nyní ohrožovány. Všechny otázky životní důležitosti se soustřeďují kolem výchovy dětí, manželství, rodiny a společnosti.“ — Papež končil poukazem, „že naši protivníci obracejí své útoky ne proti jednotlivým principům křesťanským, nýbrž proti křesťanské víře a mravouce jako celku. Jde o útok totální. Plné „ano“ nebo „ne“. Úkolem Katolické akce je tedy hájiti křesťanskou nauku a přivést ty, kteří se od ní vzdálili, k praktickému katolickému životu“ Mějte odvahu a nedejte se ovládnouti bázní! Bůh sám je vaším vůdcem!

NĚMECKO: Ve svém postním pastýřském listě zmiňuje se kard. Faulhaber o překážkách, jež byly činěny německým vojenským kněžím za války, jak i nejvyšší vojenská místa se stavěla proti rekonsektraci ruských kostelů, jichž bylo používáno k profánním účelům a pokračuje: V berlínských vězeních umírali světští kněží, řeholníci a laikové jako světci a mučedníci. Máme v rukou deník kněze-jesuity z diecése mnichovské, je muž i ve vězení bylo možno udílet duchovní rady a pomoc. Byl spoután na rukou ve dne, v noci. Jeho zápisky připomínají akta mučedníků z prvních století. Ženy a dívky dávaly v sázku svůj život, aby uvězněným kněžím opatřily, co potřebovali k sloužení mše sv. a k udělování sv. přijí-

mání. V dalším popisuje, jak se mnozí z těch, kteří v uplynulých letech opustili církev, snaží najít cestu zpět. Církevní úřady zavedly šestiměsíční zkušební dobu, aby bylo lze poznat, zda konverse je míněna upřímně, či pochází z oportunismu. Tato zkušební lhůta byla v uplynulém roce zavedena v Rakousku z týchž důvodů. Kardinál vybízí pak věřící k modlitbě za kněžská povolání. Ve válce ztratila mnichovská arcidiecése 21 kněží a 71 bohoslovců smrtí a 40 je jich ještě pohřešováno. Doufá, že více dívek se zasvětil řeholnímu povolání, což nebylo možné po 12 let.

FRANCIE: Dcera známého francouzského filosofa Henri Bergsona přestoupila nedávno do katolické církve. Její otec zemřel 1941. Ač pocházel z židovské rodiny, klonil se velice ke katolicismu, jak vysvětluje z jeho poslední vůle: Mé úvahy mne vždy více přibližovaly k náboženství katolickému. Přestoupil bych, kdybych po dlouhá léta nebyl svědkem antisemitismu, jenž se hrozivě šíří světem. Proto jsem chtěl zůstat s těmi, kteří jsou pronásledováni. Doufám však, že některý katolický kněz bude tak dobrý a pomodlí se u mého hrobu, svolí-li k tomu pařížský arcibiskup. Kdyby toto dovolení nebylo uděleno (církve úřady to dovolily), bude nutno zavolat rabína. Ale ani před ním, ani před nikým jiným neskrývám svůj mravní sklon ke katolicismu, a své přání, aby se nad mou rakví modlil katolický kněz.

ZPRAVY Z KONGREGACE SVD.

ÚSTŘEDNÍ SEMINÁŘ PRO STŘ. EVROPU V ST. GABRIEL. Úřední zahájení práce v tomto domě bylo po pětileté přestávce 16. 3. udělováním nižších a vyšších svěcení. Čtyři bohoslovci, z toho 3 Maďaři, dostali diakonát. Vojsko (ruské) již opustilo dům. Zato se dostavují častěji zloději a odnášejí, co zůstalo, i černé pokrývky z márnice! Osazenstvo sice nehladoví, ale stravu má nuznou (1200 kal. na den). Statistika domu: kněží 26, bratří 48, bohoslovců 26, kleriků noviců 11, bratří novici 2, misijních sester 9.

HOVORNA

PŘIKLADÁME Prázdninový zápisník pro děti. Objednejte hned přiloženým objednacím lístkem!

NAŠE PLAKÁTY „POŘAD SLUŽEB BOŽÍCH“. Dostali jsme sice mnoho přípisů, které schvalují vydávání této přílohy. Avšak v poměru k počtu odběratelů je to přec malý počet. Kromě toho jsme zjistili, že na mnoha místech se tyto plakáty nevyvěšují. To však by bylo plýtvání papírem. Proto jsme se rozhodli posílati přílohu „Pořad služeb Božích“ jen těm dpp., kteří si ji objednají. Přikládáme k tomuto číslu objednacím lístek. Napište tam, kolik, si každý týden přejete. Podle počtu objednávek budeme tuto přílohu účtovat asi 50 hal. kus. Nepřihlásí-li se dostatečný počet odběratel, příloha se nebude tisknouti. Ostatní přílohy posíláme zdarma. — Chce-li někdo pro laiky více příloh „O knihách“ (mimo pravidelně zasílané), ať to také připiše na tentýž objednacím lístek.

PRIJMOU SE POMOCNÉ SÍLY na místa vrátného, sluhů a pod. pro benediktinské kláštery. Žádá se doporučení duchovního správce. Nabídky přijímá Správa benediktinského opatství v Břevnově, Praha XVIII., Markétská 1.

SVATOSTÁNEK. Snad by mohli čtenáři DP poradit, kam se obrátit při obstarání pancéřového svatostánku. Je to Církví sv. předepsáno, avšak v mnohých případech neprovedeno. (Kdo takové firmy zná, ať je hned

vyzve, aby v DP inserovaly. Sazebník pro inserce rádi zašleme.)

PROSÍM dpp. o laskavé sdělení fy, která má na skladě dvojité kaučukové kolárky. F.M.

SV. OTEC PIUS XII. O DESATERU. Řeč o zachovávaní přikázání Božích pronesl sv. Otec dne 23. února 1944 k postním kazatelům. Její rozšíření bylo za okupace zakázáno. Vydalo Arcidiec. past. ústředí, Praha-Dejvice, Sadová 3; cena 4 Kčs.

KATOL. DUCHOVNÍ SPRÁVA NEMOCNICE V PRAZE NA BULOVCCE prosí duchovní správce, aby ji laskavě sdělili jména a ubytování svých nemocných farníků, kteří se léčí na Bulovce. Sdělení stačí na lístku. Jedná se hlavně o ty, jejichž léčení vyžaduje delší doby. Zdejší duchovní správce rád je navštíví a poskytne jim vhodnou četbu. — Duchovní správa Těšitelů B. S. Zprávu zasílejte na adresu: Katol. duchovní správa nemocnice, Praha VIII. - Bulovka.

NOVÝ „ŽIVOT JEŽÍŠE KRISTA“ napsal přední český církevní historik prof. Dr. Blažej Ráček, autor proslulých Církevních dějin a Československých dějin. Rozsáhlé dílo se významně přiřadí k jiným světovým zpracováním spasitelného života Kristova. Kniha vyjde v nakladatelství B. Rupp v Praze.

NABÍDKA. Vzory plakátů a pozvání jednotlivým stavům na sv. misiie ochotně a zdarma zašle zájemcům farní úřad v Hrochově Týnci.

OBSAH:

K Husovým oslavám	321	J. Zvěřina, Hledá se dialektický materialismus	329
A. Šuránek, Duch pravdy bude svědčit o mně	322	Do lešů s mládeží!	333
Dr. Silv. Brait, Nábož. typologie	325	Z domova	334
J. Hlouch, Na odchodnou ze školy	328	Ze světa	334
		Hovorna	336

S církevním schválením úřadu arcibisk. zvl. pověřence v Ces. Těšíně, č. 394/45.

Vydává Exerciční dům Frýdek. Telefon 38. Číslo účtu Pošt. spořitelny 303.183. Vedoucí redaktor P. Rudolf Schikora C.Ss.R. - Odpovědný redaktor P. Alois Březina C.Ss.R. - Vychází jednou týdně. - Tiskem Valašské tiskárny ve Valaš. Meziříčí. - Novinové výplatné povoleno ředitelstvím pošt v Brně č. JA 42370-O/24 414 1945 ze dne 10. VII. 1945. - Podací a dohlédací pošt. úřad Frýdek 2. Předplatné na rok 127.50 Kčs.

Po volbách

I když hájíme jen zájmy Boží a hledáme jen spásu duší, nemůže nám býti politika lhostejnou, neboť politika je eminentně morální záležitost. Bylo by nám milejší, kdyby v parlamentě bylo několik stran, které by hájily kulturu křesťanskou. De facto však učiní tak jenom jedna strana v Čechách a na Moravě a pravděpodobně jenom jedna strana na Slovensku. Co můžeme tedy čekat od parlamentu, když se bude jednat o katolické školy, o vyučování náboženství, o existenci řádů a podobných otázkách?

Vezmeme-li výsledek voleb číselně, musíme si přiznati: Prohráli jsme to. Neříkám: Prohrál to Bůh, ten nikdy neprohraje a dovede i zlo, i naše chyby obrátit k dobrému.

Nechceme hledati vinu u jiných. Mea culpa; mea maxima culpa.

Pozorovali jsme, že ve farnosti, která byla kdysi baštou komunismu, letos hlasy křesťanské měly převážnou většinu. Čím to? Knězem, který omnibus omnia jactus est, kterému nikdy nezáleželo na penězích, a přece vždycky měl dosti. Tím však nechci říci, že kde to nevyhráli lidovci, je vinen kněz. Poměry na různých místech jsou různé.

Demokracie vyžaduje vysoký stupeň inteligence celého národa. Jinak podléhá většina lákavým heslům a slibům, a pak tato většina rozhoduje o věcech nesmírně důležitých.

Naučení pro nás. Kde duchovní správce konstatuje, že i lidé, kteří chodí do kostela, volili protikřesťansky, tam je třeba položit pevnější základy náboženského uvědomění. Prostředky: kázání, tisk, Katolická akce. Pracovníky KA získáme exerciciemi. Tam posíláme především mládež. Ale po exerciciích nenechme oheň nadšení zhasnouti! Hned dát nějakou práci. Nehodí se každý pro všechno. Ale pro každého se dá najít nějaká práce pro království Boží. Tisk. Především šířit naše náboženské časopisy: „Neděle“, „Rozséváč“, pro inteligenci: „Katolík“, „Na hlubinu“, pro mládež „Dorost“. Navrhujeme, aby si „Neděle“ a „Rozséváč“ rozdělily úlohy: „Neděle“, rodinný časopis, který by příjemně pobavil a zároveň poučil a vzdělával, naváděl k vedení pravého, křesťanského, rodinného života. „Rozséváč“, orgán KA, který by ukazoval, jak pracovati pro království Boží. Tak by se oba časopisy mohly doplňovati. Zdá se, že oba časopisy (ne-li všechny naše katolické ča-

sopisy) trpí nedostatkem solidních spolupracovníků. Zde je bolestná mezera. Kdo ji vyplní? Upozorňujeme naše bohoslovce na toto působiště. Do práce! Vzdělávat se!

Otázku, jak získati ty, kteří nechodí do kostela, chceme dnes jen nadhodit. Prosíme spolubratry o sdělení námětů a zkušeností.

Také pastorační mládeže je třeba věnovati více pozornosti. —

DP není politickým orgánem, to znamená: není závislý na politické straně a vyhrazuje si právo kritisovati i v lidové i v demokratické straně, co by se neshodovalo se zásadami Božími a katolické Církve. To však neznamena, že nemáme živý zájem na těchto dvou stranách. Naopak. Právě proto předkládáme sobě i všem kněžím otázku: Poslali jsme opravdu ty nejlepší lidi do parlamentu? Víme, jak těžké bylo vybírání, a jak často zodpovědní činitelé se přiznali: Nemáme, koho bychom tam poslali.

Nebylo by dobře zařídit školu pro politické činitele? Nemyslím vysokou školu, nýbrž takovou, jakou byl „Leo-Haus“ v Mnichově, kde lidé s obyčejným školním vzděláním dostali základy národního hospodářství, pak náboženství, něco z práva a praktický návod k veřejné činnosti, řečnictví, písemnictví ve styku s úřady. Z této školy vyrostli dobří političtí pracovníci. —

A nakonec: Bez milosti Boží i ve veřejném životě nic nedovedeme. Ve starém francouzském kalendáři je modlitba za parlament. Otiskujeme ji trochu rozšířenou a zmodernisovanou:

Všemohoucí, věčný Bože, Ty řídíš osudy národů a států a dáváš moudrost těm, kteří vládou, oživuj svou milostí ty, jimž svěřil lid správu našeho státu!

Naplňuj je Duchem svým, aby nehledali ani zisku, ani slávy, aby statečně hájili právo i proti mocným tohoto světa, ale i proti vašním davu; aby silnou rukou krotily ty, kdo chtějí potlačovat chudé a slabé, a vymohli spravedlivou mzdu všem.

Dej jim síly k ovládnutí sebe, aby se ani v boji o právo nedali strhnout k nepravdivosti, k nelásce a nespravedlnosti, aby své moci nezneužívali k činům, kterými by porušili důstojnost lidskou a svobodu svých spoluobčanů.

Ale naplň je svatým nadšením, aby horlivě a nezištně pracovali pro blaho všech, abychom všichni řádem pozemským dosáhli statků věčných. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Tajemná činnost Ducha sv. v posvěcené duši

A. Šuránek :

Hod Boží svatodušní.

Pán chce obrátiti apoštoly od myšlenky na vnější, politické a nepravé mesiášské království k chápání vnitřního a duchovního a k tomu, aby v sobě upevnili jedinou a nevyhnutelnou podmínku toho království, t. j. lásku. „Kdo mne miluje, slovo mé zachovávat

bude, a Otec můj bude ho milovati, i přijdeme k němu a příbytek u něho si učiníme." Oni mysleli, že mocí ovládne pohany; ale jeho říše se netvoří a neupevňuje násilím, nucením, podmaňováním, spojeným s porobou, nýbrž svobodně, dobrovolně a vzájemnou láskou. Myslíli, že založí nádherné pozemské království, a On praví, že celá jeho říše má počátek a základ v obrozeném nitru. Pán se zjeví jen těm, kteří ho milují, a jeho zjevení bude vnitřné. „K němu přijdeme a příbytek u něho si učiníme." Tím se ukazuje svrchovaná jednota s Otcem a s Kristem a s Duchem svatým, ježto slovem *my* (k němu přijdeme) se rozumí celá nejsvětější Trojice.

Toto sjednocení lidské duše s Trojjediným Bohem chová v zárodku svrchovanou *blaženost*, které okusila nejedna duše bohomyslná, žijící v jakési předchuti blaženosti nebeské. Ten příchod nemá býti na čas. Bůh se chce ubytovat v člověku. V řeckém textu stojí „*Pojésometha*" o stálém bytování v mediu, jímž se vyjadřuje, že se nejsvětější Trojice ubytuje v člověku pro Sebe, že u něho bude přebývat jakoby radostným obyčejem. V té mediální formě leží neskončeně blaživá, neskončeně hluboká, neskončeně vysoká idea! Bůh má také tužbu ubytovat se u člověka a povýšiti jej k své blaženosti. Bůh stvořil svět, ne aby ten svět zůstal vně Boha, nýbrž aby světlem Božím byl prostoupen. To prostoupení se děje u člověka ve svrchovaném stupni tenkrát, když se plní slova: „A k němu přijdeme a příbytek u něho si učiníme." Pán naráží při těch slovech na ty výroky starého Zákona (Lev 26, 11. 13; Ez. 31, 26. a j.), kde Bůh Židům slibuje, že k nim přijde a že v nich bude přebývat. Plnost toho přebývání a konečné jeho vyplnění se vyskytuje v Zákoně novém. Bůh přichází k člověku ne změnou místa, nýbrž novým působením v srdci. V takové duši, která Boha miluje a kterou Bůh si zvláštní milostí zamiloval a v ní se uhostil, je zbudován stánek Boží, je v ní rozestřen dvůr a hrad nebeského Krále, vztýčen trůn jeho, a jak dí sv. Bernard (S. 27, in cant) duše se tu stává *nebem*, v němž svítí slunko lásky, luna zdrželivosti a hvězdy ostatních ctností. Ale jak ve svatyni Starého Zákona byl oltář kadidlový, sedmiramenný svícen a stůl předkladných chlebů, tak duše, stavší se — ubytováním Božím — svatyní, má neustále dýchat vonným kadidlem modlitby, oplývat sedmi dary Ducha sv. a zářiti jimi a vyznačovat se stolem dobročinné křesťanské lásky, aby se stalo, co zde praví Pán a co viděl Jan ve Zjevení (21, 3): Ať, stánek Boží s lidmi a přebývatí bude s nimi, a oni budou jeho lidem, a on, Bůh, s nimi bude jejich Bohem. A Bůh setře všelikou slzu...

Láska je podmínkou. Láska. A v tu lásku Boží vniká člověk zachováváním Božích přikázání. „Kdo mne miluje, slovo mé zachovávati bude..." Bůh oplácí tu lásku tím, že přebývá v lidské duši. „Otec můj bude ho milovati, i přijdeme k němu a příbytek u něho si učiníme." A kde je Bůh, tam je *nebe*. Když Ježíš s tebou přebývá, dí Tom. Kemp., vše je dobře. Když Ježíš uvnitř nemluví,

bidná je všechna potěcha: promluví-li Ježíš jediné slovo, hned vchází do duše veliká útěcha...

„Toto mluvil jsem vám u vás zůstáváje.” Pán pohlíží zpět na své působení. Apoštolé ho milovali, zjevoval se jim tedy. Ale nebyli dosud schopni poznati dokonale celou jeho nauku, všechny důsledky z ní plynoucí. On ukončuje nyní učitelský úřad a hodlá jej odevzdati Duchu svatému, sám nastupuje úřad velekněze, stroje se k sebeoběti za lidstvo. „U vás zůstáváje” viditelně. Nemluví tu o přebývání duchovním, které nekončí. — Ne všemu vyučování Páně apoštolé porozuměli. Nedomyšleli se *ihned* dosahu toho všeho, co vložil v jejich paměť jako seménko a zárodek. Zde je Pán těší, že jim vše bude rozvinuto a vyjasněno. „Duch svatý, kterého Otec pošle ve jménu mém, ten vás naučí všem věcem a připomene vám všecko, co jsem mluvil vám.” Bude to Duch svatý, ježto bude svrchovaně svatý a poněvadž skuteční posvěcení lidstva. *Pravda a svatost* se vespolek poutají, a kdo se od Ducha svatého posvětití nedá, ten pravdu dokonale poznati nemůže; nemá toho ústrojí, jehož je třeba, nebo — raději — má ústroje duše zalehlé a otupělé, že pravdy Boží vnímati nemohou.

„Naučí vás všem věcem”, potřebným ke spáse duší a k potvrzení, založení a vzdělání Církve. Naučí nitrným vnukáním, neviditelným vléváním pravdy. Toho kdyby nebylo, praví sv. Řehoř Vel., nadarmo by kazatel zevnitř slova člověkoví hlásal. Vykladači rozeznávají dvojí působení Ducha svatého v nitrech apoštolů: jedno, že vyučí apoštoly věcem, kterým Kristus pro nedospělost a nedozrálou apoštolů sám nemohl jich naučiti a ponechal je Duchu svatému; druhé, že jim *připomene* ty věci, kterým je Pán vyučil za svého pozemského pobytu. (Sušil.)

Pán k nám mluvil v seminární kapli, v bohovědných přednáškách, v prázdninových rozjímáních... Do té míry se zjevoval, do jaké míry jsme ho milovali. Vedl nás k tomu, abychom rostli v lásce, a tím v poznávání pravdy. Život se svými denními příležitostmi k vyznávání lásky věrností krok za krokem, nás činí stále schopnějšími vlamovat se do pravdy Boží. Duch svatý přichází, aby nás uváděl stále hlouběji, aby nám připomínal to, co jsme poznávali v zárodku v seminární „škole Spasitelově”. Připomíná, aby nám slova Kristova nezanikla ve vřavě rušného života... Přijď, Duchu svatý, připomínej, napomínej, potěšuj! A připomínej všecko! Také, co jsem já sliboval Kristu Pánu v dobách prvotní horlivosti!

Vzdělání laických učitelů náboženství

Dekret presidenta republiky ze dne 27. X. 1945 č. 132 Sb. stanoví v § 1, že učitelé všech druhů a stupňů škol mají mít vysokéškolské vzdělání. Tento požadavek dekretu je proveden zákonem o zřízení pedagogických fakult, který byl schválen PNS. Učitelstvo se tím domohlo splnění svého dávného požadavku, který, ač měl

jistě v pozadí i jiné zájmy, přece jen se opíral o závažný důvod, že totiž k oprávnění vzdělávat děti je třeba menšího vzdělání, než k oprávnění léčit zvířata (zvěrolékař s vysokoškolským vzděláním!).

Až dosud byl na národních školách skoro výhradně jediným vysokoškolsky vzdělaným učitelem katecheta, ať už z duchovní správy nebo pragmatikálně ustanovený. Kromě něho vyučují však náboženství laičtí učitelé za duchovní správu. Jejich vzdělání však snad až na jednotlivé výjimky není vysokoškolské, ba většinou ani středoškolské. Nechci tvrdit, že by všichni laičtí učitelé náboženství proto, že mají nižší vzdělání, byli špatní a na svůj úkol nestačili. Bylo by to nespravedlivé a ani by to nebylo pravda. Naopak jsou mnozí, kteří svou práci konají velmi dobře. A konečně musíme jim být vděční už proto, že bez nich by v mnohých krajích vyučování náboženství nebylo vůbec obstaráváno. Avšak není možné tento stav slabého vzdělání laických katechetů proměnit ve stav trvalý. Neboť musíme (alespoň v Čechách) počítati s tím, že laické pomoci v duchovní správě, zvláště pak ve vyučování, bude třeba po velmi dlouhou dobu, jejížž konce nelze dohlédnouti. Tím, že se skuteční vysokoškolské vzdělání laických učitelů náboženství, se docílí pokroku v mnoha směrech.

O schopnosti vyučovati náboženství rozhodují ovšem ordináři a mají právo pověřit vyučováním náboženství každého, koho uznají za schopného. Zkušební úřady požadují sice maturitu, připouštějí však výjimky, a těch je nyní většina. A to je právě důvodem nedostatečného honorování laických sil, a dalším důsledkem toho je, že se vždy nestávají laickými učiteli náboženství síly nejkvalitnější. Víme sice, že jsou idealisté, kteří přes nepatrnou odměnu se této činnosti horlivě věnují, soudím však, že jich asi příliš mnoho není.

Jedinou cestou k sociálnímu zajištění laických katechetů jest jejich ustanovování v pragmatikálním poměru. Aby však mohli být tak ustanovováni, je naprosto nutné, aby měli stejné vzdělání jako ostatní učitelé, tedy maturitu a vysokoškolské, alespoň dvouleté studium. Ve věci ustanovování laických katechetů v pragmatikálním poměru jest ovšem ještě jiná překážka. Existuje totiž ustanovení biskupských konferencí, které tomu brání. Důvodem tohoto ustanovení byla snaha nezaplňovat laiky místa, na která by jednou třeba chtěli být ustanoveni kněží. Avšak nemůžeme pro dlouhou dobu (alespoň v Čechách) počítat s tím, že bychom mohli obsadit kněžními všechna katechetská místa. V Praze prý před první válkou bylo kolem sta kněží-katechetů a podle loňského katalogu je jich šest! Konečně mohlo by přece být ustanoveno, že v konkurenci se dá vždy přednost knězi. Zdá se ostatně, že tato zásada není už rigorosně dodržována a věříme, že apoštolská horlivost našich ordinářů nedovolí ulpět na tomto nyní už překonaném stanovisku ani v budoucnosti.

Lze očekávati, že mnohé z našich studentek, které jsou SKM

tak vzorně vychovávány, zvolí si toto povolání, když zde bude opravdové sociální zajištění. Musíme počítati s tím, že i u horlivých platí *primum vivere...* a za to, co nyní mají laičtí katecheti, žít nemohou! V jejich vzdělání vidím jedinou cestu z těchto poměrů, nehledím-li již k tomu, že svatá nauka může být důstojně a účinně reprezentována jen vzdělaným učitelem.

Myslím, že to, co jsem řekl, je také dostatečnou odpovědí na námitku, že se nenajde nikdo s maturitou, kdo by „na to šel“.

Jiná námitka by zněla asi takhle: Nyní, když je třeba tolik sil, chcete studium prodlužovat? Nesmíme však mysliti jen na nejbližší dobu. Důkladně vybudované studium se sociálním zajištěním nám přivede — o tom jsem přesvědčen naprosto pevně — v nedaleké budoucnosti mnohem více zdatných sil než dosavadní kursy. Tím nechci říci, že bych kursy podceňoval. Naopak — jejich práce mnoho zachránila a bez nich bychom neměli vůbec ničeho, a pro přechodnou dobu je třeba je zachovat, avšak přesto je nutno postoupiti dále.

Mohla by se také vynořiti otázka, co bude s dosavadními laickými katecheti. Můžeme býti jisti: nový způsob studia je o chleba nepřipraví. Nebojí se toho učitelé s dosavadním vzděláním, nemusí se báti ani oni. Práce je a bude tolik, že dlouhou dobu nebudeme moci říci, že máme sil dosti.

O vysokoškolském vzdělání katechetů laických nelze říci dosud nic konkrétního, předbíhali bychom. Tento článek má za úkol upozornit na toto dílo a pozvat všechny k spolupráci — totiž všechny kněze. Prosíme zvláště vás na Moravě, abyste pomohli v přímo zoufalé situaci v Čechách. Znáte ze stránek tohoto časopisu, jak to vypadá v litoměřické diecési, myslím však, že ostatní české diecése nejsou na tom o mnoho lépe. Vaše kraje jsou milosrdenstvím Božím a jistě také Vaší prací mnohem svěžejší. Pomozte nám tím, že na toto dílo upozorníte své studentky a také studenty (ti však ať raději jdou do semináře!). Chtěli bychom, až bude k tomu vhodná doba, je podrobně přímo informovat o podmínkách studia a proto si zařizujeme kartotéku zájemců. Ať se do ní přihlásí. Potřebujeme, aby v přihlášce bylo jméno a příjmení, bydliště, datum narození, studia, dosavadní zaměstnání a mohla-li by něco platiti v internátu. Záznamy do kartotéky posílejte Ústavu Školských sester do Notre Dame v Praze II., Ječná 27.

Věříme, že všichni spolubratři v Čechách i na Moravě pochopí naléhavou důležitost zde načrtnutých myšlenek a ze všech sil se přičiní o jejich uskutečnění modlitbou i pomocí. O uskutečňování těchto myšlenek budeme podávati zprávy.

Otázka husitská

Lad. Vojkovský:

Nemysleme si, že otázka husitská je vyřízena. Naopak! Sedím u radia a poslouchám různé projevy i čelných osobností, poslouchám školský rozhlas;

sleduji, co se děti ve škole učí v dějepise, a bohužel musím zjistit, že i v naší demokratické republice se objevuje totéž, co dříve — z Husovy otázky se dělá argument proti církvi katolické, přesto, že je postavení církve v našem století docela jiné, než bylo ve století XIV.—XV.

Domnívám se, že je třeba připomenout několik věcí. My, kněží, máme příležitost mluvit o M. J. Husovi a době husitské v debatách, při vyučování dějepisu, výjimečně a taktně též na kazatelně. Nepodceňujme důležitost věci, nespolehejme na paměť a krátký článku z dějepisu, který jsme se kdysi ke zkoušce naučili. Je třeba mít jasný, novými historickými důkazy podepřený názor. Je zřejmé, že na př. nevyhraje to u žáků pan učitel, který při dějepisu nadává na jesuity, kteří prý upálili Husa (sic! Stalo se v Praze), nýbrž katecheta, který dětem vysvětlí, kdy byl Hus upálen a kdy založen řád jezuitský.

Je třeba zvl. studentstvu vyložit dějepisná fakta o Husovi v rámci poměrů, které v církevním ohledu panovaly v době Karla IV., otce vlasti; snahy pražských arcibiskupů, význam založení arcibiskupství, university, uměleckých děl a pokroku věd — což všechno bylo později válkami husitskými téměř zničeno. Nesmíme se vyhýbat ani světlu, ani stínům! Nebojíme se pravdy! Ukážeme, jak nesprávně si počíná protikatolická propaganda, která líčí jen stíny tehdejší křesťanské společnosti a před světly zavírá obě oči.

Zhoubnost dvoj- a trojpapežství třeba vylíčit i s jejími špatnými následky. Lžipapeže Jana XXIII. samozřejmě hájiti nebudeme; třeba však zdůraznit, že ne církev, ale politika některých šlechticů a zvl. politika francouzská byly toho příčinou. Nešvary měl odstranit sněm v Kostnici, který se skládal ne z nedouků, nýbrž nejslavnějších lidí své doby.

M. J. Hus byl katolickým knězem. Je třeba přiznat mu některé klady a uznat některé jeho zásluhy (dnešní jeho vyznavače nelze s ním ani srovnávat!). Je však třeba vyložit bludy, které s našeho katolického stanoviska učil. Mluví se, že bojoval za pravdu, ale co je jeho „pravda“, to neví často ani jeho zastánci. Treba rozlišovat přesně jeho degradaci, ke které byl církevním soudem odsouzen pro bludy Wiklefovy, a trest podle světského zákona říšského, tehdy platného i v Čechách, podle kterého byl odsouzen k smrti.

Vzpomínám na jakousi debatu, ve které padla otázka, zda by byl M. J. Hus odsouzen i dnes. Představme si, že by některý katolický kněz (jen příklad!) s kazatelny začal hlásat učení nekatolické a kromě toho, že nemáme poslouchat naši vládu, protože na př. někteří její členové žijí v těžkém hříchu. Co by se stalo? Církevní představený by jej sesadil, a stát — možná — by jej odsoudil jako zakukleného kolaboranta... Potom debata ustala.

Je třeba stále přímo i nepřímo poukazovat na zamlčování některých okolností, na př. náboženskou nesnášenlivost husitů, kteří neváhali pobíjet tisíce těch českých spolubratrů, kteří nechtěli věřit totéž, co husité. Často se to dalo za nelidského mučení, plenění, vypalování měst i obcí. Uznáváme jistě některé vojenské úspěchy Žižkovy. Nezamlčíme však, jaké spousty natropil v naší vlasti na statcích i na životech.

Podobných okolností, které jsou zamlčovány ve prospěch tendenčního protikatolického líčení doby husitské, je více. Je třeba na to poukázat taktním, přesvědčujícím způsobem. Ošklivé nadávkové taktice, které používala a dosud používá na př. církev čsl., se musíme jako nekřesťanské vyhnouti. Svědomitá

příprava dle osvědčených katolických dějepisců (co dobrého jen způsobily Ráckovy Československé dějiny!) je podmínkou sine qua non!

Náboženská typologie

Dr. Silv. Braito :

Duše rozumářské.

Do typu rozumářského řadím ne ty, kteří milují jasnot a přesnost ve svém životě, nýbrž, kteří vyznávají jen rozum, a k tomu svůj rozum, a buď se nezvednou k činu, anebo nedovedou dát svému přemýšlení ani trochu tepla a lásky, a kteří se také této lásky bojí. — Jsou to venkoncem studení patroni. Jest sice důležité, abychom dovedli dobře mysliti. Víra nežádá od nás jen slepé přisvědčení k tajemstvím jejím, a žádá si naopak, aby bylo rozumné poslušenství služebnosti naší, ale nemáme jen rozum, i když všechno v nás musí být řízeno rozumem. I vůle i náš cit, to vše má být řízeno rozumem, ale nesmíme vylučovati ostatní schopnosti z našeho života, ani ne z živé spojitosti se samou činností rozumovou.

Typ rozumářský je vlastně nebezpečný v náboženském životě. Svatý Tomáš výslovně praví, že zde na zemi nezáleží naše dokonalost v rozumu, protože rozumem si víra takřka stahuje, stlačuje Boží nesmírnost a tajemství k sobě, a proto nikdy nejsou naše pojmy o Bohu dostatečné a vystihující Boží velikost. Proto v rozumu, v pouhém jen spekulování, přemítání, pitvání tajemství nenajdeš spočinutí, nenajdeš štěstí, ale také nenajdeš poslední odpověď. Naše dokonalost zde na zemi v křesťanském životě jest spíše v lásce, která se sžívá s Bohem, a tím mu rozumí, tím se s ním spojuje dokonaleji než rozum. Láskou se dotýkám Boha příměji, krásněji, živěji, srozumitelněji. Ovšem že pak přícupitá rozum a bude se chtít dělit s láskou o její ovoce, ale to je docela samozřejmý důsledek a nesmějí se mystikové horšiti na theology, když jim nahlízejí do jejich uzlíčku a když se chtějí s nimi dělit o poznané a prožité, a když dokonce tvrdí, že oni odšifrují to, co mystik si nedovede theologicky vyjádřiti a co by vyjádřil nepřesně, nedokonale.

Typ rozumářský věří nejprve v jedinstvo svého rozumu, a to hlavně svého rozumu. V cizí rozum již tolik nevěří, ba snad vůbec nevěří, nepřijímá ničí poučení. Všem chce sám nejlépe rozuměti, jak tajemstvím víry, tak také celému křesťanskému životu i všem řešením v životě veřejném i uměleckém i soukromém.

Rozum je sice první schopností, ale není jedinou. Jest tu ještě vůle a cit, jest tu ještě obrazivost a celá živočišná stránka. Jakmile vyznáváme jenom rozum, jakmile opovrhujeme ostatními schopnostmi, nastává žalostná vykořeněnost.

Zřetelným ukazatelem, kam dospívá rozumář, když se vrhne na tajemství víry, jsou všichni kacíři, ale nejzřetelněji jest to u mystiků, u takového Mistra Eckeharta, který zabloudil jako racionalista v mystice a učinil ji dokonale neschůdnou, až podezřelou na dlouhé věky.

Typ rozumářský pohrdá každým vznětem, vzruchem, citem, každým nadšením. Ten člověk se pro nic nerozehřeje, nenadchne, když o něčem mluví, o nějakém problému, o nějaké otázce, i nej-
světější, čiší z něho led a padají z něho rampouchy. To slovo Boží u úst přímo mrzne a s ním mrznou všichni, kdož se k němu přiblíží. Ze začátku sice takový člověk oslní přesností, jasností, strohostí své pravdy. To je ze začátku, když člověk má rád myšlenky po-
dané jasně, zhuštěně, přesně uspořádaně. Ale když pak dochází k uskutečňování těchto myšlenek a k prožívání, takový suchý a studený čert neobstojí, nikoho nezahřeje, neobživí, neunes.

Rozumářský typ posléze jest typem hyperkritickým. Protože má všechno svým rozumem přesně označeno, vyjádřeno, zhodno-
ceno, nic neobstojí před jeho chladným úsudkem. O všem on má již úsudek svůj. Vidí všude chybu, kde jaká jest. Nevidí ovšem nic dobrého, nic správného, on vidí jen chyby. A je dokonale šťasten, když i druzí po něm nějakou tu chybu najdou; jest svr-
chovaně šťasten, když může konstatovat, že tu není nic dokona-
lého kromě něho a jeho úsudku zdrcujícího a odsuzujícího. On jediný se nemýlí.

Takoví lidé si ovšem kazí celou radost ze své víry, jejich víra je jenom snůškou formulek. Jejich štěstí jest v tom, že mají ty for-
mulky hodně přesné. Že při tom ale jsou také dokonale prázdné, to oni nevědí. Zkušenostně, životně nevědí, co tyto formule obsa-
hují, jak se jich dá užítí, jak se z nich dá žítí, jaká je v nich krása, rád a soulad, a jak je v nich obražena Boží láska, dobrota, krása a velikost. To vše nevědí, proto také nerozumějí umělcům slova, ani výtvarníkům, ani kazatelům, ani mystikům. To jsou pro ně všechno prázdná slova a prázdná gesta. Jim stačí jejich formulky. Nenávidějí umění, sochy svatých, vypravování v legendách a ži-
votech svatých. Oni milují jen skutečnost, rozumnou realitu. A tak si místo těch rozevlátých barokních soch, jež nemilují, protože tak-
hle rozevlát chodit a stát je nepřístojností pro rozumového člověka, místo sochy svatých si vystavějí sněhuláka.

Lék proti jednostrannosti?

Pěstovati i ostatní schopnosti. Snažiti se vychovati svůj cit, aby se zaň člověk nemusil stydět, ale i jemu pak dáti, co mu patří. Podrobiti jej kontrole rozumu, a potom nemůže člověka nikam strhnouti. Rovněž podrobiti jej vůli, aby vůle nad ním vládla svr-
chvaně, a pak je vše již bezpečně pojištěno. Ale ještě důležitější je vychovávat svou vůli. K čemu by přece sloužil rozum, kdyby ne-
byla soustavně pěstována vůle? Rozum má přece najíti vůli hodný a důstojný předmět. Rozum potřebuje vůle, aby mu uskutečnila, co on našel jako správné, jako dobré, oč je třeba se snažiti a co má býti uskutečněno. Jinak se stává práce rozumová jen rozumo-
váním, které se nakonec zvrhne ve hru a sport, podlamující ne-
jenom nadšení, nýbrž i rozhodnost vůle.

Uvědomovati si, že rozum bez vůle neskýtá dokonalé náplně,

že i v kontemplaci, kde rozum sám patří upřeně na poznanou pravdu, i tam musí přijít láska, která teprve uspokojuje svým vlastním prožitím patřené pravdy celého světa.

Posléze si má člověk uvědomovati omezenost a hranice svého poznání osobního, že nemá všechno poznání i všechno porozumění poznaného. Tak se vyhne oné svrchované pýše, která nepřijímá ničí úsudek, která se nedá nikým poučiti, chce všemu sama nejlépe rozumět, a tím ohrožuje i bezpečnost soudu a úsudku a poznání toho, kdo takto přísahá na svůj osobní rozum. K tomu je ovšem třeba trochu pokory, aby člověk připustil, že i druzí něčemu rozumějí, a dokonce, že něčemu mohou lépe rozuměti než my sami, a proto neztráceti všechn čas hledáním hnid a nějakých chyb v tom, co druhý praví, tvrdí, učí. Pak uvidíš spíše klady a hodnoty, to nové, to hluboké, jež bližní našel a podává.

Za + P. Pejškou

P. Jaroš :

„Veselého dárce miluje Bůh.“ Působilo na mne hlubokým dojmem, když jsem stál u lůžka umírajícího R. P. Pejšky, který ač byl blízek agonii, ještě žertoval. Svědčí to o veliké čistotě jeho srdce, o takřka dokonalém souladu s nejsvětější vůlí Boží. Pl. R. P. Provinciálovi řekl kdysi za války, že by se rád dočkal šťastného konce této hrozné katastrofy, která přikvačila na lidstvo, ale kdyby ho Pán Bůh vyzval minutu před koncem: „Pojď!“, ochotně by odpovéděl: „Půjdu.“ Je pozoruhodné, že zemřel právě na svátek Ochrany sv. Josefa, ve středu, a že tuto smrt dosti jasně tušil. Když před rokem byl na pouti v Obořišti, řekl: „To byla asi moje poslední pouť. Příští bude u sv. Josefa v nebi.“ Co mně u R. P. Pejšky vždy nejvíce imponovalo, byla jeho láska ke střízlivé šedé pravdě a jeho veliká svědomitost, zabíhající skoro až do úzkostlivosti. Nemiloval superlativů; ty připouštěl jen u Pána Boha. Někteří říkali tomu „*pruritus contradicendi*“. Byla to však spíše snaha uvésti přehnaná tvrzení na správnou míru. Pamatuji, jak jednou odcházel znechucen po přednášce o komunismu, doprovázené světelnými obrazy, poněvadž byla příliš jednostranná v jejich neprospěch. Byl to inteligent každým coulem, který přiznává každému a všemu, což jeho jest. Jako právník, římskou tradicí odchovaný, nemiloval kasuistiky. Jeho právnícká díla vynikají úsečností a věcností. Jsou vybudována metodou historicko-právní: dějinnému vývoji jednotlivých právních zřízení bývá věnována zvláštní pozornost. Snad právě Řím se svými tisíciletými památkami vyvolal v něm veliký zájem o církevní dějiny. O jeho historickém talentu svědčí jeho články: Památník k dvoustému výročí kanonisace sv. Jana Nep., uveřejněný v časopise Svatá Hora, roč. VIII., r. 1929, Řád Pavlínů Poustevníkův a jeho činnost mezi Slovany, ČKD 1914, i krátký životopis sv. Klimenta Dvořáka, vytištěný v Bohovědném slovníku biskupa Podlahy.

Škoda, že nemohl dokončiti své stěžejní dílo pětisvazkové, Církevní právo, se zvláštním zřetelem k partikulárnímu právu československému! Měloť blahodárný vliv na českou inteligenci i nekatolickou. Na sjezdu světských právníků v Praze byla vlastně zásluhou drahého zesnulého uznána theorie ko-

ordinační (v otázce poměru Církve a státu) za jediné správnou (ačkoliv není správná, ale správné nejbližší).

Za hranicemi byl ovšem znám svým *Jus religiosorum*. Moji kolegové profesori na papežské právnické fakultě v Římě u sv. Apolináře (nyní na Lateráně) cenili ji výše než příručky mnohem objemnější a rozšířenější na př. Fanfaniho. A důvod? Knihy R. P. Pejšky mají nejen akademickou formu, nýbrž i způsob podání. Hodí se spíše pro universitní studenty, vědce a specialisty nežli jako praktické pomůcky pro duchovní správu.

Vzpomínám také, jak R. P. Pejška nám často vykládal a ukládal ke zkouškám právě ty statě, o kterých věděl, že jich nebudeme potřebovat v pozdějším životě, na př. dějiny řeholní exempce, nikoliv platné právo téže výsady — s poznámkou: „To, čeho budete později potřebovat v životě, si nastudujete sami. Mým úkolem jest zdůrazňovat a pěstovat ve vás smysl pro vědecké studium.“ Bylť si vědom, že účelem přednášek není materiální informace, nýbrž odborná formace v tom kterém předmětu. Kněz opouštějící seminář má být natolik vzdělán, aby si každý případ dovedl rozřešiti sám na základě daných zásad. Přílišná kasuistika vychovává k nesamostatnosti, ano úzkostlivosti a zkresluje i nejzákladnější pojmy. Snad všichni Tě nepochopili, drahý učiteli můj! Já však zůstávám Ti velice vděčen a zavázán. Prosím čtenáře těchto řádků o vzpomínku v modlitbách, zvláště při mši sv., ač-li jí ještě potřebuješ.

PASTORACE MLÁDEŽE

KATECHESE VIKÁŘE J. RESLA. Když konečně mohl vyjítí 2. díl mých *Katechesí* pro 2.—5. šk. rok a málotřídky, rád bych oznámil na četné dotazy, co je s dalšími katechesemi, tak potřebnými v dnešním chvatu a štvání i pro duchovní správce, nemluvě o laických pomocnících, bez nichž je vyučování náboženství dnes nemožné. Může to býti dobré i proto, aby někdo nedělal zbytečně, co už je hotovo. — Třetí díl těchto mých prvních *Katechesí* bude moci vyjítí až na jaře příštího roku, a právě tehdy ho bude třeba. Bude obsahovati katechese od slavného vjezdu Páně do Jerusalema až do seslání Ducha sv. a působení apoštolů a něco z dějin Církve s příslušným učivem katechismovým a liturgickým. Kromě těchto trojdílných *katechesí* pro 2.—5. šk. rok a málotřídky bych však rád vydal co nejdříve ještě tyto dvě důležité katechetické pomůcky, k tisku již přes rok připravené:

Katechese pro 1. a 2. třídu obecných škol se zařazenou přípravou na první sv. zpověď a přijímání. Tyto důležité katechese jsou již dávno připraveny a věnoval jsem jim mnoho péče, zařadil jsem do nich i nejlepší dětské

modlitby a veršikové říkanky, aby byly pomůckou i pro matky-vychovatelky. Měly vyjítí už na podzim, ale nakladateli se zdály příliš objemným svazkem při nynější omezenosti papíru. Proto je nyní zkracuji a budou dány co nejdříve do tisku, aby byly počátkem nového školního roku k dispozici.

Pak mám připravenu ještě třetí obšírlou, důkladně propracovanou katechetickou pomůcku: *Přípravy svátostné*, které chci vydati v těchto *šesti svazečcích*, různě objemných, jakmile najdu nakladatele, který by to brzy vydal:

1. *Přípravy na křest sv.* pro děti všech věků i dospělé. Příručka dnes praktická.

2. *Příprava na sv. biřmování*. Podrobně propracovaná katechese pro mládež od 3.—8. šk. roku i pro dospělé, s výkladem o darech Ducha sv. Vhodné i pro katechetická kázání.

3. *Příprava na první i pozdější sv. zpověď a sv. přijímání*, částečně prohloubená pro 2. a spojený 2. a 3. šk. rok, s příslušnými pobožnostmi. Tato zvláštní příprava je vypracována jinak a podrobněji a prohloubeněji než nej-

prvnější příprava, kterou jsem zařadil již do katechesí pro 1. a 2. tř.

4. *Výklad desatera se zpytováním svědomí* pro 2.—5. šk. rok a málotřídky, hlavně však pro 3. a 4. třídu. Výklad, jak doufám, podaný názorně, zajímavě, methodicky a prakticky. Totéž doufám o všech ostatních přípravách.

5. *Prohloubené přípravy na sv. zpověď a sv. přijímání* — soustavné i příležitostné, s výkladem o těchto svátostech a o mši sv. pro 4.—8. šk. rok, t. j. pro školy obecné, měšťanské i střední. Tento svazek je ze všech nejobsáhlejší a obsahuje i mnoho látky a vybraných příkladů ke katechetickým kázáním.

6. *Přípravy na sňatek manželský*, pro 6.—8. šk. rok a dospívající mládež. Též pro snoubence a kazatele. Tento poslední svazeček je ještě nehotový. Ostatní svazky nestejně velikosti jsou v rukopise již připraveny ve 3 průklepech, až na malé úpravy, a čekají jen na nakladatele a na uvolnění papíru.

Podotýkám ještě, že všechny své katechetické práce, jimž jsem věnoval mnoho nocí a tolik drahého času, jehož nyní vůbec už nemám, vydávám bez autorského honoráře, aby nebyly příliš drahé, jen proto, že vím, jak

jsou potřebné zvláště pro laické katechetky a katechety, ačkoli jsem vydal několik tisíc Kčs na trojí průklep rukopisu, který jsem si dal pořídit. A myslím, že mohu také říci, že nejsou vypracovány ledabyle, naopak, jejich chybou je, že jsou příliš důkladné a že v nich je sneseno zbytečně mnoho látky. Stalo se to tím, že v době války, kdy mi nebylo možno je hned vydati, jsem je po chvíli stále upravoval, rozšiřoval, doplňoval příklady a podrobnostmi, a prohluboval. Snad je to methodickou chybou, že jsem některý svazek rozšířil i na pomůcku pro vyšší třídy, ale někomu snad bude právě to rozšíření vítáno. — Jeden svazek: *Přípravu na první (i pozdější) sv. zpověď a sv. přijímání* jsem poslal již loni na podzim vdp. prof. Dru Tomáškovu do Olomouce, aby s ním naložil dle svého uznání, ale ani jemu se nepodařilo nalézt pro něj nakladatele. Zatím vyšly podobné výborné katechese docenta Staňka v Brně. *Děti žádaly sobě chleba*, o nichž se zmiňuji v příloze „O knihách“. Tím přestává býti vydání tohoto svazku mých katechesí věcí akutní, ačkoli nebude zbytečné, protože moje zpracování je jiné a má také své přednosti. J. Resl.

Z D O M O V A

MEMENTO. Dne 30. 5. zemřel Msgre Ant. Polanský, čestný kanovník kap. krom. a farář v. v. ve Velkých Opatovicích, ve věku 83 let. R. i. p.!

KNĚŽ-KOMUNISTA. Orgán strany soc. dem. „Československá demokracie“ napsala v č. 120. ze dne 24. 5. tato pozoruhodná slova: „*Komunistická demagogie s farářem*. Je to opravdu velmi nechutné, co provádějí komunisté s farářem Černockým ze Slatiny. Nehledě k osobním důvodům, proč se tento člověk najednou představuje jako komunista a jako jeden z hlavních agitátorů komunistických, vzniká tu odpovědnost komunistické strany. Její vedení má mít rozum, její vedení má mít smysl pro poctivou hru. Je to přece vyložené, že kněz církve římsko-katolické nemůže být současně komunistickým agitátorem, tak jako by nemohl býti

agitátorem sociálně demokratickým. Pravda, kněz této církve může dojít k jinému přesvědčení, může se s církví názorově rozejít, ale pak má mravní povinnost, aby z církve vystoupil a kněžského úřadu se vzdal. To udělal kdysi red. Kunte a bývalý soc. dem. a později komunistický poslanec soudruh Rouček, a protože to poctivě udělali, mohli se každému směle podívat do očí. Pan farář Černocký této politické poctivosti nemá. Ač jako kněz musí vědět, že stěžejní zásady církve jsou v přímém rozporu s učním komunistickým, chce být i nadále farářem a při tom komunistickým agitátorem. A krajské vedení KSČ jej v této politické nemravnosti podporuje a dokonce šlo tak daleko, že představitelé krajského vedení provedli na olomouckém arcibiskupství (vikariátě) intervenci ve prospěch faráře Černockého. Tuhle volební de-

magorii — a nic jiného to není — musí odsoudit nejen věřící církve římsko-katolické, ale i poctiví komunisté a vůbec každý, kdo chce i v politice mít poctivost, přímost a charakterní jednání.”

Z POSELSTVÍ II. SNĚMU CÍRKVE ČSL. citujeme tyto věty: „*Od-loučivše se od historického křesťanství — pro jeho zpronevěru ideálu Božího království na zemi — pochopili jsme (jak o tom svědčí resoluce*

naukového výboru prvního sněmu naší církve z r. 1924) už předtím, než krise kapitalistické společnosti vyzrála v druhou světovou válku, že ethika Ježíšova evangelia o Božím kralování v lidstvu jest *ethikou beztřídní společnosti*. — I jest nám náboženskou a mravní povinností pracovat k tomu, aby vývoj naší společnosti šel k překonání třídního jejího rozlišení co nej-uvědoměleji a urychleně.” (Přijato jednomyslně na sněmu 10. 1. 1946.)

Z E S V Ě T A

BYLO BY ŠKODA ZAPOMENOUTI. President Truman pronesl ve Fordhamově universitě v New Yorku, jež ho jmenovala čestným doktorem práv, projev, v němž mimo jiné pravil: „Obávám se, že se příliš zabýváme záležitostmi materiálními, než abychom si připomněli, že *opravdová síla spočívá v hodnotách duchovních*. Pochybuji, že je dnes v tomto ustaraném světě, kde jsou státy odcizovány vzájemnou žárlivostí a podezřívavostí, jediný problém, jenž by nemohl být rozřešen, kdyby se k jeho řešení přistoupilo *v duchu Kázání na hoře*. Nevědomost a její družky — předpojatost, nesnášenlivost, podezřívavost našich spoluobčanů — vychovává diktátory a způsobuje války. Výchova musí být obrozena, má-li být uskutečněn tento nový a naléhavý úkol. Můžeme a musíme učiniti z doby atomické údobí míru, *slávy Boží a blahobytu lidstva*.”

Z ŘÍMA. Z řeči sv. Otce Pia XII. k americkým novinářům 27. dubna 1946. Žurnalisté jsou si vědomi moci tisku jak v dobrém, tak ve zlém a své odpovědnosti před Bohem. Podivuhodné dnešní vymoženosti usnadňují tisku, aby rychle informoval miliony čtenářů o světových událostech. Tiskem vstupují žurnalisté do každé rodiny, vykonávají nadozírný vliv na mysl a srdce, velikou měrou vytvářejí veřejné mínění v národě. Jen málo čtenářů má takový charakter a takovou výchovu, aby bylo schopno čísti kriticky články v novinách. Většina z nich přijímá názory, vyložené v novinách, a upraví svůj životní názor podle svých novin. Proto tisk musí být absolutně věren pravdě, aby se jeho ohromná moc nezvrhla ve zlo.

Pravda, o níž mluví papež, je pravda *v postřehu*, jež vidí události tak, jak se skutečně staly, a pravda *v podání*, jež referuje o událostech věrně, jak je viděla a při jejich výkladu nezná jiné normy, než spravedlnost a lásku. Nuže, pravda je nestranná, a nikoliv stranická, realistická, a nikoliv fantastická. Pravda není nikterak prodejná. Nebojí se, že bude poznána, žádá jen, aby byla podána v čistém světle objektivity a ne v šeru předsudků nebo dohadů. Pravda je nadto diskretní a ví, že se někdy sluší skutečnost říci obezřetně. Ví, že zlo nesmí býti zkrašlováno a dobro pominuto mlčením. Pravda je skromná a ví, že smrt může vniknout do duše okny očí (srv. Jer. XI.). Skutečnost učí, jak nadozírné škody mohou stihnouti rodinu a společnost z nemravného tisku, jenž by chtěl pohrdat požadavky pravdy. (La Croix 17. 5. 1946.)

PASTÝŘSKÝ LIST ŠPANĚLSKÉHO PRIMASA. Kardinál Pla y Deniel vydal důležitý pastýřský list, v němž vyslovuje přání, „aby zavládl ve světě mír, založený na spravedlnosti a nikoliv na nenávisti”. „Prozřetelnost ušetřila Španělsko strašných zkoušek války, avšak nyní v době poválečné povstávají proti Španělsku nová nebezpečí.” Kardinál napomíná španělský klerus, aby se chránil aktivní účastí v politice a nevázal se na určitou formu vládní, přímo se však vyslovuje proti těm, kdo se chlubí svým bezbožectvím. „V tom ohledu nemůžeme nic doplňovat, ani měnit z toho, co jsme řekli v srpnu 1945. Vybízíme všechny, kdo chtějí býti věrnými syny Církve, aby vytvořili mezi sebou co nejživější a nejúčinnější spojení.” (La Croix 17. 5. 1946.)

ŘÍM. Vatikánské radio hlásilo, že třetina židovských dětí v Polsku byla zachráněna řeholnicemi, které je ukřývaly ve svých ústavech. Podobný případ se udál v Lyoně, kde dp. Chaillet ukryl 85 židovských dětí ve francouzských rodinách. Lyonský prefekt žádal po něm, aby mu označil rodiny, v nichž děti jsou ukryty. „V této věci musím poslouchat Boha a svého svědomí“, odpověděl kněz. Prefekt si dal zavolat lyonského kardinála Gerliera. „Můžete mi zaručit, že děti zůstanou v rukou Francouzů?“ „To nemohu, jiné úřady se po nich ptají.“ „Právě těmto úřadům je nevydám“, odpověděl kardinál.

USA. President Spojených států poslal M. C. Taylora do Vatikánu se stejným úkolem, jako několik let dříve zemřelý president Roosevelt: Požádal jsem M. C. Taylora, aby se vrátil do Itálie jako můj osobní zástupce u Sv. Otce v hodnosti vyslance. Po ukončení nepřátelství vrátil se M. Taylor do Spojených států, aby podal zprávu o svých jednáních. Se zájmem a s prospěchem jsem vyslechl jeho zprávy o četných návštěvách u papeže. Myslím, že prokáže velké služby křesťanské civilizaci, jestliže se opět ujme svého poslání v Itálii. — Ukončení bojů zanechalo svět ve stavu neklidu. V četných odvětvích jsme svědky politování hodných sporů v zásadních a politických otázkách. Ze všeho toho neklidu a ze všech těch sporů nad slunce jasněji vyplývá jedno přesvědčení: Nedosáhneme trvalého míru, nepostavíme-li ho na křesťanských zásadách. V temných dnech 1940 poslal president Roosevelt M. Taylora do Itálie jako svého osobního vyslance. Jeho poslání velice prospělo míru a polehčení béd, vyvolaných nejhroznějším konfliktem v dějinách lidských, a jsem přesvědčen, že mu prospěje i v budoucnosti.

JUGOSLAVIE. Církevní poměry v Jugoslavii ozřejmí nám poněkud slova Msgr Stepinace, arcibiskupa záhřebského, rozšířená vatikánským rozhlasem: „Co jest mír? Může se mluvit o míru, když národy, které mají moc, zbraní a násilím vnucují svou vůli národům malým, aby potom nám řekly: ‚My nežádáme po nikom nic?‘ Může se mluvit o míru, když jedna sociální třída osobuje si všechna prá-

va, a druhé odsuzuje k pozvolnému umírání? Jest to pokoj, když inteligence, kněží... všichni ti, kteří nejsou stejného názoru s těmi, kteří jsou u moci, riskují smrt bez soudního řízení? Jest to mír, když činnost Církve je znemožňována předstíráním odluky Církve od státu? Ne, to není mír. Je to hrozba válkou, válkou, jejíž sídlo je v lidských srdcích a myslích, která při první příležitosti se může proměnit v proudy krve... Každý dnes ví, že je nemožné kritizovat režim. Nejmenší poznámka může mít za následek hrozný trest. Jak může taková vláda být ve vážnosti? Jak pokrytecky jednají ti, kdož mluví o svobodě náboženství, ale v téže době zakazují vyučovat náboženství na školách, zavádějí civilní manželství... Spílají Církvi a zabíjejí kněze. Odsuzování kněží k smrti nemá žádného zákonného oprávnění. Lži a pomluvy přijdou jednou na světlo. Pravda dokáže, že representanti katolické Církve v Chorvatsku nikdy nezradili svého povolání. Málo záleží na tom, zda i já jsem snad na listině válečných zločinců... Mám klidné svědomí, ať se přihodí cokoliv.“

PORTUGALSKO. 13. května, ve výroční den zjevení, konala se slavnostní korunovace sochy nejbl. Panny. Vykonal ji kard. Masella, který býval chargé d'affaires Sv. Stolicе u portugalské vlády. Do Portugalska přiletěl letadlem. Patriarcha lisabonský, nuntius, zástupcové vlády a Církve přivítali jej na lisabonském letišti. Po příletu navštívil portugalského presidenta generála Carmonu, který později tuto návštěvu opětoval. Ministr školství prohlásil 13. květen za sváteční prázdninový den, aby se mohly i školní děti zúčastnit slavností. Portugalští biskupové si vykonali před slavností týdenní exercicie ve Fatimě. Oslavy v údolí Irijském počaly o půlnoci světelným průvodem, jemuž bylo přítomno (dle vatikánských zpráv) půl milionu lidí (čtrnáctina obyvatelstva). Nejsv. Svátost zůstala vystavena po celou noc. Na 150.000 mladých lidí přišlo pěšky a přinášeli nemocné, z nichž několik prý bylo zázračně uzdraveno. Při korunování zlatou korunou, již věnovaly portugalské ženy, kroužilo nad údolím několik vojenských letadel, které

sypany dešť květin — dar belgických a holandských katolíků. — Na adre-

su Nejbl. Panny přišlo do Fatimy několik telegramů.

PRACOVNA

(Z dopisů spolubratří)

POHRANIČNÍ PASTORACE! Je velmi nutná i obtížná, ale radostně vděčná! Pro mladší kněze, ovšem vyzbrojené odbornými vědomostmi, je životní zkušeností — k nezaplacení! *Experto crede Ruperto!* Víím, že je veliká nouze o takové kněze. Jak tomu aspoň z části odpomoci?! Ať se hlásí k té službě Boží řádoví kněží, zvláště v letních měsících, kdy nemívají misí. Rovněž katecheti a profesori středních škol — o prázdninách. Případně by k této službě byli Ordinariáty poslání. Organizaci místní ať vedou příslušní děkani (vikáři okresní). Já, kdybych nebyl již vetchým (přes) sedmdesátníkem, jistě bych neváhal dáti se k této pastorační výpomoci! Dosud — jako pensista — rád a dosti vy-
pomáhám v duchovní správě, na kazatelně, ve zpovědnici i jinak! Největší mojí odměnou za to jest blahé vědomí vykonané služby Pánu Bohu, Panně Marii a spáse duší!

Dlouholetý pensista.

PRO BOHOSLOVCE. Když přijde po dokonání studií dp. do duchovní správy, je mnohý velice překvapen různými věcmi, o kterých nikdy nic neslyšel, na př. o *daních*, co je *ekvivalent*, to je mu úplně neznámá věc, anebo i jiné daně, o kterých nikdy nic neslyšel, a teď má podávat přiznání. Anebo účty zádušní. Různé filosofické systémy jsou známy, ale praxe potřebná schází. R. C.

PRAVĚ JSEM OBDRŽEL výtisk Dr. Ludvíka Matoušů: *Praelectiones ex iure canonico-liber tertius-Ius matrimoniale*, Čes. Budějovic 1945, Č. A. T., Českomoravské tiskařské a vydavatelské podniky, fil. v Čes. Budějovicích. Je tam na str. 166—167 Přehledná tabulka: Kdo je oprávněn oddávati podle can. 1094—1097 CJC a podle zákona státního. Poněvadž předpisy státní jsou v tomto oboru jiné než předpisy církevní, je v této věci v případech více komplikovaných dost zmatku. Dovoluji si navrhnouti, aby eventuálně tato přehledná tabulka byla otištěna jako příloha Dobré-

ho pastýře. Mohla by být zavěšena ve farní kanceláři a být vždy po ruce.

KOSTELNÍ HOSPODÁŘI, OTCOVÉ CHUDÝCH. Podle státních i církevních předpisů jsou farníci zastoupeni ve správě kostelního jmění dvěma kostelními hospodáři. Tito jsou na návrh duchovního správce, *doložený písemným souhlasem obce (obcí)*, jmenováni arcib. konsistoří na 3 roky. Kde kostelní hospodáři dosud jmenováni nejsou (pohraničí), nebo kde lhůta již prošla, budiž vyžádáno nové jmenování. Dosavadní kostelní hospodáři mohou býti potvrzeni i na další tříletí. — Stejně je třeba požádati arcib. konsistoř o jmenování otce (otců) chudých, kde dosud nejsou, Otcové chudých nejsou jmenováni na určitou dobu, jejich úřad přestává vzdáním se nebo smrtí.

PLATY KOSTELNÍCH ZAMĚSTNANCŮ. Stát. předpisy o úpravách platů nebyl dosud dotčen plat kostelních zaměstnanců Z těchto se však téměř všichni domáhají z n a č n ě h o z v ý š e n í. — V dnešní době není možno dáti určité pokyny, které by mohly býti trvale směrodatnými. Zaměstnání varhaníka, kostelníka atd. je téměř vždy zaměstnáním vedlejším, takže zde záleží na dohodě mezi pp. faráři a zaměstnanci. Snad by mohl býti měřítkem pro zvýšení průměrný (stálý) plat za jednu pracovní hodinu a výše podle směrnic úředních (Úř. list č. 594/45, částka 155). Úhradu na platy kostelních zaměstnanců třeba vzít z přebytků kostela; není-li takových přebytků, je povinna obstarati úhradu farní obec.

KOSTEL. ZAMĚSTNANCI, PŘIJÍMÁNÍ A PROPOUŠTĚNÍ ZE SLUŽEB. Úřady ochrany práce zasahují někde do záležitosti přijetí či propouštění kostelních zaměstnanců, zejména varhaníků. Tato záležitost je ve smyslu ř. zák. č. 50/1874 záležitostí ryze církevní a podléhá jen úřadům církevním. Bylo to také potvrzeno rozhodnutím Nejv. správního soudu ze dne 14. 1. 1946, č. 493/44/4. Změny kostelních zaměstnanců proto úřad o-

chrany práce nepotvrzuje, ani k nim nemůže vysloviti souhlas nebo nesouhlas, nýbrž je oprávněn pouze je vzítí na vědomí.

PATRONÁT. O úhradě zaniklých patronátních povinností, které váznou na konfiskovaném zemědělském majetku dle dekretu presidenta republiky z 21. 6. 1945, č. 14 Sb., jedná oběžník ZNV v Brně z 29. 3. 1946, č. 8871-IV/14-46, uveřejněný v ACO 1946 na str. 54. Kde patronáty trvají po právu, platí dosud beze změny o patronátním příspěvku (patr. tangentě) na stavební opravy kostela, fary, na paramenta atd., předpisy mor. konkur. zákona ze dne 2. dubna 1864, č. 11 z. z.

BĚŽÍCÍ PAS. Tak bychom mohli nazvat dnes na mnohých místech pastorační. Je málo míst, kde by kněz znal a vedl věřící od kolébky do hrobu. Mění místa kněží, stěhují se dnes věřící. Věřící jsou jako na běžícím pásu, kněz je s nimi snad jen jednou

v životě a již jich zase neuvidí. Je třeba, abychom tedy neomezili svou působnost a pozornost pouze na své farníky. Každému, koho k nám Bůh pošle, dejme, co je v tom okamžiku možno. Tím se ovšem lišíme od dělníka, který na běžícím pásu dělá stále totéž. My musíme vytušit bolest či potřebu a pohotově pomoci. Je možno alespoň připravit cestu milosti. Snad ten člověk ještě nikdy neměl příležitost, aby poznal dobrého kněze. Jistě ho potěší zájem člověka pro něho cizího. Je až překvapující, jak si mnohý kněz takto získal důvěru cizích lidí, třeba v kanceláři. Snad právě cizímu knězi snáze otevřeli své srdce než známému. Všichni patří Ježíši Kristu — nejsem ordinován jen pro svou farnost! Snažme se jednat dle tohoto hesla, vždy a všude budme kněžími — *venatores animarum!*

Mš.

H O V O R N A

NAPOSLED přikládáme přílohu „Pořad služeb Božích“ všem odběratelům. Od příštího čísla budeme přikládati jen těm, kteří si ji objednali. Použijte *hned* objednávacího lístku, který byl přiložen k minulému číslu a odešlete nám *obratem*, abychom věděli, kolik máme příloh tisknouti. *Nezapomeňte* na objednávky napsati svou adresu!

HRADEC U STODA U PLZNĚ.
Exercicie pro kněze: od 5. srpna več.

do 9. srpna a od 19. srpna večer do 23. srpna. Přihlášky přijímá do 27. července Ústav „Zdislava“ v Hradci u Stoda u Plzně. Pak budou rozeslány bližší informace.

JIŽ VYŠLY Návštěvy Nejsv. Svátosti od sv. Alfonsa. 30 návštěv; váz. 49 Kčs.

KLAŠTER VORŠILEK v Brně, Orlí 20, přijme *kněze-pensistu*, který by denně sloužil mši sv., v neděli s krátkou promluvou pro lid.

OBSAH:

Po volbách	337	P. Jaroš, Za † Pejškou	346
A. Šuránek, Taj. činnost Ducha sv.		Pastorace mládeže	347
v posvěcené duši	338	Z domova	348
Vzdělání laických učitelů náb.	340	Ze světa	349
L. Vojkovský, Otázka husitská	342	Pracovna	351
Silv. Braito, Náb. typologie	344	Hovorna	352

S církevním schválením úřadu arcibisk. zvl. pověřence v Ces. Těšíně, č. 394/45.

Vydává Exerciční dům Frýdek. Telefon 38. Číslo účtu Pošt. spořitelny 303.183. Vedoucí redaktor P. Rudolf Schikora C.Ss.R. - Odpovědný redaktor P. Alois Březina C.Ss.R. - Vychází jednou týdně. - Tiskem Valašské tiskárny ve Valaš. Meziříčí. - Novinové výplatné povoleno ředitelstvím pošt v Brně č. 1A 4 2370-O/24 414 1945 ze dne 10. VII. 1945. - Podací a dohlédací pošt. úřad Frýdek 2.

Předplatné na rok 127.50 Kčs.

Bude u Vás primice?

Dr. Čeněk Tomáško:

V době, kdy každá pastorační potíž konec konců dá se redukovat na základní problém kritického nedostatku kněží, neměla by býti slavnost kněžských prvotín zakopanou hřivnou. Či může být vítanější příležitost, kdy možno ukázat kněžství v celé jeho kráse?

Proč naše primice nenechávají v duších věřícího lidu hlubších stop lepšího pochopení kněžství? Proč nezapůsobí častěji a mocněji primiční slavnost na mladá srdce a nepomáhá v nich jiskře povolání?

Hlavní důvod arcíť je v celém hmotářském duchu dnešní doby, která se honí po tisícerých zájmech jiných. Ale něco schází také na naší straně.

Mívám dojem, jako by primice takřka náhle překvapila osadu po duchovní stránce vůbec nedisponovanou.

Má-li primice přispět podpoře kněžských povolání, zdají se mi nutné tři předpoklady:

1. osadu připravit,
2. primice využít,
3. vliv její udržet.

1. Osadu připravit.

Myslim duchovně, ne po stránce vnější slávy. Té bývá věnováno až příliš pozornosti a péče. S primicí je to jako s misiemi. Tím více je ovoce, čím lepší byla příprava.

Celá věřící osada by měla zintensivnit své modlitby zvláště v posledních týdnech, ve kterých jejich rodák dokončuje theologické vzdělání a v exerciciích se připravuje na svěcení.

Stále není tento nadpřirozený styk mezi knězem a lidem u nás něčím životním, opravdu jakýmsi svatým obcováním. Našemu člověku tak cize zní pravda, že svou modlitbou a obětí může činně být účasten na posvěcení nové kněžské duše. Nechápou to mnohdy plně ani rodiče našich novosvětců. Tolik je zaujme starost o vnější primiční okázalost, že zapomínají na to „jediné potřebné“.

Zajisté jest projevem úcty ke Kristovu kněžství, když primiciant vstoupí do chrámu, na jehož výzdobě se pracovalo několik

dní, snad i noci. Ale neodpovídá-li této bohatosti květů i duchovní vůně modliteb — je to málo.

Duchovní správcové v osadách, kde budou primice, měli by stále vybízeti věřící lid k zvroucněným modlitbám za nového sluhu Páně. Svrchovaně užitečné by bylo uspořádat častěji společné pobožnosti na tento úmysl.

Aby moje pojednání bylo praktické, poukáži ihned i na pomůcky. Velmi vhodně lze použít adorační pobožnosti „Za svaté kněžství“ (vydal Svaz katol. žen a dívek v Brně, cena 3.50 Kčs) nebo modliteb „Proste Pána žně!“ (vydala Pomocná akce pro kněžský dorost, Praha II., Vyšehradská 28, cena 5 Kčs).

Samozřejmě kolem tématu kněžství, Mše svaté nebo Eucharistie v tomto přípravném období budou se točit kázání, promluvy, křesťanská cvičení a spolkové přednášky.

Přípravě bude sloužit i lišta, která bude v této době tiše, ale účinně nabízet brožury o kněžství. Upozorňuji zde na některé kromě již dvou jmenovaných: Kvatembrová pobožnost (vydala Pomocná akce pro kněžský dorost), Kněz jinochům (vydalo Petrinum, České Budějovice, Žižkova 14), Kněz dívkám (vydalo Petrinum, Č. Budějovice), Víš, co je kněžství? (vydalo Petrinum, Č. Budějovice), Maria, Matka kněží (vydali Salvatoriáni, Valaš. Meziříčí), Čistým mládím k manželství nebo ke kněžství (Svaz katol. žen a dívek, Brno, V táboře 22a), Žena a kněz (Svaz katol. žen a dívek, Brno, V táboře 22a).

K témuž cíli může směřovat i četba v katolických spolcích, bratrstvech, eucharistických kroužcích. Ano, je-li kněz přetížen prací a nemůže-li si připravit promluvu, může při křesťanském cvičení přeciť něco o kněžství, a nebude to bez užitku.

Je ovšem dosud potíž, že tak skrovně si razí obtížnou cestu publikace duchovní literatury, a proto knihy toho druhu jsou většinou rozebrány. Leč v knihovnách osobních i farních jistě některé najdeme.

Pro rychlejší informaci uvádím aspoň tyto: Mossong: Apoštolát, na který se zapomíná, Lhande: Mé dítě knězem, Doyle: Mám být knězem? Brait: Za příkladem Velekněze, Petazzi-Tomáško: Kněžské panictví, Procházka: O řeholním životě, Gibbons-Vetti: Vyslanec Kristův, Sedlák: Cesta k oltáři Páně, Menke: Berta Baumannová, Svěcení kněžstva (Životem X. 228), Více kněží (Životem I. 24), Kněz a lid (Životem V. 119), Kněžský celibát (Životem III. 59), Beran: O kněžském celibátě.

A konečně: Poněvadž jedním z nejpůsobivějších prostředků, jak šířit dobrou myšlenku, jest zpěv a verš, je velmi záslužné nacvičit nějakou píseň nebo recitaci, která má vztah ke kněžství. Upozorňuji zde na mešní píseň o sv. kněžství, vydanou v Hradci Králové (Adalbertinum) a na dvě písně ze sbírky „Zpívající mlá-

dí" (Rupp, Praha II., Jindřišská 23), dobře se hodící pro jinošskou mládež v besídce nebo Junáku, totiž „Ministrantská" (str. 11) a „Matičko má, pozor dávej!" (str. 34).

Tím již přecházím vlastně k druhému pokynu:

2. Primice využít.

Vždycky mi napadá, že většině primičních slavností schází promyšlenost, zaměřená k duchovnímu výtěžku, pokud možno co největšímu. Zapomínáme, že nám jde o nová kněžská povolání, k nimž podle ustanovení Božího mohou mítí přímý vztah ti, kdož zítra vyrostou v muže. A to jsou dnešní chlapci, jinoši.

Co však vidíme takřka u všech primičních slavností, je skutečnost, že téměř všechna aktivní účast je dána družičkám, a chlapci — ministranty jakž takž vyjímajíc — jsou vlastně trpnými statisty. Nedivno, že hochům primice se nejeví nikterak vábná — vždyť není tam, v čem by se mohli činně uplatnit. Na tento nedostatek upozorňovalo již několik zkušených znalců chlapecké duše. Je potřeba hochy zainteresovat, vždyť právě v některém z nich snad může býti jiskérka kněžského povolání.

Samozřejmě musí býti předně *zdůrazněna vnitřní nekonečná hodnota mše svaté*, a nesmí se připustit, aby věci vedlejší *zatlačily* do pozadí to, k čemu vlastně veškerá vnější primiční slavnost má směřovati. Na druhé straně však nemůžeme neuznat, že právě činná vnější účast velmi působí na duši člověka, a tím spíše na duši dětskou.

Jen je otázka, jak a čím hochy vtáhnout do sféry primičních zájmů. Nezdá se mi zrovna šťastné chtít z nich nadělat „mládeňčky", kteří v nažehlených šatech by měli dělat protějšek družičkám. Hoch není děvče, a tímhle si ho nezískáme. Nechce se líbit, ale chce něco *dělat*. I při primici!

A tak není jiného řešení, než co nejvíce hochům dát možnost nějak činně se uplatnit. Tu arciž zase velmi vděčně přichází v úvahu zvláště zpěv a recitace.

Ovšem, aby mi bylo rozuměno: Nemám ani tak na mysli dopolední chrámovou slavnost, jako spíše odpoledne nebo večer primičního dne.

Jak někdy málo důstojně končí přátelská primiční hostina! Sám jsem byl svědkem, že ubohý primiciant byl jako Daniel v jámě lvové. Nevím, zda by byl náhlý návštěvník uhodl, že jde o závěr primičního dne! Jako pěst na oko mi připadalo, když děti, ještě v bílých šatečkách, na pobavení hostů zazpívaly šlágry, odposlouchané z radia! Tehdy mi bleskla hlavou myšlenka, jak by bylo krásné a užitečné v domě primiciantově, nebo možno-li v širším měřítku ve společenské nějaké místnosti, uspořádat jakousi duchovní besídku mládeže na počest Kristova kněžství v osobě jejich rodáka-novokněze.

Ať nikdo nenamítne, že je to pouhé theoretisování! Neboť na vlastní oči jsem viděl praktickou proveditelnost a opravdovou úspěšnost této myšlenky. A víme: Ab esse ad posse valet illatio!

Arciř dá to trochu přípravy a práce, ve které duchovní správce se neobejde bez pomocníků. Ale což neslyšíme tak často naši dospělejší katolickou mládež: „Dejte nám námět — a my jej provedem!“ Nuže, miní-li tuto větu opravdově, nemohou mít lepšího námětu než tento: Připravit s dětmi sebeprostší a sebekratší duchovní besídku, jejímž ústředním bodem by bylo kněžství!

Zde vidím možnost, jak činně zaujmout řady hochů, na příklad ve společné recitaci, ve zpěvu, v nějakém symbolickém obraze, v rozdávání tiskovin, pojednávajících o kněžství a podobně.

Není třeba se lekat, že to nebude na „umělecké“ výši, vždyť je to jen prostředek! Hlavním cílem je: I do chlapeckých hlav a srdcí zasít myšlenku, že primice je něco velikého a kněžství něco krásného. „A co kdybych po letech také já...?“

Ptáte se po pramenech? „Svátostnému Králi“ (Nakladatelství „Velehrad“, Olomouc) a „Zpívající mládí“ poskytne vám nejedno číslo tohoto repertoíru. Velmi vhodně by zapadlo i divadlo „Bertička“ (vydala Pomocná akce pro kněžský dorost) a scéna „Královna květin Eucharistie“, kde ovšem většina úloh má obsazení ženské.

Zdůrazněním akční účasti chlapců na primiční slavnosti nemám v úmyslu zatlačit do pozadí funkci družiček. Ty ostatně mají jakési „vydržené právo“. Brát jim je nebylo by moudré a způsobilo by mrzutosti. Leč starejme se o to, aby to nebyla více méně „módní přehlídka“ bílých šatů! Na primiční slavnosti musí býti cele účastny předně jejich duše — a k tomu arcíř musí býti připraveny!

Pokládám za velmi důležité právě dívkám mluvit o svatosti, velikosti a čistotě kněžství — vždyť příští generaci kněžských povolání čeká Matka Církev od budoucích matek. Již v útlém mládí do dívčího srdce musí být kladena myšlenka, že maminka velebného pána tak důstojně smí se radit po bok Matky Boží, která nám dala Božského Velekněze!

Větší dívky, stojící před volbou stavu, je třeba nadchnouti touhou: „Dát světu kněze!“ — buďto duchovně, obětí panenství Bohu zasvěceného, anebo skutečně, splněním mateřského úkolu ve svátostném manželství. Jedině křesťanské rodiny — jak důrazně připomíná snoubencům Pius XII. — dají kněžská povolání, tento „svatý podíl“, pro který si snad k nim přijde Pán Bůh.

Velmi vhodnou pomůckou, šířící tuto myšlenku mezi dospělejšími dívkami, je modlitba „Dát světu kněze!“, vydaná v Petrinum, České Budějovice, Žižkova 14.

A ještě malou poznámku, když jsem u družiček. Vykořeňme název a jakousi zvláštní funkci tak zvané „primiční nevěsty“! Nedělejme z primice napodobení svatby! Nechť celá slavnost hlásá

i svým vnějším rázem, že tento mladý člověk, stojící u oltáře, *chce být šťasten právě svou hrdinnou obětí*. Srdce jeho není prázdné, je plné nejkrásnější lásky! Přisahal věmost své jediné mystické nevěstě Církvi! Nechce a nemůže býti něčí, poněvadž musí býti všech! Jsou-li v den primice slzy, pak to musí býti slzy radosti, a ne nějakého smutku! Dnes přece prvně zaznívá: „Introibo ad altare Dei, ad Deum, qui laetificat iuventutem meam!”

3. Vliv primice udržet.

To je pro osadu nejdůležitější. Primiční slavnost nesmí být něčím neplodným. Je třeba z primice dále žít. Krása a velikost kněžství, jež při první mši svaté jasně zazářila, nesmí zapadnout v myslech věřícího lidu. Primice musí býti impulsem dalších vroucnějších modliteb a intenzivnější péče o kněžská povolání!

Prakticky vzato: na osadě po primici musí zůstat něco jako památka, která by ji stále připomínala. Nemyslím památku hmotnou, nýbrž duchovní: Na příklad zavedení kněžských sobot, adorační pobožnost za kněze, založení místní skupiny Pomocné akce pro kněžský dorost, získání nových členů do různých sdružení, jež podporují bohoslovce, šíření tisku, který propaguje myšlenku kněžských povolání.

Kolik blahodárné práce se tu dá udělat! A je to práce — abych tak řekl — účelně zhuťněná. Neboť platí a budou platit slova sv. Vincence z Pauly, muže nad jiné apoštolského, který opravdu správně mohl pronést svůj úsudek: „Přemýšlejme si sebevíce, vždy dospějeme k závěru, že nikdy jsme nemohli přispěti k dílu významnějšímu, než když jsme spolupracovali na dobrých kněžských povoláních.” A sv. Terezie Ježíškova důvtipně říká, že zasvětivši tomuto cíli život modlitby a oběti, pracuje „en gros” kdežto každým jiným způsobem by pracovala „en detail”

Já jsem s vámi po všechny dni . . .

Ant. Šuránek:

(Svátek nejsv. Trojice.)

My, kteří se díváme na apoštoly zpětným pohledem dvou tisíciletí a kteří vidíme ovoce jejich práce, těžko se vžíváme do jejich pocitů při slovech Páně: „Jděte do celého světa, učte všechny národy!” Viděli sice Mistra vzkříšeného, přesvědčili se, že je to On, slyšeli o svých velikých úkolech, když jim hovořil „o království Božím”, ale při tom zůstávali lidmi neproměněnými, krátkozrakými, bázlivými, ježto ještě nebyli „oděni silou shora”. Postavme se na jejich místo, naslouchejme těm úžasným slovům: „Jděte do celého světa . . . Učte všechny národy . . .” Co je mohlo napřimovat při tomto drtivém rozkaze, byla slova konečná: „*Já jsem s vámi po všechny dni až do skonání světa . . .*”

Kdo to k nim praví: „Já“? Kdo bude s nimi po všechny dni? Ten, který splnil dosud každé slovo, který řekl, že jeho slova nepominou a který právě prohlásil: „Dána je mi veškerá moc na nebi i na zemi. Jděte tedy a učte...“ Když Ten bude s nimi, pak ovšem nemusejí klesat na mysli, mohou se dívat s důvěrou na širošíře lány, které čekají, aby byly obdělány, osety, pěstěny „Dána je mi veškerá moc.“ Pán měl moc a slávu „před ustanovením světa“ (Jan 17, 5), měl jako tvůrce neomezenou moc nad tvorstvem (Jan 1, 10); ale zde nemluví o té nadčasové moci, nýbrž — jak patrně ze slov „dána je mi“ — o moci získané a dobyté. On přece „sebe sama zmařil a přijal způsobu služebníka tím, že se stal podobným lidem“ (Fil. 2, 7). Vydobyl si tu slávu svými skutky, hlavně svou smrtí. Svými zásluhami dosáhl moci na nebi i na zemi „smířiv skrze krev všechno“ (Kol. 1, 20); poněvadž všechny lidi drahou cenou vykoupil (1. Petr 1, 9), měl moc povolati celé člověčenstvo do své říše, Církve, a podrobiti je tak své láskyplné, osvobozující vládě. A dáno mu jméno, které je nade všechno jméno, aby ve jménu jeho pokleklo veškeré koleno, nebešťanů, pozemšťanů i těch, kteří jsou v podsvětí“ (Fil. 2, 9n).

Praví „na nebi i na zemi“, aby ukázal, že má všady vládu, jak v říši nebeské, která trvá v bezpečí a jistotě, tak v říši pozemské, která má býti teprve duchovním úsilím apoštolů vybojována.

Tuto svou vydobytou moc přenáší Pán na apoštoly a ukládá jim také povinnost, aby mu všechny národy podrobovali křtem a výukou. To se jim může podařiti, protože On s nimi je, zůstává, třeba odchází do nebe, „po všechny dni až do skonání světa“. Jděte tedy a učte... Poněvadž mám veškerou moc, tedy vás mohu poslati a přikázati vám, abyste vyučili všechny národy a mohli vám všestranně pomáhati, abyste svůj úkol s plnou důvěrou konali.

„Do celého světa.“ Netoliko k Židům a k ovcím izraelským, jak jim velel dříve (Jan 10, 5n). „Učte všechny národy.“ Učiňte je mými učedníky „křtíce je ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého“ „Ve jménu“, t. j. se vzýváním a vyslovením těch přesvatých jmen. „Ve jménu“, t. j. plnomocenstvím, vrcholnou mocí, protože moc křtiti, a působení křtu pochází od nesvětější Trojice. „Ve jménu“, t. j. na jméno, na vyznání nesvětější Trojice, neboť jenom tomu se uděluje křest, kdo napřed vyzná víru v toto tajemství a spolu slíbí, že svůj život dle té víry zařídí.

„Učíte je zachovávatí všechno, co jsem přikázal vám.“ Kdo se stal křtem učedníkem Kristovým, ten se musí „v Krista obléci“ (Gal. 3, 27) a zachovávatí všechno, cokoli Pán přikázal. Nestačí pouhá víra, je nevyhnutelně třeba zachovávaní vůle Boží. „Ne každý, kdo mi říká Pane, vejde do království nebeského, nýbrž kdo plní vůli Otce nebeského.“ (Mat. 7, 21.) Křest však předchází, protože je třeba člověku milosti, aby mohl vésti svatý život. — Dí „všecko zachovávatí“, protože se člověk má celý a všecek Kristu

oddati, chce-li býti spasen. — Nepraví „Pište“, nýbrž „Učte“, kažte; Církev tedy není založena na písmu, nýbrž na kázání slova Božího, a písmo samo, jež potom bylo psáno, musí býti měřeno, vykládáno a doplněno dle pravidla slova kázaného a v Církvi cho-
vaného. (Sušil.)

A protože ani jednotlivec sám nemůže ve svatém životě pro-
spívat, ani Církev se nemůže shromáždit, když Kristus neudělí
své milosti, praví: „Hle, já s vámi jsem až do skonání světa.“ Já
vás budu opatrovat, budu vám pomáhat, vás siliti, vésti a řídit,
já s vámi budu ustavičně zůstávat v duchovním spojení. Tak zů-
stává Pán neviditelně přítomen ve své Církvi. Jako *Kněz* s tělem
a krví svou v nejsvětější Svátosti, jako *Učitel* s Duchem svatým a
uvádí ji do všelike pravdy (Jan 14, 16); jako *Král* se vši svou
mocí; chrání a brání ji proti nástrahám vrahů a uskutečňuje v ní
svou zázračnou vládu. A tak Církev nikdy nemůže zbloudit. A
s tou Církví bude Pán zůstávat „po všechny dni až do skonání
světa“, t. j. do soudného dne, kdy Církev bojující přejde v Církev
vítěznou v říši blaženosti a kdy časnost se změní na věčnost...
(Sušil.)

Díváme se na rozeštvaný svět a uvědomujeme si apoštolské
úkoly. Jde o všechny lidi, všechny národy. Je možno sbratřovat?
Sjednocovat? Dají se jednotlivci a národové ještě poučit křesťan-
skou naukou? Jsme schopni rozběhnout se po šlépějích apoštolů,
učit zachovávat *všecko*, co Pán přikázal? Zítřka (v pondělí) budeme
po prvé zase sloužit v zelené barvě a budeme recitovat drahocenný
formulář neděle I. po sv. Duchu. Zamysleme se nad epištolou:
Bůh je láska, zastavme se u evangelia, které budeme i dnes čísti
jako poslední místo evangelia sv. Jana: „Budte milosrdní jako i
Otec váš je milosrdný.“ P. Schikora zahájil před časem první po-
božnost kněžské mariánské družiny v Olomouci slovy, která třeba
pokorně prorozjímat. „Říkali nám úředníci žertem za války, že až
přijde převrat, budou musit všechny kněze na několik dní zavřít,
aby nekázali lidem, že mají být *milosrdní*. *Žel Bohu*, nemusili nás
zavírat, protože jsme toho milosrdenství *nekázali*.“ — Budeme my,
katoličtí kněží všech národů, míti odvahu kázat celé evangelium,
„*všecko*, co přikázal Pán“? O tom nemáme právo rozmýšlet, to je
naše povinnost. A zněla by nám ta slova: „Jděte, učte, učte zacho-
vávati *všecko*“ jako drtivá, kdyby nám jako vítězný hlas zvonů
nezaznívala slova nepřemožitelného Vítěze: „Já jsem s vámi po
všecky dni až do skonání světa...“ Ale, jsou-li řečena v apoštolech
také nám; pak jaké se nám otevírá pole činnosti, jaké to pláně ne-
dozírné, čekající...! Právě jsme prožívali *suché dny* letní. Církev
Boží po celém světě prosila, aby Pán poslal *dělníky na žeň svou*...
Svět je vyprahlý jako Sahara, srdce jsou zkamenělá! Sahara volá.
I kamení volá! Rozumějme!

Tajemství pravé popularity je pravá láska k lidu. Alban Stolz.

K svátku Božího Těla.

Naše pastorační úsilí by se mělo nésti snahou pomáhati k náboženskému uvědomění tam, kde ponenáhlu, ale jistě začíná mizeti. Kněz by měl slyšet úsudek lidí, kteří jako diváci našich náboženských úkonů vyjadřují přímé zapůsobení na svůj cit, rozum a vůli. Je smutnou skutečností, že se menší počet uvědomělých účastníků našich slavností a přibývá pouhých diváků, kteří již mnohemu nerozumějí a pokládají to za krásný a povznášející zvyk dávných časů.

Je tomu tak i se slavností Božího Těla. Církev rozvinuje veškerou vznešenost a nádheru v theoforickém průvodu a dává svátostnému Kristu čestný doprovod nevinných dětí, náboženských sdružení a jednotlivých stavů. Chtěla by na svatou Hostii soustředit pozornost měst a vesnic, zemí a národů, aby si všichni uvědomili přítomnost Boha Krista mezi lidmi a klaněli se mu v duchu a v pravdě. Jak daleko od skutečnosti zůstává mnohde u nás tento úmysl Církve svaté! Kolik lidí, svědků božitélového průvodu, uvědomují si přítomnost Kristovu a kolika slepým duším zůstane Kristus skryt a neznám! Ztratí se jim takřka v záplavě květů a dětí, v zpěvu a hlaholu zvonů. Nemyslíme na rouhavé poznámky, jež je tu a tam slyšet z řad nepřátel, ale na mnohé, kterým již vyprchala živá víra z duší, kteří už nelační po Chlebě života. Domnívají se, že to jde bez Něho také. Tyto skutečnosti by měly v duši kněze vznítit touhu, aby připravili celou farnost na slavení Božího Těla. Záměrně by měl kněz-pastýř uvědomovati již napřed všechny ty, jejichž středem ponesou monstranci se Sanctissimem, o Bohu skrytém a o povinnostech k němu.

Avšak nedostatky eucharistické úcty a lásky měly by samému knězi promluvíti do svědomí. I v životě víry a milosti u kněze jsou mezery a nedostatky, povrchní všednost v poměru ke Kristu Pánu ve velebné Svátosti. Někdy vnějšek jen slabě předstírá to, co by mělo být v nitru. Pohled na Hostii jako by nám nic neříkal, nechává nás v lhostejnosti, musíme se do pozornosti přímo nutit, natož aby to bylo možno nazvati láskou. Horlíme někdy planě o něco, co nám samým nikdy dosud k srdci nepřiřostlo anebo co chápeme jako úřední poměr a povinnost. Kněží, skutečných ctitelů nejsvětější Svátosti, není mnoho. Víc je u nás duší jen loyálních s Kristem Pánem.

Svátek Božího Těla je tedy především také pro nás kněze, abychom v sobě křísili živý a upřímný vztah k Spasiteli. Vzpomeňme na léta, prožitá v semináři! Celá výchova směřovala k Eucharistii jako ke středu: mše sv., denní sv. přijímání, časté návštěvy, rozjímání, examen, ritus. Byla to škola eucharistického života. Pod jednou střechou s Kristem Pánem trávili jsme podobně jako apoštolové seminářská léta. Měl to býti začátek trvalého života ve stálém styku se Spasitelem. Nikoliv přechodná doba, kdy

jsme byli stanovami nuceni s Kristem Pánem se stýkat, nýbrž soustavný začátek toho, co mělo v kněžství nabýt plného rozmachu a mužné zralosti. Co pro nás znamenala primice, když jsme po prvé v rukou drželi Tělo Kristovo! Dnes po letech se na to díváme až příliš střízlivě, a držíce Krista Spasitele denně ve svých rukou, v duši jsme lhostejni.

Život znamená růst. Život duchovní měl a má mít střed v Bohu živém a pravém ve svatostánku. Tento život od naší primiční mše svaté měl být růstem k trvalému přátelství a lásce, jež ví, komu dluží za své kněžství. Chybí nám něco z upřímné srdečnosti svatých ctitelů Krista Ježíše. Proto tak nedovedeme vhodnými slovy a prostředky buditi a šířiti eucharistické hnutí. Lid musí napřed z našeho chování poznat, čím je nám kněžím Eucharistie. Ne tak ze slov, ale ze skutků. Nebude škodit uvést si na mysl příklad sv. faráře Vianneye.

Dílo obnovy své farnosti začal Vianney u svatostánku. Neztrácel čas nářkem a reptáním proti lidské špatnosti. Před svatostánkem promyslel napřed všechny cesty a plány svého pastoračního úsilí. Ještě dlouho před svítáním, kdy vše v Arsu spalo, s blíkotajícím světlem chodíval den co den jako voják Kristův na své stanoviště - přímo k svatostánku a tam padl na kolena. Zde vyléval touhy svého srdce i utrpení. V tichu noci hlasitě volal k skrytému Bohu: „Můj Bože, dovol mi obrátit mou farnost! Jsem ochoten za to vzít na sebe všechno, co na mne pošleš.“ Slzami smácel dlažbu chrámovou. A když slunce již vyšlo, klečel stále ještě na svém místě. Byla to zprvu zvědavost, jež přivedla prvního muže za farářem do kostela. „Co ten náš farář tam vlastně dělá? Tak brzy ráno?“ A vrátil se domů se slovy: „Ten není jako ti druzí.“ A dopoledne a večer zas dlel na začátku své pastýřské činnosti sv. Vianney před svatostánkem. A jak zbožně sloužil mši sv.! Netrvala mu déle než ostatním kněžím, ale jeho obličej byl celý změněn, ozářen soustředěním na skutečnost: Je zde! Lidem připadal jako nebeský anděl u oltáře. Mnohým teprve při pohledu na něho svitlo, co je to mše svatá, a uvědomili si blízkost Kristovu. Vianney byl nepřitelem přehánění a přepjatosti. Avšak celá jeho bytost se modlila — jeho ruce, jeho oči, jeho rty. Být na jeho mši sv. bylo němým kázáním, předstihujícím výmluvnost slavných kazatelů. Vše na svatém celebrantovi vydechovalo klanění a vše nasvědčovalo tomu, že u oltáře není sám: je tam Ježíš Kristus a jeho kněz. Co se teprve dalo v duši světcově, když už zevnějšek tolik mluvil! A když jeho duše se zmítala pochybnostmi o spáse a strachem, že by mohl ztratiti Boha, drže sv. Hostii při sv. Oběti, řekl v duchu Kristu, jak později přiznal bratru Athanasiovi: „Kdybych věděl, že mne stihne neštěstí Tebe věčně ztratiti, nepustil bych Tě už nikdy z ruky.“

Ve svaté Hostii máme my kněží obsah svého poslání. Stojíce pravomocí nad Eucharistií jako její strážci a rozdavatelé, stůjme

také blíže láskou a upřímným přátelstvím. Držice Hostií v rukou, držíme se jí celou duší a srdcem a vraťme se „k první lásce"! Pak nám porozumějí lidé, až jim budeme mluvit o nejsvětější Svátosti oltářní.

Hnutí „Mission“ de France.

Pod ochranou karmelské světice z Lisieux vyrostlo v posledních letech hnutí mezi světským klerem francouzským, jež je požehnáním pro celou zemi. Bylo to v roce 1941, kdy francouzský episkopát za předsednictví arcibiskupa pařížského, kardinála Suharda, veden potřebami své doby, se rozhodl zřídit v Lisieux, městě sv. Terezičky, seminář pro Misii francouzskou. Úkolem jeho měla být speciální příprava bohoslovců i kněží pro vnitřní misie ve Francii pro odkřesťaněné oblasti, kde se žije bez Boha, bez nadpřirozena, jedním slovem řečeno novopohansky, kde je potřebí speciálně školených kněží, skutečných misionářů jako „in partibus infidelium". Tato nutnost vyvolala k životu hnutí v kleru světském, jež nese výstižný název „Mission de France". Celé dílo bylo svěřeno ochraně sv. Terezie Ježíškovy, jež vždy měla takový zájem o dobré kněze a tolik doporučovala tyto služebníky Kristovy do modliteb Karmelu v Lisieux. A skutečně, Květinka Ježíšova, jak výslovně zdůraznil nedávno kardinál Suhard, si ochránila dílo svěřené i po stránce hmotné. Za ničivých bombardování v r. 1944 celá vnitřní část města Lisieux byla přímo srovnána se zemí. Jedině zůstal neporušen Karmel, jenž ve své kapli skrývá drahocenný poklad ostatků karmelitské světice, dále v jeho sousedství seminář Misie francouzské, zasvěcený ochraně sv. Terezičky, a basilika, postavená k její počtě

Účel semináře: Vedení semináře je svěřeno muži, opravdu povolánému Boží Prozřetelností, jenž je duchovním iniciátorem celého hnutí „Mission de France", P. Agrosu. Seminář „Misie francouzské" má za úkol vychováti knězemisionáře pro rechristianisaci Francie. Pro zpohanštělé oblasti jsou budoucí misionáři určeni a pod tímto hlediskem je též zaměřena jejich výchova. Výchova v semináři sv. Terezičky není stroze autoritativní. Jak se vyjádřil P. Superior semináře v rozhovoru: „Praktikujeme heslo sv. Augustina: Ama Deum et fac, quod vis!" Na prvním místě jde o vytvoření pravých kněžských charakterů, naplněných ideály Kristovými, t. j. láskou, podloženou osobními obětmi. Tohoto ideálu lze však nejsnáze dojít ve *společenství* s druhými údy tajemného těla Kristova, což tolik zdůrazňoval ve své bohovědě apoštol národů sv. Pavel, a v poslední době vyzdvihl náměstek Kristův, sv. Otec Pius XII., v encyklice: *Mystici Corporis Christi*.

Velkým zlem v pastoraaci francouzského kléru byl přílišný duchovní *individualism*, což je vlastně princip protestantský. Duchovní ve své farnosti, byt měl pro spásu duší úmysly nejlepší, příliš se uzavíral a zapomínal, že ve *společenství* se spolubratry možno dojít snáze a účinněji jak osobního pokroku v duchovním životě, tak i účinného *apoštolátu*, jenž je v podstatě napomáháním v duchovním růstu druhým...

A tomuto nedostatku v pastoraaci usiluje odpomoci „Misie francouzská" zdůrazňováním *společného* života (la vie en communauté). Dle vyjádření P. Superiora „již definitivně přešla doba kněží grandseigneurů, jemnostpánů, ke

kterým ovcečky samy přicházely" Dnes musí jít kněz za nimi, státi se „servus servorum Dei“, služebníkem svěřeného stáda, jež má přivést ke Kristu. Ostatně to je úmysl i nejvyššího Pastýře, náměstka Kristova, jenž v jedné z posledních alokucí prohlašuje, že „Církev nabízí světu mateřskou svou náruč, nikoli aby mu vládla, nýbrž aby mu sloužila“.

Ve studijním běhu jsou v semináři v Lisieux 3 sekce: 1. filosofové začátečníci, 2. theologové, 3. vysvěcení kněží, připravující se pro dílo misijní. V jednotlivých sekcích se tvoří skupiny (les équipes) po 6—10 seminaristech, mající společné zájmy a v nich vzájemně si napomáhají v prohlubování a v pokroku vnitřního života. Tudíž v podstatě jde o aplikaci starého katolického principu sv. Pavla, „duchovního života ve společenství mystického těla Kristova“ Princip starokřesťanský, a přec věčně moderní, protože je původu Božího.

Z toho vyplývá pak též ráz apoštolátu kněžského, jenž je vlastně funkcí lásky: „Dáti Krista, jenž ve mně žije, i druhým.“

Je zajímavé, že bohoslovci i o prázdninách žijí „en communauté“ — ve skupinách, tělesně pracují, na venkově (ti, kteří se připravují pro evangelisaci venkova), aby poznali venkovský život zemědělce se všech stránek. Ti, kteří mají zájem o apoštolát městský, pracují v dílnách a továrnách, aby se sblížili s prostředím a seznámili se zájmy a potřebami dělnictva. Mravní pád a úhona při vší volnosti jsou téměř vyloučeny, ježto láska motivující svědomité plnění stavovských povinností v bratrském *spolužití*, vytváří i odolnost proti pokušením.

Samozřejmě i misionáři, pokud možná, žijí společně ve skupinách po 2—3 i více. Proto jejich provádění pastorece je tak účinné. Katolická akce, t. j. spolupráce laiků je pak zaměřena jednak na rodiny (Action cath. familiale), a na mládež, jež je vedena odděleně. (Jeunesse - masculine feminine.)

Zajisté nebude potřeba v naší vlasti prostě kopírovat toto hnutí. Avšak poznání a aplikace zkušeností „Mission de France“ bude velmi vhodná i pro rozvinutí Katolické akce v našich zemích.

Problém odkřesťaněného venkova, problém náboženský ve velkoměstě, zvláště odcizení dělnictva Církvi, problém pohraničí — to vše nutí k úvaze, jak moderně pracovat o spáse svěřených duší. Je nutno vymanit se z přílišného individualismu a nahradit jej ve všech oborech katolickým společenstvím, v němž individualita neztrácí, naopak se zdokonaluje a rozvíjí k vrcholům osobní svatosti i účinného apoštolátu.

(Dne 22. V. byl jsem pozván do Lisieux — P. Superiorem Agrosem, abych měl informativní přednášku o náboženských poměrech v naší vlasti — tudíž měl jsem příležitost poznati toto hnutí, tolik požehnané pro dnešní dobu.)

Dr J. Kubalík.

PASTORACE MLÁDEŽE

O NOVÝ KATECHISMUS. Abychom se dočkali katechismu, se kterým by byli spokojeni, pokud možno, všichni kněží, je podle mého názoru nutno: 1. aby kněžstvo bylo úředně vyzváno, ať sdělí výboru Jed-

noty nebo Spolku katechetů, jaké má kdo přání ohledně nového katechismu, jaké kdo shledal závady v učebnici dosavadní, ať už zásadní nebo v jednotlivostech. To proto, aby se tytéž vady neobjevily opět v knize

nové; 2. aby kněžstvo bylo úředně vyzváno k soutěži na text katechismu nového. Má-li ten úkol jediný kněz, byť odborník, je to riskantní: Což když jeho návrh nedopadne šťastně? Proto ať je vyzváno kněžstvo všechno. Kdo má zájem a odvahu do té práce, ať vypracuje podle směrnic už schválených biskupskou konferencí aspoň jednu část katechismu. Který z návrhů by výbor Jednoty nebo Spolku katechetů uznal za nejlepší, ten by se podal ke schválení p. arcibiskupovi, a byl by potom základem další práce nějaké katechismové komise, za současné kontroly odborné veřejnosti. V Rakousku došlo před 15 lety do soutěže 12 návrhů; 3. aby do nové učebnice bylo po-
jato co nejvíce textů dosavadního ka-

techismu Matičního, který je už vžitý, odborně i jazykově celkem vypořádaný a většinou vyhovuje; 4. aby aspoň návrh, který by při navrhované soutěži byl vybrán za podklad další práce, byl otištěn napřed jako rukopis jen pro kněžskou veřejnost k posouzení a případným opravám: Tolik našich kněží bude mít z praxe mnoho dobrých postřehů; 5. aby záležitost nového katechismu nebyla řešena urychleně, nýbrž rozvážně a opatrně — je k ní potřeba podrobné a trpělivé práce mnoha lidí. A u nás nebylo na tuto záležitost pro překotné a hlasné události poválečného roku dosud ani kdy myslet. V Rakousku trvala příprava nového katechismu z r. 1930 — za spolupráce episkopátu a duchovenstva — deset let! Fr. Bureš.

Z D O M O V A

P O M O Z T E ! Mezi poškozenými kostely v poslední válce byl velice postižen též kostel sv. Vavřince v Krásensku na Drahanské vysočině. Vnitřní zařízení kostela, již stářím sešlé, bylo stěhováním velmi poškozeno a mnohé zničeno. Tak musíme pro tento chrám pořídit nové lavice, varhany a okna. Těžce na majetku i obydlích postiženým farníkům není možno všechno zároveň pořídit. Pro to touto cestou prosím o laskavé zapůjčení či odprodání staršího harmonia pro účely bohoslužebné na místo varhan. Milý Pán Bůh jistě Vám odplatí za ten dobrý čin. — Fr. Stehlík, farář v Lipovci u Blanska.

MEMENTO: Dne 31. května zemřel v Plzni P. Augustin Benda CSsR v 77. roce svého věku. R i. p.!

POHRANIČÍ. Mám před sebou současně dva dopisy. 1. „Podepsaní žádají jménem všech radovesických farníků, aby jim byl přidělen duchovní správce české národnosti. Naše děti již rok postrádají náboženskou výchovu vůbec. Za protektorátu byla velmi nedostatečná z důvodů Vám známých. Potřebujeme duchovního v zájmu církve, státu a nás všech, a doufáme, že nám podle možnosti bude co nejdříve přidělen. MNV Radovesice u Biliny.“ 2. Píše bývalý žák svému dp. faráři v pražské arcidiecési, jenž mi jej posílá „se žádostí za

laskavé zjednání nápravy k zachránění českých duší“. Zní: „Pane faráři, obracím se k Vám s prosbou. Týká se věcí náboženských. Za ten skoro rok, co jsem tu, je zde dosud kněz německý, přes to, že jsme již mnohokrát žádali kněze našeho. Nyní se chce dát celá obec k církvi čsl. na protest, že dosud nebyla zjednána náprava. Pane faráři, zdejší farnost je veliká, jen v naší obci je kolem 500 obyvatel, přifařeno jest dalších 10 obcí. Prosím Vás tudíž, mohl-li byste něco v této věci podniknouti, abyste podnikl. Obracím se na Vás, jako na svého bývalého učitele a přál bych si, aby i ten nový zdejší pan farář byl jako Vy...“ — Co mám odpovědět? Že kdybychom věděli obchod, kde se prodávají nebo továrnu, kde se vyrábějí, nelitovali bychom ani peněz, ani námahy, ale že nejsou? To jsem již pověděl mnohokrát a na mnohých místech. Že by bylo třeba, aby duchovní správcové, odkud lidé do pohraničí odcházejí, pověděli jim, že tu české kněze mítí nebudou, a snad vůbec kněze ne, že jednou v Japonsku si udrželi katolíci náboženství po staletí, když tam kněz neměl přístup! To by měli vědět. Psal jsem o tom také v novinách. Ne všechny to otiskly. Tvrdilo se lidem, že je českých kněží dost, v rádech, na Moravě a kde jinde. Přirozeně, že to je-

jich odpor stupňovalo, k církevní vrchnosti, jež jim z těch marně se hlásících kněží žádného neposílá... Prosim proto, aby aspoň dodatečně, kdo může, správné vysvětlení tu do pohraničí šířil. Jsou tu celé okresy, kde je hůře než Radovesicích nebo v Třebušíně, kde již nejsou ani němečtí kněží, celé okresy, kde není kněze vůbec: Frýdlantsko, Jesenicko, Dubá, Podbořansko a j. Vím, že všude jest z českých částí obsazovati pohraničí. Proto se ani nedivím, že již tři diecése nepropustily kněze, kteří žádali sem, usuzující podle toho, co DP

otiskl, že zde je hůř. Také je, protože německá část je na počet duchovních správ víc než třikrát větší než česká. Přistupuje k tomu, že ta německá, jsouc průmyslovější, vykazuje osady veliké. V tom města, pro něž bychom potřebovali aspoň 10 profesorů na střední školy, o katechetech pro měšťanské ani nemluvě. — Pro přítomnost tedy není pomoci. Pro budoucnost mohou pomoci, nebude-li již pozdě, jenom semináře. Kněžský chceme otevřít již letoším rokem. Zatímně v moderní budově bývalého ústavu hluchoněmých.

PRACOVNA

(Z dopisů spolubratří)

HLEDÁM BRATRY SVĚ... Čím dál více se přesvědčujeme o smutné skutečnosti — o odkřesťanění našeho národa, takže území naší vlasti lze přirovnat misijní oblasti. Nesmíme čekat, až lidé přijdou za námi, ale my musíme chopit se každé příležitosti, kde bychom se mohli dostat k srdci národa, k srdci svých bratří. Myslím, že srdce nemocného je přístupnější než kohokoliv jiného, zvláště najde-li u něho pochopení, útěchu a pomoc. Proč bychom toho nevyužili a nešli hledat své bratry do nemocnic? Roku 1942 v postě kázal jsem dvoje šestidenní exercicie pro sestřičky v jedné moravské nemocnici. Při té příležitosti dal jsem sestřičkám obrázky Panny Marie Pomocnice s devítidenní pobožností (známé brněnské), aby je rozdaly nemocným a oznámily, že je zde misionář — kdo chce, může využít příležitosti a vykonat si velikonoční sv. zpověď. — Jak je vám zajisté známo, jednou z podmínek noveny je též přistoupení k sv. svátostem. — A výsledek? Bez kázání — ale zpovídal jsem i do půlnoci, — a velké ryby — na určitém oddělení, tuším, byli u sv. zpovědi všichni kromě dvou — skutečně lze mluvit o mimořádných obráceních — a byl to výsledek modliteb těch sestřiček — a obrázku P. Marie Pomocnice. Od té doby jsem stále přemýšlel o tom, jak by bylo potřeba duchovní péči o nemocné reorganisovat, jak by se dalo hodně duší zachránit, kdyby tak někdy do roka přišel nějaký mimořádný zpovědník — a udělal pro pacienty pří-

padně nějakou promluvu. Letos jsem konal v jedné nemocnici v Čechách duchovní obnovu pro sestřičky — denně jsem měl čtyři promluvy a večer ještě při májové, na kterou chodilo hodně pacientů — i jinověrců. Udělal jsem z toho vlastně takové triduum — a výsledek byl též krásný — a bylo to v Čechách — před volbami! Navrhují tedy, aby v každé nemocnici se vykonalo takové triduum třikrát do roka. Pacienti se střídají, takže by se takto přivedlo zpět mnoho duší. Ovšem, jak se dostat do nemocnic, kde jsou laické ošetřovatelky? Kdo si vezme na starost organisování takových triduí? — Myslím, že při nich by mohly být docela dobře i stavovské promluvy. — V nynější době, kdy nutno více než kdy jindy počítat s každou jednotlivou duší, nesmíme beze všeho odvrhnout takový účinný prostředek. Nutno připomenout, že při takovém triduu by byl výsledek ještě větší, než v mém případě, jelikož by dotýčný tam byl výhradně pro pacienty a měl by den volný k návštěvám a debatám s nemocnými. — Ovšem, je zde ještě další otázka: Jak zajistit ovoce takovýchto obnov v nemocnicích? Mám k tomu jeden návrh: přiblížit se k nemocným — a pak poslat po nich panu faráři dopis — pozdrav s doporučením, aby si dotýčného všímal — a že si vykonal v nemocnici sv. zpověď. — Co soudí ostatní? Doufám, že společným úsilím se nám podaří vykonat mnoho dobrého.

F. J.

MISSAE SACRIFICIUM. Jsme hluboce přesvědčeni, že mše sv. je vrcholem a střediskem bohopocty a náboženského života. Učíme a kážeme o tom a pociťujeme bolestně, že věřící si neváží dostatečně mše sv. Hledáme a zkoušíme rozličné prostředky, abychom katolíky vychovali k pravidelné a hlavně zbožné účasti na mši sv. Hovořte s laiky, a oni vám řeknou, co se jim nelíbí v tom nebo o nom kostele, co ruší jejich soustředění a zbožnost při pohledu na oltář nebo na celebraci některých kněží, třeba i vás samých! Neuškodí nám malé zpytování svědomí. Je smutný, ale všeobecný zjev, že i nejsvětější funkce v každodenní praxi zevšední. Při sloužení mše sv. navykne si kněz jakési rutině, či manýře, jež je v rozporu s rubrikami i opravdovou zbožností. Učitelé duchovního života proto napomínají kněze, aby si aspoň občas prostudovali a promeditovali rubriky. Pán Bůh, Církev i věřící mají právo žádati od všech kněží, aby mši sv. sloužili správně, ne dle svého ritu, a s náležitou zbožností. Jenom stáří a churavost omlouvá některé nepřesnosti v klekání nebo otáčení u oltáře. Jak nepěkně vypadají rozkročené nohy místo stoje spatného nebo rozpínání rukou v libovolných figurách, nebo kouzelnické žehnání, jež se nikterak nepodobá znamení kříže! Ovšem i teatrálnost působí rušivým nebo i trapným dojmem. Pohoršením bývá ledabylé či nedbalé ustrojení celebranta. I když vestis talaris sahá jen do půl lýtek místo po kotníky, možno aspoň spustit albu tak hluboko, aby nohy byly decentně přikryty. V upravení alby se často projevuje nedbalost nebo neobratnost kostelníků. Záleží na celebrantovi, aby si vy-

mohl náležité ustrojení. Starší kněží však často chybují tím, že k vůli pohodlí málo utáhnou cingulum, a pak se nutně i dobře upravená alba uvolní u oltáře a celebrant má nevábnou vlečku. Mnozí kněží oblékají leda byle štolu, a potom vypadá nevkusně a rušivě, když prostřední křížek štoly je posunut k pravému nebo levému rameni. Také úprava humerálu vyžaduje pozornosti. Neškodí, je-li v sakristii zrcadlo, aby se celebrant prohlédl, než jde k oltáři. A co říci o špinavé albě, roztrhaných krajkách, umouněných a prošoupaných kasulích? Není to ješitnost, dbá-li kněz na svůj zevnějšek. Celebrant je dlužen Pánu Bohu a svaté Oběti, aby šel k oltáři bezvadně ustrojen. Také ministrantům nutno věnovati jakousi pozornost, aby měli čisté boty, byli řádně oblečeni, znali aspoň obstojně ministranci a hlavně se chovali tak, aby nedělali pohoršení. Rectores ecclesiarum by měli s větší horlivostí dbát o úpravu oltářů. Je to samozřejmé a přece nevypadají často oltáře tak, aby na nich byla důstojně přinášena Nejsvětější oběť. Oltář volá po přísné symetrii v položení koberců, v rozestavení květin a zvláště svíček a svícňů. Jak to vypadá uboze, když na př. jsou na oltáři bez ladu svíce delší a kratší, silné a slabé! Není tu na místě trochu smyslu pro vkus a pořádek? Pro úplnost se ještě zmiňuji o oltářních plátnech, o kalichovém prádelku a konvičkách, a konečně o misálech — stav všech těchto bohoslužebných předmětů vydává dobré nebo špatné vysvědčení nejen kostelníkovi, ale i knězi. — Jsou to maličkosti, ale u mše sv. nic není bezvýznamným. —ček.

PRO ET CONTRA

„KATOLÍK“ CONTRA „DP“. Někteří čtenáři nás upozorňují, že časopis „Katolík“ nás napadá slovy: „Když na př. napíše pár vět o povinnostech katolíka při volbách, docela prostých vět, složených většinou ještě ze slov papežových, a když sháním na nejvyšších místech státních dobrozdání, zda to smím na kazatelně přechíst, zda to nebude trestné, pak to vypadá; že jsem chabě proniknut Pav-

lovými slovy: „Pro Christo legatione fungimur“ — „Na místě Kristově mluvíme“ — pak ani nemohu doufat, že nadchnu lidi, že je strhnu za sebou.“ Odpovídáme: To i slepec vidí, že tato slova jsou namířena proti DP, str. 289. — Neupíráme „Katolíku“ právo kárati katolíky a přijímáme pokárání, jestli jsme je zasloužili. Ale tentokrát důstojný pán „ak.,“ střelil vedle. Onen článek byl už napsaný

a dokonce vysázený,, když se z řad kněží vyskytla námitka: „Vaše autorita je příliš slabá. Kněz to přečte, a bude za to potahován k soudu, a Vy to máte na svědomí.“ Aby tato námitka pozbyla své váhy, jsme *dodatečně* žádali o informace u církevních a světských autorit. — Můžeme se tedy dp. pisatele tázati: „Proč smýšlíte zle ve svém srdci?“ — A druhá otázka: Je třeba výtky, které se týkají *jen* kněží, dělat v časopisu určeném pro *laiky*?

K OSLAVÁM HUSOVÝM. Na toto téma jsme dostali tolik příspěvů, že není možno všechny uveřejnit. Dokonce jeden dp. profesor vypověděl DP, protože by prý dalším odebráním byl spoluvinen na tom, co je v něm napsáno. Uveřejňujeme jen několik příspěvů a z ostatních některé úryvky. — K Husovým oslavám. Domnívám se, že kněz musí býti v té věci při nejmenším velmi opatrný. Snad by se mohl ujmout funkce řečníka v obci skutečně katolické, kde je vyloučeno, aby jiný řečník se odvážil zneužívat oslavy proti církvi katol. — ale i tu by musel být velice opatrný, aby nedal pohoršení. Vzpomínám na oslavu známého sedláka — ale nevěrce — Alfonse Šťastného z Pádřova. Na oslavu přijel řečnit poslanec agrární strany farář Krojher a mluvil překrásně, nedotýkaje se ovšem věcí náboženských. Ve věci Husových oslav však musíme uvážit, že Hus byl bludař, jako takový byl stížen cír-

kevními tresty a konečně dle tehdejších světských zákonů (to vždy i ve škole při církevních dějinách rozlišujeme) odsouzen k smrti. Kruhy protikatolické z toho vždy vytloukaly kapitál a dosud jest jim to záminkou k štvání protikatolickému. A kněz by se měl oslav účastnit? Nevzbudilo by to pohoršení? — Vzpomínám si, jak jsem šel na oslavu presidenta Osvooboditele Masaryka. Byla to první oslava v osvobozené vlasti a pořadatelé o své újmě pozvali faráře církve čsl. Nevěděl jsem to, až když dotyčný vystoupil. Že zneužije oslavy k protikatolickému štvání, jsem tušil hned. A když proslovil větu: „z oltářů a kazatelen katolických se zdvihla proti Masarykovi reakce“, povstal jsem a ostentativně před nabitým sálem odešel. Mělo to značný ohlas, a řečník pochvalu nesklidil. Nebylo prostě možno s ohledem na čest přítomných katolíků účastnit se oslavy — i když významné osobnosti — když tam byli katolíci uráženi. Více hrlosti jest třeba a odvahy katolíkům. — Že bych šel k pohoršení katolického lidu na oslavu Husovy asistovat pokrokářům, kteří až dosud u nás vždy jich zneužívali k štvání a snad dokonce pomáhal zpívat: „...a kolem něho mnichů rota líná...“? nedovedu si vůbec představit. A což zlozvyky svedené mládeže při cestě od hranice pozdě v noci? Proto radím: *opatrnosti nikdy nezbývá!* V. Vojk.

H O V O R N A

CHARITNÍ PORADY KNĚŽSTVA A INTELIGENCE koná Arcidiecéšní Charita v Olomouci ve dnech 25. a 26. června (v prvních dnech po skončení školního roku). Bude jednáno o charitní práci v nově osvobozené vlasti vzhledem k sociálně zdravotnímu zaměření různých složek národa, politických stran i státu. Podrobný program dodá zájemcům Arcidiecéšní Charita v Olomouci, Štefánikova ul. č. 16, u níž je možno se k účasti přihlásit.

ARCIDIECÉSNÍ KATOL. AKCE vydala leták: *Jak se oblékat*. Cena jednoho kusu 50 hal. Objednejte hro-

madně u Arcid. katol. akce v Olomouci, Žerotínovo nám. 2.

KATOLIČTÍ RODIČE si přejí katolické výchovy svých dětí. Tuto však mohou jim poskytnouti katolické školy s katolickými učiteli. Řád Školských bratří se věnuje katolické výchově dítek a k tomu účelu potřebuje mladé síly. Pošlete nám nadané a zbožné mladíky, kteří by chtěli v tomto oboru pracovati. Přijímáme s radostí i hotové učitele všech kategorií. Čím více katolických učitelů, tím více může kvést katolický život v našich zemích. Informace: Provincialát Školských bratří, Praha-Bubenec, Pelléova ul. 15.

POMOZTE BOHOSLOVCŮM! — Není někde na faře přebytečné *Hejčlovo velké vydání Bible* z Dědictví sv. Jana Nep. z r. 1925? Možná, že zůstala i po některém zemřelém knězi. Při dnešním nedostatku učebnic je pro nás Hejčlovo dílo tím důležitější. Potřebovali bychom je devětkrát. Požadovaný obnos rádi zaplatíme. Za bohoslovce 1. roč. z Č. Budějovic Karel Menhart.

VE DNECH 26.—29. srpna konají se *kněžské exercicie* v sanatoriu sester Rafaelky na Moravci (stanice dráhy Rožná nad Pernštejnem nebo Velké Meziříčí). Exerzitátor z T. J. Trochu potravin nebo lístky! Přihlášky adresujte neprodleně na farní úřad na Moravci!

PANCÉŘOVÝ SVATOSTÁNEK. K Vaší zprávě z 2. června t. r. v rubrice „Hovorna“ DP na základě zkušeností mohli bychom poskytnouti asi tuto informaci: *Svatostánek* podle církevních předpisů má mít *pancéřovou vložku* a z praktického hlediska ve většině případů je opravdu žádoucí. Nedá se však dobře pomýšlet na to, aby tuto vložku udělala firma, která se podobnou výrobou kovových předmětů zabývá, protože tato vložka musí individuálně vyhovovat konkrétnímu oltáři i svatostánku. Jednak rozměry jsou velmi různé a uzpůsobení daným poměrům na místě je krajně nutné. Aby věc nebyla po stránce estetické a praktické poškozena, je žádoucí skoro ve většině případů, aby výtvarník navrhl řešení, podle kterého by schopná firma dobře věc udělala. V tom směru mohou

farní úřady požádat o radu a spolupráci ateliery Chrámového družstva, které za tím účelem má zodpovědné výtvarníky i architekta. Jinak vlastní vložku podle návrhu může udělat závod pro výrobu kovového nábytku nebo továrna na panc. pokladny, na Moravě na příklad i Vulkania. — Sveškerou úctou: Chrámové družstvo pro republiku Českosl. v Pelhřimově.

PŘEDNÁŠKA O HUSOVI. Svaz katolických mužů u Nejsv. Srdce Páně v Praze XII. vydává přednášku Doc. Dr. Stanislavy Jonášové-Hájkové o M. Janu Husovi. Přednáška vyjde do 23. 6. 1946. Objednejte hned!

BOŽÍ TĚLO. Od počátku roku jsme vyzývali různé dpp., aby nám poslali návrhy na důstojnou oslavu Božího Těla. Bohužel marně. Napište aspoň post festum svoje zkušenosti!

PRAZDNINOVÝ ZAPISNÍK. V části nákladu je tisková chyba: je vynechán zasvěcený svátek Nanebevzetí Panny Marie. Upozorněte na to děti, aby si zápisníček doplnily!

ŠKOLSKÁ NEDĚLE. Bohužel jsme se již pozdě dověděli, že podle usnesení biskupské konference má být neděle před ukončením školního roku věnována otázce školské. Dali jsme hned do tisku kázání o škole, ale nevíme, zdali bude možno je přiložit k tomuto číslu.

SPOLEČNÁ ADORACE NA SVÁTEK BOŽÍHO TĚLA vyšla u příležitosti 700letého zavedení tohoto svátku. Objednávky vyřizuje klášter Eucharistiánů v Brně, Františkánská 2.

OBSAH:

Dr. Č. Tomáško : Bude u Vás primice	353	Pastorace mládeže	363
Ant. Šuránek : Já jsem s vámi po		Z domova	364
všechny dni ...	357	Pracovna	365
K svátku Božího Těla	360	Pro et contra	366
Hnutí „Mission de France“	362	Hovorna	367

S církevním schválením úřadu arcibisk. zvl. pověření v Ces. Těšíně, č. 394/45.

Vydává Exerciční dům Frýdek. Telefon 38. Číslo účtu Pošt. spořitelny 303.183. Vedoucí redaktor P. Rudolf Schikora C.Ss.R. - Odpovědný redaktor P. Alois Březina C.Ss.R. - Vychází jednou týdně. - Tiskem Valašské tiskárny ve Valaš. Meziříčí. - Novinové výplatné povoleno ředitelstvím pošt v Brně č. 1A 4 2370-O/24 414 1945 ze dne 10. VII. 1945. - Podací a dohlédací pošt. úřad Frýdek 2. Předplatné na rok 127.50 Kčs.

Excellentissimo et Reverendissimo Domino Monsignori Xaverio Ritter,

*S. Sedis in Republica Českoslovaca repraesentanti
universus clerus catholicus salutem!*

Cum Excellentia Tua in patriam nostram rediit, summa laetitia pariter ac gratitudine corda nostra exsultant. Et imprimis Deo, qui „mirabilia ipse facit solus” (Ps. 71 18), et revera circa nos Matre Unigeniti sui sanctisque terrae nostrae patronis intercedentibus solus fecit, gratias reddentes, Te Excellentissime Domine, diminuto quidem externo honore, sed eo propensiori — quod melius est — interno amore excipimus. Nam in illa patriae nostrae amaritudine amarissima (Is. 38, 18), quando „omnes amici eius spreverunt eam et facti sunt ei inimici” (Thren 1, 2), S. Sedes sola inventa est, quae eam consolabatur et nobilissimus ille Ecclesiae Rector, qui merito Fides intrepida vocabatur, forti animo solus ei iustitiam vindicavit. Qua in re etiam Tuam, Excellentissime Domine, fidelitatem ac prudentiam recordamur.

In tristissimis temporibus, quae secuta sunt, nunquam fiduciam erga novum Petri Successorem perdidimus, sed in periculis et odiis, in calumniis et violentiis, in persecutionibus et carceribus tam pro patria, ut decet, nec minus ac pro religione multa perpressos nos etiam erga S. Sedem mutuo munere constantes atque fideles probatos esse speramus.

Cum autem nunc, Excellentissime Domine, ad nos reverteris, hanc terram abundantibus lacrimis et sanguine lavatam invenies; quae Tibi sua vulnera quasi ostendit, sed etiam immensum renovationis certamen subiens novam internam et externam pandit viam atque in novo ordine spirituali valores imperituros suo modo quaerit. Quanta et qualis ponderis missio veri spiritus christiani et illuminatae sapientiae in his circumstantiis sit, neminem fallit. Quo in opere vere apostolico illud Irenaei de Petri cathedra nostrum serie facimus: „Ad hanc enim ecclesiam, propter potentiores principatibus, necesse est omnem ecclesiam convenire” (Adv. haer. 3, 3, 2), unitatem, catholicitatem, sanctitatem pariter ac illam

in omnibus Ecclesiae universalis fecunditatem etiam in ecclesia nostra immitaturi et promoturi.

Ingrediente Te, Excellentissime Domine, munus Tuum, quod profecto vinculum inter membra et ecclesiae caput visibile esse debet, mutuam caritatem, quae non solum operit peccata multa (1. Petri 4, 8) — praeterita, praesentia atque futura — sed insuper vinculum est perfectum (Col. 3, 14), Tibi et nobis maxime exoptamus et in manus Excellentiae Tuae reverentiam, fidelitatem ac obedientiam Christi Vicario denuo promittimus.

Že života J. E. Msgre Dra Xav. Rittera

Msgre Th. et Ph. Dr Saverio Ritter, nuncius pražský a arcibiskup aeginský, se narodil v městě Chiavenně v severní Itálii dne 24. ledna 1884. Jeho rod je původu švýcarského. Nuncius sám je Ital. Své mládí prožil v Miláně, na kněze byl vysvěcen 9. VII. 1906. Dosáhl dvou doktorátů, filosofie a theologie, na ambrosiánské universitě. Na této universitě pak působil za rektorátu Msgra Achilla Ratti, pozdějšího papeže Pia XI.; současně byl duchovním správcem ve výchovném ústavě sester Del'Cenacolo. Papež Pius XI. povolal po svém zvolení Msgra Rittra jako svého spolupracovníka do státního sekretariátu vatikánského. V r. 1927 a 1928 působil jako chargé d'affaires pražské nuciatury, pak v Bernu, jako rada tamější nuciatury. Během pobytu nuncia Ciriaciho mimo Československo byl několikrát správcem pražské nuciatury. V té době se také účastnil prací na sjednávání Modu vivendi. Dne 11. 8. 1935 byl konsekrován na arcibiskupa a ustanoven nunciem v Praze. Za jeho působení jako nuncia byl jmenován arcibiskup pražský Msgre Dr Karel Kašpar kardinálem. Až do začátku r. 1939 byl Msgre Ritter v Praze, pak odjel do Říma a později do severní Italie a do Milána, kde očekával konec války a vyřešení naší československé věci. V té době mu nebyla přidělena žádná funkce a Msgre Ritter vystupoval stále jako pražský nuncius. Msgre Dr Ritter je vynikajícím znalcem československých poměrů a je označován v církevních kruzích jako přítel Československa. Účastníci našeho zahraničního odboje v Itálii vzpomínají vděčně Msgra Rittra, který jim byl všestranně nápomocen.

Rekreační tábory mládeže

Dr. Tomášek :

Prázdninové rekreace mládeže se u nás neobyčejně rozrostly. Jsou zakládány institucemi sociálními, svépomocnými a tělovýchovnými. Jejich poslání je šamo o sobě velmi ušlechtilé. Nestačí však dáti mládeži toliko vydatnou stravu, vzduch, slunce, koupaliště, hřiště; je dlužno zároveň se náležitě postarat o jejich zdraví duchovní, mravní. Nic však nevede mládež tolik k mravní ušlechtilosti jako náboženství. Proto složka náboženská má míti v prázdn-

ninové rekreaci mládeže místo význačné. Tuto náplň dávají u nás zatím toliko rekreace založené institucemi katolickými. Rekreace nábožensky bezbarvé toho neznají. Není však vždy vina na jejich pedagogickém vedení.

Stal se i tento případ: Kněz navštívil v sobotu takovou rekreaci, hodně vzdálenou od farního kostela. Byl přijat velmi vlídně. Pedagogický vedoucí sám začal, jak by to bylo krásné a pro děti povznášející, kdyby měly zítra v přírodě opravdu neděli, t. j. se mši svatou. Ubytování dětí je od farního kostela velmi daleko a dětí je zde mnoho. Domluveno, dojednáno, v neděli tam byla mše svatá s radostným dětským zpěvem a s promluvou. Je potřeba, aby duchovní správce udržoval dobré styky s vedoucími rekreace a tak zabezpečoval dětem konání náboženských povinností. Za tím účelem dlužno opatřovati cestovní přenosné oltáře.

Je naléhavě potřebno všimati si toho, jak je v jednotlivých rekreačních oblastech postaráno o duchovní potřeby mládeže a zaváděti tam ještě více než dosud soustavné vedení náboženské.

Věnovat větší pozornost pedagogickému vedení v rekreaci! Vybízet katolické učitele a učitelky, aby absolvovali kursy pro vedení prázdninových rekreací a pak se o pedagogický dozor také hlásili. V rámci toho pedagogického vedení mohou pak s katolickými dětmi konati ranní a večerní modlitbu, v neděle a zasvěcené svátky je doprovodit na mši svatou. Kromě toho mohou i vhodným příležitostným upozorněním vykonati po stránce nábožensko-výchovné mnoho. Je samozřejmo, že vedle toho mají si rodičové předem vymínit u vedení, aby dětem bylo umožněno náboženské povinnosti vykonávati.

Je nutno ještě ve větším počtu než dosud zakládati prázdninové rekreace se soustavným náboženským vedením; prakticky to znamená, že vedle vedoucích technických mají i kněze zvlášť k tomu určeného, jakožto vedoucího duchovního. Nestačí s dětmi pouze odříkat modlitbu ranní a večerní a v neděli je zavést na mši sv. Modlitba večerní i ranní ať je volná, podle prožitého dne, do níž se vkládají známé pamětné modlitby. Večer zpytování svědomí s lítostí a duchovním sv. přijímáním. K tomu večerní slovíčko (remiscence na událost dne se zahrocením nábožensko-výchovným, kratinký vhodný příběh). Ráno dobrý úmysl s připomínkou večerního dobrého předsevzetí.

Ukázka ranní modlitby: „Matka políbením probouzí své milované dítě. Podobně Ty, všemohoucí Bože, slunečními paprsky jsi opět probudil své tvory po nočním odpočinku k novému životu. Klaním se Tobě, všemohoucí, věčný Bože. Trojjediný Bože, já v Tebe věřím. Věřím všemu, co jsi zjevil a čemu učí svatá Církev katolická. V této víře chci žíti a zemříti. Ó Bože, rozmnož víru mou! Trojjediný Bože, já v Tebe doufám. Důvěruji, že mi dáš všechno, co pro svůj život potřebuji. Zvláště pevně důvěruji, že mi dáš potřebnou milost, abych svatě žil a bohumile zemřel. Ó Bože, posilni naději mou! Trojjediný Bože, já Tě nade všechno miluji. Všechno, co jsem a mám, je od Tebe. Tys

ke mně tak dobrý! Kdo by Tebe nemiloval? Ó Bože, rozněcuj lásku mou! Děkuji Ti, žes mne chránil po celou noc. Do Tvé ochrany odevzdávám sebe, své rodiče, sourozence, všechny své drahé. Tys náš Otec nejlepší... *Otče náš...* Děkuji Ti, anděle strážný, za to, že jsi byl při mně po celou noc, mne opatroval. Zůstávej při mně i po celý den. Prosím Tě, připomínej mi moje dobré předsevzetí. *Anděle Boží, strážce můj...* I Tobě děkuji, moje nebeská Matko, Panno Maria, za Tvou lásku a dobrotu. Do Tvých rukou se odevzdávám po celý den. *Zdravas Královno...* Pomáhej mi, Trojjediný Bože, svou milostí, abych dnes věrně plnil *desatero přikázání*. První: v jednoho Boha... (Pak vzbuzení dobrého úmyslu podle katechismu.) Cokoli dnes budu mysliti... Hříchu, nedotýkej se mne, jsem Boží! Pane Ježíši, Ty jsi můj, a já jsem Tvůj!"

Pak se děti pomodlí samy ještě Anděl Páně; zatím se kněz obléká ke mši sv.

Analogicky improvizujeme i modlitbu večerní, k tomu zpytování svědomí, dokonalá lítost a opravdové předsevzetí. Snad v této elementární formě: „Pane Ježíši, byl jsi dnes se mnou spokojen, s tím, nač jsem myslel, co jsem mluvil a co jsem činil?” (Teď krátce připomenout jednotlivá přikázání a povinnosti, avšak co nejvíce pozitivně.) Pak vzbuzení lítosti dokonalé se zvláštním předsevzetím: „Pane Ježíši, já Tě miluji, svých hříchů lituji a polepšení slibuji, zvláště že...” (Teď si řekne každý své zvláštní předsevzetí.) Pak večerní „slovíčko” podle sv. Jana Boska a píseň „Odpočiňte v pokoji”.

(Z knihy dr Fr. Tomáška: „Učitel náboženství a zájem dětí” Vřele doporučujeme tuto knihu, velmi prospěšnou pro pastorační školení mládeže.)

Kněz je duchovním otcem svěřených dětí. V rekreaci má jedinečnou možnost dobře poznati individualitu každého z nich („cognosco oves meas”), úroveň jejich náboženského a mravního života, jejich hlavní chybu a j., zkrátka: může je důkladně prohlédnout a krok za krokem uvádět do „denního pořádku” katolického křesťana. Musí pracovat se vši naléhavostí a s otcovskou trpělivostí o ozdravení, osvěžení a posílení jejich duší. Vést je k radostnému prožívání víry. „Vždy s čistou duší a radostnou tváří!” Tomu cíli ať také slouží nábožensko-výchovná hesla, jež se zavěsí na místech dobře viditelných.

Duchovní vedoucí připravuje velmi pečlivě všechny náboženské úkony. Zabezpečuje zbožnou účast na mši svaté. (Viz naše modlitby m-62.)

Před jídlem a po jídle vždy společná modlitba! Denní katechetický rozhovor ať vyzní vždy povzbudivě a je zaostřen k dobrému předsevzetí! Látka k těmto katechetickým rozhovorům může být jednak soustavná, jednak příležitostná podle ústních a písemných dotazů (skříňka dotazů!). Denně vhodná duchovní četba společná. (Kromě toho má každé dítě k dispozici vybranou duchovní literaturu.)

Po stránce výchovné si všimáť dětí, jak mluví, jak se chovají: při zábavě, při práci, při jídle atd., vše mít v přesné evidenci a podle potřeby ihned anebo příležitostně výchovně zapůsobit.

Veškerým svým působením pracuje duchovní vedoucí o to, aby probudil v dětech co největší lásku k Bohu, touhu po čistém, bohumilém životě a odpor ke hříchu. Tak je připraví k tomu, že asi v polovici svého pobytu přijmou děti s uspokojením, ba s radostí zprávu, že si mohou vykonati duchovní obnovu. Denní mše svatá a častější svaté přijímání se jim stane radostnou potřebou duše. Příležitost ke sv. zpovědi dává kněz denně.

Nejen klima fyzikální, nýbrž zároveň i duchovní. „Prima l'anima!” (Benedikt XV.) Jak vzácně možno probudit a živit náboženský zájem dětí právě v prázdninové rekreaci, kde dítě žije v přírodě jako na dlani Boží a má po boku bdělého duchovního pastýře! — Pečujeme dostatečně o duchovní blaho mládeže v prázdninových rekreacích? Nečekejte, až přijde někdo vás o to požádat! Dobrý pastýř jde za ovečkou a hledá tak dlouho, až ji nalezne.

Vyjdí na cesty a ke plotům

Ant. Šuránek :

(Neděle v oktávu Božího Těla.)

Cestou do Jerusalema dává se Pán pozvati v kteréši osadě fariseem k obědu. Neměli všichni fariseové záští proti němu. Pán využívá příležitosti, aby poučoval příkladem i slovem. Nijak neruší společenské nálady, je vděčný za projev pozornosti, třeba ho nepotřebuje. Kolem domu stála asi řada zvědavých, po případě hladových. Nahlíželi, pozorovali. Hodně blízko se přitlačil nemocný člověk se smutnýma očima. *Vodnatelný*. Někteří ze stolovníků to pozorují nelibě. Myslí si: Je sobota. Aby tak ten nemocný byl příčinou pohoršení! Pán znal smýšlení těchto horlitelů zákona a kárá je činem. Uzdraví vodnatelného a propustí.

Nálada je trochu zakalena. Pán ví, proč začíná hovor o tom, jak si nemají lidé vybírat při hostinách první místa, a proč přidává i tato slova: „Strojíš-li oběd neb večeři, nezvi přátel svých, ani bratrů svých, ani příbuzných svých, ani sousedů *bohatých*, aby snad také oni nepozvali zase tebe a nedostalo se ti tak odplaty. Ale když strojíš hostinu, povolávej *chudých, zmrzačených, kulhavých a slepých*, a budeš *blažen*, poněvadž nemají čím odplatiti tobě; odplatí se ti při vzkříšení *spravedlivých*.” (Luk. 14, 12nn.)

Tato poznámka se jistě netýkala hostitele. Pro něho byla spíše pochvalou, neboť povolal ke stolu počestného Pána a jeho apoštoly. Jak ti se mohli odplatit? Co by od nich mohl čekat?

Na jednoho ze spolustolujících působila zmínka o posmrtné odměně velmi povzbudivě. Privil: „Blažen, kdo bude jísti chléb v království Božím!” A na to slovo navazuje Pán podobenství o veliké večeři. O štědrém člověku, který pozval mnohé. Slibovali, slibovali, ale když přišla hodina, začali se jednomyslně vymlouvat. Každý měl příčinu, dle svého mínění velmi závažnou. Jeden koupil pole, druhý patero spřežení volů, třetí se žení. „Není kdy.” Štědrý

hostitel v tom cítí osten. „Nestojí o mne.“ „Nemají zájmu.“ „Nechtějí.“ Nezatrpkne však, *nedá se odradit od konání dobra*. O to mu jde. Být štědrým, rozdávat. Podrážděně posílá služebníka, aby naplnil síň, v níž je vše připraveno. „Vyjdi rychle na náměstí a na ulice města a uveď sem *chudé, zmrzačené a slepé i kulhavé!*“ Služebník byl ochotný. Ještě ten kdyby se začal vymlouvat! Hledal a našel. Hlásí svému pánu: „Pane, stalo se, jak jsi rozkázal, a ještě je místo.“ Ten služebník je skutečně *oddaný* svému pánu, zná a má jeho smýšlení, *spolupracuje*. A nebrání se, když dostává další rozkaz: „Vyjdi na cesty a ke plotům a nuť, aby lidé přišli, ať se naplní dům můj!“ (Luk. 14, 15—23.)

Smysl podobenství? „Pozyvatelem a hostitelem je Bůh, večerí se značí Církev Kristova, služebníci jsou kazatelé evangelia, prvozvání jsou Židé, později pozvanými jsou *chudí Židé*; naposledy pozvanými jsou Samaritáni a pohané“ (Sušil). Nás zajímá hlavně ten *služebník*, který *chápal* dobře svého pána a plnil *radostně* jeho vůli. Hledal, povzbuzoval, přiváděl, téměř „nutil vejíti“. Takový služebník, to je perla! To je *spolupracovník*. Má jaksi účast na štědrosti, osobní dobrotě a dobrých skutcích a tedy i na velikosti svého pána. Kolik chudých, neduživých, o které se málokdo zajímá, se raduje. Sedí za stolem, tam, kde měli být bohatí přátelé hostitelovi. Oči jim září, chvílemi se musí přesvědčovat, že je to skutečnost, že se na ně skutečně „usmálo štěstí“. A služebník se raduje, a pán se velice raduje, neboť „blaženější je dávatí než brátí“. A dávatí těm, kteří nemohou vrátit s úroky, to může býti vrchol blaženosti.

Obraz se mění: Večeřadlo veliké, prostranné. Stůl, lehátka. Na nich apoštolové. A na zemi klečí Pán, podivuhodný hostitel, a umývá svým „přátelům“ nohy. Je si při tom vědom, že „Otec dal mu v ruce všecko, že vyšel od Boha a jde k Bohu“ (Jan 13, 3). Co asi cítí? Jak mu mohou tito „přátelé“ odpovédět na tento projev štědré lásky? A pak jí s nimi, dává jim z velikonočních chlebů a z beránka a dává jim pod způsobou chleba a vína *sám sebe*, své Tělo a svou Krev. Už tři roky je sytí a napájí „radostnou zvěstí“, pravdami, po nichž lační a žízní lidská duše. Že pozval na tuto „nebeskou hostinu“ právě tyto prosté venkovany, nevědomé, neškolené! Bylo zde tolik vzdělaných učitelů zákona, tolik kněží! Proč on „vyšel na náměstí a ulice města hledaje chudé, zmrzačené a slepé i kulhavé, proč vyšel na cesty a ke plotům“? Snažil se pracovat svou milostí i u vzdělaných, ale nenašel ohlasu, nestáli o jeho „hostinu“. Kolikrát je volal „jako slepice shromažďuje kuřátka pod křídla svá“, ale oni *nechtěli*.

I my jsme ve službách velikého Hostitele. Máme krásný úkol. Naplnit síň hodovníky. U těch, kteří byli svým vzděláním „povolaní“, narážíme také často na nepochopení. „Není kdy.“ „Jsou důležitější věci.“ „Národohospodářství.“ „Veřejné zájmy.“ „Silnice, dráhy, železnice.“ „Atomová puma.“ „Zabezpečení budoucnosti.“

„Zvýšení životní úrovně.“ Je tedy třeba vyjít na cesty, do ulic, mezi ploty Hledat, přivádět. Je mnoho hladových, žíznivých. „Chudých, zmrzačených, slepých a kulhavých.“ A mají duši, která je obrazem Božím, duši, která má větší cenu než celý vesmír... Ti lidé jsou schopni zbohatnout, zbavit se své zmrzačenosti, slepoty. Přibližujeme se denním rozjímáním *smýšlení* nejsvětějšího Srdce Hostitelova, cítíme, jak chce *rozdávat*. „Vezměte a jezte!“ Budme dobrými služebníky, *spolupracovníky*, osvojujeme si *smýšlení* svého Pána...!

A važme si toho, že jsme v Jeho službách! *Kde* našel nás? Kolik jich bylo daleko „povolanějších“, které jsme znali jako studenti! Nadaných, přirozeně dobrých, mravně bezúhonných, zbožných... A přece nebyli zavoláni do této krásné služby. A my jsme byli povoláni, možná velice chudí, zmrzačení... „*Infirmi mundi eligit Deus*.“ A možná, že jsme *utíkali* z hodovní síně na náměstí a ulice měst nesouce srdce na dlani, nabízejíce se službám jiným. A že nás pak našli sluhové Hostitelovi „na cestě, mezi ploty“ zubožené, vyčerpané... A vzali nás, zahanbené, s sebou do hodovní síně, aby nám dali oděv nový... Tak bylo třeba, aby i Šimon Petr se octl u ohně na dvoře Kaifášově, aby byl vyléčen ze svých omylů, aby neříkal pořád „já“, „já“, „já“, nýbrž aby pochopil slova svého dobrého Mistra a Pána: „*Ne vy jste mne vyvolili, nýbrž já jsem vyvolil vás!*“ Kdyby ne mé milosti, vytrvalé a trpělivé, kde byste byli, „*přátelé moji*“?

Poděkujeme každodenně, nejlépe když se modlíme „*Benedictus*“ a „*Magnificat*“ za své kněžské povolání, že můžeme pomáhat „chudým, zmrzačeným, slepým a kulhavým“ ve službách nevýslovně dobrého a nevyčerpatelně bohatého Hostitele! A pomáhejme hledat služebníky nové a nové!

P. Josef Cardijn, moderní apoštol dělníků

Nedávno pořádal řadu přednášek v Římě na dvou papežských universitách, na Gregorianě a v Lateraně, pod záštitou mezinárodní instituce „*Pro Deo*“. Sv. Otec mu poslal autograf, datovaný 26. dubna 1946, v němž nazývá jeho jociсты „heroldy evangelia“. Nápis některých jeho přednášek: *Duch a metody Jocismu, Metodologie formace apoštolů dělnictva, Metodologie propagandy v sociálním prostředí*. Tyto tituly ukazují, že P. Cardijn značně zdůrazňuje ve svém hnutí metodu. Pohled na jeho dílo však ukazuje, že by metoda mnoho nezmohla bez jeho apoštolské osobnosti a bez jeho četných laických spolupracovníků, zvl. slavného „*tria*“: Ferd. Tonneta, Pavla Garceta a Jak. Meerta.

P. Josef Cardijn se narodil v předměstí bruselském. Otec měl malý obchod s uhlím a musil těžce vydělávat na svou rodinu, zvláště když jeho žena neměla mnoho zdraví. Malý Josef musil již v útlém

věku pomáhat otci v živnosti. Když vychodil obecnou školu v Halu, kam se zatím rodina z Bruselu přestěhovala, a měl začít doopravdy rodině pomáhat, projevil najednou přání, že by rád studoval — na kněze. Rodiče svolili, ač to znamenalo stupňovat oběti. Když se vrátil Josef z malinského chlapeckého semináře na první prázdniny, zjistil, že se na něho dívají dosavadní přátelé a známí jako na cizince, ne-li na nepřítele, z jiného světa. Tato trapná zkušenost ho vedla k studiu otázky sociální a k snaze pomoci dělníkům a dobytí jim spravedlivého a slušného postavení ve společnosti. V I. ročníku bohosloví byl povolán k smrtelnému loži svého otce. Byla to pro něho bolest tím větší, že smrt otcova pocházela částečně i z větší dřiny na jeho studia. Umírajícímu otci se zaručil, že bude pracovat o hmotné a mravní povznesení mladých dělníků.

Po vysvěcení na kněze r. 1906 věnoval se studiu politických a sociálních věd na katolické universitě v Lovani. Podnikl pak studijní cesty do Německa a do Anglie. Když se stal kaplanem v bruselském předměstí Laeken, začal organisovat skupiny mladých dělníků. Skupiny se jmenovaly „Jeunesse Syndicaliste“, protože měly vychovat dělníky k aktivní účasti v jejich odborových organisacích. Zkušenost však ukázala, že tento účel je příliš úzký a že je třeba hnutí, které by poskytlo mladým dělníkům pomoc, radu a vedení ve všech oborech a učinilo z nich pomocníky a apoštoly u jejich kamarádů.

A tak byla definitivně založena r. 1925 v Belgii JOC (Jeunesse Ouvrière Chrétienne — Dělnická mládež křesť.). Brzy se hnutí rozšířilo i ve Francii a v Holandsku, poněkud později v Kanadě, ve Švýcarsku, Portugalsku, v Belgickém Kongu, v Maďarsku a j. R. 1927 pořádal P. Cardijn pouť do Lisieux a Lurd, r. 1929 přijel s 1500 jocisty do Říma. Sv. Otec Pius XI. je vřele přivítal. R. 1935 — k 10. výročí hnutí — se sjelo do Bruselu na 100.000 jocistů ze všech zemí. P. Cardijn přečetl shromáždění list Pia XI., adresovaný primasovi belgickému kard. Van Roeyovi, kde nazývá papež hnutí pravou formou KA a nazývá jeho členy „rozsévači světla, spolupracovníky Ducha svatého, předními hlídkami Církve“. Od té doby se rozrostlo hnutí skoro do všech zemí křesťanského světa.

V létě 1940 organisoval P. Cardijn v Toulouse v jižní Francii pomocnou službu pro tisíce belgických uprchlíků. Tehdy odmítl pozvání patriarchy lisabonského, jenž mu nabízel u sebe útulek před nacisty. Vrátil se do Bruselu v srpnu 1940 a hned byl podroben na gestapu čtyřhodinovému výslechu, zvláště o stycích s Vatikánem a o mezinárodních stycích JOC. Přesto mohl pokračovat ve své činnosti, až byl r. 1943 zatčen, ale opět propuštěn. Zato jeho dva první laičtí spolupracovníci, Ferd. Tonnet, první předseda JOC, a Pavel Garcet, první pokladník, podlehli týrání v Dachau. Nejnovější ratolestí hnutí jocistického jest italská GJOC — Gioventu Operaia Cattolica. P. Cardijn ji letos po prvé navštěvuje.

Potřebujeme dostatečného a výživného pokrmu, abychom měli fysickou sílu a odolnost. Ale ještě více potřebujeme ctností, abychom měli duchovní sílu a odolnost. Svatý Otec stále nás upozorňuje na velké úkoly, které nás křesťany — a kněze tedy především — čekají. V minulosti se jednalo o útoky na jednotlivé články křesťanství, nebo o totální útok někde na světě. Dnes se jedná o totální útok na samotné základy křesťanství a o totální pronásledování Církve ve všech celkem národech... To jsou slova z věšteckého pahorku Vatikánu, s duchovní hvězdárny a centrály. Nesmějme se jim, nepodceňujme varování, ale nebojme se ani! Bratři, kam bychom si to troufali dnes bez pevné, živé, chcete-li řeknu i hrdinné víry, naděje, důvěry a opravdové kněžské, apoštolské lásky? Bez božských ctností?! Nepřeceňujme se, ale ani nepodceňujme sebe a druhé spolubratry! Zklamali i u nás — víme to — bratři, do nichž dle zevnějšího soudu se skládaly velké naděje. A v revoluci španělské mnohý ten neznámý nebo u představených a „horlivých“ bratrů spíše úšklebku než uznání požívající farář víru nezapřel, když to přišlo do tuhého, nýbrž stal se hrdinným mučedníkem — světcem! Snažme se upevniti svou víru a oživiti ji snahou přirozenou i horlivou modlitbou, zvláště růžence! Prosme o virtutes infusas! Vyplatí se nám to! Buďme se divit, kde se v nás nabralo tolik života, podnětů, aktivity, vyrovnanosti! A jak bychom vypadali, (či vypadáme) bez pevné výstavby základních ctností, harmonicky se snoubících v naší duši? Lidé nesmějí ukazovat na naše „farářské“ nectnosti. Víím, že to konec konců každý ten bratr chce nebo aspoň kdysi chtěl dobře, ale to nestačí. Je potřebí, abychom ve ctnostech byli nejen učedníky a tovaryši, nýbrž mistry. A mistry ne hotovými, nýbrž stále se učícími... Víím také a mám z toho radost, že naši kněží mají vynikající vlastnosti a opravdovou ctnost, i hrdinskou! Ale jedná se o harmonii čtyř základních. Prudentia, iustitia, fortitudo, temperantia! Musíme mít všechny čtyři, a to ne někdy tu a jindy onu, nýbrž vždy a všude všechny najednou. Opatrnost i odvahu, spravedlnost i umírněnost, umění znáti míru... Myslím, že toto umění znáti míru jest dnes každému hodně zapotřebí. To byla ctnost velkého, sympatického světce — sv. Františka Saleského. Byl to světec míry. Svět je dnes tak fanatický! Nezná míry. A přece lidem se líbí právě vyrovnanost člověka, kdy vše, jak říkáme o šatech, dobře sedí! A tak ještě několik slov, několik osobních náhledů a zážitků k této ctnosti. Buďme klidnější při práci, při podnicích, při jednání s lidmi! S přáteli, ale především s protivníky! Kolik je dnes ve světě názorů! Je to hotový Babel! A zdá se, že hodně lidí mermomocí neústupně stojí na svém názoru. Nejsme mnohdy také takoví v „kněžské politice“? Berme raději vše klidně, s mírou! Neodporujme horlivě, a vůbec snažme se neodporovat, poněvadž s tím se obyčejně nepochodí. Uznat mnohé u druhého, měřit, co lze uznat a sami se nedržet křečovitě nemírně něčeho, co není de fide nebo podobně. Svět se pohybuje v krajních mezích a zdá se mi, že my mnohdy s ním. A to působí neklid. Neklid u nás, v naší duši a neklid mezi druhými. Potřebujeme všichni míru, správnou míru najít. Jiní nemají zase míry, když úplně ustupují protivníkům, to je druhý extrém. Měli by hájit Církev, a oni se bojí. Jsme leckdy podivíny, koníčkáři, příliš společenskými nebo málo, až i nespolečenskými, příliš živými

anebo smutnými, zahořklými, trochu tak pesimisty na zkažený svět, na ne-
možné poměry a čekáme, až nastane jiný kurs a půjde — jak to jeden bratr
za německé nesvobody povídal — zase něco „dělat“, pracovat. Chybí nám
míra. Mohlo by se udělat něco. Nedělá se však tehdy třeba nic. Mělo by se
trochu počkat, a my se třeba zas hrnem — nemírně. Chybí nám často správná
míra. Rovnováha. Vyrovnanost. To cítíme sami, že mnohdy to neb ono nesedí.
Učme se tedy z chyb! Spěchejme pomalu! Vyrovnanost se líbí, ale nemírnost
je protivná. Nevábí, nepřitahuje, ale odpuzuje. *Vnesme do světa míru, vneseme
také mír!*

PASTORACE MLÁDEŽE

METODIKA SVĚTEL. PROJEKCE V KATECHESI. Bylo by ideální, kdyby se mohlo používat světelné projekce v běžné práci školní. Zatím to však není tak jednoduché. Jsou zde obtíže technické, neboť naše školy starého typu nejsou zařízeny pro světelnou projekci. Technické přípravy v takovém případě pohltí poměrně dosti mnoho drahocenného času, což je velmi závažné. Mnohem důležitější však je na našich školách moment psychologický: mládež v našich školách běžného typu nevidí v tom docela běžnou pomůcku vyučovací, nýbrž něco mimořádného, co porušuje normální běh vyučování. Nejednou v tom vidí jen pouhé „kino“ neboli extravaganci. Jen na školách reformních bývá tomu jinak. Na těchto školách možno zařadit světelnou projekci (diapositivы, diapasky a běžící film) do rámce normální katechese na obvyklý stupeň názoru anebo na zakončení katechese k prohloubení. Jinak na školách běžného typu osvědčuje se ten způsob, že používáme světelné projekce k prohloubení a k opakování větších celků učiva. Podle principu samočinnosti postupuje katecheta tím způsobem, že podle potřeby žáky pouze uvádí k správnému poznání viděného, dává žákům popisovat to, co vidí a dotazy zjišťuje jejich vědomosti. Při vhodném motivu možno také vložit slohu písně. Takové opakovací hodiny, dobře připravené a využitě, jsou mnohem užitečnější, než pouhé obvyklé opakování bez světelné projekce. Světelný obraz upoutá a soustředí mnohem více, než pouhé slovo. Pokud se předvádí film běžící, je nutno disponovat k němu krátce

slovním úvodem, vyzvat k pozornosti, zvláště na určité momenty, a po ukončení vhodnými obrazy a připomínkami využít didakticky a výchovně. Za zvláštních okolností, na př. před Dušičkami, před svátky vánočními a velikonočními, před svátkem Božského Srdce Páně, Panny Marie a pod.; působí výchovně velmi hluboce hodina světelné projekce, doprovázená zpěvy, recitacemi, zvláště sborovými a hudbou. Avšak i nejlépe připravená hodina projekce by dopadla učebně a výchovně uboze, kdyby nebylo postaráno o naprosto bezvadnou kázeň. V tomto smyslu vždy náležitě připravte, a nebudete litovat námahy, neboť bude se vám dobře rentovat! Tšk.

JEŠTĚ K VYDÁNÍ NOVÉHO KATECHISMU. V 9. čís. DP byla zpráva prof. Dra Tomáška o chystaném vydání nového katechismu. Jde ještě o poslední redakci nově upraveného katechismu, jež byla svěřena zvláštní katechismové komisi při Katechetském spolku v Olomouci. V článku byla výzva, aby *konkretní návrhy* pro novou úpravu — *textové*, ilustrační a j. byly urychleně zasílány Katechetskému spolku. — K tomu bych chtěl podotknouti, že *konkretní návrhy* je těžko zasílat, když chystaný elaborát je většině z nás neznám. Tu by bylo záhodno vydati celý vypracovaný návrh, nejprve hektografovaný, aby mohl vejíti ve známost a byl k dispozici zájemcům, kteří by pak mohli podávat určité návrhy. Prof. Frant. Bureš upozorňuje ve 14. čísle t. l., že by bylo záhodno *rozeslati* katechetům a zájemcům *zvláštní dotazníky* a tak zjišťovati názory a zkušenosti, zvláště o *pamětihodných větech*, jež bude třeba v novém katechismu velmi dů-

kladně vybrousit. Zde bude záležeti na volbě každého slova i na stylisaci, aby pamětné učivo bylo podáváno řečí česky správnou, vybroušenou a zároveň jasnou a každému srozumitelnou.

J. Resl.

(Dokončení.)

POKYNY PRO KATECHETY

Jak postupuje katecheta podle metody intuitivní? Od smyslového (předměty, obrazy) k tomu, co se vymyká smyslům, k abstraktní pravdě, od přirozeného (podobnosti, anekdoty) k nadpřirozenému, k pravdám a tajemstvím víry. — To je prvá část každé lekce. Ale každá lekce obsahuje ještě druhou část — stránku činnou. Účelem této části je přivést do činnosti inteligenci a vůli žáka, kontrolovat, pochopil-li lekci, přinutit ho, aby sám šířeji osvětlil studovanou pravdu a především přivést ho k tomu, aby z ní vyvodil důsledky pro život. Této metody užíval též Pán Ježíš. Na př. jednoho zákoníka se táže: „Co čteš psáno v Zákoně?“ A dále ještě k témuž učiteli Zákona po svém vyprávění dává otázku: „Který z těch dvou zdá se ti, že byl bližším tomu, který upadl mezi lotry?“ Kdo po prvé užívá této metody, ocitne se v rozpacích, jako kdo mění dům. Ale brzy si zvykne a časem stane se mu snadným najít vhodný příklad pro vysvětlení nových a nových témat. — Ovšem neznám metody, podle níž by mohl katecheta chodit do školy bez přípravy! Příprava učitele náboženství je velmi důležitá. Je to základ domu! Podobně třeba připravit žáky na hodiny. Tato příprava žáků na novou látku, toť jako předkrm, který činí pokrm chutný. Po přípravě žáků přejde katecheta k úvodu k tématu. Je to prostředek k udržení poletující fantazie hochů a je také praktickým pro-

středkem, jak vtisknout abstraktní ideje do inteligence a paměti hochů. — Další část: *rozvinutí tématu* má za účel pochopení náboženských pravd. Směřuje k vysvětlení podstaty věci. Je nutno, aby žáci sbírali a louskali oříšek poznání vědomostí tak, aby dovedli vyjádřit vlastními slovy, třebaš v nářečí — a pak ve spisovné mluvě — otázky katechismu. Zbývá-li nějaký vědecký nebo dogmatický výraz, vysvětlí se velmi krátce, a to slovy známými, stejného významu. Po vysvětlení látky pořídí si žáci za pomoci katechety *schema*. Kdo podává dobře schema, osvojí si trvale pravdu a bude moci opakovati a zkoušeti v tésích a stane se dobrým katechetou. Nejdůležitější částí lekce je *uživoňnění*. Proto se vyučuje náboženství, aby se vytvářelo křesťanské svědomí, proto se vštěpují náboženské zásady, aby se staly pokrmem života. — Až nás bude Ježíš Kristus soudit, nebude se nás tázat na definici ctnosti a na poučky katechismu, ale bude se nás tázat, zda jsme je uváděli v život! Tedy veškerá práce katechety má směřovat k pobízení vůle, k činné, šlechetné praksi toho, čemu se žák naučil! A věř, že jsou velmi důležitá jistá praktická cvičení, jisté kvítky, abychom tak vytvořili v žácích zvyk konati dobro. — A nyní slyším volat se všech stran: dejte nám do rukou takové katechese, dejte nám do rukou nový katechismus, sestavený podle metody intuitivně aktivní! A na to odpovídám: I k tomu snad dojde, ale poznamenávám: metoda je cesta, ne člověk, který po ní kráčí. Metodu musí oživovat katecheta; zmýlil by se tedy takový katecheta, který by si obstaral ty nejvýtečnější katechese a naučil se jim zapaměti!

P. F. J.

Z D O M O V A

DĚKOVNÁ SVATOJAN. POUŤ V NEPOMUKU U PLZNĚ. 27. 6. t. r. koná se v městě Nepomuku obvyklá kněžská pouť, konaná již řadu let, při níž oslavíme 600. výročí narozenin sv. Jana. Promluví několik kněží o rozličných otázkách z pastorece, zvláště v dnešní době. Bližší informace budou oznámeny v „Lidové demokracii“ — Přihlášky přijímá ar-

ciděkan. úřad v Nepomuku u Plzně.

VŠEM FARNÍM ÚŘADŮM OLOMOUC. ARCIDIECĚSE! Voláme katolickou mládež 30. června na Sv. Hostýn. Pod ochranou Panny Marie v boj o duši a život bratří i sester. Program pouti: 29. 6. večer světelný průvod. 30. 6. ráno: o půl 8. h. kázání, o 8. hod. mše svatá. Akademie mládeže: v 9 hod. zahájení prel. Fr.

Jemelkou, místopředsedou KA. Pozdrav superiora S. J. P. Galatika. Dr. Josef Hlouch: Slavnostní proslov. Pozdravy mládeže. Doslov, P. Sklenovský, sekretář KA. Věřící mládež, budoucnost Církve a národa. Informace a dotazy: Kancelář Arcidiecéšní katol. akce v Olomouci, Žerotínovo náměstí 2.

STUDENTSKÉ PRAZDNINOVÉ TÁBORY. Ústředí katolického studentstva a Ústředí katolické Charity připravily opět studentské prázdninové osady. Bude jich pět ve dvou turnech. V Jablonném v Podještědí pro vysokoškoláky, v Hostinném n. L. pro vysokoškoláky, v Děčíně pro středoškoláky vyšších tříd, v Horním Gurntu u Děčína pro středoškoláky

vyšších tříd. Ve všech táborech první turnus začíná 7. července a končí 27. července, druhý je mezi 4. a 24. srpnem. V Chotěšově u Plzně budou středoškoláci nižších tříd od 7.—27. července a středoškolačky nižších tříd mezi 4. a 24. srpnem. Vedení osad je svěřeno zkušeným odborníkům, společný život se bude vytvářet k plnému osvětlení fyzickému i duševnímu. Cena jednoho turnu je 650 Kčs. Přihlášky přijímá do 15. června Ústředí katol. studentstva, Praha I., Křižovnická ul. č. 1 (tel. 325-22), úřední hodiny od 16—18 hod.

MEMENTO. Dne 11. června zemřel v Praze P. František Vošahlík CSsK, známý svou misionářskou činností v Čechách a na Moravě. R. i. p.!

Z E S V Ě T A

VATIKÁN. *Řeč sv. Otce ke katolickým dívkám dne 12. 5. 1946:* Několik myšlenek z jeho řeči: „Přicházíte ve chvíli, která je velmi vážná pro vaši zem, ve chvíli, kdy je třeba si odpovědět na otázku, zda bude katolicism vnitřní silou života v Itálii. Nejlepším díkem Panně Marii bude, když budete věřící, čisté a křesťansky činné.“ Mladí věřící: Pro věřící mládež je středem života Bůh, Kristus Pán, věčnost. Taková mládež se modlí, zachovává sváteční den, v neděli se shromažďuje kolem oltáře, čerpá sílu z Eucharistie. Mladí čisté: Z vašich řad má vyrůst generace, generace mladých žen, které si uchovají poklad čistoty, Bohem jim svěřený. Záleží na vás, abyste podnikly svatou výpravu pro povznesení mravnosti, čistoty ducha a srdce, a svým ukázněným životem vrátily rodinnému krbu jas a radost. Mladí křesťansky aktivní: Během poslední doby se žena dostala do proudu veřejného života. Nebezpečím, která zde na ni čekají, je třeba čelit pevnou vírou. Buďte odhodlány vždy svou víru vyznávat, ať jste kdekoliv. Přivádějte Církvi ty, kteří jsou jí cizí. Mluvte o Kristu, přivádějte k němu! Vysvětlujte pravdy víry, ukazujte krásu křesťanské mravnosti, pomáhajte duši i tělu svých bližních! Při volební povinnosti nezapomeňte na svou zodpovědnost! Předcházejte všechny dobrým příkladem! Podpírejte, burcujte, upevňujte!

Nedopusťte, aby někdo nad vámi zvítězil v nadšení, činnosti, pracujte v duchu pravdy, spravedlnosti, lásky! mira

DOKUMENTY, jež se nalézají v rukou norimberského soudu, potvrzují, že generál Kesselring 1943 po kapitulaci Itálie navrhl, aby byly postaveny u všech vchodů do Vatikánu strážě; Hitler na to odpověděl: „Ne! Vnikneme do Vatikánu a zmocníme se všech dokumentů, z nichž poznáme, co se v Itálii za kulisami odehrávalo. Na exteritoriální práva Vatikánu nebudeme brát žádného ohledu.“

NEW YORK. *Westminsterský kardinál Griffin* byl jmenován doktorem civilního práva honoris causa na Fordhamově universitě v New Yorku. Při této příležitosti pronesl řeč, z níž vyjímáme: „Demokracie není jediným způsobem zdravé vlády. Myslím však, že demokracie, prodchnutá zásadami křesťanskými, je s to, aby přinesla štěstí a blahobyt občanům moderního státu a svým vlivem přispěla k blahu a pokoji národů jiných.“ Nato vypočítává základní známky křesťanské demokracie: „V naší řeči demokracie značí svobodu jednotlivce, protože uznává důstojnost osoby lidské. Tato důstojnost pramení z členství člověka v rodině lidstva, ze svobody dané mu Stvořitelem a z adoptivního synovství Božího. Z tohoto synovství plyne, že všichni lidé jsou si rovni a mají stejná práva. Chceme-li zajistit světu mír, je nezbytně nutno, aby

důstojnost osoby lidské a její lidská práva byla všude uznávána. Za druhé uznáváme, že všichni lidé jsou bratři. Všichni byli stvořeni tímž Bohem a vykoupeni jeho Synem. Ale bratrství lidí nemá smyslu, není-li založeno na otcovství Božím. Národy, které neuznávají práv Božích, nemohou uznávat práva lidská. Toto popření práv Božích jest jak v systému nacistickém, tak komunistickém. A je to člověk; jenž tím trpí. Mluví se o diktatuře proletariátu; ve skutečnosti nic takového neexistuje. Dělníci nevládnou. Jsou vydáni na milost diktátora, jímž jest buď jeden člověk nebo strana. Svoboda, jak ji chápeme, nemůže existovat pod žádným z těchto systémů. Člověk se stává pouhým nástrojem státu. V plném slova smyslu je otrokem. Za třetí, máme-li znovu vybudovat mír na světě, musíme postavit své činy, národní a mezinárodní vztahy na spravedlnosti a lásce, na zásadách zákona přirozeného a evangelia. Spravedlnost žádá, abychom každému dávali, co mu patří, ale láska vyžaduje, abychom milovali své bližní, ať jsou jakékoliv barvy, národnosti nebo víry. Jsou-li příslušníci jiných národů našimi bratry, máme povinnost pomáhati jim, jsou-li utlačováni, zachrániti je od hladu a pronásledování. Kdyby ctnost křesťanské lásky roznítla srdce a mysli lidí, měli bychom méně obav z rozpoutání nové války. Ale vy i já víme dobře, že jsou na světě lidé a národy, kteří se snaží zasévat všude nenávisť a nesoulad. Ti jsou nebezpečnější než váleční štváči. Za čtvrté, máme-li zajistit světu mír, všechny národy musí být přesvědčeny, že zdar a blahobyt všech ras a národů lze uskutečnit jen vzájemnou souhrou všech. Mocné a bohaté národy musí ukázat skutečnou touhu pomoci slabým. Pohlíží-li se na území a národy pouze jako na sféry vlivu a jestliže politika moci ovládne svět, skončí to novou katastrofou, katastrofou horší než byla ta, z níž jsme se jakžtakž dostali. Za páté, mírová konference musí býti shromážděním rodinným. Hranice, obchodní smlouvy a kolonisace musí býti určovány ne ohledy vojenskostrategickými, nýbrž ohledem na blahobyt všech lidí. Za šesté, tisk a rozhlas vykonávají nesmírný vliv na

mysl a myšlenky všech lidí a národů. Naléháme na ně, aby svou mocí živili zdravý internacionalismus, založený na lásce a bratrství. Mohou působit nesmírně na světový mír. Jsem také přesvědčen, že cestami do zahraničí lze mnoho vykonat k vzájemnému porozumění a k urovnání nesnází. Národy, které odmítají dovolit svým občanům návštěvy cizích států a přijímat myšlenky ze zahraničí, měly by být pokládány za škůdce souladu ve světové rodině. Konečně myslím, že bychom se měli mít na pozoru před názorem, že problémy lze rozřešit krásnými slovy. Pohlédneme-li zpět do několika uplynulých let, snadno se rozpomeneme na mnohou krásnou frázi a historickou schůzku. Je snadné slavnostně stanovit zásady, ale něco jiného uvést je ve skutek. Pozorujeme stále rostoucí snahu vůdců národů, dosáhnout za všech okolností nějaké dohody. Vždy jsou po ruce odborníci, kteří na vše najdou nějakou formulku. Musím doznat, že jsem se těmito formulami již hodně unavil. Národy se nesjednotí pouhým utvořením OSN. Je lépe otevřeně konstatovat fakta. Mezi Západem a Východem jest hluboká — obávám se — stále rostoucí trhlina. Jen blázen nebo anarchista si přeje, aby se rozšířila. Neboť rozšíří-li se, otevře se před námi propast — hrob naší civilizace. Je příliš mnoho podvodu a klamu v moderní diplomacii. Válka dnes není, aniž kdy zase bude, záležitostí vojáků z povolání. Chyby státníků jsou placeny krví prostých mužů, žen a dětí. Dny, kdy vojáci brali útokem hrady, jsou tytam. Moderní válka obrací v sutiny domy dělníků. To je důvod, proč víc než kdy jindy máme pracovat v souladu... Jeden z vašich řečníků nazval za války naši dobu věkem obyčejného člověka. Nemohu s ním souhlasit. Máme-li si udržet slušný život, musí se náš věk stát věkem člověka neobyčejného. Musíme zachránit svět pro Krista. Kristus nebyl obyčejný člověk. Byl nejen synem člověka, ale i synem Božím. I my se musíme státi neobyčejnými lidmi, máme-li se stát Kristu podobnými v skutku a vpravdě. Nečiním si nárok na proroka, nicméně však již vidím nad námi boj mezi materialismem a křesťanstvím...

PRACOVNA

(Z dopisů spolubratří)

NEVĚŘÍM TOMU HNED, co vyprávějí lidé. Ale tohle je pravda. Věřící lidé měli a mají mu to za zlé, co teprve ti nevěřící, kterým hodil sousto, tučné sousto a dal příležitost špiníti kněze. V kraji, kde továrna má samé komunisty, komunistovi, dělníku za svatbu řekl bez ostychu 1000 Kčs. Prý dělníci dnes vydělají hodně. Je to pravda. Ale také je pravda, že ten dělník má rodinu, a že musel na tu svatbu pracovat 14 dní! — na faráře, které on stejně neměl rád! A tak se to stříhá při pohřbech, při svatbách bez ostychu, a druhý bratr a dobří laici-apoštolové mají vykládat, pobízet, získávat! Co je to stojí práce, než někoho jen tak trošku získají pro pravdu, než mu vezmou předsudky, když tento bratr a jemu podobní svým nepředloženým a neukázněným jednáním najednou způsobí takovou „paseku“! Každý máme své slabiny, svou Achillovu patu. Prosím vás, bratři, nesme jeden břemeno druhého a nebojme se laskavě svého kamaráda upozorňovat! Od nás si dá říci, od druhého by to nepřijal. Ale laskavě a jen ne hrubě. — Protějškem této události jsou slova Pia XI. z encykliky o komunismu: „Nejúčinnějším apoštolátem u chudých a ubohých jest příklad kněze, příklad všech ctností kněžských, jak jsme je popsali ve svém okružníku Ad catholici sacerdotii. V našem případě pak je nade vše potřebí vzoru života pokorného, chudého, nezištného, věrné kopie života božského Mistra, jenž mohl prohlásit s božskou pravdivostí: „Lišky mají doupata a ptactvo nebeské hnízda, ale Syn člověka nemá, kde by hlavu položil.“ (Mat. 8, 20.) Kněz, jenž je opravdu podle evangelia chudý a nezištný, jako byli sv. Vincenc de Paul, farář Arský, Cottolengo, Don Bosco a přemnozí jiní, působí zázraky dobra mezi lidem.“

ZAOPATŘOVÁNÍ NEMOCNÝCH. Církev svatá, které leží na srdci věčná spása všech věřících, nevyklučuje z milosti a útěchy posledního pomazání žádného ze svých údů. Tutu svátostnou posilu je ochotna přinést i těm těžce nemocným, kteří ji opustili

po sv. křtu a mají dobrou vůli alespoň v posledních okamžicích omyl svůj napravit. Poslední pomazání uděluje církev svatá každému těžce nemocnému katolíkovu, a to kolikrát je toho potřeba, kdekoli a kdykoli. Svátostná pomoc není omezena ani vzdáleností, ani časem. Je třeba jen, aby nemocný zaopatření sv. svátostmi si přál, nebo alespoň nebyl proti tomu. Poněvadž za dnešní přecitlivělé doby je svátost posledního pomazání uvedena v nevážnost a různé důvody jsou stavěny proti zbytečnému obtěžování těžce nemocných, je povinnost kněze, aby se snažil ze všech sil přivést svou farní osadu k tomu, aby poznala pravou cenu zaopatřování nemocných. Je třeba, aby častěji o posledním pomazání kázal, při každém pohřbu se o něm zmínil, zesnulého, který ochotně se dal zaopatřit, pochválil, jakož i domácí, kteří se o to včas postarali. Nejvíce nemocných umírá bez zaopatření proto, že duchovní správce neví o jejich stavu. Proto je radno, aby kostelník, kolportér a členové Charity nebo Katolické akce upozornili faráře na nemocné a zvláště na takové, kteří jsou vlašni a liknaví. Možno i na kostelní tabuli napsati jméno těžce nemocného a doporučit jej péči a modlitbám farníků. Nejlepším však je, když farář sám navštíví těžce nemocného, který na zaopatření nepamatuje, a dobrým slovem připraví jej i domácí, aby se posílil na dalekou cestu za hrob a na věčnost. V takovém případě málokdy se stane, aby odcházel s nepořízenou. I na těžce nemocné školní děti má kněz pamatovati. O těch se dozví nejsnáze již ve škole. Má-li v osadě lékaře, může i toho požádati, aby mu byl nápomocen radou nebo oznámením smrtelně nemocných. V dřívějších dobách lékaři vždy upozorňovali domácí na vážnost choroby a vyzývali domácí, aby k nemocnému přivedli kněze. Alois St. Novák.

PASTORACE V NEMOCNICI NA INFEKČ. ODDĚLENÍ. (Odpověď k dotazu v č. 5.) Chodím na infekční pavilon, kde jsou civilní ošetřovatelské. Jedná se o případ na Moravě.

Nemohu si stěžovat, že by civilní sestry nevyšly vstříc. Je pravda, že řádové sestry jsou svědomitější, nedopustí, aby někdo zemřel bez sv. svátostí, na což civilní sestry občas zapomenu. Ovšem nikdy se nedocení, co taková kněžská návštěva, pravidelně opakovaná, zmůže. Je dobře, když kněz vykoná návštěvu Eucharistického Spasitele před odchodem do nemocnice a cestou se pomodlí aspoň Zdravas za nemocného, který ho bude potřebovat. Staly se případy, že po delší námaze, s využitím veškeré výmluvnosti a trpělivosti si dal jeden posloužit, za ním se pak hlásili druzí. Jen bývá zle, když se dostane na kterékoliv oddělení rebelant-posměváček; pak pod jeho vlivem jsou obyčejně všichni muži. U žen je to něco jiného. Ty se dovedou počastovat a vyřídí svoje záležitosti i z horeček. Laické sestry mi samy řekly, jak jim přijde za těžko říci nemocnému, je-li při vědomí, aby přijal sv. svátosti. A když je v horečkách, odkládají nebo i zapomenu. Chodí-li tam kněz, pak se úplně spoléhají na kněze, který při

svých častých, nebo dokonce denních návštěvách nemocné sám disponuje a jim poslouží. Co se týče primáře a lékařů, nemají práva omezovat kněžskou působnost v nemocnici. Nejlépe projednat věc se správou nemocnice prostřednictvím farního úřadu, zachovat předpisy o desinfekci (ne zase býti příliš úzkostlivý) a udržovat laskavý, přátelský poměr k personálu. To pomůže. Nejvhodnější doba pro návštěvy kněze je mimo dobu návštěv příbuzných, jinak se nedosáhne takových výsledků, neboť pacienti jsou rozptýleni. A vnést nákazu do školy, kam také chodím, je bezpředmětná obava. Pak bychom musili pp. lékařům zakázat účast na přednáškách, kinech a divadlech. Podobně ošetřovatelkám. Zdá se mi, že tyto výmluvy skrývají úhořovitě jedině: Pryč od kněze! Jakýsi nevyslovený útěk před knězem. A potom, nejsme tím vinni sami? *Kdyby se pastore vřde soustavně po desetiletí prováděla, pak by to bylo tradiční, s knězem by se v nemocnici počítalo aspoň tak jako s lékařem.* M. M. CFSsS.

PRO ET CONTRA

NOVÝ KATECHISMUS. Sepsati dobrý katechismus je věc přetěžká. Ale máme velmi dobrou předlohu k němu. Je to modlitební kniha biskupa Brynycha „Oltář“. Tento osvícený biskup sám chtěl „Oltář“ zavést jako učebnou knihu náboženskou místo tehdejšího katechismu. Definice jsou krátké, jasné a jednoduché. Totéž platí i o výkladech. Ale snad největší předností této knihy je důkladné poučení o Církvi sv., o liturgii atd. A co zvláště překvapuje, je to, že děti jsou tu předem chráněny, aby se v životě nedaly strhnouti vírem socialis-

mu a komunismu. Biskup Brynych je přes 40 let v hrobě, ale mluví k naší době. Není to žádná nadsázka, řekneme-li, že zvěčnělý tento veliký biskup je věrným obrazem sv. Pavla. Uctěme památku stých narozenin Brynychových tím, že jeho „Oltář“ učiníme základem nového katechismu. Opakuji: Vydati dobrý katechismus je věc přetěžká, všem se nikdo nezachová. Brynych provedl všechny předběžné dotazy u kněží a sám byl v této věci důkladně vzdělán. Jeho dílo je velmi dobré a je periculum in mora. -ček.

HOVORNA

MŠE SV. ZA ČTENÁŘE DP bude sloužena na svátek sv. Petra a Pavla.

PLAKÁTY „POŘAD BOHOSLUŽEB“ jsme nedali tisknout, protože se na naši první výzvu přihlásilo jen 307 zájemců. Budeme tisknout jen, když se přihlásí aspoň 1000 odběratelů.

„JAK SE OBLÉKAT“ časový leták k hromadnému rozšiřování a pro

lištu chrámovou, objednejte ihned u Arcid. Katol. akce, Olomouc, Žerotínovo nám. 2. Leták má 8 str., za 50 hal. kus. Leták má důležité poslání, neboť je určen k pěstění studu, nejdůležitějšího přirozeného předpokladu mravně čistého života.

PRO ŽACTVO OPOUŠTĚJÍCÍ ŠKOLU vydala Matice cyrilometodějská brožury „Ze školy do života“.

Jedno vydání je pro chlapce a jiné pro dívky. Pokud to ještě nemáte, objednejte ihned! Kus 3 Kčs. (Matice cyrilometodějská, Olomouc, Náměstí Rudé armády 16.)

EXERCICIE PRO LÉKAŘE jsou ve Frýdku od 2.—6. září. Prosíme znovu dpp. pokud tak ještě neučinili - aby nám poslali adresy známých katolických lékařů.

EXERCICIE PRO KNĚZE VE ST. BOLESLAVI. Srpen: 5.—9. a 26.—30. Přihlášky na: Klášter Redemptoristů ve St. Boleslavi. Upozorňujeme dpp., že ubytování v exercičním domě bude pro většinu společné.

ŘEDITELSTVÍ SALESIÁNSKÉHO CHLAPECKÉHO DOMOVA v Pardubicích, na Skřivánku, oznamuje, že přijme začátkem příštího škol. roku 1946-47 do svého domova sirotky, zvláště po padlých a umučených vlastencích, jakož i chlapce chudé a opuštěné ve věku od 11—16 let. Dotazy zodpoví a žádosti přijímá: Ředitelství salesiánského chlapeckého domova v Pardubicích, na Skřivánku.

K DOTAZU v DP v č. 21. ohledně pancéřového svatostánku sdělují, že jsem pořizoval v r. 1941 nový svatostánek do nového kostela od firmy Jergl, Brno, Nová ulice. Svatostánek plně vyhovoval; jen pancéři mohou děkovati, že nebyl vyloupen během fronty, a jakmile mi to poměry dovolí, ihned pořídím podobný i do nynějšího svého farního chrámu. Fr. Hr.

EXERCICIE PRO KNĚZE NA SV. HOSTÝNĚ: 1. 22.—26. VII.; 2. 5.—9. VIII.; 3. 19.—23. VIII. Kurs začíná 1. jmenovaného dne večer, končí posledního dne ráno. Přihlášky na: Duchovní správa na Sv. Hostýně, pošta Bystřice p. H. Potravinové lístky s sebou!

VYDALI JSME NOVĚ BROŽURY: Proč? (O smyslu utrpení.) Vice kněží a Jak se zpovídati. Cena 1 výt. 3 Kčs.

PÍSEŇ K BL. ZDISLAVĚ. Slova Dra Čeňka Tomíška. Nápěv Dra Emila Hradeckého. Vydal Svaz katol. žen a dívek, Praha II., Voršílská 15.

LOGOS. Dostáváme zprávu, že od 1. července má vycházeti v Praze časopis homileticko-katechetický „Logos“ Vydává APU u Boh. Ruppá, Praha II., Jindřišská.

KNĚŽSKA DUCHOVNÍ CVIČENÍ. Počítají pořadatelé také aspoň s dvěma kursy šestidenních exercicií? Jedny na začátku, druhé na konci prázdnin. I když snad bude nižší počet účastníků, budou jistě mít svůj užitek. Při třídních jsou tam i páni, kteří svou neukázněností kazí je sobě i druhým. V Itálii jsou běžné pro kněze pětidenní exercicie. V nejedné zemi v Evropě bývají také měsíční kursy exercicií pro kněze. F. K.

PŘÍLOHA „O KNIHÁCH“ Děkuje dpp. za uznání, ale prosíme též o spolupráci!

OBSAH:

Excellentissimo et Reverendissimo Domino Monsignori Xaverio Ritter	369	P. Josef Cardijn, moderní apoštol dělníků	375
Ze života J. E. Msgre Dra Xav. Rittera	370	Temperantia	377
Dr. Tomášek: Rekreační tábory mládeže	370	Pastorace mládeže	378
Ant. Šuránek: Vyjdi na cesty a ke plotům	373	Z domova	379
		Ze světa	380
		Pracovna	382
		Pro et contra	383
		Hovorna	383

S církevním schválením úřadu arcibisk. zvl. pověřence v Ces. Těšíně, č. 394/45.

Vydává Exerciční dům Frýdek. Telefon 38. Číslo účtu Pošt. spořitelny 303.183. Vedoucí redaktor P. Rudolf Schikora C.Ss.R. - Odpovědný redaktor P. Alois Březina C.Ss.R. - Vychází jednou týdně. - Tiskem Valašské tiskárny ve Valaš. Meziříčí. - Novinové výplatné povoleno ředitelstvím pošt v Brně č. IA 4 2370-O/24 414 1945 ze dne 10. VII. 1945. - Podací a dohlédací pošt. úřad Frýdek 2. Předplatné na rok 127.50 Kčs.

DOBŘÝ PASTÝŘ

týdeník
katolického
kněžstva

Ročník II.

30 června 1946

Číslo 25.

Cena Kčs 2.50

S přílohami: Katech. kázání, O knihách.

Naléhavý kněžský problém

P. Jan Ev. Urban OFM:

Abych sdělil našemu kněžstvu tuto úvahu, přiměl mne článek dp. Jos. Poula ve „Věstníku duchovenstva“, č. 5/46. Co tam jest všeobecně naznačeno, zdůrazňuji již dlouhá léta na kněžských kursech, exerciciích a rekolekcích.

Jest především nutno pamatovati při všech úvahách o šíření a udržování víry a spásy, že vlastním činitelem jest Duch svatý, avšak že užívá svobodných nástrojů. Z těchto dvou složek možno vytvářeti, ale i pozorovati kněžskou a církevní činnost.

Na jedné straně jest totiž známkou církevní činnosti sekulární klid, v němž se Církev nepřizpůsobuje překotně současným životním podmínkám, na druhé straně však přece jest mnohdy nutno litovati, že se současným potřebám ochotněji nepřizpůsobujeme. Jest ovšem těžko rozhodnouti, kdy, kde, který úsudek má převahu a oprávnění, neboť v obojím směru — k moudré opatrnosti i k rozumné modernosti — může působit Duch svatý, ale v obojím směru může působit i duch lidský.

Jest zcela jisto, že podmínky k šíření a udržení víry Kristovy jsou dnes po dosti nenáhlém vývoji úplně jiné než asi před půl stoletím. Od přijetí víry Kristovy v našem národě až do konce minulého století šlo vcelku a více méně ve věcech víry vždy o některou křesťanskou pravdu, při čemž slovo Kristovo jakožto Syna Božího bylo rozhodující a nesporné. Také soukromý a veřejný život byl aspoň zvykově — něchci zatím tvrdit nic jiného, neboť jsem přesvědčen, že duch Kristův nikdy nepronikl až do dna a morku našeho národa vcelku — vládly křesťanské zásady.

V dnešní době v největším celku a všeobecně vládne duch úplné nevěry, úplné náboženské nevědomosti a negace, a i tam, kde se i poněkud o náboženství mluví sympaticky, ano i do ducha katolického se vsakuje, takže naše křesťanská rozhodnost a jistota jsou chabé. Vzhledem k tomuto úplnému převratu věcí vůbec nestačí jakési chabé a dílčí přizpůsobení církevní činnosti. Veliké převraty žádají veliká opatření. Časopiseckými úvahami a soukromými podněty se jen přištípkuje to, co volá samo po novém zřízení. *Zřízení pastorační a apoštolské.*

Nutno konstatovat, že vedle dosavadní činnosti pastorační nastala doba opětne činnosti apoštolské, mající zcela vlastní odlišný

ráz i povahu. Nestačí jenom přidat jakýsi apoštolský ohled neb přidavek k dosavadnímu způsobu pastorační. Pastorační zachytí 5 proc. lidí, 95 proc. se nedotkne. K těm má zaměřit činnost apoštolská. Apoštolská činnost musela by být samostatným a novým zřízením. Tedy především vyžaduje vlastní lidi, pak vlastní metodu a konečně vlastní techniku.

Vlastní lidi: Vedle jedné skupiny kněžstva pastoračního pro dosavadní farní zřízení by bylo třeba samostatné skupiny — asi větší — kněžstva apoštolského v každé diecési. Farní zřízení, prastaré a posvátné, nutné a potřebné i v dnešní době pro stabilisaci rozumného lidského života, počítá s lidmi trvale usazenými ve farnosti. Avšak moderní dopravní prostředky, specialisace zaměstnání, velkovýrobní podniky, to vše dělá velkou část farnosti velmi pohyblivou a vytváří spíše stavovské a zájmové skupiny jakožto pevnější jednotky.

Tyto jednotky svou pohyblivostí unikají faráři, ale nemají jakéhosi stavovského faráře, na př. pro universitní studenty, tovární dělnictvo, úředníky, kteří tvoří někdy i v jediném podniku tisícovou skupinu. K tomu přistupuje mládež, různé její organizace, útulky, rekreační tábory a pod. Ve všech těchto vrstvách a ještě v jiných a jiných životních formách dnešní společnosti není ani zdání o duchu Kristově, leda zkrácené domněnky, ne-li úplná negace.

Apoštolské metody: Vedle theologie pastorační by bylo potřeba zřídit stolice theologie apoštolské se studiem především apologetickým podle skutečných ideologických i praktických potřeb současné doby, se studiem nového podání dogmatu, liturgie, církevního práva, Písma svatého a Církve, se studiem sociologickým, psychologickým a se studiem praktických způsobů, jak vnést víru katolickou do všech vrstev národa.

Apoštolská technika: Není to pěkné slovo, ale snad se najde lepší. Myslím tím obdobu ke stávajícímu systému práce farní, duchovního vedení, ke zřízení farářů, kaplanů a katechetů.

Snad by bylo velmi potřebné a účinné, kdyby vznikl nový způsob řádového života: diecéšní kněžské řádové kongregace, v nichž by byli kněží, kteří se rozhodli žít podle evangelických rad a býti k dispozici svému biskupovi ve všech jeho potřebách. Jejich duchovní, zbožný a odříkavý život by byl nejprvnějším, nejpotřebnějším přínosem k přemožení satanské vzpoury a tělesnosti v lůně moderní nevěry, byl by vlastní, novou a silnou milostí proti satanismu a smyslnosti, které jsou vlastní silou nevěry. Jejich představeným přímým by byl diecéšní biskup a mohl by jich používat jako svých nejvzdělanějších a nejschopnějších kněží pro výchovu seminární, pro theologické studium, pro stálé misie po diecési, pro okamžité zastoupení nemocných kněží a hlavně pro činnost apoštolskou.

Právě tak velikého řešení vyžaduje otázka pohraničí. Jest nedů-

stojné katolické Církve, že obstarává tak veliká území amatérsky a případově několik kněží a že nedošlo ihned k pokusu o velkorysý řešení. Otázka pohraničí pro jeho velikou rozlohu se asi bude musít řešit jen celodiecésně, novým uspořádáním celé diecése. Představení diecése vědí, jako to ví mnoho z nás kněží, že téměř všude se již vyučuje náboženství československému i českobratrskému, ale že ve stech třídách v rozlehlých krajích se vůbec nevyučuje náboženství katolickému. Zprávy o těchto číslech jsou přímo neuvěřitelné a následky hrozné.

A proč toto píšeme? Abychom se všichni připravili na to, že velká doba žádá velkých počinů, zřízení, velkých lidí a velkých obětí, že každý z nás se musí zříci osobních požadavků i pohodlí a dáti se k dispozici i za cenu osobních obětí potřebám Církve. Jen tento účel má tato úvaha, aby připravila naše srdce na podobné úkoly. Jinak ovšem nenáleží jejich provedení jednotlivým kněžím, ani literárním úvahám a studiím.

Se srdcem nelze hrát

Jako jeden z postižených, který částečně svou vinou zavinil recidivu do těžké choroby srdeční a ocitl se na pokraji hrobu, dostal jsem od ošetřujícího lékaře jako pokání úkol napsati do některého kněžského časopisu několik pokynů pro kněze onemocnělé chorobou srdce. Ošetřující pán docent, jako jeden z nejlepších kardiologů a přítel kněžstva, motivoval své přání tím, že veliká většina kněží umírá se srdečními chorobami a mnozí z nich proto, že nedbali nejdůležitějších zásad kardiologického léčení, nebo jich ani neznali.

Především každý srdcem ochuravělý ať *ihned* vyhledá lékaře, dle možnosti odborníka — kardiologa. Obyčejný praktický lékař přec jen nezná teorii srdeční funkce a pathologie srdeční jako odborník, který zná lépe i stav dnešní odborné vědy, léků, má odborné nástroje, pracuje s kardiogramy a pod. Máme po Čechách dnes mnoho dobrých kardiologů. Nemocný neodkládej vyhledati lékaře ani o den! O kolik dní dříve jej vyhledáš, možná, že o tolik týdnů léčení bude kratší. Na slovo lékaře poslechni a zvláště s léčbou začni ihned — ještě dnes! Neříkej: za tři dny je neděle... musím mít ještě velkou a kázání... atd. Srdce je srdce, je to jediná pumpa v těle a za tři dny tato špatně fungující pumpa může zavinit exudáty a přivodit zlé komplikace.

Lékaře nutno při těchto nemocech podporovat a na slovo — až úzkostlivě poslouchat, pokud se týče zachování naprostého klidu, nemluvení, stálého sezení i spaní v sedavé poloze atd. Také dávkování léků nutno co nejsvědomitěji zachovávat, aby lékař mohl účinnost léků na ten který organismus pozorovat. Starší kněží jen neradi poslouchají, a majíce jisté vědomosti z medicíny, rádi si dovolují odchylky dle svého a ničí práci lékaře.

Velmi důležitá kapitola je zákaz návštěv. Nikdo netuší, jak návštěva, která přináší zprávy zdánlivě klidné, ba docela radostné, dovede srdce zneklidnit a oslabit. Ukáže to tep srdce, který po delší návštěvě skočí o 10—20 i 30 tepů za minutu. Také předepsané minimum požívání tekutiny (asi $\frac{3}{4}$ l denně — do čehož nutno zahrnouti trochu kávy (raději neslazené), odhadem

čtvrt l a asi 15 lžic vodové, málo slané polévky, odhadem asi čtvrt l, a každou lžící vody s léky přijatou — nutno bezpodmínečně dodržovati. Dieta bývá: Vedle trochu kávy ráno, dopoledne nic, v poledne vedle vodové polévky trochu nějaké kaše málo mastné a málo slazené, nějaký puding nebo nějaký lehký moučník, dle možnosti bez kvasnic, dvakrát do týdne nějaké sousto vařeného masa, raději bílého, a k večeři málo jídla, raději skoro nic — jíst prostě tolik, že odkládaje lžící má pacient dojem, že by snědl velmi dobře ještě jeden oběd — a daleko by to nebyl ještě hřích obžerství — to vše asi všichni lékaři předepisují v těžkých případech stejně — vše to nutno vážně brát a zachovat. Pak zase srdce ničím nezatížené obnoví pokleslou činnost a za několik týdnů zase funguje uspokojivě.

Ale to nejdůležitější ke konci: „Napište kněžím, Vaším spolubratřím, že nejvíce jich umírá proto, že předčasně začínají pracovat“ — řekl pan docent. Srdce je zvláštní orgán. U jiného onemocnělého orgánu, když přestanou bolesti a potíže, víte, že nastalo uzdravení. Pozor na srdce — zde je ohromná výjimka! Srdce nastoupilo cestu ozdravení. Přestaly bolesti, vrátil se skoro normální tep, všechny potíže a poruchy zmizely. Pacient si řekne: jsem zdrav, půjdu do práce, která čeká ve škole, na kazatelně, ve zpovědnici, u oltáře, ve spolicích, v osadě... Chyba lávky! Smrt brzy zaklepe na farní dveře. Po prvních známkách úlevy srdce churaví ještě 3—4 týdny a má velikou náklonnost k recidivě a ta končí obyčejně smrtí. — Proto biskupští vikáři i konsistoře a představení klášterní měli by sami přímo uložit aspoň 4—6nedělní dovolenou každému knězi rekonvalescentu po srdeční chorobě někde v sanatoriu nebo lázních za dozoru odborného lékaře. Všechny nemocenské poplatky, jinak snad dosti skoupé, dávají beze všech potíží srdečním rekonvalescentům tříměsíční dovolenou!

Dnes desítky kněží předčasně odešly vinou svou, ale i spoluvinou nadřízených činitelů, kteří nemají dostatečného, ale povinného pochopení. A dnes je každý kněžský život, zvláště kněží agilnějších a více obětavých — takřka nenahraditelný.

Tak asi mluví jeden z největších našich kardiologů, a tento vzkaz jeho musel jsem dát do tisku — tecto ejusdem nomine — má totiž pacientů, že nové nemůže skoro přijímat. Lecturis salutem. V. Chlumský, duch. správce v Košířích.

Ant. Šuránek:

Srdce pastýřské, Srdce hledající . . . (Luk. 15.)

(Neděle v oktávu nejsv. Srdce Ježíšova.)

Různé posluchače míval Pán Ježíš. Někteří, od nichž by po lidsku bylo lze čekat pochopení, zklamávali. Tak sami učedníci dovedli reptat a říkat: „Tvrdá je ta řeč; kdo to má poslouchat?“ (Jan 6, 61.) Jak těšila Pána Ježíše vytrvalá pozornost těch, jimiž lidé leckdy pohrdali! Byla to maličkost, naslouchati těmto slovům: „Jde-li kdo ke mně a nemá v nenávisti otce svého a matky své, i manželky a dítek . . . ano i života svého, nemůže být mým učedníkem“? Nebo: „Kdo nenese kříže svého a nejde za mnou, nemůže

být mým učedníkem . . .” „Každý z vás, jenž neodříká se všeho, co má, nemůže být mým učedníkem . . .” „Kdo má uši k slyšení, slyš!” (Luk. 14, 26—33.)

A byli to právě „celníci a hříšníci”, kteří se rádi přibližovali, aby ho slyšeli. Neříkali: „Tvrdá je ta řeč; kdo to má poslouchat?” Nedali se odstrašit přísností mravních požadavků. Právě ta důslednost a strohost ještě více je povzbudila k následování Páně. Je to významný rys mužů: Jdou za tím, kdo má přísné požadavky, vidí-li, že dle nich sám žije. Jak přitahovaly vždycky kláštery, jako mohutné magnety, pokud žily v přísném ideálu, v opravdovosti chudoby, čistoty a poslušnosti! Jak nestačili otcové pouště zasvěcovat nové a nové čekatele! Ale jakmile se začne uvolňovat některé pouto, jakmile nejsou přísné a nesmlouvavé požadavky kladeny a dodržovány, nic neudrží komunity . . . Takoví jsou opravdoví muži. Tak, s nimi třeba počítat.

V Beňově u Přerova je pochovaný bývalý spirituál olomouckého semináře, svaté paměti P. Pospíšil. Nynější vdp. farář beňovský, kdykoli prochází hřbitovem, zastaví se u hrobu svého spirituála, aby se pomodlil. „Mám k němu velikou úctu. On byl na nás přísný, ale na sebe byl ještě přísnější!” —

Což divu, že Pán si takových posluchačů vážil, že jich od sebe neodháněl, naopak, rád s nimi zasedl i ke stolu. To budilo u farizeů pohoršení. *Reptali*. Nadávali o závod, že s nimi Pán vlídně zachází. Spravedlnost farizejská jedná totiž s kleslými s nevolí a pohrdáním. *Pravá* svatost se jich však ujímá. Proto přednáší Pán farizeům trojí podobenství, aby bylo jakýmsi lékem jejich chorobné samolibosti, tvrdosti, bezohlednosti. V prvních dvou podobenstvích mluví Pán jen o milosrdenství Božím hledajícím, ve třetím (o marnotratném synu) načrtává také spolupůsobení člověkovu.

Podobenství o ztracené ovci a o hledajícím srdci dobrého pastýře mělo v srdci posluchačů hluboký příklad. Ve Starém zákoně by nejednou poměr Boží k národu vyvolenému přirovnán k poměru dobrého pastýře k milovanému stádu. (Jer. 50, 6; Ez. 34.) Bylo to podobenství známé farizeům a vykladačům zákona, ale neuměli ho využít pro své posvěcení, obrátit, aplikovat na své chování vůči hříšníkům. *Tvrdost srdce* jim překážela, aby pochopili a uznali milosrdenství Boží vůči ubohé, bídné lidské duši. Neměli srdce pastýřského!

„Který člověk z vás, máje sto ovec a ztratí jednu z nich, nechá devadesátdevíti na poušti a nejde za tou, která se ztratila, až ji nalezne?”

Bere příklad z ovce, ježto ovce ukazují nejméně samostatnosti, a zbloudí-li, potřebují, kdo by je přivedl zpět, samy se vrátit neumějí. Tak my lidé jsme zabloudili, octli jsme se v pustinách, kde není pastvy ke spáse duše a kde jsme se plahočili, netušíce, v jakém jsme nebezpečí, až přišel Pán, Dobrý Pastýř se srdcem hledajícím, ujal se nás a přivedl nás zpět na cestu spásy . . .” „My

všichni jako ovce jsme bloudili, každý na svou cestu se uchýlil..." (Is. 53, 6.) V aplikaci se hlavně hledí na to poblouzení, neboť veškerá pastva *mine* přítomnost pravého Pastýře, bývá nezdravá a nebezpečná pro spásu duše.

Jak milý obraz! Pastýř nejen obětavě hledal. Když našel unavenou ovci, klade ji na ramena a nese ke stádu. Netrestá, nebije, nežene ji, nýbrž *nese*. To svědčí o jeho zvláštní péči. Nese ji a *plesá*, že ji našel. Jeho radost je tak veliká, že jí takřka sám nemůže snést a zažít. Proto svolá přátele, aby se s nimi rozdělil o radost. Řekne jim: „Radujte se se mnou, neboť jsem našel ovci, která se ztratila.“ „Se mnou“ se radujte, praví, nikoli „s ovci“, protože život a spása lidí je radostí Dobrého Pastýře, Ježíše Krista. „Pravím vám, že tak bude větší radost v nebesích nad jedním hříšníkem pokání činícím, než nad devadesátidevíti spavedlivými, kteří pokání nepotřebují.“

Sv. Bonaventura praví k tomu: „Andělé se radují nad takovým hříšníkem, že vina se smazuje, spravedlnost obnovuje, pýcha zlých duchů se pokořuje, stráž andělů se jeví býti účinnou, Církev se opravuje, hněv Boží usmíruje a nadzemský Jerusalems se opět vzdělává.“

O větší radosti mluví Pán po lidsku, ježto obvykle míváme citelnější radost, když jsme našli věc ztracenou, než z věci mnohem vzácnější, jejíž ztráty jsme však neprožili, nepocítili. Více se radujeme nad kvítím, které jsme uchránili vadnutí, než nad jinými květinami. Po nemoci zdraví své více milujeme. Tím se nepraví, že by nebylo svrchovaně lépe Boha raději vůbec neurážeti, nežli hřešiti, a *potom* pokání činiti. Bláznivě a pošetile by jednal, kdo by se vydával v nebezpečí hříchu, chtěje pak pokáním učiniti radost andělům. To by bylo velmi nebezpečné a je to proti výslovným výrokům Písma. (Řím. 3, 8.) Ale i to je pravda, že lidé, kteří se dali skutečně na pokání, obvykle konají dobro s větším úsilím a s větší důsledností, než lidé, kteří vůbec do velikých hříchů neпадli. (Sušil.)

Pán odmítá reptání farizeů. Ukazuje, že andělé v nebi mají radost nad kajícím hříšníkem. Jediným záměrem vtělení Páně bylo oslaviti Otce spásou ztraceného lidstva, shladiti hřích (Is. 27, 9), přivést věčnou spravedlnost (Dan. 9, 24). Andělé v nebi, a ovšem i jiní nebešťané jim připodobnění, světci a světice Boží, shodují se docela s vůlí Boží a s jeho záměry; nemohou býti neteční k lidským mravům a pokání hříšných jim působí radost, zvyšuje jejich blaženost, která dle slov sv. Řehoře tím více vzrůstá, čím více spatřují, jak se projevuje a jak vítězně působí Boží milosrdenství. Jediná pohnutka radosti pro anděly je: čest a chvála Boží. Ta čest se jeví nejvíce milosrdenstvím a spravedlností, jež se ukazují toliko na tvorech rozumných. Na tvorech rozumem neopatřených vyniká více Boží všemohoucnost a vševědoucnost. Milosrdenství a spravedlnost jsou takřka dvě ruce Boží, z nichž jedna ušedruje,

druhá vyžaduje počet a trestá, jsou jako dva sloupy, z nichž jeden druhý podepírá. „Všechny cesty Páně jsou milosrdenství a spravedlnost.“ (Žalm 24, 10. — Sušil.)

O spravedlivých dí Pán, že „nepotřebují pokání“, poněvadž totiž nemají hříchů smrtelných, jinak by nemohli sloužit spravedlivými. Co se však týká všedních hříchů, jichž ani člověk spravedlivý není prázden, a z nichž tedy i tito spravedliví se musejí káti, o těch tu řeči není. (Sušil.)

Kdo by z nás nechtěl býti dobrým pastýřem? Kdo by nechtěl mít srdce hledající? Denním rozjímáním si zvolna, ale jistě osvojíme pastýřské, t. j. královské smýšlení Kristovo. „Duchu svatý, uveď mne do hlubin nejsvětějšího Srdce Ježíšova, abych si osvojil jeho *kněžské smýšlení*“ Máme tolik zkušeností s ovci bloudícími, hledanými, nalezenými... Proč tak málo se *radujeme* a proč raději reptáme na poměry, místo abychom svolali někdy své „sousedy“, spolubratry, a jim pověděli, kolik radosti zažíváme, kdykoli klademe k nohám nejvyššího Pastýře ovci hledanou, nalezenou, zachráněnou? Proč věnujeme více pozornosti činnosti ducha *zlého* a jeho občasným úspěchům, než úžasné činnosti Ducha *svatého* v sobě (neboť i my jsme *ovce Boží*), i kolem nás, v těch, jimž jsme *pastýři* na místě Božím? Nemáme my na zemi úkol *andělů*? Hlasatelů radostné zvěsti? Pěvců chvály Boží (breviářem)? A když je v nebi „větší radost nad jedním hříšníkem pokání činícím“, nemáme my, „andělé této země“, dosti důvodů k radostem podobným? Neklesáme na mysl! Zamíříme mezi ty, kteří nejlépe porozuměli Dobrému Pastýři... Hledáme hříšníky, abychom si zajistili nejspolehlivější spolupracovníky; proto nejspolehlivější, protože *pokorné*! Jen na těch lze trvale budovat. A opravdoví kající jsou pokorní! Pán Ježíš si jich *velice* vážil. Levi-celník, svatý Matouš napsal první evangelium. A Magdalena stála pod křížem vedle samotné neposkvrněné Matky Páně a vedle apoštola, „kterého miloval Ježíš“. Magdaleně se ukázal Zmrtvýchvstalý a učinil ji „apoštolkou apoštolů“! Hledejme, hledejme, a nalezneme!

Hus – sv. Cyril a Metoděj

Docent Dr. Felix Míkula :

Dvě poslední čísla DP uvažovala o tom, jak by mohl katolický kněz pozitivně ovlivnit, případně otupit ostří Husových oslav, které budou letos jistě okázalé.

Moje odpověď je: Postarejme se, aby den před tím dopadly v celém státě co nejokázaleji oslavy sv. Cyrila a Metoděje.

Je to nesporně velká výhoda, že zrovna před oslavami Husovými máme příležitost i právo plně zaujmouti celý národ oslavami ještě významnějších postav než byl Hus. Oslavy nemusí býti zjevným protestem proti 6. červenci; svatí bratři si oslav od celého národa prostě zaslouhují. Vždyť v jejich svátek musí celý národ: 1. vzdáti hold svému křesťanství, 2. po kulturní stránce musí oslaviti

vlastně své narozeniny, 3. pro široký význam slovanských apoštolů musí oslaviti myšlenku všeslovanskou a 4. unionistickou. — Třeba jen náležitě objasniti a rozvésti tyto 4 body, a každému se stane jasným, že se slovanským apoštolům nemůže rovnati Hus, že 5. červenec přesahuje daleko svým významem 6. červenec. — Doposud zní mi v uších slova německého profesora s katedry innsbrucké: Význam sv. Cyrila a Metoděje není ještě doceněn. Byli to nejúspěšnější misionáři, jaké Církev měla.

Mám zato, že vloni jsme promeškali dobrou příležitost. I katolíci pořádali několik manifestačních oslav, ale zapomněli uspořádati ony, na které by musel přijíti celý národ, od nejmenšího občana až po hlavu státu, a dověděti se něco o významu křesťanství pro národ a pro Slovanstvo. Vloni by byli dokonce shlédli slavnosti i bratři Rusové, kteří byli ještě u nás.

Pro naznačené důvody musí míti 5. červenec první místo u našeho národa navždy zabezpečeno. Oslava sv. Jana už není tím, čím bývala, mnozí si vymýšlejí výhrady proti sv. Václavu, ale proti svátku sv. Cyrila a Metoděje nemůže býti nikdy a u nikoho v národě žádných námitek. — Pro uvedené důvody musí také zůstatí střediskem oslav Velehrad, neboť význam sv. bratří je zkreslen, nestojí-li idea křesťanství na prvním místě. Vloni byly svolány okázalejší slavnosti na Děvín, ty si však všímaly pouze části cyrilometodějského odkazu. — Kromě Velehradu musí se naučiti oslavovati 5. červenec naše hlavní město a matka slovanských měst Praha, kde se sbíhají kulturní i životní tepny celého státu, ba částečně i Slovanstva a celé Evropy.

V tisku bylo naznačeno, že v zákonodárství nastane boj o svátky. Den mistra Jana Husi má své místo pravděpodobně zabezpečeno. Osudy svátku sv. Cyrila a Metoděje, jenž by měl býti všem slovanským národům společným a nejdražším, budou záviseti z velké části od toho, jak bude z naší iniciativy oslaven celým národem zrovna letos.

P. JUDr. Antonín Dvořák :

Kanonický proces a československý právní řád

Nástin možnosti praktického užití.

Církevní právo procesní, prodchnuté ušlechťujícím vlivem křesťanství, předstihlo záhy v nekřesťanských základech ustnuvší právo procesní a pronikalo ještě před recepcí římského práva do světského soudnictví. Toto pronikání vrcholilo v XVI. stol., kdy jednací řády r. 1495 zřízeného říšského komorního soudu uznaly kanonické právní normy. Předpisy a zásady církevního procesu stávají se pak v různých státních teritoriích platnými normami státními a to obligatorními, fakultativními, či jen subsidiárními. Tento stav trval až do poslední doby, u nás do 1. ledna 1898, kterýmžto

dnem vešel v platnost náš dnešní civilní řád soudní a jurisdikční norma.

Význam kanonického procesu pro vývoj a dnešní stav státního procesního zákonodárství je mezi odborníky znám a všemi po zásluze hodnocen. Než jak na církevní právo vůbec, tak i na vyspělost církevního procesního zákonodárství poukazuje se často ať již z neznalosti, či ze zaujatosti, jako na pozoruhodný sice, ale již jen historický zjev a ponechává se bez povšimnutí skutečnost, že týž kanonický proces, který vtiskl svůj ráz i dnešnímu světskému procesuálnímu zákonodárství, může se i dnes za určitých právních předpokladů rozvinouti v některých úsecích civilněprávní sféry v plné své síle a pružnosti, a stát se formálním podkladem rozsudku církevního soudu, upravujícího i pro sféru státního práva pravoplatně a definitivně civilněprávní vztahy mezi spornými stranami.

Československý civilní řád soudní stanoví v §§ 577—599, který svým obsahem jsou obdobou ustanovení can. 1929—1932 cjc, předpoklady a podmínky rozhodčího řízení.

Podle cit. ustanovení civil. řádu soudního mohou se totiž svéprávné osoby dohodnout, že mezi nimi vzniklá rozepře bude rozhodnuta jedním nebo více rozhodci. Rozhodci své rozepře mohou strany jmenovat osoby libovolně podle své důvěry, výjímaje soudcovské úředníky, pokud jsou ve státní soudcovské službě (§ 578 ařs). Tato dohoda nemusí se vztahovat jen k stávající již sporné záležitosti stran, ale i ke sporům, které by z určitého právního důvodu mezi spornými stranami teprve v budoucnu vznikly. Taková dohoda o rozsudím musí však býti pod neplatností sepsána vždy písemně.

Podobně jako canon 1930 cjc vylučuje smlouvu o rozsudím ve všech případech, v nichž nemohou strany uzavřítí platný mír, a to výslovným odkazem na ust. can. 1926 a 1927 cjc, omezuje i státní právo v § 577, odst. 1. cřs, dohodu o rozsudím jen na případy, kdy strany jsou způsobilé uzavřítí o předmětu sporu narovnání ve smyslu §§ 1380—1384 o. z.

Vzhledem k těmto zákonným předpisům je možno svěřiti řešení a pravoplatné rozřešení sporných záležitostí práva dispositivního místo řádným státním soudům smlouvou dohodnutým rozhodcům. To znamená, že je možno na rozhodčí soud přenésti rozhodování sporů ohledně jakýchkoli občanskoprávních poměrů, jichž úpravu zákon ponechává jak co do vzniku, tak i co do modifikace dalšího trvání volnému rozhodnutí stran. Tím jsou tudíž z této možnosti vyloučeny všechny sporné otázky, tangující právní poměry a vztahy v oblasti práva kogentního, a to i tehdy, když vznik takového poměru je ponechán dobrovolnému rozhodnutí stran, jak je tomu na př. při otázce existence a modifikace manželství, které i když vzniká ze svobodného rozhodnutí stran smlouvou, není po svém vzniku ani ve státním světském právu již smluvním poměrem.

V případech, kdy strany mohou mezi sebou uzavřít dohodu o rozhodčím, mohou se dohodnouti také i o způsobu řízení před rozhodčím soudem. (§ 587 čřs.)

Ve smyslu těchto ustanovení státního procesního práva mohou se tudíž dvě nebo více osob písemně mezi sebou dohodnout, že určitý mezi nimi stávající spor o věc nebo právo, případně i spory později snad z určitého právního vztahu, poměru nebo důvodu mezi nimi vzniklé, budou rozhodnuty církevním soudem, jako soudem rozhodčím, a to v řízení, upraveném církevním právem procesním.

K rozhodnutí sporné záležitosti může být smlouvou povolán jeden nebo více rozhodců, nejlépe tři. Tyto rozhodce-soudce je nutno ve smlouvě buď přímo jmenovat, neb aspoň označit osobu, která by je k vyzvání stran z řad církevních soudců jmenovala.

Takto uzavřená dohoda o rozhodčím vylučuje příslušnost řádných státních soudů k rozhodování sporu, smlouvou tou dotčeného a rozhodčí soud stává se tak zvláštním a výhradním soudem pro takový spor. Kdyby přesto jedna ze smluvních stran dovolávala se svého tvrzeného práva před řádným soudem, musel by dovolaný řádný soud k námitce nepřislušnosti řádných soudů k rozhodování předmětné rozepře, vznesené druhou stranou, takovou žalobu odmítnout. (Roz. nej. soudu: 11.725; 9316; 9195.) Kdyby strana, nespokojená s výrokem smluveného rozhodčího soudu, po jeho pravoplatnosti, vznesla z téhož právního důvodu na stranu, která před rozhodčím soudem zvítězila, žalobu před řádným soudem, musí soud k námitce strany žalované, že sporná věc byla již pravoplatně rozhodnuta rozhodčím soudem, v takovém případě žalobu zamítnout. (Roz. nej. soudu: 11.350.)

Církevnímu soudu, rozhodujícímu na podkladě rozhodčí smlouvy, musí strany obstarati všechn průkazní materiál a postarati se, aby se svědci a znalci k němu včas dostavili. Církevní soud může pak strany, svědky a znalce vyslýchati nepřisežně. (§ 588 čřs.) Kdyby však pokládal za nutný a pro rozhodnutí věci za rozhodný nějaký soudcovský úkon, který by nebyl podle zákonných předpisů sám oprávněn provést, může dožádati o jeho výkon státní soud, který ho k takovému dožádání provede. (§ 585 čřs.)

Pokud by strany nepřijaly písemné vyhotovení rozsudku osobně před rozhodčím soudem, musí jim být doručeno poštou, nebo skrze notáře. Tato vyhotovení stejně jako prvopis rozhodčího výroku musí být opatřena datem, kdy rozhodčí výrok byl vynesena a musí být pod neplatností podepsána všemi k rozhodnutí povolanými soudci, kterážto náležitost stanovená § 592 čřs je současně jednou z náležitostí vynesení rozsudku podle can. 1874, § 5. cjc.

Rozsudek církevního soudu, za těchto předpokladů a podmínek vyneseny, má mezi stranami účinek pravoplatného soudního rozsudku, leda že by strany ve smlouvě o rozsudím výslovně smlu-

vily, že rozsudek, vyneseny smluveným rozhodčím soudem, může být vzat v odpor ještě před vyšší instancí. (§ 594 čřs.)

Když pravomoc a vykonatelnost rozsudku je na jeho vyhotovení vyznačena a podpisy všech rozhodujících soudců potvrzena, stává se takový rozsudek i ve sféře státního práva vykonatelným exekučním titulem ve smyslu ust. § 1, č. 16 ex. ř. (Min nař. z 3. XII. 1897, č. 25.801 m. v.) Státní právo zajišťuje svým exekučním řízením každému v mezích rozhodčí smlouvy a zákonných předpisů vynesnému výroku rozhodčích soudců a za těchto předpokladů tudíž i rozsudku církevního soudu jeho uskutečnění a provedení i přes nedostatek ochoty a dobré vůle k plnění odsouzené strany. Toto zajištění vykonatelnosti rozsudku církevního soudu světskou mocí je *brachium saeculare* v nevlastním slova smyslu; v nevlastním slova smyslu proto, že stát nezajišťuje v takovém případě vykonatelnost rozsudku církevního soudu jako takového a k podnětu úředních církevních orgánů ve prospěch veřejného zájmu Církve, ale k podnětu neuspokojeného oprávněného subjektu, vyvozujícího svůj na jisto postavený nárok z rozsudku církevního soudu, který byl v právní záležitosti stran činný na podkladě jejich rozhodčí smlouvy.

Rozsudek církevního soudu, činného z podnětu rozhodčí smlouvy stran, mohl by být prohlášen bezúčinným jen v taxative uvedených případech § 595 čřs a sice:

1. kdyby rozhodčí smlouva byla neplatná, kdyby před vynesením rozhodčího výroku pozbyla mocí, nebo jí vůbec nebylo;

2. kdyby straně nebylo v řízení popřáno právního slyšení, nebo kdyby v něm nebyla zastoupena zákonným zástupcem, ač takového potřebuje, leč vedení rozepře bylo by jím dodatečně řádně schváleno;

3. kdyby při obsazení nebo usnášení rozhodčího soudu byla porušena některá zákonná nebo smluvní ustanovení, nebo kdyby prvopis a vyhotovení rozhodčího výroku nebyly podepsány všemi rozhodci;

4. kdyby odmítnutí některého rozhodce bylo rozhodčím soudem neprávem zamítnuto;

5. kdyby rozhodčí soud překročil meze svého úkolu;

6. kdyby rozhodčí výrok odporoval nezměnitelným předpisům právním;

7. kdyby rozhodčí výrok odsoudil některou stranu k činu zákonem nepřipustnému nebo nedovolenému;

8. kdyby byly dány podmínky, za kterých může být ve smyslu § 530, č. 1 až 7 čřs vzat v odpor každý soudní rozsudek žalobou o obnovu.

Tato ustanovení o bezúčinnosti rozhodčího výroku jsou nezměnitelným zákonným předpisem stejně tak, jako předpis o povinnosti rozhodčího soudu doručiti stranám vyneseny rozsudek, předpis o náležitostech rozsudku a předpis § 586 čřs o možnosti

odmítnouti z rozhodování rozhodce, u něhož se po jeho jmenování vyskytly takové skutečnosti, pro které by mohl býti odmítnut, resp. byl by vyloučen z rozhodování soudce řádného státního soudu podle §§ 19 a 20 jur. normy. (§ 599 čr.) Tyto právě uvedené předpisy nemohou býti smlouvou o rozhodčím vyloučeny ani změněny. Vzhledem k tomu, že tyto neměnné, zákonem stanovené zásady rozhodčího řízení jsou buď shodné s ustanoveními kodexovými, nebo aspoň neodporují zásadám kanonického procesu, nebyly by žádnou překážkou činnosti církevních soudů, dovolaných stranami k rozhodnutí jejich sporných práv.

Rozsudek církevního soudu, vyneseny v rozhodčím řízení, musí býti podle § 6 cis. nař. čís. 279/1915 ř. z., pokud hodnota sporu převyšuje 400 Kčs, zaslán v kolku prostém opisu finančnímu úřadu. Tento opis k účelům poplatkovým pořízený musí obsahovati enuntiát, kdežto skutková podstata a důvody rozhodovací mohou býti vypuštěny. Totéž platí i ohledně smírů před těmito soudy, jako rozhodčími, uzavřenými. Nesplnění této povinnosti nemá vlivu na platnost vyneseneho rozsudku nebo uzavřeného smíru, nýbrž zakládá skutkovou podstatu finančně-právního přestupku.

Tímto způsobem může se v rámci svého rozsahu a dosahu rozsudek církevního soudu státi normotvorným podkladem nezvratné právní jistoty mezi stranami.

Z D O M O V A

ŠKOLSKÁ OTÁZKA. Ministerstvo školství má připravený návrh na jednotnou a výlučně státní školu. Někteří profesori probírají v denních listech uvedený návrh hlavně koud se týká školy jednotné. Podle návrhu by dnešní střední škola trvala pouze 4 leta po jednotné škole II. stupně, t. j. dnešní škola měšťanská. Začalo by se s latinou teprve v dnešní páté třídě gymnasiijní. Jednotná škola II. stupně by znamenala podle úsudku odborníků nikoli pokrok, nýbrž úpadek ve vědění, poněvadž by ji musili navštěvovati žáci všichni, i méně nadaní. Prof. Hlavatý navrhuje proto, aby už tato škola měla 2 větve, jednu pro nadanější, druhou pro méně nadané. Ministerstvo pospíchá se svým návrhem, proto třeba jednati.

ŠKOLSKÁ NEDELE se má podle usnesení bisk. konference konati poslední neděli o prázdninách. V olom. diéc. se připravuje na 25. srpna. Matice cyrilomet. připravuje k tomu materiál.

PAST. KURS MOR. KNĚŽSTVA na Sv. Hostýně 26.—29. srpna 1946. Program: 26. 8. v 17.30 hod. Veni, Sancte. Zahájení: Msgre Fr. Jemelka, místopředseda KA. 18 hod. - P. dr Brait O. P.: Kněz a laik v Církvi. 27. 8. v 8.30 hod. - P. Al. Koláček S. J.: Čeho žádá od kněze naše doba. 10.15 h. - Prof. Jos. Poul: Nutnost a způsob dalšího vzdělání kněžstva. 14.30 h. P. Jar. Koplík: Pastore v pohraničí. 16.30 h. - P. dr Dom. Vice-nec: Se kterými největšími překážkami zápasí dnešní pastore. 28. 8. v 8.30 h. dr B. Vašek: Základní křesťanské sociální zásady uprostřed sociální revoluce. 10.15 h. - dr Fr. Kosatik a P. Bruno Sklenovský: Práce v KA u nás. 14.30 h. - prof. Dom. Pecka: Škola. 16.15 P. Fr. Mikulášek S. J. a P. Old. Med, Sal.: Práce mezi mládeží. 19. 8. v 8.15 h. P. dr Jiří Veselý O. P.: Papežství za války a po válce. 9.30 h. - Výsledky děkan. porad olom. arcidiecése 1946 o KA. 10.30 h. - prof. dr Jos. Hlouch: Shrnutí výsledků přednášek a debat kur-

su. 11.30 h. - Te Deum ... Informace a přihlášky nejpozději do 10. srpna 1946 na kancelář ARKA Olomouc, Žerotínovo nám. 2.

FARNÍM ÚRADŮM arcidiecése o-

lomoucké: Arcidiecéšní Katol. akce upozorňuje na plánovaný Svatováclavský sjezd katol. mládeže v Olomouci dne 28. září t. r. Neproponujte místní sjezdy!

Z E S V Ě T A

VZRŮST MISIJNÍCH POVOLÁNÍ V AMERICĚ. Do společnosti pro zámořské misie Maryknoll zažádalo o přijetí 200 účastníků války. Hlavní pohnutkou k tomuto kroku byla obětavost misionářů, kterou vojáci (zvláště na tichomořských ostrovech) pozorovali. Celkem bylo v minulém roce do společnosti přijato 328 uchazečů.

KANADA. V roce 1945 odejeli do misí: 61 kněží, 38 bratří, 111 sester. Za války počet misijních pracovníků klesl (1942: 119 proti předválečnému průměru 190). V r. 1944 stoupl počet na 192. (N. Z. N.)

PIUS XII. O KA. Na Havajských ostrovech slavila katol. Církev stoleté jubileum. V pozdravném telegramu připomíná papež svoje slova o poslání laiků: „Laici stojí dnes v prvních řadách církevního života. Pro ně je Církev životním principem lidské společnosti. Proto si mají oni, právě oni, jasněji a jasněji uvědomovati: My patříme nejen k Církvi, my jsme Církev, společnost věřících na zemi pod společnou hlavou, papežem a biskupy s ním spojenými.”

Z. FRANCIE. Z pastýřského listu lyonského kardinála Gerliera o vyučování náboženství. Válka nám zanechala ruiny domů i lidí. Domy se dají poměrně lehko a rychle opravit, lidské ruiny však již tíže. Lidé to přivedli se svými pohanskými názory tak daleko, že se zbavili lidskosti. Bylo-li vyučování náboženství potřebné dříve, je nade všechno potřebné dnes, ba dnes je nevyhnutelné. Dnes není vzácností potkat dělníka, jenž vám řekne: Kristus? Kdo to vlastně je? Všichni vědí něco o náboženství, ale to něco je tak strašně málo a s tou troškou chtějí se postavit proti kinu, tisku, divadlu. V našich ústavech se koná ovšem velice mnoho, ale nesmíme podceňovat způsob, jak se musí náboženství vyučovat. Fádním a suchým přednesem nenadchnete dnes nikoho, mládež

pak nejméně. A dítě potřebuje co nejkonkretnějšího podání náboženské pravdy. Kardinál pak zdůrazňuje vyučování pedagogiky bohosloví. Při vyučování náboženství má se dbát hlavně na správnou náladu a správné ovzduší. Kromě otázky „jak vyučovat” je důležitá též otázka „kde vyučovat náboženství”. Dobré by bylo mít ve škole pro vyučování náboženství zvláštní místnost. Na konec vzpomněl arcibiskup velkého nedostatku kněží, jež musí dnes zastoupit dobře vzdělaní laici.

O SVOBODNOU ŠKOLU VE FRANCII. Biskup metský prohlásil ke dni švobodné školy ve Francii: „Náboženství, veliký dar Boží, může se pěstovat a udržovat jen ve svobodné náboženské škole, v níž se uplatňují Boží práva a kde se udržuje a rozvíjí v duších dětí to, co si přinášejí z rodiny. Svobodné školy domáháme se zvláště my, Lotrinčané, ze tří důvodů: 1. Dnes je ve Francii jen zdánlivá svoboda školy, neboť do katolické školy si mohou posílat děti jen bohatí, neboť tyto školy třeba udržovat z vlastních prostředků. 2. Náš stát se jmenuje laickým státem a podle toho musí býti ke všem stejný. Takový však není, neboť katolíci, kteří plní svědomitě své povinnosti k státu, musí si svoje školy vydržovat sami. 3. Kdysi se říkalo: Klerikalismus je nepřitelem státu. Říkalo se klerikalismus a myslelo se křesťanství. Dnes se v tom ohledu změnilo mnoho, ale školské zákony jsou tytéž, jako byly tehdy. Zdůrazňujeme ještě jednou: Katolíci platí daně jako ostatní občané, katolíci obětují své životy na bojištích, katolíci nejsou občany druhořadými a proto katolíci, zvláště Lotrinčané, protestují proti nynějším školským zákonům a žádají si svobodnou, t. j. státem udržovanou katolickou školu. Proto se vyslovilo 100.000 hlasování schopných občanů v Nantes, 50.000 v Laroche, 20.000 v Saar a ještě v mnoha jiných městech, kde žádali

na shromážděních katolíci pro své děti náboženskou školu.

CÍRKEV A VLADNÍ FORMY. „Církev není proti žádné ústavní formě“, prohlásil arcibiskup milánský. „Církev není ze zásady proti žádné ústavní formě, za podmínky, že zvolená vláda se stará o obecné dobro a uznává Boha jako první pramen autority“, prohlásil kardinál Schuster v listě lombardským katolíkům. Kardinál připojil, že Církev vyžaduje od svých věřících, bude-li jim ponechána svoboda, aby si vybrali zřízení, která by jim vyhovovala, a aby jejich rozhodnutí byla vedena „snahou po obecném dobru země, a ne nezřízenými vášněmi nebo stranickými zájmy“.

CÍRKEV V SOVĚTSKÉM PÁSMU V NĚMECKU. Žurnalista Max Jordon, který procestoval toto pásmo, napsal 17. 5. 1946: „Je pravda, že do „kostelního“ života se nezasahuje. Byl jsem v nejružnějších katolických kostelích na mši sv. Nalezl jsem služby Boží četně navštívené. Zcela jinak ale jest tomu s náboženskou činností mimo bohoslužebná místa. Tam se nám naskýtá obraz opravdu smutný, neboť sovětské úřady odmítají povolení k tisku náboženských knih nebo k vydávání jakéhokoli druhu náboženských publikací. Namítají, že církevní instituce organisují svá vlastní shromáždění, která nejsou již službami Božími. Mládež obého pohlaví je organisována v t. zv. antifašistických skupinkách, kde je vedena čistě marxisticky. Přes formální úmluvu mezi okupačními mocnostmi, dle níž náboženské vyučování musí býti podáváno ve veřejných školách, žádají-li toho rodiče dětí, v sovětském pásmu taková svoboda není připuštěna. Školní učitelé jsou vybírání a ustanovováni bez dohody s církevními úřady.“ (Pozn. překladatele: My jsme spokojeni s 2 hodinami náboženství ve škole, které se chápou leckde tak, jako ostatní „školské“ předměty a že necírkevní, neřku-li proticírkevní škola — učitelé — nám povětšinou škodí v práci, mi připadá, jako bychom to pokládali za něco, co nelze spravit a na co jsme si zvykli. Nebrání se Slováci lépe? A máme právo se chlubit, že je to u nás lepší než v cizině? Nevím...) „Většina z nich jest proti křesťanské ideologii. Nyní lid žijící v sovětském

pásmu zůstává zcela izolován od ostatního Německa a samozřejmě od zevnějšího světa. Žijeme za „čínskou zdí“ — řekl mi jeden tamější farář. „Nemůžeme se stýkati se svými biskupy a biskupové s námi, leda že bydlíme v jednom pásmu. Katolický tisk nám přichází obyčejně poštou, ale velmi skrovně a svůj si tisknout nesmíme. Trpíme hrozným nedostatkem náboženských knih liturgických.“ Radio byla zkonfiskována úplně, takže není možno hledati ani touto cestou útěchy, povzbuzení a informací. A noviny jsou vydávány jediné podle komunistických směrnic, a náboženství se v nich ignoruje. Z Polska a Slezska proudí nový příliv transportů, z nichž jedna třetina jsou katolíci, téměř bez kněze. A co jsou kněží, jsou staří, přepracovaní, ustaraní, že sotva mši mohou sloužit. -as.

ČÍNA PŘESTÁVÁ BÝTI ÚZEMÍM MISIJNÍM. Sv. Otec zřídil v Číně normální správu bulou ze dne 11. 4. 1946, uveřejněnou 23. května. Celé území Číny je rozděleno na 20 církevních provincií s tolikéž arcibiskupstvími a 79 sídly biskupskými; z dřívějšíka je ponecháno 38 apoštolských prefektur. Kardinál Tien se stal arcibiskupem nové arcidiecése pekinské a primasem čínského episkopátu. (La Croix 25. 5. 1946, podle Agence France-Presse.) — Matouš Tchen, profesor filosofie na římské Propagandě, měl při příležitosti zřízení samostatné církevní provincie v Číně rozhlasovou přednášku, v níž se zmínil o současném stavu Církve v Číně. „Ačkoliv 1900 bylo v Číně jen 41 církevních okresů, je jich nyní 138; 28 z nich je svěřeno jen domorodým kněžím a 21 je spravováno čínskými biskupy. V Číně pracuje nyní 3064 cizích a 2073 domorodých kněží; na počátku tohoto století bylo jich pouze 470. V r. 1921 bylo v Číně asi dva mil. katolíků; počet jejich stoupl na tři a půl mil., a připočteme-li katechumeny, na čtyři miliony. V 16 vyšších seminářích je vychováváno a vzděláváno 1164 bohoslovců, v 108 seminářích chlapeckých 5386 studentů. Na dvou katolických univerzitách a jednom universitním institutu studuje 3689 studentů. Ostatních 14.058 škol všech odstínů navštěvuje asi 470.000 dětí.“ — Z toho

ovšem neplyne, že stav Církve v celé Číně je všestranně utěšený. Jak oznámila již dříve agentura Fides, neskončilo v Číně pronásledování katolíků po skončení japonské okupace. Komunismus zaujal z počátku vůči katolíkům postoj kladný, avšak to bylo jen dotud, pokud si neupevnil posice. Potom se zmocnil výchovy mládeže a konečně přišlo pronásledování. Bylo vyhnáno mnoho kněží z jejich působišť. Byly zabráný kostely, fary a školy. Jeden klášter Trapistů je před konfiskací a mniši od října v žaláři. Mnozí katolíci se již začínají viklat ve víře. Nejhorší jest, že katolíci nemají možnosti soustavně vychovávat svou mládež. Všechna mládež totiž musí chodit do škol komunistických a nové školy zakládat nelze.

Z INDIE. Agentura Fides hlásí, že v Indii byl zřízen domov pro malomocné. Tato leproserie čítá 27 domků. Každý malomocný bydlí sám ve zvláštním domku. Známý Gandhi věnuje sám tomuto dílu zvláštní pozornost a starost. Při otevření leproserie mluvil i on a prohlásil při tom: „Malomocenství je slovo, které posloucháme s odporem a z toho snad pochází i zanedbávání malomocných... Misionáři konají i tuto sociální práci. Jejich hlavní starostí je náboženství, neboť jsou to hrdinové Boží, ale při tom se věnují i práci sociální. A proto jsou nám všeci, ale zvláště misionáři Církve římsko-katolické, nade všecko milí... Právem oslavuje svět hrdiny jako byl P. Damian, ale Církev římsko-katolická dává nám takových hrdinů na tisíce. Bylo by velmi užitečné vypátrat a pochopit pramen a důvod tohoto hrdinství...”

STRANKA Z HISTORIE: Dokumenty, které předložila sv. Stolica soudu v Norimberku, dokazují odpor sv. Otce proti nacismu. Orgán Katol. akce v Římě, Il Quotidiano, uveřejnil podrobnosti, které se týkají vztahu sv. Stolicy k říši. Z konference ve Fuldě, konané německým episkopátem, poslali biskupové dne 24. 6. 1941 sv. Otci projev oddanosti, ve kterém praví: „Poučili jsme naše diecesány, aby zůstali věrni Církvi i v největších obtížích, kdyby bylo třeba, bez kněží, bez svátostí, až do té chvíle, kdy nad naší vlastí vyjde slunce míru.” Sv. Otec odpověděl do-

pisem z 8. září, kde živě vybízel biskupy k odporu proti hitlerismu. Bylo to v době, kdy německé armády byly na vítězných pochodech. Když německá vláda, podnícena těmito úspěchy, poslala Vatikánu notu, ve které žádala právo, které jí nepříslušelo, sv. Otec odpověděl, že něco podobného je v rozporu se všemi normami mezinárodního práva, odporuje zákonu přirozenému, Božímu a lidskému. O obsazených územích prohlásil svatý Otec, že tam v době války nebude změn. Kdo by se byl v té době odvážil něčeho podobného? mira

KŘESŤANSTVÍ NEBO MATERIALISM? „Jde o to, abychom věděli, zdali budoucnost bude spočívat na základech křesťanských nebo na učení materialistickém. Neboť, přesto, že materialism nacistický byl přemožen, zůstal internacionální materialism, který chce formovat lidstvo v budoucnosti dle svých zásad. Národy Evropy se nyní sdružují kolem dvou směrů: křesťanství a materialismu. Toto rozdělení není zřejmé na první pohled, ale je možno k němu dospět rozumovou analýs. Křesťané a materialisté chápou lidský život a jeho pojetí různým způsobem. Křesťané uznávají Boha Stvořitelem vesmíru, věří, že lidstvo bylo vykoupeno Synem Božím, že lidská duše je nesmrtelná, a uznávají duchovní síly; usilují uvést svůj život v soulad s pokroky vědy, a přijímajíce při tom nejlepší vzory politické a sociální, aniž by se odchýlili od Boha a jeho učení, chrání duchovní život člověka a jeho věčný cíl. Svět materialistický přeje si také pokroku lidstva, avšak odlišně od snah křesťanů. Rozumí pokrokem rozvinutí pozemské civilizace; nezná práva a povinnosti lidské duše, ani existence Boha a duše. Křesťanství tvrdí, že pokrok civilizace je možný, ale že se má o něj pracovat bez nepřátelství proti náboženství. Tvrdí, že ateism není plodem civilizace, ani nutností na cestě k pokroku, ale zbaňuje člověka všeho spojení se světem nadpřirozeným a učí ho hledat novou morálku ve zjevech a zákonech měnící se hmoty. Materialism pokládá laicisaci života za nezbytný předpoklad pokroku. Přesto, že jsou některé styčné body mezi učením křesťanským a materialismem, týkající se

pokroku civilisace, nutnosti sociálních reforem, duchovního a materiálního povznesení širokých lidových vrstev, je možno též pozorovat protiklad mezi křesťanstvím a materialismem v základních principech. Ty není možno smířit, jako není možno smířit ideu Boha s materialismem. Když zásady křesťanství a mezinárodního materialismu jsou neslučitelné, zbývá naděje, že jeden z těchto směrů ustoupí spontánně druhému? Nebo ztratí jedno z obou učení svou přitažlivost? Nedá se nyní říci, kam spěje materialism. Jedna věc je však jistá: křesťanství neopustí bojiště a nevzdá se svého poslání hlásat evangelium po celém

světě a v každém století. Křesťanství očekává budoucnost s klidem, protože se neodlučuje od moderního člověka. Křesťanství může mít chvíle temné a světlé, období klidu a bouře, avšak neopustí kolbiště, nezestárne, nezmizí. Proto hledí křesťanství s klidem do budoucnosti a věří, že nej cennějším prvkem v životě lidí v budoucnosti nebude hmotná úroveň lidstva nebo atomová bomba, nýbrž krása duší. Tlak mezinárodního materialismu je mocný, avšak křesťanství nezničí. Katolicism bude jistě duchovní podstatou časů, které přijdou. — Kard. Hlond, na svátek Krista Krále, 28. 8. 1945. mira

H O V O R N A

Nereklamujte! Přílohy „Pořad služeb Božích“ netiskneme, protože se přihlásilo necelých 500 zájemců. Tisk tak malého počtu by byl příliš nákladný. Můžeme plakáty tisknout, bude-li jich objednáno aspoň tisíc. Proto hlase se, kteří plakáty chcete, ale dosud je neobjednali. Dosud došlé objednávky máme dobře uschovány, proto není třeba reklamovat.

Přikládáme obrázek „Dát světu kněze“. Upozorňujeme, že jej vydalo Petrinum, České Budějovice. Neračte tedy objednávky adresovati na Ex dům!

BUDEME si muset zařídit v Exer-

cičním domě zvláštní oddělení pro četné nečitelných podpisů. Ono je to zábavné podle razítka stopovat poštu, podle pošty faru a pak podle rukopisu porovnáním s dřívějšími objednávkami konečně toho, kdo objednal. Ale dovedete si představit, jaká je to výborná zkouška trpělivosti, když po tříhodinové práci zásilku odešlete, a ona za tři dni se vrátí s poznámkou, že adresát nic neobjednal. A co máme dělat s objednávkami, které mají jen razítko Olomouc neb Praha? Poradte nám, a nevytýkejte nám, že jsme objednávku nevyřídili!

Exerciční dům.

Proti hříchu je třeba býti tvrdým.

Arnošt z Pardubic.

OBSAH:

P. Jan Urban: Naléhavý kněžský problém	385	P. JUDr. A. Dvořák: Kanonický proces a českoslov. právní řád	392
Se srdcem nelze hrát	387	Z domova	396
A. Šuránek: Srdce pastýřské, Srdce hledající	388	Ze světa	897
Doc. Dr. F. Mikula: Hus - sv. Cyril a Metoděj	391	Hovorna	400

S církevním schválením úřadu arcibisk. zvl. pověřence v Ces. Těšíně, č. 394/45.

Vydává Exerciční dům Frýdek. Telefon 38. Číslo účtu Pošt. spořitelny 303.183. Vedoucí redaktor P. Rudolf Schikora C.Ss.R. - Odpovědný redaktor P. Alois Březina C.Ss.R. - Vychází jednou týdně. - Tiskem Valašské tiskárny ve Valaš. Meziříčí. - Novinové výplatné povoleno ředitelstvím pošt v Brně č. IA 42370-O/24 414 1945 ze dne 10. VII. 1945. - Podací a dohlédací pošt. úřad Frýdek 2. Předplatné na rok 127.50 Kčs.

Úvaha pohraniční

H. Svatek

Kdo žije v pohraničí, ví dobře, že převážná většina Němců přeje si co nejdříve odejít do Německa. Také němečtí kněží chtějí odejít a usilovně se snaží, aby se jim to podařilo. Nelze se jim ani mnoho divit. Pastorační podmínky jsou pro ně velmi svízelné. Nemají s věřícími své národnosti styku mimo kostel a kancelář. Všechny snahy pastorační i charitativní — třeba sebelepe míněné — byly by vykládány v jiném smyslu. Němečtí kněží také dobře cítí, že čeští věřící nemají k nim důvěru, která je prvním předpokladem pastore. Je tu někdy více než nedůvěra se strany českých lidí.

Po stránce hmotné jsou na tom někdy velmi špatně. Kongruu nedostávají. Jen občas od bisk. konsistoře zálohu, naprosto nedostatečnou. Štolu v pohraničí od německých věřících lze žádat — vzhledem k jejich finanční situaci — hodně přiměřenou.

Konečně, odsuny se provádějí a mají být letos ukončeny. Není divu, že němečtí kněží nemají chuti být mezi posledními a že na některých místech nemají mnoho chuti pastarovat podezřívavé české obyvatele a pomáhat českým spolubratřím, kteří v celku pro usnadnění jejich situace nic nepodnikli.

Prozatím s českými kněžími v pohraničí se starají o tu nejnnutnější službu věřícím. Někteří jsou přetížení, i když nemají škol. Na př. ve zdejším okrese vede jeden 55letý německý kněz čtyři farnosti.

O řádnou pastorační však je postaráno velmi bídě. Všeobecně se to svádí na nedostatek kněží. Větší nedostatek však je ve způsobu pastore. Jestliže chceme zachovávat dosavadní techniku pastore, tedy je prostě nemožné pracovat pastoračně v pohraničí po odchodu německých kněží.

Jak to vypadá v pastorační pohraničí dosud?

V mnoha farnostech neslyšeli za celý rok ani jednou české kázání. Někde se němečtí kněží brání návštěvě českého kněze tím, že prý není zájmu. Většinou však chyběl nám dopravní prostředek, a ještě více, což je první příčinou, nedostává se nám hmotných prostředků, abychom vyvinuli pastorační úsilí v takové míře, jak to prostředí vyžaduje a na kolik jsme schopni! Je to tak smutné: šikovnější národní správce má aspoň motorku, a já zde mám pro takovou práci jenom kolo! Takovými starodávnými dopravními prostředky nelze — i při nejlepší snaze a při dobrém zdraví — mnoho vykonat. Jestliže kněží v pohraničí jsou bez hmotné podpory z vnitrozemí, jsou nuceni — když již vyčerpali své úspory a prostředky — vyhledat v pohraničí takové místo, které je s to

kněze uživit, a pastorační širšího okolí, spojenou s hmotnými náklady, odsunouti hodně stranou. Hmotné poměry jsou někde tak smutné, že není ani pěkné o nich psát. Kdyby nebylo vydatné a stále podpory příbuzných, bylo by snad třeba — při nezájmu patřičných míst — odejít zpět nebo přivydělat si vedlejším zaměstnáním.

Konkretně řečeno: máme-li řádně pracovat v pohraničí, na-prosto nestačí ustanovení na příslušném místě a nějaké zdarma zaslané letáky a brožury (čímž ovšem nechci snižovat dobrou snahu těch, kteří z mála dávají mnoho).

Je velmi zajímavé, že jiná vyznání vedou si tak čile, že vyhoví svým věrným a mají ještě tolik chuti, aby získávali další členy. Porovnejme: ve zdejších okresech je 5 českých kněží ve 3 farnostech. Jsou však na svých farách sami, bez pomoci německých kněží, kteří již odešli. Nemáme dopravního prostředku, jenom dva používáme kola. Je zde také evangelický duchovní. Stará se o dva okresy. Všechny své věřící navštívil, a není obce, čítající aspoň 10 jeho věrných, kde by neměl českou promluvu a bohoslužby. Je samozřejmé, že lidé i jiných vyznání přijdou... Evangelický duchovní má však k dispozici *auto*, které mu opatřilo Ústředí, jež se také *stará* pečlivě o svého duchovního...

Jak to bude vypadat po odchodu německých kněží?

Budou-li kněží zde pracovat za stejných podmínek, i když se jejich počet zdvojnásobí (více to jistě při nedostatku kněží sotva bude možné), nestačí na to nejnужnější; pak buď znechucení odejdou, nebo vytrvají, vyčerpají se, udřou.

Je jistě všem nám jasné, že pastorační lze nejlépe provádět podle farností. Je nám však také jasné, že nemáme kněží ani pro osminu far v pohraničí. Co uděláme? Budeme lidem vytrvale hlásat, že kněží není, že kněze nedostanou, že v dějinách Církve máme doklady o tom, jak si lidé zachovali víru i mravy po dlouhá desítiletí — bez nejmenšího spojení s Církví? Prakticky by to znamenalo vyklidit posice, jichž bychom možná nikdy zpět nedosáhli. Je tu pak celá řada dalších věcí, jako matriky a pod.

Co podnikneme?

1. Především je třeba vědět, kolik již je českých kněží v pohraničí a kde pracují. (Psal jsem v tom smyslu již v 10. čís. DP.) Je to smutné, že do dneška nebyla uveřejněna takováto statistika. Zjistil jsem před týdnem, že ani na kompetentních místech není přesného přehledu. Stalo se na př., že Svaz katolických žen a dívek poslal před měsícem jedné své člence dotazník, jak je postaráno o duchovní správu českých katolíků v Žatci, kde však již rok působí tři čeští kněží!! Vikariátní úřady mohou obratem sdělit potřebné údaje a v nejbližším čísle Ordinariátních listů mohli bychom čísti přesnou statistiku! Je třeba užší spolupráce a více vzájemného informování mezi všemi, kteří — ať v rádech nebo ve spolcích —

prakticky se starají o pohraničí. O zdejší kraj, který zaujímá několik okresů, nikdo dosud neprojevil zájem!!

Taková statistika dávno měla být k dispozici především kněžím, kteří by se mohli uvolnit pro pohraničí, nebo kteří by aspoň mohli občas zajíždět do pohraničí! Jako doklad tohoto tvrzení uvádím: V 17. č. DP jsem uveřejnil dopis s poznámkou o poměrech na Podbořansku. A hle, přihlásili se čtyři kněží, kteří budou postradatelní uvnitř a chtějí do pohraničí! Čekali jen na *konkretní* zprávy! Znam zase velmi schopného kněze, který čtrnáctidenně chce věnovat neděli pohraničí; čeká jen na výzvu a směrnice od kompetentních činitelů!

2. Nebude ani mnoho třeba doplnit řady kněží v pohraničí, aby v každém okresním městě byli dva kněží. To je minimum, z něhož za žádných okolností nelze slevit. Jak získáme kněze do pohraničí, kteří do počtu budou chybět? Vikariátní konference, po případě konference několika vikariátů zjistí, zda by bylo možno nějak se uskrovnit, některou faru připojit k sousední a uvolnit tak jednoho kněze do pohraničí. Nečekejte zázraků od budoucích biskupů! Snažme se sami přiložit ruce k dílu! Sami se musíme scházet na poradách a navrhnouti nadřízeným vhodné řešení, a tak usnadnit celý problém!

Proč právě dva kněží? Je to úžasně výhodné. Zase příklad: V sousedním okrese jsou na jedné faře tři němečtí kněží a vedou společně sedm far — a to mnohem lépe a výhodněji, než kdyby byli rozděleni. Konečně Kristus Pán posílal dva a dva učedníky, a věděl jistě, proč tak činí.

Do pohraničí ovšem nemohou novo kněží bez nejmenší zkušenosti.

Zde si musí umět kněz poradit. A musí také umět poradit. Je třeba již určité techniky a taktiky pastorační! Jen, prosím, neposílejte sem lidi méně kvalitní! To by se zle vymstilo!

Do pohraničí nemohou však také lidé nemocní nebo pensisté. V pohraničí jsou lidé všelijací, všehochuť; ale téměř všichni jsou to lidé *podnikaví*, průbojní, kteří se nebojí něco podniknout. A podnikavost, šikovnost, obratnost budou čekat od svých kněží. Zvláště laičtí pracovníci — kteří se zde hlásí k práci — očekávají schopné a svižné vedoucí!

Jak pracovat v pohraničí?

Především znovu připomenu: pastore pohraničí je úkolem všech českých a moravských kněží. Všichni musíme mít touhu jít pracovat do tohoto území, které se nám stalo misijním, a tím měřítkem naší apoštolské horlivosti. Všichni ovšem nemohou do pohraničí. Všichni však *musí* se spojit a duchovně i *hmotně* posílovat ty, kteří vezmou na sebe tíži práce více méně misijní.

Nezapomínejte, že také z Vašich farností šli lidé do pohraničí a že jaksi Vám zůstávají svěřeni dále... Znam skvělého kněze, který tento názor praktikuje; v postě se rozjel z českého jihu do českého severu za svými farníky, posílil je duchovně a vyzbrojil

natolik, aby je neztratil... Každý nemůže toto podniknouti. Může však podle svých možností podpořit misionáře, který ho zastane. Praktický návrh: Jeden nebo více vikariátů vezme si na starost jednu stanici v pohraničí: kněží přispějí sami ze svých příjmů (nepožehnané by byly peníze ne nutně ukládané, nebo zbytečně utrácené, nebo šetřené pro nepotřebné příbuzné) a zajímsují své farnosti a pravidelně budou udržovat chod stanice jim svěřené.

a) Každá stanice v pohraničí musí mít k dispozici auto. Ovládat je musí každý kněz (konečně to je to nejmenší; dnes téměř každý muž jezdí autem — patří to dnes jaksi k věci). Auto je podmínka naprosto nutná. Kdybychom však sbírali po korunce, složíme se sotva za rok na jedno auto. Auta se dnes dají koupit. Stojí peníze, a hodně peněz! A provoz stejně. Kde sehnat úhradu? Jednak v pohraničí samotném. Mnoho farních úřadů se zlikviduje. Někde je slušný majetek, na př. zavedené hospodářství, nebo pěkné pozemky. Odprodej nemovitostí, nájem polností — vhodně provedeno — vynese nějakou část. Nepůjde-li to jinak, bude třeba půjčky z kont farních úřadů. Některé farní úřady jsou vybaveny slušnými obnosy, peníze zatím jsou uloženy, a zde by splnily svůj účel. Je přece v naší zemi slušný církevní majetek, a bylo by hodně smutné, kdybychom nedokázali jim něco podniknout.

b) Každá stanice musí mít schopného laika, který by zastával funkci jakéhosi sekretáře. Vykoná a připraví mnoho za kněze. Formálně může být kostelníkem nebo úředníkem v kanceláři.

c) Většina far zůstane bez kněze. Není možno nechat je prostě uzavřené. Již z toho důvodu, že u mnohých far jsou hospodářské budovy, které nebude možno nechat mimo provoz. Z každé neobsazené fary zřídíme Katolický dům. Lze to snadno provést. Když na př. zde v obci je Dělnický dům, který sice není obydlen, ale co chvíli jsou tam přednášky, schůze, divadla, sněmuje tam SČM, junácká mládež atd., prostě je to jakýsi kulturní dům, ovšem protikatolický, proč by to nešlo u nás? Sloužil by ke schůzím a poradám, k nacvičení zpěvu, pro dětskou besídku atd. Bude ovšem třeba najít vhodné lidi, kteří by bydleli na faře. Spolubratři ve vnitrozemí mohou pomoci vyhledat takové lidi. Při dobré vůli a mírných podmínkách našlo by se dosti ochotných lidí.

d) Kněží v pohraničí budou se muset věnovat především vlastní kněžské práci. Nebudou mít času vést sami dětské besídky, Junák a pod. Musí ovšem vést a organisovat skrze vhodné osoby — náboženský život.

Mají-li k dispozici auto a mohou-li každou neděli trinovat (únava je menší, než mám-li binovat a konám cestu pěšky nebo na kole), bude v každém farním kostele v okrese jednou měsíčně mše svatá. Je to hodně málo, ale přece něco.

Dvakrát měsíčně zajede kněz do každé farnosti — ordinovat na faru. Vždy pravidelně. Místní spojka připraví půdu. Snad se zdá divné, ale najdete zde v pohraničí leckde více ochoty pro laic-

kou apoštolskou práci než někde ve vnitrozemí. Tam si totiž myslí: „Od čeho je farář!“ Také pro vyučování náboženství najdete pomoc. Uvádím příklad: Šikovný kněz německé národnosti v sousedním okrese postaral se o vyučování na všech čtyřech školách, které jsou v jeho farnosti.

Nakonec shrnuji:

Z pohraničí odejdou v nejbližší době z činné služby němečtí kněží. Čeští kněží, kteří jsou v pohraničí, nemohou všechnu práci zastat. Omezí se buď jen na své místní působišťe, nebo přetížení klesnou pod tíhou námahy, po případě odejdou z pohraničí. To však znamená, že vyklidíme posice, abychom jich snad již nikdy nedobyli zpět. Opuštěné kostely si vyžádají jiná vyznání, která ukáží více chuti k životu. Nejbližší doba nás přesvědčí, že nebezpečí tu je. Zním konkrétní případ, kterému již asi nezabráníme. Před Pánem Bohem, před svým svědomím a před dějinami jsme povinni učinit, co je v našich silách! Musíme udržet naše kostely a fary a vůbec církevní budovy a instituce *při životě!* Bude to provoz velmi omezený, ale doufáme pevně a budeme se o to přičiňovat, aby naše řady zhoustly a noví pracovníci obsadili dostatečně všechny objekty.

Nepůjde to jinak, leč přičiněním všech kněží a horlivých pracovníků! V pohraničí zůstanou asi zatím jen misijní stanice. Naši povinnosti je tyto stanice uvést v život a při životě udržovat!

Uvažme ještě jeden moment: V očích našeho lidu je reprezentováno křesťanství především kněžstvem. My často říkáme lidem, že jediné křesťanství je produktivní životní názor, že jediné v křesťanství je souladné rozvinutí všech sil a schopností člověka. Nuže, my denně přijímáme Život — a lidé tedy od nás čekají — *čin!*

Uznávají nám, že je nás málo, že naše řady prořídly za okupace. Ale neuznávají a neuznají, že je nás tak málo, abychom nemohli zavést organizovanou síť kněžských stanic! Vždyť vidí na vlastní oči, že někde jsou kněží v pohraničí na vesnicích, a jinde zase velké městské farnosti jsou bez českého kněze! Potom možná budou mít právo se domnívat, že nám jde o to, abychom obsadili fary, ale ne duchovní správu! Totéž platí o vnitrozemí: u nich doma dp. farář má čas na hospodaření, bez něhož by mohl přenechat faru sousednímu knězi k administrování; — a zde jsou celé kraje bez kněze! Co mám odpovédět, řeknou-li mi lidé, že asi v našich řadách je málo kázně a málo apoštolské horlivosti?

Považoval jsem za svoji povinnost informovat spolubratry o poměrech v pohraničí. Vřele doporučuji, aby si o prázdninách vykonali cestu do pohraničí a sami osobně poznali zdejší poměry.

Jest znamením velké rozvážnosti, konat pokání hned.

Arnošt z Pardubic.

Když zástupové na něho doléhali

(Neděle 4. po sv. Duchu.)

Rozum lidský touží po pravdě, a vůle spěje k dobru jako k mocnému magnetu. Jaké pohnutí nastalo v duších lidských, když se zjevil na zemi Syn Boží v lidské přirozenosti a každým pohledem, každým slovem i skutkem volal: „Já jsem pravda!“ Když kamkoli přišel, všude jen dobro činil, že vytrysklo ze srdce člověka zvolání: „Mistře dobrý!“ (Mar. 10, 17.) Není divu, že „zástupové na něho naléhali“.

Čím to, že nenaléhají na nás? Duše jsou dvěma krutými válkami zpustošeny, jsou leckdy bez vlastní viny chybně orientovány; byl jim předkládán blud jako pravda, a hřích vzal na sebe masku dobra. Byly už třeba zklamány. Kolik zmatku způsobila poválečná kněžská pohoršení, odpady, zakládání nových náboženských společností! Vznikala nedůvěra, pěstěná nadto tiskem, školou, filmem, politikou... To je nedostatek z jedné strany. A z druhé? Máme my kněží srdce dokonale proměněné „podle Srdce Ježíšova“? Vyzařujeme každou myšlenkou, každým posunkem, každým jednáním — ať veřejným, ať soukromým, nikým nekontrolovatelným — pravdu? A jsme až do nejtajnější myšlenky prokvašení dobrem? Rozdáváme se, jak to činil Pán? Kterási vzdělaná dáma u sv. Antonínka pravila s velkou rozhodností: „Proč se zbavujete přitažlivosti? Kdybyste vy kněží byli takoví, jakými býti máte, po kolenu bychom za vámi ležli...“ Snažme se býti Kristu Pánu co nejpodobnější, a zástupové na nás budou naléhat!

Dokladem jsou sv. Otcové naši, Cyril a Metoděj. Prožíváme jejich slavnou oktávu. Jaké hnutí vyvolali v našich krajích svou činností! „Získali láskou Kristu národ celý.“ Lid cítil v nich srdce podobné Srdci Syna Božího, a proto mu jejich slovo bylo „srozumitelné“ Přinášeli pravdu a byli neúnavně dobří, ukazovali na pravé, nezměnitelné Dobro. To bylo na Moravě, jako když jarní slunce zazáří, jarní vánek pohladí zemi, že se otevírá a vydává květy... „Zástupové na ně naléhali.“ A proč byl Stojan, který se dal uchvátit příkladem sv. bratří, stále „obležen“ zástupy?

I dnes jsou duše lačné slova Božího, i dnes tíhnou k dobru. Nenaříkejme, že o nás věřící nestojí, stojme my více o ně, pronikajme denním rozjímáním do svatých pravd, abychom pravdu vydechovali, dejme se proniknouti dobrem, budme nezviklatelně dobří i k těm, kteří nejsou dobří! Dáme-li se prokvasit pravdou a naplnit dobrotou Ježíše Krista, staneme se také magnetem... A vyvoláme i nové učedníky, v naší blízkosti vyrostou nová svatá povolání.

Posadiv se učil z lodičky. Šimon a jeho pomocníci nebyli dosud trvalými učedníky Kristovými. Ještě neopustili všechno. Ty

rybářské lodi patřily jim. Proto Pán Ježíš prosí, zdvořile žádá Šimona, aby mu lodi zapůjčil, „aby odrazil maličko od země“. Nebyla to náhoda, že vstoupil do lodi Petrovy. Chtěl tím naznačiti, že z lodi Petrovy, Církve, věčná pravda se bude hlásati a že každý, kdo dychtí poznat pravdu, musí se obracet k této lodi. V ní ustavil Kristus školu pravdy, ona se pro čistotu víry nedotýká země, v ní se usadil Kristus; to je ta loď, která v sobě chová Krista až do nového světa věčnosti. (Sušil.)

„Zajed' na hlubinu, a rozestřete sítě!“ „Zajed“ praví v jednotném čísle, ostatní zase v množném. „Zajed“ se týká Petra, kormidelníka Božího. „Rozestřete sítě“ — se týká Šimonových pomocníků. Chce je získati za trvalé apoštoly a uspiší jejich neodvolatelné rozhodnutí. Schyluje se k lidem s nejvyšším milosrdenstvím. A jako kdysi přivábila hvězda mudrce, tak tyto rybáře navazuje Pán zázračným rybolovem. Připojuje k nauce také *skutek*, aby ty, jež naukou pohnul, zázračným skutkem přitáhl.

Vypůjčil si loď od Šimona a nezůstane za ni dlužen. Svrchovaně zaplatí „loďné“; odměňuje se Šimonovi dle toho, co řekl: „Kdo přijímá proroka ve jménu proroka, nebude zbaven mzdy svojí“ (Mat. 10, 40). Pán se nedá zahanbit velkomyslností člověkovou... Petra učiní rybářem lidí a hlavou Církve.

Pán velí, aby rybáři rozestřeli sítě a lovili. Po celonoční bezúspěšné lopotě. Petr však přece *poslouchá* a vede k poslušnosti i své druhy. A jak je zase odměněn! Jak bohatý rybolov! Užas! starý rybář, zachvěl se hrůzou. Střetl se v něm cit přítomnosti nebeské veleby s pocitem vlastní nehodnosti. Petr uznával, cítil palčivě svou nehodnost v přítomnosti svrchované, božské mohutnosti. (Patrno z toho, že nejlepší školou kajicnosti a pokory je život v přítomnosti Boží. Není možno se považovat za velikého v přítomnosti nekonečného Boha!)

Petr — na kolenou — vyznává svou hříšnost. A jak je za to odměněn! „Neboj se, od tohoto času budeš loviti lidi.“ (Řecký text čte významněji: „za živa loviti“, jak se chytají ryby, nikoli aby byly zabity, nýbrž aby byly „chovány v rybnících“. „Loviti lidi“ znamená tedy „zachraňovat lidi“.)

Opustili všecko netoliko skutkem, navenek, nýbrž také *vnitřně*, vůlí, smýšlením, ano vnější opuštění bylo jenom důsledkem opuštění vnitřního. Milost Boží — životodárná — jim vniterný boj ulehčila. Opustili všecko, tušíce, že se jim v Kristu všechno nahrazuje, třeba toho dosud nemohli plně pochopit.

„Rybáři lidí.“ Apoštolské vyučování je rozestírání a zapouštění sítě, jak Pán sám království Boží přirovnává k síti (Mat. 13, 47); síť se zapouští do vody, do života lidského a loví se lidé, aby k životu věčnému byli zachováni v příbytcích nebeských. Síť Církve se někdy trhá, t. j. počíná trhati, ale nikdy se neroztrhne. Pán jí posílá strážce, aby lidé pěstující roztržky v ní zůstati nemohli. Církev vždy zůstává celistvou, třeba ji bludaři někdy pro-

dírají, sami toliko tím do hlubiny zátočivého víru světového propadající. (Sušil.)

Jenom na slovo Kristovo podařil se zázračný rybolov, aby rybáři neobdivovali své sítě, aby nedoufali pouze ve svou opatrnost, moudrost, námahu... Šimon s ostatními zabral hluboko do moře, když byl vyslechl kázání Kristovo, a také my spíše zasáhneme hluboce do niter, když budeme lovit po svém poctivém (i když leckdy bezútěšném) rozjímání. To je tajemství úspěchu velkých kazatelů: pravda poznaná, s láskou přijatá, důsledně konaná.

Je latentní touha v duších lidských, je žízeň a hlad po slovu Božím. Je třeba se proměňovat tak, abychom — jako kněžské osobnosti — přitahovali, aby vlašní věřící i nevěřící byli vyburcováni z lhostejnosti a začali opět „naléhat na nás kněze, aby slyšeli slovo Boží“.

Typ pověrečný

P. Dr. Silv. Braito:

Pověra znamená tendenci a skutečnost, přisuzující určité účinky příčinám, které je nemohou způsobiti. Je to zaměňování všepříčinnosti a všeúčinnosti Boží, moudré, spravedlivé a dobré za domnělé příčiny, které jsou buď jen příčinami náhodnými nebo podružnými, sprostředkujícími, ale ne hlavními.

Lidé pověřiví zaměňují náboženství s magií. O Boha se vlastně nestarají, z náboženství mají jen určitá cvičení, úkony, sošky, poutní místa, kapličky, památky, obrázky. Různé obřady, úkony, kolikráte velmi podružné, různé posvěcené předměty, různá žehnání mají za naprosto jisté záruky určitých hmotných, časných výhod.

V tom bývá velmi často celé náboženství přemnohých lidí. Kdosi to strašně vystihl, že tito křesťané mají tyto hlavní svátosti: Tříkrálovou vodu, popelec a svatoblažejské požehnání, proutky z břízek o Božím Těle; ze slavností uznávají Boží Tělo, Silvestra, Popelec. Mimo to jsou jejich bohy: sv. Antoníček a sv. Tadeáš. Chrámem je pro ně určitá vyvolená mariánská kaplička a potom jejich poutní místa. Přitom Boha zcela zanedbávají, o něho se nestarají, jeho přikázání klidně a stále přestupují, bližního poškozují, berou nadarmo jméno Boží, nezachovávají manželskou věrnost, neplní své povinnosti, ale tyto „svátosti“ a tyto pobožnosti plní. To je celé jejich náboženství. Anebo mají ještě základní přirozenou mravnost, nepopírají Boha. Občas k němu i zavolají ve svých časných potřebách, ale hlavním jejich bohem a hlavní jejich nadějí jsou určití svatí, a zárukou určité úkony, určitá žehnání, určitá znamení církve. Od toho všechno doufají. To je nejdůležitější a nejzákladnější z celé jejich víry. Jinak neznají učení Kristova, jinak s Bohem neumějí mluvit, jinak se oň aspoň nezajímají, do něho nenoří, s ním neobcují, s ním se nespojují, podle něho svůj život nenapravují. Ale popelec se vynechat nesmí... Vidím to u domi-

nikánů v Olomouci, kde máme útulnou kapličku Panny Marie Ustavičné pomoci. Je velmi oblíbená. Hodně je pak navštěvována těmito křesťanskými pohany, kteří se nezastaví, ani si nevšimnou hlavního oltáře, nýbrž hned metou do kapličky, kde dávají svíčky, květiny a dary. Když náhodou je mše svatá nebo kázání, prchají zděšeně do své kapličky, jen aby nic Božího je cestou nezdrželo... To není pověra jako jsou různé hloupoučké zvyky a říkánky, co že přináší štěstí nebo neštěstí... V to celkem nikdo nevěří, kdo ty hlouposti koná, ale toto je pověra zásadní, pověra, která nahraňuje, a proto deformuje strašně celý náboženský život, ba prostě vůbec celý život. Nectí Matku Boží, nýbrž hledají lehkou, lacinou pomoc jen v časných záležitostech. Ovšem jsou i v tom různé stupně této neuvědomělosti.

Vedle tohoto tak vyhraněného typu pověřivosti existuje již častější typ zbožnosti, touto pověrou nakažené. Příkladají totiž určitým pobožnostem, určitým chrámům, určitým oltářům a různým náležitostem a okolnostem kolem náboženských úkonů a projevů důležitost, která těmto věcem nepatří nebo která je jim neúměrná.

Tito lidé si navykli na určité pobožnosti a nyní se přímo pověrečně bojí je vynechat, zaměnit. Raději proto konají i věci nerozumné až nesmyslné, jen aby vykonali si to své navyklé, z pověrečného strachu, že by se na ně za to Bůh jistě hněval, že by si tím přivodili Boží trest, že by se jim musilo přihodit nějaké neštěstí časné nebo duchovní, kdyby to a ono neučinili, a tak a onak, jak byli navyklí, neučinili. Tím pak se snadno opět převrací řád hodnot, dává se tím příliš velká důležitost věcem, které jsou dobrovolné, o sobě nelišné, a před kterými má mnoho věcí, skutečností a úkonů přednost. Také se tím snadno vychovává mentalita skrupulantská, ale farizejsky skrupulantská, jež bude cediti komáry a polykati velbloudy, divná jakási nábožnost, která se bude chvět strachy, aby nezanedbala nějakou navyklou pobožnost nebo modlitbičku, ale která nedbá zanedbání velkých přikázání lásky a j.

Právě ony různé dobré zvyky jsou velmi často příčinou této pověrečné skrupulosity. Mnozí si tak navyknou na své zvyklosti duchovní, že se jim to pak zdá být to nejdůležitější v duchovním životě, a tomu pak pomalu dávají stále větší význam, až úplnou přednost před vlastním duchovním životem, před Božími zákony a před Kristovým duchem.

Příčina: Neznalost hierarchie duchovních hodnot. Nejprve jest láska k Bohu, a to rozumem a vůlí uskutečňovaná. Pak přijdou projevy této lásky. Láska k bližnímu, uskutečňovaná sedmi přikázáními podle okolností a stavů. Pak povinnosti k našemu povolání. Posléze pak přicházejí potom úkony dobrovolné podle času, podle schopností a vnuknutí Božího. Až je vykonáno to základní a zásadní a potřebné.

Nemáme sice a nesmíme opomíjeti vnuknutí Božích, ale ne každý náš vrtoch a nápad je vnuknutím Božím. Vnuknutí Boží se

pozná dle toho, že pomáhá nám lépe vykonati to, co je nařízeno, že v nás probouzí a lépe uskutečňuje základní lásku k Bohu a k bližnímu, a to nejprve v rozumu a pak ve vůli, a hned nato v uskutečňování. Všechno ostatní, až jak zbude čas, síla a schopnosti. Vnuknutí Boží se pozná dle toho, že v nás tedy podporuje uskutečňování a rozmnožení lásky, a pak, že nám skutky podle toho konané dávají velký klid duševní a že nás udržují ve velké pokoře. Jakmile se člověk nadýmá nad určitými úkony, které koná, a to tak obětavě a úzkostlivě, jest jisté, že je nekoná z dobrého, správného úmyslu, že je nekoná patřičně, a proto jest lépe, když místo nich se bude cvičiti v základní lásce a pokoře před Bohem, která mu ukáže, jak je ještě ubohý a jak musí pracovati na samých začátcích a základech duchovního života.

Co je Boží vůle, potřebná ke spasení, je jasné a přesně označeno příkázáními a tím, co nám Bůh dal, dopustil, do čeho nás postavil a k čemu nás Církev a náš duchovní otec volají. Pak se nemusí člověk ničeho báti. A jestli má obavy, ať se poradí se svým duchovním otcem. Ten mu jasně řekne, co má a co nemusí konati, a pak může zůstat docela klidný a vystříhati se tohohle otrockého pověrečného strachu.

Tento pověrečný strach a toto pověrečné zakousnutí se do věcí podružných vychází dále ze špatného pojmu Boha. Tito lidé představují si Boha jako hrozného, mstivého pána, který stále slídí, jak by člověka přistihl při nějakém přečinu, při nějaké nepatřičnosti a jak by mohl za to člověka ztrestati. Tak je pověřčivost nejenom jednáním, které očekává nepatřičné účiny od nepříslušných příčin, očekávajíc od prostředků a určitého způsobu užívání prostředků to, čeho si přejeme, nýbrž také je to jednání, očekávající spasení ne od lásky, ne od velkodušného oddání se Bohu, nýbrž od uskutečnění takových a onakých podrobností, určitých okolností způsobu při vykonávání buď důležitých náboženských úkonů nebo při vykonávání úkonů dobrovolných, a k tomu ještě hodně podružných.

Proto vychovávejme sebe i své svěrence k této velkodušnosti a pak onomu pořádání všeho podle hierarchie hodnot, podle posvátné stupnice hodnot, a nemůžeme propadnouti této pověřčivosti, která pak trýzní lidi a za druhé oslepuje je, takže nevidí podstatu křesťanství, podstatu a smysl obřadů a nedovedou si všechno uspořádati ve svém náboženském životě, nedovedou si uspořádati své náboženské projevy a převracejí pak řád podružných projevů a mravních závazků. Příliš totiž očekávají od hmotného uskutečnění určitých projevů Boží přízeň nebo prostě přízeň čehosi vyššího a mocnějšího nad námi. Stavějí to na prvé místo, místo dětinného poměru poddanosti vůči Bohu, místo uspořádání svého života podle příkázání tohoto Pána, jež nás mají vésti k němu, posvětit. Kdyby nás vedl tento poměr k Bohu, jako poměr tvora sklánějícího se v pokorné úctě a oddanosti před Tvůrcem, kdyby nás vedla

myšlenka, že náš život jest návratem dítěte domů k Otci, nebudeme se tolik strachovati o časný prospěch a o různé úkony, kterými si chceme pak tento časný prospěch skoro neomylně zaručiti.

Protože tito lidé nemají živé, láskyplné, oddané víry a důvěry, proto mají pověru, místo Bohu a lásce věří svým určitým navyklým, sebou zvoleným úkonům a pobožnostem. Takoví pověřiví lidé jsou mrtví údové církve. Nic je nezabolí při starostech církve, ničím jí nepomohou, ke kněžím nemají důvěry, víra je jim vedlejší, jen ty jejich časné starosti a úkony, kterými si mohou zajistiti jejich šťastný výsledek. Když pak jsou zklamáni, nemají daleko do zoufalství nebo odpadu. A zase základ: náboženská nevědomost! Hlavní nepřítel náboženství.

Studium v anglickém semináři v Oscottu

Zajímavou relaci podává o tomto tématu v 5. čís. La vie spirituelle H. Francis Davis. Základní snahou studia v onom semináři jest přimět bohoslovce k samostatné práci, k osobní činnosti a překonat jen trpné přijímání přednášek profesorových. Jest ovšem mnohem snadnější a pohodlnější pro studujícího metoda pasivní — metoda „učit se“ Když se dře these za thesí, stránka za stránkou, též se vyvíjí jistá činnost, ale to je spíš věc paměti než vlastního intelektu. Uspořádání látky a prozkoumání pramenů vykonal již napřed autor příručky nebo profesor. Celá budova theologie je již vystavěna a jen je přenášena kus po kuse do mysli posluchačovy. Této pasivitě může propadnout i profesor, když vezme předepsanou knihu a bere stránku za stránkou. Touto metodou ovšem jsou i profesor i posluchač nejvíce uchráněni možných bludů a omylů — ale nikdy také nesestoupí k skutečným problémům theologickým a neuvědomí si souvislosti thesí se skutečným životem. Proto pak málokdo uplatní takto nastudovanou theologii ve svých kázáních, ve svých hovorech, ve svých modlitbách.

Jak překonati tuto pasivitu? —

Profesor i posluchač musí se povznést nad všechny knihy, profesor musí přimět posluchače k aktivnímu intelektuálnímu badání, k uvažování, k výkladu. Normální moderní příručka takovouto práci spíše ztěžuje než usnadňuje. Dlouho bývalo v Oscottu zvykem studovat dogmatiku přímo z theologické Summy, z Vulgaty a Denzingra s udáním příslušných citací z otců řeckých a latinských. Pro nedostatek času nelze však vše takto studovat — proto profesor dává „archy“ s poukazy, jak mají studenti studovat v základních knihách. Při tom udává hojnost poukazů na Písmo sv. — Studenti si musí potom v originále sami text ověřiti. Takto zároveň zjistí kontext citace. Není pak snadno možné, aby profesor dogmatiky dokazoval něco textem, jež biblista pro onu věc naprosto odmítá.

Živější zájem o jednotlivé otázky se budí a udržuje v malých kroužcích, v něž jsou theologové rozděleni. Kroužky se scházejí jednou týdně na hodinu — tři skupiny v tutéž hodinu, aby mohl profesor jednu po druhé navštívit a práci jejich usnadnit a usměrnit. V každém kroužku předsedá student, jenž dává otázky a odpovídá na ně a všeobecně vede diskusi o tématu napřed

určeném. Něco podobného mají filosofové, jenže ti se po dvou, po třech scházejí týdně u svého profesora. Vše to je vlastně adaptace tradičního systému „tutoriálů“ z Oxfordu.

Jiným znamenitým prostředkem pro skutečnou duševní aktivitu jsou časté písemné práce theologické. O nich platí zásada, že musí býti psány dobrou angličtinou, mají se chránit, pokud možno, technických odborných výrazů a býti co nejsrozumitelnější laikům, zachovávající theologickou přesnost. Má v nich vyniknout životnost theologie sebe více spekulativní. Je pochopitelné, že právě tyto eseje jsou mnohým studentům nepohodlné, ale většina chápe jejich důležitost a radostně je vítá.

V neděli mívají bohoslovci obvyklé cvičné kázání, jež si sami vypracují. Ke všem praktickým cvičením mají vždy volný přístup do velké knihovny, jedné z nejbohatších v kraji. — Třebas se konají přednášky z filosofie a theologie vždy latinsky, přece při praktických cvičeních v kroužcích a v esejích náléhá se na dokonalé vyjadřování v řeči mateřské a studenti jsou varováni před užíváním latinismů. — V organisaci studia se věnuje největší péče exegesi Písma sv.: pět let tři hodiny týdně. Vedle nezbytné sociologie jest studováno i národní hospodářství. Zvláštností Oscottu je kurs o kardinálu Newmanovi. Mnoho hodin je věnováno srovnávací vědě náboženské, zvláště o nekatolických náboženstvích v anglosaském světě. Přednášky jsou denně dopoledne čtyři, každá po 45 minutách. Celé odpoledne je vyhrazeno kromě nutného zotavení soukromému studiu a vědeckým debatám v kroužcích.

Studijní metoda oscottská předpokládá anglickou výchovu k samostatnosti od útlého mládí. Bylo by tedy omylem a zdrojem mnoha zklamání a rozčarování, kdyby ji chtěl některý profesor kopírovat i u nás. Snaživí jednotlivci však v ní najdou nejednu směrnicí, jak se vyzbrojití náležitě nejen pro vědeckou činnost, nýbrž vůbec pro solidní práci v pastoraci. Neboť svatost nutná k úspěšné pastoraci znamená oběť, a největší oběť můžeme Bohu podat, když mu zasvětime celé své srdce a celou svou inteligenci.

Z D O M O V A

KONGREGACE MISIONÁŘŮ Oblátů Nep. P. Marie, která byla založena Evženem z Mazonodů, někdejší biskupem v Marseille, Francie, r. 1816, ztratila jen v Evropě hroznou válkou 104 členy. Mezi pohřešovanými, jejichž počet nebyl dosud přesně zjištěn, budou pravděpodobně ještě mnohé krvavé oběti. Na Filipínách usmrtili Japonci 3 misionáře-Obláty velmi krutým způsobem. O ostatních ztrátách z misijního území nemáme dosud zpráv. Od r. 1938 bylo 12 kněží-Oblátů vysvěceno na biskupy. 11 v různých územích, 1 právě v dubnu 1946 jako biskup v Aosta. Celkem mají Obláti teď mezi svými členy 1 kardinála, 26 arcibiskupů a biskupů. Úmrtím ztratila čsl. řádová provincie Oblátů českého řeh. kněze Karla

Karla, který zprvu požehnaně působil v Kanadě, potom po založení čsl. řádové provincie ve své vlasti v různých působištích svého řádu. Po zákeřné střevní nemoci zemřel v Brně 16. června 1943. Pán života a smrti kéž odmění svého věrného služebníka skvělou odměnou apoštolů. R. i. p.! — Mnohá nová misijní území byla za války svěřena misionářům-Oblátům, jako Labrador v Kanadě, u Čadského jezera v Africe. Velký počet misionářů byl připraven vydati se hned po ukončení válečných zmatků do různých misijních území, aby tam zřizovali a upevňovali právě mírové dílo našeho Vykupitele Ježíše Krista.

SALESIANSKÉ JUBILEUM. Dne 12. dubna bylo tomu 100 let, co začal sv. Jan Bosco své oratorium v

domě Pinardiově v turinské čtvrti Valdocco. Jak se ujala jeho svatá a geniální myšlenka, ukazují tyto číslice: Členů jeho kongregace je dnes 14.400 v 53 provinciích, v 878 domech. Sesterská kongregace Dcer Marie Pomocnice má 10.050 řeholnic v 39 provinciích a 920 domech. V pohanských misiích pracují Salesiáni od r. 1875, kdy začali požehnanou činnost v Patagonii. Dnes má 1091 jejich misio-nářů a 213 sester na starosti 25 mil.

lidí v 14 oblastech: 6 apoštolských vikariátech, 2 prefekturách, 3 velkých diecésích atd. — Kromě svatého zakladatele a bl. Marie Mazzarellové, spoluzakladatelky Dcer Marie Pomocnice, má obojí řeholní společnost 9 jiných, u nichž byl zahájen proces beatifikační; mezi nimi je ctih. Don Michael Rua, ctih. Dominik Savio a princ August Czartoryski. (La Croix 22. 5. 1946.)

ZE SVĚTA

V USA připadá přibližně na 4 příslušníky jiných konfesí bílé rasy 1 katolík. Ze 13 milionů černochů je katolíků 315.000. Nejnovější standardní vydání *protestantské bible v Americe* obsahuje všechna místa, ospravedlňující dogmata katolické církve. Tak lze snadno vyvozovat články víry o sv. křtu, sv. zpovědi, přítomnosti Kristově v nejsv. Svátosti, o přijímání Těla a Krve Páně pod způsobou chleba a vína, o posledním pomazání, o Panně Marii atd. na základě nového textu protestantské bible. — Vydavatelé církevních časopisů navrhli program „Milion dolarů“ na to, aby film sloužil náboženství. Protestantská filmová komise má úmysl podporovat filmy, jež by přispěly k prohloubení křesťanské výchovy a křesťanského postoje k světovým problémům. Tyto filmy nemají dělat morální kázání a ukazovat zbožné obrázky, nemají také pouhými frázemi poučovat, jaké zlo napáchají sociální a rasové předsudky, nýbrž mají vyjádřiti, jak působí opravdové křesťanské smýšlení v praktickém životě.

LIST LUCIE Z FATIMY. V květnu uveřejnily špaň. Novidades zajímavý list, jež poslala 20. dubna 1943 s. Lucie p'd Ježíše, nyní v Tuy, biskupovi v Gurze (Španělsko). Otiskujeme jej podle La Croix z 25. 6. 1946: „Pán Bůh mi ukázal již své uspokojení — byť ne úplné, jak by si přál — pro zasvěcení vykonané sv. Otcem a mnoha biskupy. Za to slibuje, že válka brzy skončí, ale obrácení Ruska nenastane teď. Poslechnou-li španělští biskupové přání Páně a provedou-li skutečnou reformu lidu a kleru, dobře! Ne-li, (Rusko) bude ještě nepřítelem, jímž je Bůh nanovo po-

trestá. Pán Bůh se dá usmířit, ale lká nad malým počtem duší ochotných k všemu odříkání, jež je nutné k životu podle víry. Pán Bůh žádá toto pokání: Oběť, kterou si musí každý ukládat, aby žil spravedlivým životem podle své víry. Pán Bůh chce, aby byla hlášána duším tato cesta spásy, neboť mnozí rozumějí „pokáním“ velké přísnosti a necítíce k nim síly ani velkodušnosti, ochabují a vedou dál vlašný a hříšný život. V noci z pátku na sobotu kolem půlnoci byla jsem s dovolením představených v kapli, a Pán mi řekl: „Oběť, kterou od každého žádám, je plnění vlastních povinností a zachovávání mého zákona. To je pokání, které nyní chci a žádám.“

ČÍNA. Podle posledních zpráv z Číny jsou tam strašně znehodnoceny peníze. Tím trpí i katolické misie, zvláště když jim nedošly několik let evropské podpory. „Mnoho misionářů si musí vydělávat na chléb, nechtěli-li zahynout hladem.“ — „Ještě všechno se dá koupit, ale my misionáři si již nemůžeme dopřát ani maso, ani nové šaty.“ — 67letý misionář píše: „Největší starostí je, jak sehnat denní chléb. Již před několika lety musil jsem prodat svého mezka. Nevím, jak budu moci navštěvovat vedlejší stanice, když mi srdce a plíce vypovídají. Též své sedlo a zimní plášť musil jsem prodat, abych dostal pár haléřů.“ Některý misionář vyrábí kolovraty, jiný prodává léky, jiný zas látky, jiný živí sebe a stanici filatelii, jiný sedlačí. Uvedené úryvky z dopisů ukazují, kolik obětí musí přinášet misionáři v Číně. „Snad budou léta poválečná ještě osudnější, než byla léta válečná.“ — Holandský

misionář P. Van Straelen SVD uvádí v knize o svém internování za Japonců též promluvu, kterou měl maršál Čankajšek k čínským kadetům: „Dnes vám chci říci, kde máte vzor svého života jako důstojníci republiky. Tímto vzorem jest katolický misionář, jak žije v Číně. Tito kněží jsou upřímní, pevní, vytrvalí, nezlaknou se žádných obtíží a neochabnou v žádné práci.” A o paní Čankajškové uvádí tentýž misionář: „Odvaha, neohroženost, sebezápor, láska k trpícímu lidstvu, jdoucí až k mučednické smrti, to jsou vlastnosti, jež uznává paní Čankajšková u dnešních katolických misionářů v Číně.”

Z ŘÍMA. Na den 7. července je stanoveno svatořečení bl. *Františky Xaverie Gabrini*, jež bývala zvána matkou vystěhovalců. Narodila se 15. 8. 1845 v Sant' Angelo Lodigiano v Lombardii jako třinácté dítě. Četbou Annálů Díla šíření víry se nadchla pro činnost v misiích. Když dospěla, toužila vstoupit do nějaké řehole, nikde ji však nechtěli. Proto se stala učitelkou. V Codigno začala samostatně vyučovat a vychovávat dívky. R. 1880 založila za tím účelem novou řeholi. Biskup Scalabrino v Piacenze dal však této kongregaci nový směr — starost o vystěhovalce. V tom oboru vykonala M. Xaverie Cabrini úžasné věci. Čtyřicetkrát podnikla plavbu přes Atlantik a několikrát procestovala napříč Jižní a Severní Ameriku. Starala se o všechny: o muže, ženy, matky, děti, nemocné, umírající. Bezmezná byla její důvěra v Boha: „Nemám v kapse ani haléř, říkala, a přece jsem tolik vydala.” Vedla prostý duchovní život a hrozila se skrupulantství a vůbec přílišného hloubání. Byla poslušná představených církevních jako dítě. Když jí pokynul Lev XIII., aby nechala plánů jíti do východních misií a šla na západ, ihned poslechla. Říkali o ní, že je silná jako velký generál, při tom byla tělesně velmi slabá, nemohouc ani snést tuhou stravu, a obratná byla jako školený diplomat. Za 24 let založila 67 ústavů s 4000 sester. Skonala 22. XII. 1917 v Chicagu a blahorečena byla 13. XI. 1938.

BELGIE Bývalý čínský ministr zahraničních věcí Lu-Ze-Kiang, který se

stal benediktinem a přebývá v belg. klášteře benediktinů, vydal své Paměti, v nichž popisuje, jak se dostal od konfucianismu ke katolické víře, a praví, že hlavní zásluhu o to má jeho manželka, belgičanka, která žila přísně náboženským životem. Lu-Ze-Kiang má nyní 74 let a chce se vrátit do Číny.

VATIKAN. Z řeči sv. Otce k členkám mariánských družin: Dnešní časy vyžadují, aby naše mládež byla 1. věřící, aby dovedla čelit dnešnímu laicismu, 2. čistá, aby dovedla zastavit destruktivní mravní směry a postavit se proti corruptores publicos (tisk, kino, divadlo, oděv, řeči, chování), 3. katolicky činná.

NĚMECKO. Několik myšlenek z postního pastýřského listu cášského biskupa: Dříve se od vás žádalo mnoho tělesných postů. Rád vás od toho zprošťuji. Jest však třeba odříkání v jiné věci. Zřekněte se nenávisti, pomluv, pomsty! Dejte pozor, abyste nebyli ctnostnými jen proto, že nemáte příležitosti k hříchu. Zříkejte se dále hmoty, nebudte nespravedliví ve svých obchodech, nežádejte nespravedlivých cen, nebudte tvrdého srdce, přijímejte vystěhovalce! Odložte pohodlnost a lenivost v náboženských věcech, navštěvujte kázání...!

ARCIBISKUP NA KOMUNISTICKÉM SHROMÁŽDĚNÍ. Osservatore Romano přináší zprávu, že arcibiskup spoletský se zúčastnil komunistického shromáždění v Gualdo — Cattaneo. Shromáždění bylo před kostelem, kam šel arcibiskup udělovat sv. biřmování. Byl požádán, aby promluvil k shromážděným. Obracuje se k řečníkům, kteří tvrdili, že komunism respektuje náboženství, arcibiskup řekl: „Tato svědectví respektu jsou v rozporu s učením komunismu, který prohlašuje, že je ateistický, a pokládá náboženství a Církev za překážku spravedlnosti ve světě. Tento bod programu nemá být zakrýván při stranické agitaci, aby nevzniklo falešné mínění, že italský komunism vyloučil ze svého programu bezbožectví.” Časopis dodává, že slova arcibiskupova byla vyslechnuta s respektem. mira

PRACOVNA

(Z dopisů spolubratří)

EXERCICIE. Dostal jsem tohoto roku v lednu přípis z hradecké kon-sistoře, kde správně bylo psáno, že jen z duchovních cvičení nám vyjdou opravdoví katolíci a praví vlastenci! Jesuita P. Kubeš správně říká, že exercicie jsou nesporně jeden z nejúčinnějších prostředků v rukou Du-cha svatého, jímž nás tento divotvor-ce, oživitel a obnovitel mění v nového člověka. (Ef. 4, 24.) Ribadeneira chtěl reformovati exerciciemi kterýsi upadlý klášter Jeronymitů ve Španělsku, ale nepodařilo se mu nikoho získat — jen jeden, nejhorší ze všech „bratří“, jehož se už dávno toužili zhostit, se dal pohnout a šel — proč, ví Pán Bůh sám. Ostatní se neubránili smíchu vidouce, jakou akvisici mladý jesuita učinil. Po měsíci se vrátil jako vyměněný: (Viz Kubeš, Ve škole Kristově, str. 20.) Myslím, že je těžší reformovat upadlý klášter než upadlou farnost. Jestli tedy exercicie stačily k obnovení řeholního ducha celého upadlého konventu, tím spíše stačí k obnovení křesťanského ducha v našem národě. Píši proto a proto upozorňuji na tento zdroj křesťanského smýšlení, poněvadž snad se někde stále věnuje ještě málo pozornosti a péče tomuto exercičnímu hnutí. Nestačí-li kněz na vše, raději ať zanechá práci v nějakém spolku, ale ať se věnuje získávání účastníků na exercicie. Mám zkušenost, že to závisí od aktivity a horlivosti kněze. Z farnosti, kde se duchovní správce spokojí s pouhým oznámením turnu, nepřijde snad nikdo — kde se však toho chopí kněz, přijde hezký řádek i jinochů (a v Čechách!). Musí zde

ovšem vypomoci Charita hrazením výloh nemajetným a chudobným — na učně je to moc obětovat tři dny neplacené dovolené (jsou případy, kdy továrník, příslušník církve čsl., dal placenou dovolenou na duchovní cvičení!). Víím, že se nám nepodaří získat celou farnost — všechny farníky na exercicie, ale když každý rok si vykoná duchovní cvičení aspoň padesát — podle velikosti farnosti bude to číslo větší nebo menší — pak farnost se bude vůči hledě měnit — katolíci, prošli exerciciemi, budou kvásem, který pronikne celé těsto — celou farnost! A konečně nezapomínejme ani na sebe! Denně stýkáme se se světem, denně jsme pod vlivem světa, těla a ďábla — a tu není divu, jestli i z nás vyprchá časem něco z křesťanského ducha. Proti tomuto každodennímu vlivu ducha světa je nutno se obrnit každodenní reakcí nad-přirozena, každodenním rozjímáním. Ale myslím, že kolikrát i to rozjímání se vykoná povrchně, není kolikrát snad času, kolikrát chuti, kolikrát je člověk neschopen soustředit se — a tu je nutno jít též do samoty a učit se rozjímát. Jak by to bylo pěkné, kdyby každý kněz nespokojil se s duchovními cvičeními jednou za tři roky, ale vykonal si je každý rok. Jestliže svatý Don Bosco, který byl stříd-mý i v pobožnostech, doporučoval lidem světským, aby si každoročně vykonali generální sv. zpověď — tím více to platí pro nás. Ovšem každý uzná, že nejlépe se připravíme na důkladnější sv. zpověď — na takovou revisi celého roku o exerciciích. Tedy do práce!

F. J.

PRO ET CONTRA

„OTČENAŠKY“. Dovoluji si upozorniti na to čtení „očenášek“ mezi kázáním a mší sv., zvláště když dry-ačnickou vypočítavostí působení na cit se tyto rozrůstají do té míry, že trvají déle než kázání, které si kněz často z malicherných důvodů odpouští, ale „očenášky“ nikdy! Myslím, že by měl přijít na to zákaz přímo shora, aby se při dopoledních službách

B. nečetly, ale přeložily buď na odpoledne nebo všední den.

KATOLÍK CONTRA DP. Jistě „nesmýšlím zlé v srdci svém“ tím, že jsem upozornil v „Katolíku“ na ona slova z DP. — Jednak však jsem slyšel projevy nesouhlasu i se stran jiných kněží, jednak se mi to jaksi do té úvahy povolební hodilo. Víím, že jste měl obavy ne o sebe, nýbrž o

kněze, kteří to budou mít předčítat. Jádro věci ovšem nevysvětlujete. Já-
drem věci pak bylo toto: Ja jako kněz
a pastýř duší musím sám dovést po-
soudit, co je třeba lidu říci. Sám mu-
ším dovést posoudit, zač mne může
nějaký státní úřad *právem* stíhat. Jsou
přece věci, které jsme povinni hlásat
a připomínat, ať jsou s tím státní ú-
řady srozuměny nebo ne. Nevím-li
to, nedovedu-li to posoudit, nedove-
du-li riskovat nějaké nepříjemnosti a
snést je po případě, přijdou-li, a to
s čistým svědomím, že jinak jednati
nemohu, že je to moje povinnost, pak
se nemohu vyhnout výtce bázlivosti
a nesamostatnosti, přílišné a nedu-
stojné závislosti na svěské moci.

Adolf Kajpr T. J.

Dodatek: Měl jsem totiž dojem, že
bychom tak takřka dobrovolně přijí-
mali jakýsi druh bývalého „placetum
regium“, že nám totiž světská vláda
musí napřed schválit, co smíme a
co nesmíme mluvit.

Odpověď redakce. Nepochybujeme
o dobrém úmyslu dp. Kajpra a uzná-
váme, že ona poznámka v DP o in-
formaci u světských vrchností mohla
vzbudit dojem ustrašenosti, ačkoliv
byl náš úmysl jen ten: zameziti zby-
tečnému udávání kněží místními hor-
livci proticírkevními. Chceme jako dp.
ak bojovat proti ustrašenosti katolíků
a kněžstva zvlášť. To však nezna-
mená, že si můžeme svou redaktor-
skou povinnost ulehčit a mlátit hlava
nehlava a vydávati svoje čtenáře v ne-
bezpečí, *když toho není třeba.*

KATOLICKÝ TISK. V 22. č. DP
se správně klade důraz m. j. na roz-
šíření katolického tisku. K tomu si

dovolují jen poznamenat, katolí-
není pouze pro inteligenci — jak psá-
satel výslovně praví — nýbrž pro lidi
všech vrstev, stavů a věku. To,
Katolík má neporovnatelně hodnot-
nější články než ostatní časopisy, ne
znamená, že by jim široké vrstvy
čtenářů nerozuměly. Naopak, lidé ma-
jí až po krk těch sladkobolných člá-
nečků, laděných do mol a rádi si pře-
čtou hodnotnou věc. Vždyť nebudme
na omylu: i dnešní vesnice zásluhou
radia, novin atd., vniká víc a víc do
onoho dění, které dříve bylo výsa-
dou jca t. zv. inteligentů. To klade
m. j. i požadavky na kazatele. Mys-
lím, že kazatelnicová schemata v DP
v tom směru jsou vedena v dosti kon-
servativním duchu. Úvahy P. Heidle-
ra v každém čísle Katolíka jsou vět-
šinou jeho ne mnoho přepracovaná
kázání, která pronášel ve farnosti
pražské periferie, kde byl administrá-
torem, a poslouchali je tam s užitkem
všichni farníci — řemeslníci, dělníci,
rolníci — i inteligence. A všichni
dnes rádi čtou i jeho články. Tedy
neodbyvejme t. zv. prostý lid zbož-
nými limonádami z Neděle nebo Roz-
sevače, ale dejme mu alespoň mléko
v těchto týdenících. A z Katolíka mu
přejme chleba pravdy dosytosti!

A. B., bohoslovec.

Redakce odpovídá: Neupíráme mla-
dým právo na kritiku. Vždy povstalo
něco lepšího tím, že mladí byli ne-
spokojeni a snažili se udělat to lépe.
Vy mladí ani netušíte, jak my starší
toužíme po tom, abyste nastoupili na
naše místa a napravili to, co jsme my
zkažili. Tak jenom vzhůru do práce!
Čekáme na vás!

OBSAH:

H. Svatek, Úvaha pohraniční	401	Z domova	412
A. Šuránek, Když zástupové na něho doléhali	406	Ze světa	413
Dr. Sily. Brait, Typ pověrečný	408	Pracovna	415
Studium v angl. semináři v Oscottu	411	Pro et contra	415

S církevním schválením úřadu arcibisk. zvl. pověřence v Ces. Těšně, č. 394/45.

Vydává Exerciční dům Frýdek. Telefon 38. Číslo účtu Pošt. spořitelny 303.183.
Vedoucí redaktor P. Rudolf Schikora C.Ss.R. - Odpovědný redaktor P. Alois
Březina C.Ss.R. - Vychází jednou týdně. - Tiskem Valašské tiskárny ve Valaš.
Meziříčí. - Novinové výplatné povoleno ředitelstvím pošt v Brně č. IA 4 2370-
O/24 414 1945 ze dne 10. VII. 1945. - Podací a dohlédací pošt. úřad Frýdek 2.
Předplatné na rok 127.50 Kčs.

P. Silv. Brait O. P. :

Jedna z příčin neúčinnosti našeho slova

Náš nejd. generál dominikánského řádu P. Gillet řekl jednou, že někteří bratři si převracejí řádové heslo: *Contemplata tradere* v heslo *Contemplata aliorum tradere*. Podávati to, co druzí prožili. Zamýšlím se nad hypertrofií našich homiletických pomůcek. Časopis katolického duchovenstva přináší kázání, Věstník duchovenstva má homiletickou přílohu, v Praze vychází homiletický časopis Logos. P. Schikora přidává homiletické pomůcky. Není, bratři, toho dobrého příliš mnoho? Byl jsem redaktorem Katolického kazatele, a doba oné redakce a práce sama patří mezi mé největší životní omyly a hořkosti. Ostatně draží velební páni to rádi potvrdí, protože spokojeni s mým Kazatelem také nebyli. Ale kdyby tušili jen, jak jsem těžko, až do nemožností, sháněl kázání, jak jsem se musil probíratí prerií jalovin, které mně nakonec byly dodány, byli by draží bratři pomalejší ve svých kritikách.

Omlouvá se tento nával homiletických pomůcek, jež některým stále ještě připadají nedostatečné co do počtu, poukazuje se na přepracovanost kněží. Je, a velká, ale myslím, že také mohu mluvit u sebe o přepracovanosti, a přece, smějte se nebo ne, já si dosud píši, totiž skizzuji aspoň, všechna kázání i všechny promluvy. Prohlašuji docela rozhodně, že proto naše slovo nemá vždycky nutné a žádoucí průraznosti a přesvědčivosti, že to není slovo naše. Můžeme použití pomůcek a předloh. Nejsou všichni kněží rozenými řečníky, a nevěřte, že se někdo, kdo není rozeným řečníkem, jím stane! Ty bajky o Demosthenech jsou útěchou packalů a smolařů veřejného přednesu. Ale nejprve nesmíme hledati takové předlohy, které by nás docela dispensovaly od prožívání, osobního zpracování daných myšlenek. Homiletické předlohy a pomůcky mají nás upozorniti o některých pravdách, co by se mělo a dalo mluvit na danou neděli nebo svátek či příležitost. Ale ten, co kázání to napsal, buď vůbec nebyl z duchovní správy, nebo měl docela jiné poměry, nebo má docela jiný temperament než my. Naše posluchačstvo, naše farnost jest docela svá, zvláštní, a proto je třeba kázati k ní, ke skutečné farnosti a ne k nějakému pomyslnému quodlibetu posluchačstva.

Jen ten, kdo osobně prožije, prorozjímá, promodlí dané myšlenky, jen ten může se nadíti, že jeho kázání zachytne, přesvědčí a přispěje k přijetí slova Božího, ke změně, zdokonalení života. Proto je nutné pro kněze denní rozjímání a když nic jiného, aspoň rozjímavá četba. Bez ní budeme za chvíli vařiti z vody, bez ní se i nám brzo stanou svaté pravdy cizí. Nezažité slovo Boží se vzpříčí v hrdle, a budeme pak hledati další pomůcky, to jest, vatu duchovní,

v přemíře příkladů, kolikráte za vlasy přitažených, jak mně napsal jeden drahý bratr, že si přeje takováto kázání: -Příklad, omáčka, příklad, omáčka, příklad, omáčka. Amen. A hnus a zvracení k tomu, to už nedodal! Taková předloha je ovšem snadná, dá se zachytiti v poslední okamžik, než jde velebný pán do kostela, když si právě už zavazuje tkaničku u bot; ale za chvíli budou naši věřící, takhle krmení, protože se nedá říci sycení, za chvíli nebudou věděti ničeho ze základních náboženských pravd, budou z nich praktičtí nevědomci, ne-li později i nevěrci.

Slovo neprožité působí nutně papírovým dojmem, nepřesvědčí a neuchytí se v duši, a proto nepromění, nepůsobí na život. Lidé velmi bystře vystihnou, kdy jsme měď zvučící a zvonek klinkající. Zvláště jsme-li zvonkem, který jen k pobožnosti a ke svatosti zve, ale sám k ní nikdy nesestoupí se své věže.

Vedení školních dětí k charitnímu smýšlení

Pozorujme malé děti! Zkušenost nás brzy poučí, že dítě je sobecké. Co se mu zalíbí, to chce mít. Nedostane-li toho, i bezohledným pláčem se toho domáhá. Malé dítě je dále požívačné. Jakmile uchopí nějaký předmět, již se pokouší ho požíti; proto jej dává do úst. Sobeckost a požívačnost jsou vlastnosti v přímém rozporu s charitním smýšlením, jež se projevuje soucitnou láskou bliženskou. Vhodná výchova odstraní z dětské duše bezohledné sobectví a necitelnou požívačnost. První boj s nectnostmi dítěte svádívá dobrá matka. Ta častokrát nutí dítě k štědrosti. Dítě má nějaký předmět. Matka v různých obměnách dítě žádá: „Dej mi to!“ Tak učí poněkud dítě štědrosti. Požívačnost dítěte potírá matka tím, že pleskne dítě po ruce, když strká nějaký předmět do úst.

Když přijde dítě do školy, musí býti dále vychováváno i v lásce bliženské. Vždyť touto láskou se ukazuje i láska k Bohu. „Řekne-li někdo: „Miluji Boha“, a nenávidí bratra svého, jest lhář. Neboť kdo nemiluje bratra svého, kterého vidí, kterak může milovati Boha, jehož nevidí? A toto přikázání máme od Boha, aby ten, kdo miluje Boha, miloval též bratra svého.“ I. Jan 4, 20 n.

Vychovávati k soucitné bliženské lásce znamená vychovávati děti k charitnímu smýšlení. Je zřejmo, že nutnost výchovy k charitnímu smýšlení je všeobecně uznávána. Lze proto uvažovati jen o způsobu oné výchovy. Roznítiti dětská srdce k lásce bliženské lze dvojím způsobem: poučováním a posilněním vůle.

I. *Charitní poučování.* Nejvhodnějším předmětem k charitnímu poučování je beze sporu náboženství. To skýtá nepřehledné možnosti. Ovšem toto poučování musí býti soustavné. Je však možno při množství probírané látky soustavně v dětech probouzeti a prohlubovati charitní smýšlení? Zajisté. Jen je nutno použiti vhodných příležitostí, jichž nám hojně poskytuje církevní rok.

1. Hned na počátku školního roku je svátek sv. *Ludmily*. Napíšeme jméno světice na tabuli a odvodíme, že pochází ze slov:

lidu milá. Svěťice nejen podle jména, nýbrž i svou činností byla lidu milá. Následujme svěťici! Co dnes dobrého vykonám?

2. Sv. Václav. Navštěvoval nemocné, nosil jim i pokrmy, ba i dříví na topení. Zdali pak jsi již někdy někoho nemocného navštívil? Koho navštíviš?

3. Sv. Terezie Ježíškova. Tatínek jde se svou „princezničkou“ na procházku. Vidí žebráka. I dává dívence peníz, a ta ho radostně nese prosícím. Jeden dar a dvojí zásluha! I ty rád zanes dar, který rodiče věnují. Nevíš-li, komu dáti almužnu, můžeš ji dáti do pokladničky v kostele.

4. Sv. František z Assisi. Ten i zvířatům říkával „bratříček“. I zvířatům prokazoval dobré skutky. Jestli dobrý člověk neublíží ani zvířeti, čím více má milovati člověka! Kolem je mnoho trpících, nemocných, chudých. Těm máme přispěti. Když jinak nemůžeme, alespoň se na ně pěkně usmívejme!

5. Dušiček. Dušičkám v očistci pomáháme nejen modlitbou, nýbrž i dobrým skutkem. Náš moravský rodák, sv. Kliment Dvořák, setkal se ve Vídni s jistou paní. Ta svěťci vyprávěla, že ve snách již vícekrát spatřila svého zesnulého manžela. Ten se velice třásl zimou. Světec jí stručně poradil: „Dejte oděv chudým, a onen dobrý skutek obětujte Pánu Bohu za svého muže!“ Po nějakém čase přišla ona paní opět k svěťci a s radostí mu sdělila, že poslechla jeho rady. A opět viděla ve snu svého muže. Avšak byl teple oděn a již se zimou vůbec nechvěl. Podobně i my můžeme leckterý dobrý skutek vykonati za duše v očistci. Z takového dobrého skutku budou míti tři užitek. První užitek my, kteří jej konáme, druhý užitek budou míti duše v očistci, za něž jej konáme, a konečně potřební, kteří obdrží almužnu.

6. Sv. Martin. Daroval chudému půl svého pláště a spatřil jej na Kristu Pánu. Podobně kdybys i půl jablka daroval chudému spolužákovi, daruješ to Kristu Pánu. Vždy bude platiti příslib: „Pokud jste to učinili jednomu z nejmenších těchto bratří mých, mně jste učinili.“ Mt. 25, 40.

7. Sv. Mikuláš. Sv. Mikuláš dával četné dary tajně. Nechtěl býti viděn a chválen. I my máme dávat dary tak, aby se plnil příkaz Páně: „Když dávaš almužnu, ať neví tvá levice, co činí pravice tvá. Otec tvůj, který vidí ve skrytě, odplatí tobě.“ Mt. 6, 3—4.

8. Narození Páně. Panna Maria se sv. Josefem přišli do Betlema. Betlemští jim nedopřáli ani noclehu. Když později zvěděli, že odmítli Spasitele přijati do svého domu, mrzelo je to. I nás by mrzelo, kdybychom v potřebných odmítli Krista Pána.

9. Sv. Tři králů. Panna Maria rozdala dary mudrců: Zlato rozdala chudým. Myrhu a kadidlo asi prodala a peníze též chudým rozdala. Pán Bůh o sv. Rodinu pečoval, i kdýž byla úplně chudá. Neboj se, že by někdo byl hladem zemřel, když dával almužnu! Pán Bůh má více nežli rozdál a dovede se postarati o ty, kteří z lásky k němu dávají almužnu.

10. *Sv. Jan Bosko*. Pro opuštěnou mládež zřizoval výchovné ústavy. Podobných ústavů má mnoho i Charita. Znáš nějaký takový ústav? Znáš ústav pro sirotky? Pro mrzáčky, pro slepé, pro staré, pro nemocné? Charita ony ústavy udržuje z almužen. Přimluv se u rodičů o almužnu na podobný ústav!

11. *Zjevení Panny Marie v Lurdech*. Chudé a churavé dívky, Bernardetě, se Panna Maria zjevila. Panna Maria nehledí na vznešenost nebo bohatství, nýbrž na čistotu srdce. Podobně Pán Bůh nedívá se na oblek, nepatří na množství peněz, nýbrž na srdce. Proto nikdy nepohrdejme člověkem, který je nuzně oblečen! Nikdy nepohrdejme lidmi neduživými! To jen zlé děti dělají, že se posmívají lidem vadným. Jestliže chudý trpělivě snáší svou chudobu, tu je u Pána Boha blahoslaven a bude zvláštní měrou odměněn.

12. *Blahosl. Anežky České*. Když bl. Anežka zemřela, lidé ji bolestně oplakávali. Byla opravdovou matkou chudých, ač sama velmi chudě žila. Opačně některých lidí nelze v dobrém vzpomínati. A to obyčejně takových, kteří nikdy nikomu nechtěli prokázati žádného dobrodiní. Jak ubozí jsou takoví lidé! Všechno na světě zanechali, nikdo na ně v dobrém nevzpomíná. U Pána Boha nemohou odměny očekávati, poněvadž u něho nemají žádných zásluh.

13. *Blahoslavený Jan Sarkander*. Byl ve vězení. Žalářníkovo děvčátko přicházelo do vězení a obracelo mu listy breviáře, aby se mohl modlit. Rukama totiž nemohl vládnouti. Měl od mučení přetrhané svaly. Jsou někteří lidé, kteří nerádi posluhují nemocným. Máš někoho z příbuzných nemocného? Ochotně mu posluhuj! U nemocných buď zvláště hodný, poněvadž nemocný bývá často značně popudlivý.

14. *Velikonoce*. Na Jidáši lze ukázati kletbu lakoty. Lze dramaticky znázorniti, jak má zlato rád, jak je objímá, k srdci tiskne. A opačně lze dětem ukázati, jak zlostně zlato zahazuje, když lásku k penězům převýšily výčitky svědomí. Tento výklad pravidelně děti velmi bedlivě sledují. Není tudíž těžké vzbuditi u dětí předsevzetí: „Chci se varovati lakoty a ještě dnes některého potřebného podaruji.”

15. *Sv. Vojtěcha*. Mnoho dobrého vykonal — a přece za všechno zakusil hojně nevděku. I ty někdy poznáš, jak nevděk bolí. Nekonej nic pro lidi. Konej dobro z lásky k Pánu Bohu, a nevděk tě nemusí bolet.

16. *Sv. Jan Nepomucký*. Sv. Jan zemřel pro zpovědní tajemství. Tím nás poučil, jak si máme vážiti sv. zpovědi. Máme ji často a dobře používati. Když jdeme ke sv. zpovědi, máme se dobře připraviti zpytováním svědomí. Bohužel lidé často zapomínají se zpytovat, zda mohli něco dobrého vykonal, a nevykonali. Kristus Pán nás jednou bude soudit i z toho, co jsme dobrého mohli učiniti, a neučinili. Při soudu řekne: „Lačněl jsem a nedali jste mi jísti,

žiznil jsem a nedali jste mi pítí.” Mt. 25, 42. Aby nás Kristus Pán nesoudil, vždy též zpytujeme svědomí, zda jsme neopomenuli vykonati něco dobrého!

17. *Ducha sv.* Po seslání Ducha sv. apoštolé počali konati mnoho dobrého. Duch sv. rozechříval jejich srdce, aby s bližními cítili a jim pomáhali. Vidíme-li někoho trpícího, alespoň soucit mu projevujeme. Tak se ukážeme hodnými milosti Ducha sv.

18. *Sv. Antonína Paduanského.* Sv. Antonín zemřel a přece na světě tisíce chudáků žíví. Víte jak? Pod jeho sochou v kostele bývá pokladnička, na níž je napsáno: „Chléb sv. Antonína”. Dary z těchto pokladniček dostávají chudí. Tímto způsobem sv. Antonín mnohé na světě žíví. Přispěl z vás již někdo někdy do pokladničky sv. Antonína? To jsi dal almužnu prostřednictvím sv. Antonína!

B. Hojně námětů k pěstění charitního smýšlení u školních dětí poskytuje i probíraná *učebná látka*.

a) Ze *Starého zákona* lze mnoho pro charitní poučení vytěžiti. Najmě však lásku bliženskou hlásají články:

1) *O Kainu a Abelovi.* Abel obětoval P. Bohu nejpěknější dary. Proto se jeho oběť líbila. I my máme pro Pána Boha dáti i potřebným ne-li nejlepší, tedy jistě dobré a pěkné.

2. *Abraham hájí Lota.* I my se máme ujímati trpících a pomáhati potřebným.

3. *Mojžíš* se ujímá trpících spolubližních a konečně vyvádí svůj národ z otroctví. I my prospějeme své vlasti a národu, budeme-li pečovati, aby i nuzní mohli vedle nás žíti.

4. *Eliáš* kárá Achaba pro loupež vinice a pro vraždu majitele oné vinice. Čím více pokárá Pán Bůh ty, kteří se násilím zmocňují cizího majetku! Jestli jsi někdy někoho poškodil na majetku, nahraď škodu! Nelze-li jinak, podaruj chudé!

5. *Tobiáš.* Konal mnoho dobrého. I mrtvé pochovával. V čas bídy se nad ním smíloval Hospodin. I ty konej dobře! A když přijdou těžké doby, i tobě Pán Bůh pomůže. „Jakou měrou měříte, takovou vám bude odměřeno.” Mt. 7, 2.

b) Nepřebernou studnicí poučení, rozněcujícího charitní smýšlení, je *Nový zákon*.

1. Kristus Pán vykonal tolik *zázraků*. Při každém z nich lze upozorniti na jeho milosrdnou lásku, již chce zanítit naši lásku.

2. *Podobenství o Milosrdném Samaritánu* nám dopřává příležitosti, abychom si povšimli Charity.

3. *Příběh o daru chudé vdovy* dává poučení o vnitřní ceně daru. Ta nespočívá na velikosti daru, nýbrž na dobrém úmyslu a na lásce.

C. *Vyučovací hodinu* o organizaci Charity a o její činnosti lze vsunouti do rozvrhu po charitní pobožnosti nebo charitní sbírce. Lze tak učiniti i před sbírkou, abychom na ni předem mohli upozorniti.

D. Než nejen slovem, nýbrž i obrázky lze šířiti vhodné poučení. Exerciční dům ve Frýdku vydal dětské obrázky i s náměty charitativními. Případná poznámka při daru obrázku hluboce zapadne do dětské paměti. Ukáži na děvčátko, jak dává almužnu, a řeknu: „Kéž i ty tak rád dáváš chudým, jako toto děvčátko!“ Obrázek bude onu výzvu později sám opakovati. Mám-li po ruce slepecký dopis, ukáži jej dětem se slovy: „Zde vidíte písmo, které čtou slepí, a ti čtou prstem!“

II. Děti nepotřebují pouhého poučení. Je nutno i jejich vůli posilniti, aby dobro konali.

1. Vůli lze posilniti *cvikem*. Je třeba, aby děti dávaly dary. Vybízím děti k darům pro trpící. Při sbírce chodím i mezi děti, aby si zvykaly přinášeti oběti pro bližní.

Třeba časem vybídnouti rodiče, aby prostřednictvím dětí dávali almužny.

Je-li možno seznámiti děti s charitním ústavem, velmi to rozvíjí jejich soucit.

2. Lidskou vůli nadpřirozeně neobyčejně posiluje *sv. přijímání*. Kdo pečuje, aby děti chodily k ranému a častému sv. přijímání, již tím rozněcuje v dětech charitní smýšlení. Sv. přijímání vzniklo z lásky, z lásky je nám dáváno a lásku rozněcuje. A kdo miluje, ten má správné charitní smýšlení.

III. Organisační, která nepečuje o *dorost*, je odsouzena k zivoreni a k zániku. To ovšem o Charitě platiti nemůže a nebude. Všech prostředků použijeme, abychom vychovávali dorost k charitním činům. Tím zabezpečíme bohumilému dílu hojného rozvoje. Čemuž žehnej dobrotivý Pán Bůh!

Jak jsem se učil s Kubíčkem ruce

H. Kunčický:

Ó můj Bože, kéž by tě lidé znali!

Bylo to na Horní Bečvě r. 1930. Pršelo jako z konve. Universitní profesor Dr. Arne Novák se nudil. Na hory nebylo možno, přišel také do kaplanky. Vytazoval se na ledacos novosvěcence, nakonec na dějiny kostela, obce. Odpovědi ho překvapovaly. Na psacím stole uvidí Kubíčka. Biblické dějiny, Katechismus, Prvouku, Vybrané učivo středního katechismu, poznámky z pedagogiky, katechetiky podle přednášek, jež na CM. bohoslovecké fakultě v Olomouci konal Václav Kubíček, universitní učitel. „Půjčte mi to,“ zaprosil. A četl a četl. „Víte, že jsem se od toho neodpoutal, plné tři dny jsem v tom seděl. To byl požitek! Váš Hejchl a Kubíček mne udivují.“ „Ano, pane profesore, měli jsme štěstí na velikány na naší fakultě. Prál bych vám slyšet takového Cinka a Vaška a ostatní.“ „Jak vidím, jste šťasten... dali vám velikou výbavu do života... A mezi jiným... Víte, že je to umění všech umění, napsat takové školní pomůcky, jako jsou Kubíčkovy? Jako Kosmák čítával lidem, než co vydal, i já jsem četl včera něco dětem i pp.

učitelům. Děti chápaly a učitelé: to je něco jiného, než ten těžký katechismus ze samých otázek. Hrůza jde na mne, co jsem se s tou knihou namořil a ještě jsem propadl. Jak slyším: Katechismus, již mne odpor jímá. — Ale takových příruček ve škole byste, pánové, potřebovali. K dětem dlužno mluvit pochopitelně, jazykem mateřským, mluvnicky správně a ušlechtilé dětsky." Tak kořenil svou řeč Arne Novák a rozloučil se: „Jak si vážím toho, kdo se zápallem oře na své liše! Vytrvejte!"

A vytrvávám.

Myslím, že Arne Novák jen chtěl pokračovat a docelit v tom, v čem jsme my začali. Když jako rektor brněnské university profesor Dr Arne Novák odevzdával insignie universitě, řekl mimo jiné: „Náš konečný cíl zůstává jasný: vychovávat mladá pokolení odpovědné pro říši ducha, jež je nadřizena oblasti hmoty, kterou má ovládati. Universita by přestala plnit své poslání, kdyby nad ní nevládl Duch svatý, Creator Spiritus. Jeho vláda a moc jsou zaručeny pouze tehdy, bude-li v plné míře zajištěna svoboda badání a učení."

Devět let pracoval jsem houževnatě na žírné půdě a šest let pracuji na úhoru. Dvě léta před tím jsem dřel. Rozkrájel „Kubíčka" na stránky a kudy chodil, tudy jsem studoval. Doporučoval on čísti jiné k dalšímu sebevzdělání. Prošel jsem našim drahým Sušilem, německým Stolzem. Četl jsem naše i německé výklady katechismu, katechese, ale Kubíček nad zlato i drahé kamení.

A ovoce?

V době, kdy se dítě dostane na mši svatou svatým úskokem (tatínku, vyprosím vám, aby pan mistr byl na vás hodný), kdy dítě je bito a posmíváno, že bylo u svaté zpovědi, kdy nutno přes špatný příklad rodičů, jmenovitě matčin — tělo a tělo — vpravit žákům určitou míru náboženského vědění podle osnovy, aby náboženské pravdy žáci věřili, aby si navykli z víry žít, stal se nám Katechismus Kubíčkův (pan profesor to nerad slyšel, neboť katechismus byl ordinariátní) a jeho Biblické dějiny s Prvoukou tím, čím měli být blaničtí rytíři, kdy bude vlasti naši nejhůře.

Děti přes shora uvedené překážky ve farnosti plné úhoru mi odpovídají občas v kostele sborově i jednotlivě tázány při kázání, a bývalí žáci z žírné farnosti do mé přifaření osudem se mi osvědčili: svaté pravdy se jim vkořenily a dovedou i vyučovat s tím základem, jež si osvojili z Kubíčкова katechismu, aniž by znali kde kterou krkolomnou definici z „rakouského" katechismu; ten je znamenitou příručkou a trestí bohosloveckého studia nutnou pro kněze, ale neztravitelným soustem pro laika.

A jelikož jsem odstranil předsudky, jež se vybavily při slově katechismus těm, kteří studovali rakouský katechismus, rozšířiv nový katechismus Kubíčkův do rodin dětmi, mohl jsem v době, kdy již Čtení z Pisma jsem po farnosti rozšířil, kdy sotva kalendář z Vincentina směl se z milosti Hitlerovy na světlo denní objevit,

v té době jsem si učinil heslem: „Do každého domu dostat katechismus“, a podařilo se. Kázání jen katechetické a na kazatelnu pamětnou větu z katechismu, a podařilo se. A děti odpovídaly i v kostele sborově z katechismu a veliké děti též.

Jak to bolí, Bůh je tak málo znám! Jaká tma v poznání Boha! Dr Josef Miklík píše ve své knize „Vzpomínky z Terezína“ na str. 76.: „Teprve v Terezíně jsem poznal, kolik je mezi českým lidem náboženské nevědomosti — inteligence ji trpěla ještě více než venkované — a často jsem si kladl otázku, nemá-li na tomto neblahém zjevu velikou vinu i způsob, jak se u nás vyučovalo ve škole náboženství. Několik vězňů mi doznalo, že jejich odklon od Boha začal již v útlém mládí, protože kněz je ve škole urážel, nebo i bil. Stojí to opravdu za zpytování! Jiní zase vzpomínali s upřímnou láskou na svého kněze a litovali, že jeho otcovských rad více nedbali.”

Jak se osvědčilo z mých katechetických poznámek: kolik let se věnuje poznání a zkoumání tvorstva! Stravujeme své síly, obětujeme celý lidský věk, abychom poznali věci, které nám budou na škodu, ale na to, abychom se naučili moudrosti svatých a osvojili si poznání Boha, litujeme času i námahy. Kde je člověk, jenž by ve svém srdci uvažoval, čím je povinen Bohu? Tolik tisíc lidí sedí v temnotách a ve stínu smrti a zřítí se do věčných temnot, nezapálíš-li jim pochodň, která by je vedla k poznání Boha a k světlu pravé víry. Nač ještě váháš?

A jinde v přednášce praví: Ten, kdo se neujímá láskyplně duši, nesmí se pokládat za přítele Kristova, který je vykoupil svou předrahou krví. Ze všech stvořených věcí uznává Bůh jen duši za hodnou své lásky. Ji řídí svou blahovůlí, vše ostatní železnou nutností. Duše je obraz Boží. Tento obraz je tím krásnější, čím je Bohu podobnější. Setřítí s něho kal je služba přátelská i důkaz její. Jak draze přišly duše Kristu? Jsou ovoce tak veliké námahy, jakým bylo jeho utrpení. Kdo těchto duši nechrání před záhubou, ten nemiluje Vykupitele. Ujímej se jich ústy, ujímej se jich perem, ujímej se jich činem!

A jinde v přednášce: K lidem slabé ctnosti nebuď drsný, aby nedůvěra z toho se rodící místo dobra nezplodila více zla, jak při drsné domluvě nelze jinak očekávat. Stromky slabé, ještě pevně nezakořeněné, prudčí vítr snadno vyvrátí. Potom pozdě vycházejí sluneční paprsky, pozdě teplé vánky větru, ani ty, ani ony nevrátí jim zeleně.

Na okraji Poznámek z katechetiky jsem si napsal jeho slova: Stále vpřed! Vzhůru! Ne plazem! V denním rozjímání. Chléb náš vezdejší! Večer studně vyčerpána, za noci se naplní.

A při tom stále zdůrazňuje: předložené učivo zažít se žákem, strávit, poučky a pravidla přizpůsobit vlastní individualitě, z daných prvků samostatně tvořit, měně takto přijatý peníz v chléb, a to „svůj“ „domácí“ chléb. Je nejvyš nebezpečné nutit k jedné

cestě. Ještě horší je jiné posuzovat podle sebe. Dělá-li se pro každou nohu jiný střevíc a nehodí-li se na všechny mísy jedna políčka: jak by bylo možno všechny duševní nemoci hojit jedním lékem? Umění nade všechna umění je umění vésti duše. Jako nevěříš tělo kterémukoli lékaři, tak ani ne duši. Vyhledej si nejlepšího! Když přišel Duch svatý, učitel duší, rozdělil se na rozličné jazyky. Podobně kdo se chce zvát katechetou, musí se stát všem vším.

Měl jsem příležitost jednat s opravdovými kněžími katechety. „Jak se vám osvědčil Kubíčkův katechismus?“ — „Prvotřídně! Jen kdo jej nestudoval, z něho neučil, nepřišel mu na chuť.“

Z D O M O V A

Arcibiskupské gymnasium v Praze zůstane přece a bude pokračovat ve školním roce 1945-46 v budově kněžského semináře v Praze-Dejvicích (Sadová 3), kterou konečně ministerstvo pošt uvolnilo. Poněvadž se to však rozhodlo teprve bezprostředně před ukončením přihlašovacího termínu, byli odkázáni hlásící se žáci na ústavy jiné, světské a tam přijatí. **Je nyní třeba v zájmu kněžského dorostu upozorniti rodiče,** že mohou jejich chlapci přece studovati na arcibiskupském gymnasiu, jak si to přáli rodiče i hoši. Bude se tam vyučovati v třídách II. až V. Prosíme tedy důstojné spolubratry, aby na to laskavě upozornili rodiče dotyčných žáků, že stačí jen se odhlásit tam, kde byli přijatí, když arcibiskupské gymnasium nemělo místa vhodného a přihlásit se na arcibiskupské gymnasium. F. K.

Z E S V Ě T A

BULHARSKO. Bulharský ministr kultu vydal nařízení, jímž se ruší náboženské vyučování na školách. Odůvodňuje se to tím, že školy navštěvují děti různých náboženských vyznání. Rodiče, kteří chtějí, aby se jejich děti náboženství učily, musí je dát vyučovat soukromě. Protože 84 proc. obyvatelstva je vyznání pravoslavného a 14 proc. vyznává mohamedanismus, a mimo to žijí ve vesnicích povětšinou nábožensky jednotných, nemůže být o různosti vyznání na školách řeči. Zvláštní výhody jsou poprávány mohamedánům. Nicméně nelze říci, že by bulharská vláda vystupovala přímo nepřátelsky vůči Církvi katolické. Když zemřel apoštolský delegát, byly mezi vládou a Svatou stolicí vyměněny soustrastné telegramy. Ministr výchovy vyznamenal tři francouzské kněze v koleji sv. Antonína v Plovdivě, kteří slavili stříbrné

jubileum svého příchodu do země. Francouzský vyslanec a členové vyslanectví zúčastnili se ceremonielu.

STAV KATOL. MISIÍ. Podle ilustrovaných Misií (Parma, únor 1946) je stav zámořských katolických misií tento: 556 církevních okrsků, z toho 7 misií, 130 apoštol. prefektur, 314 apošt. vikariátů, 6 opatství nullius, 78 diecézí, 21 arcidiecézí. Pracuje tam: 16.428 kněží cizích a 5639 kněží domorodých; 8149 bratří cizích a 2642 bratří domorodých, 38.621 sester cizích a 18.154 sester domorodých. (La Croix 20. 6. 1946.)

Z NĚMECKA. Berlínský Petrusblatt přináší některé jednotlivosti o hrdinné smrti několika kněží z Lübecku, popravených v Hamburku v listopadu 1943. P. Lang píše ve svém posledním listě: „Ptáte se, jak mi je. Mohu Vám říci jen jedno: „Jsem šťasten a pln naděje.“ Jeho spolu-

bratr P. Frassek napsal si do svého Nového zákona: „Buď pochváleno jméno Páně! Dnes jsem byl odsouzen na smrt!“ — Krásná je zpráva o smrti vysokého úředníka württemberského Bolze. Byl zatčen a uvězněn v srpnu 1944 v místnosti velmi bídné. V prosinci se mu podařilo dostat Písmo sv. a misálek. Když byl před vánočními odsouzen na smrt, vyprosila si jeho žena a dcera dovolení, aby jej směly navštívit. Paní Bolzová nesla s sebou s dovolením biskupovým sv. Hostii — Viatikum pro manžela, neboť kněz tam nesměl. Odsouzený pak prohlásil, že doufá sice v změnu rozsudku, ale že pak neví, dostane-li od Boha milost, umírat tak připraven jako nyní. — Proti lidské zhovadilosti 20. věku, snad předstihující surovost pohanské antiky, probouzí se ve věřících táž síla víry, která se nelekla hrůz amfiteatrů a mučiren starověku.

BUDOUCNOST CÍRKVE V MÍSÍCH. Nový misijní časopis „Rytmes du monde“ (Perspectives missionnaires) přináší v 1. čísle poučnou studii čínského misionáře P. Van Straelena o budoucnosti Církve na Dálném Východě. Autor „uznává se vší úctou oběti a snahy víc než heroické vynikajících a svatých misionářů minulosti, pro něž třeba mít jen největší obdiv, ale soudí, že jejich poměrně malé úspěchy třeba přičísti hlavně faktu, že místo co měli sázet malé semínko křesťanské do nekřesťanské půdy, přesazovali vyspělou církev, dosáhnuvši plného rozvoje. Je přirozeno, že nepřinesla mnoho ovoce. Proto tihne domorodé kněžstvo k vznešené prostotě prvních století křesťanských... Toto křesťanské símě poroste pod vlivem Ducha svatého, usměrňováno ve východní formě hierarchií Dálného Východu, a vyrosté úplně jinak než v Církvi západní. Jak se tu vyvine církev? To nemůže Evropan předvídat. Jenom lze říci, že bez nejmenšího popření podstatného učení Církve, jediné strážkyně víry, vytvoří se tu nová tradice, vyrosté nová církevní disciplína, theologická věda dá se naprosto novými cestami... Snad za několik roků bude (Církvi katolické) „nový šat čínský nebo japonský“ tak dobře svědčit, že budeme žasnout jen nad tím,

proč potřebovala (Církev) tak dlouhých časů pro odhození celé té západnické výstroje tak protivné Východanům.“ — Jak předpovídal Don Sarmiento při zakládání Propagandy, japonští kněží mohou říci: „Teď již nevěříme na základě tradice přinesené k nám cizinci. Věříme, poněvadž náš národ je schopen účasti na službě vykoupení a poněvadž máme ve své vlasti svatý zákon Kristův jako něco svého.“ (La vie spir. 1946, n. 6.)

POVINNOST BREVIÁŘE zabírá jistou chvíli času, pozornosti, sil. U většiny kněží jest v naší době mnoho jiné práce. Kéž si každý umí stanovit dobrý prostředek a pořádek, aby předcházelo nejprve nutné a nevyhnutelné (tam náleží péče o vlastní duchovní život), potom teprve potřebné, užitečné a nakonec osvěžující! Pořádek slouží zdraví duše i těla a sjednává požehnání Boží, je-li dodržován čistým srdcem a svatým úmyslem zalíbiti se Bohu. Jest radno, aby si kněz o tomto předmětu vykonal někdy vážné rozjímání a předsevzetí a vyprošoval si hojnou milost k splnění. Podobně se radí, aby o rekolékcích a zvláště v exerciciích byla o něm důkladná přednáška pozitivní a též negativně se vypořádala s námitkami. Úvodní modlitby před hodinkami, sebranou myslí vykonané, velmi prospějí přiměřené náladě, jako příprava na mši svatou zvyšuje náš podíl na nejsvětějším úkonu. Pro oba tyto úkony a částečně pro všechny posvátné obřady všimněme si meditando na příklad těchto vět: „In conspectu angelorum psallam Tibi, Deus meus.“ Jak se tedy budu chovat? Strpěl by vznešený člověk moje chování? Neodvrátil by se s nelibostí? A což, kdybych vážné jednání s ním bez důvodu odkládal a pak je povrchně odbýval? Zde však není člověk, nýbrž nebešťané a Bůh můj, nejvyšší církevní a patronátní instance. A vlastně my máme audienci u něho, což pěkně vystihujeme v prefaci: „Cum quibus et nostras voces ut admitti jubeas deprecamur.“ Žádáme, aby naše volání bylo připuštěno, aby Trojjediný Bůh poručil svým zřízencům, dodat naši petici, a ne nějak pohodit „do koše“. Ó, jak správnou musí být žádost a celé jednání, aby zasloužilo „admitti jubeas“. Dále, jak poslušně,

důvěrně má naše modlitba, zvláště úřední, stoupati k nebesům, opakujeme si denně: „Praeceptis salutaribus moniti.“ Jest potřebí vždycky se modlití a neustávat. „Divina institutione formati.“ Takto se budete modlití! (Mat. 6, 9—13.) A jen na základě toho dvojího příkazu „audemus dicere“. Nicotný tvor si dodává odvahy, aby promluvil k tomu, jenž „jest“. (Exod. 3, 14.) Mnozí lidé umějí se modlití jen, když je zle. Kněz celým posláním jest úředně zplnomocněný *propugnator ad salvandum*. (Is. 63, 1.) Všechna šlechtná předsevzetí složme zvláště v tomto oboru do rukou a srdce „Vas insigne devotionis, Rosa mystica“! Ostatně i pro officium poslouží nám známá modlitba: *Supplices rogamus ... jube haec perferri per manus s. Angeli tui in sublime altare Tuum in conspectu divinae Majestatis tuae!* J. Kunov.

RUSKÉ PASMO. *Provinciální kapitulum jezuitů* z polské a ruské části bývalého Německa mělo se konat v Berlíně 11. června. Není zpráv, zda se konalo a co se tam projednávalo, ale členové této provincie, sídlící v Římě, dostali pokyn, aby naň vyčkali, a byli tím mile překvapeni. K této provincii patří Slezsko, Pomořansko a Východní Prusko. Zdá se, že větší část členů mohla zůstat na svých místech. Někteří z nich, mezi nimi Pavel Rondholz, pracují v Berlíně s dominikány na výchově mládeže ve spolku *Katholisches Bildungswerk*. — Na těchto provinciálních schůzích mají se volit delegáti na generální kapitulum, které se má konati 5. září v Římě; jeho hlavním bodem je volba nového generála řádu.

JUBILEJNÍ SLAVNOSTI V LUTICHU. Letos je tomu 7 století, co lutišský biskup Robert z Torote podepsal na žádost řeholnice Juliany dekret o slavení Božího Těla. Druhá polovina června platila v Lutichu oslavám této události. Velké hornické a tovární město opravdu slavilo nejsv. Eucharistií. Na náměstí Sv. Lamberta celý týden vlály spojenecké prapory, i s praporem sovětským. 17. června se shromáždilo 15.000 dělníků a dělnic na stadionu svatomartinském v 8 hod. večer. Po symbolické hře, zdůrazňující osvobození dělníka křesťanstvím, různí řemeslníci postavili sub

divo oltář a v 9 hodin byla u něho sloužena pontifikální mše sv.; 14 kněží podávalo sv. přijímání. Slavnosti počaly eucharistickým procesím na Maase. Účastníků a diváků se odhadovalo na 600.000, v tom členové diplomatického sboru a vysocí vládní úředníci. V neděli nato, 23. června, průvod městem byl ještě triumfálnější a ještě početnější. Kdo viděl jednou nádherné průvody se symbolickými postavami v některém flanderském městě, dovede si trochu představit i tyto slavnosti. Přes 60 alegorických skupin, připomínajících dějiny Eucharistie, střídalo se s 30 vozy s ostatky svatých. Na 250 amplionů umožňovalo statisícům, aby se současně modlili, zpívali, klaněli — svátostnému Spasiteli. A tento projev víry statisíců měl největší cenu — nade všechnu nádheru zevní a technickou. (La Croix 29. 6. 1946.)

NÁBOŽENSKÁ SITUACE V RUSKU. Henry Jones, sekretář křesťanských studentů Velké Británie, jenž byl členem nedávné delegace britské mládeže do SSSR, sděluje v revue *The Church in the World* dojmy ze své cesty. Otiskujeme je podle La Croix z 20. 6. 1946. — V Moskvě jsou kostely ještě dosti navštěvovány, většinou však lidmi staršími, mezi 40. a 70. rokem. Na venkově praktikuje lid náboženství více. Mladá generace byla silně dotčena agitací bezbožníků. V poslední době se hodně mluvilo o privilegovaném postavení, jež Stalin vyhradil Církvi pravoslavné a jejímu patriarchovi Alexejovi. Opravdu se tato církev těší svobodě ve vykonávání kultu. Ale její úloha, právě jako kdysi za carského režimu, je omezena na konání liturgie a je jí zakázáno vměšovat se do jiných otázek lidského života. Nikdy nebylo kněžstvo víc uzavřeno do sakristie. To způsobí nevyhnutelně propast mezi kultem a životem.

KATOLICKÝ MINISTR V JAPONSKU. Po-prvé v dějinách Japonska stal se tam katolík ministrem, a k tomu ministrem vyučování. Je jím Tanaka Kôtarô. Obrátil se z protestantismu a byl pokřtěn před 20 roky, když přednášel obchodní právo na císařské universitě v Tokiu. 10 let přednáší na téže universitě filosofii práva. (Dnes je mu 56 let.) Proslul

mohutným třísvazkovým dílem „Světové právo“. Je velmi vážen v odborných kruzích. V době, kdy Církev katolická prožívala těžké chvíle od extrémních a nacionalistických živlů, měl odvalu napsati velmi čtenou a velmi ceněnou knihu: „Právo, náboženství a život sociální“. Jako vzdělaný, horlivý a neohrožený křesťan, pravý vzor pro KA, pořádal s misionáři neb domácími kněžími nesčetné apologetické konference nejen na půdě akademické, nýbrž i u dělníků, jak v hlavním městě, tak na venkově. Katolíci japonští jsou též hrdi na p. Tanaku a těší se, že účinně pomůže právě svým ministerským resortem k morální obnově zbědované země. — Zajímavé jest, že rodina ministerského předsedy Yoshida Shigeru je celá katolická a on sám projevuje sympatie k Církvi katolické, u níž právem zhodnotil její činnost výchovatelskou a osvětovou i její pomoc lékařskou a sociální. (Fides, La Croix 27. 6. 1946.)

PROČ BYL JMENOVÁN SVATÝ ANTONÍN PADOVSKÝ — UČITELEM CÍRKVE? Lidovou představu o světcích padovském jako o velkém divotvůrci a mocném přímluvci doplnil letos Pius XII. apoštolským listem Exulta Lusitania, jímž propůjčil sv. Antonínu titul Učitele Církve. Církev takto oslavila i zdůraznila jeho *katechetický, duchovní apoštolát* (dnes *nade vše nutný*), který byl podložen *hlubokým vzděláním theologickým*. Již sv. František Assiský jmenoval

jej prvním řadovým lektorem theologie a žertem mu říkal „můj biskup“. Pro jeho učenost nazval jej Řehoř IX., jenž ho kanonisoval, Archou Zákona a Zbrojnicí Písem svatých. Vypráví se, že na konci kanonisačních obřadů zanotil antifonu o učitelích Církve: O Doctor optime. Od té doby rodina františkánská, diecése padovská, celé Portugalsko a Brazílie slavily sv. Antonína liturgií náležející doktorům Církve. — Jeho činnost učitelská neobráží se tolik v knihách a vůbec psaných dokumentech; byla víc osobní a žitá, jako na př. u sv. Petra Zlatomluvého, arcibiskupa ravennského v 5. století. — Nicméně máme i po něm úctyhodný dokument v jeho řečech a homiliích na neděle a svátky, jež byly po prvé posbírány v Limoges okolo r. 1226. Jeho řeči vynikají hojnými citacemi a výklady Písma sv., zvláště z evangelií, takže se mu dává čestný název Doctor Evangelicus. (La Croix 27. 6. 1946.)

AMERICKÝ BISKUP — APOŠTOLSKÝM DELEGÁTEM V NĚMECKU? AFP se dovídá, že se Vatikán rozhodl jmenovat Msgra Louise Muencha, biskupa ve Fargo (Dakota, USA) apoštolským delegátem v Německu. Nunciatura berlínská nemá býti zatím obsazena. Apoštolský delegát neměl by posláni diplomatického, zastupoval by Řím u episkopátu země pro rychlejší řešení otázek, plynoucích z dnešní situace v Německu. (La Croix 27. 6. 1946.)

PRACOVNA

(Z dopisů spolubratří)

PŘIDEJTE NAM ČASU! Debatuje se, jak zintensivnit duchovní správu a jak pastorační snahy rozšířiti na pohraničí. Při dobré vůli leccčeho lze dosáhnouti. Avšak někdy ani dobrá vůle nepomůže. Prostě nedostatek času znemožní i důležité počiny. Je tedy nutno volati: „Přidejte nám času pro pastorační!“ Jak možno přidati času? Pro pastorační by se dalo času získati, když by se ubralo času vedlejším zaměstnáním. Takovými jsou: vedení účtů, psaní matrik, vyřizování kancelářských záležitostí. 1. *Vedení účtů*. Každý z kněží, jemuž je svěřen

úkol vésti kostelní a chudinské účty, dosvědčí, že tímto úkolem se zabývá většinou v noci. Ve dne je kněz příliš vyrušován. Při účtech největší obtíž je nějaká chyba. Pro nějakých 5—10 Kčs nutno dlouhé hodiny věnovati hledání. Dále psaní a opisování stojí hojně hodin práce, zvláště je-li více fondů a více cenných papírů. Nejprve všechny cenné papíry opsati jako účetní přebytek z loňska a potom na konci opět všechno opsati jako zůstatek. Dalo by se celé účetnictví zjednodušiti? Zřejmě, že ano. Představoval bych si to asi takto: Při nejd. kon-

sistořích by vznikly rozšířené revisní úřady. Byly by obsazeny 2—4 odborně školenými laiky. Ti by během roku objeli všechny fary, a všude by vypracovali kostelní účty, opisy by vzali do konsistorní kanceláře. Kněží by milerádi povinnou taxu zaplatili. Kdyby nebylo možno tímto způsobem usnadnit přetíženým kněžím účtování, bylo by alespoň si přát, kdyby mohly býti do konsistoří zasílány opisy pokladního deníku. V konsistoři by již jmenovaní účetní účty zpracovali. Opis pokladního deníku by farní úřad snadno nechal udělati. 2. *Matriky*. Při vedení matrik by mnoho času kněžím mohly ušetřiti tiskárny. Za příklad vezmeme matriky oddavkové. Zápis jednoho aktu s chystáním dokladů a jejich poznamenáním stojí asi hodinu času. Když je těch zápisů za rok 80, 100 a ještě více, kolik to času! Dalo by se času ušetřiti, kdyby matrika byla tištěná, linkovaná, všechny doklady, alespoň častěji se vyskytující, natištěné, natištěné poznámky o ohláškách, o otcovském povolení a pod. Dále by byly natištěny nápisy: souhrn, přenos, s příslušným linkováním. Podobně natištěné by měly býti i ohláškové knihy snoubenců. Kolik času nutno věnovati psaní této knihy, je-li ve farnosti několik set ohlášek! Úmrtní matrika by zajisté též mohla býti tištěná a jména a příslušné údaje by se jen doplňovaly. Největší obtíž by pro předtisk znamenala matrika křestní, kde je nejvíce různých záznamů, avšak po poradě s farními úřady, které mají širokou činnost, by se dalo tiskem i při křestních záznamech dosti času ušetřiti. 3. Podobně by kněžím posloužil vhodný předtisk kancelářských tiskopisů. Nutno říci, že novější vydání, příkl. oddavkových listů, nikterak nesledují cíle, ušetřiti kněžím času. 4. Opisy matrik nechávají většinou kněží opisovati. Avšak v době filmu by mohly konsistoře míti své filmaře, kteří by opisy pořizovali. Kněží by vděčně pomoc přijali a rádi i určité částky věnovali, jen aby přibýlo času na pastoraaci. Ss.

NÁBOŽENSKÝ DUCH V RODINĚ. Bude asi málo rodin, kde se ještě vykonává společná modlitba v rodině, ale něco by se dalo snadno zavést. Po vánočních svátcích jsem

chtěl vědět, zdali se dítky podle mého návodu řídí, a dal jsem jim za školní práci: „Jak jsme ztrávili Štědrý večer“ A děti, aspoň některé, napsaly: „Nejprve jsem přečetl z Biblického dějepisu článek o narození Páně, pak jsme se pomodlili z růžence: „kterého jsi, Panno, v Betlémě porodila“, potom jsme zazpívali známé vánoční písně a pak přišly na řadu dárky a dobrá večeře.“ Měl jsem radost, že aspoň některé děti se podle mého návodu řídily. Každý katecheta to může dětem poradit, aby tak zase trochu náboženského ducha přišlo do našich rodin. R. C.

PEČUJTE O SVÉ FILIALNÍ FARNOSTI! Dokud nebudou naši noví osadníci v pohraničí míti dosti svých kněží a dokud nebudou slyšet jejich slovo živé, je nutně třeba udržovati jejich víru slovem psaným. Vnitrozemí se musí postarat, aby v pohraničí, kde není dosti českých kněží a dlouho jich ještě nebude, byl hojně rozšířen katolický náboženský tisk. Tisk považuji za nejúčinnější vnější prostředek, jak zachovati lid věřícím a mravným. Chcete míti brzy kostely plné? Pečujte vytrvale o to, aby celá vaše farnost četla Neděli, Rozsévače nebo aspoň letáčky frýdecké, a děti své časopisy. Totéž platí měrou ještě větší pro pohraničí. Ani netušíte, jak si tam váží českého kněze — každý katolík od vás z vnitrozemí, bez rozdílu politické strany! Snad si vás doma, když vás potkával denně, dosti nevážil, ale teď se mu stýská po českém knězi v kostele, ve škole, při svatbě i pohřbu. A co jim nemůže dáti kněz v kostele nebo ve škole, to jim můžete a musíte dáti vy, jejich bývalí pastýři. Vždyť jste je měli rádi a jistě se vám stýská po mnohých těch dětských hlavičkách ze školy nebo od kostelní mřížky. Nezapomeňte na ně! Zjistěte si ve farnosti jejich nové adresy (jejich rodiče, sourozenci nebo bývalí sousedé vám je řeknou) a objednejte jim Neděli (Praha XII., Belgická 20), Rozsévače (Olomouc, Ztracená 1), dětem Radostné mládí (Praha II., Příkopy 14) nebo Anděla Strážného (Brno, Starobrněnská 19-22), dorůstající mládeži Dorost (Praha II., Vyšehradská 28). Aspoň korespondenčním lístkem jim napište, že jste na ně nezapomněli, že se za ně

modlíte (a číňte opravdu denně za ně memento — velmi toho potřebují) a že jste jim objednali Neděli (a pod.), aby měli doma nějaký pěkný tisk, a poproste je, aby si jej ponechali a předplatili. Všechny administrace rády posílají i jednotlivé výtisky. Věnujte tomuto apoštolátu druhou polovinu roku, aby do vánoc byl v celém pohraničí čten i katolický tisk! A z čeho zaplatíte? Kdo nemůže ze svého, vysvětlíte celou akci v kostele, učíňte malou sbírku — a vše bude zapláceno. Děti v pohraničí nemají velkou většinou ve škole náboženství — nemohli byste jim posílat katechismy, aby si z nich četly, aspoň doma? Vzbudte zájem ve farnosti a budete moci udělati mnoho. Pošlete jim buď Hronek: Cesta k Bohu (Kropáč a Kucharský, Praha II., Spálená 25), nebo velmi pěkná knížka je „To nejpotřebnější“, doslovný výtah z Kubíčkovy katechismu (Petrinum, České Budějovice, Žižkova 14), cena 5 Kčs, a „Jádro katol. náboženství“ (vydal Exerciční dům, Frýdek, cena 3 Kčs). Takovéto knížky pošlete zdarma a uvidíte radost a vděčnost svých bývalých farníků. Jako modlitební knížky jim pošlete aspoň „Jdu k Bohu“ (pro děti) a „Vzhůru srdce“ (pro dospělé). Obojí z Exercičního domu ve Frýdku. Při balení vám jistě rády pomohou školní dívky nebo i starší — vždyť skoro každý tam někoho má. Řekl jsem, že vaši bývalí farníci budou vám jistě vděční. Ale to slovo „bývalý“ je vlastně nesprávné, dokud nebudou mít vlastní dobrých duchovních správců. Z mnohých krajů zvláště venkovské obyvatelstvo obsadilo celé vesnice — takže vznikly vlastně filiální farnosti vaší mateřské farnosti. Je tedy vaší čestnou povinností se o tyto filiálky také starat. Jeden pan farář z královéhradecké diecése přijel v době velikonoční za svými farníky, vykonal s nimi duchovní obnovu a vyslechl jejich zpovědi. Příklad hodný následování. Věř-

te, že každý ten krok přinese hodně požehnání i vaší mateřské farnosti! Bratři moji, začněte hned — aspoň s tiskovým apoštolátem! Zlý duch začal už dávno a získal hodně věřících ve skvělé vyhlídky hmotářské „kultury“. Je tolik třeba připomínat: „Ne samým chlebem živ je člověk...“

Ant. Ch.

KOSTELNÍ BUDOVY, UMÍSTĚNÍ ROZHLASU. Státní památkový úřad v Brně oznámil přípisem ze dne 4. června 1946, č. 1327/46: „Při nedávném ohledání památkově důležitého románského kostela jsme zjistili, že na věži tohoto kostela je umístěn tlampač, který zde zřídil MNV. Stalo se tak bez vědomí Státního památkového úřadu a farního úřadu. Umisťování rozhlasových zařízení na věže památkových a monumentálních budov je znamením neúcty ke kulturním dokladům naší minulosti. Nejen tlampač ruší sám o sobě, ale také i vedení samo. To také je v rozporu se zákonem o elektrickém vedení (zákon č. 438 z r. 1919, výnosy min. veř. prací č. 10.711 ze dne 16. 4. 1932 a č. 12.355 ze dne 23. 2. 1933, jakož i zákona o telegraf. vedení č. 33 z r. 1932 a vlád. nař. ze dne 1. 2. 1923, uveřejněného ve Sb. zák. a nař. č. 21 z r. 1923), kde se zvlášť přikazuje šetření „historických památek a uměleckých staveb“, po případě „šetření náboženského neb národního citu obyvatelstva a krásy krajiny, historických a uměleckých památek“. Ve všech těchto případech musí býti památkový úřad slyšen. Žádáme ONV, aby nařídil odstranění uvedeného rozhlasového přístroje s věže kostela, jakož i vedení k němu, jakož i aby volal k zodpovědnosti firmu, která toto dílo provedla.“ Proto biskupská konsistoř farním úřadům připomíná: nepovolovati rozhlasové vedení na kostelních budovách bez souhlasu Státního památkového úřadu a biskupské konsistoře. (A. C. Brun, 1946. Nr. 8900/8 pag. 95.)

PASTORACÉ MLÁDEŽE

VÝCHOVA MLÁDEŽE K MRAVNÍ ČISTOTĚ. Všichni vážní myslitelé uznávají svrchovanou důležitost mravně čistého života jak pro jednotlivce, tak pro rodiny i celý národ.

Dlužno proto tento výchovný úkol vyřešit co nejlépe. S jakým úspěchem byl řešen tento úkol dosud? Vychovatel mládeže a pedagogický odborník P. Hardy Schilgen S. J. o tom píše:

„Musíme mít odvahu doznati zcela otevřeně, že dosavadní výchova k mravní čistotě u většiny nesplnila svůj úkol. Když slyšíme výroky lékařů, které potvrdí každý, kdo zná život, a v celku to potvrdí také i duchovní správci — nechceme-li se sami klamati — musíme mluvit o žalostném neúspěchu této výchovy, takže je odůvodněn úsudek: buď je pro mládež nemožné, aby žila čistě, anebo zklamala výchova. První možnost je vyloučena, a proto není něco v pořádku ve výchově.“ (O čistotu mládeže, Düsseldorf 1928, 5.) Autor má ovšem na mysli poměry německé. Jak by vyzněl úsudek podle poměrů našich? Úspěšná výchova k mravní čistotě je vždy součástí dobré výchovy celkové jak rodinné, tak i školní a v prostředí veřejném. Nicméně však dlužno používat k tomu také dobré metody, speciální výchovy k mravní čistotě. Zde nepomohou sebekrásnější rčení a chvalořeči o této ctnosti, nýbrž strážlivá, věcně správná, základní, jasná a stručná orientace za předpokladu intenzivního života eucharistického a mariánského. Poněvadž velmi na tom záleží, aby katecheta používal při tom výrazů dobře uvážených, aby řekl dětem tolik, kolik potřebují vědět, a nikoliv zase příliš mnoho a

způsobem nevhodným, je velmi radno, aby měl při této katechesi elabovat před sebou. (Pozn. red. Vydali jsme: Myšlenky ke katechesi o 6. přikázání od Dra Tomáška, 12 str., cena 5 Kčs. Exerciční dům Frýdek.)

Tšk.

JAK SE PÍŠE ADRESA KNĚZE. Každý kněz dostává k svátku nebo z pouti lístky od malých i velkých věřících. Když mluví s knězem, oslovují jej správně, ale v adresách často vidíme psát „vážený, ctěný pán“. P. (pater) většinou se vynechává. Proto jest velmi vhodné naučit děti v hodině náboženské, jak se má správně napsat adresa pro kněze. Vzor správně adresy si napíše do poznámek a několikrát na příkladech prozkouší.

VÝCHOVA. „Představte si, velebný pane, to naše děcko, co zas vyvedlo! Víte, to je potvůrka. Však znáte našeho starého, jaký je dobrák, neopíjí se. Chudák, ale včera trochu přebíral, a když došel domů, povídá Slávka: Mami, když jsi byla vdaná po první, taky ti došel někdy muž dom ožralý?“ „No, ale to je poněkud silné od děcka ze IV. třídy, takto mluvit o svém otci!“ „Vám se to zdá? Ale jděte, velebný pane, vždyť je to ještě děcko!“ -nic-

PRO ET CONTRA

PASTORACE DĚTÍ. Tak už máme Ligu Tarsiciů, Dětství Ježíšovo, Kroužky eucharistické, Legio angelica, Družinky mariánské, Družinky Anděla Str., Družinky radostného mládí, Junák, Orel, Besídky. Což se to nedá sjednotit? Všechny chtějí vychovávat, všechny (alespoň ty první) chtějí vést k Eucharistii, některé mají ještě zvláštní účel. Některá děcka jsou na roztrhání, neboť jsou ve více sdruženích a pak nemohou zastat to, ani to. Je plno kněží-ředitelů a někde nedělají nic. Není přehled o práci, neboť nemají časopisu, který by informoval. Nešlo by to nějak spojit? Dalo by se to snadno. Ovšem musel by to dostat do rukou, kdo má vliv. Tak na př. by se hodilo Pražské Jezulátko jako vzor pro naše děti. Udělat skupinu hochů a skupinu dívek zvlášť. Tam udělat obory: eucharistický, misijní, zábavní nebo jinak —

asi jako to mají v družinách mariánských. Tím by vznikla veliká organizace dětí. Anděl Strážný byl by časopisem poučným a zábavným a přinášel by články a básně a j. Radostné mládí, noviny katol. dětí, byl by o pět informačním, kde by našly zprávy všechny obory, jak skupiny chlapec-ké, tak dívčí. Také se snáze pak vydávají různé tiskoviny, když by bylo tolik zájemců. Pak by se ovšem muselo dbát, aby děti přešly samočinně do skupin mládeže a jiných, jenže ovšem i tam je třeba více jednocení, ač ne tolik, jako u dětí. — Kdyby byl na př. přehled, kde je všude Dětství, dalo by se vydat album na nalepování misijních nálepek. Treba tam dát mapku i různých misijních území a dle toho čas od času vydat různé nálepky pro album s obrázky z těch území, nebo obrázky mužů, kteří se o misie zasloužili. Tím by se děti po-

učily o misiích i zároveň je podporovaly. — U nás máme jaksi nouzově spojené Dětství s Legio ang. Legio tam tvoří skupina sv. Václava. Všichni jsou však v Dětství, abychom se netřístili. — Jedna bolest je zpovídání dětí v městech. Zvou nás na pomoc na zpovídání do různých kostelů, kde jdou děti ke sv. přijímání. Ale až ty děti vyjdou školu, tak tam chodit k sv. zpovědi nebudou, protože se tam pravidelně nezpovídá, a tak nepůjdou vůbec. Měly by se snad aspoň ke sv. zpovědi vodit tam, kde se pravidelně sedí, aby si zvykly chodit tam k sv. zpovědi i později. — Jak pohlížíte na Junáka? Když jsem řekl prof. Martinovskému, dá-li se na př. Dětství nebo Liga euch. zapojit, řekl, že ne, ale že oni netvrdí, že Junák byl by jediným správným způsobem výchovy. Já myslím, že Junák spíše odvádí od kostela a na venkov se vůbec těžko hodí. Že je to spíše

pro ty, kteří by do kostela vůbec nešli; tak je aspoň navykнут na tu mši sv. nedělní, a pak do lesů. Potměšil.

POHŘEBNÍ PROMLUVY. Dp. ve V. prohlásil, že za žádnou cenu nezavede pohřebních promluv. A také zásadně svůj úmysl provádí. Řídí se, jak sám říkává, Kánony. Zřejmě tím míní Can. 1211. Ovšem dobře míněná snaha se nesetkává s oblibou u lidí. Byl jsem nedávno v oné farnosti na pohřbu. Když kněží odcházeli od hrobu, vystoupil laik a začal „řeč“ nad zesnulým. Táal jsem se, kdo je ten řečník. Je prý to takový podivín, který rád mluví, a lidé si jej najímají, aby nad hrobem promluvil. Nebylo by rozumnější, kdyby v onom případě kněz pohřební promluvy zavedl a tak předešel neuctivému „tlačání“ nad hrobem? Ovšem pohřební promluvy, mají-li býti účinné, vyžadují hojně přípravy. A té se právě někteří bojí. Ss.

H O V O R N A

EXERCICIE KNĚŽÍ ve Znojmě budou se konati ve dnech 19.—23. srpna a 26.—30. srpna v klášteře Kapucínů. Přihlášky přijímá klášter Kapucínů.

KNĚŽSKÉ EXERCICIE: Hradec u Stoda u Plzně: 5.—9. a 19.—23. srpna. Přihlášky: Ústav Zdislava. — Stará Boleslav: 5.—9. a 26.—30. srpna. Přihlášky: Klášter St. B. — Svatá Hora: 29. 7. až 2. 8. a 26.—30. 8. Přihlášky: Exerciční dům, Sv. Hora,

Příbram. — Praha - kněžský seminář: 26.—30. srpna. Přihlášky: Praha-Dejvice, Sadová 3.

NAŠE NOVÉ TISKOVINY. Brožury (po Kčs 3.—): *Maličkosti* (Životem č. 249), *Nad propastí* (Životem č. 265). — Letáky (po 20 h): 1—39: Jinochu, tvoje odpovědnost. 1—40: Dívko, chceš býti svatyní nebo hračkou? 1—42: Pozdě! — 1—43: Nikdo vás nesvádějí marnými řečmi.

OBSAH:

P. Silv. Brait, Jedna z příčin neúčinnosti našeho slova	417	Z domova	425
Vedení školních dětí k charitnímu smýšlení	418	Ze světa	425
H. Kunčický, Jak jsem se učil s Kubíčkem v ruce	422	Pracovna	428
		Pastorace mládeže	430
		Pro et contra	431
		Hovorna	432

S církevním schválením úřadu arcibisk. zvl. pověření v Ces. Těšíně, č. 394/45.

Vydává Exerciční dům Frýdek. Telefon 38. Číslo účtu Pošt.spořitelny 303.183. Vedoucí redaktor P. Rudolf Schikora C.Ss.R. - Odpovědný redaktor P. Alois Březina C.Ss.R. - Vychází jednou týdně. - Tiskem Valašské tiskárny ve Valaš. Meziříčí. Novinové výplatné povoleno ředitelstvím pošt v Brně č. IA 42370-O/24 414 1945 ze dne 10. VII. 1945. - Podací a dohlédací pošt. úřad Frýdek 2. Předplatné na rok 127.50 Kčs.